

OSMANLI BELGELERİNDE

HALEP

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES
СОЮЗ МУНИЦИПАЛИТЕТОВ ТЮРКСКОГО МИРА

OSMANLI BELGELERİNDE
HALEP

Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları, No: 25

Araştırma / İnceleme

Proje Yöneticisi

Dr. Fahri SOLAK, Marmara Üniversitesi

Kitabın Adı

OSMANLI BELGELERİNDE HALEP

Katkıda Bulunanlar

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Uzm. Erdinç ŞAHİN

Editör

M. Taner KOLTUK

Hazırlayan

Nuran KOLTUK

S. Atilla SAĞLAMÇUBUKCU

Doç. Dr. Dündar ALİKILIÇ

Doç. Dr. Mehmet TOPAL

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

Sanat Yönetmeni

Hüseyin ÖZKAN

Grafik Tasarım

Özlem ÖZKAN

ISBN: 978-605-2334-03-4

Baskı

İstanbul, 2018

Baskı

Seçil Ofset

100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No:77 Bağcılar, İSTANBUL

Tel +90 (212) 629 06 15

Matbaa Sertifika No: 12068

© Osmanlı Belgelerinde Halep adlı kitabın tüm yayın hakları Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB)'ne aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. İzinsiz çoğaltılamaz ve basılamaz.

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELELER BİRLİĞİ

Merkez Efendi Mah. Merkez Efendi Cad. (Merkez Efendi Konağı) No: 29 Zeytinburnu

İSTANBUL/TÜRKİYE

Tel: +90 (212) 547 12 00 Fax: +90 (212) 547 12 04

www.tdbb.org.tr

info@tdbb.org.tr

OSMANLI BELGELERİNDE
HALEP

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES
СОЮЗ МУНИЦИПАЛИТЕТОВ ТЮРКСКОГО МИРА

Takdim

Önemli bir tarihi geçmiş ve kültür birikimine sahip olan Halep şehri 21. yüzyıla kadar bu özelliklerini artırarak sürdürmüştür. Şehrin kültürel mirası, etnik çeşitliliği, iktisadi gelişimi coğrafi konumuyla yakından ilgilidir. 2000'li yıllara kadar Kuzey Suriye'nin mamur ve en gelişmiş şehirlerinden biri olan Halep, erken dönemlerden itibaren bir geçiş güzergahı ve kervan yoludur. Mezopotamya ile Anadolu coğrafyası arasında önemli bir bağ kurarken, Akdeniz ve İran arasında da doğal bir kavşak konumundadır. Onun bu coğrafi özelliği iktisadi yapısı, kültürel birikimi ve tarihi ile doğru orantılıdır. Milattan önce Hitit, Asur, Pers, Roma uygarlıkları içerisinde eyalet merkezi, başkent ve akropol olarak önemini korumuş ve kendine has insanlık mirası oluşturmuştur. 637'de İslamiyet ile tanışan şehir iktisadi zenginliğini ve medeniyet birikimini devam ettirirken hiç bir zaman siyasi merkez olmamıştır. İhşidiler, Hamdanoğulları, Fatimilerin yönetimi altında kalan Halep Türkmen Beyi Hanoğlu Harun'un ele geçirmesi ile ilk kez Oğuzlarla tanışmıştır. Bu tarihten itibaren şehir Türkmen kimliği kazanmış ve 1516 tarihinden itibaren de Osmanlı Devleti'nin en önemli vilayetlerinden birini oluşturmuştur. Pek çok kültürün izlerini taşıyan Halep şehri, 17. yüzyıldan itibaren aldığı göçlerle toplumsal çeşitliliğini arttırmış ve yaklaşık otuz bin nüfusa sahip dinamik bir merkez olmuştur. Osmanlı döneminde kentte girilen imar faaliyetleri ile çok sayıda çarşı ve kervansaraya sahip dinamik bir ticaret

merkezidir. 19. yüzyılda camileri, medreseleri, kiliseleri, havraları, kumaş tezgahları, değirmeni, bedesteni, pamuk, kösele fabrikaları, hastanesi, yedi kütüphanesi, müslim ve gayrimüslim okullarıyla renkli bir kent yaşamına sahipti. Aynı zamanda 400 yıllık Osmanlı yönetim tecrübesi; kültürel, siyasi ve imar gibi konularda medeniyet adına "birlikte yaşama kültürü" nün en güzel örneklerinden birisidir.

Halep'in diğer özelliği dini çeşitliliğin de son derece fazla olmasıdır. Müslümanlık, Hıristiyanlık ve Museviliğin şehirde önemli bir geçmişi vardır. Müslüman yerleşiminin yanı sıra Latinler, Rum ve Ermeni Katolikler yanında Süryani, Maruni, Protestan, Keldanilerin de yaşam alanıdır Halep. Bu dini çeşitlilik Arapça, Türkçe, Ermenice, İspanyolca ve Farsça'nın kullanıldığı dil zenginliğini de ortaya çıkarmıştır. 2012'ye kadar Suriye'nin ticaret başkenti olarak bilinen Halep aynı zamanda UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesinde yer almaktadır. Hazırlanan kitap, Anadolu halkı için ayrı bir öneme sahip olan Halep şehrinin tarihinin irdelenmesi ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bulunan kültürel kimliğinin yeniden hatırlatılması amacını gütmektedir. Türk Dünyası Belediyeler Birliği olarak titizlikle hazırlanan kitapta emeği geçenlere teşekkür ederim.

Halep'in en kısa zamanda yeniden "şen" olmasını dilerim...

İbrahim KARAOSMANOĞLU
Türk Dünyası Belediyeler Birliği
(TDBB) Başkanı

Önsöz

Osmanlı Devleti'nin Asya kıtasında bulunan ve büyük bir vilayet olan Halep, bir çok devlet için önemli bir yer olmuştur. Mezopotamya Devletleri, Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu, Emeviler, Abbasiler, Büyük Selçuklu ve Memlûkler ile Osmanlı Devleti bölgede hakim olmuşlardır. Halep'in büyük nehirleri olmasa da geniş ovalar ile kuşatılmış olması ve ikliminin de yumuşak olması sebebiyle ziraat ve hayvancılığın gelişmiş olduğu bir yerdir. Anadolu toprakları ile Arap yarımadası ve Suriye toprakları arasında önemli bir konumda yer alan Halep'in idaresi son Memlûklu Sultanı olan Kansu Gavri'nin Mercidabık Savaşını kaybetmesinden sonra (24 Ağustos 1516)'da Osmanlı Devleti hakimiyetine girmiştir. Osmanlı Devleti hakimiyeti zamanında tarihinin en parlak dönemini yaşamıştır. 400 yıllık bu dönem ticaretin çok geliştiği, birçok eserin bölgede yapıldığı, güven ve istikrarın hakim olduğu bir dönemdir ve yer yer sıkıntılar yaşansa da 19. yüzyıla kadar büyümesini ve gelişmesini devam ettirmiştir. Bir müddet Mısırlı İbrahim Paşa tarafından işgal edilse de (1832-1840) tekrar Osmanlı Devleti hakimiyetinde kaldığı görülmektedir. Arap milliyetçilik akımlarından fazla etkilenmeyen Halep, İngiliz-Arap kuvvetleri tarafından 23 Ekim 1918'de işgal edildi. Böylece 400 yıllık Osmanlı hakimiyeti de sona erdi.

Bu çalışmamız esnasında Sosyal Hadiseler, İmar Faaliyetleri (İmar, Demiryolları, Su yolları, Telgraf) ve Yönetim olmak üzere 3 ana başlık altında toplam 183 belge, harita, plan vb. arşiv belgesi kullanılmıştır. Giriş Bölümü'nde Halep'in bir tarihçesi yazılmış sonrasında ise kullanılan belgeler ışığında değerlendirme yapılmıştır. 48 adet belgenin kullanıldığı Sosyal Hadiseler Bölümü'nde

yangınlar, kuraklık nedeniyle yardım, bazı yeni köy ve mahallelerin kurulması ve isimlendirilmesi, define işleri, müzeye konulacak bazı eserler, deprem, aşiretlerin barıştırılması, at yarışları gibi konular işlenmiştir. İmar Faaliyetleri içerisinde 93 belge kullanılmıştır, bu belgeler içerisinde mekteplerin kurulması, kale, cami, türbe, köprü, karakol, kule, hastane, dergah, bimarhane gibi yapıların tamir ve inşası ile ilgili belgeler değerlendirilmiştir. Ayrıca Halep su yollarının tamiri ve yeni suların getirilmesi ile ilgili belgeler işlenmiştir. Bağdat ve Hicaz demiryolları için önemli bir mevkide yer alan Halep'in demiryolu inşa faaliyetleri ile Halep'ten diğer yerleşim yerlerine çekilen telgraf hatları da kitapta yer almıştır. 42 belgenin değerlendirildiği Yönetim bölümünde ise Osmanlı'nın uzun bir dönemine ait yönetim tecrübesini ortaya koyan belgeler ile Halep'te meydana gelen idari değişiklikler ele alınmıştır. Ayrıca 1874 yılında Halep'te Baba Bayram Tekkesi civarında Sultan Gavri'nin mezarının bulunması ve Müze-i Hümayun yetkililerince bildirilmesi önemli bir gelişmeyi ortaya koyan belge olarak dikkatleri çekmektedir. Kitapta yer alan belgelerin orijinal görüntülerine yer verilerek özet ve birebir transkribeleri yapılmıştır.

Uzun ve titiz bir çalışma neticesinde onbinlerce belge içerisinden seçim yapılarak ortaya çıkan bu eserin Osmanlı'da birlikte yaşama kültürü, müsamaha anlayışı, sosyal hadiseler, imar faaliyetleri, yönetim ve bölgenin etnografik yapısını ortaya koyan önemli belgeler içerdiği kanaatindeyiz. Bu sebeple yapılan çalışmanın Halep tarihiyle ilgilenenler ile tüm ilim alemi için faydalı ve hayırlı bir eser olmasını temenni ederiz.

Dr. Fahri SOLAK

İçindekiler

TAKDİM	5
ÖNSÖZ	7
GİRİŞ	21

GİRİŞ

I. Halep İsminin Menşei	22
II. Coğrafi Konumu ve Özellikleri	22
III. Halep'in Kısa Tarihi	23
1. Eskiçağlarda Halep	23
2. İslami Dönemde Halep	24
3. Halep'in Osmanlı Hakimiyetine Geçişi	25
4. Millî Mücadele Döneminde Halep ve Halep'in Misâk-ı Millî'deki Yeri	28
5. Fransız İşgal Dönemi	29
IV. Halep'in İdarî Taksimatı	30
V. Halep Şehri-Nefs-i Halep	34
1. Surlar ve İç Kale.....	34
2. Mahalleler	35
3. Dini ve Sosyal Yapılar	38
4. Ticaret Merkezleri.....	39
VI. Nüfus.....	39
Konar-Göçer Nüfus.....	43
a. Halep Türkmenleri.....	43
b.İzzeddin Bey Ekradı	44
VII. İktisadî Vaziyet.....	45
Ticaret.....	47
Bütçeler	50
Sonuç.....	52
Kaynaklar.....	53

SOSYAL HADİSELER, İMAR FAALİYETLERİ VE YÖNETİM KONULARINDA
KİTAP'TA YER ALAN BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 56

1.SOSYAL HADİSELER	56
2.1. İMAR FAALİYETLERİ	62
2.2. DEMİRYOLU	65
2.3. SU YOLLARI	67
2.4. TELGRAF.....	68
3. İDARİ/YÖNETİM.....	69

1. SOSYAL HADİSELER.....75

- Tılsımlı bir define hakkında Halep Kadısı Mustafa imzalı ilam..... 76
- Halep eyaletinde Cuma namazı eda olunan camilerin hatiplerinin ellerinde beratları olmadığından ulema arasında cumanın sıhhati üzerine çıkan ihtilafın giderilmesi için mezkur hatiplere berat verilmesi. 78
- Torino'da açılacak Sergiye konulmak üzere Halep'ten gelmiş olan iki çeşit ipekle tahrirat ve ekli tarifnamenin gönderildiği..... 80
- Halep'te tamir edilmiş olan bir mescidin mihrabını yıkan Avusturyalı bir Yahudinin şehirden uzaklaştırıldığı. 82
- Halep'te bir çarşıda çıkan yangın sonunda onbir dükkanın yandığı ve yangın sonrası gerekli tedbirlerin alındığı..... 84
- Cevdet Paşa için yazılmış Arapça Halil el-Huri'nin kasidesi. (Halep'e vali olması tarihli) 86
- Halep valisi iken Ahmed Cevdet Paşa'ya yazılan Zehra Hanım imzalı hususi mektup..... 88
- Halep vilayetindeki ormanların kesim ve nakil durumları ile korunması hakkında Halep Valisi Ahmed Cevdet'in tahriratı. 90
- Halep Bedesteni'nin yanmasından dolayı çarşı ahalisinin yardım talebi. 96
- Halep'te Baba Bayram Tekkesi civarında mezarı bulunan Sultan Gavri'nin Dersaadet'e nakli veya bulunduğu yerde korunması. 98
- Kanun-ı Esası'nin ilanı münasebetiyle Halep İdare Meclisi ve ahalinin umum teşekkür mazbatası..... 100
- Halep Vilayeti'nin 1881 senesindeki hane ve nüfus oranları ile din ve ırk açısından bazı değerlendirmeler..... 102

- Halep Vilayeti'nde geçimlerini ekmekçilik ile temin eden bir takım insanların meslekten men edilmelerinin nizam ve adalete uygun olamayacağı. 114
- Halep'te mehdilik iddiasında bulunan Muhammed Süleyman ile Hama'da bulunan Şeyh Abdülfettah hakkında icra kılınan tahkikat..... 116
- Halep ile İskenderun arasında açılan yolun iki tarafında, gösterilen arazi üzerine kurulacak mahalleye Şehzade Selim Efendi'nin isminin verilmesi. 140
- Halep Vilayeti'ne gönderilen Pazarcık ve Tırnova muhacirleri tarafından kurulan köyün Orhaniye olarak isimlendirilmesi. 142
- Kuraklık nedeniyle muhtaç durumda olan Halep ahalisine yemeklik zahire yardımında bulunulması. 144
- Karadağ ve Bulgaristan prenslerinin İstanbul'da bulduklarında ikametlerine tahsis edilen saraylara ait masrafların Halep Vilayeti'ndeki miri araziden karşılanması. 146
- Halep'in Meadi Mahallesi'nde sakin Muhammed Köse'nin evinde bulunan define hakkındaki tahkikat..... 150
- Arsuz nahiyesinde bulunarak Selanik Vapuru ile Dersaadet'e getirilen taşın Müze-i Hümayun'a nakliyle defter-i mahsusuna kayıt edildiği..... 152
- Mevlana Celaleddin-i Rumi ve Abdülkadir-i Geylani ile sülale-i tahire-i Rufaiyye'den olup askerlikten muaf tutulanlarla ilgili pusulanın takdimi. 154
- Bab kasabasında bulunan definenin meydana çıkarılmasının büyük fayda sağlayacağına dair kaza sakinlerinden Ahmed El-Hasan'ın Halep'ten gönderdiği arıza. 158
- Halep'te askerlik meselesinden tutuklu bulunan Osmanlı vatandaşları ile İranlı vatandaşların evliliklerindeki yasağın İranlı gayr-ı müslimeye de şumulü olup olmadığı. 160
- Halep'te, kale içinde bulunan camilerle Halaviye Camii Arab mimarisinin bedii şekillerini hâvî olup zamanla harap olmasından dolayı ahşap mihraplarının müzeye konulmak üzere İstanbul'a nakli hususu. 162
- Halep'ten Padişaha urban yağının en alasından yağ gönderildiği..... 164
- Halep'te meydana gelen depremde herhangi bir zarar olmadığı. 166
- Halep halkının sevgisini kazanan Vali Raif Paşa hakkında yazılan Arapça türkünün Padişaha takdimi. 168
- Otluk, samanlık, böcekthane, fındık bahçeleri, zeytinlik, incirlik ve üzüm bağlarıyla hurma ağaçlarının yakılması durumunda bedelinin köy ahalisine tazmin ettirilmesi hakkındaki kanun maddesinin, ağaç kesme ve hayvan otlatma gibi tahribatı da kapsamı hakkında Halep Vilayeti talebinin usul açısından uygun görülmediği. 170

- Müslüman olan Halep Hahambaşının oğlu Mehmet Mirat-el Hadi Efendiye yardımda bulunulması..... 172
- Halep dahilinde Rakka harabelerinde asar-ı atika kaçakçılığını önlemek üzere Müze-i Hümayun tarafından hafriyat başlatılması. 174
- Milli ve Karakeçili Aşiretlerini barıştıran Halep ve Diyarbakır heyetlerinin taltif edilmesi..... 176
- Halep ve Bağdat'ta evlilik, doğum, doğan çocukların cinsi ve dini ile dağılış şekillerini gösterir istatistik. 178
- Halep vilayeti dahilinde İdlib kazasına tabi yirmiiki köy ahalisinden onüç hane halkının mahsulatı yanmasıyla bunlara Ziraat Bankası'nca verilecek meblağ. 188
- Halep'te Arap Atları yarışının tertip ve icrasına müsaade edilmesi..... 190
- Halep'de hafriyat sırasında bulunup muayene edilmek üzere gönderilen meskukat-ı atikadan olan altınların Sultan Süleyman devrine ait olduğunun Halep Vilayeti'ne bildirildiği. 192
- Halep'te Zeki Bey ve oğlu Fuat Bey'in Hazine'nin ve halkın yararına faydalı ve hayırlı işlerde buldukları ve Halep ile Hama arasındaki demiryolunun ticaret ve ziraatın artmasına çok vesile olduğundan, halkın şükranda bulunduğu dair, Halep Mektupçusu Zeynelabidin Reşid mühürlü arıza..... 194
- Padişahın tahta çıkış yıldönümü münasebetiyle Halep'te at yarışı ve çift öküzlerinin terbiyesiyle cinsinin ıslahı müsabakası düzenlenmesine müsaade edilmesi..... 196
- Fransa'dan borç para mukabilinde Suriye'nin rehin bırakıldığı şayiasıyla, halkın isyana ve hükümet aleyhine kışkırtıldığı ve yapılan gerekli tahkikat. 198
- Osmanlı Donanması'na yardım için Halep İdâdisi mezunlarının "İane Cemiyeti" ne gönderdikleri paranın mahalline ulaştığı..... 200
- Beyrut-Şam Demiryolu'nun şiddetli kar yüzünden kapanması sebebiyle Halep'e gidecek yardımın gecikmesi. 204
- Halep'te her sınıf halka mahsus tesis olunan Kütüphane-i Umumi hakkında. 210
- Şimendifer hattıyla Hama ve Halep'e sevk edilmiş olan dilenci ve yaşlı şahısların sevk masrafları için talep olunan havalenamenin gönderildiği..... 212
- Halep'te bulunan asar-ı atikadan eski kutu ile fincanın Müze-i Hümayunlar Müdüriyet-i Umumiliği'ne gönderilmek üzere Maarif Nezareti'ne teslimi. 216
- Halep haricinde ve iki cadde arasındaki İslam kabirlerinin tecavüzden korunması. 218
- Halep vilayetindeki mahkumların, cepheye gidip savaşarak suçlarını affettirmek istedikleri. 222
- Halep şehrinin büyümesiyle şehir dahilinde kalan kabristana dair..... 224

2. İMAR FAALİYETLERİ.....229

2.1. İmar230

- Halep Kalesi'nin Babünnasr kapısının harap olması nedeniyle tamir masraflarının karşılanması..... 230
- Peygamber Efendimizin Halep'te medfun yakınlarına ait türbe ve mescitlerin tamir edilmesi..... 232
- Halep ile Bağdat arasındaki emniyeti tesis etmek üzere inşa olunan kale ve saire hakkında havali müşiranının değerlendirmeleri ve terbiye-i urbana dair..... 236
- Halep'te Şeyh Yaprak Kalesi'nin tamir edilmesi. 238
- Halep İç Kalesi'nin tamir edilmesi..... 240
- Halep'deki Şeyh Yaprak Kışlası'nın tamir edilmesi..... 242
- Halep'deki Şeyh Yaprak Kışlası ile çamaşırhanenin tamir ve inşasına dair Abdülhamid Efendi'nin risalesine ait tezkire. 244
- Halep Mansuriye Medresesi'nin tamir edilerek rüşdiye mektebi olarak kullanılmasına dair..... 246
- Halep Mevlevihanesi'nin inşasına sarf edilen meblağın tesviyesi..... 248
- Halep Hükümet Konağı bitişiğindeki arsaya hapishane inşası..... 250
- Halep ile İskenderun arasında tamire muhtaç olan Murad Paşa köprüsünün tamir edilmesi..... 252
- Halep şehrinin imar ve geliştirilmesine dair. 254
- Zor, Suriye, Halep ve havalisinin muhafazası için Fırat nehrinin Şam taraflarında kuleler inşa edilmesi. 258
- Halep'te Bahsita Camii'nin harap olmasından dolayı tamir edilmesi. 262
- Halep'te Türki Camii ile Caviliye Medresesi'nin tamir edilmesi..... 264
- Halep'teki Cami-i Kebir-i Emevi'nin tamir edilmesi..... 266
- Halep'te Sultaniye Camisi'nin tamir edilmesi. 268
- Halep'teki iki adet karakolhanenin tamir edilmesi..... 270
- Halep muzafatından İdlib'de bulunan miri hanın tamir edilmesi..... 274
- Deyr'de Fırat Nehri üzerinde bulunan köprüünün tamir edilmesi. 278
- Halep'te bulunan tabhanenin tamir edilmesi..... 280
- Haleb'de Bab-ı Kinesrin mahallesinde Kerimiye Camii'nin tamir edilmesi. 282
- İmam Hüseyin (ra) Efendimizin Halep'te bulunan türbesinin tamir edilmesi. 284
- Halep şehrinde bir gureba hastahanesi ile bir şifahane inşası lüzumu. 286

- Halep Hükümet Konağı'nın tamir edilmesi..... 288
- Halep'te bulunan Siyecan Hoca Ahmed Efendi Vakfı'na ait binalardan tamire ihtiyaç duyulanların tamir edilmesi..... 290
- Halep'te bulunan Şeyh Ebu Bekir El-Vefai Efendi dergahının tamir edilmesi. 292
- Halep'te Babülferec dışında Ebu Dürce ve Ebu Haşye nam çeşmelere mevkuf ve Kuveyne denilmekle maruf bahçenin caddeye nazır cihetine dört dükkan inşa edilmesi..... 294
- İskenderun ile Bağdat arasında gidiş gelişi kolaylaştırmak için Fırat Nehri sahilinde bulunan Meskene'den Halep'e kadar bir yol yapılması ve yol üzerinde gerekli emniyet tedbirlerinin alınması. 296
- Halep'in Benan karyesinde yeniden inşa olunacak cami ile bir oda ve dükkanın dış görünümü. 298
- Halep civarındaki Resülayn karyesinde inşa olunacak cami ile mektebe dair. 300
- Hazreti İbrahim'in Halep'te İç Kale'de vaki türbesinin harap olmasından dolayı tamir edilmesi..... 304
- Halep'te Akyol mahallesinde bulunan Bahti Camii ile Hindiyân Tekyesi'nin tamirine dair..... 306
- Halep'te bulunan Kınnesrin Mahallesi'ndeki bimarhanenin tamiri gereken yerlerinin tamiri ve masraflarının üçyüzon senesi inşaat ve tamirat tertibinden ödenmesi. 308
- Halep'te Padişaha ait emlaktan Ebu Kalkal Şubesi İdarehanesi ile camiinin ve şube memurlarının ikametine mahsus evlerin tamir ve tefrişi masrafının tesviyesi..... 310
- Evkaf-1 mülhakadan Halep'te Harb Çarşısı'ndaki Şeyh Maruf Dergahı'nın tamir edilmesi..... 320
- Halep'te Şehzade Selim adına bir cami inşa edilmesi..... 322
- Halep'te Sahat-1 Biza Mahallesi'nde bulunan Hüsrev Paşa Camii'nin tamir edilmesi..... 324
- Halep'teki Şabaniye Medresesi Vakfı'ndan Cısr-i Şugur kazasının Muzık nahiyesinde bulunan değirmenin tamir edilmesi..... 326
- Halep'in Aziziye Mahallesi'nde yeniden inşa olunan karakolhaneye Hamidiye ismi verilmesi, karakolhanenin açılışı ve asker ikamesine dair. 328
- Halep'te Zeyniye Vakfı'ndan Kellase Mahallesi'ndeki hamamın kazanıyla su yollarının tamir edilmesi..... 330
- Halep dışında Aziziye Mahallesi'nde yaptırılan havuz resimlerinin Halep Umum Kumandanlığı'nca takdimi. 332

- Halep Hacra'da tesis edilen hara-yı hümayun için inşa edilen askeri mevkiiler ile Süveydiye'de inşaatı tamamlanan nizamiye karakolunun, Padişahın doğum gününde resmi açılışlarının yapıldığı. 334
 - Halep-İskenderun, Kilis-Antep arasında yapılan şoseler, köprüler ve menfezlerle buralarda yapılan resmi açılışlarda Padişaha dualarda bulunulduğu. 336
 - Halep'in Menbic kazasında inşa edilen hükümet konağı ile telgrafhane açılışının yapıldığı. 338
 - Bağdat-Halep yolu üzerinde, Maan kazasında yapılan köprüünün resmi açılışının yapılması. 340
 - Bağdat-Halep yolunda gidiş-gelişin kolaylaştırılabilmesi için yeterli sayıda araba ve at tedariki, yolun gereken noktalarına han ve menziller inşa edilmesi gibi tedbirlerin alınması. 344
 - Bab Kazası Hükümet Konağı dahilinde inşası tamamlanan zabıta ve polis dairesinin Padişahın doğum gününe rastlayan günde resmi açılışının yapıldığı. 346
 - Posta güzergahında bozulan köprü ve yolların tamiri için Halep ve Adana vilayetlerine verilen tebligat üzerine Halep Vilayeti dahilindeki köprü ve yolların büyük kısmının inşa ve tamir edildiği, geri kalanlarının tamiri için de gerekli itinanın gösterildiği. 348
 - Halep Numune Tarlası Müdüriyeti Dairesi ile çiftlik binalarının tamiri için sarfına lüzum görülen meblağa dair. 350
 - Bağdat ile Halep arasında oluşturulmasına karar verilen otomobil postası için Zor Sancağı dahilindeki yolların otomobil işletilmesine müsait olduğu, Bağdat ve Halep dahilindeki yolların ve köprülerin ıslahı ve tamiri için gereğinin yapılması. 352
 - Halep şehrinin imarı ve ıslahı için şehre giren gaz ve mallardan rüsum alınması talebi. 354
 - Bağdat-Halep ve Bağdat-Zor arasındaki yolların tamir ve ıslahları ile yol emniyetlerinin sağlanması. 356
 - Halep'te Darülmualimin binası ve hükümet konağının pervaz ve süslemeleri ile inşaat planlarını yapan Mimar Kemaleddin Bey'in istihkakının geriye kalan kısmının ödenmesi. 358
- 2.2. Demir Yolu.....360**
- Halep'e yapılması kararlaştırılan demiryolunun keşif ve ölçümüne memur Mr. Miknel ve refakatinde bulunan adamlarına kolaylık gösterilmesi. 360
 - Mösyö Leyard'ın İskenderun'dan Halep'e ve oradan da Bağdat ve Basra'ya kadar inşasını teklif ettiği demiryolunun, General Chesney'nin Süveydiye'den Halep'e kadar inşa edeceği demiryoluna tercih edilebileceğine dair Londra Sefareti tahrirati. 362

- Trablusşam-Bağdat arasında demiryolu inşası için mühendisler tayini ve gereken paranın yarısının Bağdat emvalinden, diğer yarısının da nakden verilmesi. 364
- Halep ile İskenderun arasında ve bir şubesi Üsküdar'dan Bağdat'a olmak üzere bir demiryolu inşasına dair yazı..... 366
- İskenderun'dan Halep'e kadar demiryolu inşası için William Sola'ya imtiyaz verilmesi hakkında Nafia Nezareti'nin işarı üzerine Vükela Mazbatası'nın takdimi. 368
- Halep'i Şam'a bağlamak üzere bir demiryolu inşası imtiyazına dair..... 372
- İskenderun'dan Halep'e ve diğer belirlenen güzergaha demiryolu inşası..... 374
- Şam'dan başlayarak Humus, Hama ve Halep'ten geçerek Birecik'e kadar temdid ve inşa edilecek olan tren hattına dair..... 378
- Şam, Hama, Humus, Halep-Birecik arasında inşa edilecek demiryolu projesi. 380
- Hama-Halep şimendifer istasyonunun, şehrin şark tarafında vaki Karlık Mahallesi'nde inşası lüzumu. 382
- Rayak-Hama demiryolunun Halep'e kadar uzatılması. 384
- Halep vilayetinin elektrikle aydınlatılması ve elektrikli tramvay hattının kurulması. 386
- Anadolu, Halep ve Bağdat demiryollarının inşa ve temdidi hakkında. 388
- Bağdat Demiryolu'nun doğrudan doğruya Halep'ten geçirilmesi..... 392

2.3. Su Yolları.....396

- Halep'te Hilan karyesindeki su yollarının tamiri için Halep muhassıllık malından sarf olunan mebalığın Halep Kadısı Mehmed'in keşf defteri mucebince irad ve masrafına dair suret-i ruznamçe..... 396
- Sultan Süleyman'ın Halep İç Kalesi'nde bina eyledikleri Satura nam sebilin nezaretinin ber-muceb-i şart-ı vakıf uhdesine tevcihi hakkında Halep Dizdarı Mustafa tarafından yazılan ve beratı merbut istida. 398
- Havlan köyünden Halep'e akan su yollarının tamiri için Halep muhassılının muhassıllık malından verdiği mebalığın irad ve masraf tezkeresinin verilmesi. 402
- Halep Kalesi'nde Sultan Süleyman'ın bina eylediği sebile mevkuף karyeler reayası fazla tekalif vesair taaddi yüzünden dağılmış ve ahalinin muhtaç olduğu sebil bakımsızlıktan haraba yüz tutmuş olduğundan, bunlara verilen serbestinin teyidi ve sebilin ihyası hakkında kale dizdarı Hüseyin imzasıyla tahrirat. 406
- Halep'e akan içme suyu yolunun temizlenmesi..... 410
- Halep şehrinde cereyan eden su mecralarının temizlenmesi için muhassıllık emvalinden müretteb dört yüz kuruşun bin kuruşa yükseltildiği..... 412

- Halep şehri su yollarının tamir edilmesi..... 414
- Halep'teki Ebu Derce ve Ebu Haşye çeşmeleri su yollarının tamir edilmesi. 416
- Halep Vilayeti'nin bazı kaza ve kuralarında, abar nakurya denilen burgu borularla su çıkarma tekniğinin uygulanabilmesi için gerekenin yapılması. 418
- Halep şehrinin bazı mahallerine gelen su gayet az olduğu ve mecraları uzun süredir temizlenmediğinden sıhhate muzır bir hale geldiği, bu yüzden Halep'e iki saat mesafedeki Hilasa membaından kargir ve kapalı mecralarla şehrin bütün mahallerine su isalesi ve bazı yerlere çeşme yapılması için çalışmalara başlandığı. 420

2.4. Telgraf.....422

- Beyrut'tan Halep'e kadar inşası kararlaştırılan telgraf hattı için gerekli kerestenin Halep'teki ormanlardan sağlanması. 422
- Diyarbakır'dan Halep'e kadar inşa olunan telgraf hattı. 424
- Halep'ten Adana'ya kadar inşa olunacak telgraf hattı. 426
- Halep ile Maraş arasına bir telgraf hattı çekilmesi. 428
- Halep Vilayeti dahilinde bir telgraf hattı küşadına dair. 432
- Halep'ten Zor Sancağı merkezi olan Deyr kasabasına kadar telgraf hattı çekilmesi. 436
- Halep'in Bab ve Menbic kazalarına telgraf hattı çekilmesi talebi. 438
- Halep'ten Bab kazasına uzatılan telgraf hattı açılışının yapıldığına dair Halep Vilayeti'nden alınan telgrafın takdimi..... 440
- Halep Posta ve Telgraf Merkezi binasına ait tamiratın tamamlandığı..... 442

3. YÖNETİM396

- Halep, Rakka ve Anteb taraflarında sakin aşiretlerden hangilerinin hangi vilayete bağlı oldukları ve bunların mükellefiyetleri hakkında. 446
- Ayıntab ve Münbiç havalisindeki Barak aşireti Halep Vilayeti'nce sıkıştırılınca Rakka Vilayeti'ne ve Rakka Vilayeti'nce sıkıştırılınca Halep Vilayeti'ne tabi oldukları iddia edilmekte ve bu suretle tekaliften kurtulmakla beraber şekavette bulduklarından bu aşiretin Halep'e bağlanması. 450
- Aneze aşairinin ve Kürtlerin ve kapısız eşhasın tasallut ve taaddilerinden dolayı Halep vilayeti ahalisinden civar vilayetlere dağılmış olan ahalinin nakilleri tarihinden itibaren on sene geçmemiş olanların vatan-ı aslilerine iadeleri. 454
- Halep'in çöl tarafında köyler kurulması ve Urban iskanı ve saireye dair Halep valisinin kaimesi. 456

- Halep Eyaleti'nin ıslahat-ı mülkiyesine esas olmak üzere öncelikli olarak meclis-i kebir teşkili ve Adana Malmüdüdü Abdülnafi Efendi'nin reisliğe ve Halep kadısının azalığa tayini hakkındaki karar vechile gerekli muamelenin ifası. 460
- Halep'te Ticaret Meclisi teşkil edilmesi..... 462
- Halep'te ticaret mahkemesi teşkil edilerek görevlilerin maaş tahsislerinin yapılması..... 464
- Halep'in Sermin, Maaratü-Mısırın, Bab, Cebbul, İlbeyli ve Cebel-i Seman nahiyelerinin suret-i idareleri..... 466
- Halep'te Eriha kasabasının İdlib kazasına ilhakından dolayı işlerinin tesviyesinde müşkilat çekmekte oldukları ve bu babda istirhamı şamil ahalinin bir kıta mahzarı..... 468
- Halep'in İdlib kazasına ilhak olunan Eriha kazasının önceden olduğu gibi müstakil olarak idare edilmesi..... 470
- Halep Valisi Derviş Paşa'nın gerçekleştirdiği ıslahat..... 474
- Halep vilayeti dahilinde olup emlak-i Padişahiye ilave edilmiş olan mahaller..... 476
- Halep'te bulunan Meydan Bahçesi bitişiğindeki emlak-i Emiriye'den Gökmeydanı ile diğer bir parça tarlanın emlak-ı mahsusa-i Padişahiye ilavesi..... 480
- Halep'te Cebel-i Seman nahiyesinin kaymakamlığa dönüştürüldüğü..... 484
- Halep Sancağı'nda bazı köy, nahiye ve mezraların bağlanma veya yeniden teşkil edilmeleri..... 486
- Halep ve Bağdat'taki emlak ve arazi-yi mahsusa-yı Padişahî hasılatından Sultan Abdülhamid'e takdim edilen meblağ..... 488
- Halep vilayeti dahilinde bulunan ormanların korunması için bir orman memuru ile bir katip ve altı nefer kolcununun istihdam edilmesi..... 490
- Bilan kazasının nahiyeye tahvil edileceği duyulduğundan eski halinde devam etmesi talebini havi ahali-i muteberenin istirhamnamesi..... 492
- Halep'te tahrir esnasında teşkil olunup sonradan birleştirilen iki daire-i belediyenin yeniden teşkili veya vilayetin nizamı gereği üçe taksimi talep olunduğundan, gereğinin yapılması..... 494
- Halep'te yeni kurulan Aziziye Mahallesi'nde inşa olunan binalardan emlak vergisinin yanı sıra icare-i zemin alınmasının, arazi ve ziraata elverişli olmadığından, uygun olamayacağı..... 496
- Halep'ten İskenderun'a kadar yapılan şose yolun mamuriyeti ve ziraat için Merkezi Ömerağa karyesi olmak üzere ve Selimiye namıyla isimlendirilmek üzere bir kazanın teşkiline ve Bilan kazasının dahi nahiyeye tefrikine dair istizan..... 498

• Osmanlı-Rus Harbi'nde Harp tazminatına teminat olarak gösterilen Halep vilayetinin senelik aşar rusumunun tahsili meselesi.	502
• Halep vilayeti merkez sancağına tabi Menbic kazası dahilinde bulunan Kültü'l-Bevadır karyesinin Maarra kazasına ilhaki.....	504
• Rakka Kazası'nın Halep'e uzak olması sebebiyle Zor Sancağı'na tahvil-i irtibatı hakkında ahali vekili Silas tarafından çekilen telgrafnameye göre gereğinin yapılması.	506
• Halep vilayeti dahilinde Dedeçınar karyesiyle diğer on karyenin Bilan kazasına ilhaki.	508
• Resülayn Bidayet Mahkemesi'nin lağvıyla muhassesatı karşılık gösterilerek Rakka Kazası'nda Bidayet Mahkemesi teşkilinin gerekli olduğu hakkındaki Halep Vilayeti tahriratının takdimi.....	514
• Cısr-i Şugur kazasına tabi Ordu nahiyesi merkezinin Kesb karyesine nakli.	516
• Halep'te Harim kazası merkezinin daha önce nakledilen Kefr-Taharim'de ibkası.	518
• Halep'e bağlı Harim kazası merkezinin mülkiyece icrâ edilecek taksimât neticesine kadar hiçbir yere nakledilmeyerek mevcut hali üzere ibkâsı.	520
• Halep dahilindeki müftülükler için yapılacak müftü seçimleri.	524
• Halep vilayetine bağlı "Cebel-i Seman" kazası isminin "Halep Merkez Kazası" şekline dönüştürülmesi.	526
• Halep'te teşkil edilecek altmış dokuz nahiyeye ilgili harita ve evrakların mühendislikçe tanzim edilerek takdim edildiği.	528
• Halep'e bağlı Menbic kazasından merkez kazasına ve Rakka kazasından Menbic'e bazı kura ve mezraın tahvil-i irtibatları.	530
• Belediye reislerinin memuriyetleri tasdik edildikten sonra Meclis-i Umumi azası olarak seçilmelerinde kanuni sakınca olmadığının Halep Vilayeti'ne bildirildiği.	536
• 1 Mart 1335 tarihinden itibaren Halep Vilayeti teşkilat-ı mülkiyesinin tadil ve tebdili ile bazı yerlerde müstakil yeni liva ve kazalar teşkili hakkındaki kanun suretleri.	538
• Halep'te mülkî teşkilâtın kuvvetlendirilmesi gerektiği hakkında Halep Vilayeti ile Dahiliye Nezareti arasındaki yazışma.	546
• Halep Vilayeti'nin yeni teşkilatına dair kanun layihası sureti.	550
• Halep'in işgali dolayısıyla memurların şehirden çıkarıldığı ve bu sebeple şimendüfer nakliyatının tatil olduğuna dair Adliye Nezareti'ne tezkire.	564
• Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Halep'te bir şehbenderlik ihdas edilerek Talat Bey'in şehbender olarak tayin edildiği.	566
İndeks	569

TABLULAR

Tablo 1- 1522-1523 Yıllarında Şam Beylerbeyliğinin İdarî Taksimatı	31
Tablo 2- Halep Beylerbeyliğinin Sancakları (1550-1565)	31
Tablo 3- 1616 Tarihinde Halep'in İdarî Taksimatı	32
Tablo 4- Halep Eyaleti Kazaları	32
Tablo 5- Halep Eyaletine Bağlı Sancaklar	33
Tablo 6- 1811 Tarihinde Halep Eyaletinin İdari Taksimatı	33
Tablo 7- 19. Yüzyılda Halep'in Mahalleleri	36
Tablo 8- 16. Yüzyılda Halep Şehrinin Nüfusu	40
Tablo 9- 16. Yüzyılda Müslüman Nüfus	40
Tablo10- Gayr-i Müslim Nüfus (Hane olarak)	40
Tablo 11- 1881 yılında Halep Merkez ile Sancaklarının Nüfusu.....	42
Tablo 11- 1895 (1313 h) Tarihinde Halep'in Nüfusu	42
Tablo 12- 1894 Yılı Bütçesinin Giderleri (Krş.)	51

GİRİŞ

GİRİŞ

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK^{1*}

I. Halep İsminin Menşei

Suriye'nin Şam'dan (Dimaşk) sonra en mühim şehri olan *Haleb* (Türkçe'de Halep) adının menşei üzerinde çeşitli rivayetler bulunmakta ve dünya dillerinde birbirinden pek farklı olmayan yazılışlarla kullanılmaktadır. Fransızcada *Alep*, İngilizce, Almanca ve İtalyancada *Alep-po* olarak kullanılan Halep adı, Hitit dilinde *Hrb*, Akadlarda *Hallaba* ve *Halvan*, Selevkiler döneminde de *Beroia* olarak adlandırılmıştır. Arapçada ise sağılmış süt anlamında *Haleb* adı kullanılmaktadır. Halep'in ünvanı da akça, parlak anlamına gelen şehbâdır². Osmanlı kaynaklarında bazı şehirlerin özel sıfatları vardır. Mekke; *Mükerreme*, Medine; *Münevvere*, Kudüs ve Şam; Şerif ve Halep de Şehbâ'dır. Bunların dışındaki bütün vilayetlerin sıfatı, korunmuş, himaye edilmiş manasında *Mahrûsa* veya *Mahmiye*'dir. *Konstantiniyye-i Mahrûsa*, *Mahmiye-i Brusa*, *Mahmiye-i Ankara*, *Diyarbakir* gibi. Mahmiye ve Mahrûsa terimlerinin bir sıfat olmaktan öte, siyasî, hukukî ve sosyal anlamı da vardır.

II. Coğrafi Konumu ve Özellikleri

Halep, Osmanlı Devletinin Asya kıtasında bulunan büyük bir vilayettir. 38 derece 68' ve 5 saniye doğu boylamı ve 40 derece 12' kuzey enlemi arasında ve denizden 390 m. yükseklikte bulunmaktadır. Urfa ve Maraş sancakları dâhil 86.600 km²'dir. Güneyinde Suriye, kuzeyinde Anadolu, batısında Akdeniz ve doğusunda müstakil bir şekilde idare edilen Zor sancağı bulunmaktadır. En geniş sınıra sahip olduğu dönemde; kuzey-batısında Konya ve Ankara vilayetleri, kuzeyde Sivas, kuzey-doğusunda Diyarbakır ve Ma'muratü'l-Aziz, doğusunda Bağdat, güneyinde ise Suriye vilayetleri ile çevrilidir³.

Görüldüğü gibi çok geniş bir alana yayılan Halep sancağının doğu sınırı *Fırat* nehrine, batı sınırı da *Nur Dağları* veya *Gâvur Dağları* olarak bilinen *Amanos Dağlarına* ve Akdeniz'i kadar uzanıyordu. Sancağın güney-batı sınırı *Nusayriye Dağlarına* uzanıyordu. Bu dağların batısında Trablus sancağı bulunuyordu.

Halep'in Akdeniz'e açılan kapısı Süveydiye (bugünkü Samandağı) limanıydı. İskenderun iskelesi de Halep'in ikinci önemli limanıydı. Halep ticareti, bu iki liman üzerinden Avrupa'ya ulaşıyordu. 16. yüzyılın sonlarında Trablusşam vilayetinin teşkili ile Trablusşam iskelesi önemli bir konuma geldi ve Halep ticaretinin Akdeniz'de önemli bir üssü haline geldi. Payas iskelesi de Kıbrıs ve Yemen seferleri sırasında önemli bir konuma gelmişti⁴.

Halep'te çok büyük akarsular yoktur. *Ceyhan* ve *Asi* nehirleri ile *Ayntab* (Gaziantep) civarından doğarak Halep merkezine kadar gelen *Kuvayk* nehri ve keza kuzeyde *Afrin* suyu, Maraş

¹ * Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü, mozturk@firat.edu.tr- ELAZIĞ

² Enver Çakar, *XVI. Yüzyılda Halep Sancağı (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Tarih Şubesi Yay., Elazığ 2003, s. 1

³ Hilmi Bayraktar, *XIX. Yüzyılda Halep Eyaletinin İktisadi Vaziyeti*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Tarih Şubesi Yay. No: 7, Elazığ 2004, s. 1

⁴ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 17

civarından doğup İslahiye'den geçerek Amik Ovasına kadar gelen *Karasu*, Halep'in belli başlı akarsularıdır.

Kuzey ve batısını çevreleyen Amanos Dağları, en önemli dağ silsilesidir. Amanosların bitiminde yer alan *Belen Geçidinden* sonra 1700 m. yüksekliğe ulaşan *Keldağ* (*Casius veya Cebel-i Akra*) yer alır ve güneye doğru Lazkiye yakınlarına kadar uzanır. Keldağın zirvesi *Musa Dağı*dır ki çok uzak mesafelerden görülür. *Harbiye Şelaleleri* ve Kuseyr'de *Ziyaret Dağına* ulaşılır⁵. *Kara Bıyıklı, Zaviye, Hâs* ve *Cebel-i A'lâ* gibi dağlar var ise de Amanoslar kadar büyük ve önemli değildir.

Halep çevresinde önemli ovalar mevcuttur ki, bunların en önemlileri Amik Ovasıdır. Yakın zamanlarda kurutulmuş Amik Gölü sayesinde sulak bir ova olan Amik ovası, her türlü ziraatin yapıldığı bereketli bir ova idi. Halep'in kuzeyindeki *Menbiç/Münbiç, Ravendan, Derbsak* ve *Bakraz* nahiyeleri geniş alana yayılmış olmakla birlikte toprakları tarıma pek elverişli değildir, buralarda daha ziyade hayvancılık yapılmaktadır. Bölgenin en verimli arazileri, Antakya ve çevresi, Cebel-i Sem'an, Sermin, Eriha bölgesindedir⁶.

Halep'in iklimi mutedildir. Akdeniz kıyılarında tabii olarak Akdeniz iklimi hâkimdir. İskenderun, Antakya, Harim yazları sıcaktır. Amanos dağlarının doğusu, Maraş, Ayntab bölgeleri sıcak ve kuraktır, kışın ise hayli soğuktur. Halep genelinde orta kesimlerde her çeşit hububat ziraati yapılır. Vilayet genelinde zeytin ziraati çok önemli bir yer tutar. Payas, İskenderun, Antakya narenciye bakımından zengindir. Halep ve çevresinde yoğun bir Türkmen ve Ekrad cemaatleri yarı konar göçer halde yaşamaktadır ki, bu hal Halep'in deri ve diğer bütün hayvansal ihtiyaçlarını giderecek kabiliyettedir.

III. Halep'in Kısa Tarihi

1. Eskiçağlarda Halep

M.Ö. 18. yüzyılda *Yamhad Krallığının* başşehri olarak görülen Halep, daha sonra Anadolu'da kurulan Hitit Krallığının eline geçerek bu devletin imparatorluk döneminde en önemli eyalet merkezlerinden birini oluşturdu. İmparatorluğun dağılmasından sonra da *Halpa Krallığı* adıyla müstakil bir *Geç Hitit* devleti haline geldi. M.Ö. 9. yüzyılın ortalarında *Asur* İmparatorluğuna dâhil edilen şehir, yavaş yavaş önemini kaybetmeye başladı. Pers hâkimiyeti sırasında ise sadece tanrı *Adad* sebebiyle hatırlanan küçük bir yerleşim durumuna düştü. Ancak Helenistik dönemde Suriye Kralı *Seleukos Nikator* (m.ö. 305-280) tarafından Grek mimarisine uygun yeni bir planda imar edilmesiyle eski önemine kavuştu ve *Beroia* adını aldı. Halep, Romalılar zamanında büyümesine devam etti ve kalesi de kutsal mekânları barındıran bir akropol haline geldi. Bizanslılar zamanında ise çok sayıda kilisenin bulunduğu bir Hıristiyanlık merkezi idi. Şehir bugün de Başpiskoposluk ve Marûnî piskoposluğudur⁷.

⁵ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 18, Bayraktar, *Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 1-2

⁶ *1302 Tarihli Halep Salnamesi*, s. 116-123, Çakar, *Halep Sancağı*, s. 19

⁷ Tâlib Yâzici, "Halep", TDV- İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 239-240, Çakar, *Halep Sancağı*, s. 2-4, Bayraktar, *Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 5-6

2. İslami Dönemde Halep

Halep, 637 tarihinde İyaz b. Ganm tarafından 637 tarihinde fethedildi ve böylece bu tarihten itibaren Halep'te İslam hâkimiyeti başlamış oldu. İyaz tarafından ilk mescid inşa ettirildi ki buna kalkanlar mescidi anlamında *Mescidü'l-Etras* adı verildi. Suriye valisi Ebu Ubeyde b. Cerrah'ın ölümü üzerine Suriye valiliğine Muaviye b. Ebu Süfyan atandı. Halep, önce *Cünd-i Hıms*'a daha sonra da *Cünd-i Kınnesrin*'e bağlandı. Emeviler döneminde bazı eyalet valilerinin şehir civarına yerleşmiş olmasına rağmen Halep hiçbir zaman siyâsî ve idarî bir merkez haline getirilmedi⁸. Mısır valisi Ahmed b. Tolun 878 yılında Halep'i istila etti, ancak Abbasiler daha sonra şehri 884 tarihinde geri aldılar. 903 yılında Karmatîler tarafından kuşatılan şehir 936 yılında İhşidîlerin eline geçti. 944 yılında Hamdanîler şehre hâkim oldular. Hamdanî Seyfüddevle Bizans saldırılarına karşı burayı uzun yıllar savunduysa da Nikephoros Phokas 962'de şehri ele geçirmeye muvaffak oldu. Bir hafta süren yağma ve tahribat sırasında binlerce kişi kılıçtan geçirildi, birçoğu da esir alındı. Şehir adeta ıssız bir harabeye döndü ve bu felaketten sonra uzun süre belini doğrultamadı⁹.

Mahalli emir ve devletler arasında sıkça el değiştiren Halep, 1078 tarihinde Suriye Selçuklu Meliki Tutuş tarafından kuşatıldı ise de alınamadı. Nihayet Tutuş 11 Temmuz 1086 tarihinde şehri ele geçirdi. Bu dönemde Haçlı tehdidi baş göstermişti. Artukoğlu İlgazi, Arslantaşoğlu Alpî ile ittifak kurdu. Haçlı tehdidi karşısında zor durumda kalan yerli halkın şehri terketmeye başladı. İlgazi buna karşı bazı tedbirler aldı. Kudüs Kralı II. Baudoin Halep'i tehdit edince Artuklu Belek b. Behram idareyi ele alıp şehri Haçlılara karşı savundu (1123). 1146'da Mahmud Zengi'nin Halep'i almasıyla, Haçlılarla mücadelede Mahmud Zengi ön plana çıktı ve çok sayıda kaleyi geri aldı. Bu arada meşhur Haçlı Kontu Joscelin'i esir alarak hapsetti. Adil bir hükümdar olan Nureddin Mahmud, şehirde huzur ve sükûnu sağladı. Surları, kaleyi, ulu camiyi, pazar yerlerini ve yolları tamir ettirip zaviye ve hastahaneler yaptırdı. Sünniliği destekleyen medreseler kurarak Irak ve el-Cezire'den getirttiği âlimlerin burada ders vermesini sağladı. Yerine geçen oğlu el-Melikü's-Salih İsmail zamanında Selahaddin-i Eyyübi Halep kapılarına dayandı fakat şehir halkı şiddetle karşı koydu ve Eyyübi kuvvetleri geri çekildi. Devam eden mücadeleler sonunda 1183 yılında Halep Eyyübîlerin hâkimiyetine girdi. 1186 yılında Halep'e tayin edilen Melikü'z-Zâhir zamanında Halep en parlak dönemini yaşadı. Ticari hayat canlandı, birçok mimarî eserler yapıldı, şehir yeniden bir ilim ve kültür merkezi haline geldi¹⁰.

Moğol hükümdarı Hülagu 1260'te şehri ele geçirerek yakıp yıktı. Aynı yıl Ayncâlut'ta Memluklara yenilen Moğollar şehri Memluklara teslim etmek zorunda kaldılar. 14. yüzyılın başında Moğol kumandanı Kazan b. Argun şehri tekrar aldıysa da üç ay sonra terketti.

1348'deki veba salgını pek çok kişinin ölümüne sebep olmuş, 1400'de Timur, surlar ve kale dâhil bütün şehri yakıp yıkmış ve üç gün süren yağmalama sırasında 20.000 kadar kişi öldürülmüştü. 1516'da başlayan Osmanlı yönetimine kadar devam eden Memluk döneminde Halep genel anlamda kalkınmışsa da açlık, kıtlık bazen günde 500 kişinin ölümüne sebep olan veba salgını ve sık sık şehri harabeye çeviren deprem gibi felaketlerden de kurtulamamıştır¹¹.

⁸ Yazıcı, *Halep* mad. s. 240

⁹ Yazıcı, *Halep* mad. s. 240

¹⁰ Yazıcı, *Halep* mad. s. 242

¹¹ Yazıcı, *Halep* mad. s. 240, Çakar, *Halep Sancağı*, s. 10-11, Bayraktar, *Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 5-8, İlyas Gökhan, *XIII ve XIV. Yüzyıllarda Mısır ve Suriye'de Krizler, Kıtlıklar ve Vebalar*, (Fırat Üniversitesi Sosyal

3. Halep'in Osmanlı Hâkimiyetine Geçişi

Yavuz Sultan Selim'in Memluk Sultanı Kansu Gavri'yi Mercidâbık Savaşından sonra (24 Ağustos 1516) Osmanlı hâkimiyeti altına giren şehir (28 Ağustos 1516)¹², bu sırada doğu ile batı ticaretinde önemli bir merkez olarak gelişme göstermekteydi. Osmanlı hâkimiyetiyle birlikte şehrin geçmişinde rastlanmayan büyük bir gelişme devri başladı ve bu dönem Halep tarihinin birçok bakımdan en parlak dönemini teşkil etti. Osmanlıların Suriye'ye hâkim olmalarından sonra, bölgedeki eski Memluk idarî teşkilatını bozmadılar. Halep de Memluk döneminde olduğu gibi Şam Emirü'l-Ümerası (Beylerbeyi) idarî bölgesi içinde yer alıyordu¹³.

Yavuz Sultan Selim, Memluklardan alınan bugünkü Suriye ve Filistin'in tamamı ile Anadolu'nun doğu güney ve güney-doğusundaki bir kısım sancakları *Arab Vilayeti/Şam Vilayeti* adıyla büyük bir vilayetin çatısı altında topladı. Bu vilayete tâbi olan bütün sancakların malî işlerine bakmak üzere de 1518 yılında *Arab ve Acem Vilayetleri Defterdarlığı* adıyla, Anadolu ve Rumeli defterdarlıklarına ilaveten üçüncü bir Defterdarlık daha teşkil etti ve bu Defterdarlığa da Çömlekçi-zâde Kemal Çelebi'yi tayin etti. Arab Defterdarı, Halep'te oturduğu için *Halep Defterdarı* ismiyle de anılıyordu¹⁴.

Yavuz Sultan Selim'in ölümünden sonra yerine geçen Kanunî Sultan Süleyman zamanında Halep ve Şam'da önemli gelişmeler oldu, Bunların en önemlisi Yavuz'un ölümünü fırsat bilen Şam Beylerbeyi Canberdi Gazali isyanıdır. Gazali, istiklal davasıyla harekete geçince bölgede istikrar bozuldu. Gazali'nin maksadı önce Şam ve civarını ele geçirmek, ardından da hâkimiyetini Mısır'a kadar uzatıp Memluk Sultanlığını tekrar canlandırmaktı. Bu arada etrafında Osmanlı idaresinden memnun olmayan Memluk beylerini ve Arapları toplayarak bir ordu kuran Gazali, Rodos şövalyelerinden aldığı destekle Beyrut ve Trablusşam gibi kıyı şeridindeki yerleri ele geçirdikten sonra 1 Kasım 1520'de Halep'i kuşattı. İsyân haberi üzerine Ferhat Paşa görevlendirildi. Ferhat Paşa, Şehsuvaroğlu Ali Bey ile birlikte 1 Şubat 1521'de Gazali'yi bozup Halep'i kurtardıktan sonra yapılan ikinci muharebede Gazali mağlup edildi, yakalanarak başı kesildi ve İstanbul'a gönderildi¹⁵. Böylece bölgede Osmanlı idaresine karşı yapılan ilk ciddi tehdit ortadan kaldırılmış oldu.

Bölgede sulh ve güven iade edilince Halep de canlanmaya başladı. 16. yüzyıl boyunca Halep iktisadî bakımdan gelişti. Bu dönemde İzmir'in alternatif bir pazar olarak doğmasına rağmen Halep'in ticarî üstünlüğü devam ediyordu. Daha 16. yüzyılda Avrupalıların ticarî faaliyetleri Şam'dan Halep'e kaymıştı. Nitekim 1548'de burada ilk defa bir Venedik Konsolosluğu kuruldu. Bunu 1557'de Fransa ve 1586'da İngiltere konsolosları takip etti. Bu ticaret başlangıçta geniş ölçüde Avrupa'nın yünlü kumaşları ve gümüşü ile Hint baharatının değiş-tokuşuna dayanıyordu. İşte Halep ticaretinin uluslararası yükselişi böylece başladı. Ancak 16. yüzyılın sonlarına doğru Avrupalı tacirler artık Halep pazarlarında başlıca doğu emtiası

Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), Elazığ 1998 Bölgedeki kıtlık ve salgın hastalıklar hakkında bk. aynı müellif, *Fatımiler Döneminde Mısır'da (969-1171) İktisadî Buhranlar ve Salgın Hastalıklar*, Gün Yayınevi, Ankara 2008

¹² Yavuz Sultan Selim'in Halep'e girişi, şehri yağmalatmaması ve diğer Suriye şehirlerinin ilhakı hakkında bkz. Selahattin Tansel, *Yavuz Sultan Selim*, TTK Yay, Ankara 2016, s. 179-183

¹³ Bruce Masters "Halep" maddesi – Osmanlılar dönemi- TDV- İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 244

¹⁴ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 23

¹⁵ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Haleb Eyaleti ve Türkmenleri*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Yay., Elazığ 2006, s. 36

olarak İran ipeğini arıyorlardı. Halep'in ticarî önemi Hüsrev Paşa (1554) Behram Paşa'nın (1583) valilikleri sırasında meydana getirdikleri vakıflar sayesinde kurulan büyük abidevî binolar, çarşılar, hanların teşekkülüyle 1593'te İskenderun'da bir Osmanlı gümrük kapısının tesisi dolayısıyla arttı. Trablus'un yeniden liman özelliği kazanmasıyla Halep'in ticarî durumu Suriye bölgesinde güven altına alınmış oldu¹⁶.

Bu istikrar 17. yüzyılın başlarındaki Canbulatoğlu Ali Paşa'nın isyanıyla bozuldu. Canbulat, Kilis ve Halep taraflarında yerleşmiş büyük bir Kürt ailesi olup, ismini Canbulat b. Kasım el-Kürdî'den almıştır. Suriye'de Canbuladiye denilen bu ailenin menşei rivayete göre Eyyübilere kadar çıkmaktadır. Canbulatoğlu Hüseyin Paşa'ya Halep Beylerbeyliği verilerek Çağala-zâde Sinan Paşa maiyetinde İran seferine memur edilmişti. Çağala-zâde 1605'te İranlılara mağlup olarak Van'a çekilmiş ve orduya geç gelip mağlubiyete sebep olmasından dolayı Hüseyin Paşa'yı idam ettirmişti. Bu hadise üzerine Hüseyin Paşa'nın biraderzadesi ve Halep'teki vekili olan Ali Paşa etrafına topladığı kuvvetlerle büyük bir isyan çıkardı. Ali Paşa'nın isyan ettiği haberi hükümete ulaşınca, ona Halep eyaleti verilerek gafil avlanmaya çalışıldıysa da amcası Hüseyin Paşa'nın intikamını almaktan vazgeçmeyen Ali Paşa, kendisine gerekli olan para ve malı tedarik edebilmek için önce Trablusşam hâkimi Seyfoğlu Emir Yusuf'u, sonra da Şam askerlerini mağlup ederek çok miktarda ganimetle Halep'e döndü¹⁷.

Canbulatoğlu Ali Paşa, bağımsızlığını ilan ettiği gibi, askerini de Osmanlı ordusu düzeninde tertip ettirdi. Öte yandan kendi adına hutbe okutup para bastırması, hatta 2 Ekim 1607'de Toskana hükümdarı Arşidük Ferdinand ile antlaşma yaptığı gibi diğer devletlerle de münasebete girişmeye teşebbüs etmişti. Nihayet Şark seferi ile görevlendirilen Kuyucu Murat Paşa, 24 Ekim 1607 tarihinde Oruç ovasında 40.000 kişilik Ali Paşa kuvvetleriyle kanlı bir muharebeye tutuştu ve Ali Paşa mağlup oldu, önce Kilis'e sonra da Halep'e kaçtı. Halep'te tutunamayan Ali Paşa Dürzi Emiri Ma'anoğlu Fahrettin'e sığınmıştı. Orada da tutunamayan Ali Paşa Eskişehir yakınlarına kadar geldi ve kendisini Sultan'a affettirmek için amcası Haydar Bey'i İstanbul'a gönderdi. Nihayet Padişahın huzuruna çıkarak kendisini affettirdi. Kendisine Temeşvar Beyliği verildi, ancak orada da halka baskı ve zulüm yapmaya başladı. Şikâyetler üzerine katledilmekten korkarak Belgrat'ta Kadı-zâde Ali Paşa'nın yanına sığındı. Ancak yakalanarak hapsedildi ve Veziriazam Murat Paşa'nın emriyle orada katledildi. Böylece Canbulat galesi de ortadan kalmış ve Halep'te sükûn iade edilmiş oldu.

Bu olaydan sonra Canbulatoğlu aşireti ikiye bölündü. Sayıca az olan kol, daha sonra Dürzi Canbulat ailesi olarak yeniden ortaya çıkacakları Lübnan'a gitti. Ailenin diğer kısmı

¹⁶ Bruce Masters "Halep" maddesi, s. 245

¹⁷ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, s. 43. Canpolat Beyle ilgili olarak Şerefnâme'de şu bilgiler verilmektedir: "Canpolat babasının öldürülmesinden sonra Kürtlerin beyliği Şeyh İzzeddin'e verilirken Saray'a alındı. Şeyh İzzeddin çocuk bırakmadan öldüğü ve akrabaları arasında Kürtlerin başına geçme yeteneğine sahip kimse bulunmadığı için, devlet adamları Şeyh İzzeddin'i Antakya taraflarında bulunan özel mülklerinin emlakine katılması ve Kürtlerin hükümetinin de Hasankeyf hükümdarları soyundan gelen Melik Muhammed'e verilmesini uygun buldular. Sultan Süleyman Han zamanında Canpolat Bey saraydan çıkarıldı ve saraya bağlı olan Müteferrika ordusuna katıldı. Belgrad'ın alınması, Rodos adasının fethi ve Buğdan Seferi gibi Sultan'ın çıktığı savaflara katıldı ve bu savaflarda Sultan'ın maiyetinde oldu, üstün hizmetlerini ve kahramanlığını gösterdi ve bu yüzden Sultan kendisini takdir etti. Bu nedenle o da babalarının ve atalarının görevinin kendisine geri verilmesini diledi". Kısaca görülüyor ki, Canpolat Bey, Kilis Ekradından değil, Hasankeyf Beylerindedir. Bugün bile bölge halkı bu durumu bilmektedir. Bkz. Mustafa Öztürk, *16. Yüzyılda Kilis Urfa Adıyaman ve Çevresinde Cemaatler-Oymaklar*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Yay., Elazığ 2004, s. 23

bugünkü Türkiye-Suriye sınırının iki tarafında yer alan Kürt dağında kaldı ve orada özellikle 18. yüzyıl boyunca Kilis'in siyasetini belirleyen yerel güç oldular¹⁸.

Canpolatoğlu isyanının bastırılmasından sonra Halep'te iktisadî hayat canlandı. 1639'da Osmanlı-İran mücadelesinin sona ermesiyle, kervanlar İran ipeğini tekrar Halep'e getirmeye başladılar ve bu durum 17. yüzyıl boyunca sürdü. Halep 17. yüzyılda yaklaşık 100.000 nüfusa sahipti. Bu nüfus artışının gerisinde Anadolu'dan Halep'e yapılan göçlerdir. Bu durum Halep'i İstanbul ile Kahire arasındaki en büyük şehir konumuna getiriyordu¹⁹.

Halep'in talihi 18.yüzyılda değişmeye başladı ve çöküş dönemine girildi. İran Safevî devletinin dağılması İran menşeli ipek veriminde düşümlere yol açtı ve daha 1730'larda Avrupalı tüccarlar alternatif kaynaklar aramaya başladılar. Bu arayışlar bir ölçüde Suriye ipeğiyle karşılandı fakat zamanla Avrupalı tüccarların faaliyetleri azaldı. Onların yokluğu Hıristiyan Arap ve Yahudiler gibi yerli gayr-i müslim unsurların ön plana çıkmasına yol açtı. Varlıklı Hıristiyan Arap tüccar burjuvazisinin doğuşu özellikle Halep için çarpıcı bir gelişmedir. Bu tüccar zümresinden bazıları, geleneksel Katolik kilisesinden çıkıp yeniden şekillenmiş Katolik kilise cemaatleri teşkil ettiler. Bu da Osmanlı hükümetiyle "beratlı" denen yabancıların himayesindeki Katolik Hıristiyanlar arasında gerginliğe yol açtı. Bölgedeki dengeler siyâsî güç mücadeleleriyle daha da sarsıldı. Sünni Arap ticarî ve dinî burjuvazisinin temsil ettiği eşraf ile şehrin alt tabakasını oluşturan Arap, Türk, Kürt gibi gayr-i mütecanis grupların teşkil ettiği yeniçeri zümreleri arasındaki ayrılıklar daha da büyüdü. Osmanlı merkezî gücü, II. Mahmut dönemine kadar düzeni sağlayıp duruma yeniden hâkim olmayı başaramadı. Düzenin sağlanması ve kontrolün tesisi kısa ömürlü oldu. 1832'de Mısırlı İbrahim Paşa Halep'i işgal etti ve 1840 yılına kadar Mehmet Ali Paşa'nın hâkimiyetinde kaldı. Bu dönem Halep'in iktisadî hayatında yıkıcı bir etki yaptı²⁰.

Tanzimat reformları ile Müslüman kesime getirilen mecburî askerlik ve ferdi verginin yüklenmesi, şehirde yeniden kargaşanın ortaya çıkmasına sebep oldu ve reformlara karşı tepki doğdu. 1850 Ekiminde fakir Müslüman ahali, zengin Hıristiyan bölgelerine saldırdı ve şehirde büyük bir ayaklanma başladı. Vali Mustafa Zarif Paşa Halep'ten kaçtı, isyanın elebaşı yeniçeri zümrelerinin reisi Abdullah el-Bâbinsî iki hafta kadar şehrin kontrolünü elinde tuttu.

¹⁸ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Haleb Eyaleti ve Türkmenleri*, s. 44-45. Enver Çakar, bu son paragrafı Bruce Masters'in adı geçen makalesinden nakletmektedir. Bu hükümde iki noktada yanlış ifadeler vardır. Birincisi *Kürt Dağı* tabiridir ki, bu tabir 19. yüzyılda Kilis'in batısında yer alan bölgenin en yüksek dağı olan *Damrık Dağı* için kullanılmaya başlanmıştır ki doğru değildir. Bu dağın tahrir defterlerindeki asıl adı *Damrık Dağı*'dir. Her nasılsa Cevdet Paşa da *Tezâkir* adlı eserinde bu tabiri kullanmaktadır. Halk arasında da bu isim yaygınlaşmıştır. Her ne olursa olsun bu isimlendirme yanlıştır. İkincisi, Canbulatoğlu adıyla bir aşiret yoktur. Bölgedeki Ekrad aşiretinin adı İzzeddin Bey *Ekrad*'dir. İzzeddin Bey Ekradının en önemli şubeleri de *Okçu İzzeddinli*, *Musabeyli*, *Amikî* ve *Com* cemaatleridir. Okçu İzzeddinli aşireti, 17. yüzyılın sonlarından başlayarak bütün 18. yüzyıl ve hatta 19. yüzyıla kadar bölgede eşkıyalığı ile meşhur bir aşirettir. Adana, Antakya, Halep, Kilis, Antep ve Maraş civarında sayısız eşkıyalık hareketlerinde bulunmuşlar, özellikle 18. yüzyılda bölgenin asayişini büyük ölçüde tehdit etmişlerdir. Masters'in kastettiği Okçu İzzeddinli aşiretinin eşkıyalığı ise, bunun Kilis siyasetine ne gibi bir etkisi olmuştur? Dolayısıyla bu hüküm de temelsizdir. Tam tersine Lübnan'a yerleşen Canpolatların Lübnan siyasetinde etkileri vardır. Öyle ki, Meşrutiyet döneminde bölgede yapılan seçimlerde çoğunlukla Canpolatlardan bir mebus seçilmiş, Osmanlı Mebuslar Meclisinde temsilcileri bulunmaktadır. 1920 yılında Osmanlı Dâhiliye Nazırı İsmail Canpolat idi. Yakın dönemlerde ise Lübnan siyasetinde partileri olup, Lübnan Parlamentosunda önemli sayıda milletvekilleri vardır. Bugün Lübnan'ın siyâsî, iktisadî, sosyal ve askerî yapısında önemli bir mevkidedirler.

¹⁹ Bruce Masters "Halep" maddesi, s. 245

²⁰ Bruce Masters "Halep" maddesi, s. 245-246

Kasım ayında Osmanlı ordusu asilerin bulunduğu bölgeyi topa tuttu, pek çok kişinin ölümlüyle sonuçlanan kanlı sokak savaşları sonucu düzeni yeniden sağladı²¹.

Tanzimat reformlarının bir parçası olarak geliştirilen 1864 (1281 h.) Vilayet Nizamnamesi kısmî değişikliklerle 1866'da Halep'te uygulandı. Bu tarihte yeni nizamnameye göre oluşturulan ve yeniden teşkilatlandırılma görevi Cevdet Paşa'ya verilen Halep vilayeti Urfa, Maraş, Kozan, Adana, Payas, Halep merkez ve Zor sancaklarından teşekkül ediyordu. Kuruluşunda çok geniş tutulan Halep vilayeti sınırları 1869'da Adana, Kozan ve Payas sancaklarının çıkarılmasıyla daraltılmıştır. 19. yüzyılda Şam ve Beyrut'un yükselişiyle birlikte Halep'in iktisadî vaziyeti sarsıldı. Yüzyılın sonlarında Antakya ve Adana bölgelerinde bataklıkların kurutulması ile ticaret kısmen canlandı.

Arap milliyetçisi Abdurrahman el- Kevâkibî hariç tutulursa Halep halkı güney kesimlerdeki kuvvetli siyasî cereyanların ve gelişmelerin dışında kaldı. Halep burjuvazisi Arap milliyetçilik hareketlerine katılmakta isteksiz davrandı. Bunun başlıca sebepleri, Şam'ın siyasî hâkimiyeti altına girme ihtimali ve Anadolu'nun güneyinde bulunan bazı şehirlerle olan iktisadî bağın kopması endişesiydi. Sonuç olarak çok az Halepli Arap isyanına katıldı²². 1918 Ekiminde İngiliz ve Arap kuvvetleri Osmanlı kuvvetlerini Şam'dan Halep'e doğru çekilmeye zorladı. Aneze Araplarından teşkil edilen Arap ordusu 23 Ekim'de şehri işgal etti. Böylece Halep Faysal el-Haşimî idaresindeki krallığa katıldı ve 402 yıllık Osmanlı idaresi sona ermiş oldu²³.

4. Millî Mücadele Döneminde Halep ve Halep'in Misâk-ı Millî'deki Yeri

Osmanlı dönemi boyunca Halep daima mirî rejime dâhildi. Mirî rejimin sınırları²⁴ da Misak-ı Millînin sınırlarını oluşturmaktaydı. Bu tarihî zeminden dolayıdır ki, Halep tamamen Anadolu ile bütünleşmişti. Bu bütünlüğün sonuçları Millî Mücadele döneminde açık bir şekilde görüldü. Birinci Dünya Savaşından sonra Irak, Suriye ve Anadolu'nun işgali üzerine *Kuvvâ-yı Milliye* teşkilatları kuruldu.

İngilizler ile Fransızların Suriye'yi böldüğünü gören Arap milliyetçileri ve Faysal hükümetinde önemli idari makamlarda bulunan şahıslar da Kuvvâ-yı Milliye teşkilatı ile işbirliğine giderek teşkilata üye oldular. Bunların arasında Şeyh Kâmil Kassab, Binbaşı Muhiddin Bey, Said Bey Haydar, Dr. Abdurrahman Şebender gibi önemli Arap milliyetçilerinin yanı sıra

²¹ Bayraktar, *Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 18, Bruce Masters "Halep" maddesi, s. 246

²² Masters, Haleplilerin Arap isyanlarına katılmamalarını Şam'ın hâkimiyetine girmek endişesine ve iktisadî sebeplere bağlamaktadır ki bu, eksik ve bir izahıdır. Halep'in Arap isyanlarına katılmamasının asıl sebebi, Halep'in güneyinden çok Anadolu ile bütünleşmiş olmasıdır. Halep Anadolu ile (olan kelimesini silelim) bütünleşmiş ve özdeşleşmiştir. Halep coğrafi bakımdan Anadolu coğrafyasının bütün özelliklerini yansıtır. Tarihin derinliklerinden itibaren Halep Anadolu'nun bir parçası olarak varlığını sürdürmüştür. Anadolu merkezli Hititler Halep'te güçlü bir idare kurmuşlardı. Hatta sadece Halep değil, bütün kuzey Suriye ve Kuzey Irak'ın kaderi tarih boyunca daima Anadolu ile müşterek bir halde gelişmiştir. Tarihten gelen bu müşterek bağlar, hayatın her alanında, iktisadî, kültürel ve sosyal alanlarda görülmektedir. Selçuklu döneminden başlayarak bin yıldan beri Türk idaresinde olan Halep'in Anadolu ile bütünleşmesi tabii bir seyirdir. Bu itibarla Haleplilerin çok azı hariç, Arap isyanlarına katılmamaları tarihî ve kültürel zemine uygundur. İleride Millî Mücadele döneminde bu husus daha açık olarak görülecektir.

²³ Bruce Masters "Halep" maddesi, s. 246

²⁴ Mustafa Öztürk, "Osmanlı Mirî Rejiminin Misâk-ı Millî ile Münasebetleri", Genelkurmay ATASE- *Beşinci Askerî Tarih Semineri Bildiriler I- Değişen Dünya Dengeleri İçinde Askerî ve Stratejik Açından Türkiye*, (İstanbul 23-25 Ekim 1995), Ankara 1996, s. 186-192

Arap Hükümeti Savunma Bakanı Abdülhamid Paşa, Savunma Bakanlığı Müsteşarı Mustafa Nimet Bey, Adliye Bakanı Celal Bey, Eğitim Bakanı Haşim Bey gibi Faysal'ın hükümetinde görev alan kişiler vardı. Kuvvâ-yı Millîye teşkilatına İbni Reşid Aşiretinden Şeyh Süleyman, Hadîdî Aşireti Reisi Şeyh Fâris ve Mevâlî Aşireti Reisi Abdülkerim Paşa, çete reislerinden Müslim Verde ve Mülhem Câsim katılmışlardı. Dönemin ünlü gazetecilerinden *ed-Difa'* gazetesi sahibi Tefvik Yazıcı, *Müfid* gazetesi sahibi Yusuf Bey Haydar, *eş-Şa'ab* gazetesi sahibi Abdürrezak el-Esad ve *Hedef* gazetesi sahibi Abdülhayr Bey ile pek çok ayan ve eşraf Kuvvâ-yı Millîye teşkilatına girdiler²⁵. Görülüyor ki, Halep ve çevresi her yönüyle Anadolu ile bütünleşmiş ve tabîi olarak Anadolu ile birlikte Millî Mücadeleye katılmıştır.

Hemen aynı günlerde 1919 yılında *Suriye-Filistin Müdafaa-i Kuvvâ-yı Osmaniye Hey'eti* kuruldu. Heyetin Genel Başkanı Ali Şefik Bey olup, takma adı Özdemir Bey'dir. Genel Başkan yardımcısı ise Halep Hey'et-i Merkeziye Başkanı Hilal Bey, teşkilatın Erkân-ı Harp Reisi ise Nâtık Beydi. Teşkilat kısa sürede yayılarak Şam, Halep, Humus, Hama, Beyrut ve Kuneytarâ'da şubeler açtı²⁶. Bu dönemde Türk nüfuzu, Suriye'de Kuvvâ-yı Milliyecilerin kurduğu ve Temmuz 1921'den itibaren bahsedilmeye başlanan İstikbal adlı gizli cemiyet aracılığıyla yapılmaktaydı. Cemiyetin Suriye'deki genel merkezi Halep olup bir şubesi Şam'daydı. Cemiyetin başkanı Ali Rıza Bey'in oğlu Kemal Beydi. Bu cemiyet Mardin'de bulunan Nihat Paşa ile de devamlı irtibat halindeydi. Üyelerini ise eski Arap Osmanlı subayları ve memurları oluşturuyordu²⁷. Güney bölgesindeki *Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin* merkezi Halep'tir, Maraş, Antep, Şam, Beyrut, Hama, Hums, Lazkiye şubeleri Halep'e bağlıdır. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin yanında genel merkezi Halep'te bulunan *Necât-ı Cemiyet-i Vataniye* (Vatan Kurtuluş Cemiyeti) gibi birkaç cemiyet daha vardı. Halep'te faaliyet gösteren başka bir teşkilat da *Millî İsyân Partisi*dir. BMM'ne bağlı olan *Millî Halep Partisi* ile ortak çalışıyorlardı. Bu partinin üyeleri 9 Eylül 1923'te Fransızlar tarafından yargılanmışlardır²⁸.

Bu tarihî zeminin bir sonucu olarak Halep'in Misâk-ı Millî'ye dâhil olması gayet tabiiydi. Nitekim 1923 yılında TBMM'nin yayınladığı Yılbaşı Hatırası-Misak-ı Millî Haritasında Halep Misâk-ı Millîye dâhildir ve bağlı kazaları *Antakya, İskenderun, İdlib, Belen, Reyhaniye, Barişa, Cıs-r-i Şuğur, Bâb-ı Cebbul, Menbic ve Cebel-i Sem'an*'dir²⁹.

5. Fransız İşgal Dönemi

1920 Martının başında Şam'da toplanan *Eşraf Kongresi*, Suriye Krallığının kurulduğunu açıklayarak Şerif Hüseyin'i oğlu Faysal'ı tahta geçirdi. Emir Faysal'ın Suriye Kralı olarak taç giymesine rağmen (8 Mart 1920) Fransızlar Sykes-Picout ve Manda antlaşmasına göre Şam ve Halep'e girdiler. Fransa'nın Şam'daki Yüksek Komiseri General Gouraud 1 Eylül 1920 tarihli bildiriyle, Halep'in 72.243 km²lik bir saha üzerinde kurulan özerk bir bölgenin merkezi

²⁵ M. Öztürk, "Osmanlı Mirî Rejiminin Suriye ve Irak'ta Uygulanmasının Sonuçları", Gazi Üniversitesi-Gazi Akademik Bakış IX/18, Ankara 2016, s. 8

²⁶ Ömer Osman Umar, *Osmanlı Yönetimi ve Fransız Manda İdaresi Altında Suriye (1908-1918)*, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara 2004, s. 428

²⁷ Abdülkerim Rafek, "Türkiye-Suriye İlişkileri, 1918-1926", (çev. Sabahattin Samur), *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 88, İstanbul 1994, s. 52, Ömer Osman Umar, "Suriye'de Kurulan Kuvvâ-yı Mili Teşkilatı Üyeleri" *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 121, İstanbul 1999, s. 87-96

²⁸ Abdülkerim Rafek, *Türkiye-Suriye İlişkileri, 1918-1926*, s. 59-60

²⁹ Mustafa Öztürk, "TBMM'nin 1924 Yılı Yılbaşı Hatırası-Misâk-ı Millî Haritası", Genelkurmay ATASE-Askerî Tarih Bülteni 48, Ankara 2000, s. 23

olduğunu ilan etti³⁰. İskenderun'u da içine alan bu bölgenin yönetimi Araplara bırakılmıştı. Bununla Halep'i Suriye'den ayırmaya çalışıyorlardı. Bunun üzerine Halep bölgesinde Fransız manda yönetimine karşı İbrahim *Hannanu* liderliğinde büyük bir milliyetçi teşkilat kuruldu ve Türkler tarafından silah ve mühimmatla desteklendi, ancak 1921 yılından itibaren bu destek kesildi³¹. Fransız-Türk savaşı da sona erince Fransız otoriteleri Anadolu'daki askerî güçlerini çekip Arap milliyetçilerinin karşısına çıkardılar. Fransızlar 1922 yılının sonlarında Halep özerk bölgesiyle, onunla birlikte oluşturdukları Şam, Dürzî ve *Alevî Özerk Bölgelerini* birleştirerek merkezi Halep olan federal bir devlet kurdular. 1924'te bu devlet, Suriye adı altında üniter hale getirildi ve hükümet merkezi Şam'a taşındı, İskenderun ise yarı bağımsız statüyle Beyrut'taki Fransız Yüksek Komiserliğine bağlandı. Ancak devam eden Hannanu ayaklanması sonucunda 1936 yılında Suriye ile antlaşma yapmak zorunda kaldılar³². Bunun üzerine Türkiye İskenderun meselesini ortaya attı ve sonunda 24 Haziran 1939 tarihinde Fransa ile Türkiye arasında imzalanan bir antlaşma ile İskenderun Türkiye'ye ilhak edildi³³.

IV. Halep'in İdarî Taksimatı

Yukarıda bölgenin ilhakı ile beraber Halep'in Şam merkez olmak üzere *Vilayet-i Arab* veya *Vilayet-i Şam* olarak teşkilatlandırılan büyük vilayetin bir sancağı olarak taksim edildiği belirtilmişti. 1517 tarihinde yapılan ilk düzenleme ile Arab Vilayetinin sancakları şunlardı: Ayıntab, Behisni, Birecik, Darende, Divriği, Halep, Hama, Hums, Kâhta ve Gerger, Malatya, Rum Kal'a, Sis, Şam, Tarsus ve Trablus³⁴.

³⁰ Fransızlar Suriye'yi işgal ettikten hemen sonra Manda idaresini kurdular ve diğer Fransız sömürgelerinde olduğu gibi burada da idarî ve kültürel uygulamalara başladılar. Fransız Frangını tedavüle soktular, okullarda Fransızca eğitime geçtiler. Mahkemelerde Fransızca sicilleri tutmaya başladılar. 1920'den 1932 yılına kadar Şam Şer'iyye Sicilleri içinde 20 cilt Fransızca sicil mevcuttur. (Bkz. İSAM Şer'iyye Sicilleri Kataloğu) Bu sicillere şahsen ulaşamadık ancak bu sicillerin zikrettiğimiz sömürgeci zihniyetin bir uygulaması olduğunu tahmin etmek zor değildir. Bilindiği gibi, Cezayir'in Fransa tarafından işgal edildiği dönemde Fransızca resmî dil yapıldı, Arapça ancak kırsal kesimde konuşulan bir dil haline geldi. Suriye'de aynı şey yapılmaya başlanmıştı.

³¹ Çünkü bu tarihte Yunan işgali Anadolu içlerine kadar ilerlemişti. Bu yüzden Türkiye önceliği Anadolu'nun kurtarılmasına verdi.

³² Aynı dönemde bölgede Türkiye tarafından desteklenen bir hareket daha vardır. 1930'larda bugünkü Suriye sınırımıza yakın Şeyh Horoz köyüne asker kökenli Halil İbrahim Efendi gönderilir. Dinî bilgisi ile kısa sürede etrafta şöhret bulan Halil İbrahim Efendi'nin çevresinde kitleler halinde müritler toplanır. Fransızlar bölgedeki Ağalarla işbirliği halindedirler. Halil İbrahim Efendi önce Fransızlarla işbirliği yapan Ağalara müritleri vasıtasıyla suikastlar düzenlemeye başladı. Otoritelerinin sarsıldığını gören Fransızlar 1938 baharında kuzeye büyük bir askerî harekât başlattılar. Müritler çarpışarak Türk sınırı geçmeye başladılar. Sınır birliklerimiz de Fransız ve ağa milislerine karşı müritlere ateş desteği vererek onların sınırı geçmelerine yardımcı oldular. Sınır köylerinde müritlerin yanında Fransızlara karşı müsademelere katılan halkın kendi ifadelerine göre, *eğer Ağalar Fransızlarla yekdil-birlik olmasalardı, Antakya'da olduğu gibi burada da rey çekilecek* (hal oylaması yapılacak) *ve sınırımız Nibil'e kadar uzanacaktı*. Gerçekten Hatay meselesinin kısa denebilecek bir sürede halledilmesinin arkasında bölgedeki bu faaliyetlerin tesirinin olduğu muhakkaktır. Sınır bölgesindeki köyler, müritleri aylarca senelerce misafir etti. Bu olaylar bölge halkı tarafından *Müritlerin Harbi* olarak bir tarih başı halinde hatırlanmaktadır. Mahallinde sözlü olarak derlediğimiz bu olaylar için bkz. Mustafa Öztürk, *1938 Suriye Olayları ve Halil İbrahim Efendi'nin Faaliyetleri (Türkçe-Arapça)*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1995

³³ Mahmud Harîtanî, "Halep" maddesi-Son Dönem, TDV İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 247

³⁴ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 24

Tablo 1- 1522-1523 Yıllarında Şam Beylerbeyliğinin İdarî Taksimatı³⁵

1522	1523
Adana	Adana
Antakya	Ayntab
Ayntab	Birecik ve Rum Kal'a
Birecik ve Rum Kal'a	Gazze
Gazze (Remle ile birlikte)	Haleb
Haleb	Hama ve Hums
Hama ve Hums	Safed
Safed	Salt ve Aclun
Sis	Sis
Şam (Paşa sancağı)	Şam (Paşa Sancağı)
Tarsus	Tarsus
Trablus	Trablus
	Üzeyr

Haleb 1549 tarihinde müstakil olarak bir beylerbeylik olarak Şam Vilayetinden ayrıldı ve Haleb merkezi Paşa Sancağı oldu. 16. yüzyılın ortalarında Haleb'in idari taksimatı aşağıda görüldüğü gibidir.

Tablo 2- Halep Beylerbeyliğinin Sancakları (1550-1565)³⁶

1550	1554	1565
Adana	Adana	Adana
A'zaz ve Kilis	Birecik	Bâlis
Bâlis	Ekrad	Birecik
Birecik	Haleb (Paşa Sancağı)	Cebele
Haleb (Paşa Sancağı)	Hama	Ekrad
Hama	Hums	Haleb (Paşa Sancağı)
Hums	Ma'arra	Hama
Ma'arra	Tarsus	Ma'arra
Selemiye	Üzeyr	Selemiye
		Suhne ve Tayyibe
		Tarsus
		Üzeyr

Bu idari taksimat küçük değişikliklerle 16. yüzyılın sonlarına kadar devam etti. 17. yüzyılın başlarında 1616 tarihli Avarız Hane Defterine göre Haleb'in idari taksimatı şöyle idi:

³⁵ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 26

³⁶ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 30

Tablo 3- 1616 Tarihinde Halep'in İdarî Taksimatı³⁷

Kaza	Bağlı Nahiyeler
Halep (Paşa Sancağı)	Cebel-i Sem'an
	Bâb
	Cebbül
Antakya	Kuseyr
	Cebel-i Akra
	Altunözü
	Süveyde
Dergüş	Şuğûr (İlhaken Antakya'ya)
Harîm	
Ma'arratü'l-Mısırîn	
Sermîn	
Eriha	Rûc
Ma'arra	Zâviye
Kefer-Tâb	Cebel-i Barîşa
Tizîn	Tizîn'den Kefer Tâb'a)
İdlibi's-Suğra	
Bakras	
Birecik	
Rum-Kal'a	
Şeyhü'l-Hadîd ve Amik ve Gündüzlü	
Mebic ve Râvendân	Mebic
	Râvendân

17. yüzyıl ortalarından sonlarına kadar Halep'in idari taksimatı aşağıda görüldüğü gibidir:

Tablo 4- Halep Eyaleti Kazaları³⁸

1642-1674	1678-1687
Antakya	Antakya
Bakras	Bakras
Deyrgüş	Deyrgüş
Eriha	Eriha
Halep (Paşa Sancağı)	Halep (Paşa Sancağı)
Harîm	Harîm
İdlibi's-Suğra	İdlibi's-Suğra
Kefer-Tâb	Ma'arratü'l-Mısırîn
Ma'arrüt'n-Nu'mân	Mebic
Mebic-Râvendân	Râvendân
Sermin	Sermin
Şeyhü'l-Hadîd ma'a Gündüzlü ve Amik	Şeyhü'l-Hadîd ma'a Gündüzlü
Tizîn	Şuğûr
	Tizîn

³⁷ Mustafa Öztürk, "1616 Tarihli Halep Avârız Hâne Defteri", Ankara Üniversitesi-OTAM 8, Ankara 1997, s. 268

³⁸ Enver Çakar, *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, s. 64

Halep, 17. yüzyılın sonları ve 18. yüzyılın ilk yarısında 5 sancaktan müteşekkildi ki bu dönemdeki idari taksimatı aşağıda verilmiştir

Tablo 5- Halep Eyaletine Bağlı Sancaklar ³⁹

1690-1740	1756-1791
Paşa Sancağı (Haleb)	Paşa Sancağı (Haleb)
Ma'arra	Balis
Uzeyr	Cebeliye
Kilis	Kilis ve A'zaz
	Matah

19. yüzyıla gelindiğinde, bütün kurumlarda olduğu gibi idari ve mülki taksimat hususunda da bazı düzenlemeler yapıldı. Tanzimat reformları çerçevesinde devletin bütün kurumlarında önemli ıslahat yapıldı. Bu bağlamda 1864 Vilayet Nizamnamesiyle yeni bir düzene geçildi. Şimdi bu alandaki seyri takip edelim.

1811 yılına ait bir avarız hane defterine göre Halep Eyaleti 16 kaza ve 12 nahiyeden müteşekkildir ki, aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 6- 1811 Tarihinde Halep Eyaletinin İdari Taksimatı ⁴⁰

Kazalar	Nahiyeler
Haleb	Cebel-i Sem'an
	Bâb
	Cebbul
Antakiye	Kuseyr
	Ordu
	Altunözü
	Cebel-i Akra
	Süveydiye
Eriha	
Sermin	
Dergûş	
Münbic-Menbic	
Harim	Nefs-i Harim
	Ermeniyân
	Cebel-i A'lâ
Tizin	
Cebel-i Berişa	Nefs-i Berişa
Ma'arratü'n-Nu'mân	
Râvendân	
Şeyhü'l-Hadid	
Cebel-i Bâdiye	
Ma'attü'l-Mısrîn	
İdlibi's-Suğra	
İskenderun	

³⁹ Orhan Kılıç, "18. Yüzyılda Arap Coğrafyasının İdarî Taksimatı", Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi-Altınca Uluslararası Orta Doğu Semineri, Elazığ 11-13 Ekim 2012, (Ed. Mustafa Öztürk-Enver Çakar), Elazığ 2017, s. 282, aynı müellif, 18. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinin İdarî Taksimatı-Eyalet ve Sancak Tevcihati, Elazığ 1997, s. 55

⁴⁰ Hilmi Bayraktar, 19. Yüzyılda Halep Eyaletinin İktisadî Vaziyeti, s. 15-16

Bu taksimat küçük değişikliklerle Osmanlı idaresinin sonuna kadar devam etti. Ancak bu arada Halep eyaletinde önemli bir ıslahat hareketi icra edildi. Genel olarak Adana, Payas, İskenderun, Belen, Maraş ve Kozan taraflarında yerli bey ve aşiretlerin başına buyruk hareketleri, eşkıyalık faaliyetleri, bölgenin istikrarını tehdit ediyordu. Halep-Maraş ticaret yolu tehdit altındaydı. Belen ve İskenderun yolu eşkıyalar tarafından sıkça kesiliyor, malları yağmalanıyordu. Bu bölgede asayiş temin etmek amacıyla Derviş ve Cevdet Paşaların idaresinde *Fırka-ı İslâhiye* adıyla özel yetkilerle donatılmış bir Kolordu kuruldu⁴¹. Fırka-i İslâhiye 1865 yılında vapurla İskenderun'a gelerek Belen geçidinden başlayarak Amik ovasından kuzeye doğru hareket etti ve yeni kazalar kurdu. Amik Ovası ile İslahiye ovasındaki *Delikânlı* ve *Celikânlı* aşiretlerini iskân etti. Amanos dağlarını geçerek Kozan ve çevresindeki aşiretleri tedib ve iskân etti. Böylece asayişi sağlamış oldu. Kurulan düzenin devamı amacıyla yeni idarî birimler kurdu. Ordunun karargâhı olarak tespit edilen yerde *Hassa* adıyla bir kaza teşkil edildi. Daha kuzeyde Fırka-i İslahiye adından mülhem İslahiye kazası kuruldu. Reyhanlı aşiretinin merkezi de *Reyhaniye-Reyhanlı* olarak bir kaza haline getirildi. Hassa ile Kilis arasında Okçu İzzeddinli aşiretinin zabt u rabt altına alınması amacıyla aynı yıl İzziye kazası kuruldu⁴². Cevdet Paşa'nın maruzatlarının birinde bu kazanın adının Okçu İzzeddinli aşiretinin atası olan Şeyh İzzeddin'e nisbetle, başka bir maruzatında ise yeni doğan şehzade İzzeddin Bey'e atfen bu ismin verildiği belirtilmektedir⁴³.

V. Halep Şehri-Nefs-i Halep

Buraya kadar yapılan izahlardan da anlaşılacağı gibi Halep, Doğu Akdeniz'de Anadolu ile Mısır, Bağdat ve Musul'dan Akdeniz'e birleşen yolların kavşağındadır. Bu özelliğinden dolaydır ki, tarih boyunca onlarca farklı kavim tarafından işgal veya iskân edilmiştir. Bölgenin en eski devletleri olan antik Mısır'dan başlayarak, Asur, Babil, Finike, Hitit, Roma, Pers, Selevkos, Doğu Roma (Bizans), Emevi, Abbasi, Eyyübi, Selçuklu ve nihayet Osmanlı egemenliğine sahne olmuştur. Geçen zaman içinde elbette bu kavimlerin din ve kültürleri ile birlikte sayısız fizikî eser de Halep'in zengin bir tarihe sahip olmasına vesile olmuştur. Gelip geçen kavimlerin ilk tapınakları, sarayları, surları, su kemerleri, havra, kilise, cami, mescit, bedesten, çarşı, kayseriye, han, medrese, mektep, kışla vd. gibi nice eserler, Halep'in zengin tarih ve kültürüne şahadet etmektedir.

1. Surlar ve İç Kale

Halep şehri, sadece bölgenin değil, Asya, Avrupa ve Kuzey Afrika şehirleri ile ortak özellikler göstermektedir. Zira saydığımız bu bölgelerdeki bütün şehirlerde, çağın bir gereği olarak dış sur bulunur. Ancak Halep'in dış surları İran saldırıları sonunda yıkılmış ve bugün mevcut değildir. Dış surun düşman tarafından aşılması halinde bir müddet daha dayanabilmek

⁴¹ BOA., *Cevdet Dâhiliye No: 24169, 45* numaralı maruzat, Cevdet Paşa, *Tezâkir*, (Yayına Hazırlayan: Cavid Baysun) TTK Yay., Ankara 1991, özellikle 27 ve 29. tezkireler. Ayrıca konu hakkında şu eserlere başvurulabilir. Hilmi Karaboran, "İslahiye ve Hassa'nın Kuruluşundan Önce Bu Yöredeki Yerleşme Durumu- Bir Yerleşme ve Tarihi Coğrafya Araştırması", *V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi Bildirileri I*, (İstanbul 23-28 Eylül 1985), İstanbul 1986, s. 303-329, Yusuf Halaçoğlu, "Fırka-i İslâhiye ve Yapmış Olduğu İskân", İstanbul Üniversitesi-*Tarih Dergisi* 27, İstanbul 1973, s. 1-20, Nuri Yavuz, *Fırka-i İslahiye*, Ankara 2004, Saim Yörük, *Fırka-i İslahiye*, 2017

⁴² İzziye kazasının kuruluşu hakkında geniş bilgi için bkz. Mustafa Öztürk, "İzziye Kazasının Kuruluşu ve Milli Mücadeledeki Yeri", Ankara Üniversitesi- Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi - *Tarih Araştırmaları Dergisi* 37, (Prof. Dr. Yücel Özkaya'ya Armağan), Ankara 2005, s. 29-45

⁴³ *Cevdet Dâhiliye No: 24169*,

amacıyla bir de iç sur-iç kale vardır. Esas meşhur Halep Kalesi bu iç kaledir. Dış sur, yönlerine göre isimlendirilen kapılarla dışarıya açılır. Halep surları da *Antakya*, *Cinan*, *Kınnesrin*, *Şam (Babü'l-Makam)*, *Neyreb*, *Kızıl Kapı*, *Mankusa (Babü'l-Kanat)*, *Karanlık Kapu (Babü'n-Nasr)*, *Cüdeyde*, *Bab-ı Karaca (Babu'l-Farac)* kapıları ile dışa açılır⁴⁴.

Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber, yapılan arkeolojik kazılarda Hitit tabakasına rastlandığına bizzat şahit olduk. Bunun yanında Asur, Roma, Bizans ve şehre hâkim her devletin eserlerine rastlanan İç Kale, Halep ile adeta özdeşleşmiştir. Halep'e hâkim her siyasi iktidar iç kaleyi ihtiyaç halinde tamir etmişlerdir. Billhassa Moğol ve Timur istilaları sırasında çok zarar gören kale, Eyyübiler, Selçuklular, Memluk ve Osmanlılar tarafından tamir ettirilmiştir.

2. Mahalleler

Osmanlı döneminde Halep şehir merkezi, bugün *bölge-semt* olarak adlandırabileceğimiz büyük ünitelere bölünmüştür. Her ünite de kendi içinde sayıları değişebilen *mahalle*lere ayrılmıştı. Günümüzdeki Büyükşehirlerin ilçelere ayrılmasına benzer bir düzen vardı. Halep'te hem büyük ünitelere hem de onu meydana getiren küçük ünitelere Mahalle denmektedir. Meselâ, Bankusa Mahallesi şu mahallelerden oluşuyordu⁴⁵: Akyol, Anter, Bendere, Beyyada, Burclar, Cısrü'z-Zelahif, Cüdeyde, İbni Malik, Çukur Kastel, Çukurcak, Dâhil-i Bâbu'n-Nasr, Dellâlîn, Dudu, Ekrad, Elmacı, Ferâfire, Ferrâbin, Göllüce, Hacılar, Hamza Bey, Hendek-i Bâruc, Han-ı Sebil, Harab Hanı, Haric-i Babü'l-Cinan, Haric-i Bâbu'n-Nasr, İbni Cüneyd, İbni Mar'aşî, Kadıasker, Kara Resul, Karlık, Kastel-i Mâverdî, Kastel-i Yakub, Kavansa, Kel-lâse, Makam-ı Halil, Mekâbir, Mekâbirü'l-Gureba, Melendî, Maşârîka, Meşâtî, Muhammed Bey, Nûhiyye, Oğul Bey, Saçlı Hân-ı Fevkânî, Saçlı Hân-ı Tahtanî, Safsafa Sahtîn, Süveyka, Ali Şeri'atlu, Şeyh Yaprak, Sümeysatiye, Tatarlar Harabı, Tell Arrânîn ve Zâviye.

Halep'in ikinci büyük mahallesi *Tatlar Mahallesi*dir ki buna bağlı mahalleler de şunlardır: Akabe, Bâb-ı Kınnesrîn, Bahsita, Cellum, Cübb-ü Esedullah, Dâhil-i Bâbü'n-Neyreb, Kal'atü'ş-Şerif, Kasila, Me'âdî, Haric-i Bâbu'l-Makam maa Dâhil-i Bâbu'l-Makam, Musâbin, Sâhat-ı Altun Boğa, Sâhat-ı Biza, Süveyka-i Hatim maa Kayseriye-i Şeyh Said ve Kayseriye-i Dekte Civar⁴⁶.

⁴⁴ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 109-112

⁴⁵ Halep'teki bu mahalle taksimatına benzer bir uygulama 19. yüzyılda Şam'da görülmektedir. 1845 tarihli taksimatta Şam şehri 8 ana bölgeye ayrılmış ve her bir bölgeye de 1/8 anlamına gelen *Sümn* adı verilmiştir. Şam şehri, *Kanavat*, *KaymeriyelKimeriye*, *Meydan-ı Tahtanî*, *Meydan-ı Fevkanî*, *Amarateyn*, *Şağur*, *Saruca ve Salihîye* Sümnlerine ayrılmıştır. Her Sümn de farklı sayılarda mahallelere ayrılmıştır. Bu sistemin bugünkü büyük şehir uygulamalarının ilk defa Halep ve Şam'da uygulandığı açıktır. Mustafa Öztürk-Deaa Headr, "19. Yüzyılda Şam'da Farklı Bir İdarî Birim: Sümn/Sümn Sistemi", *Canik Belediyesi-Geçmişten Günümüze Şehir ve Çocuk I*, (Ed. Osman Köse), Samsun 2016, s. 133-138. Paris'in Napolyon tarafından yapılan ve günümüze kadar gelen planına göre 23 bölgesi vardır. Aynı şekilde Viyana da 21 bölgeye ayrılmıştır. Keza İstanbul'un da 20 *Daireye* ayrılması hususu, 16 Nisan 1877 tarihli Mebuslar Meclisi toplantısında tartışmaya açılmıştı. Bkz. İhsan Güneş, *Türk Parlamento Tarihi Meşrutiyete Geçiş Süreci; I. ve II. Meşrutiyet I*, Ankara 1996, s. 118 vd. Nihayet ilan edilen *Der-Saadet Belediye Kanununda* İstanbul 20 Belediye dairesine taksim edildi. Bkz. Tarkan Oktay, "Osmanlı İstanbul'unda Bir Yönetim Reformu Önerisi: Rıfat Müeyyid'in 1914 Tarihli Kanun Tasarısı", *Çağdaş Yerel Yönetimler XV/4*, İstanbul 2006, s. 52. Görülüyor ki, büyük şehirlerin geniş semt-dairelere bölünmesi daha 16. yüzyılda Şam ve Halep'te başlamıştır.

⁴⁶ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 116

Gayr-i Müslimlerin oturdukları mahalleler Hıristiyan mahallesi olan *Cüdeyde* (bugün de aynıdır) ve *Yahudiyân* mahalleleridir. *Bahsita*, *Haric-i Bâbu'n-Nasr*, *Kızılca Oba* ve Şeriatlu mahallelerinde de müslim gayr-i müslim birlikte yaşamaktaydı⁴⁷.

17. yüzyılda önemli bir değişiklik olmamıştır. Hatta bu yüzyılda mahalleler sokaklara bölünmüştür. Bu dönemde toplam 75 mahalle ile 22 zokak-sokak vardı⁴⁸. Mahallelerde çoğunlukla Müslümanlar sakindir. Sadece Yahudi mahallesi ayrıca gösterilmiştir. Yahudi mahallesinde 50, Behsita mahallesinde 30 ve Müslümanlarla karışık olmak üzere toplam 116 Yahudi avarız hanesi vardır. Debbağa-i Atik, Süveykat-ı Ali mahallelerinde Yahudi nüfus mevcuttur. Hıristiyanlar çoğunlukla Cüdeyde, Şeriatlu, Erbaîn, Ekrad, el-Hazan, el-Ka'ki ve Zokak-ı Abdurrahim mahallelerinde oturmaktadırlar⁴⁹.

Halep mahallelerinin bu taksimatı 19. yüzyılda gelişerek devam etmiştir ve Halep 9 büyük mahalleye bölünmüştür. Bu mahalleler ve bağlı bulunan mahalleler aşağıda verilmiştir.

Tablo 7- 19. Yüzyılda Halep'in Mahalleleri ⁵⁰

Mahallenin Adı	Bağlı Mahalleler
Sâhatü Biza	Sâhatü Biza
	Cami-i Anber
	Bâbu'l-Makam
	Halkatü'ş-Şerif
	Mi'âdi
	Dehriye
	Beyyada
	Şekerci
	Gattas
	Akyol
Anter	
Kastelu'l-Haram	
Küçük Kellâse	
Kavas	
Turabu'l-Ferâba	
Kır-Kuseyr	
Cisr-i Kekese ?	
Bulgur	
Şimalî	
Zokaku'l-Erbaîn	
Çukur Kastel	
Kastel-i İbni Maşat	
Beyt-i Muhib nam-ı diğer Bankusa	
Abdurrahim	
Elmacı	

⁴⁷ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 118, ayrıca bkz. Andre Raymond, *Osmanlı Döneminde Arap Kentleri*, (Çev. Halil Berktaş), İstanbul, 1995, s. 139, 210

⁴⁸ Geniş bilgi ve mahallelerin listesi için bkz. Öztürk, *Halep Avarız Hane Defteri*, s. 270-273

⁴⁹ Öztürk, *Halep Avarız Hane Defteri*, s. 262-63

⁵⁰ BOA, NFS 3726, 1,2,3,4,5,6,7, 8, 10,12 ve 13 numaralı Halep Nüfus Defterleri (1848/1265 tarihli)

	Hezaza
	Maraşlı
	Mağribiye
	Atavi-yi Kebir
	Mâverdî
	Banene
	Şar'us
	İbni Yakub
	Atavi-yi Sağır
	Harab Han
	Nüsiye-Nühiye
	Zayla
	Bostanü'l-Küttâb
Cellûmu'l- Kübrâ	Cellûmu'l- Kübrâ
	Cellûmu's-Suğra
	Bâb-ı Kinnesrin
	Debbağa-i Atik
	Cübb-ü Esedullah
	Akabe
Kadıasker	Kadıasker
	Melendi nam-ı diğer Kozanlı
	Karabaş-ı Tahtanî
	Karabaş-ı Fevkanî
	Ebrac
	Hânî's-Sebil
	Bolatu't-Tahtanî
	Bolatu'l-Fevkanî
	Saçlıhân-ı Tahtanî namı- diğer Ağacık
	Saçlıhân-ı Fevkanî nam-ı diğer Herule Dede?
Cübbü Karaman	Cübbü Karaman
	Sathâne /
	Bedincik
	Tell Aran
	Mehmed Bey
	Kettân
	Dudu
	Çukurcak
Kellâse	Kellâse
	Cisr-i Zelâhik ?
	Ayn
	Şemâ Ayn
	Maşarika
	Kavânise
	Makâbir
	Ferdûs
	Makamât

Karlık	Karlık
	Dellâlin
	Maşatiye
	Tatarlar
	Hamza Bey
	İbni'n-Nusayr
	Şakir Ağa
	Şüveysatiye nam-ı diğer Tavuk Bazarı
Bâbu'n-Neyreb	Dâhil-i Bâbu'n-Neyreb
	Oğulbeg
	Bostan
	Altunboğa
	A'câm
	Kasîle
Ferâfire	Ferâfire
	Ferâfire Mahallesine dâhil İç Kaledeki nüfus
	Dâhil-i Bâbu'n-Nasr Hâretü'l-İslam
	Behista
	Yahudi
	Yahudun İslamı
	Masâbire
	Süveyka Hanım
	Süveyka Ali
	Şahin Beg
	Cemile-Cümeyle
	Müstedam Beg
	Sabliye-Sayliye
	Tumayat tabi-i Sayliye
	Abdu'l-Hayy
	Şeyh
	Yahudi
	Hâretü'l-Yahud
Toplam	103

3. Dini ve Sosyal Yapılar

Zengin tarihinin tabii sonucu olarak Halep'te sayısız dinî ve sosyal yapı mevcuttur. Burada bu eserlerin özelliklerinin verilmesi mümkün olmadığından sadece önemli olanları ismen verilecektir. Camiler; Ulu Cami, Hüsrev Paşa, Behram Paşa, Adliye, Tuta, Tavvâşi, Me'âdî, Mihmandar, Nasiriye, Tövbe, Altunboğa, Mengli Boğa, Atruş, Bankusa, Müstademiye, Şeyh Abdurrahman el-Mısrî, Ece Bey, Meydanî, Berdbek, Süleymanî, Şeref, Hamavî ve Sarevî. Elbette bunların dışında daha pek çok cami vardır.

Kiliseler: Cüdeyde mahallesindeki Ermeni Kilisesinden başka ikinci bir kilise daha vardır. Katolik Süryani Kilisesi de aynı mahallededir. Bahsita mahallesinde Safra (Sarı) Havrası vardır. Bunun Halep'teki en eski eserlerden olduğu söylenmektedir.

Önemli medreseler ise şunlardır: Halaviye, Torumtay, Keltaviye, Şerefiye, Salahiye, Curdekiye, Kurnâhiye, Asrûniye, Zahiriye, Seffâhiye, Mukaddemiye, Yaşbekiye. Bunlardan başka pek çok tekke ve zaviye ve mescit mevcuttur⁵¹.

4. Ticaret Merkezleri

Halep konumu itibariyle doğu-batı ve kuzey-güney uluslararası yollarının kavşağında olan önemli bir mevkidedir. Bu önemi tarih boyunca devam etmiş ve Halep'te her dönemde canlı bir ticaretin seyrine vesile olmuştur. Bu itibarla her döneme ait ticaret merkezleri, hanlar, çarşılar ve bedestenler bulunmaktadır. Günümüzde dahi Halep ticareti bu tarihi mekânlarda (cereyan-silelim) sürdürülmektedir.

Önemli hanlar, Memluk döneminde yapılmış olan Ebrek, Hâlimî, Sabun, Leben, Özdemir, Hasif, Berd Bey, Zekerî, Seyyid ve el-Muhyî hanlarıdır. Osmanlı döneminin önemli hanları; Kurd Bey, Dukakîn-zâde Mehmed Paşa, Cedîd Han, Gümrük Hanıdır. İkametgâh dükkân ve imalathaneler ile depoları ihtiva eden *Kaysariyeler* de önemli ticaret merkezleridir. *Hoca Mahmud, Mısır Bay* ve *Kânim Kaysariyeleri* en önemlileridir⁵².

Halep'te pek çok çarşı bulunmaktadır. Hemen her iş kolunun bir çarşısı bulunmaktaydı. Ama en önemli çarşısı şüphesiz *Sûk* denilen büyük kapalı çarşı idi. Kalenin güneyinde yer alan bu çarşı, günümüzde bile Halep ticaretinin merkezini oluşturmaktadır.

19. yüzyılda Halep'te 119 çarşı tespit edilmiştir. Bunların başlıcaları; Ehad, Elmacı, Bâb-ı Kınnesrin, Bankusa, Behramiye, Demirciler, Gümrük Hanı, Sarracin, Kassabiye, Kunduracı, Kutn (pamuk), Bostan, Beyaz, Cufna, Hibal (ipek), Hudariye (yeşillikçi), Devvab, Silah, Ganem (koyun), Mecidiye, Nisvan, İstanbul, Cinan, Türkmen, Hayl (at), Züccaciye, Itır, Büyük, Yahud, Halaviye, Hammam, Sebağa, Attarin çarşılarıdır⁵³.

VI. Nüfus

Osmanlı öncesine ait Halep'in nüfusu hakkında kesin bilgiler bulunmamakla beraber, en yakın dönem olan Memluklu döneminde şehir merkezinin 50-60.000 olduğu tahmin edilebilir. Osmanlı idaresinin tesisi ile istikrarın gelmesi neticesinde hem şehrin nüfusu artmış hem de iktisadî faaliyetler gelişmiş, ticaret hacmi büyümüş, Batılı devletler Halep'te konsolosluklar kurmaya başlamışlardı. 16. yüzyılın ortalarında İran ile sağlanan barışla beraber İran ipeği yeniden Halep çarşılarında görülmeye başlanmıştır. Çünkü savaş zamanlarında İran, Osmanlı Devletine ambargo uyguluyor, Osmanlı Devleti de aynı anda mütekelilik esasına göre “*yukarı canib*” dediği İran'a bir habbe emtia gitmesi yasaklamakla cevap veriyordu. Bu karşılıklı ambargolar yüzyılın ortalarında durulmuş ve Halep ticareti canlanmıştır.

Elimizdeki kaynaklara göre 16. yüzyılda Halep şehir nüfusu aşağıdaki gibidir.

⁵¹ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 119-133

⁵² Çakar, *Halep Sancağı*, s. 133-136

⁵³ Bayraktar, Halep'in İktisadî Vaziyeti, . 149

Tablo 8- 16. Yüzyılda Halep Şehrının Nüfusu ⁵⁴

	1520	1526	1536	1550	1570	1584
Müslüman	74.963	68.047	61.558	64.704	50.869	53.662
Hıristiyan	1.561	1.771	1.428	3.220	3.136	2.163
Yahudi	2.058	2.576	-	-	2.009	1.631
Askeriler	7.875	7.875	7.875	7.875	7.875	7.875
Yekün	86.457	80.269	70.861	75.799	63.889	65.331

Görüldüğü gibi Halep şehrinin gerçek tahmini nüfusu, dalgalanmalar olmakla birlikte, 1520-1584 yılları arasında %24 oranında azalmıştır. Bunun sebebi, 1524, 1532, 1544 ve 1555 yıllarında meydana gelen veba salgınlarıdır. Bu salgınlarda pek çok insan ölmüş, çoğu da daha emin yerler bulmak amacıyla başka beldelelere göç etmişlerdir⁵⁵.

Yukarıda Halep'te gayr-i müslim unsurların da varlığından bahsedilmişti. Şimdi nüfusun dinî dağılımını vermek konuya açıklık getirecektir. 1520-1584 döneminde Müslüman haneleri şöyle idi⁵⁶.

Tablo 9- 16. Yüzyılda Müslüman Nüfus

Yıl	Hane	Mücerred	İmam	Yekün
1520	10.709	1.077		11.786
1526	9.721	120		9.841
1536	8.531	1.012	250	9.793
1550	9.092	2.238	152	11.482
1570	7.154	1.550	113	8.817
1584	7.573	928	93	8.594

Tablo10- Gayr-i Müslim Nüfus (Hane olarak)

	Hıristiyan	Yahudi	Yekün
1520	223	204	427
1536	253	368	621
1536	204		204
1550	460		460
1570	448	287	735
1584	309	233	542

Dönem içinde Hıristiyanların 147, Yahudilerin de 38 mücerred haneleri vardır. Enver Çakar, vergi hanelerine mahkeme görevlileri, kale erleri, mimarlar, asesler, vakıf görevlileri, kapı halkı ve gönüllüleri de toplam olarak 1125 hane olarak tahmin etmekte, buna göre şehir nüfusunu sırasıyla 86.457, 80.269, 70.861, 75.803 ve 65.331 olarak hesaplamıştır. Bunu yaparken her haneyi 7 rakamı ile çarpmıştır ki, bu çok yüksek bir rakamdır. Çünkü özellikle terekeler üzerinde gerek bizim yaptığımız ve gerekse başka yazarların yaptıkları çalışmalarda,

⁵⁴ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 141

⁵⁵ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 141

⁵⁶ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 140

bir ailenin ortalama çocuk sayısının 2-3 olduğu tespit edilmiştir. Yani evli bir hane ortalama 5 kişidir. O halde bir hanenin 7 yerine 5 ile çarpılması daha sağlıklıdır. Buna göre 1520'de 11.786 hane olan Halep nüfusunun 58.930, yaklaşık olarak 59.000 olması gerekir, ama 7 ile çarpılınca 82.502 olmaktadır.

Halil Sahillioğlu, Halep'in vilayet nüfusunu 36.217 ve Müslüman hanelerini de 1.126 olarak hesaplamıştır. Yüzyılın sonlarında vilayet nüfusunun 200.000'i geçtiğini ifade etmektedir⁵⁷.

Nüfusun birbirine mukayesesine gelince; 1520'de toplam 11.786 halen olan Müslüman nüfusa karşılık 427 hane ve 38 mücerred nüfusu mevcuttur. Mücerredleri de hane olarak kabul edersek, bütün gayr-i müslim hanesi 465 olmaktadır. Bu nüfusun 2,53'ünü oluşturmaktadır, Müslüman nüfusu da %97,47 demektir. 1584'te Müslümanların toplam haneleri 8.504'tür. Gayr-i müslimlerin ise 542'dir. Buna göre Müslümanların oranı %98,41, gayr-i Müslimlerin oranı %1,56'dır.

1616'da Halep'in 3.576 avârız hanesi vardır. Kaza ve nahiyeleriyle birlikte vilayetin toplam avarız hanesi 4.982'dir. 1653'te Halep merkezinde 3.657,25, kaza ve nahiyeleriyle birlikte 4.443,5 hane sayılmıştır ki, bu 1616'ya göre %9,25'lik bir düşüş demektir⁵⁸. Bilindiği gibi avârız hanelerini nüfus hesaplamalarında kullanmak doğru değildir. Zira avarız hanesi itibarı mali bir hanedir. Gene de nüfusun genel vaziyeti hakkında bir fikir vermektedir.

19. yüzyıla gelindiğinde nüfusun önemli miktarda arttığı görülmektedir. Tasnifi tamamlanan ve araştırmaya açılan Nüfus Defterleri ile bu alanda önemli bir eksiklik giderilmiş oldu. Zira şimdiye kadar Halep nüfusu, yapılan yayınlardaki tahmini rakamlara dayanıyordu. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren yayımlanan Salnamelerden, nüfus istatistikleri takip edilebilmektedir.

Yayına hazırladığımız Halep Nüfus defterleri 1848 (h. 1848-1849) tarihlidir. Tanzimatla başlayan yeni uygulamalardan olan nüfus tahririnin Halep'te 1848-49 tarihlerinde başladığı anlaşılmaktadır. 3726 numara ile kayıtlı defter Halep merkezine aittir. Bu defterde yukarıda bahsettiğimiz geniş mahalle-semtlerinin içinde bulunan mahallelerin nüfusu, Müslim-Reaya olarak ayrılmış ve Müslümanlar mahalleler itibarıyla Tuvane, Sıbyan, Musin, Nizamiye, İstibdal, Yabancı, Hane ve Yekün olarak verilmiştir. Reaya ise Alâ, Evsat, Edna, Sıbyan, Mande, Marahik, Sinni nâ-malum, hane ve yekün nefer verildikten sonra umumi yekün verilmiştir⁵⁹. Müslim ve reaya defterleri ayrı ayrı kaydedilmiş ve numaralandırılmıştır. Buna göre 1848-1849 tarihlerinde Halep merkezin nüfusu şöyleydi:

Sâhatü Biza	: 5.033
Akyol	: 9.568
Cellûm-u Kübra	: 2.621
Kadıasker	: 2.317
Karaman	: 2.227
Kellâse	: 2.768
Karlık	: 2.985
Neyreb	: 2.279
Ferâfire	: 8.430
Toplam	: 38.228

⁵⁷ Halil Sahillioğlu, "Nisbeti Adedi's-Sukkâni'l-Mudun ilâ Adedi's-Sukkân fî Ba'zı Vilâyâti'l-Arabiyye fî Hukmi'l-Osmani", *Arab Historical Review for Ottoman Studies*, Num 1-2, Tunus 1990, s. 139, 149

⁵⁸ Öztürk, 1616 Tarihli Halep Avarız Hane Defteri, s. 254

⁵⁹ BOA, NFS, 3726 Numaralı Halep Nüfus Defteri, Müslim 1 ve Reayanın 1 numaralı defterleri

Bilindiği gibi nüfus tahririnde erkek nüfus esas alınmıştır. Ortalama olarak eşit bir şekilde de kadın nüfusu alınırsa 76.456 rakamına ulaşılır. Askerler, muaflar, ruhban sınıfı, medrese, cami, han, fırın, kahvehane, değirmen, sabunhane⁶⁰, ve ekabirin saraylarında yaşayan hizmetliler-ki bunlar ayrı bir defterde sayılmış- de 3000 nüfus kabul edilirse, 19. yüzyılın ortalarında Halep merkezinin nüfusu yaklaşık olarak 49-50.000 arasında olduğu görülmektedir.

1867 tarihinde Halep vilayetinin toplamı 115.377 hanedir. Bunun 99.436 hanesi müslim, 1544 hanesi Hıristiyan ve 724 hanesi de Yahudidir. Buna göre Halep eyaletinin nüfusunun %85,8'i Müslüman, %13,7'si Hıristiyan ve %0,5'i Yahudidir. Hane itibariyle nefsi Halep'in (Halep'in silelim) 10.180 hanesi Müslüman, 1.978 hanesi Hıristiyan ve 500 hanesi Yahudidir. Gayr-i Müslimlerin oranı %19,5'tur. İzziye, Harim, Reyhaniye, Osmaniye kazaları ile Ceyhan nehri boyundaki muhacirlerin arasında gayr-i müslim bulunmamaktadır.

Cebel-i Sem'an Halep merkez kazasına dâhil edildiği için Halep merkezine ilave edilerek 1881 tarihindeki merkez ile sancakların genel toplamı aşağıda görüldüğü gibidir.

Tablo 11- 1881 yılında Halep Merkez ile Sancaklarının Nüfusu⁶¹.

İCMAL-HANE OLARAK				
	Müslim	Hıristiyan	Yahudi	Yekün
Nefs-i Haleb	8.262	2.478		12.658
Cebel-i Sem'an	1.918			
Halep Sancağı	43.173	4879	727	48.779
Payas Sancağı	4330	759		5089
Adana Sancağı	13131	1133		14264
Kozan Sancağı	9935	2446		12381
Maraş Sancağı	19726	5238	29	24993
Urfa Sancağı	8312	1204	29	9545
	108.787	18.137	785	127.709
Zor Sancağı'nde takriben	10000	-		10000
Müteferrika aşair	4000	-		4000
Yekün	122.787	18.137	785	141.709

Yüzyılın sonlarında 1895 (1313 h.) tarihindeki nüfus rakamları aşağıda verilmiştir

Tablo 11- 1895 (1313 h) Tarihinde Halep'in Nüfusu⁶²

	Erkek	Kadın	Yekün
İslam	36.565	38.830	75.395
İslam Kıptiyan	213	218	431
Rum Katolik	3.955	4.089	8.044
Ermeni Katolik	2.024	2.027	4.051

⁶⁰ Meselâ, Halep'teki han, fırın ve camilerde kalan toplam nüfus 753 kişidir. 3726/Defter no: 5 Yabancı reaya, defter no: 6 Yabancı müslim. Bu vesile ile Halep merkezinde kaç fırın, han, sabunhane olduğunu tespit etmek mümkün olmaktadır. Buna göre 45 han, 28 fırın, 5 sabunhane ve 8 değirmen mevcut idi. Çoğu medreseler de camilerin müştemilatından olduğu için camilerde kalanlar da sayılmıştır.

⁶¹ BOA. A. VKN. 2/18 (19 Zi'l-kade 1298-3 Ekim 1881)

⁶² 1313 h. *Tarihli Halep Salnamesi*, s. 179

Süryani	1.358	1.267	2.625
Murani	981	979	1.960
Rum	529	456	985
Ermeni	754	901	1.655
Protestan	39	26	65
Latin	202	150	352
Keldani	89	62	151
Ecnebi	1.551	495	2.046
Yahudi	3.951	3.997	7.948
Yabancı	1.513	530	2.043
YEKÜN	53.724	54.027	107.751

Bu tabloya göre Müslümanların toplamı 75.826, gayr-i Müslimlerin toplamı da 31.932'dir. Buna göre Müslümanların oranı %57,89, gayr-i Müslimlerin oranı %42,11'dir. 19. Yüzyılda gayr-i müslim nüfusun özellikle de Yahudi nüfusunun artışı dikkat çekmektedir. Her ne olursa olsun Halep bir Türk-İslam şehridir.

Konar-Göçer Nüfus

a. Halep Türkmenleri

Halep'in nüfusunu incelerken çevresindeki konar-göçer aşiretleri zikretmeden geçmek meselenin konunun eksik olması demektir. Halep ve çevresindeki iki büyük konar-göçer tairesi vardır. Birincisi *Halep Türkmenleri* ikinci de İzzeddin Bey *Ekradıdır*. Selçukluların bölgeye gelmeleriyle birlikte Bağdat ve kuzeyi, doğu Anadolu ile Halep ve çevresi yoğun bir Türkmen iskânına sahne oldu. Türkmen ve Ekrad nüfusu Şam ve Filistin'e kadar yayıldı. Her iki tafenin her yerde birlikte olmaları dikkate değer. Şam, Halep, Kudüs ve Gazze'de Türkmen ve Ekrad mahalleleri tahrirlerde kayıtlıdır. Ayrıca Şam ve Filistin sahillerinde de Türkmen oymakları meskündür. Şam Türkmenleri Oğuz boylarından olup, Anadolu'ya kadar uzanan kolları vardır. Meselâ; bugün Adıyaman'a bağlı Şambayat ilçesi, Şam'daki Bayat boyunun buraya yerleşen bir koludur.

Tarihin seyri dâhilinde Anadolu'da üç Türkmen bölgesi oluşmuştur.

1. Merkezi Diyarbakır olan Urfa-Mardin üçgeninin çizdiği dairedeki *Bozulus* Türkmen Bölgesi,
2. Merkezi Halep olan ve güneyden başlayarak, Hama, Hums, Lazkiye, Antakya, Ayıntab, Payas, Tarsus ve Adana'yı içine alan *Halep Türkmen Bölgesi*,
3. Sivas, Tokat, Amasya'dan başlayarak Malatya sınırından Maraş ve Adana'ya uzanan *Yeni İl Türkmen Bölgesi*.

Daha sonraki dönemlerde Selçuklu ve Osmanlı Devletinin gelişmesi ve ilerlemesi sürecinde Anadolu içlerine, adalara ve Rumeli'ne yapılan fetihlerle bu bölgelerden nüfus göçürülmüştür. Bu hususu aşiret ve yer adlarının bütün Anadolu ve Rumeli'ne yayılmasında da takip etmek mümkündür.

Halep Türkmenleri, hem konar-göçer, hem de yerleşik olarak yaşıyorlardı. Kışlakları Halep ve çevresi, yaylakları Sivas Uzunayla idi. Başlarında kendilerinin seçtikleri bir *Boybeyi*

bulunurdu. Boybeyi halkı ile devlet arasındaki münasebetleri sağlamakla yükümlüydü. Çok sayıda deve besledikleri için savaşlarda devletin ikmal işlerinde büyük faydaları görülürdü. Keza hayvancılık en önemli gelir kaynakları idi, bu da bölgenin şehir nüfusunun ihtiyacını karşılamada önemli bir kaynaktı.

Halep Türkmenleri bir nahiye olarak taksim edilmişlerdi ve bir Kadıları vardı. Buna *Türkmen Kadısı* denirdi. Gelirleri doğrudan Valide Sultan hassına bağlıydı. Halep Türkmenlerinin yayıldıkları alanlar, Şam'ın kuzeyinden, Malatya'ya, Adana ve hatta Kayseri, Kırşehir'e kadar uzanır. Zaman içinde Halep Türkmenlerinin Anadolu içlerine yapılan göçleri ile Tokat, Amasya, Çorum, Ankara, Konya, Afyon ve Manisa'ya kadar iskân oldukları bilinmektedir. Keza bugün Suriye'de Halep merkezinde, Hama, Hums, Lazkiye ve çevresinde Halep Türkmenleri varlıklarını sürdürmektedir.

Halep Türkmen oymakları hakkında etraflı izahlar yapmak bu yazının sınırlarını aşacağından, belli başlı oymakları zikretmekle yetineceğiz. Bunlar; Abalu, Acarlu, Afşarlu Eymiri, Ağca Koyunlu, Ağcalu Afşarı, Arablu, Baharlu, Balabanlu Afşarı, Bayad, Bayındır, Beğdilü, Beçelü, Beğmişli, Büğdüz, Çalışlu, Çepni, Çıplak, Çoban Beğlü, Doğanlu Bayadı, Dögerlü, Haleb Dögeri, Hama Dögeri, İğdir, İnallu, Kınık, Kızık, Kotan, Köpeklü Afşarı, Peçenek, Pehlivanlu, Yüreğir ve ismini sayamayacağımız oymaklardır⁶³.

b. İzzeddin Bey Ekradı

Bölgenin ikinci büyük yarı konar-göçer oymağı İzzeddin Beğ Ekrad taifesidir. Merkez Kilis olmak üzere Com, Urfa, Hısn-ı Mansur (Adıyaman), Kâhta, Gerger, Besni kısmen Malatya'ya yayılan Ekrad taifesi, Şeyh İzzeddin Bey'in uhdesine verilmiştir. Halep Mufassal Tahrir Defterlerinde bu şekilde kaydedildiği gibi, müstakil mufassal defterlere de (kaydedilmiştir ve-silelim) *Tavâif-i Ekrad-ı İzzedin Beğ* olarak kaydedilmiştir. Büyük bir şubesi de daha çok Urfa, Gerger ve Kâhta'da olan *Baziki* taifesidir. 16. yüzyılın ortalarında Kadı da atanmıştır. Öyle ki İzzeddin Bey, sultanın kendisine mektup yazacak derecede itibar görüyordu. Yüzyılın ortalarında bir Kadı atanmış ve buna *Ekrad Kadısı* deniyordu. İzzeddin Bey Ekradı da Halep merkez ile çevresinde Menbic, Rûc, Bâb gibi kazalarda meskûndurlar.

İzzeddin Bey Ekradı da Halep Türkmenleri gibi yerleşik ve konar-göçer bir hayat tarzı sürdürürlerdi. En başta Mîr-i Ekrad İzzeddin Bey vardı, ondan sonra her oymağın bir kethüdası bulunurdu. İzzeddin çocuk bırakmadan ölünce Kanuni tarafından Meyyafarikîn Beylelerinden Canpolat Bey Mîr-i Ekrad olarak atandı. Yukarıda zikredildiği gibi, Canpolat Bey ve ailesi yerli ekrad taifesinden değildir.

Ekrad oymaklarının belli başlı şubeleri şunlardır: Ordu-yu İzzeddin Bey, Ramazanlu, Rûbiye, Milli, Mihirkâniye, Okçu İzzeddinli nâm-ı diğer Milli, Süleymanlı, Kutlu Şah, Uzun Yusufu, Çubi, Halil Beğlü, Çıbanlu, Kejanlu, Musabeğlü, Dünbüli, Saçlı Kürd-i Şamî, Çakkallu, Göç Beneklü, Reşi, Rişvan, Şikakî, Hamikiye-Amikiye, Kâvi, Kulaksızlu, Kılıçlu, Baziki, Boylanlu, Nakibanlu, Salarlu, Gürgânlu oymakları. Bu oymakların kethüdalarının adlarıyla anılan pek çok alt şubeleri vardır.

⁶³ Türkmen oymaklarının hane, şube ve nerelerde meskûn oldukları hakkında geniş bilgi için bkz. Çakar, 17. *Yüzyılda Haleb Eyaleti ve Türkmenleri*, özellikle beşinci bölümdeki 183-279. sayfalar.

1536-1537 dönemine ait tahrir rakamlarına göre hane, bennâk, mücerred ve dervişleriyle birlikte toplam 53.470 kişilik bir nüfusa sahip oldukları tespit edilmiştir. Hatırlanacak olursa, Halep merkez nüfusu da bu dönemlerde hemen aynı düzeydeydi. Bu tarihlerdeki İzzeddin Bey taifesinin vergileri de şöyledi. 402.438 koyunları vardı ve bunun vergisi 200.719 akçe idi. Bennâk ve mücerredlerle birlikte 234.109 akçe vergi veriyorlardı. Baziki taifesinin toplam vergileri 110.572 akçe idi ki, her iki oymağın vergileri yıllık 344.681 akçe idi. İzzeddin Bey Ekradının gelirleri de Valide Sultan hassına aitti⁶⁴.

18. yüzyılda devletin genel olarak merkezî otoritesini kaybettiği dönemde bu oymaklar eşkıyalıklarıyla ön plana çıktılar. Rakka iskânına tabi tutulan bu aşiretler, iskân mahallerinde durmayarak, her tarafa dağıldılar. Bu aşiretlerden eşkıyalığı ile meşhur olanlar Okçu İzzeddinli, Kılıçlı ve Reşi aşiretleridir. Adana, Tarsus, Belen, Payas, Antakya, Halep, Kilis ve Ayntab çevresinde yıllarca emniyeti tehdit ettiler. Ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında iskân edilerek ve yeni tedbirler alınarak zabt u rabt altına alınabildiler.

Milli Mücadele döneminde Fransızlara karşı direnen ve Kuvvâ-yı Milliye ile birlikte hareket eden de bu aşiretler olmuştu. Kilis'in Damrık Dağı batısında, Halep-Maraş ikmal yolu olan Halep-İslahiye demiryolunu Şubat 1920 tarihinde havaya uçurarak Fransız ikmal yollarını kesen ve Türk-Fransız antlaşması yapılıncaya kadar Fransızlarla mücadele eden aşiret Okçu İzzeddinli aşiretiydi⁶⁵. Şam'dan başlayarak bütün kuzey Suriye'de Türkmen ve Ekrad varlığı günümüzde dahi varlığını sürdürmekte ve bölgenin siyasi, sosyal ve kültüründe önemli iki unsurdur.

Kısaca sadece Halep'te değil, Şam ve çevresinden başlayarak Hama, Humus, Lazkiye, Rakka, Çobanbey, Münbic-Menbic bölgesindeki Türkmen ve Ekrad varlığı, bizim kültürel sınırlarımızı teşkil etmektedir. Bu, tarihin derinliklerinden gelen tabii bir vakiadır.

VII. İktisadî Vaziyet

Halep'te Osmanlı idaresi tesis edilince 1517'den başlayarak 1519'a kadar süren ilk tahrir yapıldı ve Halep mîrî rejime dâhil edildi. Yani klâsik Osmanlı sistemi olan timar ile mîrî mukataa sistemleri uygulandı. Memluklu dönemine ait uygun görülen kanun ve gelenekleri, vakıf ve berat ile mülkleri kabul ve tescil etti. Kendi kanunlarına uymayan hususları *bid'at* kabul ederek *zulm-ü sarîh* olduğu gerekçesiyle kaldırdı. Ziraî topraklar timar, zeamet ve has olarak tevcih edildi.

Sofyalı Ali Çavuş'a göre Halep, 16. yüzyılda 1.250 timarlı, cebelü ve kul taifesiyle birlikte 4.000 asker çıkarıyordu⁶⁶. Enver Çakar'a göre ise bu dönemde Halep'in çıkarttığı asker

⁶⁴ Zikredilen bu cemaatlerin hane, vergi, yerleştikleri köy ve mezarlar ile alınan erkek isimlerinin tahlili hakkında geniş bilgi için bkz. Öztürk, *16. Yüzyılda Kilis Ürfu ve Adıyaman ve Çevresinde Cemaatler Oymaklar*, Elazığ 2004

⁶⁵ Bu hususta geniş bilgi için bkz. Öztürk, "İzziye Kazasının Kuruluşu ve Milli Mücadeledeki Yeri", Ankara Üniversitesi- Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi - *Tarih Araştırmaları Dergisi* 37, (Prof. Dr. Yücel Özkaya'ya Armağan), Ankara 2005, s. 29-45

⁶⁶ *Sofyalı Ali Çavuş Kanunnâmesi*, (Yayına Hazırlayan: Mithad Sertoğlu), Marmara Üniv. Yay., İstanbul 1992, s. 35

sayısı 920-1000 civarındadır⁶⁷. Rakamlar farklı da olsa, Halep'ten en az bin civarında asker çıkartıldığı açıktır.

17. yüzyılda Halep'te 799 timar ve 124 zeamet vardı. Evliya Çelebi'ye göre Halep'in yıllık timar ve zeamet gelirleri “üç yüz yetmiş üç kere yüz bin ve yirmi bin sekiz yüz” (37.320.800) akçedir. Eyalet genelinde 10.000 asker Halep Valisinin bayrağı altında sefere katılırdı⁶⁸. Bu dönemde Halep eyaletinin sınırları en geniş sınırlarına ulaştığı hatırlanırsa, bu rakamın makul olduğu söylenebilir.

Bu dönemde Halep gelirlerinin önemli bir bölümünü mukataalar oluşturmaktadır. 16. yüzyılda onlarca mukataa mevcuttu ancak burada belli başlı mukataaları zikretmekle yetineceğiz. Ağnam pazarı bacı, akmişe tamgası, bostan, boyahane, darü'd-darb-ı Halep (darphane), darü'l-vekâle, debbağhâne, esb bazarı ve şütüran dellaliyesi, pembe kapanı, sabun ve sabun kantarı dellaliyesi, üsera pazarı (esir pazarı), zeyt kapanı yüksek gelirli mukataalardır. Dönem içinde mukataa gelirleri şöyle bir seyir takip etmiştir: 1520'de 2.314.290, 1536'da 3.573.704, 1550'de 3.235.416 ve 1584'te 3.390.216 akçe idi⁶⁹.

Görüldüğü gibi mukataa gelirleri yani ticarî ve sınaî işletmeler ve gelirlerde herhangi bir gerileme söz konusu değildir. Tam tersine dönem sonu itibariyle %71,5 oranında artış göstermiştir. Oysa dönem sonunda Halep'in nüfusu gerilemişti. Ama görülüyor ki ticarî ve sınaî vergilerde bir artış vardır. O halde bütün olumsuzluklara rağmen Halep ticareti ve sanayi durmamış, sürekli bir gelişme göstermiştir. Buhran zamanlarında iktisadî hayatın da zarar gördüğü kabul edilen bir görüştür. Ama aynı zamanda böyle dönemlerde her türlü mal hizmete olan talep artmaktadır. Bu yüzden çelişkili gibi görünse de zor zamanlarda iktisadî gelişmenin görülmesi şaşırtıcı gelmemelidir.

Sanayi öncesi toplumlarda devletler kendilerini sadece dâhilî ve haricî güvenliği sağlamakla görevli görürlerdi. Merkezî bütçeden bayındırlık, sağlık, din, kültürel ve sosyal hizmetler için para ayırmazlardı. Her devlet kendi kanunlarına göre bir sistem kurmuştu. Bu yüzden bütün klâsik toplumlarda vakıf müessesesi görülür. Müslüman devletlerde ve bu meyanda Osmanlı devletinde söz konusu hizmetleri, millî hasıladan şer'î esaslara göre sınırları çizilmiş olan *vakıflar*la yerine getirilirdi.

Halep'te de muhtelif alanlarda hizmet veren pek çok vakıf bulunmaktaydı. 1536'da toplam 355 vakıf bulunuyordu ve bu vakıfların 242'si yani %68'i evlâtlık, 112'si yani %32'si hayrât vakıflarıydı. Evlatlık vakıflar, ailelerin ellerinde bulunurken, hayrât vakıflar cami, mes-cit, medrese, mektep, imaret, hastahane, türbe, ziyaretgâh gibi dinî ve sosyal alanlarda hizmet veriyordu. Evlatlık vakıfların toplam geliri 1.510.590,5 akçe iken, hayrat vakıfların toplam geliri 873.309 akçe idi. Vakıflara tahsis edilen gelir toplamı 2.383.899,5 akçe olup bu da sancak toplam gelirinin %15,07'sini meydana getirmektedir⁷⁰.

Görüldüğü gibi vakıflar çoğunlukla servetin ailelerde kalması amacıyla kurulmuştur. Şer'î hukuk, vakfın şartlarını tespit yetkisini vâkıfa vermiştir. Vâkıf, kurduğu vakfa havale edeceği malların gelirlerinin nasıl kullanılacağını, hangi alanlara hizmet edeceğini Kadı huzurda

⁶⁷ Çakar, *Halep Sancağı*, s. 300

⁶⁸ *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi IX*, (Yayına Hazırlayanlar: Yücel Dağlı-Seyit Ali Kahraman-Robert Dankoff), YKB Yay., İstanbul 2000, s. 185

⁶⁹ Çakar, Çakar, *Halep Sancağı*, s. 275-277

⁷⁰ Çakar, Çakar, *Halep Sancağı*, s. 303

hazırlanan vakıf hüccetiyle tespit ederdi. Vâkıf, kurduğu vakfın mütevelliliğine nesilden nesile, göbekten göbeğe olmak üzere ekber ve erşed yani en büyük ve reşit erkek çocuğuna bırakırdı. Bazı vakıf hüccetlerinde erkek nesli kesilirse (erkek evlat mühkariz bulursa), o zaman kız evlatlarının erkek çocuklarına havale edildiğine rastlanmaktadır. Bu suretle servetin, devletin murakabesinden kurtarılması ve ailede kalması teminat altına alınmış oluyordu. Selçuklu ve Osmanlı dönemindeki vakıfların düzeni böyleydi. Öyle dahi olsa dönemin şartlarında ülkenin her yerine zikredilen dinî, hayrî, beledî, sosyal, sağlık ve bayındırlık vakıflar kanalıyla hizmetleri gitmiştir.

Vakıfların şehirlerin ekonomisine önemli katkılar yaptığı bir vakiadır. Her şeyden önce vakıf medrese, hastahane, imaret, zaviyelerde her türden gıda ve temel maddeye ihtiyaç vardı, yani vakıflar daimî bir pazar halindeydi. Köylünün ve esnafın ürettiği her şeyin tabîî müşterisiydi. Zaman zaman vakıf eserlerin tamirinde onlarca usta, amele ve ırgat çalışmakta, esnafın ürettiği veya mamul hale getirdi onlarca kalem malın müşterisi gene vakıflardı. Bu haliyle vakıflar, şehrin ticaretinde önemli bir yere sahipti. Öte yandan vakıflarda, müteveli, müderris, vekilharç, imam, müezzin, hatip, bekçi, ferraş gibi pek çok görevli çalışmaktaydı ki, bu da vakıfların büyük bir istihdam alanı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. 1536'da 355 vakıfta çalışanlar aileleriyle birlikte düşünüldüğünde önemli bir nüfusun geçim kaynağı olduğu görülür. Keza 355 vakfın sadece bir günlük harcamaları düşünülürse, bunun Halep şehri için ne kadar önemli olduğu görülecektir.

1846 senesinde Halep Eyaletinde Harameyn-i Şerifeyn vakıfları hariç 710 adet vakıf vardı. Bunun 415'i Halep şehrinde, 135'i Ayntab, 95'i Kilis ve 65'i de Antakya'da bulunuyordu⁷¹. En zengin vakıflar Harameyn vakıflarıydı. 1842-1851 yılları arasında Halep'te Harameyn vakfına ait 28 dükkân, 4 menzil, 2 hamam, 3 değirmen, 1 kahvehane, 5 tarla bağ bahçe, 37 maktuat mülkü vardı. Dönem içindeki gelirleri 18 bin ile 25 kuruş arasında değişmiştir⁷².

Vakıflar daima teftiş edilir, muhasebe kayıtları kontrol edilirdi. 1861-1865 tarihli bir vakıf muhasebe defterine göre, Halep'teki 415 vakfın 137'sinin muhasebesi görülmüştür. Bu vakıfların gelirleri 1.150.437,5 kuruştı. Masraflar ise 306.326,75 kuruştı. 195.562,475 kuruş kanuni masrafları çıktıktan sonra, masraflar toplam gelirin %26,62'sini teşkil etmektedir. 1862-1863 yılı bütçesinde Halep gelirlerinin toplamı 36.129.634 kuruştı. Sadece 137 vakfın gelirlerinin 1.150.437,5 kuruş olması, bütçede önemli bir paya sahip olduğunu göstermektedir⁷³.

Ticaret

En eski çağlardan beri önemli bir iktisadî havzada bulunması itibarıyla Halep, Doğu-Batı, Kuzey-Güney ana yollarının kavşağındadır. Anadolu'yu Mısır, Hicaz ve bütün Afrika'ya bağlayan en önemli bir merkezdir. Doğu mallarının Bağdat üzerinden Akdeniz'e ve oradan da Avrupa'ya ulaştıran önemli bir ticaret merkezidir. Halep sadece bir ticaret merkezi değil, aynı zamanda önemli bir üretim merkezidir. Onun için hiçbir dönemde önemini kaybetmeyen

⁷¹ Bayraktar, 19. *Yüzyılda Halep'in İktisadi Vaziyeti*, s. 204

⁷² Bayraktar, 19. *Yüzyılda Halep'in İktisadi Vaziyeti*, s. 205, 207

⁷³ Mustafa Öztürk, "1861-1865 Dönemi Halep Vakıflarının Muhasebesi", *Turkish Studies-International for the Language Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol.9/4, 2014, s. 955

Halep, her dönemde çok önemli bir ticaret merkeziydi. Bu itibarla daha 16. yüzyıldan itibaren Venedik, Fransa ve İngiltere'nin öncülük ettiği bazı Avrupa devletlerinin Halep'te konsolosluklar açtıklarına değinilmişti.

Bu devletlerden Venedikliler erken dönemlerden itibaren Halep ticaretine dâhil olmuşlardı. Bu ticaretin devamlılığı Osmanlı Devleti için de önemliydi. Birincisi, kendi imkânları ile karşılayamadığı iç piyasanın taleplerini karşılıyor, ikinci ise, bu ticaretten önemli gümrük gelirleri elde ediyordu. Venedikliler de Akdeniz'deki bütün Osmanlı limanlarında özel ticarî imtiyazlar elde etmişti. Onun için Halep ticareti hem Osmanlı Devleti hem de Venedik için özel bir önem taşımaktaydı.

Osmanlı Devleti bu yönüyle Venedik'in Doğu Akdeniz'de vazgeçemeyeceği bir merkezdi. Venedik'in Akdeniz ticaretinde önemli üsleri olduğu belgelerden⁷⁴ anlaşılmaktadır ki, bunlar İzmir, Kıbrıs, Halep ve İskenderiye idi. Venedik'in İstanbul dışında Halep ve İskenderiye'de de Bailosu vardı⁷⁵. Venedik konsolosluğu 16. yüzyılda açılmıştı ama 17. yüzyılda Halep'de Bailo vardır.

Venediklilerin Halep ile ilişkilerinin esasını tabî ki ticaret ve ticaret ile ilgili hususlar teşkil etmektedir. Venediklilere daha Fatih Sultan Mehmet tarafından verilen eman ve ahitnamelerle, onların Osmanlı Devletinde serbestçe ticaret yapmaları, %3 gümrük vergisi ödemeleri, kimsenin haksız yere müdahale etmemesi, bid'atler ihdas ederek çeşitli adlarla gayr-i resmî akçe talep etmemeleri karar altına alınmıştır. Her padişah cülusunda Venediklilere verilen eman ve ahitnâmeler yenileniyor, ataları zamanında verilen ahitnamelere atfı yapılıyor ve her ne suretle olursa olsun Venediklilerin himaye edilmeleri, zulm ve teaddî ettirilmemesi hususunda sıkça emirler yayınlanmıştır. emrediliyordu.-Bu kelimeyi silelim

Osmanlı Devleti, Venedik ile olan ilişkilerine o kadar önem veriyordu ki, Temmuz Sonları 1622 (Evâsıt-ı Ramazan 1031) tarihinde Halep Beylerbeyi, Kadı ve Defterdarına yazılan bir hükümde, “*Venediklü kadîmden Âsîtâne-i Saâdetimle dostlukda sabit-kadem olmağla şükür ve şikâyetleri müsmir ve mü'essirdir bir vechle rencide olunduklarına rızâ-yı hümayûnum yokdur himâyet ve siyânet üzere olunmaları lâzımdır*”⁷⁶ diyerek Venediklilerin şikâyetlerinin kabul göreceği, onların himaye edilmesi hususunda il idarecileri uyarılmıştır.

Hemen bütün belgelerde Venedik'in Osmanlı Devleti için ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü Venedikliler Osmanlı ülkesine hem büyük miktarlarda her türlü mal getiriyorlar, hem de gümrük vergisi olarak büyük meblağlar ödüyorlardı. Bu da mukataa gelirlerinin yükselmesine, dolayısıyla da hazine gelirlerine para akışını sağlıyordu. Mesela; Ekim

⁷⁴ Araştırmamızın esasını *Archivio di Stato di Venezia (ASVEe)- Venedik Devlet Arşivi*'ndeki Türkçe belgeler oluşturmaktadır. (2011 yılında iki ay boyunca YÖK'ün verdiği destek ile Venedik Arşivi'nde araştırmalarda bulunmak imkânı bulduk. Özellikle *Busta, Carte Turche, Cancellaria* kataloglarında geniş ölçüde istifade ettik, pek çok belgenin kopyasını elde ettik. Bu makale de Halep ile ilgili belgelerin değerlendirilmesinden ibarettir.- Burayı silelim) Venedik Devlet Arşivi Kataloğu için bkz. *Archivio di Stato di Venezia l'Documenti Turchi dell'Archivio di Stato di Venezia/inventario della miscellanea a cura di Maria Pia Pedani Fabris, con l'edizione dei registi di Alessio Bombaci, Roma 1994*

⁷⁵ Baylo terimi Türkçede galat-ı meşhur olarak Balyos olarak kullanılmaktadır. Aslı *Bailo*'dur. Eski Türkçe belgelerde de Baylo olarak yazılmıştır. “Medine-Haleb'de Venedik Baylosu mektub gönderüb Venedik'den gelüb Haleb'de mukim Frestinolo nâm frengin elli seneden berü kendülerine tercümanlık hizmetinde bulunduğū... vefat itdüğü onun yerine Zahariye nam frenke nişan virüldüğü...Evâhir-i Şevval 1036- Beyurdu sahra-yı Halep” ASVe *Bailo Constantinopoli 387/2 Cancellaria*, Belge 28

⁷⁶ ASVe, *Carthe Turche 251, Dosya 334*, s. 36, ayrıca *Carthe Turche 251, Dosya 337*, s. 14

Ortaları 1624 (Evâ'il-i Muharrem 1034) tarihinde Halep Beylerbeysi, Kadısı ve Defterdarına yazılan hükümde, “*kadîmden olugelene muhalif bir akçe ve bir habbe ziyade aldırılmayınız, tüccar taifesi vech-i meşrûh üzere rencide olunmağla bey' u şirâ munkati' olunub iskeleler ibtâl ve mîrîye aid olunan gümrük noksan müretteb olunmak lâzım gelür*” diyerek konunun önemine dikkat çekilmiş ve tüccardan kanunların ve ahitnâmelerin belirlediğinin dışında ziyade akçe talep edilmemesi, tüccarın rencide edilmemesi sıkı bir şekilde tenbih edilmiştir⁷⁷. Keza Mart ortaları 1625 (Evâ'il-i Cemâziyye'l-Âhir 1034) tarihinde Halep Muhafazasında olan Vezir Mustafa Paşa'ya yazılan hükümde tüccarın vilayet hâkiminden riayet görüp teaddi olmadıkça tüccarın haber alarak gönül rahatlığı ile bolca mal ile Halep iskelelerine aktıkları, alış veriş ettikleri, dolayısıyla hazineye büyük faydalar sağlandığı, gümrük gelirlerinin de arttığı müşahede edildiği dile getirilmektedir. Hal böyleyken Halep Gümrük Emininin Halep'te iflas edip firar eden bir Venedikli tüccarın borçlarını Halep Konsolosundan tahsilini talep etmesi büyük bir sıkıntı doğurmuştur. Halep Emni, halkın müflis (eden-Bu kelimeyi silelim) tüccardan alacağı olduğunu belirterek, bu borcun Konsolos tarafından ödenmesini talep etmektedir. O sırada yüklerinin bedeli 700-800.000 altın değerinde olup, sadece gümrüğe ödeyecekleri vergi ise 100.000 kuruş olan üç Venedik kalyonu yeni Konsolos ile birlikte Halep iskelesine gelmişti. Bu gemilerdeki tüccarlar, eski Konsolosa yapılan zulüm üzerine Halep iskelesine yanaşmadılar ve yeni Konsolos da görevi kabul etmediğini bildirdi. Çünkü Emin, bu gemideki malların müflis tüccarın borcuna mahsup edilmesini istiyordu. Yazılan emirde eskiden beri verilen ahitnâmelere⁷⁸ aykırı olarak Konsolosun kefil olarak tutulamayacağı, bu gibi zulüm ve teaddîye rıza gösterilmeyeceği bildirilmiş, Venediklilere hiçbir surette zulüm yapılmaması tenbih edilmiş, buna uymayanlar için de gereğinin yapılması emredilmiştir⁷⁹. Üç geminin bu kadar büyük bir meblağ değerindeki mal ile Halep'e gelmesi, Venedik-Halep ticaretinin boyutlarını göstermesi bakımından önemlidir.

Venediklilerin Halep ile olan ilişkilerinde, Venedik tüccarına eminler ve diğer devlet görevlileri tarafından haksız yere akçe talebi ile rencide edilmeleri ile ilgili belgeler ön plana çıkmaktadır. Bu belgeler dikkatlice incelendiğinde teferruata dair önemli bilgilere de ulaşılmaktadır. Ağustos sonları 1639 (Evâ'il-i Ramazan 1039) tarihinde Halep Beylerbeyine, Kadısına ve Defterdarına yazılan hükümde; Venedik Baylosunun arzuhal sunduğunu, Venedik'ten çuka ve kumaş ve sair emtia getiren Venedik tüccarlarının İskenderun iskelesinde mallarını çıkardıklarında Halep Gümrük Emni Mustafa ve ortağı Kovanoglu demekle maruf eminlerin, ödedikleri kanunî gümrük vergilerinden başka, sulh salah ve ahitnâmelere aykırı olarak 500 kuruş aldıklarını, bununla da yetinmeyerek *Kassabiye* adı altında 3.800 kuruşlarını aldıklarını, haksız yere tüccarlardan alınan bu paraların sahiplerine iade edilmesi emredilmiştir. Eminler, Kassabiye'yi Arnavut Hasan adlı kişiye sattıklarından, onlar da ahitnâmelere aykırı olarak Trablus ve Sayda iskelelerinden gelen mallardan Kassabiye almaktadır. Burada Eminlerin mukataalarını *Pare Mukataa* şeklinde ikinci şahıslara sattıkları anlaşılmaktadır ki,

⁷⁷ *Carthe Turche 251, Dosya 335, s. 39, ayrıca Busta 12, Belge 1283 (31 Ağustos 1622 tarihli emir)*

⁷⁸ “...ve Baylos olan âharın borcu için kimesne rencide etmeyip müzâyaka vermeyeler ve nesne ödetmeyeler. Amma mer'î olanlar medyûnların sâkin olan yere varub hâkimi marifetiyle hak ve adl üzere taleb oluna ve Baylos dahi bu ahvâlin fesholunması için Venedik beylerine ilâm ede...” Sultan 4. Murad'ın Nisan Sonları 1625-Evâsıt-ı Receb 1034 tarihli Ahitnâmesi, *Busta 12, Belge 1318*. Bu ahitnâme Pedani tarafından yayınlanmıştır. Bkz. M. Pia Pedani, *La dimora della pace. Considerazione sulle capitolazioni tra i paesi İslamici e l'Europa*, Venezia 1996, pp. 73-83

⁷⁹ *Carthe Turche 251, Dosya 335, s. 22*

bunun kanunsuz olduğu bilinmektedir. Bu haksızlığın giderilmesi, tüccara zulüm ve teaddi edilmemesi sıkı bir şekilde tenbih edilmiştir⁸⁰.

Sadece Venedikliler Halep ticaretiyle ilgilenmiyorlardı. Fransa, İngiltere, Nemçe, Flemenk (Hollanda) tüccarları da Halep ticaretinde önemli bir mevkideydiler. Çünkü öteden beri Atlas yollarının bulunmasıyla önemini kaybettiği ileri sürülen Akdeniz, 16. yüzyılın sonlarında önemi yeniden kavranmış ve ticaret yolları gene Akdeniz'e dönmüştür. Çünkü Afrika'yı güneyden dolaşarak Hindistan'a ulaşmak, dönemin teknolojisi ile çok zahmetliydi, uzun zaman alıyordu ve bu haliyle ekonomik de değildi. İşte Akdeniz'in tekrar önem kazanmasına paralel olarak Halep ticareti de gelişti.

Ticaretin canlılığını hanlar, bedestenler ve ticaret emtiasıyla ticaret hacmi belirler. Mesela 1827'de 2'si alâ, 10'u evsat ve 22'si edna olmak üzere 34 han mevcuttu. Sekiz adet de buğday hanı vardı. Ancak bu hanlar ihtisaba dâhil olan hanlar olup, Halep'teki bütün hanları yansıtmamaktadır. Yüzyılın sonuna doğru 99 han tespit edilmiştir. Bundan başka 119 çarşı vardı ki, hemen her çarşı bir iş koluna/esnafa hasredilmişti⁸¹.

Halep vilayeti her yönüyle iktisadî ve ticarî değeri yüksek olan bir vilayetti. İktisadî hayatı tamamen ticarete dayanmıyordu. Çevresi ziraata elverişli, hububatın her cinsi, pamuk, ipek, narenciye, zeytin, üzüm ve daha pek çok ürün yetiştirilmektedir. Çevredeki konar-göçerler, Halep'in et ve hayvanî gıdalarını karşılayabiliyordu. Halep ve çevresinin ham deri ve yün ihtiyacı gene konar-göçerler tarafından sağlanıyordu⁸². Halep'in bu iktisadî canlılığı bütçelerine de yansımıştır.

Bütçeler

Osmanlı mîrî rejimine dâhil olan vilayetlerde klâsik dönemde Vilayet Muhasebe Defterleri tutulurdu. 19. yüzyılda ise Vilayet Bütçeleri tutulmaya başlandı. Bu döneme ait birkaç yılın genel bütçelerini vermekle yetineceğiz. İlk modern bütçe olan 1845-1846 yılı gelirler toplamı 12.763.490 kuruştur. Gelir kalemleri vergi mukayyidesi, cizye, rüsumât, aşar, bazı urban ve aşiretlerden alınan mal-ı mîrî, emaneten idare olunan perakende varidat, beytül-ve geçmiş senelere ait aşar bedelinden oluşmaktaydı⁸³.

1894 yılı bütçe gelirleri 37.116.940 kuruştur ve şu kalemlerden oluşuyordu: Emlâk ve aşar, temettü, bedel-i askerî⁸⁴, ağnam, deve, maktu olarak idare olunan aşar, emaneten idare olunan aşar, emlak-i emiriye ve muaccele ve kira, rüsum-ı mütenevvi'a, orman hakkı kereste ve pul resimleri, enva-i maadin, emlak ve tapu harçları, mahkeme harçları ve hasılat-ı müteferrika.

Bütçelerin giderleri, günümüz bütçeleri gibi, devletin fiilen içinde olduğu harcama kalemlerinden oluşur. Yakınçağlara kadar devletler, kendilerini dâhilî ve haricî güvenliği sağlamakla görevli görürler, merkez bütçeden eğitim, sağlık, sosyal ve din hizmetlerine bütçe

⁸⁰ *Carthe Turche 251, Dosya 335*, s. 24, Aynı mealde Venedik Baylosu'nun Sultan'a arzı için bkz. *Cancellaria Documenti Ottomani, Dosya 376, Belge 22, Carte Turche 251, Dosya 335*, s. 34

⁸¹ Bayraktar, *19. Yüzyılda Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 141, 149 Ayrıca Halep ticareti hakkında geniş bilgi için bkz. Aynı müellif, s. 91-151

⁸² "...maktu vergi ve adet-i ağnam verir Hadidî aşireti vardır, hane ve miktarları malûm değildir. Bunların pek çok yağ ve yapağı mahsulatı olur. Yağları Halep'i idare ettikten başka Suriye'de dahi sarf olunur ve bazen İstanbul'a bile götürülür.", BOA. A. VKN.2/18-2. Ayrıca Halep Valisi Hasan Paşa'nın Mabeyn-i Hümayun Başkıtabetine 9 Mayıs 1895 (27 Nisan 1311) tarihinde yazılan bir arzda; Hadidî aşiretinden en iyisinden 112,5 kıyye sade temiz yağın hazırlandığını ve fiyat pusulasının da tanzim edilerek takdim edildiğini bildirmektedir. Bkz. BAO. Y. PRK.UM.32/9-1

⁸³ Bayraktar, *19. Yüzyılda Halep'in İktisadî Vaziyeti*, s. 246-247

⁸⁴ Bedel-i Askerî, cizyenin karşılığıdır. Bilindiği gibi, Islahat Fermanı ve sonrasında 1856'da imzalanan Paris Antlaşmasının etkisiyle cizye, bedel-i askerî olarak değiştirilmiş ve 1910 yılında da tamamen kaldırılmıştır.

ayırmazlardı. Ancak Avrupa'da liberal felsefenin devlet ve sosyal hayatı etkilemesiyle beraber, devletler fiilî olarak sağlık, eğitim, bayındırlık hizmetlerinin yerine getirilmesi görevini yük-
lendiler. Bu umumî değişim bize de yansıdı ve Osmanlı Devleti, Tanzimat uygulamalarıyla
birlikte fiilî olarak bütün hizmetleri üstlendi. Bu değişim bütün 19. yüzyıl devletlerinde ol-
muştur ve gerçekte *karma ekonomik modelin* başlangıcıdır.

Tablo 12- 1894 Yılı Bütçesinin Gelir ve Giderleri (Kırş.) ⁸⁵

Gelir	Miktarı	Gider	Miktarı
Emlak ve Aşar Vergisi	6.832.083	Şer'iyye	474.433
Temettu (Gelir) Vergisi	4.331.294	Dahiliye	2.437.010
Bedel-i Askerî	2.052.646	Adliye	947.562
Ağnam Resmi	7.347.134	Maarif	-
Deve Resmi	697.260	Nafia	-
Maktuan İdare Olunan Aşar	12.840.010	Maliye	1.546.648
Emaneten İdare Olunan Aşan	141.575	Maaşât-ı Zatiye	573.270
Emlâk-i Emiriye ve Muaccele ve İcar	61.595	Orman ve Maâdin	62.917
Rûsum-ı Mütenevvi'a	871.428	Esham-ı Mütenevvi'a	898.968
Orman Hakkı Kereste ve Pul Re- simleri	241.461	Nizamiye	10.264.226
Enva-i Maadin	1.399	Bahriye	252.885
Emlâk ve Tapu Harçları	591.085	Tophane	7.000
Mahkeme Harçları	458.408	Jandarma	3.141.366
Hasılat-ı Müteferrika	649.562	Zaptiye	120.346
Toplam	37.116.940	Sihhiye	1.200
		Müstakrazat	-
		Havalât-ı Müteferrika	400.315
		Hazine-i Hashâ-ı Şahâne	200.000
		Toplam	21.328.146

Buna göre Halep'in 1894 yıl gelirleri **37.116.940** kuruş iken giderleri **21.328.146** ku-
ruştur. O halde Halep'in gelirleri giderlerini fazlasıyla karşılamaktadır.

Kuruşun neyi ifade ettiğini anlamak için dönemin parası hakkında kısaca bilgi vermek
yerinde olacaktır. 1844 yılında *Tashih-i Ayar Fermanı* ile *Mecidiye* esasına geçilmişti. 22 yani
binde 916,5 ayarında olan Mecidiyenin Beşibiryerde Lira, İkibuçuk Lira, Lira-yı Osmanî,
Yarım Lira ve Çeyrek lira olmak üzere altın aksamı vardı. Beşibiryerde 500 kuruş değerinde
olup 34,082 gram, Lira-yı Osmanî -ki bundan sonra Türk parasının temeli olacaktır- 100
kuruş değerinde olup 2 dirhem 4 kirat yani 7,216 gramdı. Gümüş meskûkât da 20, 10, 5, 2,
1 ve ½ kuruş kıymetinde sikkelerden ibaretti. Ayrıca bakır paralar da tedavüldeydi. Buna göre
Halep'in gelirleri Osmanlı Lirası üzerinden hesaplanırsa 371.169,4, giderleri ise 213.269,46
altın etmektedir. Osmanlı Bankasına verilen imtiyaz şartlarından birisi, Osmanlı Lirasının
İngiliz Sterlini karşısında rayicini muhafaza etmektir. Buna göre 1 Sterlin 110 Osmanlı Kuru-
şu değerinde tutulacaktı⁸⁶.

⁸⁵ Bayraktar, *19. Yüzyılda Halep'in İktisadi Vaziyeti*, s. 256

⁸⁶ M. Öztürk, "Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi", *Türkler X*, (Ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek),
Ankara 2002, s. 812

Sonuç

Buraya kadar Osmanlı dönemi ağırlıklı olmak üzere Halep'in genel bir vaziyeti ortaya konmaya çalışıldı. Görüldüğü gibi, Halep'in tarihi, şehrin fizikî vaziyeti, mahalleler, dinî ve sosyal yapılar, kale ve surlar, iktisadî vaziyeti, nüfusu, bayındırlık, eğitim ve sağlık hizmetlerinin her birisi müstakil birer çalışma konusudur. Aynı zamanda bu Halep'in tarihî, iktisadî ve sosyal önemini ortaya koymaktadır.

19. yüzyılda bütün ülkede olduğu gibi Halep vilayetinde ve şehir merkezinde de önemli bayındırlık hizmetleri yapılmıştır. Vilayeti İstanbul ile Şam'a ve çevre vilayetlere bağlayacak olan demiryolu yapılması için imtiyazlar verilmiş, alanda keşifler yapılmıştır. 1856'dan beri yapılan görüşmelerin sonunda kısmen 19. yüzyılda ve kısmen de 20. yüzyılın başlarında demiryolları Halep'e ulaşmıştır. Halep merkezinde tramvay inşası ile elektrikle aydınlatılması için de 1910 yılında imtiyaz verilmiş ancak Balkan ve arkasında başlayan Birinci Dünya Savaşı dolayısıyla bu işlemler bir müddet durdurulmuştur⁸⁷. Eğitim öğretim alanında da büyük mesafeler kaydedilmiştir.

Netice olarak görüldü ki, Halep Anadolu coğrafyasının kopmaz bir parçasıdır. Halep'in bütün coğrafi özellikleri, Anadolu ile bütünlük arz etmektedir. Fizikî coğrafyası, iklimi Antakya, Ayntab (Gaziantep), Maraş ve Urfa ile aynıdır. Uzun tarihî süreçte ve Osmanlı Devletinin iktisadî ve idarî uygulamaları ile Halep halkı daima Anadolu ile bütünleşmiştir. Zaten tarihte hiçbir zaman Araplaşmamıştır, Araplar bile Şam ve Halep halkına *Arab-ı Müsta'rebe* (sonradan Araplaşmış) demektirler. Gerçekten Suriye ve Irak'ta son bin yıldan beri Türkler bölgeye hâkimdir, Türklerden başka hâkim unsur yoktur. Bu tarihî zemin, Halep'in bir Türk şehri olduğunun açık delilidir. Yukarıda zikredildiği gibi Halep mîrî rejime dâhil olduğu için her dönemde asker çıkarmıştır. En son Millî Mücadele gene Anadolu halkı ile birlikte ortak düşmana karşı savaşmıştır. Adana, Gaziantep, Maraş ve Antakya hariç sadece bugünkü Halep sınırlarından 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşından itibaren çeşitli cephelerde şehit olan Haleplilerin sayısı 1009'dur⁸⁸. Bu haliyle şehit veren illerimizin ön sıralarındadır.

Türk tarihinin her döneminde Halep hiçbir zaman Anadolu'nun başka bir vilayetinden farklı görülmemiştir. Aslında Osmanlı Devlet anlayışında *anavatan* (*homeland*) ve *sömürge* (*colony*) zihniyeti olmadığı için, sınırlarına giren her karış toprak himaye edilmiş veya korunmuş manalarında *mahmiye* veya *mahrûsa* olarak kabul edilmiştir. Bu topraklarda yaşayan hangi dil, din ve kültürden olursa olsun *vedi'atullah* (Allahın emaneti) olarak kabul edilmiştir. Bu itibarla Bosna ile Basra'nın, Trabzon ile Trablus'un, Konya ile Kahire'nin hiçbir farkı yoktur. Onun için bir vilayette ne varsa diğer vilayetlere de aynı hizmeti götürmüştür. Bu özellik, Türk devlet geleneğinin abidevî bir geleneği ve mirasıdır. Nihayet Halep, türkülerimizde terennüm edildiği gibi, *yarımızın* küsüp gideceği kadar bize yakındır.

⁸⁷ Hasan Karaköse, "İkinci Meşrutiyet Döneminde Halep Şehrine Elektrik ve Tramvay Getirme Çalışmaları (1910-1915), Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi- *Orta Doğu Araştırmaları Dergisi* I/1, Elazığ 2003, s. 99-127

⁸⁸ Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz* (CD), Ankara 2005

Kaynaklar

Arşivler

1. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

A.VKN. 2/18 (19 Zi'l-kade 1298-3 Ekim 1881)

Cevdet Dâhiliye No: 24169

NFS 3726, 1,2,3,4,5,6,7, 8, 10,12 ve 13 numaralı Halep Nüfus Defterleri (1848/1265 tarihli)

NFS, 3726 Numaralı Halep Nüfus Defteri, Müslim 1 ve Reayanın 1 numaralı defterleri

Y. PRK.UM.32/9-1

2. Venedik Devlet Arşivi -Archivio di Stato di Venezia (ASVEe)

Bailo Constantinopoli 387/2 Cancelleria, Belge 28

Busta 12, Belge 1283

Busta 12, Belge 1318

Cancelleria Documenti Ottomani, Dosya 376, Belge 22

Carthe Turche 251, 334, 335

Tetkik Eserler

1302 h. Tarihli Halep Salnamesi, İstanbul 1302

1313 h. Tarihli Halep Salnamesi, İstanbul 1313

Bayraktar Hilmi, *XIX. Yüzyılda Halep Eyaletinin İktisadî Vaziyeti*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Tarih Şubesi Yay. No: 7, Elazığ 2004

Cevdet Paşa, *Tezâkir*, (Yayına Hazırlayan: Cavid Baysun) TTK Yay., Ankara 1991

Çakar Enver, *17. Yüzyılda Halep Eyaleti ve Türkmenleri*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Yay., Elazığ 2006

Çakar, Enver *XVI. Yüzyılda Halep Sancağı (1516-1566)*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Tarih Şubesi Yay., Elazığ 2003

Evlîya Çelebi Seyahatnâmesi IX, (Yayına Hazırlayanlar: Yücel Dağlı-Seyit Ali Kahraman-Robert Dankoff), YKB Yay., İstanbul 2000

Gökhan İlyas, *Fatımiler Döneminde Mısır'da (969-1171) İktisadî Buhranlar ve Salgın Hastalıklar*, Gün Yayınevi, Ankara 2008

Gökhan İlyas, *XIII ve XIV. Yüzyıllarda Mısır ve Suriye'de Krizler, Kıtıklar ve Vebalar*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi), Elazığ 1998

Güneş İhsan, *Türk Parlamento Tarihi Meşrutiyete Geçiş Süreci; I. ve II. Meşrutiyet I*, Ankara 1996

- Halaçoğlu Yusuf, "Fırka-i İslâhiye ve Yapmış Olduğu İskân", İstanbul Üniversitesi-*Tarih Dergisi* 27, İstanbul 1973, s. 1-20
- Karaboran Hilmi, "İslahiye ve Hassa'nın Kuruluşundan Önce Bu Yöredeki Yerleşme Durumu- Bir Yerleşme ve Tarihi Coğrafya Araştırması", *V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi Bildirileri I*, (İstanbul 23-28 Eylül 1985), İstanbul 1986, s. 303-329
- Karaköse Hasan, "İkinci Meşrutiyet Döneminde Halep Şehrine Elektrik ve Tramvay Getirme Çalışmaları (1910-1915)", Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi- *Orta Doğu Araştırmaları Dergisi II/1*, Elazığ 2003, s. 99-127
- Mahmud Harîtanî, "Halep" maddesi-Son Dönem, TDV İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 247-248
- Masters Bruce, "Halep" maddesi –Osmanlılar Dönemi- TDV- İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 244-247
- Oktay Tarkan, "Osmanlı İstanbul'unda Bir Yönetim Reformu Önerisi: Rifat Müeyyid'in 1914 Tarihli Kanun Tasarısı", *Çağdaş Yerel Yönetimler XV/4*, İstanbul 2006, s. 51-68
- Öztürk Mustafa, "Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi", *Türkler X*, (Ed. Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek), Ankara 2002, s. 802-822
- Öztürk Mustafa, "İzziye Kazasının Kuruluşu ve Milli Mücadeledeki Yeri", Ankara Üniversitesi – Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi - *Tarih Araştırmaları Dergisi 37*, (Prof. Dr. Yücel Özkaya'ya Armağan), Ankara 2005, s. 29-45
- Öztürk Mustafa, "Osmanlı Mîrî Rejiminin Misâk-ı Millî ile Münasebetleri", Genelkurmay ATASE- *Beşinci Askerî Tarih Semineri Bildiriler I- Değişen Dünya Dengeleri İçinde Askerî ve Stratejik Açından Türkiye*, (İstanbul 23-25 Ekim 1995), Ankara 1996, s. 186-192
- Öztürk Mustafa, "TBMM'nin 1924 Yılı Yılbaşı Hatırası-Misâk-ı Millî Haritası", Genelkurmay ATASE-*Askerî Tarih Bülteni 48*, Ankara 2000
- Öztürk Mustafa, *16. Yüzyılda Kilis Urfa Adıyaman ve Çevresinde Cemaatler-Oymaklar*, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Yay., Elazığ 2004
- Öztürk Mustafa, *1938 Suriye Olayları ve Halil İbrahim Efendi'nin Faaliyetleri (Türkçe-Arapça)*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1995
- Öztürk Mustafa, "1861-1865 Dönemi Halep Vakıflarının Muhasebesi", *Turkish Studies-International Journal for the Language Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol.9/4, 2014, s. 951-966
- Öztürk Mustafa., "Osmanlı Mîrî Rejiminin Suriye ve Irak'ta Uygulanmasının Sonuçları", Gazi Üniversitesi- *Gazi Akademik Bakış IX/18*, Ankara 2016, s. 1-17
- Öztürk Mustafa-Headr Deaa, "19. Yüzyılda Şam'da Farklı Bir İdarî Birim: Sümün/Sümün Sistemi", *Canik Belediyesi-Geçmişten Günümüze Şehir ve Çocuk I*, (Ed. Osman Köse), Samsun 2016, s. 133-138
- Rafek Abdulkerim, "Türkiye-Suriye İlişkileri, 1918-1926", (çev. Sabahattin Samur), *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi 88*, İstanbul 1994
- Raymond Andre, *Osmanlı Döneminde Arap Kentleri*, (Çev. Halil Berktaş), İstanbul, 1995

Sahillioğlu Halil, “Nisbeti Adedi’s-Sukkâni’l-Mudun ilâ Adedi’s-Sukkân fî Ba’zı Vilâyâti’l-Arabiyye fî Hukmi’l-Osmani”, *Arab Hictorical Review for Ottoman Studies*, Num 1-2, Tunus 1990

Sofyalı Ali Çavuş Kanunnâmesi, (Yayına Hazırlayan: Mithad Sertoğlu), Marmara Üniv. Yay., İstanbul 1992

Tâlib Yâzici, “Halep”, TDV- İslam Ansiklopedisi 15, İstanbul 1997, s. 239-240

Tansel Selahattin, *Yavuz Sultan Selim*, TTK Yay, Ankara 2016,

Umar Ömer Osman, “Suriye’de Kurulan Kuvvâ-yı Milli Teşkilatı Üyeleri” *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 121, İstanbul 1999

Umar Ömer Osman, *Osmanlı Yönetimi ve Fransız Manda İdaresi Altında Suriye (1908-1918)*, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara 2004

Yavuz Nuri, *Fırka-i Islahiye*, Ankara 2004

Yörük Saim, *Fırka-i Islahiye*, 2017

SOSYAL HADİSELER, İMAR FAALİYETLERİ VE YÖNETİM KONULARINDA KİTAP'TA YER ALAN BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.SOSYAL HADİSELER

1745 yılında Konya'nın Niğde Sancağı'ndan İbrahim bin Hasan gördüğü rüya üzerine Antep ve Halep'e giderek bir define bulmuş ve bunu da Halep'te bir Yahudi tüccara satarak memleketine dönmüştür. Bu durum Halep kadısı Mustafa tarafından Dersaadet'e bildirilmiştir.⁸⁹

Cum'a (cumua, cumaa) "toplamak, bir araya getirmek" anlamındaki cem' kökünden isimdir. Cuma namazının belli şartların gerçekleşmesi halinde farz olduğu konusunda ittifak (icmâ) vardır. Bu şartlar vücûb ve sıhhat şartları olmak üzere ikiye ayrılır. Vücûb şartları cuma ile yükümlü olmak için, sıhhat şartları ise namazın muteber ve geçerli olması için gereklidir. Vücûb şartları üzerinde mezhepler arasında önemli bir görüş ayrılığı yoktur. Bir müslümanın cuma namazı ile yükümlü olabilmesi için erkek, hür, mukim (dinen yolcu sayılmayan) ve mazeretsiz olması şarttır. Yolculuk halinde bulunanlara cuma namazı farz değildir, kıldıkları takdirde namazları geçerli olup ayrıca öğle namazı kılmazlar. Cuma namazı yükümlülüğünü düşüren mazeretler de şunlardır: Hastalık, hasta bakıcılık, kişiyi bitkin hale getiren yaşlılık, sağlığa zarar verecek ölçüde sıcak veya soğuk, aşırı derecede yağmur ve çamur, mal, can bakımından güvenliğin bulunmaması.⁹⁰ 1850 yılında Halep'in İdlib kasabasında ulema arasında çıkan bir tartışmaya göre camilerde hitap edecek hatiplerin Padişah'tan mı yoksa validen mi alacakları berat ile hatiplik yapacaklarının anlaşılması için Dersaadet'ten bilgi istenmiştir.⁹¹

Dünya fuarları, semboller dilinin hakim olduğu alanlar olduğundan, fuar alanlarında üslup, tarih ve coğrafyadan bağımsız, sınıflandırıcı bir temsil aracı olarak kullanılmıştır. Osmanlı Devleti'nin 1850-1900 arasında düzenlenen dünya fuarlarına katılma isteği, temelde, toprak kayıplarına karşın, halen büyük dünya güçleri arasında olduğunu gösterme kaygısındanır. Bu süreçte yönetim, borçlar sebebiyle, 1881'den itibaren fiilen Batılı devletlerce oluşturulan Düyun-ı Umumiye İdaresi tarafından sağlanmıştır. Osmanlı Devleti, 1863'de, Sultan Abdülaziz'in saltanatı döneminde, daha evvel katılmış olduğu uluslararası sergileri model olarak İstanbul'da, At Meydanı'nda iç pazara yönelik bir sergi düzenlemiştir. Serginin iç pazara dönük düzenlenmesinin temel nedeni, Batılı devletlere verilen destek sebebiyle zayıflayan milli sanayiye hareketlendirmektir. Sergi yapıları, imparatorluk için çalışmakta olan iki Fransız mimar (Marie-AugustinAntoine Bourgeois ve Leon Parvillee) tarafından tasarlanmıştır.⁹² 1858 yılında Torino'da yapılacak olan Sergi-i Umumiye konulmak üzere Halep'ten iki tane ipek kumaş gönderilmiştir.⁹³

⁸⁹ C.DRB. 52/2596 1 Receb 1158 – 30 Temmuz 1745.

⁹⁰ Hayrettin Karaman, "Cuma", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul 1993, s.85-86.

⁹¹ A.MKT.MVL. 31/85 21 Receb 1266 – 2 Haziran 1850.

⁹² Yeşim Duygu ERGÜNEY, Nuran KARA PİLEHVARİAN, "Ondokuzuncu Yüzyıl Dünya Fuarlarında Osmanlı Temsiliyet", *Megaron*, C.10, Sayı: 2, İstanbul 2015, s.224-229.

⁹³ HR.MKT. 234/72 27 Şaban 1274 – 12 Nisan 1858.

Yangınlar Osmanlı kentsel gelişmesine yön veren, kentsel planlama ve çeşitli belediye hizmetleri açısından olumlu ve olumsuz etkileri olan bir olgudur. Yangınlarla mücadele 19. yüzyıl boyunca Osmanlı idari ve siyasi teşkilatlanması ile mali durumundan etkilenmiştir.⁹⁴ Halep'te 1860 yılında Arşın Çarşısı denilen çarşıda meydana gelen yangında 11 dükkan tamamen yanmış ve bazı dükkanlarda zarar görmüştür.⁹⁵ 1867 yılında Halep Bedesteninde de bir yangın çıkmış ve büyük zarar meydana gelmiştir. Bu sebeple perişan olan halk yardım talep etmiştir.⁹⁶

Memlük Sultanı Kansu Gavri, 1440 yılında doğdu. Baybirdi tarafından köle olarak satın alındı. Azat edildikten sonra birçok görevde bulundu. Kayıtbay'ın yetiştirdiği Kansu Gavri, 60 yaşından sonra 1501 yılında saltanata geçti. Sultan İkinci Bayezid ile iyi ilişkiler içerisinde olan Kansu Gavri, Yavuz Sultan Selim'e karşı iyi ilişkileri devam ettiremedi. Safevî Devleti üzerine sefere çıkan Yavuz Sultan Selim, Kansu Gavri'ye Şah İsmâil'e karşı birleşme teklifinde bulundu. Ancak daha 915'te (1509) Yavuz Sultan Selim'in kardeşi ve rakibi Korkut'u ve 919'da (1513) Şehzade Ahmed'in oğulları Süleyman ve Alâeddin'i törenle karşılayıp himaye etmiş olan Sultan Gavri bu teklifi cevapsız bırakınca iki devlet arasındaki ilişkiler bozulmaya başladı. Mercidabık Ovasında yapılan savaşı kaybeden Kansu Gavri bu savaş sırasında 1516 yılında öldü.⁹⁷ Gavri öldükten sonra mezarının nerede olduğu bilinmiyordu ta ki 1874 yılında Halep'te Baba Bayram Tekkesi civarında bir kuyuda bulunana kadar. Tekke yakınındaki kuyuda bulunan mezarın Sultan Gavri'ye ait olduğu Müze-i Osmani Müdürlüğünce tespit edilmiştir. Bunun üzerine mezarın ya İstanbul'a getirilmesi veyahutta uygun bir yerde korunması için talepte bulunulmuştur.⁹⁸

Sultan Abdülaziz 30 Mayıs 1876'da hal edildi. Yerine veliaht Murat Efendi, Beşinci Murat unvanı ile tahta geçirildi. Veliaht Abdülhamid, Mithat Paşaya haber göndererek Kanun-ı Esasîyi ilân edeceği konusunda söz verdi ve 31 Ağustos 1876'da Beşinci Murat hal edildi. Yerine İkinci Abdülhamid geçirildi. Abdülhamid söz verdiği üzere Kanun-u Esasîyi 23 Aralık 1876 günü bir ferman ile ilan etmiştir.⁹⁹ Kanun-ı Esasî'nin ilanını münasebetiyle Osmanlı coğrafyasının her yerinden teşekkür mektupları gelmiştir. Bunlardan biri de Halep'ten gönderilmiştir.¹⁰⁰

Halep'in 1881 yılında yapılan nüfus istatistiklerine göre Halep merkezinde 2478 Gayri Müslim hane bulunurken 8262 Müslim hane bulunmaktadır. Cebel-i Seman Nahiyesinde ise hiç Gayri Müslim bulunmaz iken 1918 Müslim bulunmaktadır. Toplamda ise Halep'te 2478 Gayri Müslim ve 10180 Müslim olmak üzere 12658 hane nüfus kaydedilmiştir. Gayri Müslim nüfus içerisinde 500 kadar Yahudi bulunurken gerisi Hıristiyan'dır. Hıristiyanlar ise Ermeni, Ortodoks ve Katolik olmak üzere üç kısımdır. Katolikler ise Ermeni Katolik ve Rum Katolik ve Süryani ve Maruni olmak üzere ayrı ayrı kiliseleri vardır. Halep merkezde 155

⁹⁴ Hüseyin Özgür, Sedat Azaklı, "Osmanlı'da Yangınlar ve İtfaiye Hizmetleri", *Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, C.3, Sayı: 1, Ankara 2001, s.154.

⁹⁵ A.MKT.UM. 433/68 11 Rebiülahir 1277 – 27 Ekim 1860.

⁹⁶ MVL. 1047/77 27 Ağustos 1283 – 8 Eylül 1867.

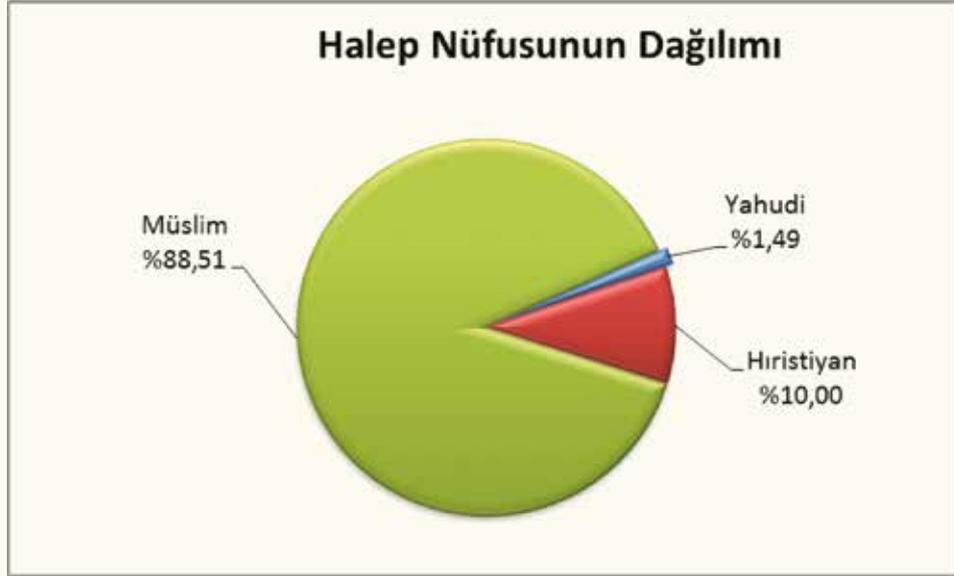
⁹⁷ Seyyid Muhammed es-Seyyid, "Kansu Gavri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.24, İstanbul 2001, s.314-315.

⁹⁸ MF.MKT. 20/142 29 Ağustos 1290 – 10 Eylül 1874.

⁹⁹ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, C.4, TTK Yayınları, Ankara 1983, s.1-10.

¹⁰⁰ Y.EE. 67/32 14 Zilhicce 1293 – 31 Aralık 1876.

camii ve 162 mescid bulunurken 23 medrese ve bir Mekteb-i Rüşdiyye ve 16 tekke, 14 kilise bulunmaktadır. Ayrıca 24 İslam, 6 Hıristiyan ve 2 Yahudi olmak üzere 32 Sıbyan Mektebi vardır. Halep'te 2 matbaa, 41 hamam, 5500 dükkan, 810 mağaza ve 1 bedesten, 70 han, 95 değirmen, 84 fırın 2915 adet Akmeşe destgâhı, 2 cendere, 3 yağhane, 27 basmane, 69 kahvehane, 17 meyhane, 119 boyahane, 13 sabunhane, 2 kalhane, 10 bab ma'sara,¹⁰¹ 4 pamuk fabrikası vardır. Ayrıca şehirde birçok fıstık, zeytin vesair bağ ve bağçeleri vardır.¹⁰² Aynı belgeye göre İzziye kazasında 1220 Müslüman nüfus bulunurken Okçu İzzeddinle, Şeyhler ve Amiki isimli üç kürd aşiretinden ibarettir. Yine Halebe bağlı olan Kilis kasabasında ise 326 hane Gayri Müslim ve 6850 hane Müslim olmak üzere 7176 hane nüfus mevcuttur. Kilis'teki Gayri Müslimlerin 46'sı Yahudi olup gerisi Hıristiyandır. Kilis'te 45 cami ve 10 mescid, 12 medrese, 3 tekke, 35 mekteb, 5 hamam, 695 dükkan, 3 bezistan (bedesten), 5 han vesair vardır. Antep kazasında ise 1094 hane Gayri Müslim, 3907 hane Müslim olmak üzere 5001 hane nüfus mevcuttur. Antep'teki Gayri Müslim hanelerin 67 tanesi Yahudi olup gerisi Hıristiyan'dır. Antep Halep'in en büyük kasabasıdır. 36 camisi, 57 mescidi, 21 medresesi, 4 tekkesi, 37 mektebi, 5 kilisesi, 13 hamamı, 1938 dükkanı ve 4 bezistanı, 10 hanı, 36 kahvehanesi, 9 meyhanesi, 50 boyahanesi ve 3 sabunhanesi, 15 ma'sara ve 1 mumhanesi bulunmaktadır. Halep Sancağında toplamda 727 hane Yahudi, 4879 hane Hıristiyan ve 43173 hane Müslüman olmak üzere 53179 hane bulunmaktadır. Bu veriler ışığında aşağıdaki grafik oluşmaktadır.

Halep'te bulunan nüfusun % 88,51'ini Müslümanlar oluştururken, % 10'nu Hıristiyan ve % 1,49'u Yahudilerden oluşmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de hidâyet kökünden türeyen fiil ve isim kalıbında birçok kelime bulunmakla birlikte mehdî kelimesi yer almamakta, genelde hidayet kavramı Allah'a, Kur'an'a ve Hz. Peygamber'e nisbet edilmekte, ayrıca "insanın hidayeti benimsemesi" anlamında da

¹⁰¹ Ma'sara: Üzüm ve susam gibi şeylerin sıkıldığı yer.

¹⁰² A.VKN. 2/18 9 Zilkade 1298 – 3 Ekim 1881.

kullanılmaktadır. Önce Şiiler, ardından Emevîler ve Abbâsîler arasında yayılan mehdî inancı, III. (IX.) yüzyılda hadislerin toplanıp kayda geçirilmesi ve hadislerin sıhhati konusunda titiz davranmayan muhaddislerce mehdî rivayetlerinin mecmualara alınmasının ardından Sünnîler arasında da benimsenmeye başlanmıştır. Ancak erken devir Sünnî literatüründe bu inanca hemen hemen hiç temas edilmemiş, konu daha çok hadisçilerin dahil olduğu Selefiyye'ye ait eserlerde yer almıştır. Geç dönemde oluşan Sünnî kelâm literatürü ile “fiten ve melâhim” türü eserlerde ise mehdî telakkisinden genellikle kısaca bahsedilmiştir. Tarih boyunca sosyal sarsıntılara ve zulme mâruz kalan toplumların bir moral kaynağı olarak benimsedikleri anlaşılabilir kurtarıcı ve mehdî telakkisi hakkında İslâm tarihinde değişik görüşler ortaya çıkmıştır.¹⁰³ Tarih boyunca bir çok kimse Mehdilik iddiasında bulunmuştur. Bunlardan birisi de Halep'te bulunan Muhammed Süleyman ile Hamâda bulunan Şeyh Abdülfettah'dır. Bu kişiler etraflarındaki ahaliyi kışkırtarak bir takım hareketlerde bulunmaları üzerine kendileri hakkında tahkikat yapılmıştır. Yapılan bu tahkikatın bir bölümü ve şahitlerin ifadeleri mevcuttur. Bu kişiler cinayet suçlamasıyla yargılanmışlardır.¹⁰⁴

1886 yılında Halep ile İskenderun arasında bir şose yol açılmış ve yolun her iki tarafında kurulması düşünülen yeni mahalleye Şehzade Selim Efendi'nin adının verilmesi talebinde bulunulmuştur.¹⁰⁵ 1887 yılında ise Haleb Vilayetine sevk olunan Pazarcık ve Tırnova muhacirlerinden 23 nüfus için İzziye nahiyesine bağlı Sur nam mahalde 6 hane ve 1 meşid ve mekteb inşa edilerek bir köy inşa edilerek isminin Orhaniye namıyla anılması talep edilmiştir.¹⁰⁶

Kıtlıklar meteorolojik artılara bağlı olarak ne zaman nerede ve hangi durumlarda ortaya çıkacağı önceden bilinmediği ve ölümcül neticeler verdiği için aynı zamanda bir afet olarak da değerlendirilir. Kıtlıkların ortaya çıkmasına sebep olan olaylar oldukça fazladır ve bu olaylarda çoğu kere bir doğal afettir. Kıtlığa, sel, yangın, kuraklık, deprem, çekirge istilası, salgın hastalıklar, aşırı sıcak ve soğuklarında yol açtığı bilinmektedir. Ayrıca eşkıyalık olayları, isyanlar ve savaşlar gibi siyasal ve sosyal olaylarda kıtlıkla yakından ilişkilidir.¹⁰⁷ Bu sebeplerle tarih boyunca dünya üzerinde ve Osmanlı Devleti toprakları üzerinde de zaman zaman kıtlıklar görülmüştür. 1887 yılında Halep'te görülen kıtlık yüzünden muhtaç durumda kalan ahaliye yemeklik zahire yardımında bulunulmuştur.¹⁰⁸

Halep ve Bağdat'ta asar-ı atika kazısı yapmak isteyen Amerika'nın Pensilvanya Darü'l-fünûn Müdürleri izin talebinde bulunmuştur. Amerika Reis-i cumhurunun da büyük önem verdiği ifade edilen belge de Babil ve Asur eserlerini bulmak için 10 seneye kadar izin talep etmişlerdir. Çıkacak eserler Amerika'ya götürülmeden önce alçı ile alınmış modellerinin Müze-i Hümayun'a verileceği de ifade edilmiştir.¹⁰⁹

¹⁰³ Ayrıntılı bilgi için bkz: Yusuf Şevki Yavuz, “Mehdi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.28, İstanbul 2003, s.371-372.

¹⁰⁴ ŞD. 2485/1 – 4 Ağustos 1300 / 16 Ağustos 1884.

¹⁰⁵ DH.MKT. 1366/65 – 21 Zilhicce 1303 / 20 Eylül 1886.

¹⁰⁶ İ.DH. 1032/81279 – 7 Şaban 1304 / 1 Mayıs 1887.

¹⁰⁷ Abdülkadir Gül, “Osmanlı Devletinde Kuraklık ve Kıtlık”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Volume 2/9, 2009, s.144.

¹⁰⁸ DH.MKT. 1464/108 – 4 Rebiulevvel 1305 / 20 Kasım 1887.

¹⁰⁹ HR.TO. 148/75 .

1891 yılında Halep'in Meadi Mahallesinde oturan Muhammed Köse adlı kişinin bir küp içinde define bulduğu ihbarı üzerine yapılan aramada define bulunamamıştı. Muhammed Köse'nin defineyi Babü'l-makam Mahallesinde Hamde Lülü'nün hanesinde sakladığı tespit edilmiş yapılan baskında yakalanmışlardır.¹¹⁰ 1892 yılında ise Arsuz nahiyesinde bulunarak Selanik Vapuru ile Dersaadet'e getirilen taşın Müze-i Hümayun'a nakliyle defter-i mahsusuna kayıt edilmiştir.¹¹¹ Yine aynı sene de Bab kasabasında bulunan definenin meydana çıkarılmasının büyük fayda sağlayacağına dair kaza sakinlerinden Ahmed El-Hasan Halep'ten bir ariza göndermiştir.¹¹² 1894 yılında ise Halep'te, kale içinde bulunan camilerle Halaviye Camii Arab mimarisinin bedii şekillerini hâvî olup zamanla harap olmasından dolayı ahşap mihraplarının müzeye konulmak üzere İstanbul'a nakledilmesi için şifahen bildirilmiş ve fotoğrafları gönderilmiştir.¹¹³ 1905 yılında ise Rakka harabelerinde eski eser kaçakçılığını önlemek için Müze-i Hümayun tarafından kazı çalışması başlatılması için 4 bin kuruş bütçe ayrılmıştır.¹¹⁴ 1908 yılına gelindiğinde Halep'in Cüreyn köyünde yapılan bir kazı sırasında ortaya çıkan 49 adet altın sikke'nin Sultan Süleyman devrine ait olduğu Müze-i Hümayun tarafından Halep Vilayetine bildirilmiştir.¹¹⁵ 1916 yılında ise Halep'te bulunan âsâr-ı atikadan eski kutu ile fincanın Müze-i Hümayunlar Müdüriyet-i Umûmiliği'ne gönderilmek üzere postaya verilmiştir.¹¹⁶

Osmanlı Devleti'nde Mevlana Celaleddin-i Rumi ve Abdülkadir Geylani Hazretlerinin sülâleleri askerlikten muaf idi. Bu sebeple Hazret-i İmam er-Rüfâi Hazretlerinin sülalesinden olanların askerlikten muafiyetleri sorulmuş Hama ve Bağdat Nakibüleşraflıktan alınan bilgiler neticesinde Halep, Basra ve Suriye vilayetinde bulunan 179 kişi askerlikten muaf tutulmuştur.¹¹⁷

1895 yılında Halep'te bulunan Hadidi Aşiretinden Sultan Abdülhamid Han'a gönderilmek üzere revgan-ı sade yağının en alasından 112,5 kıyye yağ gönderilmiştir.¹¹⁸

12 Mart 1898 tarihinde Halep'te akşam saatlerinde kuvvetlice bir deprem meydana gelmiş, 4-5 saniye süren bu deprem sonucunda herhangi bir can ve mal kaybı meydana gelmemiştir.¹¹⁹

1900'lü yıllardan itibaren Halep'te meydana gelen bazı sosyal hadiseler ise şöyledir:

1904 yılında Milli Aşireti ile Karakeçili Aşiretini barıştıran Halep ve Diyarbakır heyetlerinin taltif edilmesi Halep Valisi Kazım bin Osman tarafından talep edilmiştir.¹²⁰

¹¹⁰ Y.PRK.ZB. 7/52 – 26 Kanunusani 1306 / 7 Şubat 1891.

¹¹¹ MEMKT. 134/59 – 30 Cemaziyelevvel 1309 / 1 Ocak 1892.

¹¹² HR.TO. 397/1 – 17 Şubat 1307 / 29 Şubat 1892.

¹¹³ Y.A.HUS. 303/24 – 5 Muharrem 1312 / 9 Temmuz 1894.

¹¹⁴ MEMKT. 825/20 – 17 Şubat 1320 / 2 Mart 1905.

¹¹⁵ MEMKT. 1033/67 – 2 Zilhicce 1325 / 6 Ocak 1908.

¹¹⁶ MEMKT. 1227/11 – 26 Temmuz 1332 / 8 Ağustos 1916.

¹¹⁷ Y.PRK.ASK. 83/67 – 29 Zilhicce 1309 / 25 Temmuz 1892.

¹¹⁸ Y.PRK.UM. 32/9 – 14 Zilkade 1312 / 9 Mayıs 1895.

¹¹⁹ Y.PRK.DH. 10/38 – 1 Mart 1314 / 13 Mart 1898.

¹²⁰ Y.MTV. 268/86 – 13 Ramazan 1322 / 21 Kasım 1904.

1906 yılında Halep Vilayetinin İdlib kazasında tabi 22 köy ahalisinden 13 hane halkının mahsulatının zarar görmesinden dolayı kendilerine Ziraat Bankası aracılığıyla yardımda bulunulmuştur.¹²¹

1907 yılında Halep'te Arap Atları yarışının tertip edilmesi için izin talep edilmiştir.¹²² Sultan Abdülhamid Han'ın tahta çıkışı münasebetiyle 1908 yılında Halep'te at yarışı ve çift öküzlerinin terbiyesiyle cinsinin ıslahı müsabakası düzenlenmesi için de izin talep edilmiştir.¹²³

1909 yılında Bitlis'te bir caminin avlusuna atılan bir kağıtla Osmanlıların Fransa'dan borç para mukabilinde Suriye'nin rehin bırakıldığı şayiası yayılmaya çalışılarak, halk isyana ve hükümet aleyhine kışkırtılmaya çalışılmıştır. Bitlis Valiliğinden gönderilen yazıya göre yapılan tahkikat neticesinden bu yazının Muş'ta hazırlandığı ortaya çıkmıştır.¹²⁴

1910 yılında Osmanlı Donanmasına yardım göndermek için Halep İdadi Mektebi mezunları topladıkları parayı Bank-ı Osmani aracılığıyla Donanma-yı Osmanî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti'ne ulaştırmışlardır.¹²⁵

1911 senesinde Beyrut taraflarında Trablus'ta ahalinin ihtiyacı olan odun, kömür, zahire gibi ihtiyaçlar Beyrut-Şam Demiryolu şiddetli kar ve tipi nedeniyle kapanmıştır. Bu sebeple Haleb'e gidecek yardımlar gecikmiştir. Hayvanların telef olduğu o günlerde ki kış şartları sebebiyle oldukça müşkil zamanlar yaşanmıştır.¹²⁶

1912 yılında Halep'te, Halep Maarif Müdüriyetince her sınıf halkın istifade edeceği ve muhtelif lisanlarda yazılmış eserlerin yer aldığı Kütüphane-i Umumi için Mısır Fevkalade Komiserliğinden kitap talep edilmiştir.¹²⁷

1917 yılında Halep'te Müşarefe adıyla bilinen kabristanın korunması ve duvarla çevrilmesi için kurulacak komisyonun faaliyetleri hakkında bilgi verilmektedir.¹²⁸ Ayrıca 1918 senesinde Halep'in büyümesi nedeniyle şehir içinde olan ve artık yetersiz kalan Büyük İbâre ve Küttâb ve Seyyid Ali ve Karlık mezarlıklarına ek olarak yeni mezarlık tahsisi için Evkaf Nezaretinden izin talep edilmiştir.¹²⁹

1918 senesinde Halep Vilayetindeki mahkumlar cepheye giderek savaşmak suretiyle suçlarının cezalarını kanlarıyla ödemek istediklerini ve kaçmaya kalkan olursa ölümlerle cezalandırılması için talepte bulunmuşlardır.¹³⁰

¹²¹ BEO. 2784/208780 – 19 Muharrem 1324 / 15 Mart 1906.

¹²² İ.DH. 1456/40 - 3 Cemaziyelahir 1325 / 14 Temmuz 1907.

¹²³ DH.MKT. 1264/28 – 22 Cemaziyevvel 1326 / 22 Haziran 1908.

¹²⁴ DH.MUİ. 42/35 – 27 Teşrinisani 1325 / 10 Aralık 1909.

¹²⁵ DH.MUİ. 7-4/20 – 31 Kanunuevvel 1325 / 13 Ocak 1910

¹²⁶ DH.MTV. 52-1/40 – 30 Kanunusani 1326 / 12 Şubat 1911

¹²⁷ A.MTZ.(05). 32-C/412 – 11 Rebiulsani 1332 / 9 Mart 1912.

¹²⁸ ŞD. 88/33 – 27 Rebiulevvel 1335 / 21 Ocak 1917.

¹²⁹ DH.İ.UM. 6/1-5 – 25 Nisan 1334 / 25 Nisan 1918.

¹³⁰ DH.MB.HPS.M. 32/62 – 7 Nisan 1334 / 7 Nisan 1918.

2. 1. İMAR FAALİYETLERİ

Tarih boyunca Halep Anadolu'dan ayrı olarak düşünülmemiş, Osmanlı Devleti zamanında büyük bir ticaret merkezi olarak birlikliğine devam etmiştir. Fırat ve Asi nehirleri arasında kalan geniş bir ovada kurulu olan Halep şehri bulunduğu stratejik konumu nedeniyle önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir. Bu duruma siyasi, askeri ve dini faktörler de eklendiğinde Halep'in önemi daha da artmıştır. Büyük ve gelişmiş bir şehir olması hasebiyle geçen yıllar içerisinde bir çok türbe, cami, kışla, köprü gibi yapılar yıpranmış ve tamir olmaları hususu gündeme gelmiştir. Sadece tamir işleri değil aynı zamanda Halep'in imar ve geliştirilmesine yönelik faaliyetlerde söz konusudur. 1800'lü yıllardan sonra Halep'te yapılan imar faaliyetlerine şöyle bir bakalım:

Peygamber Efendimizin Halep'te medfun bulunan yakınlarına ait türbe ve mescitleri 1848 yılında tamir edilmiştir.¹³¹ 1851 yılında Halep ile Bağdat arasında güvenliği sağlamak amacıyla 20 kadar kale yapılması ve içerisine yeteri miktar top ve asker yerleştirilmesine karar verilmiştir.¹³² Ayrıca Şeyh Yaprak¹³³ kışlası ve kalesinin tamir faaliyetleri de yıllara yayılmıştır. 1850¹³⁴, 1855¹³⁵ ve 1857¹³⁶ yıllarında kışla ve müstemilatıyla birlikte tamir edilmiştir. Halep iç kalesinin tamir faaliyetleri ise 1853 yılında olmuştur.¹³⁷ Ayrıca bunlara ek olarak Halep, Zor ve Suriye'nin muhafazası için 1859 yılında Halep'ten Şam cihetine doğru kuleler inşa edilmesi kararlaştırılmıştır.¹³⁸

1859 yılında Halep'in Ferahra Mahallesinde bulunan Mansuriye Medresesi tamir edilerek Rüşdiye Mektebine çevrilmesi ve Şeyh Mehmed Efendi hocalığa terfi ettirilerek Dersaadetten hoca takviyesi yapılması istenmiştir.¹³⁹

Mevlana Celaleddin Rumi'nin 1273 yılında Konya'da vefatından sonra adına oğlu Sultan Veled (ö. 1312) tarafından kurulan Mevlevi'lik, Selçuklular devrinden başlayarak Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan yıkılışına kadar geçen süre içerisinde, toplumu derinden etkileyen tarikatların başında gelmiştir. Halep Mevlevihanesinin tam olarak ne zaman kurulduğu belli olmasa da değişik rivayetler vardır. Yavuz Sultan Selim veya Kanuni Sultan Süleyman zamanında kurulmuştur. Mevlevihanenin ilk şeyhi Fakri Ahmed Dede'dir.¹⁴⁰ Halep Mevlevihanesi 1860 yılında tamir edilmek istenmiş ve 70 bin kuruş masraf çıkmıştır.¹⁴¹

1862 yılında Halep'teki mevcut hapishanelerde suçlular ile borcu yüzünden hapishanede yatanların bir arada olması nedeniyle Halep Hükümet Konağı yanında yeni bir hapishane yapılması talep edilmiştir.¹⁴² 1869 yılında Halep'te yeni imar faaliyetleri için kararlar alınmıştır. Halep'in geniş bir arazisi olması nedeniyle birden bire hepsinin imarının zor olacağından

¹³¹ İ.DH. 172/9212 – 10 Cemaziyelahir 1264 / 14 Mayıs 1848.

¹³² İ.MVL. 208/6719 – 28 Cemaziyelahir 1267 / 30 Nisan 1851.

¹³³ Şeyh Yaprak: Nusayriliğin ikinci kurucusu olarak bilinen Hamdân el-Hasîbi'nin şöhret bulduğu isimdir. Halep'te metfundur.

¹³⁴ İ.MVL. 199/6203 – 25 Safer 1267 / 30 Aralık 1850.

¹³⁵ İ.MVL. 329/14052 - 4 Receb 1271 / 23 Mart 1855.

¹³⁶ A.MKT.MHM. 118/66 – 1 Safer 1274 / 21 Eylül 1857.

¹³⁷ A.AMD. 45/4 - 1 Şaban 1269-10 Mayıs 1853.

¹³⁸ İ.MMS. 37/1553 – 19 Cemaziyevvel 1276 / 14 Aralık 1859.

¹³⁹ İ.DH. 437/28913 – 1 Şaban 1275 / 6 Mart 1859.

¹⁴⁰ Sezai Küçük, "Halep Mevlevihanesi", *İlam Araştırma Dergisi*, C.3, Sayı: 2, İstanbul 1998, s.74-78.

¹⁴¹ İ.DH. 462/30762 – 7 Rebiulevvel 1277 / 23 Eylül 1860.

¹⁴² MVL. 764/94 – 3 Cemaziyelahir 1279 / 26 Kasım 1862.

Memleket Bahçesi denilen bir yer yapılması ve devamında muntazam sokaklar açılması, kurulacak pazarlar için geniş meydan yapılması, uygun yerlere karakol kurulması ve dükkanların açılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca atıl durumda olan medrese arazilerinin vakıflar aracılığıyla kullanılabilir hale getirilmesi ve binalar yapılmasına karar verilmiştir. Bu konularda üstün gayretleri görülen Hikmet Bey'e de Mecidi Nişanı verilmiştir.¹⁴³

Bu yıllarda Halep'te bir çok cami, han, türbe vb. yapılar tamir edilmiştir. 1875 yılında Bahsita Camii¹⁴⁴, Türkî Camii ve Caviliye Medresesi¹⁴⁵, 1876 yılında Büyük Emevi Camii¹⁴⁶, 1877 yılında Sultaniye Camisi¹⁴⁷, 1879 yılında Bab-ı Kinesrin mahallesinde bulunan Kerimiye Camii¹⁴⁸, 1892 yılında ise Akyol Mahallesinde bulunan Bahti Cami ile Hindiyan Tekkesi¹⁴⁹ tamir edilmiştir. 1878 yılında İdlib'de bulunan mîrî Hınta Hanın¹⁵⁰, Deyr kasabasında Fırat Nehri üzerinde bulunan köprü'nün¹⁵¹, 1879 yılında Halep'te bulunan tabhânenin¹⁵² tamir edilmesine karar verilmiştir. Aynı yıl Halep'te bulunan İmam Hüseyin (R.A.) Efendimizin türbesinin tamir edilmesine de karar verilmiştir.¹⁵³ Bununla birlikte yine aynı yıl içerisinde Halep'te bir Gureba Hastanesi ve bir Şifahane yapılması kararlaştırılmış ve hemen inşaatına başlanılması emredilmiştir.¹⁵⁴ 1882 yılında Hükümet Konağının tamiratı talep edilmişse de Halep'te yapılması gereken daha mühim işler ve tamiratlar olduğundan tamiratın ertelenmesine karar verilmiştir.¹⁵⁵

1884 yılında Halep'te bulunan Siyecan Hoca Ahmed Efendi Vakfı'na¹⁵⁶ ait tamire muhtaç binalar ile Şeyh Ebu Bekir el-Vefai Efendi Dergahının¹⁵⁷ tamir edilmesine karar verilmiştir. 1886 yılında Halep'te Babül-Ferec dışında Ebu Dürce ve Ebu Haşye denilen çeşmeler ile Kuveyne denilmekle maruf bahçenin caddeye nazır cihetine dört dükkan ve bir kıraathane yapılmasının vakfa kira geliri getireceğinden uygun olduğuna karar verilmiştir.¹⁵⁸

1891 yılında Halep'in Resülayn köyünde bir cami ve mektebin yapılması uygun görülmüştür.¹⁵⁹ 1892 yılında ise Halep'te İç Kale de bulunan Hazret-i İbrahim'in türbesinin harap durumda olmasından dolayı tamiratına karar verilmiştir.¹⁶⁰

1894 yılında Kinesrin Mahallesinde bulunan Bimarhane'nin (Akıl Hastanesi, Darüşşifa) tamire muhtaç yerleri tamir edilmiştir.¹⁶¹ 1897 yılında Halep'te Harb Çarşısında bulunan

¹⁴³ İ.DH. 588/40939 – 27 Zilkade 1285 / 11 Mart 1869.

¹⁴⁴ İ.DH. 704/49292 – 15 Cemaziyelahir 1292 / 19 Temmuz 1875.

¹⁴⁵ İ.DH. 704/49303 – 17 Cemaziyelahir 1292 / 21 Temmuz 1875.

¹⁴⁶ İ.DH. 735/60229 – 21 Zilkade 1293 / 8 Aralık 1876.

¹⁴⁷ İ.DH. 751/61334 – 14 Receb 1294 / 25 Temmuz 1877.

¹⁴⁸ İ.DH. 786/63855 – 6 Cemaziyelevvel 1296 / 28 Nisan 1879.

¹⁴⁹ İ.ŞD. 116/6964 / 19 Cemaziyelahir 1309 / 20 Ocak 1892.

¹⁵⁰ İ.ŞD. 39/2039 – 14 Cemaziyelahir 1295 / 15 Haziran 1878.

¹⁵¹ İ.ŞD. 2215/38 – 4 Şevval 1295 / 1 Ekim 1878.

¹⁵² İ.DH. 779/63365 – 14 Muharrem 1296 / 8 Ocak 1879.

¹⁵³ İ.ŞD. 45/2455 - 19 Cemaziyelevvel 1296 / 11 Mayıs 1879.

¹⁵⁴ İ.ŞD. 2216/4 – 21 Şaban 1296 / 10 Ağustos 1879.

¹⁵⁵ ŞD. 2218/22 – 11 Safer 1300 / 22 Aralık 1882.

¹⁵⁶ İ.ŞD. 67/3938 – 25 Rebiulahir 1301 / 9 Şubat 1884.

¹⁵⁷ İ.DH. 936/74136 – 24 Safer 1302 / 30 Kasım 1884.

¹⁵⁸ İ.ŞD. 81/4771 – 3 Cemaziyelahir 1303 / 9 Mart 1886.

¹⁵⁹ Y.MTV. 52/75 – 22 Zilhicce 1308 / 29 Temmuz 1891.

¹⁶⁰ İ.ŞD. 115/6928 – 18 Receb 1309 / 17 Şubat 1892.

¹⁶¹ İ.ML. 10/66 – 18 Zilkade 1311 / 23 Mayıs 1894.

Şeyh Maruf Dergahı tamire muhtaç olduğundan tamirine karar verilmiştir.¹⁶² 1898 yılında Halep'in Selimiye Mahallesinde 1897 yılında inşasına başlanılan Şehzade Selim adına inşasına başlanılan caminin ahvali hakkında malumat verilmektedir.¹⁶³ 1900 yılında ise Halep'in Sahat-ı Biza Mahallesinde bulunan Hüsrev Paşa Camisinin harab ve bitap halde olmasından dolayı acilen tamir edilmesi gerekmektedir, aksi takdirde tamiri mümkün olamayacak duruma geleceğinden hemen tamiri talep edilmektedir.¹⁶⁴ Yine aynı yıl Aziziye Mahallesinde yeniden inşa olunan karakola Hamidiye isminin verilmesi ve asker istihdamı hakkında izin talep edilmiştir.¹⁶⁵

Halep'te başlatılan imar ve tamirat faaliyetleri neticesinde artık yapılan eserlerin açılması sürecine geçilmiş ve yapılan eserler teker teker açılmaya başlamıştır. 1902 yılında Halep Hacra'da tesis edilen hara-yı hümayun için inşa edilen askeri mevkiler ile Süveydiye'de inşaatı tamamlanan nizamiye karakolunun, Padişahın doğum gününde resmi açılışları yapıldığı bildirilmektedir.¹⁶⁶ 1904 yılında Halep'ten gönderilen yazıda Halep-İskenderun, Kilis-Antep arasında yapılan şoseler, köprüler ve menfezlerle buralarda yapılan resmi açılışlarda Padişaha dualarda bulunulduğu bildirilmektedir.¹⁶⁷ Yine aynı yıl Halep'in Menbic kazasında inşa edilen dokuz odalı Hükümet Konağı ile üç odalı telgrafhanenin açılışı yerel yetkililer ve Hamidiye Mekteb-i Rüşdîsi talebelerinin katılımıyla yapılmıştır.¹⁶⁸ 1905 yılında Bağdat-Halep yolu üzerinde Maan kazasında yapılan köprünün resmi açılışı yapılmıştır.¹⁶⁹ 1907 yılında ise Bağdat-Halep yolunda gidiş-gelişin kolaylaştırılabilmesi için yeterli sayıda araba ve at tedarikinin yapılması, yolun gereken noktalarına han ve menziller inşa edilmesi gibi tedbirlerin alınması istenmiştir.¹⁷⁰ Yine 1907 yılında Bab Kazası Hükümet Konağı dahilinde inşası tamamlanan zabıta ve polis dairesinin Padişahın doğum gününe rastlayan günde resmi açılışının yapıldığı bildirilmiştir.¹⁷¹ 1908 yılında Posta güzergahında bozulan köprü ve yolların tamiri için Halep ve Adana vilayetlerine verilen tebligat üzerine Halep Vilayeti dahilindeki köprü ve yolların büyük kısmının inşa ve tamir edildiği, geri kalanlarının tamiri için de gerekli itinanın gösterildiği bildirilmiştir.¹⁷² 1909 yılında Bağdat ile Halep arasında oluşturulmasına karar verilen otomobil postası için Zor Sancağı dahilindeki yolların otomobil işletilmesine müsait olduğu, Bağdat ve Halep dahilindeki yolların ve köprülerin ıslahı ve tamiri için gereğinin yapılması istenmiştir.¹⁷³ Bu sebeple yol güvenliğinin sağlanması da önemli bir husus olarak ortaya çıkmıştır.¹⁷⁴ 1910 yılında Halep'in imarı ve ıslahı için Halep Belediyesi varidatına ek olarak şehre giren gaz ve mallardan ek vergi alınması talep edilmiştir.¹⁷⁵

¹⁶² İ.EV. 18/5 – 9 Receb 1315 / 4 Aralık 1897.

¹⁶³ Y.PRK.AZJ. 37/95 – 18 Eylül 1314 / 21 Eylül 1898.

¹⁶⁴ ŞD. 150/83 – 13 Şevval 1317 / 14 Şubat 1900.

¹⁶⁵ Y.PRK.ASK. 161/2 – 2 Muharrem 1318 / 2 Mayıs 1900.

¹⁶⁶ DH.MKT. 623/43 – 26 Şaban 1320 / 28 Kasım 1902.

¹⁶⁷ DH.MKT. 845/69 – 10 Mayıs 1320 / 8 Haziran 1904.

¹⁶⁸ DH.MKT. 867/59 – 19 Haziran 1320 / 2 Temmuz 1904.

¹⁶⁹ DH.MKT. 957/16 – 10 Rebiulevvel 1323 / 15 Mayıs 1905.

¹⁷⁰ DH.MKT. 1198/8 – 3 Şaban 1325 / 18 Eylül 1907.

¹⁷¹ DH.MKT. 1210/36 – 19 Ramazan 1325 / 26 Ekim 1907.

¹⁷² DH.MKT. 1236/76 – 17 Muharrem 1326 / 20 Şubat 1908.

¹⁷³ DH.MKT. 1301/38 – 27 Şubat 1324 / 12 Mart 1909.

¹⁷⁴ DH.MUİ. 84-2/22 – 15 Cemaziyelevvel 1328 / 25 Mayıs 1910.

¹⁷⁵ DH.MUİ. 135/36 – 6 Safer 1328 / 17 Şubat 1910.

2.2. DEMİRYOLU

1869'da Süveyş Kanalı'nın açılması, Hindistan'a giden en kısa yol üzerinde İngiltere ve Fransa arasındaki mücadeleye yeni bir yön verdi. Demiryollarının askerî ve ekonomik yönden kazandığı önem, geniş topraklara sahip Osmanlı Devleti'nin yeni tedbirler almasına yol açtı ve bu iş için 1865'te Edhem Paşa'nın başkanlığında Nâfia Nezâreti kuruldu. İlk trenin 1830 yılında İngiltere'nin Liverpool-Manchester arasında işlemeye başlamasından sonra Osmanlı Devleti de 1855 yılında Avrupa'ya basın yoluyla Demiryolu yapmak için çağrıda bulundu. Hükümet İstanbul-Belgrad arasında bir demiryolu yaptırmak istiyordu çünkü bu yıllarda Balkanlar'da artma eğilimi gösteren isyanların bastırılmasında ve muhtemel bir Rus savaşında asker sevkiyatını kolaylaştırmak içindi.¹⁷⁶ 7 Ekim 1869 tarihinde Rumeli demiryolları imtiyazı fermanını elde eden Hirsch, 5 Ocak 1870'te inşaatı yürütecek olan Rumeli Demiryolları Şirket-i Şâhânesi'ni, 7 Ocak 1870'te işletmeyi üstlenen Rumeli Demiryolları İşletme Kumpanyası'nı kurdu. 1870 yılının ikinci yarısında İstanbul-Edirne-Filiba-Sarımbey-Belova, Edirne-Dedeağaç, Selânik-Üsküp ve Banaluka-Avusturya sınırı arasında yaklaşık 1000 kilometrelik bir alanda yapım çalışmaları başladı. Rumeli demiryollarının ilk bölümü olan 15 kilometrelik Yedikule-Küçükçekmece hattı 4 Ocak 1871 tarihinde törenle hizmete girdi. Trenler işlemeye başlayınca Yedikule'nin başlangıç noktası için uygun olmadığı anlaşıldı ve başlangıç noktasının Sirkeci olmasına karar verildi. 24 Eylül 1872 tarihinde Demiryolları İdaresi kuruldu.¹⁷⁷

Balkanlarda bir demiryolu yapılması düşünülürken aynı zamanda da Halep'te de bir demiryolu yapılmak istendiği 1856 tarihli bir belgeden anlaşılmaktadır. Bu demiryolunun keşif ve ölçümüne Mr. Miknel görevlendirilmiş ve kendisine gerekli kolaylığın gösterilmesi istenmiştir.¹⁷⁸ Yapılması düşünülen demiryolunun ilk planlarının Halep ile Hatay arasında yapılması düşünülmüşse de Mösyö Leyard'ın İskenderun'dan Halep'e ve oradan da Bağdat ve Basra'ya kadar inşasının tercih edilebileceğine dair görüş Londra Sefaretinden bildirilmiştir.¹⁷⁹

1870'ten itibaren geniş kapsamlı demiryolu inşa projeleri yapılarak bunların uygulanma imkânları araştırılmaya başlanmıştı. Bu amaçla, Rumeli'de yapılmakta olan Şark demiryolları projesindeki çalışmalarıyla da tanınan Avusturyalı mühendis Wilhelm Pressel davet edildi (Şubat 1872). Öncelikle İstanbul'u Bağdat'a bağlayacak büyük bir demiryolu hattının inşaatı kararlaştırıldı. Bu projenin ilk kısmı olarak 1872'de başlanan Haydarpaşa-İzmit hattı kısa zamanda tamamlandı. Yine aynı yıl içerisinde Trablusşam-Bağdat arasında demiryolu inşası için mühendisler tayin edilmiş ve gereken paranın yarısının Bağdat emvalinden, diğer yarısının da nakden verilmesi kararlaştırılmıştı.¹⁸⁰ Osmanlı Devleti Halep ile İskenderun veya Halep ile Süveydiye arasında bir demiryolu ile Üsküdar'dan Bağdat'a uzanacak ve bir şubesi de Halep olacak şekilde bir planı vardı.¹⁸¹ Ancak devletin içinde bulunduğu malî zorluklar

¹⁷⁶ Vahdettin Engin, "Rumeli Demiryolu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.35, İstanbul 2008, s.235.

¹⁷⁷ Engin, a.g.m, s.236.

¹⁷⁸ HR.MKT. 173/7 – 1 Cemaziyelevvel 1273 / 28 Aralık 1856.

¹⁷⁹ HR.TO. 55/79 – 19 Şevval 1282 / 7 Mart 1866.

¹⁸⁰ İ.MMS. 133/5700 – 19 Receb 1289 / 22 Eylül 1872.

¹⁸¹ HR.TO. 118/117 – 25 Mayıs 1872.

yüzünden 1888 yılına kadar ara verildi ve hattın tamamlanabilmesi için yabancı sermayeye ihtiyaç duyuldu. Nâfia Nâzırı Hasan Fehmi Paşa Haziran 1880'de hazırladığı bir lâyiha ile demiryolu inşaatı için yabancı sermayenin gerekliliğini dile getirdi. 1891 yılında İskenderun ile Halep arasındaki demiryolu inşaatının imtiyazı Basmacızade Ferid Bey'e verildi. Ancak hat Birecik'e ulaşmayacaktı.¹⁸² Şam'dan başlayarak Humus ve Hama ve Haleb'den geçerek Birecik'e kadar gidecek demiryolu inşaatının imtiyazı Yusuf Matran Efendi'yi verilmek istenmişse de akıbeti hakkında bir bilgi yoktur.¹⁸³ 1905 yılında Hama-Halep tren istasyonunun Halep'in Karlık Mahallesinde yapılmasının daha uygun olacağına karar verilmiştir.¹⁸⁴

Anadolu'yu baştan başa aşarak Bağdat'a ulaşacak iki ayrı hat tesbit edilmişti. Bunlardan biri İzmir-Afyonkarahisar-Eskişehir-Ankara-Sivas-Malatya-Diyarbakır-Musul-Bağdat; diğeri ise İzmir-Eskişehir-Kütahya-Afyon-Konya-Adana-Halep-Anbarlı'dan Fırat nehrinin sağ yakasını takip ederek Bağdat'a ulaşmaktaydı. Bu ikinci güzergâh, hem maliyetinin daha düşük hem de askerî yönden avantajlı olması sebebiyle tercih ve tavsiye edildi. Anadolu Demiryolları Şirketi inşaat faaliyetlerini düzenli olarak sürdürdü ve daha ileri hatlar için aldığı yeni imtiyazlarla, taahhütlerini vaktinde ve en iyi bir şekilde yerine getirdi. 1890'da İzmit-Adapazarı, 1892'de Haydarpaşa-Eskişehir-Ankara, 1896'da da Eskişehir-Konya hatları bitirildiğinde 1000 kilometreyi aşan bir demiryolu şebekesi döşenmiş durumdaydı. Osmanlı hükümeti daha İzmit-Adapazarı hattının açılışında yapılan törende demiryolunun Basra körfezine kadar uzatılması niyetinde olduğunu açıklamış ve Almanlar'la temaslarını yoğunlaştırmıştı. Eylül 1900'de Alman hükümeti, yeni kaiser Wilhelm'in uygulamak istediği dünya politikasına uygun olarak bankalara ve hariciyesine bu konuda gerekli desteğin sağlanması için tâlimat verdi. Demiryolunun Bağdat'a kadar uzatılması projesine ise Rusya, İngiltere ve Fransa karşı çıkmaktaydılar. Rusya, Ankara'dan itibaren demiryolunun güneydoğu Anadolu istikametine yönelerek Konya üzerinden geçirilmesinde diğer bazı sebeplerle birlikte önemli ölçüde etkili oldu ve bu hattın Sivas üzerinden kuzeydoğu Anadolu'ya doğru yöneltilmesinden vazgeçildi. İngiltere'nin Mısır'daki askerî varlığını arttırmasına göz yumulması ve Fransa'ya da İzmir Kasaba hattının Alaşehir'den Afyon'a kadar uzatılma imtiyazının verilmesi bu devletlerin muhalefetlerini önledi.¹⁸⁵

1906 yılında Halep'in elektrik ile aydınlatılması ve elektrikli tramvay hattı kurulması için Felemenk Devletinden Mösyö John Bouter'e imtiyaz verilmesi talep edilmiştir.¹⁸⁶ 1908 ve 1910 yıllarında Bağdat demiryolu inşaatının Halep kısmındaki güzergah tartışmaları devam etmiştir.¹⁸⁷ Birinci Dünya Savaşı sırasında da inşaat çalışmaları devam eden proje ancak Ekim 1918'de tamamlanabilmiş ve kesintisiz olarak İstanbul'dan Bağdat'a bağlanmıştır.¹⁸⁸

¹⁸² Y.A.RES. 55/4 – 15 Şevval 1308 / 24 Mayıs 1891.

¹⁸³ Y.A.HUS. 273/33 – 8 Şevval 1310 / 25 Nisan 1893, Y.PRK.ASK. 99/76 – 19 Safer 1312 / 22 Ağustos 1894.

¹⁸⁴ BEO. 2638/197807 – 5 Cemaziyelahir 1323 / 7 Ağustos 1905.

¹⁸⁵ Kemal Beydilli, "Bağdat Demiryolu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansikloedisi*, C.4, İstanbul 1991, s.443.

¹⁸⁶ Y.PRK.TŞF. 7/115 – 17 Kanunusani 1321 / 30 Ocak 1906.

¹⁸⁷ Y.PRK.TNF. 9/20 – 2 Rebiulahir 1326 / 4 Mayıs 1908, İ.TNF. 22/27 – 29 Zilkade 1328 / 2 Aralık 1910.

¹⁸⁸ Beydilli, a.g.m, s.444.

2.3. SU YOLLARI

Osmanlı Devleti'nde şehirlerin sokaklarından birçok çeşmelerin ve su kaynaklarının varlığı su yollarına verilen önemden gelmektedir. Suyun şehre kadar getirilmesi sokaktaki ve evlerdeki çeşmelere ulaştırılması ve suyun en çok kullanıldığı cami, mescid, medrese, hamam gibi yerlere düzenli ve sürekli bir organizasyonu gerektirir. Fatih Sultan Mehmed zamanında kurulan Su Nezareti'nin başında Su Nazırı, başta cami, hamam ve çeşmeler olmak üzere şehir ve kasabalara düzenli su sağlanabilmesi içinde emrinde çalışan su yolcuları, keşif memurları, korucular, çavuşlar, bend muhafızları, necarlar görevlerini aksatmadan yürütmekle sorumluydular. Su tesislerinin önemli bir kısmının vakıf olması nedeniyle 1826 yılında Evkaf Nezareti'nin kurulmasıyla idari yetkileri daha da artmıştır. 1854 yılında oluşturulan İstanbul Şehremaneti'nin ilk nizamnamesinde suların idaresi Şehremini'nin yetkisinin dışında tutulmuş ve dolayısıyla Evkaf Nezareti, Su Nezareti'nin yetkilerini 1876 yılında Şehremaneti'ne devredilmesine kadar geçen zaman içinde su tesislerinin inşa ve tamiratında önemli rol oynamıştır.¹⁸⁹

1708 yılında Halep'in Hilan köyünün suyollarının tamiri için gerekli para Halep muhassıllık¹⁹⁰ malından karşılanmıştır.¹⁹¹ Sultan Süleyman'ın Halep İç Kalesi'nde yaptırmış olduğu Satura isimli sebilin vakfindan olmak üzere Cebel-i Seman nahiyesinden Anari isimli köy karşılamakta idi. Halep kalesi dizdarı ise bu vakfın yönetiminden ve gelirin toplamasından sorumluydu. Bu duruma Halep sakinlerinden Bağdadizâde Ahmed isimli birinin itirazı üzerine 1710 yılında yeni bir berat gönderilerek bu sebilin eskiden beri olduğu üzere Kale Dizdarları tarafından idaresi tasdik edilmiş ve Bağdadizâde Ahmed dahil kimsenin müdahalesine izin verilmemesi emredilmiştir.¹⁹² 1790 yıllara gelindiğinde ise Anari köyü bu sebilin masraflarını karşılamakta zorlanmış ve sebil harab hale gelmiştir. Bu arada İdlib kazasına bağlanan köyün yine eskiden olduğu üzere sebilin masraflarını karşılamak üzere gerekli olan vergi düzenlemelerinin yapılması ile sebilin ihyası sağlanmıştır.¹⁹³

Suyolları geçen yıllar içerisinde hasar görmekte ve tamiratları gerekmektedir. Bu sebeple 1737 yılında Halep'in Havlan Köyünden Halep'e akan suyollarının tamiri için gerekli meblağ Halep muhassıllık malından karşılanmıştır.¹⁹⁴

1842 yılında Halep'e getirilen suyun masrafları pahalılık nedeniyle artmıştır. Bu sebeple suyollarının tamir masrafları zamlı olarak yapılmak zorunda kalınmıştır. Durumdan rahatsızlık duyan ve maksatlı olarak yalan haber yayan İdlib kasabından 2 kişi ise Maraş'a sürülmüştür.

¹⁸⁹ M.Mehdi İlhan, "Osmanlı Su Yollarının Sevk ve İdaresi", *Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.27, Sayı: 44, Ankara 2008, s.42-43.

¹⁹⁰ Devlete ait vergi ve resimleri toplayan görevlilere verilen ad. Arapça tahsil masdarından türeyen, "tahsil edici" anlamındaki muhassıl kelimesi Osmanlı Devleti'nden önce Anadolu Selçukluları'nda kullanılmıştır. Muhassıllar Osmanlı Devleti'nde kuruluşun itibaren Anadolu'da ve Rumeli'de cizye, âşâr, âdet-i ağnâm, imdâd-ı seferiyye ve hazariyye, sâlâriyye, mukabele, bedel-i nüzül, avârız, ispençe vb. adlarla anılan vergilerin tarh ve tahsilinde görev yapmışlardır. Bkz: Yücel Özkaya-Ali Akyıldız, "Muhassıl", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.31, İstanbul 2006, s.18.

¹⁹¹ İE.EV. 70/7546 – 10 Muharrem 1120 / 1 Nisan 1708.

¹⁹² İE.EV. 64/6937 – 2 Rebiulahir 1122 / 31 Mayıs 1710.

¹⁹³ C.BLD. 120/5961 – 7 Cemaziyelahir 1208 / 10 Ocak 1794.

¹⁹⁴ C.BLD. 108/5355 – 9 Cemaziyelahir 1150 / 4 Ekim 1737.

Suyollarının masrafı hem merkezden hem de Halep muhassıllık malından karşılanmıştır.¹⁹⁵ Bununla beraber suyollarının tamiri için muhassıllık malından alınan 400 kuruş 1000 kuruşa çıkarılmıştır.¹⁹⁶ 1868 yılında ise bu suyolları yeniden tamir edilmiştir.¹⁹⁷

1900'lü yıllara gelindiğinde Halep'teki Ebu Derce ve Ebu Haşye çeşmelerinin suyolları tamir edilmiştir.¹⁹⁸ Halep'te baş gösteren kuraklık nedeniyle bir çok köyde su sıkıntısı çekilmeye başlanmıştır. Suyun zemine yakın yerde olmasına rağmen yeterli derecede istifade edilememektedir. Bu sebeple "âbâr nâkûrya" denilen burgu borularla 10 ile 50 metre derinliğe kadar inilerek su çıkarılması gündeme gelmiş ve gerekli alet edevat ile bir usta gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Gerekli masraflar ise Ziraat Bankası tarafından karşılanacaktır.¹⁹⁹

1907 yılında Halep şehrinin bazı mahallerine gelen su gayet az olduğundan ve mecraları uzun süredir temizlenmediğinden sağlıksız bir hale gelmiştir. Bu yüzden Halep'e iki saat mesafedeki Hilasa membaından taştan yapılmış kapalı su kanallarıyla şehrin bütün mahallerine su isalesi ve bazı yerlere çeşme yapılması için çalışmalara başlanmıştır.²⁰⁰

2.4. TELGRAF

1839'da Samuel Morse telgrafın ilk çalışan modelini icat ettikten sonra ilk telgraf hattı 1843 yılında Washington D.C. ile Baltimor, Maryland arasına çekildi. Bundan yalnızca 4 sene sonra Sultan Abdülmecid 1847 yılında telgrafın gerekliliğine kanaat getirmişti.²⁰¹ Sultan Abdülmecid ilk telgraf hattını İstanbul-Edirne hattı olarak planlasa da Kırım Savaşının patlak vermesi sebebiyle ilk hat 1854 yılında Kırım Yarımadasını Bulgaristan sahilinde Varna'ya bağlayan sualtı kablosu olmuştur. Bu sualtı kablosunu döşeyen İngilizler kısa bir süre sonra da Varna'yı İstanbul'a bağlayan hattı döşediler.²⁰² Kırım Savaşı sebebiyle bir taraftan İngilizler bir taraftan Fransızlar Osmanlı Devletini telgraf hatlarıyla bağlamaya çalışırken 14 Ocak 1855'te de ilk Osmanlı telgraf tesislerinin yapımına başlandı. Gülhane Parkı girişinin sol tarafında kale burcuna bitişik İstanbul Telgraf Merkezi'nin yapımına girişildi. Surlar üzerinden Yedikule'ye kadar uzanan hat Mart 1855'de Çekmece'ye kadar uzandı. Küçükçekmece'den Büyükçekmece, Kumburgaz, Ereğli, Çorlu, Büyükkarıştıran, Lüleburgaz ve Havza üzerinden Edirne'ye ulaşmaktaydı. 270 km'yi bulan hat 19 Ağustos 1855'de telgraf alıp verecek hale geldi.²⁰³ Osmanlı Telgrafhanesinin resmi açılışı ise 15 Eylül 1855'te yapıldı.

Bağdat demiryolu güzergahında bulunan ve stratejik konumu nedeniyle büyük önem arz eden Halep'te telgraf hattı çalışmaları 1860'lı yıllarda başladı. Diyarbakır'dan Halep'e²⁰⁴,

¹⁹⁵ İ.DH. 63/3126 – 6 Cemaziyelahir 1258 / 15 Temmuz 1842.

¹⁹⁶ C.BLD. 109/5430 – 8 Şaban 1258 / 14 Eylül 1842.

¹⁹⁷ İ.ŞD. 3/141 – 24 Muharrem 1285 / 17 Mayıs 1868.

¹⁹⁸ İ.EV. 26/23 – 17 Receb 1318 / 10 Kasım 1900.

¹⁹⁹ DH.MKT. 2479/76 – 12 Muharrem 1319 / 1 Mayıs 1901.

²⁰⁰ DH.MKT. 1197/86 – 1 Şaban 1325 / 9 Eylül 1907.

²⁰¹ Roderic H. Davison, "Osmanlı İmparatorluğuna Elektrikli Telgrafın Girişi", Çev: Durdu Mehmet Burak, *OTAM*, Sayı: 14, Ankara 2003, s.348-349.

²⁰² Davison, a.g.m, s. 350-351.

²⁰³ *Geçmişten Günümüze Posta*, Ptt Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2007, s.192.

²⁰⁴ İ.HR. 197/11211 – 27 Cemaziyelahir 1279 / 20 Aralık 1862.

Halep'ten Beyrut'a telgraf hattı döşeme çalışmaları 1862 yılında başladı. Halep Beyrut telgraf hattı için gerekli keresteler Halep ormanlarından karşılandı.²⁰⁵ 1865 yılında ise Halep'ten İskenderun ve Adana'ya telgraf hatları çekilerek buralara memur tayin edilmiş ve telgraf hatlarının korunması için çavuşlar ve askerler tayin edilmiştir. Telgraf hatlarının bölge de yaygınlaştırılması hızla devam etmiş ve Kilis, Antep ve Maraş'a kadar uzatılmıştır.²⁰⁶ 1890 yılında ise Harim kazasından Haleb'e telgraf hattı çekilmesi kararlaştırılmıştır.²⁰⁷ 1892 yılında telgraf hattı çalışmaları devam etmiş ve Zor Sancağının merkezi olan Deyr'den Haleb'e bir telgraf hattı çekilmesine karar verilmiştir.²⁰⁸ 1896 yılında ise Halep'ten Bab ve Membic kazalarına telgraf hattı çekilmesi talep edilmiştir.²⁰⁹ Bab kazasının telgraf hattının resmi açılışı 1903 yılında yapılmıştır.²¹⁰ 1916 yılında Halep Posta ve Telgraf Merkezi binası tamir edilmiştir.²¹¹

3. İDARİ/YÖNETİM

Osmanlı Devleti merkezi otoritesi güçlü olan bir devlettir. Bu güçlü otoriteyi gerçek mada tesis eden ise hiç şüphesiz Fatih Sultan Mehmet'tir. Osmanlı Devleti'nde genelde merkezi otoritenin geçerli olduğu bir sistem olsa da özellikle XVIII. yüzyılın başlarından Sultan II. Mahmud zamanına kadar olan dönem adem-i merkeziyet özelliği taşımaktadır. Sultan II. Mahmud merkezi otoriteyi güçlendirmek ve ayanların gücünü kırmak için büyük mücadele vermiş kurduğu modern ordu sayesinde de bunu büyük oranda gerçekleştirmiştir.²¹²

Osmanlı Devleti'nin klasik dönemdeki idari yapısı içinde taşradaki en üst idari birimi eyaletlerdi. Eyaletler'den beylerbeyi sorumlu idi. Eyaletlerin alt birimi sancaklardı ve sancaklardan da sancakbeyi sorumlu idi. Sancak dışındaki kaza idari birimi ise doğrudan merkeze bağlıydı ve kadı tarafından idare edilirdi. Sultan II. Mahmud döneminde Yeniçeri Ocağının 1826 yılında kaldırılmasından sonra 1829 tarihinde İstanbul'da muhtarlık teşkilatı kuruldu. 1833 yılından itibaren ülke geneline yayıldı. Tanzimat Fermanı ile birlikte idari yapılanmada köklü değişikliklere gidildi. 1842 yılında alınan bir kararla eyaletleri valiler, sancakları kaymakamlar, kazaları ise müdürler idare edecekti. 1860'lı yıllarda ise Mithat Paşa taşra idaresini yeniden yapılandırdı. 1864 yılında yayınlanan ve Tuna Vilayeti Nizamnamesi olarak bilinen metne göre, her sancağın kaymakamlık olduğu, sancakların kazaları ayrıldığı ve her kazanın müdürlük olduğu belirtildi. Bundan böyle Osmanlı Devleti'nde artık eyalet yerine vilayet kelimesi kullanılacaktır. Tuna Vilayeti Nizamnamesinin başarılı olması üzerine 1867 yılında yeni bir talimat yayınlandı ve tüm ülkeye yayıldı. Yeni talimat ile vilayetler livalardan, livalar

²⁰⁵ A.MKT.UM. 571/20 – 1 Zilhicce 1278 / 30 Mayıs 1862.

²⁰⁶ İ.ŞD. 2/90 – 13 Muharrem 1285 / 6 Mayıs 1868.

²⁰⁷ İ.ŞD. 102/6109 – 18 Rebiulevvel 1308 / 1 Kasım 1890.

²⁰⁸ İ.PT. 1/48 – 24 Cemaziyelevvel 1310 / 14 Aralık 1892.

²⁰⁹ DH.MKT. 430/55 – 29 Ramazan 1313 / 14 Mart 1896.

²¹⁰ DH.MKT. 715/66 – 12 Mayıs 1319 / 25 Mayıs 1903.

²¹¹ DH.UMVM. 60/29 – 25 Şubat 1331 / 9 Mart 1916.

²¹² Mehmet Ali Ünal, "Osmanlı Devleti'nde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı", *Osmanlı*, C.6, Ankara 1999, s.111.

kazalardan, kazalar ise nahiye ve köylerden oluşmaktadır. Vilayeti vali, livayı mutasarrıf, kazayı kaymakam, nahiyeyi müdür ve köyü muhtar idare edecektir.²¹³

1819 yılında Barak Aşiretinin yaşadığı sıkıntılar nedeniyle Haleb'e bağlanması kararlaştırılmıştır.²¹⁴ 1820'li yıllarda Haleb'te ortaya çıkan düzen bozukluğu ve asayişsizlik gibi sıkıntılardan dolayı bazı ahalinin Adana, Antep, Maraş, Rakka, Trablusşam gibi yerlere dağılmıştı. Dağılan bu ahalinin kendi memleketlerine dönmeleri için çalışmalar yapılmış ve nakilleri üzerinden 10 sene geçmeyenlerin asli vatanlarına dönmeleri sağlanmıştır.²¹⁵ 1845 yılına gelindiğinde Halep Valisi Halep'in çöl kısımlarında yaşayan Çöl Araplarının yerleşik hayata geçirilmesi için köyler kurulmasını talep etmiştir.²¹⁶

1851 yılında Halep Eyaleti'nin ıslahat-ı mülkiyesine esas olmak üzere öncelikli olarak meclis-i kebir kurulması ve Adana Malmüdürü Abdülnefi Efendi'nin Meclis reisliğe ve Halep kadısının azalığa tayini hakkındaki karar vechile gerekli muamelenin yapılması istenmiştir.²¹⁷ 1853 yılında ise ticaretin geliştirilmesi için Ticaret Meclisi kurulması kararlaştırılmıştır.²¹⁸ Ticaretin geliştirilmesi için yapılan çalışmaların devamı niteliğinde 1861 yılında Ticaret Mahkemesi kurulmuş ve görevlilere maaş bağlanarak görevlerine başlamışlardır.²¹⁹

1864 yılına gelindiğinde Cebel-i Seman nahiyesi dışında kalan Sermin, Ma'arratü-Mısırin, Bab, Cebbül ve İlbeyli nahiyelerinin Haleb merkeze uzak olması nedeniyle idaresinde sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sebeple Münbic-i Tahtani ve Bab Kazası Cebbül Nahiyesi ile birleştirilmiştir.²²⁰ Daha önce İdlib Kazasına bağlanan Eriha kasabasının idaresinde yaşanan müşkilat nedeniyle 1867 yılında ahali şikayette bulunmuş ve durumun araştırılması istenmiştir.²²¹ Yapılan tahkikat neticesinde Eriha kasabası yeniden müstakil olarak idare edilmeye başlanmıştır.²²²

1871 yılında Halep Vilayeti Valisi Derviş Paşa bölgede ıslahatlarda bulunmuştur. Derviş Paşa Sacur suyunun Kuveyk nehriyle birleştirilerek Haleb'e daha fazla su gelmesini sağlamıştır. Zeytun ve Hassa kazalarında yaşanan sıkıntılar nedeniyle oraların kaymakamlarına talimatlar göndermiş, köprüler kurulmasını emretmiştir. Ayrıca İskenderun bataklığının sebebi olan su ıslah edilmiş, yollar yapılmış ve kuraklıktan dolayı muhtaç olanlara tohum verilmiştir.²²³

²¹³ Mehmet Güneş, "Tanzimat Dönemindeki İdare Düzenlemelerin Kocaeli'ye Yansımaları", *Uluslararası Karamürsel Alp ve Kocaeli Tarihi Sempozyumu II*, Kocaeli 2016, s.555-557. Ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Güneş, "Osmanlı Taşra İdaresinin Değişim Sürecinde Kaymakamlık Kurum 1842-1871", *Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Doktora Tezi*, İstanbul 2013.

²¹⁴ C.DH. 90/4455 – 3 Cemaziyelahir 1234 / 30 Mart 1819, C.DH. 167/8338 – 17 Receb 1234 / 12 Mayıs 1819.

²¹⁵ C.DH. 76/3784 – 25 Receb 1242 / 22 Şubat 1827.

²¹⁶ MVL. 3/27 – 5 Ramazan 1261 / 7 Eylül 1845.

²¹⁷ C.DH. 16/786 – 1 Rebiulahir 1267 / 3 Şubat 1851.

²¹⁸ A.MKT.MVL. 62/12 – 23 Cemaziyelahir 1269 / 3 Nisan 1853.

²¹⁹ MVL. 758/78 – 22 Zilkade 1277 / 1 Haziran 1861.

²²⁰ MVL. 770/47 – 1 Şevval 1280 / 10 Mart 1864.

²²¹ MVL. 1060/8 – 1 Safer 1284 / 4 Haziran 1867.

²²² MVL. 1060/9 – 29 Muharrem 1284 / 2 Haziran 1867.

²²³ İ.DH. 625/43491 – 14 Şevval 1287 / 7 Ocak 1871.

1885 yılında Halep ve Haleb'e bağlı İdlib ve Kilis kazasındaki bazı mahaller Emlak-ı Padişahiye bağlanmıştır. Bu mahaller arasında bağçeler, dükkanlar, hanlar, bağlar ve değirmen gibi yerler vardır.²²⁴

1887 yılında Nahiye olan Cebel-i Seman kaymakamlığa dönüştürülmüştür.²²⁵ Bunun ardından yapılan yeni teşkilatlanma da Cisir-i Şuğur kazasına bağlı Çağsunye ve Karalı köyleri Antakya'ya bağlanmıştır. Zorzor ve Amud köyleri ile İshakiye Mezraası Cisir'e nakl olunmuştur.²²⁶

Yine 1887 yılında Halep Vilayeti dahilinde bulunan ormanların korunması için bir orman memuru ile bir katip ve altı nefer kolcunun istihdam edilmesi kararlaştırılmıştır.²²⁷ 1888 yılında Bilan Kazası İskenderun'a dahil edilerek müdürlüğe tahvil edilmiş ve Halep ile İskenderun arasında olan Ömerağa Köyünde bir hükümet konağı inşası ile orasının merkez olarak kaymakamlık heyeti oraya nakledilmiş ve kazaya dönüştürülmüştür.²²⁸ Yine bu yıl içerisinde Halep'te tahrir esnasında teşkil olunup sonradan birleştirilen iki daire-i belediyenin yeniden teşkili veya vilayetin nizamı gereği üçe taksimi talep olduğundan, gereğinin yapılması istenmiştir.²²⁹

Halep'te yeni kurulan Aziziye Mahallesi'nde inşa olunan binalardan emlak vergisinin yanı sıra icare-i zemin alınmasının, arazi ve ziraata elverişli olmayan bu yer için sıkıntı oluşturacağından uygun olmayacağı bildirilmiştir.²³⁰

Osmanlı Devleti'nin 93 Harbi sonrasında Rusya ile imzaladığı Ayastefanos Antlaşması (3 Mart 1878) Rusya lehine aşırı derecede menfaat sağlıyordu. Bu sebeple Avrupalı Devletler Antlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi amacıyla Berlin'de bir kongre toplandı ve Berlin Antlaşması imzalandı. Harp tazminatı için Osmanlı Devleti ile Rusya kendi aralarında bir anlaşmaya varacaklardı. 8 Şubat 1879'da yapılan İstanbul Antlaşması ile Rusya'ya bırakılan yerlerin bedeli düşüldükten sonra tazminat 802,5 Milyon frank olarak tespit edilmiş ve yedi yıl zarfında eşit yirmi bir taksitte ödenmesi kararlaştırılmıştır. 14 Mayıs 1882'de yapılan antlaşma ile de tazminatın 350 bin liralık taksitlerle Osmanlı lirası olarak ödenmesi ve âşâr vergisinin teminat olarak gösterilmesi kararlaştırılmıştır.²³¹ Bu âşâr vergisi teminatının bir bölümü de Osmanlı Devleti'nin en mamur şehirlerinden biri olan Halep'ten karşılanmakta iken 1889 senesinde bu vergi toplanamamıştır. Rusya toplanacak paranın zamanında ödenmesi için bastırmaktadır. Bu sebeple Halep'ten toplanacak verginin neden toplanamadığının araştırılması emredilmiştir.²³²

²²⁴ İ.DH. 943/74656 – 3 Cemaziyelevvel 1302 / 18 Şubat 1885, İ.DH. 946/74912 – 25 Cemaziyelahir 1302 / 20 Mart 1885.

²²⁵ DH.MKT. 1382/47 – 6 Receb 1304 / 31 Mart 1887.

²²⁶ DH.MKT. 1411/22 – 15 Receb 1304 / 9 Nisan 1887.

²²⁷ DH.MKT. 1465/17 – 5 Rebiulevvel 1305 / 21 Kasım 1887.

²²⁸ ŞD. 2221/15 – 8 Cemaziyelevvel 1305 / 22 Ocak 1888.

²²⁹ DH.MKT. 1512/78 – 6 Şevval 1305 / 16 Haziran 1888.

²³⁰ DH.MKT. 1513/108 – 9 Şevval 1305 / 19 Haziran 1888.

²³¹ Ali İhsan Gencer, "Berlin Antlaşması", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.5, İstanbul 1992, s.516-517.

²³² HR.SYS. 1241/69 – 15 Mayıs 1305 / 27 Mayıs 1889.

1890 yılında Halep Vilayeti merkez sancağına tabi Menbic kazası dahilinde bulunan Kültü'l-Bevadır adlı köyün Maarra Kazasına bağlanmasına karar verilmiştir.²³³

1895 yılında Rakka Kazası'nın Halep'e uzak olması sebebiyle Zor Sancağına bağlanması için bölge vekili Silas tarafından bir telgrafname gönderilmiş ve gereğinin yapılması istenmiştir.²³⁴

1896 yılında Halep Vilayeti dahilindeki Bozhöyük, Karayapı, Dedeçınar, Pertelli, Yassıyurt, Yalankoz, Zengiharabesi, Çamsarı, Tosunhöyüğü, ve Karamankaşı köyleri Bilan kazasına bağlanmıştır.²³⁵

1906 yılında Zor Sancağına tabi Resülayn Kazası Bidayet Mahkemesi'nin işlevsiz hale gelmesi nedeniyle Rakka Kazasında Bidayet Mahkemesi kurulması kararlaştırılmıştır.²³⁶

1907 yılında Halep'in Cısr-i Şugur kazasına tabi Ordu Nahiyesinin merkezinin Kesb köyüne nakli gündeme gelmiştir.²³⁷

1909 yılında daha önce Halep'in Harim kazası merkezinin Kefr-Taharim kasabasına nakli gerçekleşmişse de²³⁸ kaza merkezinin yeniden Harim köyüne nakledilmesine karar verilmiş ve bunun daha uygun olduğu belirtilmiştir.²³⁹

1910 yılında Suriye'de yapılacak müftü seçimleri ile ilgili olarak Şeyhülislam Musa Kâzım tarafından bir yazı gönderilmiştir.²⁴⁰

1912 yılında Halep'in merkez kazası olan Cebel-i Seman ismi Halep Merkez Kazası şeklinde değiştirilmiştir.²⁴¹

1913²⁴² ve 1914²⁴³ senelerinde Halep'te bazı kazalara bağlı köyler ile ilgili çalışmalar yapılmış bunların nerelere bağlandığı harita ve cedvellerle gösterilmiştir.

1915 senesinde Belediye reislerinin memuriyetleri tasdik edildikten sonra Meclis-i Umumi azası olarak seçilmelerinde kanuni olarak bir sakınca olup olmadığı Halep Valisi Celal tarafından sorulması üzerine bir sakınca olmadığı bildirilmiştir.²⁴⁴

1917 yılında yapılan yeni bir düzenleme ile Halep Vilayeti, merkez sancağıyla Antep, Kilis ve Antakya livalarını kapsamaktadır. Merkez Sancağı; Merkez (Cebel-i Sem'an), Bâb, İdlib, Hanasır, Oğuzhanı ve Meskene kazalarını; Ayntab Sancağı merkez livayı teşkil eden kaza ile birlikte Behisni, Cingefe, Menbiç, Nizib kazalarını ve Kilis Sancağı merkez kazası ile birlikte İlbeylü, Cum, İzziye kazalarını ve Antakya Sancağı merkez kazası ile birlikte

²³³ İ.MMS. 115/4946 – 10 Safer 1308 / 25 Eylül 1890.

²³⁴ DH.MKT. 330/55 – 13 Receb 1312 / 10 Ocak 1895.

²³⁵ İ.DH. 1338/23 -28 Rebiulevvel 1314 / 6 Eylül 1896.

²³⁶ DH.MKT. 1057/13 – 11 Muharrem 1324 / 7 Mart 1906.

²³⁷ DH.TMIK.S. 70/48 – 14 Şevval 1325 / 20 Kasım 1907.

²³⁸ ŞD. 2242/12 – 16 Şubat 1321 / 1 Mart 1906.

²³⁹ DH.MUİ. 24-3/9 – 7 Mart 1325 / 20 Mart 1909.

²⁴⁰ DH.MTV. 9-1/86 – 17 Zilhicce 1328 / 20 Aralık 1910.

²⁴¹ DH.HMŞ. 29/128 – 13 Muharrem 1330 / 3 Ocak 1912.

²⁴² DH.İD. 204/10 – 19 Eylül 1329 / 2 Ekim 1913.

²⁴³ DH.İ.UM.EK. 87/47 – 10 Cemaziyelevvel 1332 / 6 Nisan 1914.

²⁴⁴ DH.UMVM. 62/36 – 11 Şubat 1330 / 24 Şubat 1915.

İskenderun, Reyhaniye, Cısr, Kırıkhan kazalarını ve bu kazalardan her biri kendi nahiye ve köylerini kapsamaktadır.²⁴⁵

1918 yılında yapılan yeni düzenlemeler ile de Halep'e bağlı olan ve Fırat'ın doğusunda kalan yerler Urfa Livasına bağlanmıştır. Halep Sancağına bağlı Maarretü'n-Numan Kazasıyla Cısr-i Şuğur kazasına bağlı Muzık Nahiyesiyle birlikte Hama Sancağına bağlanmıştır. Halep Livâsı; Cebel-i Sem'an, Bâb, İdlib ve yeniden teşkil olunan Hanasır, Oğuzhan, Meskene kazalarını ve Antep Sancağı; Behisni, Membic ve yeniden teşkil edilen Cinkefe, Nizib kazalarını ve Kilis Sancağı; yeniden teşkil eden İlbeyli ve Cum ve İzziye kazalarını, Antakya Sancağı; İskenderun, Cısr-i Şuğur, Reyhaniye ve yeniden teşkil edilecek Kırıkhan kazalarını kapsamaktadır.²⁴⁶

1918 Ekiminde İngiliz ve Arap kuvvetleri Osmanlı kuvvetlerini Şam'dan Halep'e doğru geri çekilmeye zorladı. Aneze bedevilerinden oluşan Arap Ordusu 23 Ekim'de şehri işgal etti. Böylece 402 yıllık Osmanlı idaresi sona ermiş oldu. Halep'in işgali sebebiyle Osmanlı memurları şehirden çıkarılmış, tren seferlerinin iptali sebebiyle de adliye evrakının çıkarılmadığı Halep'in son Valisi olan Mustafa Abdülhalık tarafından Adliye Nezaretine bildirilmiştir.²⁴⁷

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra 1925 yılında Halep'te bir şehbenderlik ihdas edilerek Talat Bey Şehbender olarak tayin edilmiştir.²⁴⁸

²⁴⁵ DH.İ.UM.EK. 112/95 – 23 Kanunuevvel 1333 / 23 Aralık 1917.

²⁴⁶ DH.HMŞ. 28/2 – 16 Mayıs 1334 / 16 Mayıs 1918.

²⁴⁷ DH.İ.UM. 19-4/1-21 – 28 Kanunusani 1335 / 28 Ocak 1919.

²⁴⁸ HR.İM. 135/72 – 16 Mart 1341 / 16 Mart 1925.

1. SOSYAL HADİSELER

Tılsımlı bir define hakkında Haleb Kadısı Mustafa imzalı ilam.

Der-devlet-i mekine arz-ı dâ'î-i kemîne oldur ki;

Konya Sancağı'nda vâki Niğde nâm kasaba ahalisinden İbrahim bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'î-i hâtırda takrîr-i kelâm ve tabir-i ani'l-meram idib tarih-i ilâmdan altı sene mukaddem kasaba-i merkûmede iken ehlim İsmihan nâm hatun ile ba'de'l-müşâcere yatar iken rüyamda bana "Haleb'e git" deyu emir olunduk da, ben dahi ona binâen medine-i Haleb'e gelip medine-i mezbûrede vâki Üçhan'da iki gece misafiret üzere kalıb üçüncü gece de rüyamda bana "Ayntab'a git" deyu emir olunduk da medine-i mezbûreye gider iken esna-yı râhda Ayntab'a bir bucuk saat karîb bir mahalde nüzûl ve mahâll-i merkûmda leyli yatar iken bir tarafı câ-yı bir yüce mekân açılıp dahilinde bir kubbe ve bir mikdar altın yığılub altından ahz murad eylediğimde kubbe-i merkûmda mevcut tılsım şekli bir suret zâhir olub havf eylediğimde "Kısmetini al" deyu bana emr etmekle ben dahi bir mikdar altından ahz ve dışarı çıkıub yine mekân-ı mezbûrda ile's-sabah yatub ba'dehû kalkıub mahâll-i merkûm hali üzere kabanub ben dahi Ayntab'a varub altın-ı merkumdan harc eylemek murad eylediğimde bir kimesne benden almayıb "Haleb'de harc olunur" deyu cevab olmakla yine medine-i Haleb'e avdet ve Üçhan'a nüzûl ve Üçhan'da zikrolunan altını malumum olmayan bir Yahudiye dört yüz zincirli altın ile iki yüz cedîd kuruşa bey' idib ve andan vatanım olan kasaba-i Niğde'ye varıub meblağ-ı merkûmu müsâlehame sarf eyledim deyu takrîr-i tescil olunduğu bi'l-iltimas der-devlet-medâra arz ve ilâm olundu. Baki emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Hurrire fi'l-yevmü's-sabî aşer min Recebü'l-ferd sene sem'an ve hamsin ve mie ve elf.

El-abdü'd-dâ'î li'l-devletü'l-aliyye-i Osmaniyye
Mustafa el-kadı, be-medine-i Haleb el-mahmiye

در دولت مکتبه رضوانی جنبه اوله در فونیه بنجا غده واقع نکره نام قصبه البندنجه ابراهیم بن حسن نام کج کلشنه ع خطیره تقریر کلام و تعبیر المرام اید و سب تاریخ اعلیٰ
التي سنة مقدم قصبه مرقومده اکین ایتم امینجی نام خاتونه ایله بعد المشجره یا تور اینه رو یا دره بکا حلبه کیت جو امر اولند قدره بند خنی کابناؤ مدینه حلبه کورست منبر و به
واقع اوج خانه اکی کجه س قرا و زره فالو اب منجی کجه در رو یا دره بکا عیت به کیت جو امر اولند قرق مدینه مزبور کیه اینه انشاء را برده عیت به بر خنی عت قریب
نزول و محل مرقومه لیل یا تور اینه بر طره جایی بر وجه مکان اجلو و اخلنده بر قبه در مقدار التون بغلوب التوندن اخذ مراد ایله کیم قبه مرقومده موجود طلم کجلی آوزن
ظاهر اولوب شهون ایله کیمه قسطنطنیه ال چو امر ایچکالنه بنجی در مقدار التوندن اخذ و طشره جیتوبست مکان مزبور الی العبتاخ بقعه فالقوب محل مرقوم حاله آوزن
قباب بند خنی عت اید و سب التوندن مرقومده خراج ایلمک مراد ایله کیم در کهنه بنون المیوب حلبه خراج اوج ره جواب الی المغلنه مدینه حلبه عت واقع خانه نزول اوج
خانه ذکر اولن التونی معلوم اولمیه بره وی بی در تیوز زنجلی التوندن ایله اکیبوز جدید و شمس اید و وانته و طم اولن قصبه نکره بداروست مینن مرقومی مصحح
تقریری تسبیل اولدی بی بال تهنس دره کتیاره بنو اعلم اولند رایتی امر و ذره حضرت منله الام که در روز یوم السابع عشر ذی الحجه الفیض مرکمز و عین و مایه و لف
العراشی للدولة العلییه
مصطلح العالی محمد سید

Haleb eyaletinde Cuma namazı eda olunan camilerin hatiplerinin ellerinde be-
ratları olmadığından ulema arasında cumanın sıhhati üzerine çıkan ihtilafın gideril-
mesi için mezkur hatiplere berat verilmesi.

Ma'rûz-ı bende-i dîrîneleridir ki;

Tahrîr-i nüfus maddesinden dolayı ileride bazı mülâhazaya mebnî Haleb Eyaleti'nde
kâin kazalarda vâki eda-yı salat-ı Cuma olunmakta olan cevâmî'-i şerife hatipleri yed-
lerinde berevât-ı sultani var mıdır; olduğu hâlde atîk midir, cedîd midir; icra-yı icabına
bakılmak üzere taraf-ı çâkeriden lâzım gelenlere tahrîrât-ı mahsusalar itâresiyle isti'lâm
olunduk da İdlîb kasabası müdür ve naibi cânibinden vürûd edip leffen takdim-i pîşgâh-ı
fetva-penâhîleri kılınan ilâm-ı gûne-i şukkadan müstebân olacağı üzere kasaba-i mezbû-
rede vâki cevâmî'de hitabet edenlerin yedlerinde atîk ve cedîd berevât-ı sultani olmadığı
anlaşılarak bu hâlde hitabet caiz olup olmayacağı Haleb'de bulunan ulemâ efendiler dâ'î-
leriyle müzâkere olunduk da bazıları hod be-hod hitabet gayr-ı mücâz olarak fakat vali ve
kadiü'l-kuzât câniblerinden izin ve ruhsat kâfi olacağını ve bazıları taraf-ı hazret-i sultani-
den bilâ-izin sarîh ve lâ-terhisi vülât ve kuzâtın hitabet tevcihlerine mesâğ olamayacağını
kâil olduklarına ve işbu hitabet cihetleri öteden beri bizzat izin ve hatt-ı hümayûn ile tev-
cîh buyurula geldiği dahi hâtır-güzâr bulunduğu nazaran gerek kazâ-i mezkûrede böyle
bilâ-berât-ı şerif hitabet edenlere ve gerek olunan isti'lâm üzerine bu misillü sair kazalarda
daha zuhuru melhûz bulunanlara ne denilmek lâzım geleceği lutfen serî'an seviyy-i abî-
dâneme irâde ve iş'âr buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 21 B sene [12]66

Bende

Vali-i Eyalet-i Haleb

(mühür: Mustafa)

مردم بخت درین روز بزرگ

تخریب نفوس ما در سنه طولی ابرود بوجه ملاطفتی حب ایاکزه کانه قضایه واقع ارای صاوة بعد اوقظه اولده جوامع شریفه قطب
برلنزه بروات سلطان و امیر اولین مالکده تحقیر صبر صبر اجلی ایچانه باقلوه اوزده طرف حکیمانه لوزم کلنره تحریزه فیهم در اطراف
استخدام اولنزه اول فیهی میر و نابی جاننزه درود ابرود لقا تقسیم بیکاه فزانه بیهار فته اعلام کونه سفینه منبیه اوله فیهی اوزده
فیهی مزبور واقع جوامعه قطب ابرنلک برلنزه عتقه و صبر بر وایه سلطان اولین اکلاید رقه بو عاده قطب هاش اولوب
اوله فیهی صبره برنه علما اوقیل را عیلم مذاکره اولنزه بعضی فرود جور قطب غیر مجاز اولده فقط والی دفاعن القضاة جاننزه
ازنه در وقت کاف اوله فیهی و بعضی طرف وقت سلطاننزه بلوانه صرح ولان فیهی ولایه و فضائک قطب نوریانده صاع اوله فیهی
فانی اوله فیهی و اشو قطب ابرنلک اوله فیهی بالانه ازنه و فلاهلجه ابد نصیب جوبله کلید رهن خاطر کنار بولننه نظر اکرک و غیره
بویله بلایه شریف قطب ابرنلک و کرک اوقظه استخدام اوزده بوضو سائر قضایه دهها فلورر معطل بونانده نوبله لوزم کلنره
لطفا سبعا سوی عیانیم ادر و انتار جیش باج امر و فوانه وقت صدر الکریم استیحه

Torino'da açılacak Sergiye konulmak üzere Halep'ten gelmiş olan iki çeşit ipekle tahrirat ve ekli tarifnamenin gönderildiği.

Yazıla

Ticaret Nezâret-i behiyyesine tahrirât-ı âlîye / tezkire-i sâmiye

Turn'de (Torino) küşâdı musammem olan Sergi-i Umumiye konulmak üzere Haleb Eyaleti'nden dahi gönderilmiş olan iki nev' ipek ol bâbda olan tahrirât ve melfûf tarifnâme ile beraber irsâl kılınmağın icra-yı iktizâsı bâbında.

Ticaret Nezâretine tezkire-i sâmiye

Fi 27 Ş[aban] sene [12]74

Turn'de küşâd olunacak Sergi-i Umumiye konulmak üzere Haleb Eyaleti'nden gelmiş olan harir ile tarife ve mektubun irsâl olunduğuna dair.

تقدیر
خاندان خدیو در بهر سوره کمال

توزیع نامه علم اولاد سید محمد حسن - نوزدهم آورده معینان کرام در روز شنبه اول اردیبهشت این نوبت ایستادند و این
تاریخ
تاریخه و توزیع نامه در این تاریخ است.

فایده نامه
سید محمد حسن
تاریخ اول اردیبهشت
عصیان خاندان
عبدالله کمالی
سید محمد حسن
سید محمد حسن
سید محمد حسن
سید محمد حسن

Halep'te tamir edilmiş olan bir mescidin mihrabını yıkan Avusturyalı bir Yahudi-
nin şehirden uzaklaştırıldığı.

Yazıla

Taraf-ı vâlâ-yı Seraskerî'ye cevab-ı sâmi

Müfâd-ı iş'âr-ı vâlâ-yı Seraskerîleriyle evrak-ı melfûfe mezâyâsı rehîn-i ırgân-ı acizî
oldu. Husus-ı mezkûr hakkında Haleb Valisi devletlü paşa hazretlerinin dahi Bâbîâli'ye
tahrirâtı gelerek şahs-ı merkûmun isâet-i lazimesi üzerine menfiyyen Haleb'den tard ve
def ile tedib kılınmış olduğu anlaşılmiş olduğundan ve bunun için sefâretle dahi muha-
bere üzere bulunduğundan evrak-ı merkûme yine savb-ı savâb-nümâ-yı sipeh-sâlârîlerine
iade kılınmış olmağın ol bâbda irâde efendimindir.

Fi 26 Ş[aban]) sene [12]74

Serasker paşa hazretlerine cevab-ı sâmi

Haleb'de tamir olunan bir mescidin mihrabını hedm eden Avusturyalı bir Yahudiye
dair Binbaşı İsmail Efendi'nin şukkası iade olunduğunu şâmil.

خوشه وادی مشک که چو گلبرگ است

فروغی و اسی فتون
فردا ستار شکر بیدار درنده مکنون ز یاد است رهبر از خانه طریقه ای که منتهی نموده از منتهی حد
دانشگاه تهران
استاد دانشگاه
در معرکه ای که فتور است
اگرچه این که در دهن
در روز اول
از راه اول
در روز اول

آنگاه
دیده
دیده
دیده
دیده
دیده
دیده
دیده

فلسف

Halep'te bir çarşıda çıkan yangın sonunda onbir dükkanın yandığı ve yangın sonrası gerekli tedbirlerin alındığı.

Makam-ı muallâ-yı hazret-i Sadâret-i uzmâyâ

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Mâh-ı cârînin onuncu perşembe günü ale's-sabah yani saat on iki râddelerinde nefsi Haleb'de kâin Arşın Çarşısı demekle ma'rûf olan çarşıda bulunan Kumaşçı Şa'radi (?) bazarganın dükkânından ateş zuhuruyla asker-i nizamiye-i şahane ve muvazzafa ve memurîn-i mahalliye cümlemiz birlikde der-akab mahâll-i harîk olan çarşıya gidilerek cümleten harîk-i mezkûrun söndürülmesine fevkalâde say u gayret olunmuş ise de çarşı-yı mezkûrun üzeri ahşabdan masnû' ve ma'mûl olduğu ve burada tulumba gibi edevât-ı itfaiye mevcut bulunmadığı hâlde olunan akdem ve gayret üzerine fakat on bir bâb dükkân muhterik ve birkaç dükkân dahi hedm olunarak basdırılmış ve harîk-i mezkûrde muhterik ve münhedim olanlardan birazı ve baki kalan dükkânlarda bulunan emvâl ve eşyadan nesne telef ve zâyi olmamak için asâkir-i nizamiye ve muvazzafadan çarşı-yı mezbûrun etrafına karakollar ik'âd ve memurlar dahi tayiniyle muhterik olan eşyadan mâadâ dükkân sahibleri bizzat eşyalarını hâne ve diğer dükkân ve mağazalarına nakl etdirilmesi hakkında lâzım gelen teshilât ve muâvenet-i lazime icrasına itina ve dikkat olunduğu misillü çarşı-yı mezbûrun bekçileriyle dükkâncılar meclise celb ve harîk-i mezbûrun mebd'e'yi ne veçhile vuku'u bulduğunun keyfiyeti sual ve tedkik olunduk da dahilen bir dükkândan zuhur edip sakfi atık ahşabdan bulunduğu mebnî sirayet ederek ber-vech-i meşrûh on bir dükkân kazâ-i muhterik olduğu müstebân olmuş olmağın mücerred beyân-ı hâl-i muarızında pîşgâh-ı âlî-i cenâb-ı sadâret-penâhîlerine arz ve inhâsına ictisâr olunmuşdur. Ol bâbda emr u fermân hazreti-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 11 Rebûlâhir sene [1]277

Bende

Vali-i Eyalet-i Haleb

(mühür: es-Seyyid İsmail)

مقدمه مدلوله حضرت صاحب الامر

مؤلفه جلاله ابراهیم

ماه جریبان اولی بحسب کونه علی الصبح یعنی غنم اولی ای که زنده نصیب کلامه ای شود جانشینانیکه معروضه اولاد جانشینان بودند قریب شصت و نه ساله با کلمات دکانه در دنیا
اشرف طایفه عسکریتیه شهادت و شهادت و معجزه جسد برکت و عصبانیت حریف اولاد جانشینان کید برکت جمله حریف مذکور است چون برین بود الهام سعی و غیره اولی
ایش جانشین مذکور است اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه
مختره و برین دکانه دلی هم اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه
عسکریتیه و شهادت و معجزه جسد برکت اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه
و معجزه اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه
مبداء اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه
مختره اولی مشرف اولاد اصحابه مشرف و سحر اولی بود طولی که اولاد اصحابه مشرف بود یعنی حاله اولاد اولاد قوام و غیره اولاد نطفه اولاد براب دکانه

سید محمد علی

Cevdet Paşa için yazılmış Arapça Halil el-Huri'nin kasidesi. (Halep'e vali olması tarihli)

Şehbâ'nın Işığı

Cevdet Paşa Hazretleri ve Büyük Halep Valiliği'ne
 Senin varlığınla bütün canlılar mes'ûd oldu / Gelişinle bütün canlılar şeref buldu.
 Sen göklerde parlak bir yıldız gibi doğdu / Senin nurunla Şehbâ aydınlandı.
 Sen O'nun (Şehbâ'nın) ufkunda kaldıkça / Bütün güzellikler oraya aktı.
 Orada Devlet-i Aliyye'nin bir kılıcı oldun / Şâirler senin vasfını yazmaya başladı.
 Sen mâarif ufkunda bir yıldız gibi doğdun / O yıldızın nuru parladıkça gezegenler onun etrafında döndü.
 Sen ilmi bütün yüce şerefleri ile aldın / Bu sebeple aydınlığın arttı.
 Sen şeref üstüne şeref elbiselerini giydin / Ve her üstün kimsenin senin revaklarında sancağı vardır.
 Ey vezirlerin ve âlimlerin süsü / Âlimler ve vezirler seninle iftihar etmekte.
 Akıllar senin letâfetinle uğurlanır / Senin zâtının güzellikleri ile büyükler uğur bulur...
 Ey kalemiyle bütün şiddetlere karşı belalar def edilen kahraman.
 Ey zekâsı ile üstün akıllıların ve hakîmlerin yolunu bulduğu anlayış cevheri.
 Gittiğin her beldeyi mes'ud eden üstünlüklerin, / Her insan için sana karşı güzel minnetler vardır.
 Büyükler arasında senin için nice güzellikler vardır / Ki senin güzelliğin onlara güzellik katmıştır.
 Sen Şam ehline şeref verdin, onlar seninle mes'ud olur / Ve ben onlarla beraber mesrur olurum..
 Bana müjde olsun ki ben senin yakınlarındayım / Ki aramızda çöller olsa bile...

Tarih

Beldelere büyükler girdiği zaman / Onların hürmetine ümmet için sâadetler zâhir olur.
 Haleb Melikimiz dedi ki: Sizin yazdığınız tarihte kıymetlime Cevdet'i vâli tayin ettim...

Sene: 1282

Bendeniz Halil el-Hürî.

Not: Şehbâ Haleb'de bir yer ismidir.

حضرة صاحب الدولة اقدم جودت باشا والى ولاية حلب المعظم
قد أُسِدتْ بوجودك الاحياء وتشرقنتْ بقدميك الاحياء
وظلعت في العلباشها ناساطعا لمعت بطلع نوره الشهبآه
واقمت في آفاقها ولذلك قد سال النصار بها وقامر المسآه
اصبحت سيف الدولة العليا بها فبدت تُرَدُّ وصفتك الشعراء
وظهرت في افق المعارف كوكبا لما أُنجلي رقصت له العلبآه
افزنت فضل العلم مع مجد العلى بآثيرها فأزدادت الاضواء
شرفت على شرف لبيت طرازه وعلى روافك للخمار لواء
بازينة الوزراء والعلماء قد فخرت بك العلماء والوزراء
قدرحت تسرق العقول لطافة وصفات ذنك تسرق العظماة
بايتها البطل الذي يبراعه دون الصوارم تدفع البلواء
باجوهر التهم الذي بدكاته تسرشد العقلاء والحكماء
لك في البلاد فضائل سعدت بها وعلى البرية منة عزآه
كم جودت لك جوده بين الملا جادت بها تلك اليد البيضاء
شرفت بر الشام تعد اهلها انا معهم عنيت السراء
بشراي اُنح في جوارك رافع ولنن نبذت بيننا يدا.

تاريخ

لما تولج بالبلاد اعظمر ظهرت بوجههم سعود الامية
قال الملك لنا على حاسر كما ارخم ولئت جوده جودتق -

سنة ١٢٨٢

بنده

خليل الحوري

Halep valisi iken Ahmed Cevdet Paşa'ya yazılan Zehra Hanım imzalı hususi mektup.

Haleb Vilâyeti Valisi devletli efendim Cevdet Paşa Efendimiz hazretlerinin çâkeri âlîlerine
Devletli veli-nimet efendim hazretleri,

Çâkeri âlîlerine derkâr olan ubûdiyet-i bendegânem iktizasınca şebb [u] rûz dua-i devam-ı
ömür-i afiyetleri bulunduğum cihetle dâimî duada kusurum olmadığı ve husus-ı hâk-i pâ-
yene yüz sürüb evkât-ı hamsede dua-i hayriyelerinde asla ayrılmayacağım Hüdây-ı lem-yezel
hazretlerinden inayetli, hakikatlı, nezaketlü nurî aynım kerimem hanımefendi hazretlerine
mahsus-ı selâm-ı dualar olunup hâtır-ı iffetânelerini sual ve çeşm-i enverlerini bûy ederim.

Benim kerimem hanımefendi gözden irak olan gönülden dahi irak olur fehvâsınca bizim
dahi şimdi öyle gibi görünüyor. Şunun için ki, valideniz hanıma gelen mektubda derkenar-ı
selâm tahrîr olunmuş ise de itibar etmedim. On beş günde bir mektubun ayrıca gelir iken
şimdi derkenar olduğundan bunun için tahrîr ederim ve cümle alem hased iderler idi mektub
geliyor diyerek. Mektub gelmeyip derkenar-ı selâm-ı tahrîr ettiğine cümlesi iftihar etdiler
iseler de hemen senin sağlığın lâzım.

Sipariş ettiğin Eyüb Sultan hazretlerinde, Ümmi Sinan'da mevlüd-i şerifi okutdum. Rab-
bim kabul eyleye ve bir de sipariş ettiğin beş değirmi kadifeli yemenileri işletdim. Bu defa
tarafınıza gönderdim. Hakikatlı Ülfet Hanım'a mahsus selâm edip hâtır-ı nazikânelerini is-
tifsâr ederim.

Gözüm nuru, canımdan aziz olan Âliye Hanım'ın gözlerinden öperim. Gözüm nuru Se-
miye Hanım'ın gözlerinden öperim. Hemşîrem Hacı Kadına, Emine Hanım süd nineye,
Hadice Hanım'a, aşçı kadına, Şerife Kadına, daire-i âlîlerinde bulunan cariyelerine cümlesine
mahsus selâm ederim. Mektupçu beyin haremine, kerîmesi hanımlara mahsus selâm ederim.
Âdile Bey'in haremî hanıma, kerimeleri hanımlara ve gelin hanıma cümlesine mahsus selâm
ederim. Hemşîrem Üftade Kadın'a, Zeki Bey'in vâlidesine, haremine, hemşiresine mahsus
selâm ederim. Fi 4 Cemâziyelevvel sene [12]84

Zehra Hanım

Benim kerimem hanımefendi

Mektubunuz vusûlünde damadım Mehmed Ağa'dan bizlere bir mektub gönderesiniz.
Bizler bu tarafa geleli ne bir mektubu geldi ve ne beş para harçlık gönderdi. Zira bu tarafa
geleli halimiz harabdır ve İstanbul'un hali malumdur.

Canım kerimem, yedi-sekiz aydır aylık alınmadı. Kerem-i inâyet idib maaşlarını alıp bin
beş yüz kuruşunu aşçı kadına, bin sekiz yüz kuruşunu bu tarafa ve kûsûrunu kendisi harçlık
etsin. Zira bu tarafa üç bin kuruş faizli borç altındayım.

Bu tarafa kerimem Sıdika Hanım ve gelin hanım ve çocuklarla cümlesi eteklerinizi öper-
ler. İstinyeli Zehra süd nine cümlesi eteklerini öperler. Hoca hanım hususi dua ederler.

حلب و لایق و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت

بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت
بش افغ جودت و البسی و فسطاط و فلفله و افغ جودت

دوند و البسی و افغ جودت

دهای عالیله درکار اوله جودت بخاتم افغ جودت شب روز دعا: دودم عمر عابدی بوندنم حاتم و دانی دیوه
و صومر اولدی دمو صومر دهایی بوز سوری افغ جودت دره دعا: خدی رین اصلا ایلن صومر خدی ایلن حاتم
حقیقو: افغ جودت و صومر حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
ایلی ایلن صومر حاتم افغ جودت کوزده ایلن اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
سوز ایلن اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
شمه در کنار اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
سلام خدی افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
ده خدی افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
اشتیبیم بوزم طرفه کوزده حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
کوزم بوزم حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
ایلی حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
مکتوبی حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت
حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت حاتم افغ جودت

Halep vilayetindeki ormanların kesim ve nakil durumları ile korunması hakkında
Halep Valisi Ahmed Cevdet'in tahrirati.

Kereste-i mezkûre tahtalık ve mertek ve hizan tabir olunan sütun vesaire bulunduğu hâlde sekiz-dokuz bin aded miktarı tenzîl-i bahr ile İskenderiye ve Beyrut ve Lazkiye ve Trablus ve sair mahallere gittiği misillü bir-iki bin adedi dahi İskenderun iskelesine nakl ve istihlâk olduğu ber-vech-i tahmin tahkik ve kereste-i mezkûreyi kat' edenler Arsus kurâsı ahâlilerinden olduğu şerh verildi.		
Bilan kazasına tâbi Arsus cebellerinden bir sene zarfında kat' olunan kebîr ve sağır kerestenin alâ-vech-i tahmin cinsi ve miktarı		
Dışarıda istihlâki bulunan 1.000	Aded-i kereste 10.000	Tenzîl-i bahr olunan 9.000
Kereste-i mezkûre dahi ber-vech-i meşrûh tahtalık ve mertek ve hizan tabir olunan sütun vesaire olduğu hâlde derûn-ı memleketde sarf olduğu ve kat' edenler Bilan ve tâbi kurâ ahâlisinden bulunduğu istihbâr kılınmakla şerh verildi.		
Nefs-i Bilan cebellerinden kerestenin cins ve miktarı		
Payas'da istihlâki kılınan 400	Aded-i kereste 400	Tenzîl-i bahr olunan -
Kereste-i mezbûre dahi ber-vech-i meşrûh huğ ve tahtalık ve mertek ve delme ve saire bulunduğu hâlde on iki-on üç bin adedi miktarı tenzîl-i bahr ile İskenderiye ve Beyrut ve Lazkiye ve sair mahallere gittiği misillü bin beş yüz aded miktarı dahi nefsi-i İskenderun'da sarf ve istihlâk olunabildiği ber-vech-i tahmin tahkik kılındığı misillü kat' edenler dahi mezkur kurâ ahâlilerinden buldukları istihbâr olmakla şerh verildi.		
Payas'a tâbi Abacılar ve Değirmenderesi ve Bilan'a tâbi Sakıt ve Cırtıman cebellerinden kat' olunan kerestenin cins ve miktarı		
İskenderun'da sarf kılınan 1.500	Aded 15.000	Tenzîl-i bahr olunan 13.500

<p>Kereste-i mezkûre tahtalık kebîr ve sağır çam latası ve çam mertegi ve taban meşe ve sehm meşe ve kebîr ve sağır sandal huğ ağaçları ve harici kantar hatabı olduğu ve mezkûr hatab ve işbu keresteleri kat' edenler Ulaş nahiyesi kurâ ahalisinden buldukları hâlde kebîr ve sağır kereste-i mezkûre-i mütenevvi'adan on bir bin sekiz yüz aded miktarıyla harici hatabdan iki bin dokuz yüz doksan kantar miktarı ber-vech-i tahmin tenzîl-i bahr olunarak İskenderiye ve Rabat ve Beyrut taraflarına gitdiği misillü yedi yüz kırk iki aded kereste ile iki yüz on kantar mikdarı hatabdan Payas iskelelerinde sarf ve istihlâk olunduğu ber-vech-i tahmin tahkik kılınmış olmakla şerh verildi.</p>		
<p>Nefs-i Payas cebellerinden bir sene zarfında kat' olunup deniz kenarı olarak nefis-i Payas iskelesi bulunan Cin kulesi nâm mahal ile Çay boğazı ve Mersin ve Sariseki nâm mahallerde tenzîl olunan kerestenin cins ve mikdarı</p>		
<p>Mahallerinde sarf ve istihlâk olunan Kereste: 742 Harici hatab kantar: 210</p>	<p>Aded-i kereste 37.942 Harici hatab kantar 3.200</p>	<p>Tahminen tenzîl-i bahr olunan Kereste aded: 11.800 Harici hatab: 2.990</p>
<p>Yekûn</p>		
<p>Mahallerinde sarf ve istihlâk kılınan Kereste: 3.642 Hatab kantar: 210</p>	<p>Aded-i kereste 12.542 <u>3.200 hatab kantar</u> 15.732</p>	<p>Tenzîl-i bahr olan Kereste aded: 34.300 Harici hatab kantar: 2.990</p>

Memâlik-i mahrusa-i hazret-i şahanede kâin bi'l-cümle ormanlar ber-suret-i mazbût ve tanzimede olunmak üzere her bir sancak ve kazâ cebellerinden bir sene zarfında ne mikdar kereste kat' ve nerelere nakl ve ihrac kılındığı ve kat' edenler kimler idüğü ve kesilen keresteden ne mikdar ve nasıl rüsûmât ahz olunduğu isti'lâmını hâvî şeref-vârid olan///

emir-nâme-i sâmiye tezyilen Payas Sancağı'ndan dahi kat' olunan kereste haklarında tahkikât-ı lazimenin icrasıyla istenilen malumâtın bi'l-etraf arz ve inhâ kılınmış âmir fi 6 Zilhicce sene [12]82 tarihiyle müverrehan hâme-ârâ-yı tefhîm ve icâl olan emir-nâme-i aliyye-i cenâb-ı vilâyet-penâhîlerinden emr ve fermân buyurulmuş ve tıbk fermûde-i cenâb-ı müşir-i azîmleri mantûk-ı celîli üzere Payas dahilinde bulunan cebellerden kat' olunan kerestenin miktarıyla tenzîl-i bahr olunan ve mahallerinde sarf ve istihlâk kılınanları ber-vech-i bâlâ bulunmuş idüğü mahal ve erbâb-ı vukûf taraflarından mümkün mertebe alâ-vech-i tahmin tahkik kılınmış ve bunların tenzîl-i bahr olunanlarından ezgayr-i gümrük kebîr ve sağır keresteden ale's-seviyye yüzde yirmi kuruş öşr nâmiyle istih-sâl kılınmakda olduğu misillü tenzîl-i bahr olunan hatabdan dahi yüzde yirmi kuruş ahz ve istifa kılınmakda bulunmuş olmağın malum-ı âlî-i cenâb-ı hidivâneleri buyurulmak üzere mazbata-i acizânemiz takdimine ictisâr kılındı. Ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 26 Rebûlevvel sene [12]83 ve fi 27 Temmuz sene [12]82.

(mühürler)

Bende, Kaymakam-ı Livâ-i Payas, es-Seyyid Mehmed Üveys

Bende, Müdür-i Mal, Neşat

Bende, Müdür-i Tahrirât, Mehmed Eşref

Ed-dâ'î, Nâib, es-Seyyed Hasan Hüsnü

Ed-dâ'î, Müftü, Musa

Bende, Azâ, es-Seyyid Ahmed

Bende, Azâ, es-Seyyid Hüseyin İslâm

Bende, Azâ ve Vekil-i millet-i Ermeni, bulunamadı

کتابخانه کتبی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 شماره ثبت کتاب: ۱۰۰۰
 تاریخ ثبت: ۱۳۰۴
 نام کتاب: ...
 نویسنده: ...
 ناشر: ...

از یاد مری می نویسد میوه سبزه در وقت قطع آن که خندانند حقیقتاً در وقت آن میوه سبز
 میماند اولاً در وقت قطع آن که خندانند حقیقتاً در وقت آن میوه سبز
 میماند ...

کتابخانه کتبی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 شماره ثبت کتاب: ۱۰۰۰
 تاریخ ثبت: ۱۳۰۴
 نام کتاب: ...
 نویسنده: ...
 ناشر: ...

نفس منو جلاله در آستانه
 جنس و مقدار
 کد کتاب
 تاریخ ثبت
 نام کتاب
 نویسنده
 ناشر

نفس منو جلاله در آستانه
 جنس و مقدار
 کد کتاب
 تاریخ ثبت
 نام کتاب
 نویسنده
 ناشر

کتابخانه کتبی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 شماره ثبت کتاب: ۱۰۰۰
 تاریخ ثبت: ۱۳۰۴
 نام کتاب: ...
 نویسنده: ...
 ناشر: ...

کتابخانه کتبی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 شماره ثبت کتاب: ۱۰۰۰
 تاریخ ثبت: ۱۳۰۴
 نام کتاب: ...
 نویسنده: ...
 ناشر: ...

Numara: 75

Makam-ı sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhîye

Ma' rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Mülgâ Meclis-i Âli-i Hazâin kararı üzerine 7 Şevval sen [12]82 tarihli ve seksen iki numrolu olarak makam-ı sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhîlerinden şeref-vârid olan emir-nâme-i sâmi-de memâlik-i mahrusa-i hazret-i şahanede kâin bi'l-cümle ormanların bir suret-i makbuza ve mütenazzımda idaresi zımnında bazı tasavvurat olub mevki'-i icraya isâline kadar vilâyet dahilinde kâin ormanların dahi hüsn-i muhafâzası ve eşcâr kat'î maddesinin husûl-i mazbûtiyeti ile beraber bu ormanlardan şimdiki hâlde senevî ne mikdar kereste kat' olunmakta ve nerelere nakl ve ihrac kılınmaktadır ve kat' edenler kimlerdir ve kesilen kerestelerden ne mikdar ve nasıl rüsûmât ahz olunmaktadır; buraları bilinmek üzere icab-ı hâlin icra-yı hususu irâde ve iş'âr buyurulmuş ve keyfiyet derhal elviye-i mülhaka kaymakamlıklarına bildirilmiş olmakla bu kere Payas Sancağı'nda bulunan ormanlardan kat' olunan kerestenin mikdarıyla nerelere naklolunduğuna ve kimler kat' idüb nasıl rüsûmât alındığına dair liva-i mezkûr kaymakamlığı tarafından cevaben vârid olan zîri mazbatalu bir kıt'a defter leffen takdim ve henüz cevap alınamayan elviye-i saire kaymakamlıklarına dahi muharrerât-ı mezkûre terkîm kılınmış olmağın ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 7 Rebûlâhir sene [1]283 ve fi 6 Ağustos sene [1]282.

Bende

Vali-i Vilâyet-i Haleb

(mühür: Ahmed Cevdet)

مقام سامی حضرت ولایتیه

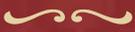
لورد
۷۰

معروضه جا کر کینہ زور کر

ملغا جس علما خزانہ قرآن اور تفسیر ہوا لیسے تا بیسی و سکا مذہبی تمدن و ترقی کے مقام سامی حضرت ولایتیہ پر شرف و ادراس ساریہ ممالک کے تمام حضرت شہداء
 پختہ اور مائیک بر جوت مضمون دستگیرہ ادارہ علمی متن بعضہ صورت ادویہ مریخ اجزیہ ابھارت قدر دولت داخلش بہ اور مائیک دخی حیا نظری و سجا فیس پارہ سنگ حصول
 مضمون فی ایڈریز بر او مائیک نہ شریک حال سنیہ مقدار کراستہ قطع اولفقدہ وزرہ نقل و افعال اولفقدہ در قطع ایڈریز کراستہ در کسبت کراستہ درہ مقدار و نقل برجات اخذ اولفقدہ در
 بوراوی مائیک اورہ ایجا مائیک اجوی خصوص ازاد و اشعار پورہ و کیفیت دیکر ایچہ ملخصہ تمامہ نظریہ جدیدہ اولفقدہ بیکہ پسی سجا متن برینہ اور مائیک در قطع اولفقدہ کراستہ
 مقدار بہ زرہ نقل اولفقدہ دیکر قطع ایڈریز نقل برجات اولفقدہ دار لو مذکورہ تمامہ نظریہ جو بنا دارد اورہ زیرہ مضبوط و قطع اولفقدہ در تمامہ نظریہ و ہوز جواب الزما بہ اولفقدہ
 سارہ تمامہ نظریہ دخی و رات توک بر قفسہ اولفقدہ حجاب و حیا اورہ زمانہ حضرت کی اولفقدہ []

مقام سامی حضرت ولایتیہ

مقام سامی حضرت ولایتیہ

Halep Bedesteni'nin yanmasından dolayı çarşı ahalisinin yardım talebi.

Halep Vilâyeti'ne telgraf-nâme-i sâmi

Halep bedestanının muhterik ve malları telef olduğundan dolayı bedestan ahalişi bâ-telgrafnâme isti'âne eylediklerinden bi't-tahkik icabının inhâsı Meclis-i Vâlâ'dan ifade kılındı.

<p>Mektub gönderen merkez numrosu 1328 Tarih-i merkez-i mezkûr fi sene: 1283 Dakika: 59 Saat: 1 Tarih-i vusûl-ı mektub Fi sene: 27 Ağustos 1283 Ser-memur-ı nevbet: Memur-ı muhabere</p>	<p>TELGRAFNÂME an Halep ilâ Üsküdar Aded kelimat: 40</p>	<p>Vusûl numrosu Dakika: 30 Saat: 3 Mahalline/ Telgrafhanesine gönderilmiştir Fi 27 Ağustos sene 1283 Memur-ı sevk-i mekâtib</p>
--	---	--

Makam-ı vâlâ-yı Sadâret-i uzmâya

Bezistan çarşımız ihrâk olduğundan bir gûne malımız kalmayarak ıyâl-i evlâdımızla aç iâneye muhtac kaldık. Musâbîn kullarınıza birer mikdar sermayenin ikrâzı yahud başka suretle idaremizin esbâbı istikmâliyle eşfâk-ı merâhim-i seniyyenin zuhûru istirhâm olunur.

Fi 27 Ağustos sene [12]83

Bezistan Çarşısı ahalişi

عطب و لایحه تفرقات روسی

حلیه
بستانک محترمہ و مالکری توف اولیٰ فیضہ طولای القالیس با تفرقاتہ استعازۃ الیہ کلرندہ بالتحقیقہ ایجابہ
بجرا و انہاس مجلس والدرہ افارہ فلزی

دائرة افغانیہ

مکتوب کوندران مرکز نومروسی ۱۲۷۸ تاریخ مرکز مذکور فی سنہ ۱۲۸۲ تاریخ وصول مکتوب فی سنہ ۱۲۸۲ سر مامور نوبت ۱۲۸۲ مامور بخبارہ ۲۷	عن مہب الی کلمہ	وصول نومروسی دقیقہ ساعت ۴۰ مکتوبہ کوندرانشدر تفرقاتہ سنہ ۱۲۸۲ مامور سوق مکاتب ۴۸
--	-----------------	---

عدد کلمات
۴۰

مقام والی سرد نظامیہ

بستانہ جیاسومن ازمہ اولیٰ فیضہ برکنہ مالز فاطمہ بیہ عالی اولاد مجزلہ ای اعانہ محتاج مالکرمہ صاحبہ فخریوزہ بر مقدمہ سربازیک
افغانی باخورد بنفہ مورثہ ادارہ فرزند سہابی ہنگامہ بدستفادہ مراحم سنہ فلک فخریوزہ سترجم اولوزہ ای عیون تخلص رسادہ جاپوزی
الہاسی

Halep'te Baba Bayram Tekkesi civarında mezarı bulunan Sultan Gavri'nin Dersaâdet'e nakli veya bulunduğu yerde korunması.

Halep Vilâyet-i celilesine

Haleb'de Baba Bayram Tekkesi civarında bir kuyu hafr olunur iken taşdan ma'mûl ve kemik memlû bir mezar zuhur edib hurûf-ı mahkûkesine nazaran Sultan Gavri'nin mezarı idüğü anlaşılmiş olduğu, Müze-i Osmanî Müdürlüğü cânibinden bildirilmiş olduğundan bunun irsalinde sühûlet ve lüzum görüldüğü hâlde Müze-i Osmanî'ye vazolunmak üzere Dersaâdet'e hüsn-i îsâli yahud orada münasib bir mahalde hıfzıyla keyfiyetin iş'âr-ı âlîsi bâbında emr u irâde hazret-i men leh'ül-emrindir.

Fi 29 Receb sene [12]91

Fi 29 Ağustos sene [12]90

اے میرے عزیز! میں نے تم کو یہ خط لکھ کر بھیجا ہے کہ تم کو میری طرف سے
 سلام پہنچاؤ اور کہو کہ میں تم کو بہت یاد کرتا ہوں۔ تم کو میری طرف سے
 دعا ہے کہ تم کو ہر وقت خوشی اور کامیابی نصیب ہو۔ تم کو میری طرف سے
 دعا ہے کہ تم کو ہر وقت خوشی اور کامیابی نصیب ہو۔ تم کو میری طرف سے
 دعا ہے کہ تم کو ہر وقت خوشی اور کامیابی نصیب ہو۔

۱۰۰
 ۱۰۰

Kanun-ı Esasî'nin ilanı münasebetiyle Halep İdare Meclisi ve ahalinin umum teşekkür mazbatası.

Huzur-ı sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhiye

Bi'l-fi'l hâmi-i millet ve müncî-i devlet mısâkındaki delâlet-i tarihiye ile dahi rehîn-i yakîn olduğu veçhile padişah-ı hamidü'l-hisâl-i şehinşâhî sedidü'r-re'y ve'l-ifal veli-nimet-i bî-nimet hakikimiz efendimiz hazretlerinin cülûs-ı hümâyûn-ı feyz-i makrûn-ı mülûkâneleri akîbinde ilân buyurulan irâdât-ı sarîha ve niyyât-ı vâzıha-i tâcdârîleri selâmet-i millet ve hayat-ı devlete kâfil ve sâil terakkiyâtın istihsâli merkezinde olmasıyla işbu maksad-ı hayr-mer-sadın husulü mütehattim olarak binâenaleyh irâdât ve niyyât mülhimiyet-i ayât-ı mülkdârî-lerinin zuhur-ı âsâr-ı faaliyesine bilcümle tebaa-i Osmaniyye ile beraber hatt-ı Halebiyenin sekenceside muntazır ve müftehir buldukları hâlde el-minnetü-lillâhi teâlâ bu kere te'sis buyurulan tensikât-ı cedîde-i müeyyideyi müşir ve mübeşşir şeref-vürûd eden telgrafnâme-i sâmi-i hidiv-i ehamîleri ki kâffe-i hurufu ilhâk başka başka mahmidet ve midhata sezâvâr ve mazmûn-ı mazrûfu mukâbilinde bi-hakkın vücûb-ı şükraniye bedîhî ve âşikârdır.

Buraya vusulü akîbinde 12 Kânûn-ı Evvel sene [12]92 tarihli telgrafla arz kılındığı üzere merkez vilâyetde bulunan ümerâ ve zâbitân-ı askeriye ve ülema ve rüesâ-yı ruhâniye ve memurîn ve sair mu'teberân ve muhtârân-ı beldeden tereküb eden cemiyet-i haflde bir bando ve muzıka ile beraber asâkir-i mülûkâne dahi sâf beste-i selâm ve ihtirâm olarak tevkîrât-ı mahsus ile nüsha-i asliyesi ve bir de Arapça tercümesi kırâet ve yüz bir pâre top endâht edilmekle beraber keyfiyet evrak-ı matbû'a ile dahi ilân ve işâ'at kılınmış ve beşâir-i fâhire-i vâkı'a gerçekden umuma ümid-bahş-ı hayat ve selâmet olmuş olmasıyla herkesce müşahede edilen âsâr-ı fahr ve server fevkalâde bir suretde iken saye-i tûbâ-vâye-i hazret-i Padişahîde öyle bir nimet ve meziyete nailiyet mukabilinde hakkıyla edâ-yı vacibe-i şükr ü mahmidet imkansız yani o muarrızda her ne denilse az görünüb ol bâbda farîza-i dua-yı tekrardan başka tahdîs-i nimete medâr ve elsine-i ubûdiyet ve musadefete sezâvâr bir söz bulunamadığından ona hasr-ı evkât ve mahâmid-i mübeccele-i dâver-i azîmileri de tilâvet ile hatm-i makâl ve ol bâbda verilen teşekkür-nâme-i umumi leffen takdim ve irsâl kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Zilhicce sene [1]293

(mühürler)

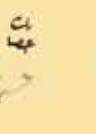
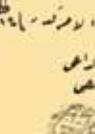
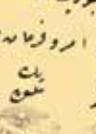
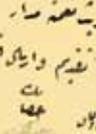
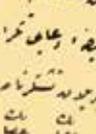
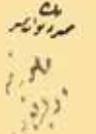
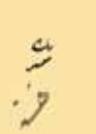
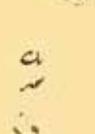
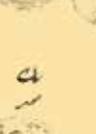
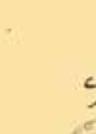
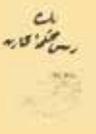
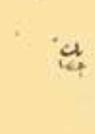
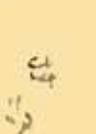
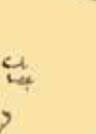
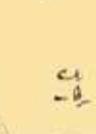
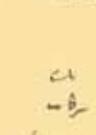
Bende, Vali-i Vilâyet-i Haleb, Mehmed Emin, Bende, Defterdar, Tahsîn, Bende, Azâ, hasta, Ed-dâ'î, Nâib, es-Seyyid Ömer, Ed-dâ'î, Müftü, Abdülkâdir Lütfü, Bende, Mektubî, Mehmed Atıf, Ed-dâ'î, Metropolit, Serasimos, Bende, Azâ, es-Seyyid Hüseyin Rüşdü, Bende, Muhasebeci-i Evkâf, es-Seyyid Mehmed Ali, Bende, Azâ, Nasrullah, Bende, Serkatib, Reşad Hami, Bende, Mümeyyiz-i Divan-ı Kebir, memuriyetle İdlîb'dedir, Bende, Mümeyyiz, es-Seyyid Abdurrauf,

Bende, Mümeyyiz, hasta, Bende, Mümeyyiz, keza, Bende, Mümeyyiz, Karaman, Bende, Mümeyyiz, Abdullah, Bende, Serkatib, Mehmed Naci, Ed-dâ'î, Reis-i Meclis-i Temyiz, es-Seyyid Mehmed Kemaleddin, Bende, Serkatib, es-Seyyid Abdülkâdir, Bende, Mümeyyiz, İbrahim Raif, Bende, Mümeyyiz, es-Seyyid Mehmed Şerif, Bende, Mümeyyiz, memuriyetde

Bende, Mümeyyiz, keza

مختصر ساری حقه و کتب

با نفوس عامه است و بمن دولت - معاهده که دولت تاریخی ابو دهن رجبه بقیه اولی و دهن پادشاه عبدالعزیز و سرتیاه سید ارازی و ارفعی است که در حقیقت
 جوسر قاپودیه فیقه مکتوبه مدونا. از حقیقتی اعلیّه جوسر بود. ارادیه هرگز و نیاید و احوال ناچار بودی سوسه من و خانه دولت طاق و ساقی رفیقا که سوسه مرکزده اولی است
 خبر در حدیث معلوم است که در بنا علیه ارادیه و نیاید ملایمت ابانیه بخار برینکه فورا از سوسه بیخوده حمایت ابو راز خلیفه حبیبیه که سوسه منظر و نفوس بوزیر قالی الله زینعلی بوزیر
 تالیس جوسر به سوسه جدیده نموده به شعر و ستر شرفور دادیده نظر افکار سامی خدیو اقمیر که فادای هر دو اقمیر سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 سترایه برین و اسرار و بورای و دولت حقیقتی که در تاریخ معارفه هر دو اقمیر از دره مرکز و برین بر نیاید امر او و با بقایه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 و مختار ابانیه در نزد ابانیه جمعیت حافظه بر باد و مورثه ابو راز خلیفه که در حقه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 نفوسه از احوال ابو راز خلیفه حافظه بر باد و مورثه ابو راز خلیفه که در حقه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 نفوسه از احوال ابو راز خلیفه حافظه بر باد و مورثه ابو راز خلیفه که در حقه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 نفوسه از احوال ابو راز خلیفه حافظه بر باد و مورثه ابو راز خلیفه که در حقه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر
 نفوسه از احوال ابو راز خلیفه حافظه بر باد و مورثه ابو راز خلیفه که در حقه سوسه منظره و در حقه سزاوار و نظموه مکتوبه معاهده محمد و جوسر

							
دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت
							
دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت
							
دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت
							
دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت
							
دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت	دولت

Halep Vilayeti'nin 1881 senesindeki hane ve nüfus oranları ile din ve ırk açısından bazı değerlendirmeler.

Semâhatli efendim hazretleri

Müceddeden teşkil olunan Halep Vilâyeti'nin haritası otuz beş numrolu tezkireye merbûtan takdim olunmuş idüğüne mebnî bu tezkirede dahi vilâyetin ne kadar hâneyi hâvî olduğu bildirilmek münasib görüldü. Fakat Zor Sancağı'nın henüz nüfusu yazılmamış ve emlâkinin tahrîri zamanı gelmemiş olduğu cihetle bunda her ne denilse kabaca bir tahminden ibaret olacağı gibi Halep'e merbût olan göçebe aşiretlerin dahi mikdar-ı nüfusları hakkında malum değildir. Maraş ve Payas ve Adana ve Kozan sancaklarında iskân olunan aşairin bir takımı müteferrik olarak iskân olunup bunların kurâ defterleri tanzim olunmuş ise de hatadan salimdir denilemez. Mamafih mümkün mertebeye sıhate takrîb olunmuştur. Elhasıl oldukça sıhate takrîb olunarak ber-vech-i âtî her kazanın ne mikdar hâneyi hâvî olduğuna dair bir cedvel yapılab bu mahalle derc olunmuştur.

Halep Vilâyeti

Halep Sancağı

	Ha _____ ne			
Halep Kazası	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Nefs-i Halep Şehri	2478	8262		
Cebel-i Sem'an Nahiyesi	-	1918		
(Yekun)	2478	10180	12658	

Nefs-i Halep şehrindeki iki bin dört yüz yetmiş sekiz gayr-ı Müslim hanesinin beş yüz bu kadarı Yahudi olup bakisi Hristiyandır. Hristiyanlar dahi Ermeni, Ortodoks ve Katolik olmak üzere üçe münkasımdır. Katolikler dahi Ermeni Katolik ve Rum Katolik ve Süryani ve Maruni kısımlarına münkasım olarak başka başka kiliseleri vardır.

Ve nefsi Halep'de yüz elli beş cami ve yüz altmış iki mescid ve yirmi üç medrese ve bir mekteb-i rüşdiye ve on altı tekke ve on dört kilise ve yirmi dördü İslâm ve altısı Hristiyan ve ikisi Yahudi mektebi olmak üzere otuz iki mekteb-i sibyan ve iki matbaa ve kırk bir hamam ve beş bin beş yüz dükkân ve sekiz yüz on mağaza ve bir bedestan ve yetmiş han ve doksan beş değirmen ve seksen dört fırın ve iki bin dokuz yüz on beş aded akmeşe destgâhı ve iki cendere ve üç yağhane ve yirmi yedi basmahane ve altmış dokuz kahvehane ve on yedi meyhane ve yüz on dokuz boyahane ve on üç sabunhane ve iki kalhane ve on bâb ma'sara ve dört pamuk fabrikası ve haric-i şehirde birçok fıstık ve zeytin ve saire bâğ ve bağçeleri vardır. Mensucatca sair bilâd-ı Osmaniyyeye faik bir şehri şehirdir.

سختو اقدم حقوزی

مجدداً تسبیح اولاد علی و درینجا خطی سی و نوزده نومردی مذکره بر بوی تقیم اولاد
 ایندو کجی بونکره ده دگی ولایت نقد. خای خاوی اولادین کدی ریلک سبب کورلی
 فقط زور سجا علی کتور. نقوی بارکسه و سمدان کمری زمانه قلمسه اولادین بوم
 بونکره دیکر قیاس رشمه عیانت اولادین کجی حرم بوی اولاد بوجیه عیانت
 دخی مقدا. نقودی حقیله معلوم دگد. معسه ویسی واطر و قوزیه سیغدن
 استکانه اولادین سارک دخی می منقره اولاد استکانه لوب بونکرک قیر دقزلری تنیلم
 اولادین بیره خفه دیر سله. دینوز مع عایه مکه مرز کجی تقسیم اولاد
 الحاصل اولاد کجی تقسیم اولاد بیره روحانی کفضانن نه مقدا. خای خاوی
 اولادین داز بر جدول یا بیوی بوجله دبع اولاد.

صلی و سلمه

صلی و سلمه

صلی و سلمه

تکونلوا	تکونقضا	سوم	تیم	حد مقضا
۹۶۷۸	۹۶۶۶			تقسیم سید
	۱۹۱۸	۰۰۰۰		جیل سفایه سید
۹۶۷۸	۱۰۱۸۰			

مقصود سید سید قایم بیله در بونکر سید عیانت خای خای
 سید بوزلی بوزلی اولاد بونکر سید عیانت
 عیانت اولادین این او بونکرش وقانولیا اولاد
 اوزره اوج مقصد. قونکر دگی این قولک
 دروم قولک و سزای و عار و سید مقصد
 اولاد و سید کلساری وارور
 دقش جمله بوزلی شایع و بوزلی این سید بوزلی
 اوج مدرسه و سید سید و اولاد این کور و اولاد
 کلسا و بوزلی دروی اسلام و سید عیانت و این
 بوزلی عیانت اولاد اوزره اولاد این مقصد صیانه و این
 مقصد و زور علم و سید سید و کلسا و اولاد
 مقصد و زور سید سید و سید خای و مقصد نه اولاد
 و سید و سید سید و سید طقوز بوز اولاد سید و سید
 دستکاه و این سید و اوج و این عیانت و سید سید عیانت
 و سید طقوز اولاد عیانت و اولاد سید عیانت
 خای و اولاد سید عیانت و این عیانت و اولاد معصومه و سید
 یا سید فاروق و سید سید و سید سید و سید سید و سید
 و این سید و سید سید سید سید سید سید سید سید

	Ha ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Haleb Kazası				
Yekun Kazâ-i Haleb	2478	10180	12658	
İzziye	-	1220	1220	

İzziye ki Kilis kazasından bi'l-ıfrâz müstakillen kazâ ittihâz olunan Kürd Dağı'dır. Ahalisi Okçu İzzeddinli ve Şeyhler ve Amiki nâm üç kürd aşiretlerinden ibaretdir.

	Ha ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Haleb Kazası				
Kilis kasabası ve mülhak kurâ ve nevâhisi	326	6850	7176	

Kilis'deki üç yüz yirmi altı gayr-ı Müslim hanesinin kırk altısı Yahudi ve bakisi Hıristiyan'dır ve Kilis büyücek bir kasaba olup kırk beş cami ve on mescid ve iki medrese ve üç tekke ve otuz beş mekteb ve beş hamam ve altı yüz doksan beş dükkân ve üç bezistan ve beş han ve saireye havidir.

	Ha ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Ayntab Kazası	1094	3907	5001	

Ayntab'daki gayr-ı Müslim hanelerinin altmış yedisi Yahudi ve bakisi Hıristiyan'dır. Haleb Sancağı'nde nefsi-i Haleb şehrinden sonra en büyük kasaba Ayntab'dır. Otuz altı camii, elli yedi mescidi, yirmi bir medresesi, dört tekkesi, otuz yedi mektebi, beş kilisesi, on üç hamamı, bin dokuz yüz otuz sekiz dükkânı ve dört bezistan ve on han ve otuz altı kahvehanesi ve dokuz meyhane ve elli boyahanesi ve üç sabunhanesi ve on beş ma'sara ve bir mumhanesi vardır.

	Ha ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Bâb ve Cebbul Kazası	20	6500	6520	
(Yekun)	3918	28657	32575	

Bu kazada Hristiyan olmayıp yalnız yirmi hâne Yahudi vardır.

خانه

توضیح	توزیع	مساحت	مساحت
بنویسند فضا کلب	۲۴۷۸	۱۰۱۸۰	۱۴۶۵۸
غریبه کلب فضا به با بازار متعلقه فضا اتحاد اولی	۰۰۰۰	۰۱۴۴۰	۰۱۴۴۰
گردن غریبه الکلبین او فنی غریبه بود و کلب و عمیق نام			
اوج گرد غریبه زمین عمیق			
کلبین قفس و ماکه فرا و نواهی	۰۴۴۶	۰۶۸۵۰	۰۷۱۹۶
کلبه ها، اوج بود، بنیادین غریبه خانه کلبه فرقه کلبین			
بودی و مابقی فضا			
اولی فرقه کلبه جامع و اولی مسجد و این مسجد و اوج بود			
و اوج کلبه کلب و کلبه هم و این طاقه کلبه کلبه			
و اوج بنیادین و کلبه و سازه، عاریه			

توضیح	توزیع	مساحت	مساحت
عقبات فضا	۱۰۹۴	۱۴۹۰۷	۰۵۰۰۱
عقباته ها غریبه خانه کلبه المندی کلبه بودی و کلبین			
فوتیادین کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			
ان بول قفس عقباته			
کلبین کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			
اوج اوج کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			
بنیادین کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			
مخارج و این کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			
معمره در کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه			

توضیح	توزیع	مساحت	مساحت
باب و جوی فضا	۰۰۰۰	۰۶۵۰۰	۰۶۵۰۰
بوقضاده فوتیادین کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه کلبه	۲۹۱۸	۴۸۶۵۷	۴۵۷۳۹

	Ha_____ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Nakl-i Yekûn	3918	28657	32575	
İdlib kasabası ma'a nahiye-i Eriha ve Sermin ve Maarretü'l-Mısirin	123	3580	3703	

İdlib, büyücek ve bir güzel kasabadır. Ahalisi zekidir. Fakat müzevirleri çoktur.

	Ha_____ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Cisr-i Şuğur ma'a nahiye-i Ordu ve Derkuş ve Kale-i Muzık	436	2611	3047	

	Ha_____ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Harim ma'a Nahiye-i Barişa	-	1750	1750	

	Ha_____ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Antakya Kazası	1129	8775	9904	

Gayr-ı Müslim hânelerinin otuz üçü Yahudidir. Ehl-i İslâm içinde dahi pek çok Nusayri vardır.

Nefs-i Antakya, bir büyük kasabadır. Nice cevâmi' ve mesâcid ve mekâtib ve bin bu kadar dükkân ve sekiz bâb hanı ve ebniye-i saireye hâvîdir.

	Ha_____ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Reyhaniye Kazası (Yekun)	-	2200	2200	
	5606	47577	53179	

Reyhaniye kazası ahalisi Reyhaniye Aşireti'nden ibaretdir.

	غرمه	مهم	مکوز قضا	مکوز لوا
نقل تکون	۲۹۱۸	۲۹۱۸	۲۹۱۸	۲۹۱۸
اولیه قصبه مع نایب ایما و سرمدیه	۰۱۴۴	۰۱۴۴	۰۱۴۴	۰۱۴۴
دومعه المصربه اولیه جوهله در کوزل				
فصد - الهیس زکبه فقط مزوری				
جوه -				
صبر شفو مع نایب ارده در کوسه قلعه	۰۴۴۶	۰۴۴۶	۰۴۴۶	۰۴۴۶
مضیه				
حارم مع نایب باریک	۰۰۰۰	۰۰۰۰	۰۰۰۰	۰۰۰۰
انصه کیه قضا	۱۱۴۹	۱۱۴۹	۱۱۴۹	۱۱۴۹
فرمهم خا زینله ادوز اوچم بودیه الهی سوم				
ایمخ و خنیه جوهه نصیری داره				
نقد انصه کیه ریول فصد - نیج جومع مساجد				
دمکاتبه دیرا بود - دکابه و سداب				
خا و ایچیه سازه حادیه				
ریجانه قضا الهیس ریجانه عیبره عیبره	۰۰۰۰	۰۰۰۰	۰۰۰۰	۰۰۰۰
	۰۶۰۶	۲۷۰۷۷	۰۴۱۷۹	۰۴۱۷۹

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Nakl-i Yekûn			53179	

Üzeyr yani Payas Sancağı

Payas Sancağı, fi'l-asl Adana Eyaleti'ne mülhak olduğu hâlde Fırka-i Islahiye tarafından Payas ve Osmaniyye kazalarına taksim olunmuş idi. Teşkil-i vilâyetde Bilan kazası dahi Haleb Sancağı'ndan bi't-tefrîk Payas Sancağı'na ilhâk olmuştur.

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Bilan Kazası ma'a İskenderun	312	1729	2041	
Merkez liva olan Payas Kazası	447	1213	1660	
Osmaniyye Kazası ma'a Nahiye-i Çendoğlu ve Tecerli ve Cerid	-	1388	1388	
(Yekun)	759	4330	5089	5089

Adana Sancağı

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Adana Kazası ma'a Nahiye-i Misis ve Karsantı ve Sırkındı-i Zîr ve Bozdoğan-ı Zîr. Nefs-i Adana cesim ve meşhur bir kasabadır.	767	5800	6567	
Ceyhan nehri boyunca iskân olunan muhacirîn	-	2500	2500	
Tarsus Kazası Nefs-i Tarsus, büyük ve ticaretgâh bir kasabadır	271	1391	1662	
Mersin Kazası	90	1210	1300	
Karaisalı Kazası	5	2730	2735	
(Yekun)	1133	13131	14264	14264

Kozan Sancağı

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Merkez-i Livâ olan Sis Kazası	352	3956	4308	
Bilanköy Kazası ma'a Nahiye-i Rum	259	1895	2154	
Haçin Kazası ma'a Gürleşen ve Feke	1739	1584	3323	
Kars-ı Zülkadriye Kazası	96	2500	2596	
(Yekun)	2446	9935	12381	84913

Kozan'ın Rum Nahiyesi'ndeki Hristiyanları Ortodoks mezhebinde olub sair taraflardakileri Ermeni'dir.

خ
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم	نوزنوا	نوزقا	مسم	مسم	انه
۴۱۰	۱۷۴۹	۰.۴۱			
۴۴۷	۱۰۱۲	۱۶۶۰			
۰۰۰	۱۴۸۸	۱۴۸۸			
۷۵۹	۴۴۴۰	۵۰۸۹			۰.۵۰۸۹

مسم
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم
نوزنوا
نوزقا
مسم
مسم
انه

مسم	نوزنوا	نوزقا	مسم	مسم	انه
۰.۴۵۰	۴۹۵۶	۴۴۰۸			
۰.۰۵۹	۱۸۹۵	۰.۱۵۴			
۱۷۴۹	۱۵۸۴	۴۴۴۴			
۰.۰۹۶	۰.۰۰۰	۰.۰۹۶			
۰.۴۴۶	۹۹۴۵	۱۰۴۸۸			۱۰۴۸۸ ۱۴۹۱۴

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Nakl-i Yekûn				84913

Livâ-i Maraş

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kaza Aded	Yekün Livâ Aded
Andırın Kazası	448	2011	2459	
Zeytun Kazası				
Merkez kazâ olan Zeytun Kazası'nda ehl-i İslâm pek azdır.	1709	1221	2930	
Elbistan Kazası	196	4063	4259	
Nefs-i Maraş Kazası	2400	5476	7876	
Yirmi dokuz hânesi Yahudidir				
Pazarcık Kazası	36	2622	2658	
Bulanık Kazası ma'a Nahiye-i Kaypakoğlu	350	1194	1544	
İslâhiye Kazası ma'a Nahiye-i Karayığitoğlu ve Aşiret-i Delikanlı ve Çelikanlı	28	2021	2049	
Hassa Kazası Hacılar ve Tiyek ve Akbağ nahiyelerini hâvidir	100	1118	1218	
(Yekun)	5267	19726	24993	24993

Urfa Sancağı

	Ha _____ ne			
	Gayr-ı Müslim Aded	Müslim Aded	Yekün Kazâ Aded	Yekün Livâ Aded
Rumkale Kazası	97	2956	3053	
Birecik Kazası	119	2602	2721	
Nefs-i Urfa Kazası				
Yirmi dokuz hânesi Yahudidir. Hristiyanları dahi mütaddid mezheplere münkasımdır	1003	1377	2380	
Suruç Kazası				
Ahalisi Barazi Aşiretinden ve ekserisi Yezidi mezhebindedir	14	1377	1391	
(Yekun)	1233	8312	9545	119449

İCMALİ

	Yahudi	Hristiyan	Müslim	Yekün
Haleb Sancağı	727	4879	43173	53179
Payas Sancağı	-	759	4330	5089
Adana Sancağı	-	1133	13131	14264
Kozan Sancağı	-	2446	9935	12381
Maraş Sancağı	29	5238	19726	24993
Urfa Sancağı	29	1204	8312	9543
	785	15259	108613	119449
Zor Sancağı'nde rakriben	-	-	10000	10000
Müteferrika aşair	-	-	4000	4000
(Yekun)	785	15259	122613	233449

نقل و حرکت	مجموعه	مجموعه	مجموعه	مجموعه
نقل و حرکت				۸۴۹۱۲
<u>سوار و مرکب</u>				
از ریه قضا	۰۴۴۸	۰۰۱۱	۰۴۵۹	
زین و قضا	۱۷۰۹	۱۴۴۱	۰۴۲۰	
البتنا قضا	-۱۹۶	۰۰۶۴	۰۴۵۹	
نقل و حرکت	۰۴۰۰	۰۵۷۶	۷۸۷۶	
بازرجه قضا	۰۰۴۶	۰۲۴۴	۰۲۵۸	
سوار و قضا	۰۴۵۰	۱۱۹۲	۱۵۴۲	
اصول قضا	۰۰۴۸	۰۰۰۱	۰۰۴۹	
خاص قضا	۰۰۰۰	۱۱۱۸	۱۴۱۸	
	۰۴۶۷	۱۹۷۶	۰۴۹۹۲	۰۴۹۹۲
<u>اور و سنج</u>				
روم قضا	۰۰۹۷	۰۹۵۶	۰۰۵۴	
بره قضا	۰۰۱۹	۰۶۰۰	۰۷۴۱	
نقل و حرکت	۰۰۰۴	۱۲۷۷	۰۲۸۰	
سوار و قضا	۰۰۱۲	۱۲۷۷	۱۲۹۱	
بازرجه قضا	۱۴۴۲	۸۲۱۴	۹۵۶۵	۰۹۵۶۲
واژس زین و قضا				۱۱۹۲۲۹

اجزاء

نقل و حرکت	مجموعه	مجموعه	مجموعه	مجموعه
نقل و حرکت	۷۴۷	۴۸۷۹	۴۲۱۷۲	۵۲۱۷۹
بازرجه قضا	۰۰۰	۰۷۵۹	۰۴۴۰	۱۵۰۸۹
البتنا قضا	۰۰۰	۱۱۴۲	۱۲۱۲۱	۱۴۰۶۴
نقل و حرکت	۰۰۰	۰۴۴۶	۰۹۹۲۵	۱۴۲۸۱
سوار و قضا	۰۴۹	۰۵۴۸	۱۹۷۶۶	۰۴۹۹۲
اور و سنج	۰۴۹	۱۰۰۴	۰۸۲۱۴	۰۹۵۶۲
زور و سنج تقریبا	۷۸۵	۱۵۶۵۹	۱۰۸۶۲۲	۱۱۹۲۲۹
منقول و سنج	۷۸۵	۱۵۶۵۹	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
			۱۴۴۶۲۲	۰۴۴۲۲۹

Bunlardan başka maktû' vergi ve aded-i ağnâm verir Hadidi Aşireti vardır. Bu aşiret pek kalabalıktır. Lâkin mikdar-ı hâne ve nüfus malum değildir. Anze urbanı çöle gitdik de bunlar dahi çöle giderler ve mevsim-i sayfda Anze'den evvel mamurelere yaklaşırlar ve ekinler kalkdıktan sonra mamureler içine girip hayvanlarını otarlar. Bunların pek çok yağ ve yapağı mahsulatı olur. Yağları Haleb'i idare etdikden başka Suriye'da dahi sarf olunur ve ve bazen İstanbul'a bile götürülür. Bunlardan başka Mevali ve Leheb aşiretleri gibi küçük aşiretler dahi vardır. Bunların vergisi ve resm-i ağnâmı olmayıp fakat Anze urbanı üzerine hareket olursa hükûmete muâvenet ederler. Muahharan Maarretü'l-Numan kazası Hama Sancağı'ndan tefrîk ile Haleb Sancağı'na rabt olunmuşdur. Ancak bidâyet-i teşkilatda Hama Sancağı'na merbût bulunduğuandan cedvel-i salifü'z-zikre idhal olmamış ve haritada dahi Suriye Vilâyeti dahilinde gösterilmiştir.

Lahika

Vaktiyle Haleb ve Ayntab ve Maraş şehir ve kasabaları mahatt-ı ülema ve üdebâ iken sair yerlerde olduğu gibi ol havalide dahi ulûm ve maarife küllî inkırâz gelmiş idi. Fakat Haleb'de Şafii Müftüsü olan Termaninî Ahmed Efendi sahihan âlim ve fazıl ve zâhir ve batın mamur bir zât idi. Ayntab'da dahi şuaraya-yı be-nâmdan meşhur Hasırcızade Mehmed Ağa ber-hayat idi. Kilis'de Abdullah Efendi nâmında bir zât olup ilm-i mantıkda mahareti var idi. Tarsus Müftüsü Ahmed Efendi fuzalâdan bir zât-ı memdûhü's-sıfat olup ancak onu Vâlîde Sultan hazretleri bir aralık Dersâadet'e celb etmekle ekseriya Saray-ı Hümayûn'da ikamet üzere bulunurdu. Haleb Müftüsü Bahaeddin Efendi, Haleb'in şeyhü'l-meşâyihî olup pek mukaddem ve gayur bir zât olduğundan yol yapmak gibi umûr-ı nafiaya ve hükûmete müte'allik sair hususata çalışıp çabalar idi.

Fi 9 Zilkade sene [12]98

Bende

(imza: Cevdet)

بوند در بقچه مقطوع در کبودی و غم ویر، حدیدی عسیری دارد، بو عسرتی با غم بگردد،
 نامه مقدار خنک و نفسی معلوم دگر، عذره عربانی چوبی نکرده بوند در حق چوبی نکرده
 و موکم صیفده عذره در اول معصومه راه بافتد شور و ایند قالفده صفره معصومه
 ایچی کوبه جو ندری او نادر، بوندن بدن چوبه باغ و بیخی محمولاتی اولور، بخدی
 هلی ازاره ایند که بقچه سویر، ده دخی صرف اولور، و بعضا استول بیله نور اولور
 بوند در بقچه موالی و له عسیری بی کول عسیر و خوردر، بوندن و کوس ورم
 اغنای اولوب، فقط عذره عربانی اوزده حرکت اولور، خلوت معادنت ایدر
 مؤخرأ معرفه النعماء قفنه ما سخته نه تقریباً حلب سخته ربط اولمده انجو
 بیانت تکمیلده ما سخته مربوط بوند بقچه جدول سالف الذکره اذ حال اولمده
 و جز باده دخی سویر، ولایتی داخل کونسلده.

لاصف

وقتیه حلب و عینتاب و مرعیه شهر و قصری محط علما و ادبا ایچیه سار کرده اولمیش
 بن اول حوالی دخی علوم و معارف و کمالی انقراضه علمی فقط حلب شرفی مقبلی
 اولاده ترمانینی احمد قاضی صحنی علم و فضل و ذکا و باطن معصوم، بزات ایدی عینتاب
 دخی شعای بنامده مشهور، صیبری زاده محمد اغا، جینت ایدی حلبده علیه حق
 نمن بزات اولوب علم منطق و لاری و ایدی طرسوی مقبلی احمد قاضی مقصودیه
 زات محمد و الصفت اولوب ایچیه از والده سلطه حضرتی بارالعه در سعاده حلب اینطه
 انزیا سرایها بونده اوقت اوزده بولور دی حلب مقبلی بارالده قاضی حلب ایچیه
 المشایخی اولوب بدن مقدم و عبود بزات اولد بقچه بول یا بوموشی امور باغده و خلوت
 متعلقه ساز خصوصاً حلب شوب جیا لاری

در العسله
 م
 لعل

Halep Vilayeti'nde geçimlerini ekmekçilik ile temin eden bir takım insanların meslekten men edilmelerinin nizam ve adalete uygun olamayacağı.

Şûrâ-yı Devlet riyâset-i celîlesine

19

Devletli efendim hazretleri

Dahiliye Dairesi'nden vuku'u bulan ifade üzerine ıstâr ve tisyâr buyurulan yirmi altı numrolu ve 4 Rebûlâhir sene [1]300 tarihli tahrirât-ı aliyye-i riyâset-penâhîlerinde Haleb ekmekçi esnafı tarafından takdim kılınan mahzarda; Haleb'in her cihetinde birçok fırınlar mevcut bulunupda fırından hâlî mahal pek nâdir olmasına göre ekmekçilik ile ta'ayyüş eden acezenin killeti meydanda ve binâenaleyh Ekmekçilik Nizamnamesi ahkâmının mevki'-i icraya vaz'ı hâlinde bunların ta'ayyüşüne sekte geleceği bedâhetde bulunduğundan bahisle haklarında nizâmın gösterdiği müsaadenin kabul ve icrası taleb ve istid'â kılınmasından nâşi bu bâbda ki mütâlaa-i çâkerânemin arz ve inhası irâde ve iş'âr ve mezkûr mahzarın bir sureti de irsâl ve tisyâr bulunmuş olmasıyla Meclis-i İdare-i Vilâyetde mevki'-i mezkûreye konularak husus-ı mezkûr hakkında evvelki irâde-nâme-i âlî-i Âsafânelelerine cevaben takdim olunan mazbatada mûnderic bulunduğu üzere buraca nizâm-nâme-i mezkûrun mevki'-i icraya vaz'ı medâr-ı ta'ayyüşleri yalnız buna mahzar olan zükûr ve inâs bir takım acezenin mağduriyetlerini intâc edeceği muhakkakandan olup bu ise muvâfık-ı ma'delet-i seniyye olamayacağına ve yolda tasdî'âtı tekrar etdiren eşhâs ise menfaatlerini umumun ve bâ-husus zikrolunan acezenin mazarratında arayan muhtekirlerden ibaret bulunduğu nazaran mazbata-i sâbıka üzerine alınan iş'âr-ı âlî-i dairesinde ibkâ-yı hâl olunması tensîb edildiğinin cevaben arz ve tebliği tezekkür olunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 16 Cemâziyelevvel sene [1]300 ve fi 12 Mart sene [1]299.

Bende

(mühür: Hüseyin Cemil)

صفت اقدم حقایق

راجع دانه شده در مجموع افاد او در این اسطر و سایر چیزها بهمانه بودن در این کوهستان تا به یک جزیره عبد یا سینه بودن حقیق
 اصلاً و نظراً بقیمت فضا محله جمله هر جهت بر چون زمین بود بولند زمین خارجی به نادر اول کوه آفتاب است این نسبت
 عجزه که فضا بماند و بنا عبد آفتاب نقدی احکامه بودن اجزای زمین است بزرگ نسبتاً سزا که در جهت بولند محله
 حقدک نقدی کوه سبز یا ریحان در فون و اجزای طبه و استقامتند تا بیاید که نقدی جمله در عمده و نظراً ازاد و شاد در
 حقدن بر صوبت اریکی دنیا بر حسب جهت کوه اش و زمین بودن مذکور بر قندیده خصلت کوه حقد اولی ازاد نادرهای استقامت
 جویه بقیمت فضا سبز بودن او دره بودجه نقدی کوه بودن اجزای و طبعه در نقدی باید بود بود او ترا کوه و نایف
 در این عجزه که معده ببری اتباع این که محققانند اولی بود بر نوحه مدینه او بر جفته و بود بوده نقدی تا که این جزیره استخوانی نقدی
 عمده و با حقدن در او نادر عجزه که نقدی از اید محترم در عبارته بولند نظر بعضی سبب او در این زمانه استامان را از این شده بقای کوه
 نسبت به در کوه عمده و طبعه کوه اولی او نقدی و طبه او در زمانه حقدی مذکور که اجزای زمین در این زمانه

Halep'te mehdilik iddiasında bulunan Muhammed Süleyman ile Hama'da bulunan Şeyh Abdülfettah hakkında icra kılınan tahkikat.

Huzur-ı âlî-i hazret-i vilâyet-penâhîye

Ma'rûz-ı çâkerleridir ki,

28 Haziran sene [1]300 tarihiyle müverrah olarak şeref-vârid olan emirnâme-i âlî-i Âsafâ-nelerinden Haleb Vilâyeti dahilinde Mehdilik iddiasıyla zuhur etmiş iken geçenlerde Hama'dan sevk edilen jandarma ma'rifetiyle derdest olunarak Haleb memurlarına teslim edilmiş olan Mehmed Süleyman hakkında vilâyet-i müşârunileyhâdan keşide olunup Dahiliye Nezâret-i celîlesinden zeylen tebliğ olunan telgrafnâme sureti irsâl ve bu bâbda tahkikât-ı muktezîye icrası zımında vilâyet jandarma kumandanı saadetli Ömer Paşa dahi mahsusun buraya i'zâm buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle suret-i mezkûrda gösterildiği üzere Hamâda mukim Şeyh Abdülfettâh'ın ahval ve harekâtıyla kendisi hakkında malumât ve mütâlaât-ı mahalliyenin ve evvelce merkûm Mehmed Süleyman nezdine gidip gitmediğinin ve itlâf-ı mevâşî ile harman yakmak gibi harekât-ı muzırrada bunun dahi dahil ve malumâtı olub olmadığının ve merkûm Süleyman ile avanesinin bazı mevâki'de ikâ' etmiş oldukları hasarın enva' ve keyfiyâtıyla mikdar-ı tahminisi neden ibaret bulunduğunun bi'l-etraf tahkikiyle neticesinin izbârı emr u fermân buyurulmuştur.

Mûmâileyh Ömer Paşa bendelerinin Hama'ya vusulüyle beraber çâkerleriyle mûmâileyh Ömer Paşa dahi vücuhlarından ve haklarında cümlenin hüsn-i itimadı olan ve bî-garaz erbâb-ı malumâtdan bulunan Çiçeklizâde Mehmed Ağa ile Ahmed Ağa Berazi (?) ve Liva-i Müdde'î -i Umumî Muâvini Nuri Efendi'den mürekkebe teşkil olunan komisyon-ı mahsusa merkûm Şeyh Abdülfettâh ile bunun halifelerinden olub kendisiyle birlikde bundan akdemce merkûm Mehmed Süleyman'ın karyesine kadar gidip avdet etmiş olan Hamalı Ahmed Harami nâm kimesne mükerreren celble kendilerinin derhal ve efkâr ve harekâtı bi'l-etraf istifsâr ve cevabları zabt ve tahrîr olunduğu gibi mûmâileyh Ömer Paşa bendeleri Hamidiye Kazası Kaymakam Vekili re'fetli Mehmed Ağa Bekir ile mûmâileyh Çiçeklizâde Mehmed ile Ahmed Ağaları bi'l-istishâb merkûm Mehmed Süleyman'ın karyesine civar olan ve Hama kazasına tâbi bulunan Sukaylabiyeh nâm karyeye kadar azîmetle hakikat-ı hâle malumât-nâmeleri bulunan karye-i mezkûr muhtâr ve ihtiyarlarından ve o sırada mevrûatları işi için bi't-tesadüf oraya gelmiş olan Haleb Vilâyeti'ne tâbi Muzık Kalesi müdür ve mu'teberân-ı sairesinden merkûm Mehmed Süleyman ile bunun efkâr ve harekât-ı mecnûnesine tâbi olmuş bulunan ahalinin bidâyetinden ahz u girift olundukları güne kadar kâffe-i harekât ve muamelâtları ve bu sırada itlâf ve ihrâk etmiş oldukları hayvanât ve eşya ve büyût ve mahsulâtın mikdar-ı tahminisi neden ibaret olduğu tamamıyla tahkik ve tahrîr olunarak bu kere Hama'ya avdetlerinde işbu iki kıt'a tahkikât evraklarının zeyilleri komisyon-ı mahsuslarından ve daha zîri malumât ve mütâlaât-ı mahalliyenin derciyle Meclis-i İdare-i Livadan musaddak olduğu hâlde nüsha-i evveleri paşa-ı mûmâileyh bendelerine tevdî'an takdim kılınmış ve tafsil-i keyfiyet bunların mütâlaasından bi'l-etraf mahat-ı ilm-i âlî-i Âsafâneleri buyurulacağı cihetle

işbu arıza-i çâkerânemde tekrar izahâta lüzum kalmamışdır. Yalnız evvelce dahi arz olunduğu üzere merkûm Şeyh Abdülfettâh zâten vefatıyla Hazine-i celîleden üç yüz kuruş maaşla tazvîf edilmiş olduğundan ve kendisinin fakr-ı hâl ve şeyhûheti meydanda bulunduğundan masârif-ı râhiyyesi dahi Hazineden tesviye olunarak kendisinin bir oğlu ve haremiyle ve tahsis buyurulmuş olan maaşıyla buradan Şam-ı Şerif veyahut Dersâdet'e nakli hem kendisi ve hem de şu vukuât üzerine emsâl ve ahali efkârınca muhassenatı müceb olacağı paşa-yı mûmâileyh bendeleriyle de tezekkür olunmuş ise de her hâlde icra-yı muktezâsı manut-ı re'y-i âlî-i Âsafâneleri bulunmuşdur. Ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 16 Temmuz sene [1]300

Bende

Mutasarrıf-ı Livâ-i Hama

(mühür: es_Seyyid Mustafa Ziya)

Handwritten document in Ottoman Turkish script, likely a decree or official record. The text is written in a cursive style and includes a circular seal at the bottom left. The document is dated 1300 (1884) and mentions the 16th of July.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a decree or official record. The text is written in a cursive style and includes a circular seal at the bottom left. The document is dated 1300 (1884) and mentions the 16th of July.

Huzur-ı âlî-i hazret-i vilâyet-penâhiye

Şeref-vuku' u bulan irâde-i celîle-i cenâb-ı vilâyet-penâhileri üzerine Cısr-i Şuğur Kazası Kaymakamlığı'nın fi 25 Şaban sene [1]301 tarihli tahrirâtıyla bi'l-vürûd memuriyet-i çâkeriye teslim ve havale buyurulan kazâ-i mezkûre tâbi Cemmasiye nâm-ı diğer Şerî'a karyesi ahalisinden Şeyh Muhammed es-Süleyman ile malumü'l-esâmî yirmi yedi nefer rüfekasının emr-i istintâkları kemâl-i dikkatle bi'l-icra bu kere resîde-i hadd-i hitâm olmasıyla Usul-ı Muhakemât-ı Cezaiye-i Kanun-ı Muvakkatı'nın mevâd-ı mahsusası mücebince ol bâbda tertib ve tanzimi lâzım gelen iddianamesiyle kararname ba'dehû i'tâ ve muamelât-ı mütebâkiye-i nizâmiyesi dahi sırasıyla ifa olunmak üzere şimdilik tahkikât-ı cariye'nin mücmelen ve hulâsatan arz ve inhâsına cesaret olunmuştur.

Merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman, Suriye Vilâyeti'ne tâbi nefsi-i Hama kasabasında mutavattın ve tarikat-ı Nakşibendiye-i Halidiye meşâyihinden olub yüz yaşını mütecâviz ve zenciü'l-asl Şeyh Abdülfettâh nâm zâtdan bir sene mukaddem bât almış ve binâenaleyh ol vaktiden beri kendisi Hama'ya gidip bir-iki defa şeyh-i mûmâileyhi ziyaret etmiş olduğu gibi Şeyh Abdülfettâh dahi iki mâh mukaddem mezkûr Cemmasiye karyesinde Muhammed es-Süleyman'ın yanını gelip birkaç gün misafir olduğu esnada karye-i merkûme ile civarındaki Huveyz karyesi halkından bazılarını tarikat-ı mezkûreyi bi't-talim oradan hîn-i hareketinde dahi icra-yı usul-i tarikat emrinde merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ı naib tayin etmiştir.

Şeyh Muhammed es-Süleyman, işbu niyâbet ve haine-i ve niyetinden bi'l-istifade zikrolunan iki karyede henüz tarîka dahil olmayanların bât ve inâbe verdikten sonra güya bunlara bir cezbe hali gelerek evlenen kendisi mâlik olduğu birkaç camuslarını fûrûhtla bedeline satın aldığı çend re's koyunlarını zebh ederek fukaraya it'âm etmeğe ve sonra amcası oğlu Şeyh Hasan nâm şahsı dahi camuslarını boğazlayıp etrafından yanlarına gelip giden ehl-i kurâya yedirmeğe başladıklarını diğerleri de görünce birer ikişer cümlesi bu eşerre iktizâ eylediklerinden sonra bir gün merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman, amcası oğlu Şeyh Hasan'a artık dünyadan bi't-tecerrüd seyahata sülûk için etrafı kârgir ve üzerleri ahşab ve birbirine muttasıl haneleriyle henüz biçilmemiş olan mevrû'âtına ateş vermesini emr etmiş ve ol dahi bilâ-tereddüd bu emrini bi'l-icra hemen bunları ateşleyerek ihrâk eylemiş olduğunu müteakiben şeyh-i merkûm Muhammed es-Süleyman diğer avane ve etbâ'ına hitaben "Bu dünya fanidir. Beni seven haneleriyle mevrû'âtını yaksın ve bana itbâ' etsin ki Allah ve Resulullah yoluna gidelim" deyu bir takım teşvikât ve tefevühâtda bulunması üzerine ahali-i merkûmeden kimi hânelerini ateş ve elbiseleriyle beraber ihrâk ve kimi dahi hali üzere bırakarak ekserî yalnız bir don ve gömlek ve bazılarının da omuzları üzerinde sade bir ihram ve ârî bez parçası olduğu hâlde kâffesi çoluk çocuklarıyla beraber bilâ-zâd ve zahire cânib-i kibleye müteveccihen giderler iken karyelerine dört-beş saat mesafede vâki Muzık Kalesi'nde sevk olunan asâkir-i şahane tarafından derdest olundukları her birerlerinin tâyan vuku' bulan ikrar ve itiraflarından anlaşılmışdır.

Merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın bu hâl-i harekete sülûk etmesinden maksad ve niyeti ne olduğu layıkıyla anlayamamış ve hakikat-ı hâle bi'l-külliye vukûf ise ancak bu bâbda mûmâileyh Şeyh Abdülfettâh ile ihvân ve avanesi haklarında Suriye Vilâyetince ciddî bir tahkikât icrasına mütevakkıf bulunmuş ise de merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın ahval-ı harekât-ı mezkûreye cüreti mücerred şeyh-i mûmâileyh Abdülfettâh'ın beşâreti üzerine Mehdi-i muntazar kendisi olduğunu tevehhüm ve itikad etmesinden neşet etmiş ve çünkü esna-yı istintâkda merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman ihrâk-ı büyü, mevrû'âtdaki emr-i tedbirini tekrardan sonra bi'l-cümle avane ve etbâ'ı ve bunların evlâd ve iyâli birlikde olarak mesken ve me'vâlarını terkiyle cihet-i mezkûre müteveccih olmazdan evvel kale-i mezkûrede Şeyh Muhammed er-Rafî'den alıp yirmi gün kadar mütâlaa ettiği "Envarü'l-Beyân ve Bostanü'l-Ezhân" nâm kitabdan müstakillen kendisinin Mehdilik makamını ihrâz edeceğini yani bizzat Mehdi kendisi olacağını his ve idrak ve şeyh-i mûmâileyh///

Haleb'e tâbi Huveyz karyesi muhtârı Muhammed Süleyman'ın mütecâsir olduğu uygunsuzlukla bu yüzden ahalinin ne suretle mutazarrır olduğunun ve Hama'da tarikat-ı Nakşiye şeyhi Abdülfet-tâh Efendi'nin hâl ve ahvâlinin tahkiki hakkında şeref-sudûr buyurulan irâde-i aliyye-i hazret-i vilâ-yet-penâhîlerine imtisâlen Hama'ya bi'l-azîme liva-i mezkûr mutasarrıfının taht-ı ri'yâsetinde Hama eşraf-ı mu'teberânından Berazizâde rifatlı Ahmed ve yine Hama eşrafından Çiçeklizade Mehmed ağa-lardan müşekkel komisyon-ı acizânemizce icra edilip leffen takdim-i pîşgâh-ı sâmilere kılınan tahkikât evrakından tafsil-i keyfiyet malum-ı sâmi vilâyet-penâhîleri buyurulacağı vechile mûmâileyh Şeyh Fet-tâh yüz yaşını mütecâviz ümmî ve ma'tûh ve ma'tûk bir zenci köle olub mahallince salâh halinden başka bir şey görülmeyib Bayezid-i Bistami hazretlerinin türbedarlık vazifesi olarak cennetmekan-ı Firdevs-i aşıyan Sultan Abdülmecid Han hazretlerinin zaman-ı saltanatlarında bâ-berât-ı âlîşân inâyet buyurulan şehri üç yüz kuruş Hama emvâlinden ahz ile ta'ayyüş etmekte olduğu ve mezkûr Şeyh Muhammed Süleyman'ın aklını bozub mevâşîlerini telef etmekte olduğundan gidip nasihat etmesini karyesi ahali-sinden iki şahsın ifade etmesi üzerine vukuâtından bir mâh evvel merkûm Muhammed Süleyman'ın kar-yesine gidip hareketinin caiz olmayacağına dair nasihat ederek avdet ettiği anlaşıldığı gibi yine komis-yonumuz azâsından mûmâileyh Ahmed ve Mehmed ağalar ile Hamidiye Kaymakamı Vekili Mehmed Ağa dahi beraberce Muhammed Süleyman'ın karyesi civarında Hama'ya tâbi Sukaylabiyeh karyesine azîmetle oraca dahi icra edilen tahkikât-ı mahalliye tafsili takdim-i pîşgâh-ı Sâmilere kılınan evrak-ı mündericâtından malum-ı âli-i fehîmâneleri buyurulacağı vechile mezkûr Şeyh Muhammed Süleyman hakiki şeyh olmayub Arabistan'ın her cihetinde karye muhtarlarına şeyh denildiği gibi bu da karyesi-nin muhtârı olması cihetiyle şeyh denilmekte olub kendisi ve karyesi ahalisinden bir haylisi tarikat-ı aliyye-i Nakşibendiye sülûk edip ekser eyyâm zikir ettikleri cihetle esmâ ile bazılarının akıllarına hiffet gelerek uçub cennete gideceğiz ve gökden nüzûl edecek hayvana binib gökden nüzûl edecek taâmı ek-el edeceğiz sevdasına uğradıkları gibi tasavvur-ı sâde-dilân dahi bunların şu sözlerine inanarak öyle çölde sıcak altında çobanlık ve fellahlıkla yaşamaktan ise biz onlara itbâ' ederek hâzır gökden nüzûl edecek inâm-ı Rabbaniyle ta'ayyüş ederiz hülyasıyla onlara tebî'le mevâşîlerini zebh ve şuna buna vermekle ve silahlarını dahi Âsi nehrine atmak ve Nuseyriilere bağışlamakla itlâf idib arkalarına bezden birer ihram ve ellerine birer tesbih alarak Şam'da Allah tarafından kendileri için tehiyye edilen konaklara gelmek üzere yola çıkıb Muzık Kalesi civarına vürûdlarında şeyhleriyle avanesinden yirmi beş kadarı derdest edilerek kendilerinin karyelerine avdetleri tebliğ edildik de ümid ettikleri şeylerin asılsız olduğunu anlayarak karyelerine avdetle dağıtmış oldukları hayvanât ve eşyalarını toplamağa başlamalarından anlaşılmış ve bunların hâneleri her sene kamışla tecdîd edilir çadır makamında kamışdan ma'mûl kulubelerden ibaret olmasına mebnî kıymeti olmadığı gibi bu iki karyenin yedi bin beş yüz kuruş bedel-i a'şârı olub muh-terik olan mevrû'atlarının sülüsü olmasına nazaran tahminen bu cihetden iki yüz elli lira ve telef olan hayvanâtlarının adedi de nihayet iki yüzle üç yüz miyânında bulunmasına nazaran nihayeti olan üç yüz itibar olunsa ve bunların da büyük ve küçükleri birbiri üzerine beşer lira kıymet edecek olsa bu yüzden de bin beş yüz lira mutazarrır oldukları ve telef olan eşyalarından bazılarını elde edemezler ise böyle kamışdan kulube altında barınan bedevi hânesinde bulunacak eşyada o nisbetde olacağından ve bu za-yiatlar için de nihayet iki yüz elli lira dahi zam edildiği hâlde bi'l-cümle zarar ve ziyânlarının tahminen iki bin liraya bâliğ olmuş bulunacağına arz ve ifadesine ictisâr kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 26 Temmuz sene [1]300

Bende

Kumandan-ı Jandarma

(mühür: Ömer Şefi)

8

Dersaadet

425

Mütemehdî Şeyh Muhammed es-Süleyman ile rüfekâsı haklarında verilen
iddianame ve kararnâmenin suret-i musaddakalarıdır

Sene: [1]300

Nezâret-i Dahiliye

123

Cezaiye: 229

۸
در شماره
۲۷۵

4

منتهی شیخ محمد اسبابه ایامه حفظه جلاله
در بدو ادغام و قرار نه ملک حمید
مصدر لریب

خلیب
۲۲۹

بنگاه
نقد و رانیه
۱۷۷

Haleb Merkez Bidâyet Mahkemesi Ser-müstantıklığına

Numara: 130

Şeref-vâki olan irâde-i celîle-i cenâb-ı vilâyet-penâhî üzerine Haleb Sancağı'na mülhak Cısr-i Şuğur Kazası Kaymakamlığı'nın 25 Şaban sene [1]301 tarihli tahrirâtıyla kazâ-yı mezkûrun Muzık Kalesi nâm mevki ve karyesinden merkez sevk ve i'zâm olunan Cemmasiye nâm-ı diğêr Şerî'a karyesi ahalisinden Şeyh Muhammed es-Süleyman ile malumü'l-esâmî yirmi yedi nefer rüfekâ ve avenesi haklarında cereyân eden tahkikât-ı evveliye ve tedkikât-ı istintâkiyeyi mutazammın olan üç takım evrak ile teferruatı 4 Şevval sene minhu tarihiyle memurîn-i acizîye tevdî' ve itâra olunmuş ve evrak-ı mezkûre ale'l-usul nazar-ı mütâlaadan geçirilmiştir.

Müfâd-ı evrak ve hulâsa-i tahkikâtdan anlaşılan ahval şu neticeye meâlimiz olur ki, inde'l-istintâk mevlidi Huveyz ve ikametgâhı Cemmasiye karyesi olub bî-san'at derviş idüğünü ve yirmi beş yaşında Şafii mezhebinden bulunduğunu söyleyen ve ifadesi ikinci takımının on sekizinci halifesinden bed' ile üçüncü takımın yirmi beşinci halife nakledilen merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman, Suriye Vilâyeti'ne tâbi Hama Sancağı'nda ve nefsi Hama kasabasında mutavattın tarikat-ı Nakşibendiye-i Halidiye meşâyihinden olub yüz yaşını mütecâviz zenciü'l-asl Şeyh Abdülfettâh nâm zâtdan bir sene mukaddem bîat almış ve binâenaleyh ol vakitten beri merkûm Muhammed es-Süleyman, Hama'ya gidip bir-iki defa Şeyh Abdülfettâh'ı ziyaret etmiş olduğu gibi şeyh-i mûmâileyh dahi iki mâh mukaddem mezkûr Cemmasiye ve Huveyz karyelerine ve Muhammed es-Süleyman'ın nezdine gelerek birkaç günler misafir kaldığı sırada karyeteyn-i merkûmeteynin zükûr-ı ahalisinden bazılarına tarikat-ı mezkûre talim ve inâbe etmiş ve oradan hîn-i müfâratında ahali-i merkûmeden diğêrlerine de emri bîat ve icra-yı usul-i tarikat için merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ı naib ve vekil etmiştir. Şeyh Muhammed es-Süleyman ise işbu niyâbet ve vekâletden bi'l-istifade mezkûr Huveyz ve Cemmasiye karyelerinde henüz tarikat-ı mezbûreye duhûl ve şeyh-i mûmâileyh Abdülfettâh'ın arz-ı dest-i kabul etmemiş olan efrâdın ekserisine birer ikişer âyin-i tariki talim ve inâbetle te'yîd-i azîm ve niyet etdikden ve evvelâ kendisi mâlik olduğu birkaç aded camuslarını bi'l-bey' bedeline satın almış olduğu çend re's koyunları zebh ile fukarâyâ ve nezdine gelip giden ehl-i bâdiye ve kurâyâ yedirdiğini ve sonra amcası oğlu olub zîrde isim ve şöhret ve mahâll-i ikameti başkaca beyân ve tezkâr edilecek olan Şeyh Hasan dahi yedindeki birkaç aded camuslarını boğazlayıp etrafından yanlarına gelenleri it'âm etmeğe başladığını diğêrleri görünce ahali-i merkûmeden dahil-i tarikat olanların cümlesi birer ikişer bu eser ve tarika sülûk ve iktizâ eylediklerini yani kendisine fi'len dahi ciddî ve sahihi bir suretde mütâbaat ve muvâfakat etdiklerini gördükden sonra bir gün Şeyh Muhammed es-Süleyman, amcası oğlu merkûm Şeyh Hasan'a artık dünyadan bi't-tecerrüd gâh ziyarât-ı a'zam evliya ve gâh seyahat-i dünya etmek üzere etrafı taşdan ve sakıfları ahşab ve çalıdan ma'mûl ve mestûr olan haneleriyle mevrû'âtına ateş verilmesini emr ve ihtar etmiş ve Şeyh Hasan dahi Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın bu emrini bilâ-cessa hemen bunları ateşleyerek ihrâk eylemiş olduğunu müteakiben Şeyh Muhammed es-Süleyman, diğêr hâzır bulunan ve aşağıda isimleri yegân yegân ta'dâd ve iş'âr olunacak olan avane ve etbâ'ına hitaben; "Bu dünya fanidir. Haydi beni seven hânelerini mevrû'âtını yaksun ve bana etbâ' etsin ki Allah ve Resulullah yoluna gidelim" diye bir takım tefevvühât ve teşvikâtda bulunmuşdur ki şeyh-i merkûm işbu tedbir ve tahrike müracaatla onlara bu gibi bir takım sözler irâdında bulunur bulunmaz///

حلب مرکز به نیت محاکمه سر مستطفا

مهر
۱۴۰

سرتونق اولاده ارد جهله جناب درینجا اولاده حلب سینه مکتوبه سر مستطفا در مسافرتی تا بیله محرابه
 قضای مکتوبه مکتوبه نام حوتق در سینه مکتوبه اولاده جناب نام دیگر سرتونق به سینه مکتوبه به معلوم
 اولاده بکرمی بدی نفر - نقاد عدله خیرانه بدنه کتفیه اولاده درینجا به استقامت بی قضیه اولاده اولاده خاتمه اولاده اید
 نفرمانی ؛ سوله هم تا بینه مغربه عفریه نودنق و طاق اولاده دورقه مکتوبه علم اولاده نظر مکتوبه کجور شد
 معاد اولاده و خلاصه کتفیه نده کلا سیدله اولاده سرتونق مکتوبه اولاده اولاده کتفیه اولاده اولاده کتفیه اولاده اولاده
 بی قضیه در دینه اید وکی دیگر سینه بدنه سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 خاتمه بکرمی سینه مکتوبه نقل اید بلاده اولاده سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 حاله مکتوبه کتفیه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 حواء کتفیه برایی دینه سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 ندرینه کتفیه برقی کوندر سرتونق اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 اولاده اولاده مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 حوتق اولاده مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 اید کتفیه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 ندرینه کتفیه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 و تداک اید به جناب اولاده سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 دیگر اولاده کتفیه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 دهن جدی و حوتق سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 حه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 معلوم و سوره اولاده حواء اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 بوزله اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده
 کیده لم دینه بر حوتق نفرمانه و توفیقانه بوشه که سینه مکتوبه اولاده اولاده اولاده اولاده اولاده

ahali-i karyeteyn-i merkûmeteynden tâbi-i tarikat olanların en çokları esâs-ı beytiye ve elbise-i şitâiyyeleriyle beraber amden hânelerini ihrâk-ı bi'n-nar ve şu suretle mesâkin-i karyeteynin kâf-fesini harâb ve hâksâr ederek ekserî yalnız bir don ve gömlekle ve nisvân ve sibyan bi'l-cümle aileleriyle beraber bilâ-zâd ve zahire cânib-i kıbleye müteveccihen giderler iken ikametgâhlarından dört-beş saat mesafede kâin zikrolunan Muzık Kalesi'nde merkez-i vilâyet-i celîleden sevk ve i'zâm olunan asâkir-i şahane taraflarından derdest olundukları anlaşılıştır.

İmdi merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın bu hâl ve harekete sülûk etmesinden maksad ve niyeti ne olduğu gerçi anlaşılammış ve hakikat-ı hâle bi'l-küllîye vukûf ise ancak bu bâbda mûmâileyh Şeyh Abdülfettâh ile ihvan ve etbâ'ı haklarında dahi Suriye Vilayetince bazı mertebe tahkikât icrasına mütevakkıf bulunmuş ise de tedkikât-ı câriye-i hazıraya nazaran bunun harekât-ı mesrûdeye yani büyü-tü karyeteynin terk ve ihrakıyla ahali-i mezbûreteyni tav'an ve kerhen kendisine tabiyyete mecbur etmek tarîkindeki cüreti mücerred şeyh-i mûmâileyh Abdülfettâh'ın beşâreti üzerine Mehdi-i müntazar kendisi olduğunu tevehhüm ve itikad etmesinden neşet etmiş ve çünkü esna-yı istintâkında merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman, ihrâk-ı büyü-tü ve mezzûât emelindeki tedbir ve tahrikini bi'd-defa'ât ikrar ve tekrardan sonra ahvâl-i mezkûre vuku'u bulmazdan evvel salifü'z-zikir Muzık Kalesi ahalisinden Şeyh Muhammed er-Rafî' isminde bir şahısdan âriyeten alub yirmi gün kadar mütâlaa ettiği "Envarü'l-Beyân ve Bostanü'l-Ezhân" nâm kitabdan müstakillen kendisinin Mehdilik makamını ihrâz edeceğini yani bizzat Mehdi kendisi olacağını keşf ve idrak ve şeyh-i mûmâileyh Abdülfettâh'dan burasını lede'l-istîzâh onun cânibinden dahi bu keyfiyetin bilâ-ıtiraz tasdik edildiği ve hatta bu hali ehl-i basîret olan etbâ' ve telâmizinden emmi-zâdesi oğlu merkûm Şeyh Hasan ile Çolak Şibli ve Ahmed ibn-i Ali el-Bakır nâm şahıslar dahi kendiliklerinden keşf ettikleri ecilden artık bu ser ve beşâretin Cisir-i Şuğur'dan kale-i mezkûr ahalisine kadar cümleye münteşir olmasıyla herkes gelip kendisini ziyaret etmeğe başladıklarını iddia ve tezkâr eylemiştir.

Birinci takımın birinci sahifesiyle istintâkına ibtidâr olunup Huveyz karyesinden kırk beş yaşında ikinci olduğunu söyleyen şeyh-i merkûmun amcazadesi merkûm Şeyh Hasan ibn-i Ahmed Hacı Hilâl dahi bâlâda tafsillice bir yolda hulâsa edilen ahvâlini ve harekât-ı mezkûreyi tezkir ve tahkiye vadisinde şeyh-i merkûm Muhammed es-Süleyman'ın ifadâtına mukârın ve mutabık bir suretle idare-i güftar ederek züvvârı it'âm ve ikna' için Şeyh Muhammed es-Süleyman'a tebaan ve beş aded camusuyla iki öküzünü zebh ettikten sonra bakırlarını suya nehr-i Âsi ilkâ ve elbise-leriyle hâne damlarını ve bir mikdar mezzûâtını ateşle ihrâk eylediğini ve harekâtın cümlesinde merkûm Şeyh Süleyman'ın kendilerine metbû' ve pişva olub her ne yapmışlar ise hep onun emriyle yaptıklarını bi'l-istintâk beyân eylediği gibi sırasıyla Cemmasiye karyeli balıkçı ve kırk yaşında olduğunu söyleyen Akub (?) ibn-i Ramazan ve pederi yetmiş yaşında Ramazan ibn-i Kasım ve Huveyz karyesinden altmış beş yaşında Sâlih ibn-i Akub el-Yahya ve karye-i mezkûreden kırk beş yaşında Mehmed Naif ibn-i Hızır el-Mustafa ve Cemmasiye karyesinden otuz beş yaşında Ahmed ibn-i Hasan el-Ali ve yetmiş yaşında Ahmed ibn-i Ali el-Bakır ve otuz beş yaşında oğlu Mehmed ve otuz dokuz yaşında Hasan ibn-i İbrahim el-Ma'tûf ve otuz beş-kırk yaşlarında Muhammed el-Abdullah el-Muhammed ve yirmi iki yaşında Muhammed eş-Şemude ve otuz yaşında Alivi ibn-i el-Halil ve otuz yaşında Abdullah ibn-i Cafer Riâyet ve otuz yaşında Muhammed ibn-i Musa el-Ali ve elli yaşında Kasım ibn-i Muhammed es-Sabih ve altmış yaşında Hüseyin ibn-i Muhammed el-Ali ve Huveyz karyesinden kırk yaşında Ahmed ibn-i Hamud el-Esved ve şeyh-i merkûmun mukarreb ve müşavirlerinden olub bâlâda ismi güzeran eden Cemmasiye karyeli otuz beş yaşında Çolak Şibli ibn-i Ahmed eş-Şibli ve yirmi altı yaşında Abdullah el-Cenud el-Abud ve Huveyz karyesinden kırk beş yaşında Ali el-Akub ve yirmi yaşında Mustafa ibn-i Ömer Çoban ve yetmiş yaşında Şeyh İbrahim ibn-i Mustafa el-İbrahim ve Cemmasiye karyesinden elli yaşında Ali ibn-i Ahmed el-Ali///

اهلی قره بنه مرقوم بنده تبار طیف اولادینک ال جود فله امانه بینة والبس شتاب لیه بر ابره خا لری ارضه بالما -
دشوعه بنده مسکه قره بنیه کافرس خرابه و خا کسا - ایدرک اکرچی بلنگ بر طوبه و کوملاکد و نوله و صیانه بالجهه خانه لیه
بر بر بلانده و زجره جانب فیه به فوجلا لیه - لایحه افامکا کلرند نه در نه به سف مسادم کانه ذکر لکضانه و غیره فلفزه
مرکز ولایه علیه ده سوره داخرم اولنامه حکم شفاء طرفند نه در دست اولد فله اکلر شتند -

ایچک مرقوم شیخ محمد السیامک بوعلی و حره سلوک ایچک نه عطفه و بنی اولیض کرجه لقیبه اکلر شتند و عقیقت حال لقیه
دوقوف ابره ایچک لوبایح مومن ال شیخ عبد الصغیر ایه اقرجه و شیخی صفیران دهن سوبه ولویستیم لوبه مرتبه تحقیقانه طریقه موقوفه لری
نه نقیانه جایه حظه به نظر بوزله حرکتیه سروده به لیس بونه قره بنه نریک و حر فیه اهالی موقوف بنی طوعا و کرها لیه دست
تخته مجبور ایزه فریضه که حره مجرب شیخ مومن ال عبد القضا حکم بشاری ادرینه مهادی مقرر کدول اولیض لوهکم و عتقاد ایچک نه
شت ایزه و جهوندک شامه شفا قد مرقوم شیخ محمد السیامه طرفه بوبه و نوره دعا نه مدح کر تدبیر و تمیز کنی بالرضانه قره و نکر اقرجه
اصولک مقدره و فوجیه لردنه لکی سالف لری موقوفه فله اکلر شتند شیخ محمد الرفیع ایچک نه بر شتند نه عاریتاً الیه بکرم کوبه قدر عظمه
ایچکی اوله اییانه و بنانه اولدهانه نام کتابه نه مستحیلا کد دسته موقوفه معاضد ایزه کلن لیس بالکده موقوف کدول
اولحقین کف و در لک و شیخ مومن ال عبد القضا حدیث بولرس لکده الاستیضاح ایچک جاننده من بر کتفه بلوط من لقیبه لریکن و حسن
بوعلی اهل ارضه اولده شامه و نکر ایچک نه مرقوم شیخ محمد السیامه جو لوه شیخی و حقه به علم البکر نام موقوفه دهن کد و نظر نه
کف ایچک لری اقرجه لیه بوسر و بنایچک حیرتخورده فله موقوفه اهل کد نه جمله به مقرر اولم لکری کلوبه کدول زیاره ایچک بلور لکری
ادعا و نکر ایچک نه

بر بنی طاقتله بر بنی حکیم سیه سفا نه انچه و لغیه جویر قره بنده قره بنه یا شته اکتی اولیض سوبیانه شیخ مرقوم محمد زاده
مرقوم شیخ محمد ایه حجه کلرل دهن بالاد لفظی لوج بر اولده خلاصه اید بلور اهلای و حرکانه و کورج لی نکر و کتبه اولده
شیخ مرقوم محمد السیامک افادته مقارنه و موقوفه به حدیث ادر لکفا لیه لک - و اینه الحطام و فلاح ایچک نه شیخ محمد السیامک شادانه
حد و جا موسیه ایچک اولدین دخی لیکد لکریک باقر لرین معده بند علی افقا و الب لریه خا طاعلین و بر عطفه حره دعا کن
انته ارضه بلدیکن و بوحرکانه حجه بنده مرقوم شیخ سیامک نه کدول به موقوفه لیه لیه یا بجه ابره لقب ایچک ارضه
یا بد قرین بالاستیضاح یا نه ایچکی کی حجه سیه جویر قره لی بالقی و قره یا شته اولیض سوبیانه عاقبه ایه رضانه و بدی
تیه یا شته رضانه ایه فکرم و جویر قره بنده لیه یا شته صلح ایه عاقبه الیمی و قره و کدول دهن قره بنه یا شته محمد یوسف
ایچک لکریک دهن قره بنده اولد لیه یا شته احمد ایه حجه العلی و قره یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد
اولد لیه لکریک دهن قره بنده اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد
یا شته علی ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد
حجه ایه محمد العلی و جویر قره بنده قره بنه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد
حجه ایه محمد العلی و جویر قره بنده قره بنه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد
علم العاقبه و بکرم یا شته رضانه ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته احمد ایه حجه البکر اولد لیه یا شته اولم محمد

ve elli yaşında Ahmed ibn-i Hüseyin el-İsmail ve otuz beş yaşında Hamud ibn-i Musa ve Huveyz karyesinden Otuz beş yaşında Ahmed ibn-i Hamud en-Nüvasi ve yetmiş yaşında Muhammed ibn-i Mustafa el-İbrahim nâm kesân dahi şeyh-i merkûm Muhammed es-Süleyman'ın emr ve teşvik ve tedbir ve tahrikiyle karyelerindeki hânelerini ihrâk ve tahrib birle kâffe-i harekât ve sekenâsında ona tebaiyet ve ânîfü'z-zikir beraberinde Kale-i Muzık ki me'vâlarından henüz üç-beş saat kadar tebâüd eder etmez derdest olduklarını kendi istintâklarında da ifade ve ityân eylemişlerdir.

Binâenaleyh gerçi eşhâs-ı merkûmenin tarikat-ı aliyye-i mezkûreye duhûlu dinen ve mezheben mergûb ve makbûl ve belki rıza-yı celîl-i hazret-i Rabbi'l-alemine müceb kurb ve vusûl ise de bunun zımnında bu misillü Mehdiliği kurub da ileride kesb-i şöhrat etdikçe akîbeti hurûc-ı ale's-sultan tarîkiyle ilân-ı isyan-ı azîm-i ebleh-ânesinden ibaret olan merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın şu hali nazar-ı tesemmüm ile bakılacak ahvâlden olmadığı olmadığı misillü diğerleriyle beraber kanunen bir cinayet-i sıfat ve derecesinde bulunan kasden ihrâk-ı büyü ve mesâkin keyfiyetini dahi âli-derecâtühüm cümlesinin mücrimiyet ve mahkumiyetlerini müstelzim-i efâlden olduğundan ba'dehû aid olduğu merkez vilâyet istînâf ceza mahkemesince muhakemeleri icra olunmak üzere evvel emir iktizâsının ifa ve karar-ı kanunîsinin i'tâsı zımnında evrak-ı mebhûsenin Cisir-i Şuğur Kaymakamlığı'nın 26 Ramazan sene [1]301 tarihli tahrirâtıyla vürûd eden iki adet kitaplara beraber Usul-i Muhakemât-ı Cezaiye-i Kanun-ı Muvakkat'ın yüz yirmi sekizinci ve doksan dokuzuncu maddeleri ahkâmına tevfiқан ve 4 Zilhicce sene [1]296 tarihli tahrirât-ı aliyye-i umumiye münderecatına tatbikan mahkeme-i mezkûre nezdinde müteşekkil olan heyet-i ithâmîyeye tebliğ olunmak üzere İstînâf Müdde-i Umumiliği Memuriyet-i Aliyyesine takdim ve irsâline serî'an karar verilmesi hukuk-ı umumiye nâmına talep ve dava olunur.

fi 30 Temmuz sene [1]300.

İşbu suret aslına mutabıktır.

(mühür: Haleb Müdde'î Umumî Muavinliği)

Numara

116

Müdde-i Umumi Muavinliği Memuret-i Aliyyesini bâlâda ki iddianamesiyle tutulan evrak-ı tahkikadan anlaşılacağı vechile vuku'u bulan muhabere üzerine Mehdi-i müntazar iddiasında olduğu anlaşılab şeref-sudûr eden irâde-i celîle-i cenâb-ı vilâyet-penâhileri üzerine Haleb Sancağı'na tâbi Cisir-i Şuğur Kaymakamlığı'nın 25 Şaban sene [1]301 tarihli tahrirâtıyla mahfûzen irsâl olunan kazâ-yı mezkûrede vâki Huveyz karyesi ahalisinden ve Cemmasiye karyesi sâkinlerinden Şeyh Muhammed es-Süleyman ile emmizadesi Huveyz karyesinden olub Cemmasiye karyesinde mukim kırk beş yaşında ikinci Şeyh Hasan bin Ahmed Hacı Hilâl ve Cemmasiye karyesinden kırk yaşında balıkçı Akub bin Ramazan el-Casim ve karye-i mezkûreden yetmiş yaşında Ramazan bin Kasım el-Akub ve Huveyz karyesinden altmış beş yaşında Sâlih bin Akub ve karye-i mezkûreden kırk beş yaşında Muhammed Naif bin Hızır el-Mustafa ve Cemmasiye karyesinden otuz beş yaşında Ahmed bin Hasan el-Ali ve yine karye-i mezkûreden yetmiş yaşında Ahmed bin Hasan el-Ali el-Bakir ve Huveyz karyesinden otuz dokuz yaşında Hasan bin İbrahim el-Sa'tûf (?) ve Cemmasiye karyesinden otuz beş yaşında Muhammed bin Ahsen el-Hüseyin el-Ali el-Bakir ve kırk yaşında Muhammed bin Abdullah el-Muhammed ve yine karye-i mezkûreden olub Huveyz karyesinde mukim yirmi iki yaşında Muhammed Şemud Azadî ve Cemmasiye karyesinden otuz yaşında Alivi bin Halil ve karye-i mezkûreden otuz yaşında Abdullah bin Cafer Riâyet ve otuz beş yaşında Muhammed ibn-i Musa el-Ali ve elli yaşında Kasım bin Muhammed es-Sabih ve altmış yaşında Hüseyin bin Muhammed el-Ali ve Huveyz karyesinde mukim kırk yaşında Çoban Ahmed bin Hamud el-Esved ve Cemmasiye karyesinden otuz beş yaşında Şibli bin Ahmed Şibli ve karye-i mezkûreden yirmi beş yaşında Abdullah el-Cenud bin Abud el-Hüseyin ve yirmi yaşında Mustafa bin Şeyh Ömer ve Huveyz karyesinden Ali bin Akub ve yetmiş yaşında Şeyh İbrahim ibn-i Mustafa el-İbrahim ve Cemmasiye karyesinden elli yaşında Ali bin Ahmed el-Ali ve elli yaşında Ahmed bin Hüseyin el-İsmail ve otuz yaşında Hamud bin Musa ve Huveyz karyesinden yirmi beş yaşında Ahmed bin Hamud el-Nevasi ve yetmiş yaşında Muhammed bin Mustafa

it'âma başladığı ve bunun karye ahali bu hali gördüklerinden bazıları camuslarını boğazlayıp onlar dahi fukaraya it'âm ettikleri anlaşılmiş ve bu fiilin suret-i iradesi nereden istidlâl olunduğu kendilerinden sual olunduk da;

Bunlardan merkûm Şeyh Hasan kendi yanına mûmâileyh Şeyh Abdülfettâh davet olunduğu vakit onun huzurunda dahi bir camus boğazladığı hâlde kendisine mûmâna'at etmediği cevabında bulunmuş ve tarîkince mükellef oldukları ezkâr ve evrâdlarıyla meşgul iken kendilerine bir cezbe hali gelmekle Şeyh Muhammed es-Süleyman emriyle defa-i vahidede bazı çalıdan ve bazı kârgir ve çalıdan ma'mûl damlarını yani hânelerini ateşle bi'l-ihrâk karıları ve çocukları elbise-i adiyeleriyle ve kendileri lâbis lâbis oldukları birer don ve gömlekle başka bir şey olmayarakdan akşam vakti karyelerinden çıkararak ol gece yolda beynûnet edip ertesi gün Cemmasiye'ye iki saat mesafede vâki Muzık Kalesi'ne bi'l-muvasala kale-i mezbûrun ağası Reşid Ağa kendilerini kaleye almasıyla hükûmete haber göndermesi üzerine gelen asker, kendilerini derdestle Haleb'e getirdikleri ve daha kendileriyle beraber çıkan on beş-on altı mürid ile cümlelerinin karılarıyla çoluk çocukları karyelerine avdet eylediklerini ve Muhammed es-Süleyman ile Şeyh Abdülfettâh için mürşidleri oldukları itikadında bulduklarını beyân etmesi üzerine hanelerinin ihraki sebep ve menşei ne olduğunu ayrı ayrı kendilerinden bi'l-istifsâr:

Şeyh Hasan bin Ahmed Hacı Hilâl cevabında; emmizâdesi Şeyh Muhammed es-Süleyman kendi damını yaktıktan sonra onlara dahi damlarını yakmalarını emretmesi üzerine elbiselerinden lâbis oldukları birer don ve gömlekle bi'l-iktifâ ekserleri kûsûr elbise ve mezruat ve damlarını yaktıklarını ve bazıları dahi gömlek yerine bir parça bez ile bi'l-iktifâ Şeyh Muhammed'e tebe'an seyahate çıktıklarını ve emr-i kinâyeden veya Şeyh Abdülfettâh'dan veya Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın kendiliğinden midir, neredendir, burasını bilmediklerini ve

Akub bin Ramazan el-Casim dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman kendilerinin imamları olub her ne yapar ise kendileri de onun gibi yaptıklarını binâenaleyh mûmâileyhin hanesini ihrâk edip de karyeden çıktığı vakit onlar da emvâl ve eşya ve damlarını bırakıp Şeyh Muhammed es-Süleyman'ı takib edecekleri sırada merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman damlarının ihrâkına verdiği emir üzerine dervişleri dahi karyenin hânelerini ihrâk ettiklerini ve kendisine gelen hâlden o dervişler kimler olduklarını bilemediğini ve

Ramazan bin Kasım el-Akub dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman, kendisine verdiği Nakşibendi isminden idraksiz kalmadığı ve Şeyh Muhammed es-Süleyman başı açık ve ihrama sarılmış olarak kibleye müteveccihen karyeden çıktığı vakit emmizâdesi Şeyh Hasan ile beraber kendisi yem ve yiyeceğini isti'âb etmeksizin nereye gideceklerini bilmeksizin hayvanâtı çölde ve eşya ve hânesi karyede bırakıp familyasıyla Şeyh Muhammed es-Süleyman'a tebaiyyet ettiği ve her ne kadar Şeyh Muhammed es-Süleyman ve emmizâdesi Şeyh Hasan'ın çalıdan masnû' hânelerini ateşe yaktıklarını işitmiş ise de kendisi ol karyeden olmadığı cihetle bu işlerde bulunmadığı ve

Sâlih ibn-i Akub el-Cehî (?) dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan işbu tarîkatı aldıktan sonra kendisine zühhd hâsıl olmakla peygamber aşkına Şeyh Muhammed es-Süleyman ve rûfekâsıyla hâne ve eşya-yı sairesini bi't-terk zevcesiyle beraber yola çıktığını ve kendisine işbu tarîkatdan bu gibi zühhd hâsıl olacak olduğunu bilse ne tarîkatı alır ve ne de kendisini bu hali ilkâ edeceğini ve

Muhammed Naif ibn-i Hızır el-Mustafa dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan işbu tarîkatı aldıktan sonra hacca gitmek üzere Şeyh Muhammed es-Süleyman'la beraber çıktıkları ve Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın damıyla ona muttasıl birkaç dam ihrâk olunduğu vakit kendisinin damı dahi mahrûk olduğu ve inekleriyle eşyasını âli-halihâ bıraktığını ve

Ahmed ibn-i Hasan el-Ali dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan aldığı Nakşibendi tarikatından dolayı kendisiyle kûsûr Huveyz ve Cemmasiye ahalisinin cümlesine hâsıl olan zühhd hâliyle peygamber ziyaretine gitmek üzere hânelerini ihrâk ettikleri vakit kendisine karye haricindeki mevrû'âtı yanında bulunduğu ve avdetinde sair damlarla beraber kendisinin damı dahi mahrûk olduğunu görmesi üzerine bazılardan lede'l-sual Şeyh Muhammed es-Süleyman verdiği emire imtisâlen ihrâk olunduğunu ve sebebini sormadığını ve yanındaki çobandan iki küçük camus boğazlayıp fukaraya it'âm etmek üzere ve bir tay ve bir öküzünü ise Muzık Kalesi'nin ağası Reşid zabtettiği ve kûsûrları çölde kaldığını ve

Ahmed ibn-i Hasan Ali el-Bakir dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan kendisiyle karye ahalisi aldıkları işbu tarikat vasıtasıyla kendilerine züht hâsıl olarak hânelerini ihrâk ettiklerini ve kendi hânesi dahi yakılan hânelerden sirayet ile ateşle muhterik oldukdan sonra Şeyh Muhammed es-Süleyman ile bi'l-ehl ve'l-ibâd, bi'l-idrak nereye gideceklerini bilmeyerekden yola çıktıklarını ve

Hüseyin ibn-i İbrahim el-Mustafa dahi; Cemmasiye karyesinde bulunduğu hâlde Huveyz ahalisi bir gün Şeyh Abdülfettah'dan aldıkları tarikat-ı Nakşibendiyeden kendilerine hâsıl olan zühdden dolayı hânelerini ihrâk eylediler ve hîn-i avdetinde hâne ve eşya ve ilbas ve emtiaz mezkûr hânelerle beraber ihrâk olduğunu görüb fakat kim ihrâk ettiğini sormadığını ve cümleten peygamber ziyaretine gitmek üzere yola çıktıklarını ve

Muhammed ibn-i Hasan el-Hüseyin el-Ali el-Bakir dahi; mumaileyh Şeyh Abdülfettâh Cemmasiye'ye geldiği vakit Huveyz ve Cemmasiye karyesinin ahâlileriyle///

(Handwritten text in Arabic script, likely a continuation of the historical account mentioned above, written in an older style with some corrections and marginal notes. The text is densely packed and written diagonally across the page.)

beraber kendisinden Nakşibendi tarîkını aldıktan sonra Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın hânesinde zikir etmeğe başlamalarından dolayı kendilerine zühd hâsıl olmasından terk-i vatan ile hicret etdiklerini ve hâneleri çalıdan ibaret damlar olub onun büyüğünün üç yüz ve küçüğü otuz kuruş fiyatla satılır yerlerden idüğünü ve birbirine muttasıl bulduklarına binâen karyeden çıktıkları vakit ekserîsi muhterik olub ancak kimin tarafından ve kimin emriyle ihrâk olduğunu bilmediğini ve

Muhammed bin Abdullah el-Muhammed dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan işbu tarikatı aldıktan sonra yanındaki yüz elli kuruş nükûduyla üç kuzu alıp boğazlayarak fukaraya it'âm ettiği ve hânesi yanmış ise de kim yandırdığını bilmediğini ve kezâlik Huveyz ve Cemmasiye karyelerinin ahalileriyle beraber Şeyh Muhammed es-Süleyman tebe'an Mekke'ye mi Medine'ye mi nereye gittiklerini bilmediği hâlde karyeden birlikde çıktıklarını ve

Muhammed bin Şühûd Azavî dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan tarikatı aldıktan sonra kezâlik cümleten Mekke-i Mükerrreme'ye gitmek üzere yola çıktıkları esnada hanesiyle bazı eşyaları ateşle yakılıb ve bazıları da nehb olduğu ve nehb ve ihrâk eden ise kimler idüğünü bilmediğini ve

Alivi bin Halil dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan tarikat aldıktan sonra kendisiyle bütün karye ahalişi zâhid olub cümlesi Şeyh Muhammed es-Süleyman'a tebaiyyetle karyeden bazıları hânelerini ihrâk ve eşya-yı beytiyelerini itlâf ve bazıları dahi alâ-hâlihi bırakarak ziyaret-i Resulullah kasden Şeyh Muhammed es-Süleyman'la beraber yola çıktıklarını ve kendisinin iki camusu olub onları da karyede bıraktığını ve

Abdullah bin Cafer Riâyet dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan aldığı tarikatdan kendisiyle aşiretine gelen hâl-i leyle Resulullah ziyaretine gitmek üzere hanesini ihrâk ve anât-ı beytiyesini karyesinin civarındaki nâsa bi'l-infâk Şeyh Muhammed es-Süleyman ile beraber yola çıktıklarını ve

Muhammed bin Musa el-Ali dahi; ahz-ı tarikatdan sonra mecnun olduklarından bütün mevcudlarını telef idib kendisi dahi çalı çırpıdan ibaret olan bir hâne ve üç-dört re's camusları anât-ı beytiyesiyle terk ederek Şeyh Muhammed es-Süleyman'a tebaan fi sebi'lilah gitmek üzere keza karyeden çıktıklarını ve

Kasım bin Muhammed es-Sabih dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan tarikat aldıktan sonra aklı değişmeğe başlamasıyla kendisi dört öküzünden birini kesib diğerlerini etraf-ı kurâ nehb etdiklerini ve ahali ile beraber Şeyh Muhammed es-Süleyman'a tebaan Medine'ye ve Mekke'ye gitmek üzere yola çıkacakları vakit Şeyh Muhammed es-Süleyman hanelerinin ihrakını bilmediği bir adama emretmesi üzerine mezkûr hâneler ihrâk olduğunu ve

Hasan bin Ahmed el-Ali dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan ve karye ahalişi Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan tarikat aldıklarından sonra bir gün karyedeki hâneleri ateşle ihrâk olunarak kendisiyle beraber büyük ve küçük bütün karye ahalişi fi sebilillah kezâlik yola çıktıklarını ve

Ahmed ibn-i Hamud el-Esved de; Cemmasiye ve Huveyz karyesine gelen Şeyh Abdülfettâh'dan tarikat aldıklarından sonra mecnun olub ve mâ-mülklerini şuraya buraya verib karyeteyn ahalişiyle beraber fi sebilillah gitmek üzere yola çıktıklarını ve

Şibli bin Ahsen Şibli de; Şeyh Abdülfettâh'dan tarikatı aldıklarından bütün karye ahalişi mecnun olub cümlesi şaşırtdıklarını ve bilahare bazı eşya-yı beytiyesiyle çalıdan ibaret hanesini kendi eliyle ihrâk eylediğini ve bazıları dahi urbân ve aşair tarafından nehb olunduğu ve üç re's camuslarından ikisini kesib diğerini ber-hayat olarak terkle çocuklarıyla beraber alıp Şam'a gitmek üzere kezâlik yola çıktıklarını ve

Abdullah el-Cenud bin Abud el-Hüseyin dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan işbu tarikatı aldıktan yirmi gün kadar sonra onunla emmizâdesi Şeyh Hasan beraber Cemmasiye karyesinden hareket ettiklerinde büyük ve küçük yüz yirmi kişiden ibaret karyeteyn ahalişi şeyh-i mûmâileyhle Allah ve Resulullah için Hicaz'a gitmek üzere çıktıkları hâlde ol etraf ahalişi Şeyh Muhammed es-Süleyman'ı sevmedikleri için güya Mehdi oldu deyu garaz üzerine kendileriyle beraber tutdurub hükûmete gönderdiklerini ve

Mustafa bin Şeyh Ömer dahi; kendisi çoban olduğundan Şeyh Muhammed es-Süleyman'la beraber Huveyz ve Cemmasiye karyelerinin ahalişi dünyayı bî-terkle yola çıkıp Muzık Kalesi'ne muvâsalatlarında hânesine gitmek üzere oradan mürûruna bi't-tesadüf gelen askere rast gelip "Sen Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın avanesindensin" denilerek kendisini tutub kaleye getirdiklerini ve

Ali bin Akub da; Şeyh Muhammed es-Süleyman'la kendilerini hâl tutarak Hazret-i Halid ziyaretine gitmek üzere eşya-yı sairelerini Allah yoluna terk ve öküz ve camuslarını boğazlayıp yedirdikten sonra dünyayı terkle yola çıktıklarında Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın emir ve teşviki üzerine bütün Cemmasiye ve Huveyz karyelerinin ahalişeri gibi kendisi dahi hanesini kendi eliyle ihrâk ettiğini ve

Şeyh İbrahim ibn-i Mustafa el-İbrahim dahi; otuz seneden mukaddem Cisir-i Şuğur'da medfûn Şeyh Ömer'den Kadiri tarikatında iken bu sene Şeyh Abdülfettâh'dan Nakşibendi tarikatı alıp aklını şaşırtdığından kendisiyle büyük ve küçük birçok adamlar Şeyh Muhammed es-Süleyman ile beraber Allah ve Resulullah aşkına diyerek eşya ve bir bâb kârgir hanesini ve mevrûât ve mandalarını bırakıp yola düşdüklerini ve hanesini yanıp yanmadığını bilmediğini ve

Ali ibn-i Ahmed el-Ali dahi; Şeyh Abdülfettâh'dan tarikatı aldıktan sonra Şeyh Muhammed es-Süleyman, "Bu dünyayı fanidir. Allah'ın çölüne gidelim" deyu kendilerini bi't-teşvik yanında üç re's manda ve öküzleriyle etraf-ı erba'ası kiremid ve ahşabla meskûf olan hanesini terkle ona tebaan yola çıkıp hâne ve manda ve öküzlerine ne olduğunu bilmediği ve

Ahmed ibn-i Hüseyin el-İsmail de; Şeyh Abdülfettâh'dan Nakşibendi tarikatı aldıktan sonra Şeyh Muhammed es-Süleyman, "Hazret-i Halid ziyaretine ve ondan Şam'a gidip iskân edelim. Bu dünya fanidir" deyu kendilerine istediği teşvik üzerine akıl kalmayıb mâlik///

olduğu bir bâb etraf-ı erba'ası kiremid ve direklerle meskûf olan hanesiyle eşyasını Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın emrine imtisâlen ihrâk ederek onlar arkasına düşdüğünü ve

Hamud ibn-i Musa dahi; Şeyh Muhammed es-Süleyman'dan tarikatı aldıklarında kendilerine bir hâl gelecek otuz gün imtidâd ettiğini ve hiçbir kimsenin teşviki olmaksızın emvâl ve emlâk ve nefslerinin nazarlarında bir değeri kalmadığından hânelerini yakıp seyahate çıktıklarını söylemişken muahharen hanesinin ittisâlinde akrabası Ahmed el-Ali hanesini ihrâk ettiği vakit ateş kendi hânesine de sirayet edip muhterik olduğunu ve

Ahmed ibn-i Hamud en-Nevasi dahi; tarikatı Şeyh Abdülfettâh'dan aldığı ve hiçbir taraftan kendilerine teşvik olmaksızın dünyayı terk ettiklerini ve hânelerini herkes kendi eliyle ateşle ihrâk idib ve küsûr eşyalarını civar karyeler ahalileri gelip aldıkları ve kendisiyle rüfekâsı Şeyh Muhammed es-Süleyman'la beraber kibleye müteveccihen karyelerinden hareket ettiklerini ve

Muhammed ibn-i Mustafa el-İbrahim de; kendi işleriyle meşgul oldukları hâlde Şeyh Muhammed es-Süleyman, karye ahalisini tarikat verdiğinden on beş gün sonra yüz yirmi neferden ziyade refikleriyle kendilerine bir hâl ve kalblerine bir şevk gelip Allah ve Resulullah aşkına emvâl ve eşyalarını terkle kendi kendilerini yolda yürümekte olduklarını ve hanesinin yanıp yanmadığını bilmediğini söylemiştir.

Merkûm Şeyh Muhammed es-Süleyman ise alınan mufassal istintâkında kendisi ismi Muhammed ve pederinin ismi Süleyman ve yirmi beş yaşında derviş ve mevlidi Huveyz karyesinde olup yedi-sekiz seneden mukaddem Cemmasiye'ye nakl-i hâne ettiğini ve zevcesi iki sene dört mâhdan mukaddem vefat edip evlâdı olmadığını ve kendisi on-on iki yaşında iken Hama'ya tâbi Kefr-Yahud karyesinden Şeyh İbrahim Ebu-Ras (?) Cemmasiye karyesine gelip çocuklara Kur'ân okutdurmağa başladığı vakit mûmâileyh Şeyh İbrahim'den bir sene Kur'ân okuduğu gibi ve pederi Süleyman'dan dahi yazılı meşk ve talim idib fakat sair ulûmdan ders okumadığını ve hiçbir tarafa seyahata çıkmayıb yalnız olup ve Cisir-i Şuğur'da bazı eşya ve levazımatı satın almak için gitdiği misillü bundan bir sene iki mâh mukaddem dahi Hama'ya gidip mûmâileyh Şeyh Abdülfettâh'dan Nakşibendi tarikatı ahzla karyesine avdet ettikten sonra Şeyh Abdülfettâh geçende birlikde Huveyz ve Cemmasiye karyelerine geldiğinde tarikat vermeğe kendisine izin ve ruhsat verdiğini ve Huveyz ve Cemmasiye karyesinin ahalilerinden kimi Şeyh Abdülfettâh'dan ve kimi kendisinden tarikat aldıktan sonra bazıları camus ve öküzlerini kesib it'âm ve mevrû'atları dahi ihrâk etmekle kendisi dahi ahali-i merkûmenin yaptıkları gibi iki re's camusunu fûrûhtla bahalarını fi sebillillah ittifak ettiklerini ve yine böyle yaptığını gördüklerinde ahali dahi kendisine ittibâ' ettiklerinden bu gidişle cümlesine bir cezbe hali gelip idraksiz kalmalarını müteâkib dünyayı terkle seyahata gitmek üzere mevrû'at ve hâneleri ihrâk ve hayvanatlarını zebh ve akçeleri infâk ederek dünyadan halâs olduklarını ve kendisinin Hama'ya ve Hama'da Hazret-i Halid ziyaretine ve ba'dehû Şam'a ve nasib var ise Mekke'ye ve Medine'ye ve olmaz ise Şam'dan nere gideceklerini bilmeyerekden mezkûr iki karye ahalisinin hânelerini ateşle yakmasını emmizâdesi Hasan bin Ahmed'e emretmesi üzerine kendilerinin hânelerini ihrâk ve küsûr köylülere de hitaben bize tâbi olacak olanlar bizim gibi yapsınlar hânelerini yaksınlar deyu tenbih ettiğini ve ahali dahi hânelerini yakıp kendisine tâbi olduklarını ve ol günün akşam vakti karyeden çıktıkları vakit giydikleri don ve uzun gömlekle başka mâ-mülkleri kalmadığını ve Muzik Kalesi'ne hîn-i muvâsalatlarında tutulub buraya getirdiklerini beyân ve kendisi iddiasında bulunduğu denilen Mehdi keyfiyetini kendisinden bi'l-istifsâr Enverü'l-beyân ve Bostanü'l-Ezhân nâm kitabı mütâlaa ettikten sonra kendisine bir hâl gelecek ve dîde-i basireti açılıp ol zaman ileride Mehdi kendisi olacağını bi't-tereddüd anladığını ve binâberîn bu tereddüd üzerine mûmâileyh Şeyh Abdülfettâh'dan bu ciheti lede'l-istifsâr ol dahi kendisinin Mehdi olacağını tasdik ettiğini ve hatta dervişlerine söylemezden evvel bazılarının basireti açılıp bu hali kendiliklerinden anladıklarını ve bazılarının da kendisi söylediğini ve bu keyfiyetden kendisine itikad edenlerin cümlesinin haber

zikir yirmi bir nefer refikleri dahi her ne kadar hânelerinin ihrâkında dahilleri inkâr etmekde bulunmuş ise de mûmâileyh Şeyh Muhammed es-Süleyman'ın emrine itaatle diğer emvâl ve eşyalarının itlâfıyla kendisiyle beraber seyahate çıkmaları tecrîme kâfi bir emâre ve delil addolunarak fiilleri derece-i sübûta vâsıl olmuş ve cürm-i mezkûr ise mücâzât-ı terhîbiyyeyi müstelzim cinayet nevinden bulunmuş olmakla usulen tedkikâtı icra ve cinayetle ithâmılarına karar-vâre i'tâsı zımında işbu evrak-ı tahkike ve teferruât-ı sairelerinin heyet-i ittihamiyeye irsâline karar verildi.

Fi 25 Şevval sene [1]301 ve fi 4 Ağustos sene [1]300

Aslına mutabıkdır

(mühür: Livâ-i Haleb Müstantıklığı)

الذکر بلکہ رفقہ رفیقان وہی کھڑے قدر جا، لڑنے، اچھے اور غلطیوں کا پتہ لگانے اور ان کو دور کرنے اور ان کو بھلا کرنے اور ان کو
سیدھے جنتوں میں لے جانے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو
بے شک اور جانتے اور جاننے والے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو اللہ کے دربار میں لے جانے اور ان کو

اللہم انزلنا

عزیزکم

Halep ile İskenderun arasında açılan yolun iki tarafında, gösterilen arazi üzerine kurulacak mahalleye Şehzade Selim Efendi'nin isminin verilmesi.

Evrak Numarası: 1479-1388-29

Müsevvidi İsmi:

Tesvîdi Tarihi: 4 Z sene [1]303

Tebyûzi Tarihi: 21 Zilhicce Sene [1]303; 8 Eylül sene [1]302

Maliye Nezâret-i celîlesine

Halep ile İskenderun arasında küşâd olunan şose tarîkin iki tarafındaki mahaller kesb-i şeref ve itibar eylemesi hasebiyle gösterilen arzû-yı umumi üzerine şehzade-i civan-baht devletli necabetli Selim Efendi hazretlerinin nâm-ı sâmilere nisbeten orada bir mahalle teşkili ve müceddeden yapılacak ham arazi için öşre bedel-i senevî takrîri nizâmı iktizâsından olan icâre-i zeminin esbâb-ı mebsûteye binâen oralara ebniye inşası için ruhsat talep olundukça takdir ve tahsis hususuna dair olup bâ-buyuruldu-i âlî tevdî' buyurulan tezkire-i ma'rûza ve zîrinde muharrer irâde-i seniyye suretleri melfûfuyla beraber aidiyete cihetiyle ve muhasebe-i nezâret ifadesiyle leffen savb-ı âlîlerine irsâl kılınmış olmağın ber-mûceb-i irâde-i seniyye icabının icrasına himem-i aliyye-i nezâret-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

اورشاد	سورده	سورده	سورده	سورده	سورده
۱۴۷۹	۱۴۸۸	۱۴۸۸	۱۴۸۸	۱۴۸۸	۱۴۸۸

۲۹

صبا ابو استدره از سده کساد افروخته سحر طرفدار این طرفه کی
 مملکت کسب شرف و عبادت کسب سعادت گویند بنوا از روی عمو در زیر ستره از قوت
 دولت و نجابت سلیم آنقدر قدرتی ندیدیم سینه او را هر چه شایسته و مجرب
 باید چه خدمت از حق عجز عجز برل سوی تقدیر که تقدیر از دست
 اجاره زینک اسباب بسوی بنام او را که اینها را جمع از دست کسب اولی
 تقدیر و خصم و دشمنان کسب با سیرت و عفت تو در عین بوی تو سزا بود
 و نیزین کسب را در سینه جویند عادتی بود و بی سزا تقدیر از دست کسب
 صواب است که اینها را در سینه جویند عادتی بود و بی سزا تقدیر از دست کسب

Halep Vilayeti'ne gönderilen Pazarcık ve Tırnova muhacirleri tarafından kurulan köyün Orhaniye olarak isimlendirilmesi.

Bâbîâli
Daire-i Sadâret
Amedi Divan-ı Hümâyûn
Atûfetli efendim hazretleri,

Halep Vilâyeti'ne sevk ve i'zâm olunan Pazarcık ve Tırnova muhacirlerinden yirmi üç nüfus için iktizâ eden arazi i'tâ ve Kilis kazasında İzziye nahiyesi muzâfâtından Sur nâm mahalde masârif-ı vâkı'ası kurban derileri esmânından tesviye olunarak altı bâb hâne ile bir meşid ve mekteb inşa kılınacağından bu suretle teşekkül eden karyenin Orhaniye nâmıyla tesmiyesi zımnında ica-yı icabı ifadesine dair Dahiye Nezâret-i celîlesinden mebus tezkire leffen arz ve takdim kılınmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyrulur ise mantûk-ı münîfi infaz olacağını beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim. Fi 3 Şaban sene [1]304 ve fi 15 Nisan sene [1]303

Sadrazam
Kamil

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i sadâret-penâhîleriyle melfûf tezkire manzûr-ı âlî olmuş ve ber-mûceb-i istîzân icra-yı icabı hususuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişahî şeref-müte'allik buyrularak mezkûr tezkire iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 7 Şaban sene [1]304 ve fi 19 Nisan sene [1]303

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
Bende
Süreyya

رونو
 قلم
 دفتره
 عليه ولا يندسوه و اعلم اولنا بازيجه و طر نوک لأحرار من بركه اوج نصيحه بحوه اقتضائهم الاضاعه و كلبه نصيحه غره باهينه مصافاة سونام
 صحت مصارفه و فقهه قريام و بركه امانته سويه لغرضه ان باب حانه المبرسود و بنت اسف قضيضه بر صولاه سكلانده قريه نك اوقافه ناسو نسو ستمت
 اجرك اجماء امامه سوز راعيه نصيه مبرسوده سعه نك لغا صوره و تفصيله اديك هوز و جبر اده سبه صفة بارشهم سرفعه جديوار سكلوه
 سيعه انقار و دفعه سبله نكره سادرك سرفه قوه انهم ايمانهم اده سادركه
 حسن علم
 كلمه

7
 اجماع شيخنا امامنا
 عاد و فقهه انهم اولاده اولادنا و فقهه اولادنا
 و اده سبه صاب بارشهم سرفعه جديوار سكلوه
 نكره سكلوه سكلوه اولادنا سكلوه اولادنا
 رسعه رسعه سكلوه اولادنا سكلوه اولادنا
 صود و صاب سكلوه اولادنا

Kuraklık nedeniyle muhtaç durumda olan Halep ahalisine yemeklik zahire yardımında bulunulması.

Evrak Numarası: 304-5

Müsevvidi İsmi:

Tesvîdi Tarihi: 5 Teşrîn-i Sâni sene [1]303

Küçük Fuad Bey

Tebyûzi Tarihi: 4 Rebiulevvel sene [1]305; 8 Eylül sene [1]302

Umum numarası: 8 Teşrîn-i Sâni sene [1]303

Maliye Nezâret-i celîlesine

Kuraklık yüzünden musâb olan bazı mahaller muhtacîn ahalisi için kırk bin şinik yemeklik zahire itâsına ve teferruâtına dair Halep Vilâyet-i celîlesinden alınan telgrafnâme 1 Teşrîn-i Sâni sene [1]303 tarihli yazımda zeylen nezâret-i celîlelerine tisyâr ve ol bâbdaki mütâlaa-i aliyye dâverîleri istiş'âr kılınmış idi. Ahalinin ihtiyacı tezâyüd ederek başka suretle şedîd-i ıztırları taht-ı imkanda olmadığı beyânıyla şimdilik yirmi bin şinik hınta bedelinin ikrâz suretiyle verilmek üzere menâfi'-i hisse iânesinden tesviyesine telgrafla me'zûniyet verilmesi hakkında vilâyet-i müşârunileyhâdan bu kere dahi tevârüd eden telgrafnâmenin sureti leffen müşîr-i savb-ı sâmi-i dâverîleri kılınmakla dermiyân olunan şiddet-i ihtiyaca nazaran iktizâsının ifa ve inbâsına himem-i aliyye-i Âsafâneleri derkâr buyurulmak bâbında.

فزونی بود در صفا اثر بود بعد قیامها همچون فقه به تنگ بگفتن فقه
 اعجاز و تقاضای راز صفا در بره جلیله الهیه توفیق الهیه و توفیق الهیه
 زینت فقه جلیله نیز در جلیله کی مظهر علم راز بره استقامت فقهیه است
 اقیس نیز در این کتبه صورت نیاید فضا بره تحت اطراف و احوال
 سبب یک بره به تنگ خط بدلت از راه صورت در یک از راه نافع
 صفا اعجاز توفیق توفیق توفیق درین فقه در بره فقه الاخر توفیق
 توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق
 توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق توفیق

ک

Karadağ ve Bulgaristan prenslerinin İstanbul'da bulduklarında ikametlerine tahsis edilen saraylara ait masrafların Halep Vilayeti'ndeki miri araziden karşılanması.

Bâbîali
Daire-i Dahiliye
Mektubî Kalemi
Aded

Fi 7 Receb sene [1]301 ve fi 21 Nisan sene [1]300 tarihinde taraf-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhîye yazılan tezkire-i aliyye suretidir

Haleb Vilâyeti dahilinde malumü'l-uzmâ emlâk-ı emriyenin bi'l-müzâyede takarrur eden bedelâtı olan milyon iki yüz bin kuruşun Karadağ ve Bulgaristan prenslerinin Dersaadet'de buldukları müddetçe ikameleri için tahsis olunan kasr-ı hümâyûnlarda vuku' bulup Hazine-i Hassa-i Şahane'den tesviye olunan on dört bin üç yüz yedi liradan mahsub olmak üzere Dahiliye tahsisatından tesviyesi ve emlâk-ı mezkûrenin emlâk-i seniyye cenâb-ı Padişahîye ilâvesi hakkında bi'l-istîzân şeref-vürûd buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişahî'den bahisle 27 Rebîulevvel sene [1]301 tarihle şeref-vürûd olan tezkire-i sâmiye sadâret-penâhîlerinde emr ve iş'âr buyurulmuş ve meblağ-ı mezbûrun doksan dokuz senesi Dahiliye muvazenesine dahil bulunan zuhurat fazlasına ilâveten tesviye ve ifası hususunun istîzânı bi'l-havale muhasebe-i nezâretten bâ-derkenar ifade kılınmış olmakla icra-yı icabı hususuna müsaade-i aliyye-i cenâb-ı sadâret-penâhîleri şâyân buyurulmak bâbında.

[3 Rebiulevvel 1305]

Aslına mutabıktır

Bende
(imza)

حسب و تدبیر رکھنے سے معلوم الفاظہ اعلان امر ہے کہ بالمرتبہ فقرہ ایسے ہی لانا اولادہ بر معبودہ ایچوز بہ عروتک فرہ قطع و بقاء سے
پرستہ نہ دیکھتے ہوئے نہ ہی مدتی افکار سے ایچوزہ تخصیص اولیادہ قصہ ہر پندرہ وقوع ہوگا۔ خذتہ خطہ تہا نہ دہر سبب اولیادہ اولادہ
رہ نہ بہ اوچوز بہ برادہ محسوب اور نہ اوڑرہ داخلہ تخصیص نہ نہ سبب و اعلان مذکورہ نہ اعلان سبب سبب یا دہر سبب علاوہ
حقیقہ بلاستنبالہ شرف و درجہ برابرہ ارادہ سبب سبب یا دہر سبب مجملہ ۷، ص ۱۰۱ سے تا ۱۰۲ اور اولادہ تذکرہ سبب سبب
امروا شمار جو رسد و مبلغ مزبورہ فضائہ فقور نہ نہ داخلہ موازنہ نہ داخل ہولناکہ ظہور ات ترتیبک مدد بہ حالہ کر سبب
دستیہ فائولس اولادہ تبار ہونک نہ مرقوم موازنہ نہ ایچوزہ ترتیب مزبورہ فضائہ علاوہ سبب دانہا کہ حضرات
استبانہ بالجدالہ سبب نظر نہ نہ با درکنار افارہ فائسہ اولادہ ایچوزہ ایچوزہ سبب سبب یا دہر سبب
شمارہ جو طوہر باب

تعمیر اصلہ مطابقت

Halep ve Bağdat vilayetlerinde asar-ı atika hafriyatı yapılması için izin talebi.

Babıali Tercüme Odası
Mütercim: fi sene 130_
Musahhih: fi sene 130_

Nev'-i Tercüme: Halep ve Bağdad vilâyetlerinde âsâr-ı atıka
hafriyatı müsaadesinin istihsâli ricasına hâvî

Mesned-i celîl-i Sadâret-uzmâya fi 7 Mayıs sene [12]88 tarihiyle Amerika sefiri tarafından irsâl olunan husus-i tezkirenin tercümesidir.

Halep ve Bağdad vilâyetlerinde âsâr-ı atıka hafriyatı için müsaade istihsâli arzusunda bulunan Pensilvanya Darü'l-fünûnu müdürleri ile Amerika'nın başlıca şâkirdânından olub memâlik-i muhtelifenin sekiz kadar darülfünun ve mekâtib-i aliyyesine vekâlet edenlerin istid'âlarını nazar-ı dikkat-i fehîmânelerine arz etmişidim.

İstidâ-i mezkûru zevcim ile beraber muhtasaran bazı ifadât arz ve ilâvesine cür'et eyledim. Şöyle ki; zevât-ı mûmâileyhim tarafından Dahiliye Nezâreti'ne i'tâ olunan layihada beyân olunduğuna göre Amerika'da Babil ve Asur havalisinin âsâr-ı atıkasını hâvî hiçbir müzehane bulunmadığı cihetle havalî-i mezkûrede yer altında bulunan bunca âsâr-ı atıkadan cüz'î bir mikdarının Amerika mekâtib-i şâkirdânı tarafından ezmine-i sâlife tarihini daha mükemmel suretde tahsile medâr olmak üzere terk ve i'tâsına müsaade-i seniyye-i hazret-i Padişahî erzân buyurulduğu hâlde şâkirdân-ı mûmâileyhime pek ziyade müceb-i şükür ve mahmidet olacaktır. Bir de zevât-ı mûmâileyhim taharriyat-ı hafriyat hakkında mer'iyü'l-icra olan Nizâmât-ı Devlet-i Aliyye'ye vâkıf iseler de Avrupa müzehanelerinde pek çok///

âsâr-ı atıka mevcut olduğu ve halbuki Amerika'da asla bulunmadığı cihetle kendilerine daha ziyade müsaadât i'tâsını istirhâm ediyorlar.

Amerika Reisicumhuru hazretleri dahi bu işi pek ziyade iltizâm etdiğinden zevât-ı mûmâileyhim vesâmete-i senâvirlerini memur eylemiştir. Haberim ve itikadıma göre sual vâki is'âf buyurulduğu takdirde gerek reis-i müşârunileyh hazretleri ve gerek Amerika şâkirdânı imtiyâz-ı mezkûre âsâr-ı atıka ilminin terakkisince taraf-ı eşref-i hazret-i Padişahî'den icra buyurulmuş azîm bir müsaade nazarıyla bakacaklardır. Zât-ı sâmi-i savb-ı Sadâret-penâhîleri böyle bir imtiyâzın beşden on seneye kadar bir müddetle Babil ve Asur âsâr-ı atıkasının Amerika Şirketi müdürlerine i'tâsını tasvib buyurular ise şirket-i mezkûrenin ihrac edilecek âsâr-ı atıkanın nisfını almağa ve Amerika'ya göndermeğe hakkı olmak üzere tayin buyurulacak şerâit ile hafriyatı icra edeceği ve âsâr-ı atıkayı âdilâne taksim ile kâffe-i masârifât-ı hafriyeyi ve hükûmet-i seniyyeye aid olacak kısmının bağlanıp vapura tahmîl edilecek bir hâl vaz'ına muktezî bi'l-cümle masârifî dahi deruhde eyleyeceği itikadındayım. Bundan başka şirket-i mezkûre Amerika'ya gönderilecek âsâr-ı atıkanın tarifâtını ve alçı ile alınmış modellerini Müze-i Hümayûn-ı Osmanî'ye i'tâyâ hazırır. Beyân-ı hâl.

[4 Mayıs 1888]

Halep'in Meadi Mahallesi'nde sakin Muhammed Köse'nin evinde bulunan define hakkındaki tahkikat.

Zabtiye Nezâreti
Mektubî Kalemi
Aded

Halep'in Me'âdi Mahallesi'nde sâkin Muhammed Köse nâm kimesnenin hânesinde bir küp içinde tahminen yetmiş beş kıyye kadar altın define bulunduğu istihbâr kılınmış ve icra kılınan tahariyât ve isticvâbâtdan bir semere alınamadığı gibi merkûm Muhammed de keyfiyeti inkâr eylemiş ise de komşularından Merdum isminde bir kadın definenin ihracında birlikde bulunup büyük bir yeşil küp içinde riyal ve atık on dörder buçuk kuruşluk sikke ve ufak bir paralık olarak altmış-yetmiş kıya ağırlığında gümüş çıkardıklarını ihbar ve bunun üzerine merkûm Mehmed, çıkardığı definenin beş yüz dirhem gümüşden ibaret olup on üç Osmanlı lirasına bir sarrafa satıldığını ikrâr eylediği hâlde defineyi Babü'l-makam Mahallesi'nde Hamde Lülü'nün hânesinde ihfâ eylediklerini ve teslim edeceğini muahharen zevcesi söylemesiyle Hamde Lülü'nün hânesi taharrî olunacağı sırada merkûm Lülü hançerini çekerek rüfekâsıyla beraber kendi üzerine hücum ve sağ kolundan cerh etmiş ise de mütecesirlerin üçü derdest olduğu gibi sahib-i define dahi muahharen vâri-i inkâra sâparak definenin aslı olmadığını ve mahzâ yakayı kurtarmak için bu yolda desise kullandığını söylemesi üzerine o dahi taht-ı tevfiğe alınarak tahkikâtına devam edilmekte olduğu Halep Vilâyeti Polis Komiseri'nden bugün alınan 3 Kânûn-ı Sâni sene 1306 tarihli jurnalden müstebân olmakla arz olunur. ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 26 Kânûn-ı Sâni sene 1306

Zabtiye Nazırı
Bende
Salim

جبکہ معاری محمد بن سکن محمد کوسہ نام کنہ تک خانہ سندہ برکوبیا یعنی تخمناً تمسبہ قد قد التون رفینہ
 بوزنی یعنی استخفافیہ اور اقصان تحوات استخوانان برترہ از مدنی کبی و قوم محمد رفیقاً نظار علیہ السلام قوسوزیہ
 مردوم آسختہ بباربہ رفینہ تک افراجہ برکت بولوب بون ریل کوبیا بچند یال و عیبہ اون در برجمہ
 غرضو سہ روفہ بر بارک لک اولہ رد المشرہ تمسبہ قہ اغزلغہ کوسہ جبقا رفیقاً اجبار دوزرہ اوزرہ
 مرفوم محمد جبقا رفیقہ رفینہ ببعوز دہم کوسہ عبارتاً ولوبادون اوج عثمانی لہ اسنہ بر طرفہ صائد یعنی اوارونک
 حالہ رفینہ باب المقام محمد بن حمدہ لولونہ خانہ سنہ اخفا اید کدی و تسلیم ایچ کبی مؤخرأ سیر محمد صولون
 خانہ سہ تحوی اولہ جبقی ص د مرفوم لولونہ خوبی جکہ کہ رفیقہ بار کنہ س اوزرہ رفیقہ صاع قولندن جرج تمسبہ
 منبرک اوصہ در ہتا اولی یعنی کبی صاحب رفینہ رضی مؤخرأ وارک نظار صاہ رورہ رفینہ اصل اولی یعنی
 و محضایقہ قوریا مریحون ببولک سپہ قوللا یعنی سیر علی اوزرہ ادرھی تحت توقیفہ اوزرہ تحقیقاً نہ دوزرہ
 یکن اولی جب دوزرہ بولس قومیزدن بکون انان ۲ طوٹونکلا تاریخی دوزرہ ان مبان اولی عومہ
 اولونر اوطبہ املاہ جفتہ لہ الامد ۱ طوٹونکلا ۶
 صلی علیہ وسلم
 صلی علیہ وسلم

Arsuz nahiyesinde bulunarak Selanik Vapuru ile Dersaadet'e getirilen taşın Müze-i Hümayun'a nakliyle defter-i mahsusuna kayıt edildiği.

Nezâret-i Maârif-i Umumiye
Mektubî Kalemi
Numara
49

Müze-i Hümayûn Müdüriyet-i âlîsine

Atufetlü efendim hazretleri,

Arsuz nahiyesinde zuhur eden taş, İdare-i Mahsusa'nın Selanik vapuruna tahmîlen gönderildiğine dair İskenderun Kaymakamlığı'ndan bâ-tahrirât gönderilen bileti leffen irsâl kılınmış olmakla bunun vapurdan ihracıyla Müze-i Hümayûn'a nakline ve keyfiyetin iş'ârına himem-i aliyye-i atufileri derkâr buyurulmak bâbında emr u irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 5 Cemâziyelevvel sene [1]309 ve fi 25 Teşrîn-i Sâni sene [1]307

Maârif Nazırı
(İmza: Zühdü)

Devletlü efendim hazretleri,

Müfâd-ı iş'âr-ı âlî-i nezâret-penâhîleri rehîn-i ilm-i acizî oldu. Arsuz nahiyesinde zuhur edib İskenderun Kaymakamlığı'ndan gönderildiği beyân buyurulan taş, vürûd ederek müzeye vaz'ile defter-i mahsusuna kayd edilmiş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 30 Cemâziyelevvel sene [1]309 ve fi 19 Kânûn-ı Evvel sene [1]307

Müze-i Hümayûn Müdürü
(imza: Osman Hamdi)

نظام معارف و اوقاف

موزه همکاران مدبران علی

مکتوبی قلمی

نومرد

۴۹

عظمتی اقامت هفتگی

از سوز ناخوش طوری دیده من سه روز در حضوره سلطه و اوبریه خیل کونر لریکنه دار اسکندر و ده نامها گفته با تجربه کونر بویا پیش لغا ارسالی گفته و گفته برنگه و ایزد
افزاید موزه همکاران گفته و بیفته اشاعه هم علم عظیمی در کار بویا برین امر درام هفتگی مه لاوکر
۱۰ هماره کونر شیخ ماه سر به شیخ

معاش نظری
هفتگی

روند اقامت هفتگی

معاش نظری نظامی همدن هم علم عظیمی در کار بویا برین امر درام هفتگی مه لاوکر
موزه و بیفته در حضوره قلمی و گفته اولی در امر درام هفتگی مه لاوکر
۱۹ نامی هفتگی

موزه همکاران مدبران علی

هفتگی

Mevlana Celaledin-i Rumi ve Abdülkadir-i Geylani ile sülâle-i tahire-i Rufaiyye'den olup askerlikten muaf tutulanlarla ilgili pusulanın takdimi.

Mevlana-yı Rumî kuddise sirruhü's-sâmî hazretleriyle kutbü'l-arifin Abdülkâdir Geylanî radiye-anhü Bârî hazretlerinin sülâle-i tâhirelerin ve bunlar gibi sülâle-i tâhire-i Rûfâiyenin dahi muâfiyet-i askeriyeye mazhar olup olmadıkları hakkında dünkü gün kurenâ-yı hazret-i şehriyârîlerinden Arif Bey kulları vasıtasıyla şeref-bahş sudûr olan sual-i âlî-i hazret-i hilâfet-penâhîleri üzerine bugün icra olunan tedkikât-ı kuyûdiyeye nazaran Mevlana-yı müşârunileyh hazretlerinin sülâle-i tâhirelerinden zükûr ve inâs cihetinden olan çelebiyâna ve müşârunileyh Abdülkâdir Geylanî hazretlerinin sülâle-i tâhirelerinden Bağdad cihetinde bulunanların Bağdad Nakîbüleşraf Kaymakamlığı Vekâleti'nde bulunan zevâtın ve Suriye cihetinde bulunanların da Hama Nakîbüleşraf Kaymakamlığı'ndan tasdikleriyle cümlesine ve sülâle-i tâhire-i Nebeviyeden ve Hazret-i İmam er-Rûfâi neslinden dahi Haleb ve Suriye ve Basra vilâyetlerinde sâkin olan yüz yetmiş dokuz nefere ve yine sülâle-i celîline mebhûsdan Abdülgafur ve Ahmed efendilere ve sâdât-ı alevîyyeden ve sülâle-i tâhire-i Keyâliye'den ve Saadeddin el-Cibavî kuddise sirruhü'l-Bârî hazretlerinin sülâlesinden dahi bazı zevâta hizmed-i askeriyeden muafiyet ihsân buyurulduğu anlaşılmiş ve bu bâbda izahât-ı lazimeyi hâvî tanzim olunan pusula dahi meşmûl-nigâh-ı şevket-penâh-i hümâyûnları buyurulmak üzere leffen arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda ve kâtibe-i ahvalda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve 'l-ihsân şehinşâh-ı keramet unvan efendimiz hazretlerininindir.

Fi 29 Zilhicce sene [1]309

Abd-i memlûkleri
(mühür: Mehmed Rıza bin Mustafa)

مولانا دوی قدس سرہ اسامی حضرت پیر قطب العارفیہ علیہ السلام کی طرف سے ایام حضرت مولانا ظاہر الدین و بوزرگی مولانا ظاہر الدین رفا عینک دوی معاشیہ
 نظر اولوں اور اولوں حقیق دوی کوہ قرمان حضرت سید بزرگ عارف باق قولوں واسطیہ سید بزرگ بر صوم. اولاد سوانح حضرت خدیشا بیگم اور بی بی بوکوندہ جرائع شہادت
 تیوریہ تیار مولانا سید حضرت مولانا ظاہر الدین زکریا و انان بوقت اولاد جیبانہ و سید علیہ السلام کی طرف سے حضرت مولانا ظاہر الدین بغداد حضرت بقی خان بغداد
 نصیب اسراف فاکھانی و شادہ بخت زونان و سورہ جوق بوقان در صحابہ الاشراف قائمہ حضرت نصیب بزمحمدت و مولانا ظاہر الدین بزمحمدت و حضرت مولانا
 شمس الدین حبیب و سورہ و بزم و بزم سکہ اولاد بزم شمس الدین و مولانا جیلد بزم علیہ السلام و احمد قیصر و سید علیہ السلام و مولانا ظاہر الدین کیلید
 و سید علیہ السلام دوسرے ایام حضرت مولانا شمس الدین بزم دوازہ حضرت حکیم دہ معاشیہ اصنام بزم الیقین الکریم و بزمہ ایضاً لائبرہ حاد و بزم بزم دوی
 رسول نظام سوکت بناہ ہیلوز بزم اولاد لفا حیدر و بزم شمس الدین و بزم اصنام و بزم شمس الدین و بزم اصنام شمس الدین و بزم اصنام شمس الدین و بزم اصنام شمس الدین

۹۱
 حد مکتوب

Hazret-i Mevlana-yı Rumî kuddise sirruhü's-sâmî hazretlerinin sülâlesinden olan çelebiler

Sülâle-i müşârunileyhânın hizmet-i askeriyeden afvına dair fi 19 Mart sene [12]87 tarihli irâde-i seniyyeyi mutazammın tezkire-i sâmiye

Kutbü'l-arifin Şeyh Abdülkâdir Geylanî hazretlerinin sülâlesi

Sülâle-i müşârunileyhâdan Bağdad cihetinde bulunanlarının Bağdad Nakîbüleşraf Kaymakamlığı makamında bulunan zevâtın taht-ı tasdikinde bulundurulmak üzere hizmet-i askeriyeden muafiyetine dair fi 24 Şaban sene 1297 tarihli fermân-ı âlî sureti

Sülâle-i müşârunileyhâdan Suriye cihetinde bulunanlarının Hama Nakîbüleşraf Kaymakamlığı'nın taht-ı tasdikinde bulundurulmasına dair fi 16 Zilhicce sene [12]99 tarihli irâdeli tezkire-i sâmiye

Sâdât-ı aleviyyeden Muhammed Said Efendiyle biraderlerinin ve evlâd ve ahfâdının batnen ba'de batın mükellifin-i askeriyeden istisnası hakkında fi 7 Receb sene 1302 tarihli fermân-ı âlî

Sülâle-i tahire-i Keyâliye'den Abdülkâdir Efendi mahdûmu Takiyyüddin Efendi'nin hizmet-i askeriyeden afvı hakkında fi 6 Ağustos sene [1]301 tarihli tezkire-i hususiye

Âl-i Zaibi nâmında ve Trablusşam civarında bulunan evlâd-ı Kadiriyenin hizmet-i askeriyeden istisnasına dair fi 25 Teşrîn-i Sâni sene [1]301 tarihli tezkire-i hususiye

Pîr-i tarikat Saadeddin el- Cibavî hazretlerinin sülâlesinden Hama kazasında Kefr-La-ha karyesinde sâkin İbrahim Efendi'nin silk-i askeriyeden afvı hakkında fi 27 Temmuz sene [1]302 tarihli tezkire-i hususiye

Sülâle-i tahire-i Nebeviyyeden ve Hazret-i İmam er-Rüfâi neslinden Haleb ve Suriye ve Basra vilâyetlerinde sâkin olan yüz yetmiş dokuz neferin âl-i beyt-i Mustafiyyeye hürmet-i mahsus olmak ve bir daha bu yolda istid'â vuku'u bulmamak ve emsal ittihâz kılınmamak üzere külliyyen hizmet-i askeriyeden afvına dair fi 26 Nisan sene [1]303 tarihli tezkire-i hususiye

Sülâle-i tahire-i Rüfâiyyenin esâmîsini mübeyyin defterde ismi dahil olmayan Abdülgafur ve Ahmed efendilerin sülâle-i müşârunileyhâdan oldukları tebeyyün eylemesine mebnî emsali misillü himet-i askeriyeden muaf tutulmaları hakkında fi 5 Eylül sene [1]304 tarihli tezkire-i hususiye

İdlib Nakîbüleşrafı Keyâlizâde es-Seyyid Mehmed Yahya Efendi'nin küçük mahdûmlarının hidemât-ı askeriyeden afvına dair fi 13 Kânûn-ı Evvel sene [1]303 tarihli tezkire-i hususiye

Mevlana-yı Rumî hazretlerinin sülâle-i tâhiresinden ve inâs cihetinde bulunan çelebiyânın dahi muafiyetine dair fi 12 Teşrîn-i Sâni sene [1]304 tarihli tezkire-i hususiye

سلاطین اربابان فی حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

سلاطین اربابان فی حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

سازنده عالم بود و در هر سوره ای که در این کتاب
و احادیثی که در این کتاب
استخوان عقیده را در حدیث خود
فراوانه عالم

سلاطین اربابان فی حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

آل زینبین نامند و در این کتاب
او در حدیث خود
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

سیر طریقت سید کبیر الجباری در حدیث خود
حقانته و کفرها فی حدیث خود
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

سلاطین اربابان فی حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

سلاطین اربابان فی حدیث خود
عقیده و ایمان را در این کتاب
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

اولین لقب است که در این کتاب
کوهی حدیث در حدیث خود
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

مردمان و در حدیث خود
و انانیت خود در حدیث خود
از شیخ سید محمد باقر
محقق مدنی در حدیث خود

Bab kasabasında bulunan definenin meydana çıkarılmasının büyük fayda sağlayacağına dair kaza sakinlerinden Ahmed El-Hasan'ın Halep'ten gönderdiği arıza.

Babıali Tercüme Odası
Mütercim: fi 17 Şubat sene 1307
Musahhah: fi sene 130_

Nev'-i Tercüme: Bâb kasabasında bulunan define meydana çıkarılır ise menâfi'-i azîm hâsıl olacağına dair mezkûr kazâ sâkinlerinden Ahmed el-Hasan imzasıyla Haleb'den müşîr-i celîl-i Sadâret-uzmâya arıza

Mesned-i celîl-i Sadâret-uzmâya fi 16 Şubat sene [1]307 tarihiyle ve Bâb kasabasında Ahmed el-Hasan imzasıyla Haleb merkezinden keşide kılınan Arabiü'l-ibare telgrafnâmenin tercümesidir.

Bâb kasabasında bulunan define meydana çıkarılır ise menâfi'-i azîm hâsıl olur. Fakat acz hâl ile emniyetsizlik buna mâni oluyor.

Saat: 10, Dakika: 00, Mahâll-i merkeziye teslimi: Mutavassıt-ı merkeze irsâli:
Bed'-i muhabere: Hitâm-ı muhabere: 13 minhu Sahibine irsâli:
Vusul numrosu: 99591 İmzalar: Reşid Memur sevk mekâtib-i tarih: 13..
Vasıtasıyla: 16 Şubat Memur-ı nevbet: Tahir Keşide eden memur: Emin
Ahz eden memur: Ragıb

Li-melcei's-Sadareti'l-uzmâ

Yücedü fi kasabatı'l-Bab sirrun meknûnun lev-zahare le-müliet menâfi'uhu el-basîtü el-mâni'u el-aczü' an-cerhi't-tarîk

Mine'l-Bab Ahmed
El-Hasan

تاریخ	مقام	موضوع	ملاحظات
۱۰ شعبان ۱۳۰۷

مسئولین صادره نمودار اول... ملاحظه نمائید...
 کتبه و قضا...
 باب...
 تاریخ... ۱۳۰۷

تفصیلات

محرران این دفتر...

ردیف	نام	مقام	ملاحظات
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

کتابخانه...
 تاریخ...

برجی فی فیه...
 تاریخ...

Halep'te askerlik meselesinden tutuklu bulunan Osmanlı vatandaşları ile İranlı vatandaşların evliliklerindeki yasağın İranlı gayr-ı müslimeye de şumulü olup olmadığı.

Bâbıâli
Daire-i Hariciye
İstişare Odası
Aded
5775

Halep'de mukim olup İranlıları musaddak ve hükûmetçe mukayyed bulunan bir takım eşhâsın bedel-i askeri te'diyesi için tevkif edildiği hakkında cânib-i sefâretten olunan ifade üzerine vâki olan iş'âr-ı aliyye cevaben bazı tafsilatı ve nisvân-ı Osmaniyye ile mütehhil tebaa-i İraniye evlâdı olarak Halep'de üç-dört yüz kimesne olup bunlar hakkında ne yolda muamele ifası lâzım geleceğinin ve men'-i izdivacın tebaa-i İraniyeden efrâd-ı gayr-i müslimeye de şümûlü olup olmadığının istifsârını hâvî Haleb Vilâyet-i aliyyesinden vârid olan 19 Mayıs sene [1]308 tarihli tahrirât havale buyurulmağla mütâlaa olundu.

Tebaa-i İraniyenin nisvân-ı Osmaniyye ile izdivâcları hakkındaki memnû'âtın muhafazasına dair bin iki yüz doksan bir (1291) tarihinde neşr u ilân olunan nizâmnâmede bu gibi hilâf-ı memnû'ât-ı izdivâcdan mütevellid eşhâsın her hâlde tebaa-i Devlet-i Aliyye'den ma'dûd olarak kur'a-yı vilâyet-i askeriyye ve sair her nev' tekâlîf-i emîriyye dahil olacakları tayin olunmuş ve bu hükmün tebaa-i İraniyeden efrâd-ı gayr-i müslimeye de şümûlü olabileceği mütefehhim olmakda bulunmuş ise de Men'-i İzdivâc Nizâmnâmesi'nin birinci maddesinde:

"Tebaa-i Devlet-i Aliyye ile tebaa-i İraniyenin izdivâcı kemâ fi's-sâbık memnû'dur." Deyu muharrer olup "kemâ fi's-sâbık" tabirinin medlûluna nazaran memnû'âtın menşei ve mebd'e'ine rüçû'u ve avdet iktizâ edip halbuki bu hususda bin iki yüz otuz yedi (1237) tarihinde şeref-sâdır olan fermân-ı âlîde; Sünni'l-mezheb nisâ taifesinin Şîa ve Rafizi bulunan İranlılar ile tezevvüc eylemeleri üzerine Memâlik-i Şahane'de rafz ve ilhâdın men'-i intişârı için bu gibi izdivâcların akdinde bulunan e'imme ve muhtaran ile vuku'una sebep olanların eşedd-i ukubetle icra-yı mücâzâtları emr buyurulmuş olduğuna; ve bin üç yüz dört (1304) tarihinde neşrolunan Ahz-ı Asker Nizâmnâmesi'nin otuz ikinci maddesiyle; Men'-i İzdivâc Nizâmnâmesi ahkâmı teyid olunarak, fakat İran Sefâreti'nden ol bâbda vuku'una bulan tavassut üzerine hilâf-ı memnû'iyet-i izdivâc vuku'anın kaviiyen önü alınmak lazimedden olmasından akd-ı nikâh eden e'imme ve muhtarânın icra-yı mücâzâtlarıyla beraber tebaa-i İraniye ile nisvân-ı Osmaniyye izdivâclarından Ahz-ı Asker Nizâmnâmesi'nin tarih-i neşrinden sonra mütevellid kesânın ve taife-i askeriye ile mükellef tutulmaları takarrur edip tebaa-i İraniyeden efrâd-ı gayr-ı müslimenin tebaa-i şahaneden nisvân-ı Hıristiyanıye ile vuku'una bulabilecek te'ehhül ve izdivâclarından şimdiye kadar asla bahs olunmamış olmasına ve ale'l-husus hükûmet-i seniyye cânibinden patrikhanelerle akd-ı izdivâca memur papas ve hahamlara ol bâbda tenbihat

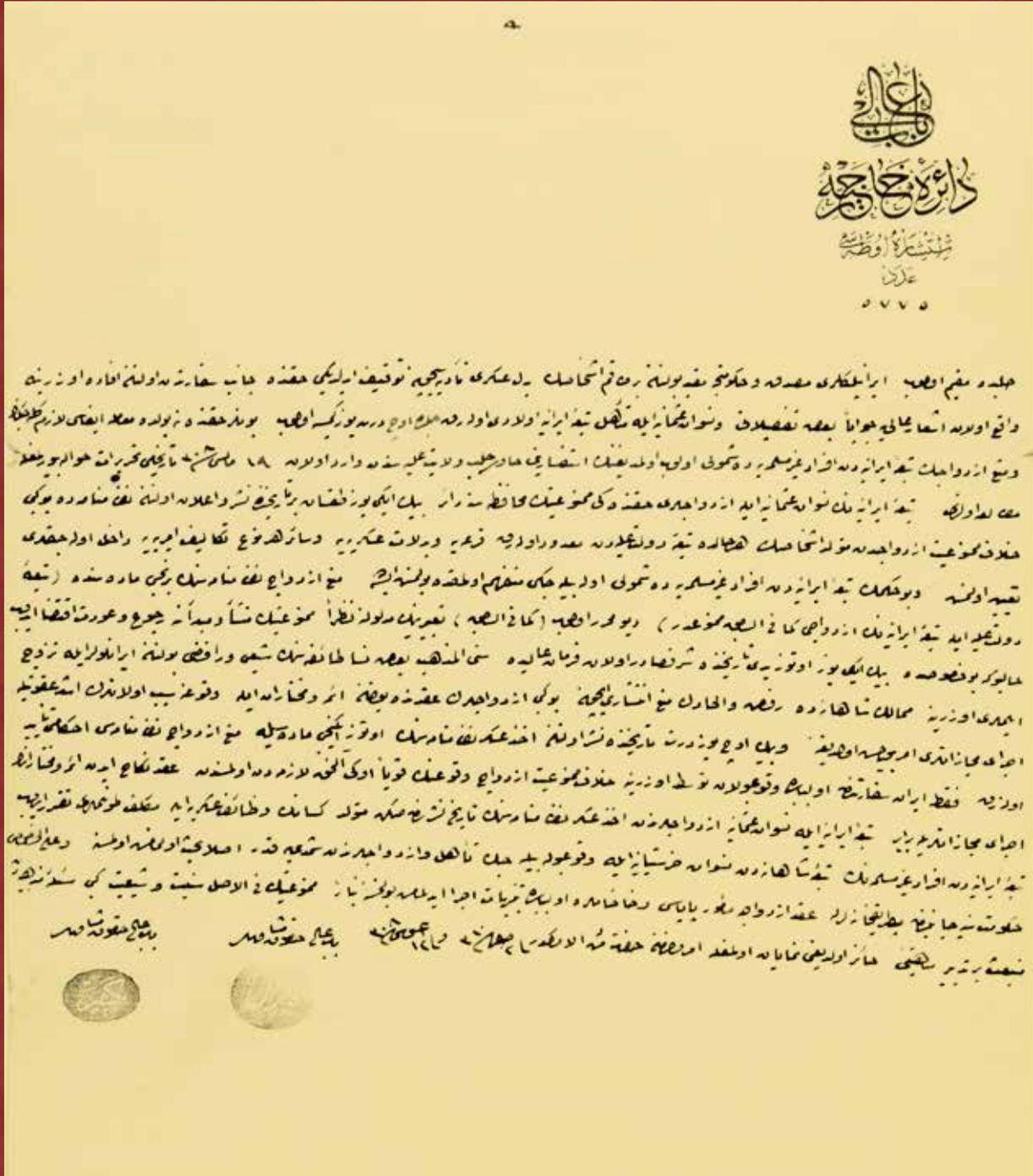
icra edilmemiş bulunmasına binâen memnû'âtın fi'l-asl Sünniyet ve Şiiyyet gibi mesele-i mezhebiyeden münba'is bir tedbir mahiyetini haiz olduğu nümâyân olmakla emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 2 Safer sene [1]310 ve fi 12 Ağustos sene [1]308

Bâbü'lî Hukuk Müşavirleri

(mühür: Keşer)

(mühür: Kabriel)

Halep'te, kale içinde bulunan camilerle Halaviye Camii Arab mimarisinin bedii şekillerini hâvî olup zamanla harap olmasından dolayı ahşap mihraplarının müzeye konulmak üzere İstanbul'a nakli hususu.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

Mektubî Kalemi

Aded

222

Huzur-ı meâli-i mevfûr cânib-i Sadâret-penâhîye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Haleb'de kale derûnunda bulunan cami-i şerif ile Cami-i Kebîr-i Emevî ittisâlinde kâin Halaviye Cami-i şerifinin Arab sanâyi'-i atıkasının enmûzec-i bî-bedeli addolunacak derecede eşkâl-i bedîâyı hâvî bulunan ahşab mihrabları mürûr-ı zaman ile eskiyib adeta dökülecek hâle geldikleri müşahade olunduğundan ve mezkûr cami-i şeriflerin ibadetden mu'attal bulunmaları hasebiyle dahilen ve haricen muhafazadan hâlî demek olarak bu hâl ise bi'l-ahire âsâr-ı mezkûrenin külliyyen ziyâ'ını dâ'î olmakla beraber bazı seyyahîn-i ecnebiyenin dahi âsâr-ı mezkûreyi aşırmağı fırsatçı oldukları mevsûkan müstahber bulunduğundan nefâset ve ehemmiyet-i sanâiyeyi haiz bulunan işbu mihrâblar hakkında o misillü sû'-i-netice vuku'a gelmek ve Müze-i Hümayunca vaz'-ı mevki'-i teşhir kılınmak üzere bunların Dersâadet'e nakli lüzumuna dair Müze-i Hümâyûn Müdüriyet-i aliyyesinden vârid olan tezkire üzerine sebk eden iş'ara cevaben Haleb Vilâyet-i Celîlesinden vârid olan tahrirâtda mezkûr camilerden Halaviye Camii gerçi muhtac-ı tamir ise de derûnunda evkât-ı hamse edâ olunmakda ve diğeri kale içinde bulunmak hasebiyle cemaatden hâlî olduğu gibi kubbesi dahi yıkılarak harâb bir hâlde bulunmakda olub mamafih Halaviye Camii'ndeki mihrâb namazgahın haricinde son cemaat mahallinde olmakla gerek bunun ve gerek kale içindekinin yerinden kaldırılmasında beis olmadığı mezkûr kaledeki caminin banisi mechûl ise de Halaviye Camii Ebu'l-Kasım Mahmud Zengi bin Aksungur'un inşa-gerdesi olub ve beş yüz kırk üç (543) ve mihrab Ebu'l-Muzâf (?) Yusuf bin Muhammed Nasır'ın tamir-gerdesi olarak altı yüz kırk üç (643) sene-i hicriyesinde inşa ve tamir kılındığı üzerlerinde bulunan tarihlerden anlaşıldığı ve mezkûr iki mihrabın alınan fotoğrafları bir teneke derûnunda olarak postaya tevdi'an irsâl kılındığı ve Halaviye mihrabının resmindeki intizâmsız yerlerin mukaddemâ çürüyüb dökülmesiyle bir kısmının yine ufak tahtalar ile yamanmış ve diğeri kısmının da kireçle sıvanmış olduğu ve bu iki mihrabın (silinmiş okunamadı) tahminen altı yüz kuruş kadar bir masrafa muhtaç bulunduğu gibi pek çok parçayı hâvî olmak ve ahşab bulunmak cihetiyle suret-i mıstarda nakli dahi müşkil idüğü beyân ve izbâr olunmaktan nâşi keyfiyet Meclis-i İdare-i Evkâf'a lede'l-havale suret-i iş'ara nazaran bunların Dersâadet'e nakl olunup olunmaması ve nakline müsaade buyurulduğu suretde masârif-ı nakliyesinin Müze-i Hümâyûn tahsisatından itâsı zımında

keyfiyetin huzur-ı sâmî-i Sadâret-penâhîlerine arz-ı ifade ve mezkûr mihrabların nakline müsaade olduğu hâlde erbabı ma'rifetiyle sökdürülüb Dersâdet'e celb etdirileceği müdür-i müşârunileyh tarafından şifâhen beyân kılınmış ve fotoğrafları leffen takdim olunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Muharrem sene 1312 ve fi 27 Haziran sene 1310

Nâzır-ı Evkâf-ı Hümâyûn

(imza)

حضور معارف و جہاد اسلامیہ

نظارہ اوقاف و عمارت
مکرمہ فیضی
عزیز
۱۱۱۱

معروضہ جہاد کیلئے لکھی گئی ہے۔
حیدرآباد میں روئے ہوئے ہیں۔ جمیع شریفانہ جمیع کتبوں کی اصلاح کا یہ معلوم ہے جمیع شریفانہ عہد صنایع عتیقہ ملک انجمن باغی عداوتیہ و جمعیہ کمالیہ
ہاوی ہونے سے انصاف بحراہری مرور نماید۔ اسکی وجہ عارنا دو کتبہ جگہ حالہ کلکوری مشہور اولیہ بقصدہ و نگور جمیع شریفانہ عمارتہ معطل ہونے کی وجہ سے
دائمتہ و خارجہ اسکی نظر سے حالہ دیکھ کر اولہ رقم ہوا حالہ اسکی نظر سے حالہ دیکھ کر اولہ رقم ہوا حالہ اسکی نظر سے حالہ دیکھ کر اولہ رقم ہوا
زمنجو اولہ قوی ہو تو فاسخ ہونے سے نفاست و اہمیت صنایع ہاوی ہونے سے اسکی نظر سے حالہ دیکھ کر اولہ رقم ہوا حالہ اسکی نظر سے حالہ دیکھ کر اولہ رقم ہوا
فنیق اور زرہ بوزک و سعادتہ نقلی زرہ دار مودہ لکھی ہوئے مدبرہ علیہ سندہ دار اولادہ شکر اور زرہ سوادیدہ اسعارہ جہادیا حب و لایہ جہاد سندہ دار اولادہ زرہ
مذکورہ جہاد سندہ جہاد جمعیہ کرم جمعیہ کرم درویش اوقافہ عمرہ الا اوقاف و دیگر فیصلہ جہاد ہونے سے جمعیہ جماعتہ سے خیال اولیہ کی فدیہ بھی بقصدہ فرمایا
جہاد و لکھی ہوئے مع ما فیہ جہاد کی کتابہ نماز کا لکھنا جہاد صولہ جماعتہ جہاد لکھی ہوئے کرک ہونے کرک فیصلہ جہاد کیلئے ہرگز نالہ جہاد ہی اولیہ کی
ہرگز نالہ کی جہاد کہ اسمہ جہاد ہاوی جمعیہ ابو القاسم محمود لکھی ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
اولیہ کی جہاد لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
ایک لکھی ہوئے جہاد لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
دارتہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
کیسب مجلس ادارہ اوقافہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے
سفاہانہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ لکھی ہوئے اسکر کہ ہی اولیہ ہرگز نالہ و درویش و جہاد ابو القاسم ہرگز نالہ لکھی ہوئے

ماہنامہ اوقاف و عمارت
عزیز

Halep'ten Padişaha urban yağının en alasından yağ gönderildiği.

Haleb Vilâyeti
Mektubî Kalemî
Aded
125

Mâbeyn-i Hümâyûn cenâb-ı mülûkâne Başkitabet celîlesi cânib-i sâmisine
Atufetli efendim hazretleri;

Vilâyet dahilindeki urbân yağlarının en alasından yüz kıyya yağın irsâli hakkında emr u fermân celîl-i unvan hazret-i zıllu'llahîye mutazammın olub 2 Nisan sene [1]311 tarihiyle muveşşah olan emr-i telgrafî-i fehimâneleri müceb-i âlîsınca dahil-i vilayetde hâsıl olan yağların en alası Hadidî Aşiretine mahsus olub bundan tedarik edilen yüz on iki buçuk kıyya revgan-ı sade temiz ve pak dört aded hasırlıca vaz' ve üzerleri gayet muhafazalı surette taraf-ı çâkerânemden tahtîm ve temhîr edilerek mahsusan vilâyet polis memurlarından Necib Efendi'ye teslimen ve fiyatını mutazammın pusulası dahi irâde-i fehimâneleri cihetine leffen takdim ve itâre kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 14 Zilkade sene [1]312 ve fi 27 Nisan sene [1]311

Haleb Valisi
(mühür: Hasan)

Fi beher kıyyesi	Kıyye	Kuruş
6 kuruş 36 para	112	773
Mecidî on dokuz kuruş hesabıyla	Beher kıyyesi dört yüz dirhem itibarıyladır	

Yalnız altı kuruş otuz altı paradır

(mühür: Haleb Meclis-i Beledî, 1298)

بایگ دوله خانیگا، بستانچه کورده

۱۷۵

مطهره اسم حضرت
بوده با عدوی خرابه بفرمانت آن اقدس بر نه با فک اساق حظه کی امروزه این احوال مطهره خیرین مطهره در این است
تاریخ فرستاده بود از آنرا که در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها
شادان ایضا بر نه او می گویند در همه ساه نیز و باک است همه عقیده وضع دادند که خانی که نظار صورت حق جلایان
قیم و غیر اینها مطهره در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها
نسخه اوله آن به روزنامه مطهره در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها در این روزها

بایگ دوله خانیگا، بستانچه کورده

۷۷۷ ۱۱۲ ۶۰۴۶

بایگ دوله خانیگا، بستانچه کورده

Halep'te meydana gelen depremde herhangi bir zarar olmadığı.

Fi 1 Mart sene [1]314 Vasıtasıyla (imza) Saat – Dakika: 2.00
 Bed’-i muhbere: Hitâm-ı muhabere: Memurîn imzası:
 An Haleb ilâ_

TELGRAFNÂME

Muhaberât-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir gûne mesuliyet kabul eylemez

Fi 1 Mart sene [1]314 Vüsul numarası: Saat – Dakika: 2.05
 İrsâli Memurîn imzası: İşaret-i mahsusa Tarîk Rûz veya şebb: Rûz
 Dakika Saat: 11 Mahâll-i tarihi Gurub Aded-i kelimat: 25 Mahallî
 numarası: 11

Suretdir
 Dahiliye Nezâret-i Celîlesine

Dün gece altıya çeyrek kalarak Haleb’de dört-beş sâniye kadar şiddetlice bir hareket-i arz hissedilmiş ise de lehü’l-hamd nüfus ve ebniyece bir gûne zarar vuku’u bulmamış olduğu ma’rûzdur.

Fi 1 Mart sene [1]314

Haleb Valisi
 Raif

في ١٢ حارة سنة
 Le 189
 وصول نومروسي
 N° d'arrivé
 دقيقة ساعت
 h. m. du

في ١٢ حارة سنة
 Le 189
 واسطة سبيله
 Transmis par
 دقيقة ساعت
 h. m. du
 بدأ بحارة

ارسالي
 Réexpédié

مخبراً عن انذار من قبل المندوبين في ١٢ حارة سنة

Commencé à
 تمام بحارة
 Fini à

L'Etat n'accepte aucune responsabilité
 Signature de l'employé à raison du service de la télégraphie. Signature de l'employé

De Pour الى عن حارة

مخلى نومروسي	عدد كلمات	غروب	مخلى تاريخي	ساعت	دقيقة	روز وياشب	طريق	اشارات مخصوصه
N° du dépôt	Nombre de mots	Group	Date du dépôt	Heures	Minutes	Matin ou soir	Voies	Indications non taxés
١١	٢٥			١١		روز		

صورتها

راخبر نظارت حارة

رويديم التي حارة قاروه حارة درت بهه ثابته فده شديتبه برهركه اعده عن ايده
 ايده راخر نفوس وايديم بركوتا ضره وقوع عوطامسه او ايديم درفتها

حبيب و
 رائف

Halep halkının sevgisini kazanan Vali Raif Paşa hakkında yazılan Arapça türkünün Padişaha takdimi.

Haleb-Adana ve Havalisi Fevkalâde
Umum Kumandanlığı
150

Mâbeyn-i Hümâyûn canib-i mülûkâne Başkitâbet-i celîlesine

Atufetli efendim hazretleri,

Şeref-vârid olan fi 27 Mart sene [1]315 tarihli telgrafnâme-i âlî-i fehimânelerinin mutazammın olduğu emr u fermân-ı hümâyûn şevket-meşhûn cenab-ı hilâfet-penâhîleri müceb-i âlîsınca mezkûr şarkının kopyası hak-i pâ-yı mekârim-ihativâ-yı hazret-i zillu'llâhiye takdim kılınmak üzere leffen arz ve isrâ olunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 3 Zilhicce sene [1]316 ve fi 1 Nisan sene [1]315

Yaveran-ı Hazret-i Şehriyârî
Ferik
(mühür: Ali Muhsin bin Hasan)

Haleb-Adana ve Havalisi Fevkalâde
Umum Kumandanlığı

Devam et ey zaman, sıkıntılar bizden gitti
Muhakkak bizim için sürur vakti başladı, afiyet geldi.
Vatanın hâmesi Raif Paşa'nın övgülerinin gölgesi altında...
Onunla bizim etrafımızın kıymeti ziyadeleşti..
Heleb halkı için iftiharla tedbirler zuhur etti..

Ümmet içerisinde kim ki hikmet ve yücelik yolunu tutarsa onu nimetlendir ey yücelerin Efendisi.
Ve onu mülkünde yüce ve şerefli olarak yaşat ki zaman onu nimetler içerisinde bıraksın.
Ya Samed her hased edenin hasedinden onu koru.
Ve bizi onunla doğru yola ulaştır ey Kerîm, ona duâ edeni sıkıntıda bırakma....

Düm yâ zamâni'l-münâ fe'l-'anâu 'annâ rahel
Ve's-sürûr-ı kad lenâ beda ve'l-henâ'ü hal
Fî zulli bâhî es-senâü Ra'if Paşa hâmiyyü'l-vatan
Men bih izdehâ kutrunâ bahâ
Ve esbaha et-tedbîr fî iftihâr li'l-enâm bi-Haleb
Dümhü yâ mevlâ ilem-lâmen kad selek fi'l-me'âlî ve'l-hikem fi'l-ümem
Ve ebkîhi li-mülkihi mu'azzaman mümecceden ebkâhü ez-zamânü fî ni'am
Ve ikfih yâ Samed şerra hâsidin iz-hased
Ve ehđinâ bihî ile'r-reşâd yâ kerîmün men de'âhü lâ yüred fi hacel
Şarkının hatimesinde ilk mısralar tekrar etmektedir.

Yaveran-ı Hazret-i Şehriyârî
Ferik
(mühür: Ali Muhsin bin Hasan)

باجه نامه مایه کلامه الخانات عیدیه

مطرفه اسم مطرفه

سفرنامه اولی ۱۱۲۱ تاریخاً از بغداد تا قاهره و غیره در ایام اردیبهشت ماه سنه ۱۲۸۲ هجری قمری
تألیف امیرالمؤمنین حضرت شیخ الاسلام و فاضل العالی حضرت آیت الله العظمی آقا میرزا محمد تقی
اصطلاح
ازاد مطرفه سید محمد

دُمِّ بَارِئِ الْمُنَى فَالْعَنَا عَبَا رَحَلٍ
وَالسُرُورِ قَدْ كُنَّا بَدَا وَالْهَنَا حَلٍ
فِي ظِلِّ يَأْفِي النَّارِيفِ بَاشَا حَامِي الْوَطْنِ

مَنْ يَهْ إِزْدَهَا قَطْرُنَا بِنَهَا
وَاصْبِحَ التَّدْبِيرِي فِي الْفِخَاذِ لِأَلَا نَامُ بِحَلَبَ

دُمَّهُ بِامْتَوِي الْمَلَامِنْ قَدْ سَلَكَ فِي الْمَعَالِي وَالْحَكْمِ فِي الْأَمَمِ
وَاقْبِنِهِ لِمَلِكِهِ مُعْظَمًا بِحَدَا أَبْقَاهُ الرَّمَاتُ فِي نَعَمِ

وَاصْفِهِ بِاصْدَ شَرَحَانِدِ إِذَا أَحْسَدَ
وَأَهْدَانَاهُ إِلَى الرَّشَادِ بِاكَرْبِهِ مَنْ دَعَا لَابْرَدُ فِي بَجَلِ

سرفیکه خاتمه است این است که در این مکتوبه در

ازاد مطرفه سید محمد
اصطلاح

Otluk, samanlık, böcekthane, fındık bahçeleri, zeytinlik, incirlik ve üzüm bağlarıyla hurma ağaçlarının yakılması durumunda bedelinin köy ahalisine tazmin ettirilmesi hakkındaki kanun maddesinin, ağaç kesme ve hayvan otlatma gibi tahribatı da kapsamı hakkında Halep Vilayeti talebinin usul açısından uygun görülmediği.

Bâbîâli
Daire-i Sadâret-i Uzmâ
Mektubî Kalemî
Aded
2714

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Devletli efendim hazretleri,

Otluk ve samanlık ve böcekthane-i dut ve erik ve fındık bağçelerinin ve zeytinlik ve incirliklerin ve üzüm bağlarıyla hurma eşcârının ihrâkında bedelinin kurâ ahalisine kassâme suretiyle tazmîn etdirilmesi hakkında evvel ü âhir bâ-irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhîleri müttehaz bulunan usulün ağaç kat' etmek ve hayvan ra'y eylemek gibi tecavüzât yüzünden ileri gelmekte olan tahribâtın külliyeye şâmil tutulması lüzumu Halep Vilâyeti'nden izbâr olunduğuna mutazammın ve Şûrâ-yı Devlet'e muhavvel 19 Rebîülevvel sene [1]319 tarihli ve 1658 numrolu tezkire-i devletleri üzerine Mülkiye Dairesi'nden i'tâ kılınan mazbatada kassâme suretiyle tazmîn-i hasara dair bi'z-zarure ittihâz kılınmış olan şu usul sırf ihrâk keyfiyetinden mütevellid ahvâle mahzar bulunup bunun kat'-i eşcâr ve ra'y-ı hayvanât ile vuku'a getirilecek zarar ve ziyanlara da şümûlu takdirde artık bu usulât-ı muamelât-ı umumiyede istisnâ edilecek bir hâl kalmayacağı ve usul-i mezkûrenin bu derece ta'mimini ise muamelât-ı adliyye tâbi olan mes'uliyet-i tazminiyenin bi't-tedric kurâ ahalisine tahmîlini intâc edeceği cihetle tecvîz olamayacağından bu makûle hâlâtda kemâ-kân ahkâm-ı kanunîye dairesinde takibât icrası lâzım geleceğinin Halep Vilâyeti'ne tebliği tezekkür kılındığı ifade olunmakla ber-vech-i muharrer tebligât ifasına himmet buyurulması siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 25 Receb sene [1]320; fi 14 Teşrîn-i Evvel sene [1]318

Sadr-ı azam Said

Müslüman olan Halep Hahambaşının oğlu Mehmet Mirat-el Hadi Efendiye yardımında bulunulması.

Bâb-ı Fetva

Daire-i Meşihat

Haleb Hahambaşının oğlu olup din-i mübîn-i İslâm ile müşerref olan Muhammed Mirat el-Hadî Efendi'nin, peder ve akrabasının iânesinden mahrum ve dûçâr-ı fakr ve ihtiyac olduğundan bahisle te'min-i maişeti emrinde âtîfet-i seniyye-i veli-nimet-i i'zâmiye mazhariyetine istid'â-yı delâleti mutazammın savb-ı senâverîye i'tâ ettiği arzuhâl 15 Safer sene 1320 tarihli tezkire-i hususiye ile arz ve takdim kılınmış idi. Mûmâileyh sâika-i zaruretle müracaat ve isti'tâfdan hali olmayıb nâsiye-i hâlinde eser-i kabiliyet ve isti'dâd görülmekde ve merâhim-i cihan-şümûl hazret-i hilâfet-penâhî bu gibiler hakkında bî-dirîğ ve erzân buyurulmakda olmasına nazaran mûmâileyhin de suret-i münasebede tesrîr ve ikdârı vâbeste-i delâlet ve himem-i behiyye-i atûfleridir efendim.

Fi 24 Rebûlevvel sene 1320 ve fi 17 Haziran sene 1318

Şeyhülislâm

(imza: Mehmed Cemaleddin)

داره شىخت

علب خانام باشىك اوغلى اولوب دين مېن اسلام ايله مشرف اولان محمد مرآت الحادى اقدىك
يدر واقرباسك اعانه سندن محروم دوو جار فقر و احتياج اولد يقىته تجبه تا مېن معيشتى امرنده عاطفت سنبه
ولى نعمت اعظمى به مظهر تبه استه عالى و لالى متضمن صوب ثاورى به اعطاي تىكى عرض حال ۵۸ صفر ۱۳۰۸ تاريخى
تذكرة خصوصيه ايله عرض و تقديم قلم شىدى مومى اليه سائقه ضرورته مراجعت و استعطفانده خالى اولمىوب
ناصيه عالنده اثر قابليت و استعداد كورلكده و مراحم جھان شمول حضرت خلافتنا همى بو كيد حقه به درنج و ارزان
بورلقده اولسنه نظر مومى الجكده صورت مناسبه ده تسرير و اقدارى وابسته و لالت و هم عطف ايدير اقدم
الاسلام
محمد اكرم

۲۴ ربيع الاول ۱۳۰۸ و ۲۷ صفر ۱۳۰۸

Halep dahilinde Rakka harabelerinde asar-ı atika kaçakçılığını önlemek üzere Müze-i Hümayun tarafından hafriyat başlatılması.

Maârif-i Umumiye Nezâreti Mektubî Kalemî Müsevvidâtına Mahsus Varakadır

17 Şubat sene [1]320

Evrakın kaleme vürûdu ve tesvîdi

Mümeyyiz: (imza)

tarihleri:

Müdür:

Vürûdu:

Tarih-i Tebyizi:

Tesvîdi: 10 Şubat sene [1]320

Arabi:

Evrak Numarası: 57

Rumî: 17 Şubat sene [1]320

Müsevvîdi: Ali Kemaleddin

174

Hususi Numarası: 6429/83

Halep Vilâyeti Maârif Müdüriyeti'ne

Halep Vilâyeti dahilinde Rakka harabesinde âsâr-ı atika kaçakçılarının icra-yı hafriyatında buldukları beyânıyla bu bâbda istifsâr-ı muameleyi hâvî 9 Teşrîn-i Sânî sene [1]320 tarihli telgrafnâme-i vâlâları Müze-i Hümayûn idaresine lede'l-havale yazılan derkenarlarda harâbe-i mezkûrenin merkeze baîdiyeti hasebiyle taht-ı teftiş ve nezâretde bulundurulması nâ-kâbil ve mahâll-i mezkûrda hafriyat icrasına dahi Müze-i Hümayûn'un işbu üç yüz yirmi senesi (1320) bûdçesi gayr-ı muhtemel olduğu cihetle bin üç yüz yirmi bir (1321) senesi tahsisatından mahsubu icra olunmak üzere sene-i merkûme hulûlünde dört bin kuruş havaleten irsâl oluncağından bu mikdar ile idare-i maslahat olunmasının cevaben taraf-ı şeriflerine izbârı ifade kılınmış olmakla ona göre icra-yı icabı bâbında.

۱۷
سایه

معارف عمومی نظارتی مکتوری قلمی مسوولان مخصوص در دفتر

تاریخ بیبغی		شماره	تاریخ	موضوع	درجه	اوراتک قلمی ورودی و تسویبی نظارتی	
هری	ردی					سودی	درودی
۱۷	سایه		۱۷	۲۱۹۹	۱۲	۵۷	۱۰

حلب ولایتی معارف بورتی

حلب ولایتی داخده رفو فراسنده آنا رغبه خجاییدیه اجرای عقبانده بولند قدری
 بینه بویک استفا معلوم جادی ۵ روزه با چندی تا چندی تفاوت در اولاری
 موزه کلمین اداره لای شمله باریلور در کتاب روم قایم معلومه نه واز وقت بعدین
 همه تحت نقشه دفترش بولند پس آنجا ذیل این ^{موسسه} در محل معلوم عقبانده اجرام
 لازم طلبی جهت مصارف عقبانده ایچوره ایتضا ایتم بملفک حدوا بود چکنه حدوا
 مکتوبه منجهن به اوجیوه بدی بر منجهن تحقیقاته حسب اجرا اولغنه اوزره منجهن
 معلومده در سه سیه غی و سه هواز اولر جهده بر مقدار ایتم اداره مصلحت اولغنه
 جویان طرف منجهن ارباری افاده فایده اولغنه اولر جهده اجرای ایچی بینه

لد
 موزه عقبانده بواجیوه بولند کیمین
 بواجیوه بولند بولند اولغنه

Milli ve Karakeçili Aşiretlerini barıştıran Halep ve Diyarbakır heyetlerinin taltif edilmesi.

Haleb Vilâyeti
Mektubî Kalemi
Aded
520

Devletli efendim hazretleri,

Millî ve Karakeçili aşiretleri arasında bir müddet-i medîdeden beri devam eden beynû-net ve ihtilâfın te'lif ve islahı zımında Halep ile Diyarbakır vilâyetlerinden tayin ve i'zâm kılınan iki heyetin müttehiden vâki olan mesai ve gayretleri sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde netice-i haseneye iktirân ederek ihtilâf mübeddel itilâf olarak emniyet nokta-i nazarınca ezher-i cihet-i muhessenâtı görülüb bu vesile-i cemile ile dahi davet-i hayriye-i hazret-i mülûkâne cümle tarafından bâd ve tezkâr kılınmış idi.

Ancak Diyarbakır heyet-i te'lifesinin mazhar-ı taltifat olarak bura keyyisinin mahrum kalması mahzûniyetlerini mûceb olacağından bu vilâyet heyet-i te'lifiyesini teşkil eden Hamidiye Kaymakamı izzetli Tevfik Bey ve ulemâ-yı mahalliyeden Ömer Efendi'nin dördüncü mecidî nişan-ı zîşânıyla ve dolayısıyla bu işde hüsn-i hizmeti ve umûr-ı memuresinde fart-ı sadakatı meşhûd olmuş olan liva-i mezkûr muhasebecisi Sâlim ve Vergi Müdürü Derviş Efendiler kullarının rütbe-i sâniye ile taltifleri Urfa Mutasarrıflığı'ndan iş'âr kılınmış olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 13 Ramazan sene [1]322 ve fi 7 Teşrîn-i Sâni sene [1]320

Haleb Valisi
(mühür: Kâzım bin Osman)

سابقه صاحبزاده بیگم خانم بیگم

در لنگه اقدم حضرتی

بعلی دگر کبلی عشق تری اوه سده بر من سربده ده بری دوام ای بدینست و اخلاصک تالیف و تصدیق فرموده ای در باره دگر دین تو در تعبیر و تفسیر
 ای بیگم که شما در آن ادب مسایق و غیرت ساری و تقویا حضرت خدیجه کبری (ع) از آن سیه رنگ اخلاص و قبول نمودن اولاد و اینست نقطه نظر خدیجه کبری
 که بر سبب بود و سبب هم بودی دعوت خدیجه حضرت ملکه محرابی که با او شده کار خدیجه ای این را با برکت تالیف و نظر لطیفانه اولاد و بر آن تکلیف فرمودی
 که در زندگی هر چه اولاد جفده بود و اینست تالیف بی شکلی که در میان شما و غرض تو این است و علماء کبر در آن زمان در آن مجید نشانه زینت و طوبی برایشه
 میفرستی و اینگونه سده نظر حدیثی شهر را در آن اولاد که علی حسبی سالم و در کوربری در بیست و نهم فرمودین زینت تالیف و تطبیق و در آن نظر لطیفانه
 انعامین و اینگونه ادب با او در زمان حضرت سید الزکریا - ۱۴۴۵ هجری قمری - در این کتاب

حکایتی

Halep ve Bağdat'ta evlilik, doğum, doğan çocukların cinsi ve dini ile dağılışı şekillerini gösterir istatistik.

Bin üç yüz yirmi senesi şehr-i Mayıs ibtidâsından inhasına kadar bir mâh zarfında Halep şehrinde imrâz-ı mütenevvi'adan vefat edenlerin aded, sinn, cinsleriyle esbâb-ı vefatını ve mensub oldukları mevâki' dahilinde semt-i meşhur ve mahallâtını ve edyâne suret-i inkisâmıyla teeħhülât ve tevellüdâtını hâvî Haleb şehrî bilatını muhtevî Şehrî Sıhhî İstatistikidir

چه احوال پاره سنی شهر ما به انداختن اثر نه قدر بر ماه طریقه
عاجب شهرک اطراف متوجه بود و فایده اینک عدد سه
هستیم اسباب و فایده منسوبه اوله فکر اولی و ثانیه
سه مشهوره در کوهن و دیان شهره انقباض
ناگفته و قولاتی هادی هادی شهره
دیویتی شهرک شهرک حاجی
ایستادن شریفه.

1. SOSYAL HADİSELER

Nefs-i Haleb'de üç yüz yirmi senesi şehir-i Mayıs ibtidâsından inhasına değin vefat edenlerin esbâb-ı vefatlarıyla mensub oldukları mevâki' dahilindeki semt-i meşhur ve mahallâtını irâe eden istatistikdir																																			
Mevâki'	Semt-i meşhuru	Mahallatı	Emrâz-ı cihaz-ı teneffüsiye	Emrâz-ı kalbiye	Emrâz-ı cihaz-ı hazmiye	Emrâz-ı kebediye	Emrâz-ı asabiye	Emrâz-ı dimağiye	Emrâz-ı cihaz-ı beviyye	Emrâz-ı tenasülüye	Emrâz-ı ber-bütüniyye (?)	Emrâz-ı mütenevvî'a	Şeyhülhet	Fuhûl (?)	Fikdân-ı tagaddî	Humma-i şibh-i tifo	Humma-i habise	Humma-i nîfâs	Düsentleri (?)	Difteri	Cuderi	Kızamık	Kızıl	De'ül-hanzîr	Sillürîe	Tesevüm-ü mezzat	Maktûlen veya mesmûnen	Influanze	Kolera	Veba	Emraz (?)	Yekün	Mülâhazât		
1	Ferahra	Ferahra	1		1				1			2	1			1										5							13		
		Bahsita	4		1		4					1				2	1	2				1												16	1
2	Cellum	Akabe		1													1					1											3		
		Cellum-ı Sagır					1										1						1											3	
3	Babû'l-makam	Cellum-ı Kebir	1	1												2																	4		
		Babû'l-makam	3				1	1										1					2			3	1						12		
		Kâsıla		2																			2			1								5	
4	Bankusa	Harretü'l-bostan	1																														1		
		Karılık		3									1			1										3								9	1
		Bankusa		1														1																2	
5	Cüdeyde	Kadiasker																																	
		Cüdeyde	1		3		5	2		1					2	1					1			3		2		1				1	23		
		Akyol	1	1													1						2			1								6	
6	Babû'n-Neyreb	Elmacı				1								1	2										1	1							6		
		Babû'n-Neyreb	2	1				2					1		1	2				1			1			1	1							13	
		Muhammed Bey	1	3												1							1											6	
7	Meşarika	Balat-ı tahtâni		1																						1								2	
		Meşarika					1						2		2								2		2	2								11	
		Selimiye																			1														1
Yekün-i umûmi			14	14	5	1	12	7		1	3	5	3	3	1	16	1	3	6			17			20	5	1					2	137		

Üç yüz yirmi senesi şehir-i Mayıs ibtidâsından nihayetine kadar bir mâh zarfında Hamidiye Gureba Hastanesi'nde vuku' u bulan emrâz-ı mühimme-i müstevliye ve âdiyye irâe ile tedavi edilen hastegânın icmâl-i şehrisi																							
Esbâb-ı emrâz	Mayıs ibtidâsından nihayetine kadar tedavi edilen merzânın mikdarı		Emrâz-ı sâriyye mübtelâ hastegânın kabulü				Vefâyat		Emrâz-ı adiyeye										Mûlahazât				
			Hastahâne dahilinde		Hastahâne haricinde				Şehr-i sabıkdan mevcut		Mayısdâ duhul		Yekûn		İhraç		Vefâyât			Mütebakî			
	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs	Zükür	İnâs		Zükür	İnâs		
Humma-i şibh-i tifoidi								27	18	10	17	37	35	14	12	2	2	21	21	Vefâyâtın biri zatürrie diğeri			
Çiçek sebeh hasebe																					sillürîe bir diğeri fuhul diğeri		
Kızamık																					intan-ı ufniden olduğu		
Kızıl																							
Difteri																							
Kolera																							
Yekûn								27	18	10	17	37	35	14	12	2	2	21	21				

1. SOSYAL HADİSELER

Emrâz-ı Esmâ-i	Üç yüz yirmi senesi şehri-i Mayis ibtidâsından nihayetine kadar bir mâh zarfında vuku' u bulan vefayâtın esbabıyla sinn ve cins ve edyâna suret-i taksimini irâe eden istatistikdir																
	Bir yaşına kadar		Beş yaşına kadar		Yirmi yaşına kadar		Kırk yaşına kadar		Altmış yaşına kadar		Altmıştan yukarı		Edyân				
	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	İslâm	Hiristiyan	Müsevî	Yekûn	
Emrâz-ı cihaz-ı tenefüsüye	1	1	1	3				1	3	2	3	5	4	1	2	7	7
Emrâz-ı kalbiye			1				1	2	1	4	5	6	7	1		7	7
Emrâz-ı cihaz-ı hazmiye	1	1	1								2		3	2		2	3
Emrâz-ı kebediyye									1						1	1	
Emrâz-ı asabiye																	
Emrâz-ı dimağiye			2		1	3	1	3	1	1	1		3	2	2	4	5
Emrâz-ı cihaz-ı beviye							3	1	1	2		4	2	1		4	3
Emrâz-ı tenâsüliye																	
Emrâz-ı ber-bütüniye							1							1		2	
Emrâz-ı mütenevwi'a				1	1							2				1	2
Şeyhühet																	
Fuhul (?)										2	3	1	3		1	2	3
Fikdân-ı tağdi	1										3	1		7		1	3
Hummâ-i şibh-i tifo					2	1	3	5				1	10	2	1	2	5
Hummâ-i							1							1		1	1

habisiye																			1					3			
Hummâ-i nifâs																											
Düsenteri Difteri		2	1	1	1																		2	1	3	3	
Cüderi																											
Kızamık	2	5	6	2	1	1																7	3	1	2	8	9
Kızıl																											
Da'ül-hanzir																											
Sillürle																											
Tessemüm-i mezra'î																											
Maktulen veya mesmûme																											
n																											
influanze																											
Kolera																											
Vebe																											
Gürâz (?)																											
Yekûn-ı umumî	1	3	9	15	10	10	10	10	22	17	12	9	11	18	43	48	13	17	10	7					1	1	72

1. SOSYAL HADİSELER

Mülâhazât	Emrâz-ı adliye							Vefayât	Emrâz-ı sâriyeye mübtelâ hastegânın kabulü		Mays ibtidâsından nihayetine kadar tedavi edilen merzânın miktarı	Emrâz-ı Esmâ-i
	Bâki kalan	Vefayât	İhrâc	Yekûn	Yeniden dühul	Evvelden mevcut	Hastahâne haricinde		Hastahâne dahilinde			
	11 8		153	271	148	123						
												Hummâ-i tifoidi
												Çiçek
												Kızamık
												Kızıl
												Difteri
												Kolera
	11 8		153	271	148	123						Yekûn

الاجور بله سنه تدوينه ايشانغا نيزه قدر براه لوقه و فرجه و وفاتو اسيله سه حوضه و دربان حوضه به تقنين امام ابد ايسنا شريفه

سنه ۱۳۵۱	اربابان														
	کوز			ضيايه			اسلام			انصار					
امير احمد طراز تقيه	۷	۷	۴	۴	۴	۱	۴	۵	۴	۴	۴	۴	۴	۱	۱
امراجه فقيه	۷	۷	۰	۰	۱	۷	۶	۵	۴	۴	۱	۴	۱	۰	۰
امير احمد طراز تقيه	۴	۴	۰	۰	۴	۷	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱
امراجه کريم	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
امراجه عفيف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
امراجه رحمانه	۷	۵	۰	۴	۴	۴	۴	۰	۱	۱	۰	۰	۴	۱	۴
امير احمد طراز بوليه	۴	۴	۰	۰	۱	۰	۴	۴	۰	۰	۰	۰	۴	۱	۴
امراجه تناسيم	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
امير احمد بروجرد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
امراجه منوره	۱	۴	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
شاهزاده شريف	۴	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قول	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
فخرايه فدک	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
هما شير شير	۱۱	۵	۰	۴	۱	۵	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
هما شير	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
هما فدک	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
درستک	۴	۴	۱	۱	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
وغيره	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
صدک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
نظام	۹	۸	۴	۰	۴	۱	۴	۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قره	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
راء التاثير	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
سلي الرنو	۸	۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تسليم برنگ	۴	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
مفتي دريا سوما	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
انظرازا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تولرا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
دبا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کوز	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کوز عظيم	۷۴	۶۵	۷	۱۰	۱۷	۱۴	۱۸	۱۴	۱۸	۱۱	۹	۱۰	۱۷	۱۰	۱۵

الاجور بله سنه تدوينه ايشانغا نيزه قدر براه لوقه و فرجه و وفاتو اسيله سه حوضه و دربان حوضه به تقنين امام ابد ايسنا شريفه

سنه ۱۳۵۱	اربابان						اربابان					
	کوز			ضيايه			کوز			ضيايه		
صا شير	۱۱۸	۰	۰	۱۵۴	۰	۰	۱۵۴	۰	۰	۱۵۴	۰	۰
تولرا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
فدک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قره	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
فدک	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
تولرا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کوز	۱۱۸	۰	۰	۱۵۴	۰	۰	۱۵۴	۰	۰	۱۵۴	۰	۰

Bin üç yüz yirmi senesi şehri Mayıs ibtidâsından nihâyetine kadar bir mâh zarfında Haleb şehrinde vuku' u bulan teehhülât, mevlüdât ve etfâl-i mevlüdenin cins ve edyâna suret-i taksimini irâe eder istatistiktir																								
Süd nineye verilen etfâl						Etfâl-i mevlüdenin cinsi ve edyâna suret-i taksimi						Etfâl-i mevlüde-i zi-hayat						Teehhülât				Mev		
Mülâhazât	Mecmû'î		Gayr-i meşrû'		Meşrû'	Yekûn	Musevi		Hristiyan		İslâm		Yekûn	Mecmû'î		Gayr-i meşrû'		Meşrû'	Yekûn	Musevi	Hristiyan	İslâm		
	Yekûn	İnâs	Zükûr	İnâs			Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs		Zükûr	İnâs	Zükûr	İnâs						Zükûr	İnâs
						45	4	4	5	4	13	15	45					20	25	13	2	1	10	1
						32	1	1	5	5	9	11	32					15	17	7		2	5	2
						28	1	1	5	4	8	9	28					13	15	6		2	4	3
						25		2	3	3	5	12	25					12	13	4			4	4
						40	2	3	7	9	7	12	40					18	22	4		1	3	5
						29	2	3	7	6	5	6	29					14	15	3		1	2	6
						27	2	1	9	2	6	7	27					14	13	6	1	2	3	7
						226	12	15	41	53	53	72	226					106	120	43	3	9	31	
																								Yekûn

Bin üç yüz yirmi senesi şehri Mayıs ibtidâsından nihâyetine kadar bir mâh zarfında Emrâz-ı müstevli veyahut sâriye sebebiyle zuhur eden vefayâtın mahallâtını irâe eder Haleb şehri planıdır.

Hulâsa-i işbu istatistik münderecâtına nazaran şehri Mayıs zarfında yüz otuz yedi aded vefayât vuku' u bulup ahîren edilen tedkikât neticesi olarak yüz elli küsûrunun nüfus râddesindeki mevcuda nisbeten binde bire karîb râddesinde ve sene-i sabikalara nisbeten dahi vefayâtın nisf râddesine kadar tenezzül etmesi nefis-i Haleb'in ahvâl-i sıhhiyesinin icraat-ı sıhhiye semeresi olarak fevkalâde müceb-i memnuniyet bir hâle geldiği anlaşılıyor. Emrâz-ı müstevliye ziyadesiyle tenâkus edip Hummâ-i şibh-i tifoidi suların ve kastalların (?) islâhına vâki olan gayret semeresiyle on altı vefayâta sebebiyet vermiş bu da ahalinin hıfzu'l-sıhhiyeye adem-i riâyetlerinden ileri gelmiştir. Hummâ-i habisiyeden bir vefat vuku' u bulmuştur. Hummâ-i nifâs üç vefayâta sebebiyet vermiş bu da kâbilelerin diplomatsız oldukları cihetiyle usul-i hâzır-ı fenne adem-i vukûflarından ileri gelmiştir. Kızıldan vefat vuku' u bulmayub kızamık on yedi vefayâta sebebiyet vermiş ve beyne'l-etfâl oldukça his olunur derecede hükmünü icra etmektedir. İcra edilen telkîhât semeresi olarak cüderiden hiçbir vefayât vuku' u bulmamıştır. Dif-teriden vefat vuku' u bulmayub Emrâz-ı cihaz-ı teneffüsiye on dört vefayâta sebep olmuştur. Sillurie yirmi vefayâta sebep olub bu da kısmen irsi ve kısmen dahi şerâit-i sıhhiyeye adem-i riâyetlerinden ileri gelmektedir. Emrâz-ı uzviye-i kalbiyeden on dört, Emrâz-ı kebdîye bir, Emrâz-ı cihaz-ı hazmiye beş, Emrâz-ı dimağîye on iki, Emrâz-ı cihaz-ı bevliye yedi, tesemmüm-i mezra'î yedi, düsentriya ? altı, maktulen bir ve Emrâz-ı saire-i mütenevvi'a dahi on yedi vefayâta sebebiyet olmuş ve mecmû'î yüz otuz yedi vefayât vuku' u bulmuştur.

Hastahâne-i Askerî'de iki yüz yetmiş bir nefer tedavi edilmiş lehü'l-hamd hiçbir vefayât vuku' u bulmamıştır.

Mâh-ı mezkûr zarfında İslâmdan otuz bir Hıristiyan ve Museviden üç teehhülât vuku' u bulmuş ve yüz yirmi beş İslâm, yetmiş iki Hıristiyan ve yirmi Musevi ve cümlesi meşrû' olmak üzere iki yüz yirmi altı tevellüdât vuku' u bulmuştur.

Mekâtib-i Tıbbiye-i Şahane Bakterioloji Muallimi, Rüsûmât-ı Heyet-i Teftişîye-i Sıhhiye Reisi, Haleb Vilâyeti Heyet-i Sıhhiye Reisi, Ferik, (mühür: Hamdi Aziz)

Halep vilayeti dahilinde İdlib kazasına tabi yirmiiki köy ahalisinden onüç hane halkının mahsulatı yanmasıyla bunlara Ziraat Bankası'nca verilecek meblağ.

Sadâret-i Uzmâ Mektubî Kalemî

Numara: 4 Tarih-i vürudu: Tarih-i tesvîdi: Mukabele eden: Mübeyyizi:
Müsevvîdi: (imza) Li-eclî't-tebyîz vürudu: Tarih-i Tebyizi: 22-5

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i Celîlesine

Suret-i bâlâda muharrer tezkire mücebince Ticaret ve Nâfia Nezâret-i Celîlesinden ifa-yı muktezasına himmet

Halep Vilâyeti dahilinde olub kazasına tâbi yirmi iki karye ahalisinden üç [yüz] on hâne halkının mahsulatı hasar-zede olmakla ol bâbda verilecek meblağ hakkında.

Ticaret ve Nâfia Nezâreti

Ziraat Bankası

Numara

Umumî: 51028

Hususi: 4

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Halep Vilâyeti dahilinde İdlib kazasına tâbi yirmi iki karye ahalisinden üç yüz on hâne halkının mahsulatı hasar-zede olmasıyla bunlara hâne başına nihâye üçer yüz kuruş verilmek üzere cem'an doksan üç bin kuruşluk kefalet-i müteselsile ile ikrâzı hususunun mahallinden vâki olan iş'âr üzerine arz ve istîzânı Ziraat Bankası idaresinden ifade olunmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 19 Muharrem sene [1]324 ve fi 2 Mart sene [1]322

Ticaret ve Nâfia Nâzırı

Bende

(imza: Zihni)

صه ربه عظمیٰ شریفی

تاریخ	محل	موضوع	ملاحظات
۱۳۲۴	کابل	بازار	
<p>موردی با دو... از آنکه بر اثر...</p> <p>...</p>			

بسم الله الرحمن الرحیم

شماره ۵۱۰۸۱
 تاریخ ۱۳۲۴

مجلس...
 حلیه و...
 قضا و...
 ...

Halep'te Arap Atları yarışının tertip ve icrasına müsaade edilmesi.

TELGRAFNÂME

Numune: 1 Muhaberât-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir gûne mesuliyet kabul eylemez
 Mahâll: Halep Vali Kumandanlığı Mürsel-i ileyhi olan mahal: Deraliyye
 Mutavasıt olan: Numara: 129 Kelimat: 30 Gurub:
 Tarihi: 25 Haziran sene [1]323 Sınıf-ı mektub: Resmi Gündüz veya gece:
 Saat – Dakika: Mahâll-i merkezine teslimi Muvasıt-ı merkeze irsâli: rûz: 5.40
 Bed'-i muhbere: 5.45 Hitâm-ı muhabere: 6.15 Sahibine irsâli: rûz 6.20
 Vüsul numarası: 41 İmzalar: Memur-ı sevk ve mekâtib tarihi: 25 Haziran sene [1]323
 Vasıtısıyla: Memur-ı nevbet: Keşide eden memur: Ahz eden memur:

Huzur-ı sâmi-i sadâret-penâhîye

Halep'de arap atlarının kesreti hasebiyle şehir-i Eylül içinde bir at yarışı tertib ve icrasına müsaade buyurulması muruzumdur, fermân.

Halep Valisi
Nâzım

Bâbîâli
Daire-i Sadâret
Amedi Divan-ı Hümâyûn
1774
Devletli efendim hazretleri

Dahil-i vilâyetde arap atlarının kesreti cihetiyle şehir-i Eylül zarfında bir at yarışı tertib ve icrasına müsaade itâsı hakkında Halep Vilâyet-i behiyyesinden alınan telgrafnâme leffen arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 28 Cemâziyelevvel sene [1]325, fi 26 Haziran sene [1]323

Sadrazam
(imza: Tahsîn)

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûfuyla beraber manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiyye-i sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Cemâziyelâhir sene [1]325, fi 1 Temmuz sene [1]323

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
(imza: Tahsîn)

تعارف و کتابت

بنگاه ارتقا و تعلیم و تربیت بازرگان در تبریز

کتابت و تصدیق و تکلیف	۵۰	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
امضای	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
تصویب و تایید																			

معمولاً صد تیرانه
 جلوه عیب آفرینند گزافه حبیب سزا بول ایچده برات باریش ترقیب و ارجانه مع
 یولر مدظرفنه ام عدلیه

صوب و ایس
 ناطلم

ردیف ۱۲۸۱
 قلم
 حقیقه

داخل دولت و سراسر آن گزافه حقیقه سزا بول ایچده برات باریش ترقیب و ارجانه مع
 ترقیب و ارجانه مع
 ایچده برات باریش ترقیب و ارجانه مع

تاریخ

مدرسہ عالیہ تبریز

سیف الدین

بازار تبریز

تبریز

Halep'de hafriyat sırasında bulunup muayene edilmek üzere gönderilen meskukat-ı atikadan olan altınların Sultan Süleyman devrine ait olduğunun Halep Vilayeti'ne bildirildiği.

5532/52

Maârif-i Umumiye Nezâreti Mektubî Kalemi Müsevvidâtına Mahsus Varakadır
17 Şubat sene [1]320

Evrakın kaleme vürûdu ve tesvîdi tarihleri: Vürûdu:

Tesvîdi: 15 Kânûn-ı Evvel sene [1]323 Evrak Numarası: 18

Müsevvîdi: (imza) Hususi Numarası: Mümeyyiz: Müdür: (imza) 24

Tarih-i Tebyizi: Arabi: 2 Zilhicce sene [1]325

Rumî: 24 Kânûn-ı Evvel sene [1]323

Halep Vilâyet-i aliyyesine

20

29 Teşrîn-i Evvel sene [1]323 tarih ve dört yüz seksen dokuz numrolu tahrirât-ı vâlâyî vilâyet-penâhîlerine cevabdır:

Haleb'in Cüreyn karyesi civarında arazi hafriyatı esnasında bulunup Muhammed el-Kasım nâm birinin hânesinden çıkarılarak irsâl olunduğu iş'âr kılınan kırk dokuz adet altın meskûkât-ı atîka tamamen bi'l-vürûd meskûkât-ı mezkûrenin Sultan Süleyman hazretleri devrine aid olduğu ve mecmuanın sıklığı elli buçuk dirhem ve kıymeti iki bin iki yüz yirmi iki kuruş idüğü Müze-i Hümayûn Müdüriyet-i Umumiyesi'nden ifade olunmuşdur. Ol bâbda.

معارف عمومی نظارتی مکتوبی قلمی تلفرات مسودات مخصوصه و رزومه

تاریخ تنظیم	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ	موضوع
<p>طلب و ریاست</p> <p>۹۰</p> <p>۹۰ سید فتح علی باغ در دست بوزگانه طغوز نمدی</p> <p>خیزانه والای ویرینا هیدیه جوابه</p> <p>موضوعی ایل قشانه و در طغوز عمد دتوہ مسکوات عبقیرت</p> <p>تماما بلرود مسکوات مذکورہ مذ سلسلہ سیمہ</p> <p>حضرتی دورینہ فائز اولیٰ و محمود علی تقی ای بی در</p> <p>باغ اول و در بہر رکھن با بوز خضرہ اجبار بہر</p> <p>در دست خضرہ قشمانی ہار و عمد سن قشمانی ای بہر ای بوز</p> <p>بکھارتی خضرہ ای وکی سوزہ لھاری مد بہر محمد ستم</p> <p>تاریخ در کار بارہ ا خاندان و مقدمہ</p>																							

تاریخ تنظیم
۱۳۲۶

لا
محمد حبیبہ زین
رضی
جواریہ حبیبہ زین
بنوبند محمد
تعداد در
نک صام
بر
موضوع و
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع

Halep'te Zeki Bey ve oğlu Fuat Bey'in Hazine'nin ve halkın yararına faydalı ve hayırlı işlerde buldukları ve Halep ile Hama arasındaki demiryolunun ticaret ve ziraatın artmasına çok vesile olduğundan, halkın şükranda bulunduğuuna dair, Halep Mektupçusu Zeynelabidin Reşid mühürlü arıza.

Padişahım sensin ol mühr-i münîr-i saltanat Sen tefevvuk eyledin ecdad-ı âlişânına Fikrini taklîd eder olsa Felatun ber-hayat	Gece ziyâ-yı nûr-ı adlinle münevverdir zemin Adl u dâd ve merhametde yâ-emirü'l-mü'minin Seyfini taklîd olsa Tehem-ten ber-zemin
---	--

Hâk-i pâyı emel-bahşâ-yı hazret-i hilâfet-penâhîye ma'rûzât-ı abidânemdir,

Hidemât sadakasından dolayı nazar-ı kimya-eser hazret-i zıllu'llâhîyi kazanmış bendegân-ı şâhâneleri cümlelerin nazarında memdûh ve makbûl ve nimet-nâ-şinâslıktan nâşi teveccüh-i şâhâ-neden sâkıt olan bedîh-şân ise Halık ve mahlûk indinde iblis-i lain gibi menfûr ve merdûd oluyor. "El-mülûkû mülhemûn" sırrı güneş gibi âşikâr ve âsâr-ı kudsiyyesi nümûdârdır.

Ezân cümle abâ an-cedd-i asdak bendegân-ı şahanelerinden ve Haleb eşrafından Zeki Bey kullarının kariha-i ilhâm-ı sabîha-i mülûkâneden rütbe-i bâlâ ile taltifi Haleb ahalisince ve cümlece müceb-i ibtihâc ve mesarr ve müstevcib-i şeref ve iftihar oldu. Ve bu vesile-i cemile-i halîle ile de nimet-i adalet veli-nimet a'zamiden mütena'im olan bi'l-cümle Arablar yek-zebân olarak "Tavvalallahu ömre sultaninâ emiri'l-mü'minin" duasıyla ve inâyet-i bî-minnet-i hilâfet-penâhîden müteşekkir bulunan bütün Türkler can u dilden "Padişahım çok yaşa" zemzemesiyle mesâmi'-i kainatı lebrîz-i sürûr eylediler. Çünkü Zeki Bey kulları şevket-meâb efendimize hayırlı dua aldırarak umûr-ı hayriyede ve Hazine-i celîlenin menâfi'-i umumiyesine aid ve memleketin terakkîsine müte'allik kâffe-i husûsâtta her an ve zaman emsaline fâik ve şân-ı ubudiyetine lâyük fedâkârâne hidemât-ı meşkûre ibrâz etmektedir. Hatta rütbe-i sâlise ashâbından yegâne oğlu Fuad Bey köleleriyle haremi Dîlnüvaz Hanım cariyeleri de Zeki Bey kulları gibi nâm-ı nâmî-i hazret-i mülûkâne için ale'd-devam sadakat-ı külliye vermekde ve makamât-ı enbiyâ-yı i'zâm ve evliya-yı kiram ve tekyelere ve zaviyelere kurbanlar göndermektedirler. Zeki Bey kulları sâye-i şâhânedede üçüncü Osmanî birinci Mecidî nişan-ı zîşânlarını hâmidir. Sâye-i terakkîyât-vâye-i hazret-i şahâ-nede Hama ile Halep beyninde temdîd olunan demiryol hattı vilâyetin ticaretince bir kat daha terakkîsini ve ziraat tevsi'ine medâr-ı küllisi olduğundan elsine-i umumiye subh ü mesâ davet-i hayriye-i hazret-i hilâfet-penâhîleri îsâl bârgâh-ı kibriye etmektedirler ve saye-i asayiş-vâye-i hazret-i mülûkâne asayiş ber-kemâl olduğundan ve şâyân-ı arz ve tahrîr bir şey olmadığından şimdiye kadar şifre ile maruzatda bulunmadım. Baki emr u ferman ve şevket u şân veli-nimet bi-minnetimiz imamü'l-müslimin padişahımız efendimiz hazretlerindedir.

Fi 18 Saferü'l-hayr sene [1]325

Halep Mektubçusu
Zeynelabidin Reşid kulları
(mühür)

بارشهم سنه اول و برضرسلفت
 سه نفوسه ابدك ابدك عاليتاكم
 كبر ضيای نور عدلكم مورد برضيه
 عدل و داد و درممنه با اجر المومنين
 فكرى نغلبه ابدك اولسه نفوسه برضيه
 سبلى نغلبه اولسه نفوسه برضيه

فاكياى املجاته حضرت خدوقصيرى معروضانه عبيداه قد

ضمانت صادقه سنه طوبى نظر كيا ا حضرت فل الله بى قرينه بى نكده شهادت ابدك جلد نه نظر نه مدوح و مقبول
 و نعمت ناشنا سلفه نه تن توج شاهانه نه ساقط اولد بختانه ايد خالو و موقوده عنده اجلس لعبيد كى منفور
 و مردود اولور (الملاوك مله موده) سري كوشه كى اشكار و انا قد سين خودا در انازه جلد ابا عده
 اصدقه بى نكده شاهانه لرنده و صب اترافنه ذكى بك قولدر نه قرينه الزام صبيج ملوكانه دده ربه بالوا اخطيض
 صلب العاصيه و جلد به موجب ابراج و صاء و مستوجب شرف و افتخار اولدى و بوسيله جلد جليله ابدك نعمت
 عدالت و نعمت اعظمه نه منعم اولد بالحمد عبد بيزبانده صوره (لمول الله عمر سلطانا ابد المومنينه) دعا بى
 و عنایت جنت خدوقصيرى منكر بولناه خود زكاه جانده دولده (باد اللهم جوده بنا) زفره سيد صاحب كاتانه
 لبريز سرور ايدير هونكه ذكى بك قولدرى شوكتاب افزه خبرك دعا ابدك جوده اهور ضيه ده و قرينه جليله نه
 ضافع عمر به سنه عايد و مكنك زقبينه منعه كافر خصوصانده هله و زعامه امانه فله و شاهه عبوديه لرينه
 فدكانه خيانت مشكوره ابراه اتمكده در حتى ربه نانه اصحابنه يكاه اعلی فواد به كوله لرله حرم و نواز فاهم
 جابره لرده ذكى بك قولدرى كين نام نامى حضرت ملوكانه ايجوده على الدوله صدقات كلبه و بر كده و مقامات انباى
 عظام اولباى كرام و كبر لره و زود لرله قرباندر كوند مكد در لر ذكى بك قولدرى سايه شاهانه اوجينى
 عملى بربن مجبى نشانه دبشترين حامله سايه زقبانوايه حضرت شاهانه ده ها ابدك حلب بيق تميد اولناه
 نيمور بول خله و ابدك نجاتجه بر فاند ها زقبينه و ذراعت نوسعه ملاء كلبه اولد بقده السنه عمر به
 صبح و صا دعوات ضيه حضرت خدوقصيرى ابصال بارگاه كبريا اتمكده در لر و سايه اسبه و ايه حضرت
 ملوكانه اسبه بر كاه اولد بقده و ساياه عمره و تحرير برين اولد بيق شوى قد شرفه ابد معروضانده
 بولنا دم باقى امر و فرمايه و شوكت و شاهه و نعمت بختنرا عام المسليه باد شهر افزه حضرت كده

صبيح كنجيه زبده العاصيه
 رشيد قولدرى

اصغر كوشه
 ۱۸

Padişahın tahta çıkış yıldönümü münasebetiyle Halep'te at yarışı ve çift öküzlerinin terbiyesiyle cinsinin ıslahı müsabakası düzenlenmesine müsaade edilmesi.

Bâbîâli
Daire-i Sadâret-i Uzmâ
Mektubî Kalemî
Aded
889

Tezkire-i ma' rûz suretidir

Cülûs-ı hümâyûn hazret-i tâcdârîye musâdif yevm-i mesudda geçen sene misillü at yarışı icra ve çift ve öküzlerinin terbiyesiyle cinsinin suret-i ıslâhının müsabakası dahi ifa kılınmak üzere müsaade itâsı hakkında Haleb Vilâyet-i behiyyesinin iş'ârı üzerine bi'l-muhabere Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nezâret-i Celîlesinden vârid olan tezkire-i cevabiye arz ve takdim kılınmakla ol bâbda her ne veçhile irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 14 Cemâziyelevvel sene [1]326, fi 31 Mayıs sene [1]324

Sadrizam
Ferid

Şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhîyi mübelliğ-i hâmiş suretidir

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûflarıyla beraber manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i sadaret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 17 Cemâziyelevvel sene [1]326, fi 3 Haziran sene [1]324

Serkâtib-i hazret-i şehriyârî
Tahsîn

Aslına matabıkdır
(imza ve mühür) (mühür)

Suretleri bâlâda muherrer tezkire-i ma' rûza şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhîye mübelliğ-i hâmiş mücebince Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nezâret-i Celîlesine tebligât icra kılınmış olmakla Dahiliye Nezâret-i Celîlesinden dahi ifa-yı muktezâsına himmet buyuruldu.

(imza)

Fi 22 Cemâziyelevvel sene [1]326, fi 8 Haziran sene [1]324

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ذِكْرُ الْأَعْظَمِ

تذکره
 عظمی

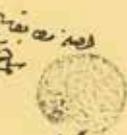
۸۱۹

تذکره معروفه صورتی

جایز و کرم حضرت ناخدا ری به صادق بوم سعورده کینه منلو آنه با این اجلا و حیفه و اکوز لریله تبریکه منسک صوت ا صدوقه ساقیه
 رضا دفا خانقا ادره مع اعظمی قنده حلب ولایت بر سنک اسقاری اوزرینه با اینج اورمان و معادنه و زراعت لقا ره جلیله سند و اردلان
 تذکره جویار عصبه و تقسیم قلمقم اولیا به هدیه و جلیله ا اارده سنه حضرت خلیفه شرفصدور جویا لریله منطوقه سیفا نقاد اولی جلیله کله شادی
 شرف صد اعظمی
 شرف صد اعظمی

شرفصدور اولی ا ارده سنه جناب خلیفه شرف صد اعظمی
 سیده دت تقیم اولی و موقوفه لریله بار منظور عالی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور
 همیشه اولی و لریله اردقانه حضرت خلیفه شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور
 شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور

صورتی کلاوه کلاوه معروفه و کرم صدور اولی ا ارده سنه حضرت خلیفه شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور
 جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور
 جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور
 جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور اولی جویا لریله استو تذکره سائمه صدایه لریله اوزرینه جویا ا ارده سنه جناب خلیفه شرفصدور

Fransa'dan borç para mukabilinde Suriye'nin rehin bırakıldığı şayiasıyla, halkın isyana ve hükümet aleyhine kışkırtıldığı ve yapılan gerekli tahkikat.

Bâbîali
Dahiliye Nezâreti
Şifre Kalemi

Bitlis Vilâyeti'nden alınan şifre hallidir

Sureti zîrde ma'rûz heyecan-âmîz varaka-i müsvedde Ali Beyteddin Cami-i şerifine atılmış ve cami imamı tarafından mutasarrıflığa verilerek mahallince tahkikâta başlanılmıştır. Fakat muhitin icabına ve varakanın tarz-ı tahrîrine nazaran bunun Muş'da tertib olunduğuna pek de kanaat hâsıl olamayıp haricde yapılmış ve bir vasıta ile Muş'a sevk olunmuş olması muhtemel idüğünden başka yerlerde böyle varakalar bulunduğuna dair bir taraftan iş'ârât ve nezâret-i celîlelerince malumât var ise tahkikâta medâr olmak üzere irâde buyurulması ma'rûzdur.

Fî 27 Teşrîn-i Sâni sene [1]325

Vali Vekili
Salim

Bismillahirrahmanirrahim. Ey bu vatan-ı muazzez eczâzından bulunup Osmanlıların himayesinde bulunan bi'l-cümle din karındaşlarımızı ikaz etmek istediğim şu ciheti izah etmek istemeğe o da güya otuz seneden beri harâb olmakda bulunan vatan-ı muazzezimiz iyiliğe yüz çevirerek hastalar gibi hükûmeti işgal eden bir takım hevâ ve hevne mağlub olan menfaat-perestlerin pençe-i zâlimânesinden kurtulub taze hayat bulmuş iken bu kere bûdce tanzimi ile fîmâ-ba'd irtikâb etmeyip hakkaniyetden inhirâf etmeyeceklerine dair Kur'an-ı Kerîm ile yemin bu bâbda ahd u peymân edip ahdlerinde sebât etmeyen alçak menfaat-perest memurîn maaşlarına zam edilmek üzere bu kere Fransa'dan istikrâz edilen yedi milyon lira mukabilinde mâye'l-itibarımız bulunan Şam Vilâyet-i Celîlesinin terhîn edildiği mevsûkan istihbâr olunmakla bu haberin hamiyet-mendân nezdinde ne kadar elîm olduğu vâreste-i izâhdır. Binâenaleyh Haleb ve Bağdad vilayetleriyle vatan-ı aslimiz bulunan Vilâyet-i Sitte dahi ileride vilâyet-i mezkûreye peyder olacağını muhakkak bilmekle vatanımızın bâdire-i mehâlikden kurtarılmağını mürüvvet ve ceddâniye nâmına ve hem de İslamiyet nâmına istirhâm ile te'yiden ikaz eylerim. Millet-i İslâmiyeye her kim bunu umum din karındaşlarına bilib kandırmaya Allahü teâlânın laneti onun üzerine yağsın. Peygamberimizin şefaatinde mahrum kala. Âmîn.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ذات الخلیفہ

شیراز

بعلین ولایت ہونا نہ سیرتہ علیہ

صورتی زبیر وہ معروفہ لہجہ نہ آئینہ ورق ہوئے علی بیتہ الیہ جا مو شریفہ آنکسہ وجا مو باں
 طرفتہ نہ سیرتہ ویریدک محبتہ تحقیقہ با سندانہ فقط محبتک ایجا نہ دور طرف طرز نہ خیرینہ
 نظر آہونک ہوئے تریدانہ بقیہ قناعت حاصل اولیوبہ خار جہہ با پسندہ ویر دا طہ الیہ مو
 سوندانہ اولیوبہ محقق ایہ وگندہ قیہ پر کردہ بود ورق لربولنہ بقیہ دار بر طرفتہ اشعارہ و نظر نہ
 جلیلہ لری معلومہ وایہ تحقیقہ مداد اولیہ اوزرہ ایزہ پیر لیسہ معرفتہ
 والی دلیلی
 سالم
 سال ۱۳۵۰

بسم ارحمہ الرحیم ای بود و طہ معرفتہ اجزا سندہ بولنوب عتقا بیلک صبا سندہ بولنہ با جلد ویر
 فرزند سیرتہ ای با قضا بیلک ایستہ یک شو جہن ایضا وائیک ایستہ مدا اودہ کو یا اوزرہ سنہ ویر بری خزانہ
 اولیوبہ بولنہ و طہ معرفتہ زرا بولک یوزرہ بولک ایستہ لری حکومنی استفاد ایہ نہ بر طاقم لہو لہو
 مغلوب اولیہ منفعتہ بر سئلک بقیہ ظلماتہ سنہ نہ فریدوب تازہ حیات بولسہ ایلیہ بوکرہ بودہ
 نظیر ایہ فی ما بعد ارتقا یا بیروب حقانیتہ و نہ انحراف ایلیہ حکلیہ دار فراد کرم ایہ جمیعہ بو با بدہ عہد
 بیما ریادہ عہد لرندہ تبات ایلیہ بکلمہ منفعتہ سنہ ماوربہ معاسکریہ ضم ایملک اوزرہ بوکرہ
 زانہ و نہ استفادہ ایلیہ بیلی بولنہ لری مقابلیہ ماہ اولیوبہ مز بولنہ نہ شام ولایتہ جلیلہ سندک
 ترقیمہ ایہ لری موقوف استجاب اولیوبہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ
 بناؤ علیہ جلیب و بقدا ولایتہ بولنہ و طہ اصلین بولنہ نہ ولایتہ سنہ و حق ایہ و ولایتہ مذکورہ
 بید اولیوبہ منضمہ بولنہ و بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ
 نامہ استر حال ایہ تا بیہ ایضا طہ ایہم معنی اسد بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ
 ایہ نقل بولنہ لکنی اشعارہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ بولنہ

Osmanlı Donanması'na yardım için Halep İdâdisi mezunlarının "İane Cemiyeti" ne gönderdikleri paranın mahalline ulaştığı.

Donanma-yı Osmanî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti
Merkez-i Umumisi
Aded
289

Dahiliye Nezâret-i celilesine

Nâzır beyefendi,

Haleb Vilâyet-i aliyyesinin merkez-i umumuza muhavvel melfûf telgrafnâmesi mütâ-laa-güzâr-ı acizî oldu. Bu bâbda vilâyet-i müşârunileyhâdan alınan fi 3 Kânûn-ı Evvel [1]325 tarihli telgrafnâme üzerine Mansûr ve Tevfik efendiler, Merkez-i Umumiye-i Haleb ile kendilerinin istîzâh-ı keyfiyet edildik de bu hususda kendilerine Haleb'den bir mektub vârid olmuş ise de henüz çekin gelmediğini ifade ve on gün sonra postadan aldıkları çeki tevdi' eylemiş olduklarından muhteviyâtı fi 22 Kânûn-ı Evvel [1]325 tarihli Bank-ı Osmanî'den bi't-tahsil o gün cemiyet kasasına irâd kaydıyla makbuzu dahi istihzâr edilerek efendi-i mûmâileyhimin vürûduna muntazıran daire-i hesabiyede alıkonulmuş ve ahîren Haleb Vilâyeti'nden telgraf keşide edilmesi hesabıyla salifü'l-arz makbuzun doğrudan doğruya makam-i vilâyet vasıtasıyla irsâli bi't-tensîb vuku'u hali mübeyyin tahrirât-ı mufassalaya leffen bu günkü tarihle tisyâr kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 31 Kânûn-ı Evvel [1]325

(mühür: Donanma-yı Osmanî Muâvenet-i Milliye Cemiyeti
Merkez-i Umumisi Heyet İdaresi Reisi)

۷
رضیه نظامیہ جمعہ سنہ

دعوتِ اسلامیہ کے لیے
معاذ اللہ

مرکز عمومی

عمر

۱۹۷۰

ناظر بک انڈیا

عرب و ملت کے لیے سزاوار اور عمدہ محول کتبوں کے لیے قاعدی معائنہ کیا جاتا ہے۔ یہاں پر ولایت مشاہیر آباد میں
۱۹۷۰ کا نوں اول ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰ کے لیے قاعدی معائنہ کیا گیا ہے۔ اس کے نتیجے میں
بعض کتبوں کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے بعض کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے
نورانیہ کتبوں کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے بعض کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے
دوسری کتبوں کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے بعض کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے
ایسی کتبوں کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے بعض کو دوبارہ دیکھنا پڑا ہے۔ ان میں سے
مفصلہ نظامیہ جمعہ سنہ ۱۹۷۰ کا نوں اول ۱۰۰۰

Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Posta ve Telgraf Nezareti

Telegramme

Devlet Muhaberat-ı Telgrafiyeden Dolayı Hiç Mesuliyet Kabul Etmez

İrsal Tarihi: 27 Kanun-ı Evvel [1]325

Dâhiliye Nezâreti'ne

Osmanlı Donanması'na iâne olmak üzere tertîb olunan oyundan mütehasıl olub Cemiyete te'diye olunmak üzere Haleb Bank-ı Osmani Şubesi'ne teslim eyledikleri kırk beş liranın çekini Dersaâdet Mülkiye İkinci Sınıf talebesinden Halebli Mansur ve Tevfik Efendiler nâmlarına göndermiş oldukları Haleb İdâdi mezunları tarafından ifâde olunması üzerine meblağ-ı mezburun ahzı için mezkûr İâne Cemiyeti Merkez-i Umûmisi Reisi Şefik Bey'e telgrafla malûmât verilmiş ise de bu hususa âid telgrafnâmelerin ücret tâbi tutulması hakkında emr verildiğinden bahisle iâde olunmuşdur meblağ-ı mezbûrun İâne Cemiyetine verilüb verilmediği henüz haber alınamamış olduğundan mûmâ-ileyhimâdan keyfiyetin tahkikiyle verilmiş ise ahz ve istihsâli verilmemiş ise makbuz ilmühaberinin alınarak irsâli müsterhamdır.

Fi 27 Kânûn-ı Evvel sene [1]325

Haleb Valisi Fahri

Bu bâbda kuyûdun ihrâcı zımnında Muhâsebeci Hakkı Bey'e fi minh 28

Beyrut-Şam Demiryolu'nun şiddetli kar yüzünden kapanması sebebiyle Halep'e gidecek yardımın gecikmesi.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Telgraf İdaresi
Devlet telgraf muamelâtından dolayı mesuliyet kabul etmez
Telgrafnâme

Sıra Numarası: 217 Vasıta Merzezi: Bağdad Tarih: 4 Şubat [1]326 Saat: 12

Dakika: 30 Memur imzası: Tekrar keşide veya sevk Memur imzası:

Tarih: 4 Şubat [1]326 Saat: 1 Dakika: 10 Keşide olunan merkez:

Sevk numarası: Mahreci: Beyrut Mevrudu: Numarası: 24359

Kelimat/Grub: 50 Saat: Dakika: Tarık: İşaret-i muhtemele:
Aded: 632

Dahiliye nezâretine

Zeyl. 30 Kânûn-ı Sâni sene [1]326. numara: 630.

Mülhakât-ı vilâyet de dahi fevkalâde bir suretde devam eden şiddet-i şitâ sebebiyle Trablus'un mülhak kazaları beyninde muhaberât ve muvâsalat-ı münkatı' ve ahali-i kurâ kömür ve odun ve zahire ihtiyacına ma'rûf kaldığı gibi hayvanlar beyninde telefât vuku'u bulduğu anlaşılmış ve mümkün olan muâvenât-ı iânâtında bulunmak üzere bir komisyon-ı mahsusa teşkil dahi mukarrer bulunmuşdur. Fermân.

Fi 30 Kânûn-ı Sâni sene [1]326

Vali
Nureddin

دولت تلغراف معاملاتن طولانی مسؤلیت قبول ایتمز

L'état n'accepte aucune responsabilité
à raison du service de la télégraphie

دولت عثمانيہ تلغراف ادارہ سی

Administration des Télégraphes
de l'Empire Ottoman

TÉLÉGRAMME

تلغرافنامہ

Retransmission ou Expédition		تکرار کثیدہ ویا سوق		RECEPTION			اخذ
N° d'Expédition	کثیدہ اولتان مرکز	Date	مأمور امضایی Signature de l'employé	مأمور امضایی Signature de l'employé	تاریخ	واسطہ مرکزی reçu de	سیرہ نومبردی No. d'ordre
		۱۶/۱۱			۱۶/۱۱	بغداد	۱۰۰
		H. ۱۱ M. ۱۱			H. ۱۱ M. ۱۱		

De _____ Pour _____ مورودی _____

N° _____ Mois _____ Date _____ H. _____ ساعت _____
M. _____ دقیقه _____ تاریخ _____ ۵۰ کلمات _____

Voie _____ Indic. Eventuelles _____ اشارت عملہ _____

۶۴۰
رُحید تَغَاتِیہ

نیویں کاتبہ نانچہ ۲۰ نوو ۲۰ ملحقان ورتیہ رضی قورہ العارہ
 برصورتہ دویم ایسہ شدت متنا سیدہ کرابرہ ملحقہ قضا
 بیذہ محابرت و مواصلہ منقطع و اھار قور کور و اورودہ و زینہ
 احتیاجہ معورہ تلمیخ کی حیواند بیذہ تلفات و توجیو ایضا اھار
 و کما اھار معارنات اھانامہ بولنمہ اندرہ بر قومیسوہ محصرہ
 تکید رضی قدر بولنمہ روعہ / کاتبہ نانچہ ۲۰ ورا نورالہیہ

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Telgraf İdaresi
Devlet telgraf muamelâtından dolayı mesuliyet kabul etmez
Telgrafnâme

Sıra Numarası: Vasıta Merzezi: Haleb Tarih: Saat: Dakika: Memur im-
zası: Tekrar keşide veya sevk Memur imzası:

Tarih: 11 Şubat [1]326 Saat: 5 Dakika: 00 Keşide olunan merkez: Sevk nu-
marası: Mahreci: Beyrut Mevrudu: Numarası: 24335

Kelimat/Grub: 120 Tarih: 30 minhu Saat: Dakika: Tarık:

İşaret-i muhtemele: Resmî

Suret

C[evab]. 20 Kânûn-ı Sâni sene [1]326.

Terakim eden karlardan münâkalâtı münkatı' olan Beyrut-Şam hattı havanın müsaa-
desi devam ederse mesâ-i masrûfa ile perşembe gününe kadar ve Haleb hattı da bir hafta
zarfında açılarak trenlerin iade-i intizâm-ı hareketi me'mûl bulunduğu ma'rûzdur.

Aded

630

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

25 Kânûn-ı Sâni [1]326 telgrafa zeyldir.

Birkaç güne açılması ümid edilen Beyrut-Şam tarîkinin son iki-üç gün zarfında nüzûl
eden karlardan kırk kilometrelik mesafenin kâmilin insidâd edildiği ve hâlen havaların
açılmaması ve Beyrut'da yağmurla karışık dolu şeklinde yağışın devamı tarîkin ne vakit
açılacağı hakkında bir fikir-i kat'î vermemektedir. Şiddet-i şitâ inkıta-i taraf-ı muvasala
münasebetiyle kömür ve odun ihtiyacına ma'rûz kaldığı haber alınan ve hakikat-i hâl ma-
hallinden telgrafla isti'lâm olunup Haleb Vilâyeti'ne buralardan mümkün olduğu kadar
muâvenetde bulunulmak mukarrer olduğundan oralara isâl edilecek havâyicin meccânen
ve Şam tarîkiyle nakli zımnında teşebbüsât-ı mukteziye ve serî'anın ifa buyurulması.

Fi 30 Kânûn-ı Sâni sene [1]326

Vali
Nureddin

دولت تلفراف معاملاتندن طولانی مسؤلیت قبول ایتمز

L'état n'accepte aucune responsabilité
à raison du service de la télégraphie

دولت علیاً عثمانیہ تلفراف ادارہ سی

Administration des Télégraphes
de l'Empire Ottoman

TELEGRAMME

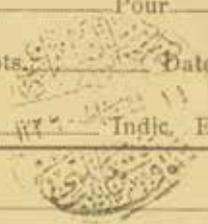
تلفرافنامه

Retransmission ou Expédition			RECEPTION				
تکرار کثیده و یا سواق			اشد				
سوق نومروسی No d'Expédition	کشیده اولان مرکز transmis à	تاریخ date	مأمور امضاسی Signature de l'employé	مأمور امضاسی Signature de l'employé	تاریخ date	واسته مرکزی reçu de	سوق نومروسی No. d'ordre
		۱۵ H. ۱۱ M. ۵	سبک		۱۵ H. ۱۱ M. ۵	طلب	۳

De _____ Pour _____ مورودی بیروت غری

N^o _____ Mots _____ Date _____ H. _____ ساعت _____
M. _____ دقیقه _____ ۱۴۰۰ تاریخ ۱۴۰۰ کلان ۵۹۴۴۵
غروب

Voie _____ ۳۷ Indlc. Eventuelles _____ اشارت محتمله

صورت

بج کابوئی تحیح نزلم ایده خارلرده مناقلاته منقطع اولاده بیروت شم طرفه
لهذا ساعده سی دوام ایدهک معنی معروف ایله یخینه کونته قدر و طلبه فطیده
برهفته طرفه آیدرجه نزلک اعاده انتقام حرکتی موصول بولند یعنی معروفه

داخله تقاریر جلیبه

عدد ۱۲۰

بج کابوئی تحیح تلفراف ذمیر بر فاج کونه آجلس ایده ایبدلده بیروت شم طرفه
صوک ایکی او بی کونه طرفه نزل اولده خارلرده قرحه کیلو مزولعه ما ذله کابوئی
اندر ایبدلده و مالز هوارک آجلس و پیرونده باغفورل خارنیوه طولو کنگده یغیه
دوام طرفه نه وقت آیدرجه صفه هغه بر طرفه قطع و بر ما مکده در سده سنا انقطاع
قرصه مواصله فائیده کور و اودونه ایضا جده مود صده قالدیف خرال نامه و حقیقت صالحه
تلفرافله استلام اولنجه طلبه ولاینه بولر لردنه مکلمه اولدیفی قدر معا و سده بولنکوه مفر
اولدیفنجه اولاره ایصال ایبدلجه مواجبه مجانا و شم طرفه نقلی ضمه نشانه تقیه
و سربعه نه ایضا بیوتی کابوئی تحیح

صورت نورالیده

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Telgraf İdaresi
Devlet telgraf muamelâtından dolayı mesuliyet kabul etmez
Telgrafnâme

Sıra Numarası: 44 Vasıta Merzezi: Adana Tarih: 22 minhu
Saat: 9 Dakika: 25 Memur imzası: İbrahim Tekrar keşide veya sevk
Memur imzası: Tarih: 21 Şubat [1326] Saat: 10 Dakika: 41
Keşide olunan merkez: Sevk numarası: 114 Mahreci: Beyrut Mevrudu:
Numarası: 25406 Kelimat/Grub: 90 Tarih: Saat: 1 Dakika: -
Tarîk: İşaret-i muhtemele: Resmî

Suret

25 Kânûn-ı Sâni sene [1]326 telgrafa zeyldir.

Birkaç güne kadar açılması ümid edilen

Aded

630

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

25 Kânûn-ı Sâni [1]326 telgrafa zeyldir.

Birkaç güne açılması ümid edilen Beyrut-Şam tarîkinin son iki-üç gün zarfında nüzûl eden karlardan kırk kilometrelik mesafenin kâmilin insidâd edildiği ve hâlen havaların açılmaması ve Beyrut'da yağmurla karışık dolu şeklinde yağışın devamı tarîkin ne vakit açılacağı hakkında bir fikir-i kat'î verememektedir. Şiddet-i şitâ inkıta-i taraf-ı muvasala münasebetiyle kömür ve odun ihtiyacına ma'rûz kaldığı haber alınan ve hakikat-i hâl mahallinden telgrafla isti'lâm olunup Haleb Vilâyeti'ne buralardan mümkün olduğu kadar muâvenetde bulunulmak mukarrer olduğundan oralara îsâl edilecek havâyicin mec-cânen ve Şam tarîkiyle nakli zımında teşebbüsât-ı mukteziye ve ser'ânın ifa olunması Nâfia Nezâreti'ne yazılmıştır.

Aded

662

Dâhiliye Nezâreti'ne

C[evab] 7 Şubat sene [1]326. 15 şifre

Şiddet-i şitâ hakkındaki 30 Kânûn-ı Sâni sene [1]326 ve 630 numaralı telgrafnâmenin sureti bâlâya naklen tekrar edilmiştir.

Fi 13 Kânûn-ı Sâni sene [1]326

Beyrut Valisi
Nureddin

دولت اعتراف می نماید که مسئولیت قبول این امر

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

دولت علیه عثمانیه تلگراف اداره سی

Administration des Télégraphes de l'Empire Ottoman

TELEGRAMME

تلگرامنامه

Retransmission ou Expédition		تکرار کشیده و یا سبق		RECEPTION		اخذ	
No d'Expédition	transmis à	تاریخ	مأمور امضایی	مأمور امضایی	تاریخ	درجه مرکزی	شماره نومردوسی
No		date	Signature de l'employé	Signature de l'employé	date	requ de	No. d'ordre
1152		۱۱ ص ۶		ایرج	۹ ص ۶	اطم	۱۱۵۲
		H. ساعت ۶			H. ساعت ۹		
		M. دقیقه ۱۱			M. دقیقه ۶		

De: تهران مورودی
 À: تبریز تاریخ ۹ ص ۶
 Voie: اشراف محصله
 Date: ۱۲ ص ۶
 Eventuelles: ←

صورت

کانونه (۱۱) فنونه زنده بر فای کونه خد احمد امجد ابدی بیروت
 شم طریق صوره ایکی اونجه کونه طرفه تیزول ابده خار لده فیه کیلومتر اوله
 صاف نه که مولا انبار ابدی کی و حال اوله اوله ابدی و بیرون بیرون
 فارسیه طولو شطرنج با خسته درانی طرفه نه وقت احمد بیده کی حقیه بیرون
 فیه و بره مکه در سنه شاد و انتفاع طوره موصد فایسته مکه و او دونه
 ایضا فیه موده فالدین خد الانه و حقیقت حال مجله فایده استقام اوله
 حبه و لایحه بورا لده مکه اولدین فیه عبادت بیولسکوه مقرر اولد فیه
 اوله اوله ابدال ابدی جا هوایجه بخانه و شم طریق فیه حقیه نشانی
 منقار و مایه نه ایضا اوله فایده فایده بازنشسته

شماره

احمد نصاریه

ع ۷ شاطره ۱۵ ص ۶
 موز لو فونو فایده نه صورت با اوله فایده انبار ابدی
 بیروت و ابی
 نور الدین

Halep'te her sınıf halka mahsus tesis olunan Kütüphane-i Umumi hakkında.

Haleb Vilâyeti
Maârif Müdüriyeti
Numara
1954

Mısır Fevkalâde Komiserliği cânib-i sâmisine

Devletli efendim hazretleri;

Haleb'de her sınıf halka mahsus olmak ve muhtelif lisanlarda âsâr-ı muhtevî bulunmak üzere Maarifçe te'sis olunan Kütübhaneye ihtidâsı için orada bulunan müellifine yazılan mekâtib leffen suret-i âlilerine takdim kılındı. Müstagnî-i arz ve beyân olduğu üzere böyle bir müessese-i hayriyenin nef'î mekâtibden ziyade umumi olmak itibarıyla Maarifçe geri kalmış olan memleketimizde mezkûr müessesenin tekmîli için zât-ı âlî-i maârif-perverilerince muâvenet buyurulacağı derkâr olduğundan taraf-ı alilerinden de teşvikât ve tergibât icra ve ilâve buyurulmak üzere muharrerât-ı mezkûrenin mürsel-i ileyhlerine tavsiye-i inâyet buyurulması istihâmıyla takdim-i arîzaya ictisâr kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Rebûlsânî sene [1]332 ve fî 23 Şubat sene [1]329

Haleb Maârif Müdürü
Bende
(mühür)

Şimendifer hattıyla Hama ve Halep'e sevk edilmiş olan dilenci ve yaşlı şahısların sevk masrafları için talep olunan havalenamenin gönderildiği.

Dahiliye Nezâreti
Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti

Kalem kayd numarası: 1213/1247 Dosya numarası: 10
Evrak Kalemî sâdıra numarası: 36836/23 Sevk tarihi: 13 Eylül [1]331
Tarih-i tesvid: Müsevvid: Mümeyyiz: Mübeyyiz:
Tarih-i tebyizi: 12 Eylül [1]331

Hulâsa

Suriye Vilâyet-i âlisine

15 Haziran [1]331 tarihli ve 326 numaralı tahrirât-ı aliyyeleri cevabıdır.

Şimendiferle Hama ve Haleb'e sevk edilmiş olan eşhâsın masârıf-ı sevkiyeleri olarak havalenâmesinin irsâli lüzumu iş'âr buyurulan altın akçe 22465 kuruşluk mukabili olan yirmi üç bin kırk dokuz kuruşu hâvî tanzim edilen 31 Ağustos sene [1]331 tarihli ve 398/13 numaralı bir kıt'a havalename leffen irsâl kılınmıştır. Ol bâbda.

Fi 10 Eylül sene [1]331

(imza)

Dahiliye Nezâreti
Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti
Muhasebe Şubesi
Kalem kayd numarası: 1213/1247

Şimendiferle Hama ve Haleb'e sevk edilmiş olan sâile ? ve aceze gürûhandan bir takım eşhâsın masârıf-ı sevkiyesi olarak işletme müdüründen talep olunan altın akçe "22465" kuruş için havalenâme irsâline merbût muharrerâtda lüzum gösterilmiş olduğundan meblağ-ı mezbûrun mukabili olan yirmi üç bin kırk dokuz kuruş için sene-i hâliye bûdçesinin altıncı faslının birinci maddesinden mahsûben Suriye Vilâyeti nâmına bir kıt'a havalenâmenin tanzimi ve fakat idareten bir taraftan diğer tarafa sevk olunacak eşhâs için ba'demâ evvel emirde Nezâretten me'zûniyet alınması ve bir de elde tahsisât havalenâmesi bulunmadıkça hükûmeti bir deyn taahhüdü karşısında bulunduracak bu gibi muamelâta meydan verilmemesi lüzumunun da Suriye Vilâyeti'ne tebliği manut-ı re'y-i âlileridir.

Fi 26 Ağustos sene [1]331.

(mühür, imza)

		رقم پرونده ۱۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰	
تاریخ صدور ۱۳۰۶ ۱۳۰۶	تاریخ دریافت ۱۳۰۶ ۱۳۰۶	نام و نام خانوادگی جلالی سید محمد	نام پدر سید محمد
نام و نام خانوادگی جلالی سید محمد		نام پدر سید محمد	
<p> در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس... در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس... در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس... در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس... </p>			

دختران
آموزش عالی
 وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

سند وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 طبعاً در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...
 در تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۱ در شهر تهران در کلاس درس...

۱۳۰۶
 ۱۳۰۶

Suriye Vilâyeti
Mektubî Kalemî
Numara
401

Dahiliye Nezâreti-i Celîlesine

Devletlü efendim hazretleri,

29 Haziran sene [1]331 tarih ve iki yüz seksen numaralı tahrîrât-ı aliyye-i Nezâret-penâhîleri cevabıdır.

Şimendiferle Hama ve Haleb'e sevk edilmiş olan eşhâsın bir kısmı sâile ve acize gurûhundan ve bir kısmı da oralara sevk edilmek üzere Kudüs cihetinden gönderilen takımdan ve tebaa-i Osmanıyyeden oldukları arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 17 Ramazan sene [1]333 ve fi 16 Temmuz sene [1]331.

Suriye Valisi nâmına

Defterdar
(imza)

Suriye Vilâyeti
Mektubî Kalemî
Numara
326

Dahiliye Nezâreti-i Celîlesine

Devletlü efendim hazretleri,

Şam-Hama ve temdîdi demiryoluyla tevârîh-i muhtelifede hükûmet hesabına Hama ve Haleb'e sevk edilmiş olan eşhâsın üçûrât-ı nakliyesi olarak işletme müdüriyetinden altın akçe yirmi iki bin dört yüz altmış beş kuruş istenilmekle aliyyü'l-usul havalenâmesinin irsâline müsaade buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 16 Şaban sene [1]333 ve fi 15 Haziran sene [1]331.

Suriye Valisi Vekili
Defterdar
(imza)

مکتوبات

مکتوبات

۱۳۱

دفعه پنجم

دفعه پنجم

۱۳۱ مکتوبات
مکتوبات
مکتوبات

مکتوبات

مکتوبات

مکتوبات

۱۳۱

دفعه پنجم

دفعه پنجم

۱۳۱ مکتوبات
مکتوبات
مکتوبات

مکتوبات

Halep'te bulunan asar-ı atıkadan eski kutu ile fincanın Müze-i Hümayunlar Müdüriyet-i Umumiliği'ne gönderilmek üzere Maarif Nezareti'ne teslimi.

Arzuhâl: 99

108

4936/169

Âsâr-ı atıkadan bir kutu ile bir fincan hakkındaki vilâyetden muhavvel muamele-i evraka derkenardır

Emr-i âlî-i vilâyet-penâhîleri mücebince mezkûr fincan ile kutu bir çift derûnunda olduğu hâlde Müze-i Hümayûnlar Müdüriyet-i Umumiyeliği'ne irsâl olunmak üzere postahaneye teslim edilmiş olmakla işbu muamele-i evrak li-ecli'l-hıfz Evrak Müdürlüğü'ne emr u havale buyurulmak üzere manzûr-ı sâmi-i cenâb-ı vilâyet-penâhîye arz ve takdim olundu. Ol bâbda.

Fi 26 Temmuz sene [1]332

(imza)

۹۹
۱۰۸

۵

۶۹۴۶
۶۶۴

آثار قیمتی در روضه شریف رضی به عقدہ کی ولایتہ محمد

مسلمہ کی اورتہ درکنار

اورتہ ولایتہ شریف رضی میں مکتوبہ شریف رضی دروت
اولیٰ و ثانیہ صورتہ کھریں مدیرہ محمدہ ایساں اولیٰ و ثانیہ

پوستہ کھانی تلمیذہ اوسطہ ابر مسلمہ کی اورتہ ولایتہ

ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً ایضاً
اورتہ لکڑی لکڑی لکڑی لکڑی لکڑی لکڑی لکڑی لکڑی

مکتوبہ شریف رضی دروت و غیرہ مکتوبہ شریف رضی

محمد
محمد

Halep haricinde ve iki cadde arasındaki İslam kabirlerinin tecavüzden korunması.

Müstağnî-i anhô evkaf hakkındaki madde-i kanunîyenin suret-i tatbikiyyesine mutazarrı' talimatdır:

1- Vilâyât ve liva merkezlerinde hâkimü'ş-şer'in riyâseti altında müftü-i belde ile evkaf müdür veya memurundan mecâlis-i idare ve belediyece gerek kendi azalarından, gerek haricden intihâb edilecek birer zâtdan mürekkeben bir komisyon teşkil olunacaktır.

2- İşbu komisyonlar merkez vilâyât ve liva ile mülhak kazâ merkezlerinde madde-i kanunîye mücebince ne kadar müstağnî-i anhô mebânî-i vakfiye ile vakıf arsalar var ise malum olduğu hâlde hangi vakıfdan olduğunu tasrîh etmek üzere hudud ve zirâ'ıyla müteferriâtını melfûf numune vech ile tanzim olunacak defâtirde tahrîr edecek ve kıymet-i muhammenelerini dahi hizalarına işaret eyleyecektir.

3- Sebt-i defter olacak arsalardan şeref ve mevkiine göre üzerlerine ceza-i masârif ile yapılacak akaratlar menâfi'-i külliye te'min edeceği anlaşılmalr hâne-i mahsusuna işaret olunacaktır.

4- Müstağnî-i anhô evkafı sebt-i defter edilen daire dahilinde muhtac-ı tamir ne kadar hayrât-ı şerife mevcud olduğu ve ihyâ ve imarları için ne mikdar masârif ihtiyarı lâzım geleceği ve masârif-ı dâimelerini te'min için ne kadar akçeye ihtiyac olduğu ayrıca gösterilecektir.

5- Komisyonların tanzim edecekleri defterler mecâlis-i idareye verilecek ve mecâlis-i mezkûrece mesâcid-i şerife ve mekâtib-i ibtidâîye ve medâris-i ilmiye ve hastahâne gibi müsessesat-ı hayriyeden hangisine ihtiyac olduğuna ve bunların nerede ve ne kadar masrafla vücuda getirileceğine dair icab eden mazbatalar tanzim olunarak nezârete gönderilecektir.

Müstağnî-i anhô evkaf hakkındaki madde-i kanunîye

Yeni Düstûr, cild: 3, sahife: 421

مستغنی عن اوقاف وقفه ماده قانونیه نه مو تنظیمه متفرع تعلیمات -

- ۱ ولایات و گورگزارنده حاکم السیاحه - باسی القده معنی بلده ایبه اوقاف مدیر و یا مالکینده مجلس اداره
بودیمه کرن کنده اعضا زنده کرن خایجه نه اتجا ایله جمله بره و زنده مرگنا برقیسینم تشکیل اولمجه -
- ۲ استقویسوز مرکز ولایات و یا لول ایبه ملکیه قضا رازنده ماده قانونیه بیخبر نه قد - مستغنی عن اوقاف متفرعات
ایله وقفه عمره و زاییه معلوم اولمجه ماده هکیمه وقفه اولمجه تصریح ایله اولمجه حدود و زاییه متفرعات
موقوف نمونه و یا ایبه تنظیم اولمجه تازه خبر ایله جمله وقتت محکم لری و یا حدالیه اساس اولمجه -
- ۳ ثبت وقف اولمجه عمره لرون سرف و موقوفه گوره اولمجه جزئی مصارف ایبه یا ایله جمله عقایر متفرعات نامیه ایله جمله
اصولکونر هانه مخصوصه اساس اولمجه -
- ۴ مستغنی عن اوقاف ثبت وقف ایله دیره اولمجه محتاج تعمیر نه قد - غیرت سرفه مریه اولمجه و یا ایله ایله ایله
نه مقدار مصارف احتیاج لازم طریقه و مصارف دکم لری نامیه ایله تعمیر نه قد - اقرار احتیاج اولمجه آریله کوننده ایله جمله -
- ۵ قیاسیون تنظیم ایله جهدی و قرا مجلس اداره و یا ایله جمله مجلس زکامه م ساجد سرفه و مصارف ایله
و یا ایله جمله وقفه قاری کونسان هیریه و یا ایله جمله احتیاج اولمجه و بونون زکامه و یا ایله جمله مصروفه و بونون
کوننده جمله و یا ایله جمله بونون بظطر تنظیم اولمجه وقفه نه کوننده ایله جمله -

Numara: 9 Mülkiye ve Maârif 494 Müsevvidi:

Tarih-i Tesvidi: 22 Teşrîn-i Evvel sene [1]332 (imza) 5 Rebûlâhir sene-i minhu, 16 minhu

Tarih-i Tebyizi: fi 27 Rebûlevvel sene [1]335, fi 8 Kânûn-ı Sâni sene [1]332

4 hatt 448

3 derkenar 120

Haleb Vilâyeti'ne tahrirât

Haleb'de Müşarefe nâmıyla ma'rûf İslâm kabristanından defn-i emvât olunan aksâmının duvarla taht-ı muhafazaya alınması için muktezî masârıfa karşılık olmak üzere mezkûr mezaristanın defn-i emvât olunmayan bazı aksâmı hakkında Maliye Nezâreti Vekâlet-i celîlesinin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 8 Haziran sene [1]332 tarih ve yirmi numrolu tezkiresi melfûflarıyla Mülkiye ve Maârif Dairesi'nde lede'l-kırâe evrak-ı mezkûre 18 Haziran sene [1]332 tarihinde Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulub bu hususda mahallinden ilk defa vâki olan istîzânın tarihine nazaran aradan on sene kadar medîd bir müddet mürûr ettiği anlaşıldığından mahallinden yeniden bir mütâlaa sorulmaksızın ittihâz olunacak kararın muktezâ-yı hâle tevâfuk etmemesi ihtimaline binâen hâl-i hazırda göre mütâlaât-ı mahsûsanın savb-ı âlîlerinden istiş'ârı ifade edilmiş ve evrak-ı mevcude iade olunmak üzere leffen irsâl kılınmış olmakla ol bâbda.

نومرد	مردی	تاریخ تسویه	تاریخ تیس
۹ مکرم و معاری ۴۹۴	۴ مط ۴۴۸	۲ درج ۱۲۰	۱۵ ۱۳۳۶ ۸
<p>صوبه دیوبند خجراته</p> <p>مجلسه شافیه نامیه معروف اسلام قبرستانه دغه امواته ازانده</p> <p>دیوبند تحت محافظه انجمنی ایچوه مقضی مصافیه فایسولوه اولمه اوزره مذکور</p> <p>کا فزایستانک دغه امواته اوزمابام بعضه افسای خفق مالیه نفعه</p> <p>دکانه صبه سنک سورای دولت هولای دیوبند ۸ جمادی الثانیه تاریخ ویدکی نورد</p> <p>مذکورسی مقفونیدیم بیکه و معاف دزه سنک لوقالقیته اوزره مذکور ۱۸</p> <p>تاریخ سورای دولت هولای دیوبند بوجاییه مجلسه ایچک دغه واقع اولومه</p> <p>استیذانک تاریخه نظراً آزاده اولومه قدر صبه برمدت مدور ایچکی نورد</p> <p>برایج مجلسه بیکه برده له صور مقضیه اتحاد اولومه قران مقضای</p> <p>توفقه انجمنی اصرانه بنای مال مالک کوره بوجاییه کی مه نفعات محصوره</p> <p>اسمای مقضیه صبه عالیله ایچک افام و درجه اعام اولومه اوزره نفا</p> <p>ایچک قاضیه ایچک قادر اولومه</p>			

Halep vilayetindeki mahkumların, cepheye gidip savaşarak suçlarını affettirmek istedikleri.

Meclis-i Mebûsân'a

Telgrafnâmeyi getirene bahşış verilir

476

Sıra Numarası: Vasıta Merkezi: Tarih: Dakika:

Saat öğleden evvel/ sonra: Memur İmzası:

Devlet-i Osmaniyye Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâreti
Hükûmet telgraf muhaberâtından dolayı bir gûne mesuliyet kabul etmez

Numara: Tarih: 7 Nisan [13]34

Dakika: 2/40 sabah Saat öğleden evvel/ sonra: Memur İmzası:

Sevk veya keşide: Mahrec: Haleb Numara: 17242 Kelime/ Gurub: 75

Tarih: 4/3 Saat: Dakika: öğleden evvel/ sonra: Tarık:

İşaret-i Muhtemele:

On sekiz yaşından dûn olanlarla alil-i mahkumînin mazhar-ı afv-ı âlî olmak üzere esâmîsi tahrîr buyurulmuş olduğundan ifa-yı hizmet-i askeriyeye elverişli olduğumuzdan hasbe'l-beşeriye vuku'u bulan müceb-i mahkumiyet-i kabahatimizi irâde buyurulacak cebbe-i harbde kanımızla temizlemek tekrar kabahata yahud firara teşebbüs edenlerimiz olursa idamla vücudumuzun izâle olunması şartıyla âtifet-i seniyye-i takyize delâlet buyurulması müsterhamdır.

Umûm mahbûsîn nâmına
Abdülvehab oğlu Abdülaziz

۴۷۶

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

موسس میرزا حسن

سوره نوح و استغاثه تاریخ دینچه مأمور انضامی	ساعت اول کتودن شماره (۱۱)	مأمور انضامی	کتابخانه جمهوری اسلامی ایران	مأمور انضامی	ساعت اول کتودن شماره (۱۱)
---	---------------------------	--------------	---------------------------------	--------------	---------------------------

شماره: ۱۷۴۴۴ / کتودن: ۷۵ / تاریخ: ۲۰ - ۴ / ساعت: اول / اول کتودن شماره: (۱۱) / طرانی: اشارات مجلیه

اولی از این است که در این کتاب در بیان مکتوبات و نظیر آن که عالی المرحوم میرزا حسن محمد باقر
اولی از این است که در این کتاب در بیان مکتوبات و نظیر آن که عالی المرحوم میرزا حسن محمد باقر
تاریخ هجری المرحوم میرزا حسن محمد باقر
اولی از این است که در این کتاب در بیان مکتوبات و نظیر آن که عالی المرحوم میرزا حسن محمد باقر
تاریخ هجری المرحوم میرزا حسن محمد باقر

محمد باقر
محمد باقر

کتابخانه مجلس شورای اسلامی - تهران - ایران

کتابخانه

کتابخانه

Halep şehrinin büyümesiyle şehir dahilinde kalan kabristana dair.

Halep Vilâyeti
Mektubî Kalemî
Umumi: 1664
Hususi: 164

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

İdare-i Umumiye-i Dahiliye Müdüriyeti ifadesiyle şeref-vârid olan 16 Mart sene [1]334 tarih ve 13222/93 numrolu tahrirât-ı aliyye-i nezâret-penâhîleri cevabıdır:

İş'âr buyurulan kabristanlardan en ziyade kıymet-i mevki'esi olan ve defn-i emvât henüz men' edildiğinden taze kabirleri muhtevî bulunan Büyük İbâre ve Küttâb ve Seyyid Ali ve Karlık mezarlıklarının fûrûhtu için ecsâm ve ızâm-ı emvâtın nakli gayr-ı kâbil bulunduğundan Evkâf Nezâret-i celîlesinin emr u teklifi dairesinde bunların hemen satılarak bedeli ile yeni bir mezarlık ittihâzı imkânı görülememesine binâen bu yerlerin mürûr-ı zaman ile kâbil-i istifade bir hâle gelmesine intizâren belediyeye terki ile mukabilinde belediyece şimdiden bir mezarlık mahallî tahsis ve irâesi teklif edilmiş idi.

Teklif-i vâki fi'l-hâl belediyenin de menfaatine muvâfık olmamakla beraber bir taraftan şehir dahilinde defn-i emvâtın men' edilmesi ve esasen ihtiyaca kâfi makbere mevcut bulunmaması ve diğer taraftan Evkâf Nezâreti'nin yeniden bir mezarlık te'sis ve küşadı taze mezarları hâvî kabristanların satılması gibi maddeten ve şimdiden gayr-ı kâbil bir şarta ta'lik etmesinden dolayı dermiyân edilmiştir.

Şu hâlde teklif-i vâki Efkaf Nezâret-i celîlesince kabul edilmediği takdirde satılabilecek aksâmın şimdiden fûrûhtu ve üzerine daha bir mikdar akçe ilâvesi suretiyle yeni bir mezarlık tesisi ve eski mezarlıkların da cihet-i vakfın uhde-i temlikinde ibkâsına vilâyetin katıyen bir itirazı yoktur. Şu kadar ki, bu ihtiyac te'min edilemediği takdirde belediyenin de kendisine hiç olmaz ise eski mezarlıklardan mürûr-ı zaman ile istifade hakkı te'min olunmadıkça yeniden bir mezarlık tesisine teşebbüs edemeyeceği tabî bulunduğundan şu hâlde Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i celîlesinin kendi teklifleri vechile hemen bir mezarlık yeri tesisi esbâbının istikmâl buyurulmasını istirhâm eylerim. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 25 Nisan sene [1]334

Halep Valisi
(imza)

خاتون قلمی

مکتوب قلمی
۱۶۶۶ هجری
۱۶۶ خورشیدی

دائمه نظارت عليه السلام

معرضه جائز کبر

اداره عمومی و اهل مدیریت افاده پور سرف داره اوقاف ۱۶ مارچ ۱۹۹۷ تاریخ ۱۹۹۷ نومبر و نومبر انجمن علماء علماء
 مؤیدین انظار چربنده قبرستان بوده ان باب و مناسبتی اوقاف و درجه اموال همو رعایت گردید که تازه قدرتی نمود
 بولانه چون عماره و کتاب و سببی و سایر مراد نظر باین فروعی اعمیه بنام و عظام اموال فاعلی غیر قابل بودند بقصد
 اوقاف نظارت علیہ السلام از نظر کلی از مسموہ بوزنک همایه جردی بیلتی چربی بر مراد اموال فاعلی نمود چه مسموہ بنا
 بوزنک مرور نماید بطریق انظار و بر اقامت انظار بجهت زنی بر مضافه عصبه بر مسموہ بر مراد اموال فاعلی مخصوص و از انسی
 تعلق پذیرد. تعلق وضع فی الحال بجهت یک در مسموہ اموال مراد بر طرفه شهر اقامت و در مسموہ اموال فاعلی
 در اساسا اقبالی بقصد موجود بر اموال و در طرفه مسموہ اوقاف نظارت بجهت بر مراد اموال فاعلی تاسیس و تساری تازه مراد اموال فاعلی و
 بر مسموہ اموال فاعلی کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 نظارت علیہ السلام بر مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 بر مراد اموال فاعلی تاسیس و تساری کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 برای اقبالی تاسیس و تساری کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 از مسموہ اقبالی تاسیس و تساری کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 در جهت همایه بر مراد اموال فاعلی تاسیس و تساری کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف
 در جهت همایه بر مراد اموال فاعلی تاسیس و تساری کوی ماده و مسموہ بر مسموہ اوقاف نظارت بجهت در اول و در مسموہ اقبالی تعلق وضع اوقاف

حکومت قلمی

حصه

۱۶ مارچ ۱۹۹۷

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn
Kalem-i Mahsusa
Umumi: 110707
Hususi: 17

Dahiliye Nezâret-i celîlesi cânib-i sâmiyesine

Ma'rûz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki;

Haleb'de şehrin inşaatından dolayı dahil-i belde kalan ve bazı tecavüzata ma'rûz olan mezarlık mahalleri hakkında münasib ser suret-i hâl bulunması için nezâret-i celileri müsteşarı Mustafa Abdülhalık Beyefendi hazretlerinin vilâyetde buldukları sırada Kudüs Evkâf Müdürü Cemîl Bey Haleb'e i'zâm edilmiş idi.

Mûmâileyh tarafından i'tâ olunan raporda dahil-i şehinde kalmış ve emvât defni men' edilmiş olan Büyük ve Küçük İbâre ve Küttâb ve Seyyid Ali ve Karlık mezarlıklarının şehrin tevsî' ettiği noktalarda bulunmak itibarıyla umrân-ı beldenin icabat-ı zaruriyesi karşısında buldukları hali muhafaza edebilmelerine imkân olmadığından şehrin tevsiyat-ı âtiyesiyle alâkadar olmayacak ve medenî bir intizam ile ilâ-mâşâallah-i teâlâ beka-pezîr olabilecek umumi bir kabristan tesisi tensîb edilmiş ve bunun için şehrin en vâsî' kabristanı olan ve haric-i belde bulunan Salihîn mezarlığının etrafının bi'l-istimlâk tevessü'ü ve etrafına duvar inşası ve aile kabirleri için yer tahsis olunmak suretiyle tarh ve tanzimi muvâfık görülmüş olduğu ve henüz münderis olmayan kabirlerin ve ızâmın buraya nakliyle defn-i emvât men' edilen yerlerin müstağnî-anh hâle vaz'ı vilayetce deruhde edildiği ve umumi kabristan ittihâz olunacak mahallin keşf ve haritalarının tanzimi hususunun belediyece havale edildiği gösterilmiş iken vilâyet Evkâf Müdüriyeti'nden alınan tahrirâtdan bu metrûk kabristan mahallerinin belediyece terkiyle müceddeden kabristan ittihâzı için istimlâki icab eden mahallin de belediyece istimlâk ve kabristan olunarak irâesi vilayetce iltizâm edilmekte bulunduğuna anlaşılmaktadır.

Nezâretin bu hususda takib ettiği gaye müstağnî-anh kalan kabristan mahallerinin men' ve fûrûhtundan bir menfaat temini değil mekâbir-i İslâmiyeyi ba'demâ tecavüzat vuku'una mahal bırakmayacak ve mekâbire hürmet-i vecîbe-i şer'îye ve medinesinin telkîn eylediği intizamı istihsâle medâr olabilecek bir hâle vazetmekden ibaret olup satılacak yerler bedelâtının bu evsâfî haiz olacak bir mezarlık mahallinin tevsî' ve tanzimine karşılık tutulması da mukarrer bulunmuştur.

Defn-i emvât yeni men' edilmiş olan yerlerdeki kubûr ve ızâmın nakline vilayetçe şimdilik mahzur görülürse bunların da duvar içine alınıp teşcîri ve bir hâl-i intizama vaz'ıyla tecavüzâtdan sıyânet edilmesi esbabına tevessül edilmesi münasib olur. Şu suret şehrin ve belediyenin menafine hâdim olmakla beraber Hazine-i Evkâfın vakfiyetleri câ-yı bahs ve tereddüd olamayan mekâbir-i İslâmiye üzerindeki hukuk-ı tasarrufiyesine de mürââtı tazmîn etmekde olmak itibarıyla daha muvâfık olup müsteşar-ı müşarünileyhin vilâyetde buldukları sırada şu esası tervîc etmiş olmaları da şu mülâhazaya müstenid olduğu derkâr bulunduğundan bu hususda Haleb Vilâyeti'ne tebligât münâsebe ifa buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Cemâziyelevvel sene [1]336 ve 10 Mart sene [1]334

Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır Vekili nâmına müsteşar
(imza)

2. İMAR FAALİYETLERİ

2.1. İMAR

2.2. DEMİR YOLU

2.3. SU YOLLARI

2.4. TELGRAF

Haleb Kalesi'nin Babünnasr kapısının harap olması nedeniyle tamir masraflarının karşılanması.

Yazıla

Haleb Valisi vezirim Mehmed Ragıb Paşa'ya Haleb mollasına ve muhassılına ve vücûh-ı ahali ve iş erlerine hüküm ki;

Halebü'ş-Şehbâ tarafından vürûd eden tahrirât mefhûmunda Haleb kalesinin şehir kapılarından Babü'n-Nasr tabir olunur kapının üzerinde olan kârgir mürûr-ı eyyâm ile müşerref-harâb ve sukût-ı resîde ve lede'l-keşf dört bin yüz kuruş masârif ile husûl-pezîr olacağına binâen cânib-i mîrîden tamir etdirilmesi hususunu ahali-i belde ifade eyledikleri beyânıyla bâb-ı mezkûrun tamiri husûsu irâde olunduğu halde masârifü Haleb Muhassıllığı emvâlinde mahsûb olunmak üzere mübaşeretine ruhsatı hâvî emr-i şerifim i'tâsını muhassıl-ı mûmâileyh memhûr şukkasında ve Haleb kadısı ilâmında tahrîr ve inhâ eyledikleri ecilden kuyûda müracaat olunduk da mukaddemâ Haleb'in Haricisin ve İçkalesi müşerref-harâb olduğundan masârifü lede'l-keşf seksen altı bin kuruşa muhtac olduğuna binâen tamiri husûsu lede'l-inhâ Haleb gibi belde-i cesîmede vücuh ve tüccardan mütemevvil adamlar var iken böyle masârif-ı seferiyyenin kesreti evânında tamirât-ı kale deyu cânib-i mîrîden akçe mutâlebe olunmaması Haleb valisi ve muhassılının vacibe-i zimmetleri olmakla tamiri iktizâ eden mahallerin cümle ittifakıyla iktizâsına göre serî'an tamir ve termîmi husûsuna ibtidâr olunmak üzere iki yüz on beş senesi Muharreminde emr-i şerifim verilmiş olduğu Başmuhasebe'den derkenar olunmakla el-haletü'l-hâzihi hengâm-ı sefer ve müzâyaka olduğundan bu makûle masârifâtlar idare ve i'tâsına mesâğ-ı mîrî olmadığından tamiri istid'â olunan bâb-ı mezkûrun üzerinin bundan akdem sâdır olan emr-i âlişânım mücebince serî'an tamiri ve hayrının irsâlim kararına ? irâde-i aliyem ta'alluk gelmekle mücebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın bâ-takrîr hasseten işbu emr-i âlişânım isdar ve _ ile irsâl olunmuştur.

İmdi vusûlünde siz ki vali-i müşâr ve mevlanâ ve muhassıl-ı mûmâileyhim ve sairlersiz. Ber-vech-i muharrer irâde-i aliyem mantûk-ı emr-i şerifimden maluûmunuz olduk da tatbik-i irâde-i aliyem üzere bâb-ı mezkûr üzerinde olan kârgiri bundan akdem sâdır olan emr-i şerifim mücebince serî'an tamir ve termîm ve tekmîli hayriyeti tahrîr ve ilâm-ı mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Fi 26 R sene 1227

Muhasebe-i [Evve]L

Yazıla

Peygamber Efendimizin Halep'te medfun yakınlarına ait türbe ve mescitlerin tamir edilmesi.

Atufetlü efendim hazretleri,

Mahrusa-i Halebü's-Şühedâ'da defin-i hâk-i ıtrnak olan peygamberân-ı zîşân hazretlerinden Kaleb bin Lokya alâ nebiyyinâ ve aleyhi ezkayüt-tehâyâ hazretlerinin merkad-ı münevver ve mescid-i enverleri ve cereyân eden su yolları harâbe ve muhtac-ı tamir olduğundan lehü'l-hamd an-be-ân ihyasına muvaffak buyurulmakta olan hayrât-ı mirat-ı inâyât-ı cenâb-ı cihan-bânîye ilâveten cemile olmak üzere mahâll-i şerife-i mezkûre sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülûkânede tamir ve termîm kılınmış olmasıyla zikrolunan mescid-i şerifin kapısı üzerine ta'lîk olunmak üzere bir aded tuğrâ-yı garrâ-yı şahanenin tanzim ve irsâli ve gönderdiği tarihin dahi vaz' eyleyeceği taş üstüne hakkına müsaade-i seniyye-i erzânî buyurulması ve mescid-i şerif-i mezkûrun evkaf-ı kâfiyesi olmadığına ve açıkda bazı dükkân ve han misillü müsakkafât taharrî olunarak mescid-i şerif-i mezkûre rabt kılınacağı ifadesine mütedâir Haleb Valisi atufetlü Mazhar Paşa hazretlerinin bu kere tevârüd eden bir kıt'a tahrirâtı manzûr-ı âlî-i cenâb-ı mülûkân buyurulmak için tarih-i mezkûr ile ma'an arz ve takdim kılındı.

Vali-i müşârunileyh hazretlerinin sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i şehinşâhîde böyle umûr-ı hayriye hakkında masrûf olan himmet ve hamiyeti takdire şâyân olduğu misillü zikrolunan tuğrâ-yı âlî ve tarih hakkında olan mes'ûlâtı merhûn-ı müsaide-i ihsân-ı âlî-i cenâb-ı Padişahî görüldüğünden ol veçhile icabının icra kılınması ve vali-i müşârunileyh hazretlerine dahi beyân-ı mahzûziyet-i seniyye ile cevab-nâme yazılması emrinde her ne veçhile irâde-i isabet ifade-i hazret-i zıllullahî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise icra-yı mantûk-ı celiline ibtidâr olacağını beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine mübâderet kılındı efendim.

Fi 9 C sene [12]64

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Enmele-i ârâ-yı tebcîl olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle zikrolunan tahrirât ve tarih manzûr-ı me'âli-mevfûr hazret-i hilâfet-penâhî buyurulmuşdur. Vâkı'a vali-i müşârunileyh hazretlerinin sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i şahanede böyle umûr-ı hayriye hakkında masrûf olan himmet ve hamiyeti takdire şâyân olduğu misillü zikrolunan tuğrâ-yı âlî ve tarih hakkında olan mes'ûlâtı merhûn-ı müsaide-i şahane olarak ol veçhile icabının icra kılınması ve vali-i müşârunileyh hazretlerine dahi beyân-ı mahzûziyet-i seniyye ile cevabnâme yazılması munasib ve yolunda görünmüş olmasıyla istîzân-ı sâmi-i Sadaret-penâhîleri üzere icabının icrasına ibtidâr olunması müte'allik ve şeref-sünûh buyurulan emr ve irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı münîfinden bulunmuş ve mezkûr tahrirât ve tarih yine savb-ı sâmi-i Âsafîlerine iade ve tisyâr kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 10 C sene [12]64

عظمتی افتم حضرت
 کردی جبارانده رفیعان و علیان نظام ببرانه دستان در طاعتن کایا سپهر لایح عینا و عید ای کایا حضرت یک روز سوره و کبر لوری و جباران این صوبه کایا عزت و کرامت
 او رفیعن اولیاد اینه سوخته جرفک اکلن عزت برات عیانت صفا جفایا با عبادو هم اولیاد ایش کایا بیگم از کوی سایه احسانه عفا جلاله کایا تیر و تیغ نقشه اینه
 زکاتمان سوکتیک قوتن اوریتم تعلیم اولیاد ایش به عرش شاهان عالی ساهایک نظیم ایما و کور دین نایمک و بی وضع این کایا سوادتیم حکم معصومیه ایزاد بوری و کبریت
 مبارک اوقاف کایا ایدیتم و اصبده بعد دکان دکان سله مسجات بر رفیعن با بزم بود بر سواد مسجات کایا در باره کبریا عبادت ایزاد کورن و طاعت حق
 حدیسی عظمتن مظهر مظهر حضرت حقین بون نور دین بر اظم کرامت مطهر عباد جباران کایا بوشن حقین تاریخ مرکزیم مع عصمه و تقییم اولیاد اولیاد این حضرت یک
 سایه سوزنیم عفا سوزنیم ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد
 اصبانک صفا بارش کورنیم ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد
 جباران اجرای مظهر صفا ایزاد ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد

مردی جباران
 اولیاد حقین
 ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد
 جباران اجرای مظهر صفا ایزاد ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد

اینک صفا بارش کورنیم ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد
 جباران اجرای مظهر صفا ایزاد ایدم ایدم ای کایا قوتن دستان ایدم حضرت جباران که مطرف سیم ایدم جباران با این ایزاد ایزاد اصبه اولیاد حضرت حقین اولیاد ایزاد

Şah-ı âlem ya'nî han-ı Abdülmecid
Nisbet olmaz şemse-i ikbâline
Müfredâtın yazmağa aciz kalem
Bende-i nâcîzi vali-i Haleb
Emr-i şâhinşahla imar eyledi
Mevrid-i vahy Cenâb-ı Hakdır-evvel
Hem de sıhr-ı hazret-i Musa olub
Ruhu kasr-ı cennete verdikçe zîb
Bir düşer bu beyt tarih-i abdiyâ
Kaleb ibn-i Lokya'nın kabrini

Der-kimdir padişahâne-meâb
Zerredir yanında kurs-ı âftâb
Himmet-i hayriyesidir bî-hesab
Mustafa Mazhar Paşa-yı kâm-yâb
Olmuşiken merkad-ı Kaleb harâb
Ba's olundu kavmine bî-irtiyâb
Eyledi ihrâz-ı feyz-i bî-nisâb
Sağ ola var ola şah-ı şeyh ü şâbb
Her zaman olur mu böyle feth-i bâb
Lütüfla yaptı şeh-i vâlâ cenâb

Sene 1264

شاه عالم مغنی خان عبدالمجید
 نسبت اولیٰ شمس اقبالانہ
 مفردان نازمہ عجم قلم
 بندہ ناچیری ولیٰ قلب
 افریقہ شہدہ عمار ایلدی
 مورد وحی جناب خدای اول
 پادشہ صہر حضرت موسیٰ اول
 روحی فصاحتہ و برد کجہ زیب
 برد و شہر بویت تاریخ عبدبا
 کالب ابن اوفیانک قبرنی
 و کبیر پادشاہانہ ماب
 ذرہ دربانندہ قرص اقباب
 بہت خیرہ سید حساب
 مصطفیٰ مظہر شہای کامباب
 اول شکیں مرقدا کاب صراب
 بعث اولندی قومنیہ ازین باب
 ایلدی اعراف قبض بی نصاب
 صانع اولہ و اولہ شہادہ و شہاد
 ہر زمان اولوری بولمغ فوج باب
 لطفہ یایدی شہ و لاجباب

۱۲۶۴

Haleb ile Bağdat arasındaki emniyeti tesis etmek üzere inşa olunan kale ve saire hakkında havalı müşîranının değerlendirmeleri ve terbiye-i urbana dair.

Atûfetli efendim hazretleri,

Urbânın istihsâl-i esbâb-ı zâbıtası zımnında Haleb ile Bağdat beyninde mevâki'-i münâsebeye yirmi kadar kale inşa ve her birine mikdar-ı asker ve top vaz' ve ikâme olunmasına ve teferruâtına dair müteveffâ Murad Bey tarafından tevârüd eden evrakın tercümelere ve bu maddeye dair Haleb Valisi devletli paşa hazretlerinin tahrirâtı ve lâyiha meâli eفزâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan emr u fermân hazret-i cihanbânî iktizâ-yı âlisi üzere Dâr-ı Şûrâ'ya havale olunarak ol bâbda terkîm olunan müzekkere Meclis-i Vâlâdan kaleme alınan mazbata ile beraber meşmûl-ı nazar-ı şevket-eser-i cânib-i şehinşâhî buyurulmak için arz ve takdim kılındı.

Meâl-i mazbatadan müstefâd olduğu veçhile sâye-i şevket-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde urbânın taht-ı zabta ve rabta idhaliyle sarkındılık eyledikleri mahallerin istihsâl-i asayiş ve mamuriyeti muhassenât-ı asriye-i cenâb-ı Padişahîden olmakla her şeyde meşhûdumuz olan muvaffakiyet-i seniyye-i cenâb-ı cihandari eseriyle bu maddenin dahi vücuda geleceği iştibâhdan müstağnî ve mûmâileyh Murad Bey'in mütâlaâtı ve vali-i müşârunileyhin iş'ârâtı muvâfık-ı maslahat olub fakat yazılan şeyler hayli akçeye mütevakıf olacağından Dâr-ı Şûrâ'nın mülâhazası veçhile evvel emirde asâkir-i mukteziyenin mikdarı ve yapılacak istihkâm ve kılâ'nın masârıfı bilinmek üzere zikrolunan evrak ve yapılan istihkâm resmî ve müzekkerenin sureti Arabistan Ordu-yı Hümâyûnu müşîri devletli paşa hazretlerine gönderilerek bu maddenin külliyâtı ve icraat ve masârıfât ve sair teferruâtı hakkında Irak ve Hicaz Ordu-yı Hümâyûnu müşîri ve Bağdat ve Şam-ı Şerif valileri devletli pašalar ve Haleb valisi müşârunileyh hazarâtıyla hafice bi'l-muhabere sene-i âtiyeye değin ne veçhile karar verilir ise lâyiha ve defterlerinin irsâliyle keyfiyetin izâhan bu tarafa bildirilmesi hususunun müşîr-i müşârunileyh hazretlerine tavsiye ve iş'âr kılınması ve mukaddemce müte'allik buyurulan emir ve irâde-i hazret-i Padişahî iktizâ-yı âlisi üzere Haleb'de derdest-i icra olan tesviye-i tazmîn-i ahvâl-i menhûbe maddesini bir an evvel yoluna koyduktan sonra Anze urbânının def-i mazarratı zımnında Haleb valisi müşârunileyh Arabistan Ordu-yı Hümâyûnu müşârunileyh hazretleriyle muhâbere ederek istediği asâkir ve mühimmât-ı mukteziye ile bizzat azîmet ve iktizâ-yı hâlin icrasına mübâşeret eylemesi zımnında verilmiş olan me'zûniyeti müeyyed olarak tahrirât gönderilmesi ve keyfiyetin taraf-ı Seraskerîye dahi bildirilmesi tezekkür olunmuş ise de ol bâbda her ne veçhile emr u fermân isabet-beyân-ı cânib-i tâcdârî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı celîli icra olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 27 C [1]267

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Enmele-i pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle evrak-ı ma'rûza meşmûl-ı lihâza-i meâli ifâza-i cenâb-ı mülûkâne buyurulmuş ve tezekkür ve istîzân buyurulduğu veçhile zikrolunan evrak ve resim ve müzekkerenin sureti Arabistan Ordu-yı Hümâyûnu müşîri paşa hazretlerine gönderilerek ber-minvâl-i muharrer müşârunileyhim hazarâtıyla hafice bi'l-muhâbere sene-i âtiyeye değin ne veçhile karar verilir ise lâyiha ve defterlerinin irsâliyle keyfiyetin izâhan bu tarafa bildirilmesi hususunun müşîr-i müşârunileyh hazretlerine tavsiye ve iş'âr kılınması ve Haleb valisi müşârunileyhe ber-vech-i meşrûh verilmiş olan me'zûniyeti müeyyed olarak tahrirât

Halep'te Şeyh Yaprak Kalesi'nin tamir edilmesi.

Maliye Nâzırı atûfetli efendi hazretlerinin Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a takrîri meâlinde Haleb Eyaleti'nde olub bir yük doksan üç bin üç yüz yetmiş kuruş masrafla tamiri hususu mukaddemâ inhâ olunan Şeyh Yaprak Kalesi'nin tamiri masârıfı bakâyadan rü'yet olunmak üzere Arabistan Ordu-yı Hümâyûnu mühendisleri ma'rifetiyle tekrar bi'l-keşf masârıf-ı vâkı'asını mübeyyin bir kıt'a keşf defterinin irsâl olunması bâbında tastîr buyurulan emir-nâme-i sâmiye cevaben Ordu-yı Hümâyûn-ı mezkûr müşiri ve sâbık Haleb valisi hazarâtı taraflarından vârid olan tahrirâtlarda kışla-i mezkûrun tamiri ehem ve bakâyanın keyfiyeti ve mümkün ve mümteni'ü'l-husûlu mukaddemâ takdim olunan defterlerde murakkam olmak hasebiyle eğerçi istihsâl-i bakâyaya bir kat dahi ikdâm ve gayret ve nihayet cümle masârıfının bakâyadan ibkâsı mümkün olamadığı hâlde bi'l-zarûr altmış altı senesi emvâlinde dahi ilâvesiyle itmâmına mübâderet olunacağı inhâ ve bir kıt'a keşf defteri isrâ kılınmış ise de tamir olunacak ebniyeden yalnız ahırın tûl ve arz ve kaddı zirâ'larından başka koğuş ve sairenin mikdar-ı zirâ'ları gösterilmemiş ve şimdi bunun dahi mikdar ve zirâ'larını mübeyyin defteri taleb olursa vakt-i mürûr edeceğinden hitâmında bir kıt'a resmiyle yapılan mahallerin başka başka zirâ'larını müşir bir kıt'a müfredât defterini tanzim ve takdim olunmak ve masârıf-ı mezbûre eyalet-i merkûmenin bi'l-ikdâm sinîn-i sâbıka bakâyasından tesviye kılınmak üzere kışla-i mezkûrun tamiri hususu istîzân olunmuş ve ber-mûceb-i takrîr kışla-i mezkûr tamirâtının ol vechile eyalet-i mezkûre emvâli bakâyasından ol mikdar masraf ve meclis-i memleket ve zâbitân-ı askerî ile bi'l-ihdimâm icra-yı iktizâsıyla hitâmında masârıf-ı vâkı'ası kangı senenin ne makûle bakâyasından verilir ise takdim kılınacak cedvele idhalen keyfiyetin bâ-mazbata iş'ârı bâbında müşir-i müşârunileyh ve vali-i lâhik hazarâtına iktizâsı vechile taraflarından mekâtib tastîri için nazır-ı müşârunileyh hazretlerine havalesi tezekkür kılınmış ise de bu bâbda tevcîh emr ve irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhîleri ta'alluk ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre icra-yı iktizâsıyla keyfiyetin taraf-ı hazret-i Seraskerîye dahi bildirilmesi bâbında emr u fermân hakret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 25 S(afer) sene [12]67

(mühürler)

Rıfat/	Mehmed Kâmil/	Mehmed İzzet Şerif Paşa, nâ-mizac/
Mehmed Arif/	Es-Seyyid Hasan Tahsîn/	Mehmed Şekib/ (silik okunamadı)?!
Yusuf Kâmil/	Mümtaz/	Mehmed Sâlih/ es-Seyyid Hüseyin Muhsin/
es-Seyyid İbrahim Edhem		

محاله تا طرف عطف قلم اولی در دفتر نیکو محسن و اولی اعطای چوبیده بر قلم نیکو مانتق صوب ابلق اولی بر اولی قلم اولی بود و پیوسته خود سه دفتر نیکو قلم اولی
 مقصد اولی اولی شایخ برادر قلم نیکو محسن و مقصد بقایاره زبیده اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی
 دفتر نیکو امثال اولی اولی نیکو چوبیده اولی
 اهرم و بقای نیکو کبیتی و کله و فتح طوط مقصد نیکو اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی اولی
 بقای نیکو اولی
 مقصد اولی
 مقصد اولی
 مقصد اولی
 مقصد اولی

Halep İç Kalesi'nin tamir edilmesi.

Tezkire-i sâmiye

Meclis-i Vâlâ'nın evrak-ı melfûfesiyle beraber manzûr-ı âlî-i cenâb-ı Padişahî buyurulmak için takdim kılınan mazbata meâlinden müstefâd olduğu veçhile Haleb'in İç kalesinden dökülerek hâne enkazıyla mahlût olan taşların memur-ı mahsus tayiniyle fûrûhtu masârıfı mûcib olarak uyamayacağı misillü zikrolunan kalenin beyân ve inhâ olunan tamiri sureti dahi mezkûr taşların satılmasına mütevakıf olarak onlar her ne vakit toptan fûrûht olunabiliyor ise zikrolunan kalenin tamiri maddesinin dahi ol vakit bi'l-istîzân icabına bakılmak üzere şimdilik tevkîf olunması muvâfık-ı maslahat bulunduğundan ber-mûceb-i takrîr ve mazbata Haleb valisi devletli paşa hazretlerine tahrirât yazılması ve keyfiyetin Maliye Nezâret-i celîlesine dahi bildirilmesi tezekkür kılınmış ise de ol bâbda her ne veçhile irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire.

[1 Şaban 1269-10 Mayıs 1853]

تقدیر

سبب و الیونک او را در موقوفه سیله ببار نظور عالی جناب پادشاه جلوسد بچون تقسیم فنن مصلحت
 مالکند مقرر اولیقه درین موقوفه موقوفه موقوفه اولاد و شکر نامور خصوصاً ببنده
 صلیک ایچ قلم سنده در کلبه در خانه نقاضیه موقوفه اولاد و شکر نامور خصوصاً ببنده
 فاضل صافی موصی اولاد اولاد به جبهه شکر ایچ قلم موقوفه بابه وانع ایچ قلم موصی
 صورتی رضی مذکور شکر صانع موقوفه اولاد اولاد موقوفه بالانجه اولاد ایچ قلم
 پور ایچ قلم موقوفه موصی موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه
 موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه
 موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه
 ایچ قلم موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه
 موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه موقوفه

Halep'deki Şeyh Yaprak Kışlası'nın tamir edilmesi.

Maliye Nezâret-i celilesinin Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a takriri meâlinden müstebân olduğu veçhile Haleb Eyaleti'nde kâin Şeyh Yaprak Kışla-i Hümayûnu'nun muhtac-ı tamiri olan mahallerinin ibtidâ-yı keşfinden irâde-i seniyyesi sünûhuna kadar oradan hayli vakit mürûruyla eşya fiyatı ziyâdelenmesinden ve haric ez-keşf bazı termîmât-ı zarûriyenin icrâsına mecburiyet gelmesinden nâşi masârîf keşfi bulunan bir yük doksan üç bin bu kadar kuruş on sekiz bin üç yüz yetmiş buçuk kuruş tecavüz edip ol vakit defteri gönderildiği ve şimdilik ve mukaddemâ inşa olunan anbarın bazı geri kalan yerleriyle tamirine lüzum görünen yerlerinin masarfi-ı vâkı'ası dahi elli dört bin üç yüz elli beş kuruşa bâliğ olacağı mahallinden cevaben iş'âr olunmuş ise de kışla-i mezkûrun keşf-i evvelini sebep-i tecavüzü hakkında olan defterin vürûduyla Hazinece tesviyesine dair bir gûne kayd bulunamamış ve şimdiki tamiri gösterilen mahallerin dahi evvelki keşfin dahil ve haricinde olduğu bilinememiş idüğünden kışla-i mezbûrun bundan mukaddem keşf-i evvelini tecavüz ederek tesviye olunan mahalleri erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle keşf ve muayene olunarak usul-i mimârîyeye tevfiқан defterinin tanzim ve irsâliyle anbar-ı mezbûre ne tarihte ve ne suretle bed'an olunduğunun ve emr-i inşası hakkında bir gûne irâde-i aliyye olub olmadığının mahallinden istîzâh ve isti'lâm olunması ve kışla-i mezbûrun bu defa muhtac-ı tamir olan mahalleri mukaddemce keşfini tecavüz ederek tesviye olunan mahallerinden başka olduğu hâlde mahallinde alenen icra-yı münâkasasıyla ol mikdardan aşağı yapmağa her kim taahhüd eyler ve kavî kefil irâe eder ise onun üzerine kontoratoya rabtıyla tesviyesine ve tâlebi bulunmadığı takdirde keşfi mücebince tamirine mübâşeret kılınmasının mahalline bildirilmesi zımnında tesviye-i muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi Meclis-i Vâlâ'da dahi tezekkür kılınmış ise de ol bâbda ne veçhile irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhîleri müte'allik buyurulur ise emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 4 (Receb)B sene [12]71

(mühürler)

Yusuf Kamil/	Mehmed Ali/	Mehmed Sâlih/	es-Seyyid Mustafa İzzet/
Zîver Efendi, bulunmadı/	Mustafa/	Mehmed Şerif/	es-Seyyid Mehmed/
Mümtaz/	Hayrullah/	Mustafa Rıza/	Ahmed Celal/ Mehmed Bey, nâ-mizac/
Abdüllatif Subhi/	Es-Seyyid Ahmed Vefik/	Mustafa/	İsmail Bey, nâ mizac

ماده نفاذت جلدینک مجلس ولایت اعطا جو ریاست بر قطع تقریر مانده منجانب اولدیندی و هر چه علی بن علی کانہ شیخ بر او تشنه لهما ایندیک محتاج تعمیر اولده مکلرینک
 ابرای کشف نه اراضیه سی سوهه قدره دره علمی وقت مروریه ایاتیاتی زیاد نمونده و ضایع از کشف بعضه ترسیمات ضروریه نیک اهرانه مجبوریته کلمه ناستی
 مصارف کشف بونامه برینک فضاه اوجینک بوقدر غرضی اولد سزینک اوجیوز تعمیر بجه غرضه تجاوز ایوبه اولوقه دقوی کوندر لرلیک دستمیلک و مقدمات
 ات اولانامه انبارک بعضه کبر و مقدمات بر ایوبه تعمیر لزوم کورینامه بر اینک مصارف واقعی دخی الی درته اینک اوجیوز ایلی سبب غرضه مانع اولدیندی مکلرینه
 هوناما اشعار اولمنه ایرج قنده رنورک کشف اولدی سبب تجاوزی حضرت اولانده دقوی و رودیه هزینه سه سوهه سنه دار بر کونده قید بولنه ماسه و ستمکی تعمیر کورینامه
 مکلرک دخی اولک کشف داخل و خارجیه اولدیندی بجه ماسه ایر و کندنه قشقه رنورک بونده مقدم کشف اولک تجاوز اینک سبب اولانامه مکلرک ارباب و قوی قشقه
 کشف و معاینه اولدرنه اصول سماییم توفیقاً دقوی تنظیم و اسالیله انبار رنورک نه تاریخ و ضرورت بنا اولدیندی و اراستای حضرت بکونده اراجه علیله اولدیه
 اولدیندی مکلرینه استیضاح و استعلام اولدی قشقه رنورک بوقدر محتاج تعمیر اولده مکلرک مقدمه کشف تجاوز اینک سبب اولانامه مکلرینه سبب اولدیندی
 مکلر علنا اوجه خافیه اولقدارده ساعی با بجه هر کیم تعمیر ایدر و قوی کفیل اراجه ای ایدر اینک اوزرینه قونلور تویم بر بطله سوهه سنه و طایب بولدره قشقه
 کشف بوجو تعمیریه مباشرتاً قشقه مکلر بجه سبب ضرورت سبب نقصانک نفاذت سار ایلام حوالی مجلس ولایت دخی نکر کشف ایرج اوجیوز نتیجه اراجه
 و کاتبینک منصفه بوجو ای ایدر اوزرینه مکلر بجه سبب ضرورت سبب نقصانک نفاذت سار ایلام حوالی مجلس ولایت دخی نکر کشف ایرج اوجیوز نتیجه اراجه

رنورک
 اوجیوز
 سبب اینک

Halep'deki Şeyh Yaprak Kışlası ile çamaşırhanenin tamir ve inşasına dair Abdülhamid Efendi'nin risalesine ait tezkire.

Taraf-ı vâlâ-yı hazret-i Seraskerî 'ye [der]kenar-ı sâmi

864

Abdülhamid Efendi'nin risâlesine dair

Yazıla

Makam-ı vâlâ-yı Seraskerîlerinden mevrûd işbu tezkire meâli ve melfûf müzekkire-i müeddâsı malum-ı senâverî olub ol bâbda Maârif-i Umumiye Nezâret-i celîlesiyle muhabereyi şâmil tezkire beraber olan mazbata ile leffen irsâl ve risâle-i mezkûre dahi iade ve isbâl kılınmış olmakla irâde efendimindir.

Maliye Nezâret-i celîlesine

Haleb mevkiinde kâin Şeyh Yaprak Kışla-i Hümâyûnunun icra-yı tamiriyle lüzum görünen câmeşûy-hânenin dahi müceddeden inşası ifadesine dair olan tezkire-i aliyye-i Seraskerî beraber olan tahrirât ve mazbata ve keşf defteri manzûr-ı vâlâları buyurulmak üzere leffen irsâl kılınmış olmakla icabının icrası hususuna himmet buyurulması siyâkında tezkire.

[1 Safer 1274]

طرفه والای مفتی عسکریه کناری

۱۶۶

مجلس اعلیٰ فقہانین
کتابخانه

مقدم والای عسکریه در مورد اشیاء منقوله و منقوله مذکور معارضه نمودری اولیایه اوجاع معارض
نقدیه و غیره سینه مجامیریه سکنه بکجه برابر اولادیه و غیره بقده ایلی و سکنه و غیره رضی عام و سایر قضیه
ازم اولادیه

مالیه نقدیه - حیدرآباد

مدیه موقوفه کاتبه شیخ برادره سکنه قتلیند اجلی غیره از قلم کور بنامه جاوه سوی خانه ملک محمد رانسی
افاده سده دار اولادیه سکنه سینه عسکریه برابر اولادیه و غیره و نقدیه و نقدیه نظیر اولادیه و غیره
نقدیه و سایر قضیه اولادیه بقده ایلی است. بقده نقدیه در قلم به اعادیه سینه سکنه
/ اولادیه معارضه هکت

Haleb Mansuriye Medresesi'nin tamir edilerek rüşdiye mektebi olarak kullanılmasına dair.

Cenâb-ı Rabbi'l-Meliki'l-Mennân ve muvaffak-ı imar-ı memâlik ve büldân hayret-nişân şehinşâh-ı ma'delet-bünyân veli-nimet-i bî-minnetimiz padişah-ı cihân-penâh efendimiz hazretlerinin eyyâm-ı ömür ve şevket-i şâhânelerini müzdâd u firâvân ve ile'l-ebed serîr-i ma'delet-masîr-i şâhânelerinde efser-ârây-ı adl u ihsân buyursun. Her-bâr bezl ü nisâr buyurulmakda olan efkar-ı meâlî âsâr-ı mülûkâneleri tesirât-ı celîlesiyle bi'l-cümle memâlik-i mahrûsati'l-mesâlik-i mülk-dârîleri gün be-gün ma'mûr ve âbâdân ve nice lâ-yuadd velâ yuhsâ âsâr-ı hayriyenin te'sis ve icrasına muvaffakiyetle kâffe-i ahali-i sekene ve tebaa-i milel ve ra'iyet mazhar-ı ni'am ve füyûz-ı bî-pâyân ve sâye-i muvaffakiyet-vâye-i cenâb-ı tâcdârîlerinde eyalet-i sairede mekâtib-i feyz-câlib-i rüşdiyenin ihdâs ve inşası karîn-i müsaade-i seniyye buyurularak cümle-i etfâl dirayet-hâsıl tahsil-i envâ-i fazl u kemal ile kâmrân olduğu ve bu eser-i feyz-rehber-i celîlin Haleb'de dahi vaz' u te'sisiyle behre-mend-i feyz ü şeref olmak cümlelerin emel-i mahsûsu bulunduğu cihetle nefsi Haleb'de Ferafra Mahallesi'nde kâin Mansuriye Medresesi'nin münasebet-i mevkiyesi cihetiyle mekteb-i rüşdiye ittihâzıyla tamir ve mekteb olacak râddeye kadar masârifât-ı lazimesi bi'l-cümle bendegân ve mütehayyirân ahali taraflarından sarf ve i'tâsıyla vücuda getirileceği ve sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülûk-dârîde bulunacak etfâlin evvel emirde lisanlarından âşinâ olub talimlerine sühûlet olmak üzere el-yevm medrese-i merkûmede bulunup tıfl-ı ebcedden Kâfiye'ye kadar neşr-i ulûmla terbiye-i etfâle muktedir olan mekremetli Şeyh Mehmed Efendi dâ'îlerinin hoca-i sâni olması münasib gibi görünmüş ve Dersâadet'den dahi hoca-i evvel olarak bir münasibinin tayiniyle tensîb buyurulacak maşalarının Haleb Malsandığı'ndan sarf ve ifasına ve ol veçhile mezkûr mekteb menba'-i feyz ve edeb-i rüşdiyenin te'sisi icrasına müsaade-i merâhim-âide-i cenâb-ı vekâlet-penâhîleri bî-dirîğ ve şâyân ve bu yüzden bi'l-cümle bendegân ve ahali ve tebaa mesrûr ve şadân buyurulmak niyâz-ı mahsûsuyla takdim-i mazbata-i bendegânemize cür'et kılınmıştır. Ol bâbda ve her hâlde emr ve fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi gurre-i Ş(aban) sene [12]75

(mühürler)

Bende, Vali-i Eyalet-i Haleb, Mehmed Reşid, Bende, Defterî ve Reis-i Meclis-i Kebir-i Haleb, Mehmed Raif, Ed-dâ'î Kadı ve azâ, Mustafa, Ed-dâ'î Müftü, Abdülkâdir, Bende, Azâ, es-Seyyid, Mehmed Ali Gâlib, Bende, Azâ, es-Seyyid Mehmed, Bende, Azâ, es-Seyyid Mehmed Esad, Bende, Nâzır-ı Nüfus ve Azâ, es-Seyyid Ömer Behcet, Bende, Müdür-i Ziraat ve Azâ, es-Seyyid Hüseyin Rüşdi, Bende, Müdür-i Orman ve Azâ, Mehmed İzzet, Bende, Kâtib-i Mal, es-Seyyid İsmail, Bende, Kâtib-i Meclis, (silik, okunamadı), Bende, Vekili Millet-i Rum, (silik, okunamadı), Bende, Vekil-i Millet-i Ermeni

حساب در الملك المساله و موقوفه اعمار ممالک و بستانه جديت نه شسته مودعيانہ و کتبہ بيميز باستانه حيا بنده انور قزوين ابد و سونوکه شاه اري مردار
 و نژاد و نا البر سر بر سر شاه اريك اشرافي علي و احد نه جزو نه هرا درك و نادر سولطان اولاده افكار معالي انار موقوفه كه تا بنيزه جديت با خرد ماله
 موقوفه الممالک مملکت يزي کي موقوفه مهور و با ناله و بجز لايف و لايفها انار جديت نه ناسبي و اقرانه موقوفه کا و اهان سله و نند علي و عيبت نه موقوفه
 با با ناله و سبه موقوفه حساب ناصير يزي ابالاد سار و ممالک قبايل رشيد نه احداث و ناسبي قزوين ممالک سبه بوير نه عهد الممالک در ايماني موقوفه
 انواع و صن و کال ابد کلانه اوليني دوازده هزاره جديت حد و وضع و ناسبي بهر مدتيه و شرق اولو عهد نه امن کي موقوفه اوليني عهد نص حد و
 قزوين ممالک فانه مشهوره ممالک ناسبي موقوفه جديت ممالک رشيد اخايد نعيم و مکتب اولو عهد نه قدر ممالک نه لاديم الحمد نه نه و موقوفه اهي قزوين
 صرف و عصب و وجود کتوبه جاي و سبه احسانه و نه موقوفه مملکت يزي اولاده مکر موقوفه عهد نه و اعيان موقوفه خود ناه اولي ممالک کورنه در ممالک و نه و هي
 بولوب فضل اجدوله فاقيره قدر نه علوبه نه اطفال موقوفه اولاده مکر موقوفه عهد نه و اعيان موقوفه خود ناه اولي ممالک کورنه در ممالک و نه و هي
 خواه اولو نه نه رساله بييد نسي جديت موقوفه موقوفه نه نه و اعيان موقوفه خود ناه اولي ممالک کورنه در ممالک و نه و هي
 سکه مرامه حساب و کاتبه اعيان بيديع و ناسبه و بولوب نه نه نه و اعيان موقوفه خود ناه اولي ممالک کورنه در ممالک و نه و هي
 اصحاب و هر حاله اروزانه جمله مدر الاکره ساعده کي موقوفه

Halep Mevlevihanesi'nin inşasına sarf edilen meblağın tesviyesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinin manzûr-ı meâli mevîr-ı cenâb-ı Padişahî buyurulmak için arz ve takdim kılınan takrîrine Meclis-i Vâlâ tarafından terkîm olunan zey-lden müstebân olduğu veçhile Halep Mevlevihanesi'nin inşa ve ikmâli zımında mahallî evkâfî hâsılâtından havaleten masraf kılınmış olan yetmiş bin kuruşdan kırk bin kuruşun mezkûr Mevlevihane vakfının vuku' bulacak vâridâtından istifa ve kusur otuz bin kuruşunun dahi Hazinece münasib bir mahalle masraf kayd ve imlâ olunması sebkat eden karar iktizâsından ise de Mevlevihane-i mezkûr vakfının medyûn bulunması cihetiyle zikrolunan kırk bin kuruşun vâridât-ı vakıfdan tesviyesi kâbil olamayacağından ve mezkûr otuz bin kuruş dahi henüz bir mahalle masraf kayd olunmadığından işbu iki kalem yetmiş bin kuruşun tanzimen cennet-mekân efendimiz hazretlerinin vakf-ı celîliyle Laleli Vakf-ı şerifinden bi't-tesviye kapadılması tezekkür olunmuş ise de ol bâbda her ne veçhile emr u fermân cenâb-ı Padişahî müte'allik şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 6 Ra 1277

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ihtirâm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle mezkûr takrîr-i manzûr-ı âlî hazret-i mülûkâne buyurulmuş ve husûs-ı mezbûrun tezekkür ve istîzân buyurulduğu veçhile icra-yı iktizâsı müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr ve irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehriyârî muktezâ-yı münîfinden olarak takrîr-i mezkûr yine savb-ı sâmi-i Âsafîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 7 Ra sene [12]77

دختریک

افتم

عظمتها

اوقات هما بوده نظاره عید سنک منظور معالی موفّر جناب پادشاهی جو رسوخه ایگونه عرصه و تقدیم فغانه نظریه مجلس والا علائقانه ترفیحی اوقات دینونه مسپانه
اولدیفی و جرمه حسب مولو جنانه سنک انشا و کماله منجزه محلی اوقات و صلواتونه عوالاته صرف فغانه اولاده بخش بیک غروشنه فرقه بیک غروشنک مذکور
مولو جنانه و فضک و قوسو لوجه وار دانه استیفا و قصور او فوژ بیک غروشنک دهن عزتیه به مناسب برآمد مصرف قید و املا اولتمس سبغه اینه قرار
اقتضا سنده ایسه مولو جنانه مذکور و فضک مدونه بولتمس جهتم ذکر اوضع فرقه بیک غروشنک وار دانه و فضیه تسویبی قابل اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه
غروش دهن هفتد برآمد مصرف قید اولتمس بفتونه استیوایل قلمی بخشیک غروشنک نصیفا بجهتنامه اندوز و فوژ بیک وقت جلیله دورله و قضا شریفیست
باشوره فیادیس نکر اولتمس ایسه اظهاره هده و جرمه ارفورانه جناب پادشاهی شععه و شرفهوه جو بولور ایسه کاکوره هرکه اولدیفی بایده نوزده ثانوی
تقدیم فغانه افتم ایسه

م

موردنه
دیسار سنک افتم اولاد بوزده بریه اصفا بوزده نوزده نوزده نوزده
حفظت مدونه بولتمس جهتم ذکر اوضع فرقه بیک غروشنک وار دانه و فضیه تسویبی قابل اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه
اقتضا سنده ایسه مولو جنانه مذکور و فضک مدونه بولتمس جهتم ذکر اوضع فرقه بیک غروشنک وار دانه و فضیه تسویبی قابل اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه
اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه
حفظت مدونه بولتمس جهتم ذکر اوضع فرقه بیک غروشنک وار دانه و فضیه تسویبی قابل اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه
اقتضا سنده ایسه مولو جنانه مذکور و فضک مدونه بولتمس جهتم ذکر اوضع فرقه بیک غروشنک وار دانه و فضیه تسویبی قابل اولدیه جفتونه و فوگور اولوتنه

Haleb Hükümet Konağı bitişiğindeki arsaya hapishane inşası.

Mazbata

537

Fi 3 Cemâziyelâhir sene [1]279, Hasan

Haleb Meclisi'nden bi'l-vürûd fi 27 Cemâziyelevvel sene [1]279 ve 7 Teşrîn-i Sâni sene [1]278 tarihiyle Meclis-i Vâlâ'ya havale buyurulan bir kıt'a mazbatada; Haleb'de bâb-ı hükûmetde mücrimîn ve medyûnîn için başka başka hapishaneler olmayıp erbâb-ı cünha zîr-i zeminde bir mağarada ve ashâb-ı düyûn ile tahte'l-istîzân tevkif olunan kesân dahi müteferrik bir-iki odada habs olunmakta olduğundan bunlar için başka başka hapishâne inşasına lüzum görünerek hükûmet konağına muttasıl olub bu tasavvur üzerine mukaddemce cânib-i mîrî için iştirâ olunmuş olan konak arsası üzerine hapishâne ittihâz olunmak ve konak-ı mezkûrun mevcut olma kârgir ebniyesine tomruk memurları ikâme etdirilmek üzere mücedden on iki bâb odanın lede'l-keşf seksen bin kuruşla vücuda geleceği anlaşılmış olunmasıyla masârîf-ı mezkûrenin bu sene itibariyle ahz olunan bin re's koyun bahası olan kırk beş bin kuruş ile ceza-yı nakdî olarak şimdiye kadar tahsil olunan yedi bin üç yüz kuruşdan ve küsûrunun ileride tahsil olunacak ceza-yı nakdîden istifa edilmek üzere ta'vîzen vâridât-i mürettebe-i eyaletden istîzân olunmuş olub vâkı'a erbâb-ı hapishânenin öyle yer altında medyûnîn ile li-ecli'l-istintâk tevkif olunan kesânın dahi müteferrik mahalde bulundurulması yolsuz ve mugayir-i usul olduğundan herkes müstahik olduğu mahalde habs ve tevkîf olunmak üzere zikrolunan hapishânelerin inşası derece-i vücûbdan olduğu misillü gösterilen bina dahi istikşâd olunacak derecede olmadığına ve bununla beraber karşılığı dahi bulunarak bu bâbda Hazine-i celîleye bâr olunmayacağına mebnî ber-mûceb-i mazbata zikrolunan hapishânelerin ol mikdar masrafla ve kaide-i tasarrufiyeye bi'l-ri'âye daha ehven suretle bina ve inşa masârîfının ol vechile tesviyesi zımnında mahalline cevabnâme-i sâmi-i vekalet-penâhîleri tastîreyle nezâret-i celîlesine dahi malumât verilmesi tezekkür kılınan ise de ol bâbda.

مجموعه آثار احمد رضا خان دشتی

حلب و اسی دلتها با تا خطی طرفه بالوراع محاربه اولاد اشیاع و سره اولاد اشیاع تا یکمهل کلس والاد حواد چویند حلب جنطه برخط
مصطفی منظره حله باب فکورته مجریه و مدبریند ایرون بنت بقدره جیسناژ را اولوب اوراب جو زرینده بر معاروه و اسی
دیرد اینه تحت الاوسطا ترتیف و کاند و فی مقدره بلقی اولوره جیس اولفقده اولد بقدره مقصدو جانب میری ایکور است
استدک حوره و زریه ایزون ایلک باجه اولور است جمله جیسناژ بخارجی و فوایق مذکورک موجود اولور کاکر اینده سه طرفه نورداری
نظا اورره کمر را لیم ایلک باب اولور
شکرانیچید
فلسفه ایچ سبب منکره لدی الکتف کد یک غرضه وجوده کلا یکی اکلا تیلو صوصارف مذکورک بونه غرض
اخری لسی سبب منکره لدی الکتف کد یک غرضه وجوده کلا یکی اکلا تیلو صوصارف مذکورک بونه غرض
حکومیه فوایق معین اینه اولدانه بیک راس قیود بهاسی استورده بئیک غرضه اینه جرای نقی اولدره سدی قدر خصیل و نیری بیک اول
دیرد بونور اولور
غرضه و تصور بیک اولدره خصیل اولور جی جرای تقدیریه استیفای اینک اولره تعدیفا دارداق مرتبه ایکنده
استدانه اولور اولوب ایلک استعاره خطیه ذکر ایلان جیسناژ ایلک اناسی ره جی وجوده اولدنی مملوک کورسیند
ایچ اریا چویند اولد برانقد
اولور بیک نور
اولو خطی کنه توقیف اولد
صاارنک حکام مذکورده با سجه جرای نقی سقلنده زادت طنزک و فی خصیل اولور جی جرای تقدیریه استیفای اینک
مبارک ایچ جیب جی جی جی
اولدره تقدیریه اولان ایکنده شویسی ضنده جوابانه سامن دکا سنا جیجک تطبیق خزینه جلیلیان مقصد اولد
تظاوت جلیله سحر سنا کاندن ایچ اولور
رض معلومه اولور
مصلوح اولور بقدره کلس
مسحه اولدنی کمدج جیس توقیف
اولور اولره

ارضا
ارضا رفته و فاعله
تقدیریه با رعایم ده الهف
صوتی

Halep ile İskenderun arasında tamire muhtaç olan Murad Paşa köprüsünün tamir edilmesi.

Taraf-ı zî-şeref hazret-i riyâset-penâhîden Maliye Nezâreti'ne

Halep ile İskenderun iskelesi caddesinde müşerref-harâb olan Muradpaşa köprüsünün makama gönderilen tahrirât-ı sâmiye mûcebince icra-yı tamirâtına mübâşeret olundundan dülger ve amele yevmiyesiyle masârif-ı sairesine gideceği keşf ve tahmin olunan otuz bin kuruşun Halep Malsandığı'ndan i'tâsıyla Hazinece icra-yı mahsûbu ifadesine dair Halep Vilâyeti Valiliği'nden cevaben vârid olub Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'ye havale buyurulan tahrirât ve emir-nâme-i sâmi sureti leffen tesyîr-i savb-ı âlîleri kılınmış olmakla Hazinece iktizâsının icra buyurulması bâbında emr ve irâde efendimindir.

[1 Rebiulahir 1283]

طرف زلف حفظ یا استخراج

مقدم کردیم و در روزهای بعد

جدید باید نگهداری کرد (باید در روزهای اول صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته)

عیناً احتیاط فرمایید و اگر در روزهای اول صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته

اینها را در روزهای اول صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته و در روزهای بعد صاف از روی صورت برداشته

Halep şehrinin imar ve geliştirilmesine dair.

Atûfetli efendim hazretleri,

Halep şehrinin en şerefli mevki'î ve mamuriyet-i sâbıkasından şimdiki hâlde hâlî bulunan arazinin vüs'atı cihetiyle birdenbire imarı güçlûkle olacağından evvel emirde bir kıt'ası Memleket Bağçesi yapılarak kûsûr kalan yerlere dahi muntazam suretde sokaklar açılması ve kurulmakta olan pazarlar için meydanlar tefrîk olunmasıyla beraber birazına da münasib karakol hâne ve dükkânlar yapılması az vakit içinde mamûriyeti müstelzim olacağına ve birçok zamandan beri kimse tarafından vazıyed olunmamasından mahlûlen cânib-i mîrîye aid olduğu gibi bir mikdarı dahi el-yevm bâkî ve tahtü'l-türâb kalındığı mervî olan bazı medâris arsası idüğü anlaşıldığına mebnî o misillü arsaların bulunacak vakıflarına tamir etdirilerek kûsûr araziye mülkiyet veçhile ebniye inşa olunmak üzere beher zirâ'ına beşer kuruş kıymet tahsisiyle tâliblilerine parça parça fûrûht olunması ve esmânından ıslâhhâneye mahsus bir takım akâr yapıdırılması mahallince tensîb kılındığı ve bu işlere Mektubî-i Vilâyet izzetli Hikmet Bey'in gayret ve ikdâmı zuhûra geldiği beyânıyla icra-yı icabı istîzânına dair Halep Vilâyeti Meclisi'nin mazbatasıyla tahrîrât-ı vâridesi leffen arz ve takdim kılındı. Siyâk-ı iş'âra nazaran teşebbüsât ve mütâlaât-ı ma'rûza mevki'-i mezkûrun mamuriyetini müstelzim olacağından ve bu misillü âsâr-ı tanzimiye ve ıslahiyenin bir an evvel vücuda getirilmesi muvâfık-ı hâl ve maslahat bulunduğundan suret-i mebhûse veçhile tesviye-i iktizâsına mübâşeret olunmasının vilâyet-i müşârunileyhâya iş'âr edilmesi ve bu bâbda vuku' bulan himmet ve mesâ'îsinden dolayı mîr-i mûmâileyhin dördüncü rütbeden bir kıt'a mecidî nişanı inâyet ve ihsân buyurulması hakkında her ne veçhile emr u fermân hazret-i mülûkâne şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 26 Za [12]85

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

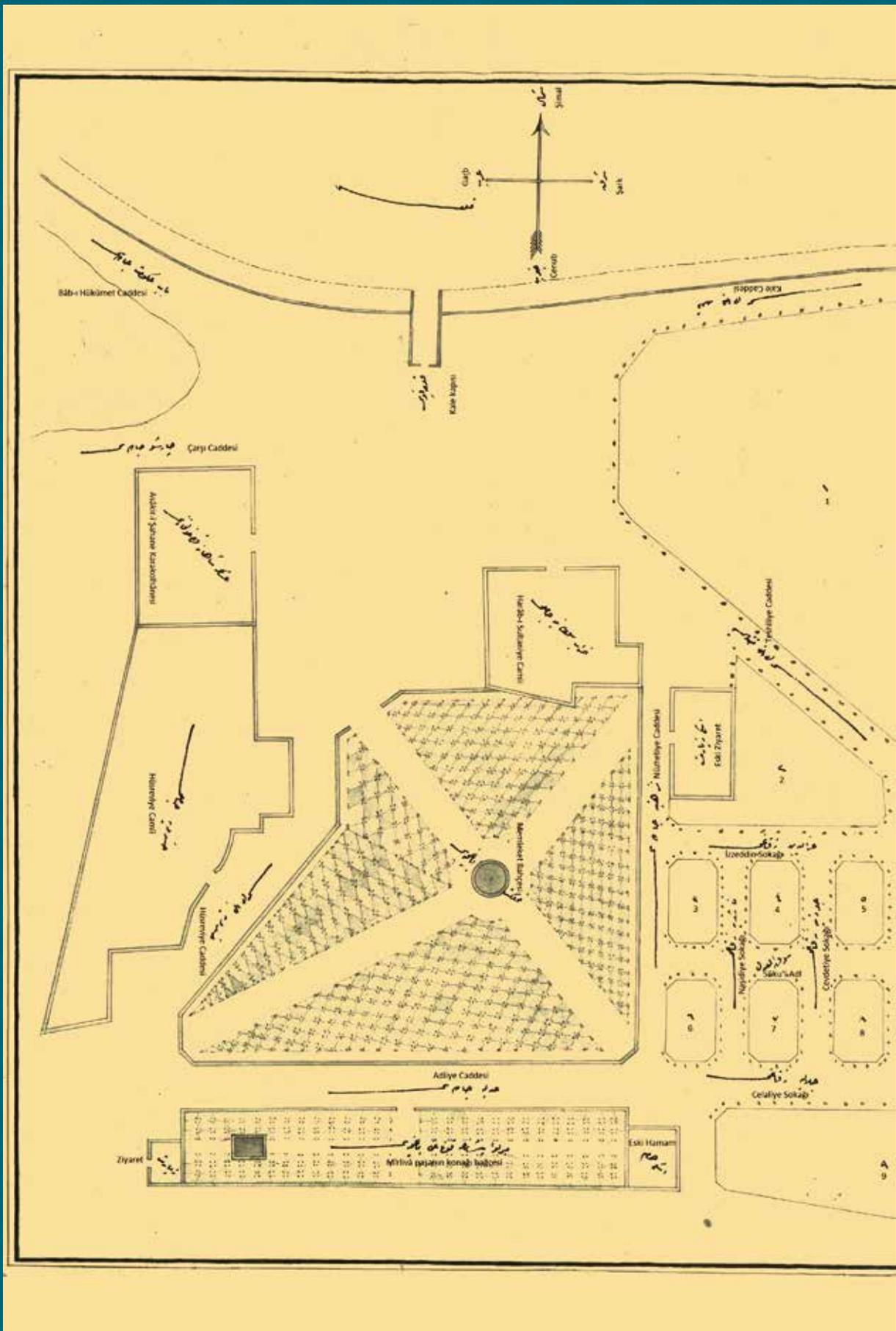
Resîde-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle evrak-ı ma'rûza manzûr-ı âlî hazret-i Padişahî buyurulmuş ve suret-i mebhûsanın ber-vech-i istîzân tesviye-i iktizâsına mübâşeret olunmasının vilâyet-i müşârunileyhâya iş'âr edilmesi mîr-i mûmâileyhe rütbe-i mezkûreden bir kıt'a mecidî nişanı i'tâsı müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr ve irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne mantûk-ı celîlinden olarak evrak-ı merkûme yine savb-ı sâmiye-i hidivâneye iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

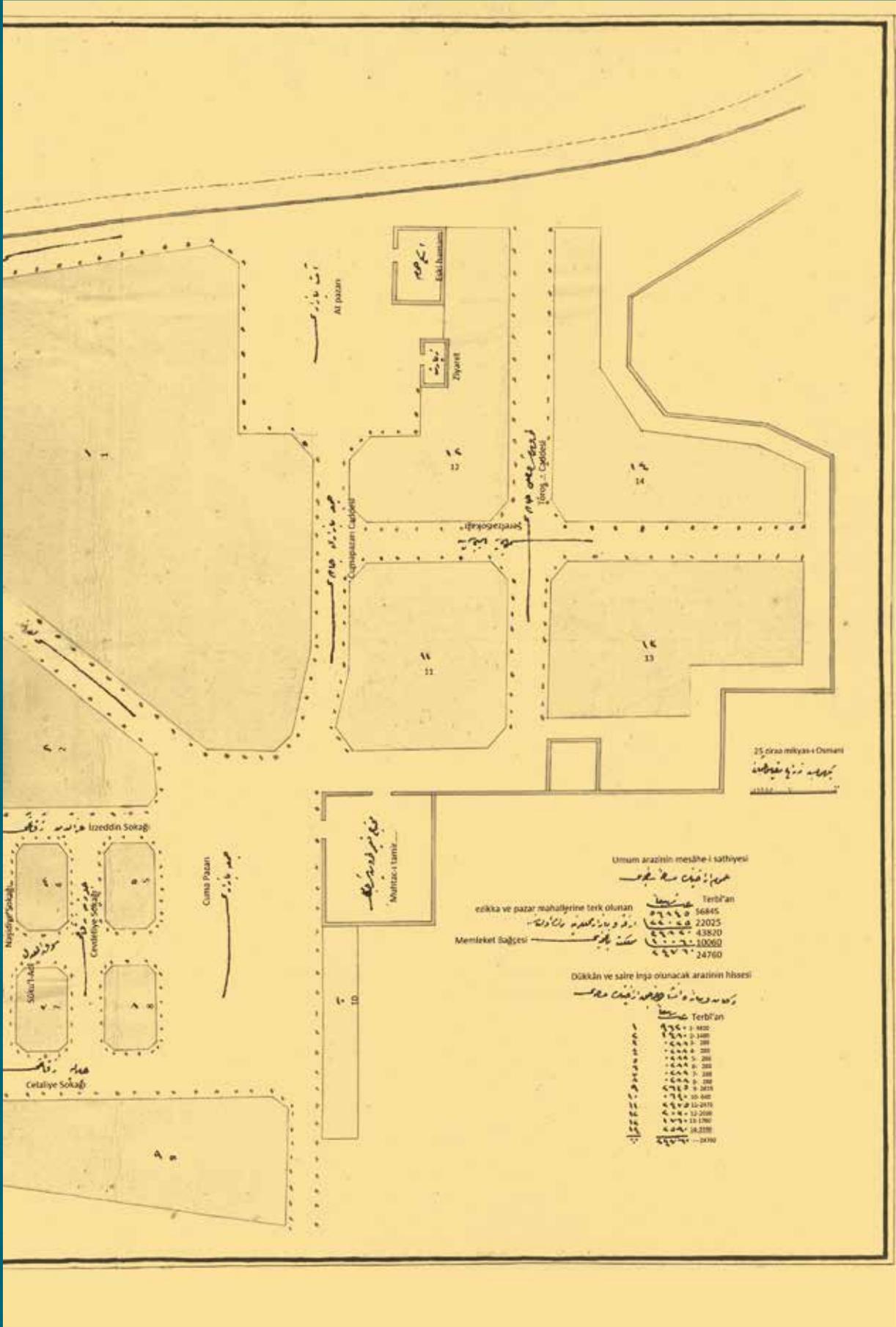
Fi 27 Za sene [12]85

عطر قند اقسام حفری

حب شهرنیک این ترابی مومش و مومریت ساقه سنده شکر کی حاله خالص بر نشاء ارضینک و سنی جنید بر در بر عاری کوهیکی اولاجنده اول امره قطره سی مکتب باغی
 باید دره قصور قند بر دره دخی تنظیم صورتی نه فاقه ایلیس و قور قند اوته با زله لایحه میانه تقریبی او تمسید برابر بر زنده و مناسب قور قند و در کانی با ایلیس از قند
 ایچیه مومریتی مستلیم اولاجنده در هر جوره زمانه نیز در کسب طریقه وضع بر اولما سنده کلمه نه جانب میرغیه عانه اولدینگی کی بر معذاری دخی ایلیوم مافی وقت الزام فاقه
 سردی اوته بیله قور سی ایچیه اکتولده بنده سی او شله هر سه رنگ بولنجور و قندینه نمبر ایچیه بر رنگ قصور ارضیه مکتب و جهله ایچیه انشا اولقده اوته بر زنده
 ستر عیسی قیمت قصبه کله لایحه یارجه یارجه فرقت اولقش و اقامتیه اصدولمانه مخصوص بره قم عفا باید بر لیس کلمه نسبت قویض دیوانسده مکتوبی دیوشه عیالی حله
 کلمه غیرت و اقسام ظهوره کلمه کی بیله اچری ایچیه استیانه و از حطب و مومی کلمسک معطر سیله خیرات وارد سی لقا عیسه و تقسیم قوی سیاه اشعاره نظارت سارده
 در وضع موقع مذکورن مومریتی مستلیم اولاجنده در هر جوره اتمه نظیر بر اصدولجه تک بره اول و جهله کور لیس موافق حال و مکتب بولنجنده صورتیه جوده و جهله ستره
 بیاسرت اولقشک و لایحه مشایخه اشعار ایلیس در بر یارجه و قور قند هفت در هر جسته طویله بر سمن ایچیه در دخی ستره دره بر قطره کیمی ساقه عایت واحسان بر لیس
 هر چه در اولدینجه حفت ملامت ستره فوج و صدور جیله بر لیس ایا کوره حرکت اولدینجه بیله نکرده و شادری ترغیبه انداز قوی اقسام ۱۹۱ ۱۹۲

موردی که از اولد
 ایچیه دست قطع اولد
 لایحه مومریتی و صورتیه کلمه
 اولدینجه اشعاره و در هر جسته
 ستره و نظردر بولاجه اولد
 اولدینجه اشعاره و در هر جسته
 ستره و نظردر بولاجه اولد
 اولدینجه اشعاره و در هر جسته
 ستره و نظردر بولاجه اولد

Umum arazinin mesûhe-i sathiyesi

Terbi'an

ezikka ve pazar mahalllerine terk olunan	56845
Memleket Bağçevi	22025
	43820
	10060
	24760

Dükân ve sair inşa olunacak arazinin hissesi

Terbi'an

1	1000
2	200
3	300
4	400
5	500
6	600
7	700
8	800
9	900
10	1000
11	11000
12	12000
13	13000
14	14000
15	15000
16	16000
17	17000
18	18000
19	19000
20	20000

Zor, Suriye, Halep ve havalisinin muhafazası için Fırat nehrinin Şam taraflarında kuleler inşa edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Malûm-ı âlî buyurulduğu üzere Zor kıt'asına ve Suriye ve Halep vilâyetleri dahilinde ve çöl taraflarında bulunan bazı ma'mûrelere urbân ve aşâ'ir taraflarından vuku'u bulunan tahtı ve tecavüzün men'i ve ma'mûrelerin muhafazası ve kıt'a-i mezkûrenin husûl-ı ma'mûriyeti zımnında Fırat'ın cihet-i Şamiyyesinde ve Cezîre tarafında yirmi aded kale inşa ve beherine ihtiyacât-ı mahalliye kâfi piyade ve süvari asâkir-i muvazzafa ik'ad etdirilmesi ve konulacak askerin nehren te'kîd-i münâsebât ve muhaberâtı için her kaleye mahsus birer kayık yaptırılması ve Tedmur ve Suhna mevkilerine dahi birer mikdar asâkir-i nizâmiye konulması ve urbânı asl-ı tedib ile nasihat-ı maksûdeyi vücuda getirecek müfreze-i seyyârelerin burada da seyr ve hareketi olduğundan işbu müfrezeler lâzım olan hecin ve esterlerin tedârik ve tertîbi ve şu hâle göre kıt'a-i merkûme bir kat daha cesâmet alacağından merkezi Deyr kasabası olmak üzere Suhna ve Tedmur kazalarının Suriye'den tefrîk ve oraya telhîki ile direk başkaca bir mutasarrıflık ittihâz olunarak uhdesine feriklik rütbesi tevcihi ve orada bulunacak asâkir-i nizamiye ve muvazzafa kumandanlığının inzimâmı ile Halep Mevki' Kumandanı saadetli Hüsnü Paşa hazretlerine tefvîz edilmesi hususlarına karar verilerek bâ-irâde-i seniyye iktizâları icra ve talimât-ı mukteziyeyi hâvî Halep ve Suriye vilayetleriyle Beşinci Ordu-yı Hümâyûn Müşiriyeti'ne tahrirât-ı mahsusa tastîr ve isrâ olunmuş ise de müşîriyet ve vilâyât-ı müşârunileyhâ beyninde teşkilât ve tertibât-ı mansûrenin fi'liyyâtınca tenvi'-i efkâr hâsıl olarak icrâata teşebbüs ve ibtidâr olunmamış ve ol bâbda mütâlaalarını mübeyyin evrak tevârüd etmiş olduğundan ve böyle bir emr-i hayrın tehiri ise tecvîz olunamayacağından Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Nâzırı ve muvakkatan Dersâadet'de bulunan Suriye Valisi devletli paşalar hazarâtıyla birleşilerek ve evrak-ı merkûme kırâet ve müzâkere edilerek mütâlaât-ı vâkı'a ve karar-ı maslahatı mutazammın Dahiliye Nezâret-i celîlesinin takriri Encümen-i Mahsûs-ı Meşveret'de dahi kırâet olundu. Mütâlaasından müstefâd olduğu veçhile kıt'a-i merkûmede heyet-i hükümetin vaz' ve tesisi ve maksad-ı aslî olan ıslahât ve te'minâtın usul ve tesisi eşkiya-yı urbânın cihât-ı ma'mûreye men'-i tecavüz ve tahtısı maddesine münhasır olarak eğerçi bunun için Deyr kasabasında ve Tedmur ve Suhna cihetinde birer tabur piyade ve hepsinde bir alay süvari bulundurulması lüzumu gösterilmiş ise de Deyr'de bir ve Tedmur ile Suhna'da bir ki cem'an iki tabur piyade bulundurulduğu ve bunlar icabına göre isti'mâl olunacağı ve Halep müfrezesi Deyr'i ve Hama müfrezesinin nısfı Karyeteyn ve Ceyrud ve nısf-ı diğeri Tedmur'u merkez ittihâz ederek karşılıklı geşt ü güzâr eyledikleri ve Deyr ile

Tedmur'da top ve cephâne ve li-ecli'l-ihityât mevâki'-i münâsebede erzak ve eşya-yı saire bulundurulmakla beraber icabı kadar ester ve yük devesi tertîb edildiği ve asâkir-i nizâmiye süvarisinden sarf-ı nazarla mezkûr müfrezelerin refâkatinde seyr ü hareket etmek üzere altı-yedi yüz kadar zabtiye-i seyyare tertib ve tayin kılındığı takdirde çöl tarafı tamamıyla muhafaza olunarak men'-i ta'addî-i urbân matlabı hâsıl olmuş ve binâenaleyh Hama ve Humus taraflarında asâkir-i nizamiye ikâmesine ihtiyac kalmamış olacağından bu tertîb ve tedbîrin üss-i harekât ve esas-ı icrâât ittihâz kılınması ve diğer iş'ârına gelince Meskenne'de kuvve-i askeriye tahşîdi ve müdür tayini hakkında gösterilen mütâlaa mahallince lüzuma mebnî olsa bile Deyr ve Suhna ve Tedmur hattı bâlâda muharrer tedbîr-i esas ile bir kordon olarak taht-ı muhafazaya alındığı hâlde Aneze urbânı cânib-i Şamîde evvelki gibi başıboş gezemeyeceğinden ve cünûd-ı muntazamayı böyle mevâki'-i müteşettite muhafazasına dağıtmak zâten münasib olamayıp Şamîye kıt'ası ise seyyaren gezecek fırka-i müfrezenin zîr-i hıfzında bulunacağından ve müdür tayini dahi husûl-ı inzibâtdan sonra yapılacak şeylerden idüğünden istihkâm içinde olarak oranın muhafazası zımında biraz piyade zabtiye ve muhabere için çend nefer süvari bulundurulub fakat bunlara şîshaneli tüfenk verilmesi ve Ebu Hüreyre'de yalnız yapılacak kalenin bekçisi olmak üzere şimdilik biraz asker-i zabtiye ikâmesi ve Rakka ve Işara'nın birer kaymakamlık ittihâzı mebhûsunda dahi kaymakamlık bir kazâ dairesi demek olarak teşkîli hâkim ve iki meclis ve müstakil idare-i maliye tayin ve vaz'ına mütevakkıf idüğünden ve bu yerler ileride kesb-i servet ve ma'mûriyet ile şu teşkilâta isti'dâd hâsıl eylediği takdirde icrası tabîi ise de el-yevm bunların hiç birine hâl ve mahall müsaid olmadığından şimdilik oralarının dahi mikdar-ı kâfi zabtiye asâkiri ve birer müdür tayini ile idare etdirilmesi ve ehemmiyet-i mevki'yesenden bahisle bir kule yapılarak taht-ı muhafaza-i askeriye konulması ihtar olunan Hamam ciheti Tedmur ve Suhna hattının husûl-ı mahfûziyeti takdirinde bi't-tabîi Aneze'nin tecavüzâtından masûn kalacağı derkâr olmasıyla beraber biraz zabtiye ile muhâfazası fâideden hali olmayacağından o yolda icabına bakılması ve Sebhe (?) aşiretinin taht-ı inzibâta alınmaları emrinde irâd kılınan mütâlaât yolunda görüldüğü misillü Cub ve Dehine (?) mevki'nin muhafazası mârrü'l-beyân Tedmur ve Suhna ve Deyr hattının mükemmel demek olacağından ibtidâ bu kordon hattının esasen mahfûziyete ikmâl olunduktan sonra orasının lüzum-ı tahaffuziyesi itmâm edilmesi ve Cüveyş ve Şüveyt aşiretlerinin arasında bir kule inşasıyla Cüveyş'in müdürlük ittihâzı hususunda ityân edilen suretin ba'dehû mahallince bi'l-mütâlaa mevki'-i icraya konulması lâzım geleceğinden bunun dahi ol vechile ifa-yı muktezâsı ve Tedmur ile Suhna'da ve bunların arasında yapılmalarına lüzum gösterilen ebniye-i mîrîyenin ve Kariyeteyn ile Ceyrud'da ve bunların beyninde ve su bulunan yerlerde icâbât-ı mahalliyeye göre birer kulenin inşaları umûr-ı tabîyyeden bulunduğundan bunların inşâatına başlanılması ve Habur tarafının imarı mesele-i diğer olub ancak Basra'nın ber-vech-i tasavvur emr-i muhafazasına ibtidâr olunmakla beraber Re'sü'l-ayn'in Zor Mutasarıflığı'na ilhâkı hususunun Diyarbakır Vilâyeti'yle muhabere ve Ayne'l-Bude mevki'ine bir kule yapıp asker ikâmesi maddesi dahi mahallince mütâlaa olunarak icabatına bakılması hususlarına dair olan mütâlaât pek yolunda ve hâl ve masla-

hata suret-i muvâfakatda idüğünden suver-i muharrereye tevîkan icrââta ibtidâr ve itinâ ile semere-i matlûbesinin mevki'-i fi'l ve husûle getirilmesi için müşîriyyet ve vilâyât-ı müşârunileyhim vesâyâ ve talimât-ı mukteziye gönderilmesi ve işbu tertibât üzerine Haleb Vilâyeti'nden gelen masraf defteri dahi buraca bi't-ta'dîl irsâl kılınması beyne'l-huzzâr tasvîb ve zikrolunan takrîr leffen arz ve takdim kılınmış ise de ol bâbda her ne veçhile emr ve fermân isabet-beyân hazret-i şehinşâhî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 18 Ca [12]76

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i tevkîr olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileriyle mezkûr takrîr-i manzûr-ı şevket-mevfûr hazret-i Padişahî buyurulmuş ve tasvîb ve istizân olunduğu veçhile icrââta ibtidâr ve itina ile semere-i matlûbesinin mevki'-i fi'l ve husûle getirilmesi için müşîriyyet ve vilâyât-ı müşârunileyhim vesâyâ ve talimât-ı mukteziye gönderilmesi ve işbu tertibât üzerine Haleb Vilâyeti'nden gelen masraf defteri dahi buraca bi't-ta'dîl irsâl olunması şeref-sünûh ve sudûr buyurulan emr ve irâde-i isabet-âde-i cenâb-ı mülûkdârî mantuk-ı celilinden olarak zikrolunan takrîr yine savb-ı sâmi-i hidivîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 Ca sene [12]76

معمور علی جوردهی اورده دور قطع نه وسور جنب ولائی را قطع و قبول طریق بولند بمعمود ای عیانه و عیار فرمودم و چون عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
دو قطع نه بچین نان حصول موی قوی و نان چینی شامه است و هر چه قطع نه بچین عیانه و عیار فرمودم و چون عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
عکس نه توانا که ساسات و عیانه ایچم هر قدر بچین بر عیانه با بچین و در هر دو عیانه و عیار فرمودم و چون عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
مغز سیه از آن بوزره سردی و در قطع نه بچین اولایجه و استرین تزلزل و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
تخی و در عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
جنب موی قویان عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
نظر و اسرار اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اولایجه و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
ایرین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
و ناسین و قطع نه اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
چون بر عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
مغز سیه و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
مواقع سیه و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
انری بوزره قطع نه بچین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اصحاب قاطعین اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اولایجه و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
مواقع سیه و عیانه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
ایرین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
بچین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
نیمه و قطع نه اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
سویک اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
حصول محققین قطع نه بچین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
الهی امین اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
امکان اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
ایجابات کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
رأس العین اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
بولتی و حال کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
کوتزیش و سوسومات اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اساسات باه قطع نه بچین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی

اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
ایجابات کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
رأس العین اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
بولتی و حال کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
کوتزیش و سوسومات اولایجه کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی
اساسات باه قطع نه بچین کتبی و کاورن سنی و معمور از آن محتاجی

Halep'te Bahsita Camii'nin harap olmasından dolayı tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Evkâf-ı mülhakadan Halep'de kâin Bahsita Cami'nin harâb olmasına binâen vakf-ı vâridâtından altı bin dört yüz elli kuruş sarfıyla tamiri hususuna dair Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden meb'ûs takrîr leffen arz takdim kılınmış olmakla muvâfık-ı emr u fermân meâli-i unvan-ı cenâb-ı mülûkâne buyurulduğu hâlde mücebince ifa-yı muktezâ-sı nezâret-i müşârunileyhâya havale edileceği ifadesiyle tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 14 C sene [12]92

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Enmele-i pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle melfûf takrîr-i man-zûr-ı âlî hazret-i şehinşâhî buyurulmuş ve husus-ı ma'rûzun ber-vech-i istîzân ifa-yı iktizâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi müte'allik ve şeref-sünûh buyurulan emr ve fermân-ı mehâsin-i nişan cenâb-ı Padişahî mantûk-ı münîfinden olarak mezkûr takrîr yine savb-ı sâmi-i vekâlet-penâhîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 15 C sene [12]92

عطاوقافو اقدم حضرتي
 اوقاف محقره حبيب كانه حيا جامعك خراب اولنه بناء وقفه وارداتنه التي بك درت بور ايع غوسه هيفيد تعري خصوصه دار اوقافو هما بونه نقد رت حديه نديور
 تقدير لفا عصره وتقديم قفسه اولفقد موافقه امروزه ما على عنوان جناب ملاكان بورلرني حالك موجبه انقاي مقضنا مي نقد رت مره الربا حواله ايريدجني افاره سيله
 ذكره ناوري ترقم اولري اقدم ا.ا.ا.

محضره ما كركي اويدي
 اعلو يدي تنظيم اوردان تيركمان سيبه اعصار اولو بلقون قفسه نقد معالمره عفيف نيتالي برولي
 قطع معديتلك برابو بنديار على مقضاتك لانه مشا اولو جلاس مي مشله و توشو مي برولي
 اسدوقار على سيناك جناب باشالي مشله ميقته اولوي سوكار قفسه م سوب سوكي اولو ايقايه
 اعلاو كمرن اولفله اوليا ماسر اولو علفه عفاو كركي

Halep'te Türki Camii ile Caviliye Medresesi'nin tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb'de kâin Türki (?) Camiiyle Caviliye Medresesi'nin vakıfları irâd ve fazlasından ceman yirmi sekiz bin beş yüz kuruş sarfıyla tamiri istizanına dair Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinin vürûd eden takrîrleri arz ve takdim kılınmakla ber-mûceb-i iş'âr ifayını muktezâlarının nezâret-i müşârunileyhâya havâlesi hakkında irâde-i seniyye cenâb-ı cihanbânî her ne veçhile müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infâz edileceği beyanıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 16 C sene [12]92

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Hâme-ârâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneliyle melfûf takrîrler manzûr-ı meâli-i mevfûr hazret-i padişâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân mezkûr cami ile medresenin meblağ-ı mezbûrun sarfıyla tamiri hususlarının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi müte'allik ve şeref-sünûh buyurulan emr ve fermân-ı mehâsin-i nişan-ı cenâb-ı cihanbânî mantûk-ı münîfinden olarak anifü'l-beyân takrîrlerine savb-ı sâmi-i hidivîlerine iâde kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 17 C sene [12]92

عظمتند اقم حضرتك

حبيب لاسه تركي جامعته جاوړه مدرسې سلك وځنډې يازد وځنډونده د نسبه او نوه و زړه جمعا يكرې سكرېك سوز غوښ خوږو تعبرې سنځانه د زړه وځان همېوه الله پته پورې
د روږ ايدو تقريري عهد و تقدیم نمنغه بر وجهي شعرا يعنې نغمه اړينك الله په سار اړيدو ځولاسې حضرتك زړه سنځه جناب جلالتا هره څه نمنغه وځنډوږ و بر يوليز اړينك
منغه نغمه ايدو ځوليز ښه ننگه ښاوري بزيم اوښي اقم

۲

مستطابا لود اړيدو
الله او نغمه اړيدو ايدو ځوليز ښه ننگه ښاوري بزيم اوښي اقم
د نغمه ايدو ځوليز ښه ننگه ښاوري بزيم اوښي اقم
نغمه ايدو ځوليز ښه ننگه ښاوري بزيم اوښي اقم
نغمه ايدو ځوليز ښه ننگه ښاوري بزيم اوښي اقم

Halep'teki Cami-i Kebir-i Emevi'nin tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb'de vâki Cami-i Kebîr-i Emevî'nin keşf ve münâkasası mücebince tertîb-i mahsûsdan yirmi sekiz bin kuruş sarfıyla icra-yı tamiri istîzânına dair Maliye Nezâret-i celîlesinin takrîri leffen arz ve takdim kılınmış ve cami-i şerif-i mezkûrun vâridâtı Hazine-i Maliye'den mazbût olduğu misillü masârıf-ı tamiriyesinin dahi oraya aid idüğü gösterilmiş olmakla ber-muceb-i takrîr Hazinece ifa-yı muâmelât-ı mukteziyesinin nezâret-i müşârunileyhâya havalesi hakkında her ne veçhile emr u fermân-ı hümayûn hazret-i mülûkâne müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 20 Za sene [12]93

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i râhe-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleriyle melfûf takrîr-i manzûr-ı meâli-i mevfûr hazret-i padişâhî buyurulmuş ve cami-i şerif-i mezkûr ber-muceb-i istîzân ol mikdar masârıfla tamiri müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı hümayûn-ı cenâb-ı zıllullahî muktezâ-yı münîfinden olarak takrîr-i mezkûr savb-ı âlî-i hidivanelerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 21 Za sene [12]93.

عظیمینو اقامت حضرتی

حلبك واقع جامع كبر امويك كشف و ساقدهى موجهي نزيه مخصوصه بكمي سكرينك غرضه هر چند اجزای تعمير استیاده دار ما بر نظر رت جید استك تقریرى لقا عرض و تعمير
و جامع سزایف فیکرت و اردای خربه ماچود و مضرب اولیئی سلاو صفات نمبر استك و هی وزیر خانه ایردی کوشیده و قلعہ بر وجه تقریر خربه ایفای معامه و نه مضبه استك
تصرف سا ارباب حوالی حضرت لهره و جود اردو و باره هراهن حضرت ملوفا تمامه و نه قلعہ در سربو و بر مشهور بسطن افغان ایردی هی بیله نکره ساوی رفیق اولدی اقامت ۱۳۵۸ م

معرضه جازک ایردی
معرضه اولدی ای وزیر سای سزایف مضمون تقریر سزایف حضرت لهره
سیده اضر نظیم اولدی ای وزیر سای سزایف مضمون تقریر سزایف حضرت لهره
پوشه و جامع سزایف سکران بر وجه سزایف اولدی ای وزیر سای سزایف حضرت لهره
اسود و ماله هی بیله حساب املای مفضلی سزایف اولدی ای وزیر سای سزایف حضرت لهره
اقامه تمام اولدی ایردی اردو و نه قلعہ و ای وزیر سای سزایف حضرت لهره

Halep'te Sultaniye Camisi'nin tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb'de vâki Sultaniye Cami-i şerifinin vakfı otuz beş bin kuruş sarfıyla tamiri istîzânına dair Evkâf-ı Hümayun Nezâret-i celîlesinin takrîri melfûf defter ile beraber arz ve takdim kılınmış olmakla mücebince ifa-yı muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi hakkında her ne veçhile irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 13 Receb sene [12]94

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle evrak-ı manzûr-ı âlî hazret-i padişahî buyurulmuş ve istîzân olunduğu veçhile zikrolunan caminin ol mikdar masrafla tamiri müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr ve irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehinşâhî mantûk-ı münîfinden olarak evrak-ı mezkûre savb-ı sâmi-i sadâret-penâhîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 14 Receb sene [12]94.

دولت‌شاه
 اشم
 حیدری
 علیه واقع سلطانیه جامع تربیت و فضی و در رتبه اول و نسبت عزیزه حریفه عموری استخوان دار و اوقات همواره قدرت جیدت تکمیل تقریر حقوق و تقاضای در علمه و تقسیم
 فائده اولیاد موصله انقار نقصانست قدرت ساز ایلام حواله حق که در وجه اراد سینه حقوق با درستی معلوم و در تصدیر و برقرار این خطوطه سفی انقار ایرادشکای باطله
 تنگه شادری زقم قدری اشم ۱۲۶۲ هجری قمری

صورتی جاری کرده ام
 در این وقت تقسیم اولیاد شادری که در این وقت تقسیم شده است و در این وقت تقسیم شده است
 و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است
 در این وقت تقسیم اولیاد شادری که در این وقت تقسیم شده است و در این وقت تقسیم شده است
 و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است
 در این وقت تقسیم اولیاد شادری که در این وقت تقسیم شده است و در این وقت تقسیم شده است
 و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است و این است

Haleb'teki iki adet karakolhanenin tamir edilmesi.

Maliye Nezâret-i celîlesine

384

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb'de kâin iki aded karakol hânenin tamiri için keşf ve münâkasaları mücebince iktizâ eden dokuz bin yedi yüz doksan yedi kuruşun malsandığından sarfına me'zûniyet i'tâsı ifadesine dair Haleb Vilâyet-i celîlesi vali-i vekâletinden meb'ûs telgrafnâme leffen irsâl-i seviyy-i sâmi-i kerimâneleri kılınmakla meâline nazaran Hazinece iktizâsının icra ve ifadesi vâbeste-i irâde-i aliyye-i nezâret-penâhîleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 21 Zilkade sene [1]295 ve 5 Teşrîn-i Sâni sene [1]294.

Devletli efendim hazretleri,

Makam-ı âlî-i nezâret-penâhîlerinden meb'ûs işbu tezkire-i müfâdıyla melfûf telgrafnâme müeddâsı rehîn-i ikân acizî olarak keyfiyet-i masârîfât husûsiye irâdesine lede'l-havâle husûs-ı mebhûs-ı nezâret-i celîlelerine aid bulunduğundan zikrolunan karakol hânenin tamiri tensîb buyurulduğu hâlde meblağ-ı mezbûrun doksan dört senesi muvâzenesine dahil bulunan karşılığında mahsûbu icra olunmak üzere emvâl-i mahalliyeden sarfına me'zûniyet i'tâsıyla beraber Hazinece dahi muamele-i muktezîyenin icrası zımnında buyuruldu-i âlisinin istihsâl ve irsâli lüzumunun savb-ı sâmi-i dâverîlerine tebliği ifade ve mezkûr telgrafnâme leffen takdim ve iade kılınmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 8 Zilhicce sene [1]295 ve fi 21 Teşrîn-i Sâni sene [1]294

(imza: Zühdü)

عظمتی
 انتم حضرت
 حیدر خان یکی عدد زده غوطه نیک نیریزه کشف و سازندگی موجب اقتضا ایمنه تقوی بین بری بود لکن بی غرضت ای مندیست هر دو مادریه ای ای قاجار در
 صعب درجه جدیدی در دکانته بیعت نوزده نفا اول سوی سنا کرمان ای قلمه ملک نظر خیریه هم اقتضای آن جز دفاعی و نه از جمله نفا نیکویر و در این
 حضرت سید ابورکنه ۷۱ در کتب و در سرمد

دو نوبت
 انتم حضرت
 نظام علیا نفا نیکویر در بیعت استیلاک معابر موقوف نوری بودی رهبر ایجاب علقه او در در کفیه معانیه خصصه اداره ساری کوه فصاحت صحبت نفا بی جدید در عامه بود نفا نیکویر
 زده نفا نیکویر در بیعت استیلاک معابر موقوف نوری بودی رهبر ایجاب علقه او در در کفیه معانیه خصصه اداره ساری کوه فصاحت صحبت نفا بی جدید در عامه بود نفا نیکویر
 خیریه در حق معاد نفع نیکویر چون که متوقف بودی عیاشی استیصال و این از نیکویر صعب است و در نیکویر نفعی افاده و نیکویر نفعی نفع نیکویر و عماره نفعیه ایجاب آوردن حضرت
 ایها کرم صبح و ایها سرمد

Atufetlü efendim hazretleri,

Haleb'de kâin iki aded karakol hânenin tamiri için keşf ve münâkasaları mücebin-ce iktizâ eden dokuz bin yedi yüz doksan yedi kuruşun malsandığından sarfına me'zûniyet i'tâsı ifadesine dair Haleb valiliği vekâletinden mebûs telgrafnâme üzerine Maliye Nezâret-i behiyyesiyle muhabereyi şâmil tezkire melfûfuyla beraber arz ve takdim olundu. Meâl-i cevabda meblağ-ı mezbûrun doksan dört senesi muvâzenesine dahil bulunan karşılığında mahsubu icra olunmak üzere emvâl-i mahalliyeden sarfına ruhsat verilmesi rây ve ta'lîk olunmuş olmakla ber-mûceb-i iş'âr vilâyet-i mezkûreye me'zûniyet i'tâsı ve Hazinece muamele-i mahsubiyesinin ifası hususunun dahi nezâret-i müşârunileyhâya havalesi hakkında her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne mütallik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfinin infazına ibtidâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 16 Zilhicce sene [12]95

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Zîver-i ? dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i sadâret-penâhîleriyle tezkire-i ma'rûza ve melfûfu manzûr-ı hümayûn-ı hazret-i padişâhî buyurulmuş ve ber-mûceb-i istîzân zikrolunan karakol hânelerin ol mikdar masrafla icra-yı tamiri ile meblağ-ı mezbûrun gösterilen karşılıktan mahsub olunmak üzere emvâl-i mahalliyeden tesviyesi zımnında cânib-i vilâyete me'zûniyet i'tâsı ve Hazinece muamele-i mahsubiyesinin ifası hususunun dahi Maliye Nezâreti'ne havalesi müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı münîfinden olarak mezkûr tekire ve melfûfu savb-ı sâmi-i âsafânelerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 17 Z sene [12]95.

عطف و احوال
 افسوس
 صبح کانه ایکی عدد قره عوفانه تک تعمیر ایچونه کتفا در ساقه لری میخو اوصافه طهور بیک بری یوز طفا به بری عوفانک مال صند بقعه قره
 مازونیت اعنسی افاده سنه داز طلب وایلیک وکالتنه بعضی شعرا قلم اور زینه مالک نصرت بیچ بیچ حاجیا سئل تنگه معقولم بر عجمه و تقیر اولری
 مال هوا بی مبلغ زبیرک طفا به در قه سنس موازنه سنه داخل بولنامه فار سولفنه محسوب اجرا اولمده اور ره اموال بحله ده قره رخصت و بیسی سینه
 اولمده اولمده بر موجب اعمار ولایت نیکونیه مازونیت اعنسی و خراج هر موعده کجه سنک ایقان فضیلتک و نصرتت سار ایلام حواله هفت
 هفته دوج اراد سینه هفتیه مالوکاره معاف و سر قصه در جوب اولری مخلوقه نصیحتک افغانیه ایبار اولر بعضی بیایله تنگه تاوری بیتم قدری افسوس
 ازی محرم ۱۲۹۴
 م

عطف و احوال
 افسوس
 صبح کانه ایکی عدد قره عوفانه تک تعمیر ایچونه کتفا در ساقه لری میخو اوصافه طهور بیک بری یوز طفا به بری عوفانک مال صند بقعه قره
 مازونیت اعنسی افاده سنه داز طلب وایلیک وکالتنه بعضی شعرا قلم اور زینه مالک نصرت بیچ بیچ حاجیا سئل تنگه معقولم بر عجمه و تقیر اولری
 مال هوا بی مبلغ زبیرک طفا به در قه سنس موازنه سنه داخل بولنامه فار سولفنه محسوب اجرا اولمده اور ره اموال بحله ده قره رخصت و بیسی سینه
 اولمده اولمده بر موجب اعمار ولایت نیکونیه مازونیت اعنسی و خراج هر موعده کجه سنک ایقان فضیلتک و نصرتت سار ایلام حواله هفت
 هفته دوج اراد سینه هفتیه مالوکاره معاف و سر قصه در جوب اولری مخلوقه نصیحتک افغانیه ایبار اولر بعضی بیایله تنگه تاوری بیتم قدری افسوس
 ازی محرم ۱۲۹۴
 م

Halep muzafatından İdlib'de bulunan miri hanın tamir edilmesi.

Şûrâ-yı Devlet

280

Halep Vilâyeti Meclis-i İdaresi'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan selh-i Rebîülâhir sene [12]95 ve 20 Nisan sene [12]94 tarihli ve sekiz numrolu mazbatasıyla melfûf keşf defteri ve resim ve saire Maliye Dairesi'nde kırâet ve muayene olundu.

Hulâsa-i meâlleri İdlib'de bulunan mîrî Hınta Hanı'nın kesret-i nüzûl-ı bârân ile münhedim olan sekiz odasıyla sair mahallerinin tamiri derece-i vücûbda olup bu sene tamiri icra olunduğu hâlde on iki bin dokuz yüz kuruş bedel ile icarına talep bulunacağından ve yaptırılmadığı hâlde ileride daha ziyade masraf vuku'unu intâc ve bununla beraber icaresinin dahi tedennîsini istilzâm eyleyeceğinden keşfi lede'l-icra tamirât-ı mezkûrenin nakden yirmi iki bin yedi yüz doksan yedi kuruş masrafla husûle geleceği anlaşılmış ve eğerçi mezkûr hanın müştemilatıyla beraber bi'l-müzâyede fûrûhtu mukarrer ise de müzâyedesinin oraca ve Dersâdetçe hitâmına kadar aradan hayli vakit mürûr edeceği hasebiyle tamirâtın o vakte kadar te'hiri müzâyedece kesr-i ragabâtı müstelzim bulunmuş olduğu beyânıyla mezkûr yirmi iki bin yedi yüz doksan kuruşun vâridât-ı mahalliyeden sarfiyla mezkûr hanın mahâll-i meclis ve icâb eden memurîn nezâretiyle tamirine mübâşeret olunması istîzânından ibaret bulunmuş ve kâime fiyatının ıttirâdsızlığından dolayı tamirât-ı merkûme masârıfı nakd akçe hesabıyla keşf olunduğu bi'l-isti'lâm cevaben gelen 28 Mayıs sene [12]94 tarihli telgrafda beyân kılınmıştır.

İcabı lede'l-müzâkere-i esbâb-ı meşrûheden nâşi mebhûsun-anh olan hanın icra-yı tamiri taht-ı lüzum ve ehemmiyetde olup ancak tamirât-ı mezkûrenin münâkasası icra olunduğuna dair sarâhat görülememiş ve eğerçi bu makûle ebniye-i emîriye tamirât ve inşâatının evvel emirde icra-yı münâkasası nizâm-ı mahsus iktizâsından ise de siyâk-ı iş'âra nazaran münâkasanın adem-i icrası mahallince tâlib ve rağib bulunmamasından münbais idüğü anlaşılmış ve bu ise mazeret-i makbûleden görünmüş olmakla mezkûr hanın karar-ı sâbık-ı veçhile fûrûhtu için müzâyedesine devam olunmakla beraber tamiratın dahi metânet ve rasânetine dikkat ve keşfinden dûn masrafla icrasına gayret olunmak ve hitâmında keşf-i sâni defteri gönderilmek ve masârıf-ı vâkı'ası inşâat tertibinden nakd olarak tesviye ve i'tâ kılınmak üzere ber-mûceb-i iş'âr icra-yı icâbının vilâyet-i mezkûreye emr ve iş'âr ve Maliye Nezâret-i celîlesine dahi beyân-ı hâl buyurulması bi't-tezekkür mezkûr keşf defteri ve resim leffen takdim kılınmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 14 Cemâziyelâhir sene [1]295 ve fi 6 Haziran sene [1]294

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

İbrahim Edip, Mustafa Nazmi, Mehmed Sahib, Fazıl Bey, komisyonunda, Serkiz

حلب دلاویجی محمد زاده سنک سوی دولت حواله جویدو مسیح بیخ لاجوردی و... مسیح بیخ ناریجی و سز نوری مصلح سید مصفون کشف دقزی درکم و ساره مالیه ذره سنه
ذات و سعای اولدی

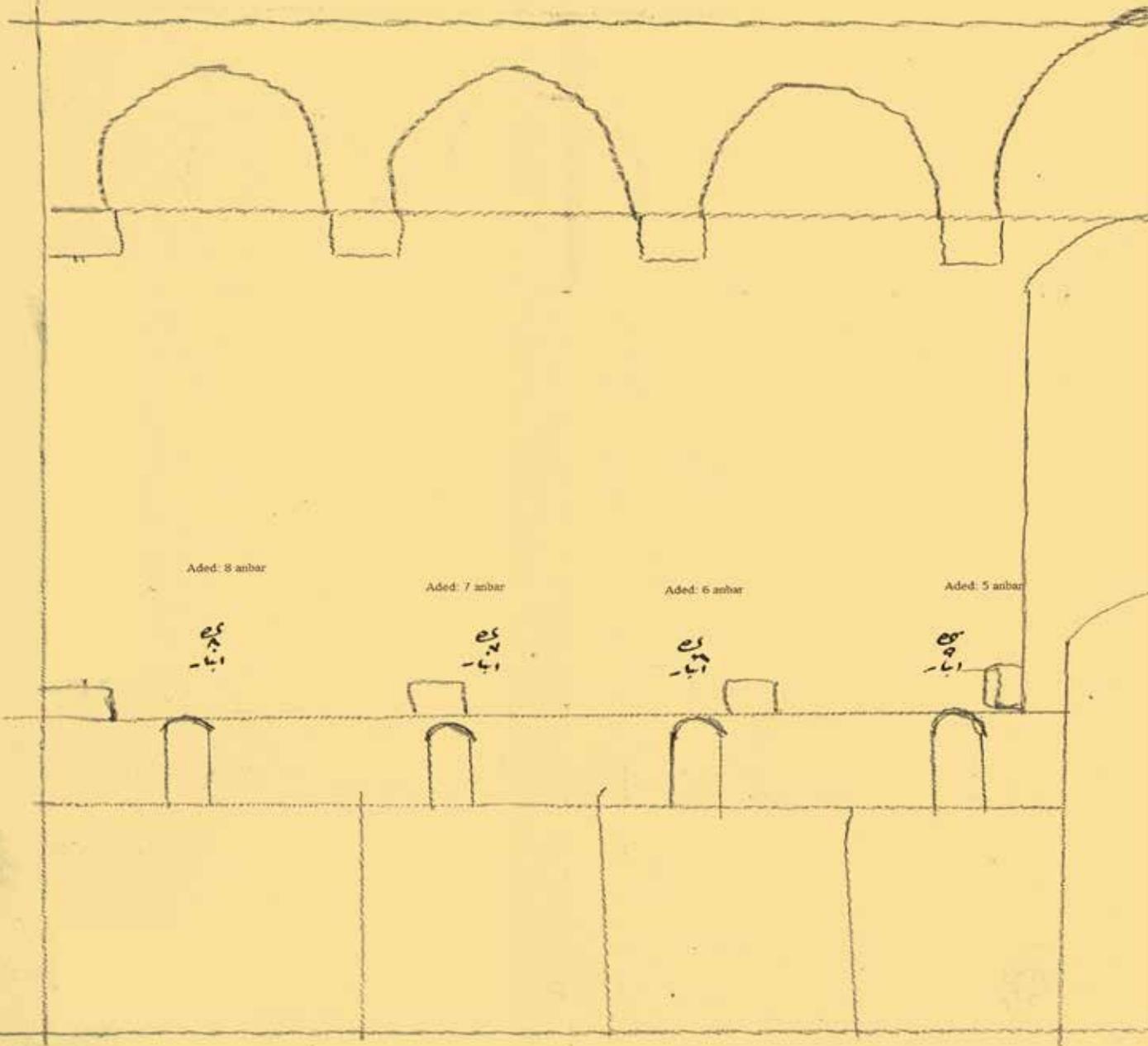
خداوندی اولده بولسا مری حظه خانک کتوت نزل بارانه ابله مندم اولدی سز اولم سبله ساز محمد بیخ نعلری درجه و جویده اولوب بوسه نعلری ابر اولدی حواله
اوله ایلی بیخ طغوز نور غرضه برل ابله اجمارینه حلب بولده حفته دیار ایلی حله ابدوم و کله زیاده روزن دوعی اتاج دیوانکوزر اجماره سنک دخی نعلی
سنلام ایدیلدنه کتشی دی اولر نعلیمات مذکوره ناک نفا بکرم ایلی بیخ بری بوز طغازه بری غرضه روزن حواله کله حلی اکلنسه و کجه مذکور خانک مستند بر اولدی
فروغی مقرر ابرم زیاده سنک اولر در سعاری حفا مندر اده دیشین وقت روز ابرم بیخ حسیبه نعلینک اولدی قدر تا خبری زیاده هر کس ریخاقی مندم بولر اولدی حواله
مذکور بکرم ایلی بیخ بری بوز طغازه نعلینک وارون حله دده فرجه مذکور خانک محلی حسیبه و اجمار ابله اولدی ناک بوز نعلیمه بیخون اولدی استیلا نده عبارت بولنده دقانه
فیانک املاد سز لفته طویله نعلیمه رقوم سزانی نفا اقر حسیبه کشف اولدی بالاسلام جو با کلاسه ۸۸ ماسیخ ناریجی نعلنده بیله نعلنده

ایجابی دی الکره سبای سز و ده نای مجموعته اولو خانک اجرای نعلری خزانم و همن اولوب نعلیمه مذکوره ناک مافوس ابر اولدیغه در ارضت کوریده و کجه
بوضو اینه ایدر نعلین ذات آنک اوله امرده اجرای مافوس نعلیم مخصوص افضله نعلیم سبای سعاده نکل مافوس ناک عدم اجواس مینو حلب در اغب
بولسنده مینعت ایدکی اکلنسه دیو ابر معذرت مضولده کورنسه اولغنه مذکور خانک فرار برین و جهد فروغی اجمود زیاده سنه دوام اولدی بوز نعلیم نکل رفا نانه
در صانته دقت و کشفته دده روزن اجماره غیرت اولدی و خنامه کشف نای دقزی کوندر لک و صراف و اقموس انشان تریمینه نفا اولر دسوره و اعط کتوز دیره
بروجیا سعاده اجرای ایجابک ولایت مذکوره به اولر سعاده و مالیه نفا حسیبه سنه دخی بابه مال جویدم با ندر مذکور کشف دقزی درکم نفا تقیم قنقه اولماریه امر و فرما ده
حیرت مه ل اولر کس سعاده لاصح ۱۱۱ حواله نعلیم

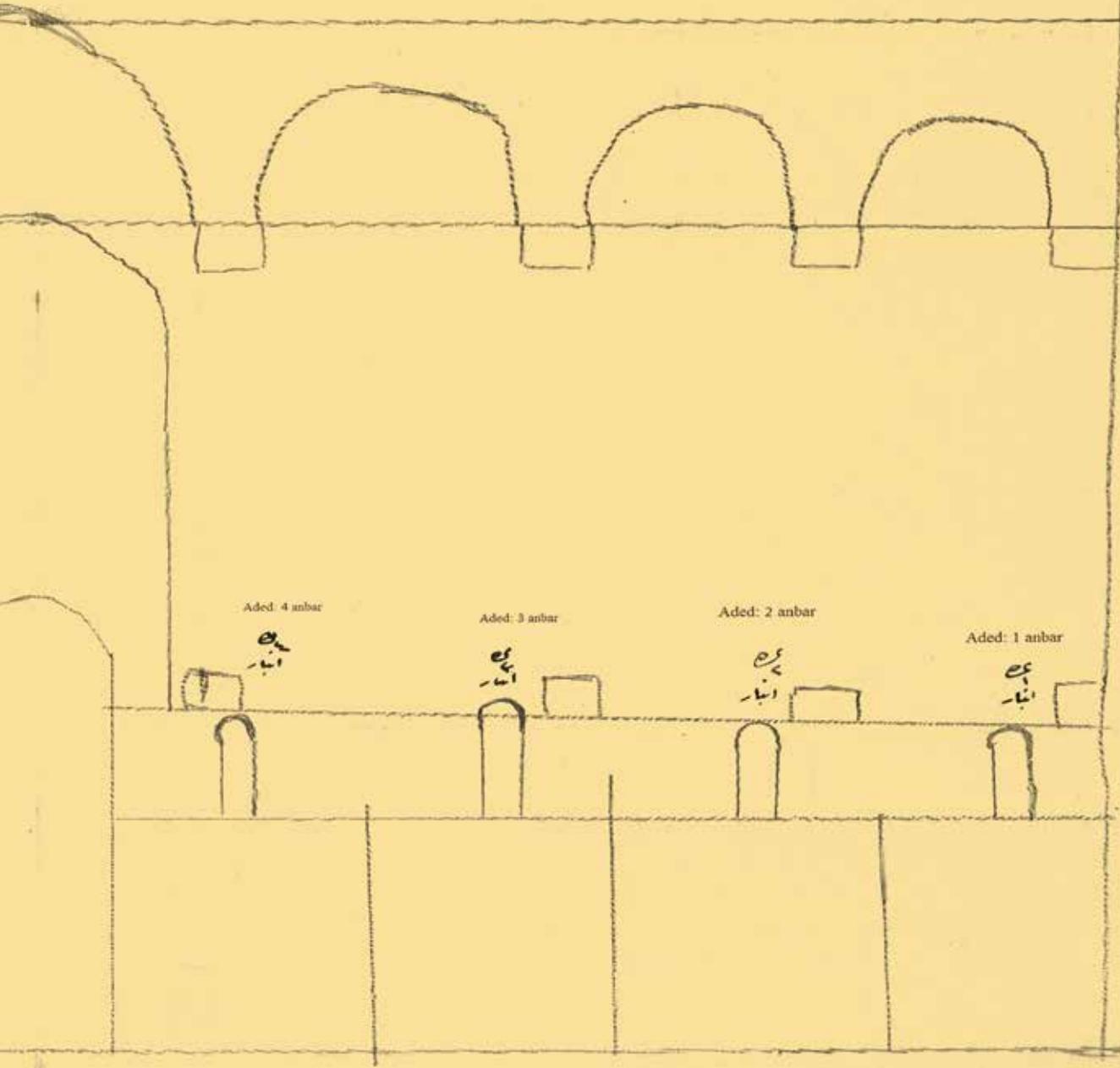
کتابخانه خانہ درویش بن ابی حمزہ

Emlak-ı miriyeden İdlib kasabasının Garbiye Ma
ma'a kapı kemerinin resmi

امدادک میری در ادب قصبہ سنہ عربیہ محمدسنہ
سز انبار مع قیو کر نیچہ - سمو

halesi'nde kâin Hmta Han'ın derûnunda bina olacak sekiz anbar

Deyr'de Fırat Nehri üzerinde bulunan köprünün tamir edilmesi.

Tarih: 4 Şevval [12]95 Numara: 257/831 Maliye ve 872 1 Haleb 611
 Muâvin: Sadık Müsevvid: Nev'-i müsevvide: Müzekkere

Deyr kasabasında ve hükûmet konağı pîşgâhında olub tamiri evvelce bâ-mazbata istîzân olunan köprünün esas direkleri çürüdüğünden müceddeden keşfi bi'l-icra evvelki keşfin haricinde ve meskûkât-ı nakdiye olarak iki bin sekiz yüz yetmiş beş kuruşla imârî hâsıl olacağından bahisle ifa-yı muktezâsı istîzânına dair Haleb Vilâyeti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 11 Ramazan sene 1295 ve 27 Ağustos sene [12]94 tarih ve kırk dokuz numrolu tahrirâtıyla zîri mazbatalı defter Maliye Dairesi'nde lede'l-kırâe; zikrolunan köprünün tamiri hakkında gösterilen lüzum ve ehemmiyete mebnî masârıfı belediyeden tesviye olunmak üzere keşfi mücebince nakid akçe olarak yedi bin yedi yüz kuruş masrafla icra-yı tamiri zımnında vilâyet-i mezkûreye me'zûniyet i'tâsı 27 Ramazan sene 1295 tarihinde bâ-müzekkere arz ve beyân kılınmış ve çürümüş olduğu beyân kılınan esas direklerin dahi tamiri umûr-i tabîyyeden bulunmuş olduğundan müzekkere-i mezkûre ile birleştirilerek işbu direklerin dahi vakit geçmeksizin hemen tamirine mübâşeretle masârıf-ı keşfiyesi olan mezkûr iki bin sekiz yüz yetmiş beş kuruşun dahi nakd olarak mahallî daire-i belediyesi vâridâtından tesviyesi hususunda vilâyet-i mezkûreye emr ve iş'ârı bi't-tezekkür mezkûr defter leffen takdim kılındı. Ol bâbda emr ve fermân.

۲۵۷
۸۲۱

تاریخ	مرد	معاوضه	مسود	تاریخ مسوده
۸۶۴	مکرر	صوری		مژده
	صفت			
	۶۱۱			
<p>در قبضه سنک و هندسه توابعی مشاهده و شرح در کتاب تفریح است. استناد اولی تفریح است در یکی جوهر نوبله که در آن نقاشی با دقت در آن نقشه خارج از متوجه. نقیضه در - مابقی در سکر تفریح عقیده اشعار در آن جوهر عینه یکد افقای مضطرب است. استناد در حله و در تفریح سوزی دولت جوهر بود در کتاب تفریح و در آن شرح تاریخ و فرقه طغوز - سوزی و سوزی نیز مضطرب و در آن نام دارد سنک در آن نقاشی در آن تفریح تفریح حقیق کوسریت و هجرتی ممانا جوهر - سوزی اولی در آن نقاشی نقد افق در - در یکی به یکی بود - خلاصه مضطرب اولی تفریح شرح دولت سنک - مابقی در آن شرح تا یکی مابقی در آن مضطرب و در آن مضطرب و در آن مضطرب سنک در یکی در تفریح امراض اولی در آن مضطرب و در آن مضطرب و در آن مضطرب سنک در یکی در تفریح امراض اولی در آن مضطرب و در آن مضطرب و در آن مضطرب سنک در یکی در تفریح امراض مکمل - اولی در آن مضطرب و در آن مضطرب و در آن مضطرب سنک در یکی در تفریح امراض</p>				

Halep'te bulunan tabhanenin tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb Vilâyeti dairesinde bulunan tab'ahanenin müşerref-harâb olmasından dolayı keşfi mücebince yedi bin yedi yüz küsûr kuruş masrafla vücuda geleceğinden bahisle sarfına me'zûniyet i'tâsı hakkında vilâyet-i mezkûre İdare Meclisi'nden vârid olan mazbata üzerine Maliye Nezâreti'yle muhabereyi şâmil tezkire leffen arz ve takdim kılındı. Nezâret-i müşârunileyhânın cevabında gösterildiği veçhile meblağ-ı mezbûrun doksan dört senesi Dahiliye Bütçesinde murakkam Taşra Tamirât Tertibi bakiyesinden mahsûbu icra olunmak üzere emvâl-i mahalliyeden ifâsı zımnında mahalline me'zûniyet i'tâsıyla beraber Hazinece dahi muâmele-i mukteziyesinin icrası husûsunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi hakkında her ne veçhile emr u fermân hazret-i Padişahî mûte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfinin infâzına ibtidâr edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 13 Muharrem sene [12]96

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle tezkire-i ma'rûza ve melfûfu manzûr-ı âlî-i hazret-i padişahî buyurulmuş ve ber-müceb-i istîzân meblağ-ı mezbûrun ol suretle mahsubu icra olunmak üzere emvâl-i mahalliyeden ifâsı zımnında mahalline me'zûniyet i'tâsıyla Hazinece muamele-i muktezîyesinin icrâsı husûsunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi mûte'allik ve şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehinşâhî mantûk-ı münîfinden olarak tezkire-i mezkûre melfûfuyla savb-ı sâmi-i Sadâret-penâhîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 14 Muharrem sene [12]96

عظمتو اشم حضرتي

حلب وديني داره سنج بولنامه طمخه نامک شرف حجاب اولدنه طرور کشف بوجو نفري بري پاک بري پور کور عرصه معرفت وجود کلیمکده بحمد شرفه مادونه اعصاب
حقيق وديني فکوره ادره مجسوم واردا اولانده مطلحه اورده ماله نظر بولک کاره يزين نکره نفا عرض و تقدیم نفا فقاهت مديت ساله اياتک جواجک کوندرکي و جود سنج اولان
فقاهه ورفه سهر خلد بودو سنج مرهم طرور نفرت زینبی نفیر سده کسوف اجل اولنده اورده اموال مجکده نه ايهان حقيق کده مادونه اعصاب بدل باره جرنه دهم معلوم قضيتک
اجزی مخصوصک نظرده ساله ایلدوا حواله حقيق اهله و جود اورونما حقيقه با دندنی سفاهه ویرده ویر بوجو اشر منظور بشفک افقاده اشر ابر بوجو بیلر نکره ناک وری زینم اولانم

مکمله
مسئله جا کدر ایدر
بیت است نظام اولایو سوزو رایانصفه لایزده نهم و سطر و نظر علی طریبا اولدو
بیت است نظام اولایو سوزو رایانصفه لایزده نهم و سطر و نظر علی طریبا اولدو
بیت است نظام اولایو سوزو رایانصفه لایزده نهم و سطر و نظر علی طریبا اولدو
بیت است نظام اولایو سوزو رایانصفه لایزده نهم و سطر و نظر علی طریبا اولدو

Haleb'de Bab-ı Kınnesrin mahallesinde Kerimiye Camii'nin tamir edilmesi.

Haleb'de Bâb-ı Kınnesrin Mahallesi'nde kâin Kerimiye Cami-i şerifi ile müteferri'atının tamir ve tanzimi hakkında mukaddemâ vuku' u bulan istid'âlarının makrûn-ı müsâide-i seniyye-i cenâb-ı Padişahî olmasından dolayı teşekkürü hâvî ulemâ ve saire taraflarından vârid olan varaka-i mahtûme manzûr-ı âlî buyurularak zikrolunan cami-i şerif ile müteferriâtının sadâret-i matlûbede tamir ve ıslâhı ile ahali tarafından celb-i davet-i hayriye olunması zımnında Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i behiyyesine ve mahalline tebligât-ı ekîde ve serî'a icrası emr u fermân buyurulmuş olmağın ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 6 Ca sene [12]96.

(imza: Receb)

حلیه باب قسریه مکتوبه کاتبه کریمه جامع شریفه اید متفرعاتک نصیر و تنظیمی هفتده
 مضامین و قواعده استماعی که مکتوبه ماعده است جناب یار شاکر اولسونه طوری
 تشریحی مادی علم و ساره طرفه زنده وارد اولاده ورقه مخومه منظر علمای جوریده ذکر اولاده
 جامع شریف اید متفرعاتک صورتی مظهر و نصیر و اصول اید اها طرفه حلیه
 دعوتی حلیه اولسونه هفتده اوفاق تصاویر نقاشیه برجسته و محله تبلیغیه اید و درجه اهرام
 امر و نظام جریسه اولفظه اولبابده امر و فرمان حضرت مع الاسرار صلی الله علیه و آله

İmam Hüseyin (ra) Efendimizin Halep'te bulunan türbesinin tamir edilmesi.

Şûrâ-yı Devlet

305

Maliye Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 29 Rebûlâhîr sene 1296 ve 9 Nisan sene [12]95 tarih ve yedi numrolu tezkiresiyle Halep Vilâyeti İdare Meclisi'nin melfûf mazbatası Maliye Dairesi'nde kırâet olundu.

Meâl-i müzekkirede İmam Hüseyin radiyallahu teâlî anh efendimizin Halep haricinde vâki meşhed-i âlîlerinin muhtâc-ı tamir olan mahallerinin tesviyesi ve namazgah için lüzumu olan halı ve hasırların mübâyâ'ası masârıfı bi'l-münâkasa on dört bin iki yüz kuruşda tâlibi uhdesinde takarrur eylediği ve meşhed-i âlî-i mezkûrda tamirât-ı hafife zuhûrunda bilâ-ifate-i vakt icra edilmek üzere Hazine-i celîleden mahsus senevî iki bin kuruşun seksen üç senesinden doksan dört senesi nihayetine kadar yirmi dört bin kuruş müterâkimi bulunduğu beyânıyla mezkûr on dört bin iki yüz kuruşun mebâliğ-i müterâkime-i mezbûreden tesviyesi mazbata-i mezkûrede gösterildiğinden ve makam-ı âlî-i müşârunileyhin tamirât-ı hafifesi için senevî mezkûru'l-mikdar mahsûsatı olarak sene be-sene muvâzeneye idhâl kılınmakta olduğu kayden tebeyyün eylediğinden bahisle meblağ-ı mezkûrun suret-i sarfı istîzân olunmuşdur.

İktizâsı lede'l-müzâkere-i makam-ı âlî-i mezkûrun icra-yı tamiri mahallince görülen lüzuma müstenid olduğu gibi zikrolunan halı ve hasırların mübâyâ'asına dahi ihtiyac bulunmuş olduğu siyâk-ı iş'âr-ı mahalliyeden anlaşıldığına ve bu makûle meşahid-i âliyenin tamire lüzum görüldüğü hâlde hemen icrası lâzımeden olduğu misillü makam-ı âlî-i mezkûrun icra kılınacak hafif tamiratına karşılık olarak senevî ol mikdar meblağ muvâzeneye idhâl edilmekde bulunmasına binâen zikrolunan on dört bin iki yüz kuruşun mahsûsat-ı müterâkime-i mezkûreden tesviyesi münasib görünmeğin ber-mûceb-i istîzân Hazinece ifa-yı muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi tezekkür kılındı. Ol bâbda emr ve fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 19 Cemâziyelevvel sene [1]296 ve fi 28 Nisan sene [1]295.

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

İbrahim Edib, Mahmud Paşa, bulunamadı, Mehmed Sahib, Ali Fazıl , İzzet

مالک نفع نیک خیزی دولت مولود چهلده ۹۸ ریح کوه چهلچ و ۹۸ مساحتی تاج و دیگری بری نوزاد نکره سبه حسب ولایت اداره بحسب معنوی مضبوطی مالک داره سده فرات اولری
 مال نکره ده نام حسب ریاضه تعالی خداوند عزوجل حسب حاجت و دفع مشقه عالی بکن محتاج تعمیر اولده تعمیر نیک نوسون و غار کاجیجه لری اولده حامی و حیدرک مبادون مصارف
 با لقا فخر اولده درت بکن ایچی بوز غرضه صلی عرب سده نقره ایچی رسد عالی مذکور تعمیر خفیضه ایچی بد افان وقت اجرایلت اولده خزیه جمید و ده مخفی نوی ایچی بیان
 غرضتک مسکنه اوج سنه نفعه درت سنه نایند قدر بکرم درت بیان غرضه نکره بولیفه بیانه مذکور اولده درت بکن ایچی بوز غرضتک صالح مذکور فرورد و ده نوی حیفه مذکور
 کوندلرینه و مقام عالی مشایر ابدن تعمیر خفیضه ایچی نوی مذکور المقدر مخصصات اولده سنه سده موازنه احوال نفعه اولری قیاسیه ایچی سنه حیفه مبلغ مذکورن صورت عرفی
 استیاده و نفعه

قضیه لری مذکور مقام عالی مذکورن احوال تعمیر خفیضه کوبلا نه لری سنه اولری ایچی کی ذکر اولنا نه حامی و حیدرک مبادون رضایه ایچی سنه اولری سیاده اشعار جمیده انکساریفه و موقوف
 مشاهد عالی نیک تعمیر لری حاله همی نه اجراس اولده درت اولری معنوی مقام عالی مذکورن اجاقده حیفه تعمیر نکره قایم اولده سنوی اولقره مبلغ موازنه احوالی بلکده نکره نایز
 ذکر اولنا نه اولده درت ایچی بوز غرضتک مخصصات مذکور و ده نوی مناسب کونکله بر وجه سنه نکره حیفه ایچی نفعه نکره مشایر ایچی جوادوس نکره نکره اولسا به امرور مخصصات مذکورن

Halep şehrinde bir gureba hastahanesi ile bir şifahane inşası lüzumu.

81

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Devletli efendim hazretleri,

Halep şehrinin gurabâ ve fukarâ zükûr ve inâs hastagâna ve mübtelâ-yı cünûn olan bî-çâregâna mahsûs olmak üzere bir hastahâne ile bir de şifâhanenin müceddeden inşası lüzumu Komisyon-ı Umumi-i Islahat'da dermiyân olunarak mezkûr iki hastahânenin üç yük küsûr kuruşla vücuda geleceği ol bâbda yapılan keşfinden anlaşılacağından bunların gerek inşaatına ve gerek masârîfât-ı daime-i umûmiyesine muktezî mebâliğ merkez mülhakât devâir-i belediyelerin vâridâtından tesviye olunmak üzere intihâb ve tayin olunan bir mevki'-i münâsibde yapılan resmî mücebince hemen inşaatına başlanılması ve umûr-ı inşâaiyyeye nezâret etmek üzere memleketin erbâb-ı hüccet ve istikâmetinden mürekkeb bir de komisyonun teşkîli suretiyle karar verilmiş ve komisyonun âcilen intihâb ve tayiniyle iktizâ-yı hâlin icrası Halep Vilâyet-i Celîlesi'ne tebliğ ve iş'âr kılınacaksa da ebniyeye muktezî taşların Halep Kalesi'nin tarz ve vaz'ına hâle gelmeksizin ve bir cihete aid olmuş malûm olan enkazından başka zirvesinde mütevâri-i türâb olan bî-lüzum enkazdan bi't-tedarik tarz-ı muntazamada inşası komisyonun cümle-i kararından olduğundan halbuki buna kable'l-istîzân-ı teşebbüse Halep'de böyle umûr-ı hayriyeyi bin türlü manalarla işgal etmeği itibar etmiş olan bazılarınca yanlış manalar verilerek İstanbul'a hilâf-ı hakikat bir şekilde aksetdirileceği delâlet-i emsâl ile melhûz bulunduğu ve şu maksadın bi-mennihi'l-kerîm husûlünde esvâk-ı mezelletde ve ma'bed köşelerinde hekimsiz ilaçsız mahv olub giden bunca bîçâregânın şu bilâd-ı mihnetden kurtulacağı derkâr bulunduğu icab-ı hâle hemen beda' olunmak üzere arz ve istîzân-ı keyfiyete cür'et ve komisyonun ol bâbda tanzim ettiği mazbata suretiyle resmin bir kopyası manzûr-ı sâmi-i hidivîleri buyurulmak üzere leffen arz ve takdimine mücâseret kılınmağın ol bâbda emr ve fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 21 Şaban sene [12]96 ve fi 29 Temmuz sene [12]95

(mühürler)

Es-Seyyid Ahmed Mazhar

۷

در خطب اولی حضرتی

حب سیدین علیا و فاطمه زهرا و امانت خستار و بندگی جنونه اولاده بجایگاه مخصوص اودره بر خسته خانه ابراهیم شفا خانه نک
 مجبور استی ازین قوسبون عموکل اصلواتی در سایه اودره مذکور ایضا خانه نک او حیون کور عفتیتم و صوره کور حکم اوطیح پاییده
 نشنده اصل و صفتیتم بونون کن آن آنه و کن صرافان را تم عموپسته مقضه مبالغه و کن سخفان دراز جمد بر له و در آنده نوب
 اودره اوزر و انتخاب و نصیبه اوطیح بر واقع نماییده پاییده رس بر وجهی هاهات آنه پهلوانی و امور آنیم بر نفس سنا اینک اوزره
 سلفک ایاب حینت و شفا صغری و کن برده قوسبونک تکلیف صورتیتم و در پیش و قوسبونک عیله انتخاب و نصیبه افضای صالت
 اوطیح حب و در پیوسته بیع و شفا صغری جفریه اینجه بر مقضه کن کن حب قوسونک طرز و وضعه صدی صغریه در بر خسته خانه اوطیح
 معلوم اولو انفاضه بشه زاده کنس موارق زاید اولو بیرون انفاضه بالذکر طرز تنظیم آنسه قوسبونک جد و زارنده
 اودیننده طالبی بوط قین او سیدانه نشبه صلیح بوییم امور ضرب با بیک در درو معارفه اشکال ایند اعتبار اینجه اولو بوشیدتی
 یکله معارفه در بیک استخبره صلیح صلیح بشکون عکس ایند بر وجهی دلان اشکال ابره معوظ بوشیدتی و سونقونک بده الیم
 و صلیح اسوانه مندنده در معارفه کنس حکم کنس عموپسته مو اولوب کیده بویجه بجایه کن کن شو بول و مندنده قوسونک عیله در بوشیدتی
 بجایه الهامه بداد اودره اوزره عیله و سیدانه کبینه بزان و قوسبونک اوطیح تنظیم ایندی مقضه مبالغه رسک بر قوسونک
 نظور رسک قوسونک عیله اوزره نفا عیله و نصیبیتم بجایه صغری اوطیح اودره صفتیتم اولو اودره

(۹۱) صلیح و (۹۹) کورده

Halep Hükümet Konağı'nın tamir edilmesi.

64

Tarih: 11 S [1]300

Numara: 1641 Haleb 61

Muâvin: Sadık

Müsevvid:

Nev'-i müsvedde

Haleb Vilâyeti'ne

Telgrafnâme-i riyâset-penâhîleri

Yazıla

C[evab] 14 Teşrîn-i Sâni [12]98.

Hükümet konağının tamiri lüzumu beyân olunuyor. Masârıfına muvâzenede karşılık olmadığı ve senenin hitamı takarrüb eylediği cihetle bu masrafın ihtiyârı caiz olamaz. Hükümet konağı kârgir olup tehlike melhûz olmadığından lüzumu var ise sene-i âtiye muvâzenesine idhâlen icâbına bakılmak üzere şimdilik ziyade tehlikeli bulunan mahallelerinin tamirine mikdar-ı masrafla hâsıl olur. Onun iş'ârı Dahiliye Dairesi kararıyla tebliğ olunur.

تاریخ	نمبر	موضوع	مورد
۱۲۲۱	۶۱	عقدی لایحه	موضوع سرحد
۱۲۲۱	۶۱	عقدی لایحه	موضوع سرحد

۱۲۲۱ سرحدی لایحه عقدی توابعی بقوی استخار قریه بود. معاصر ملک تسبیح مؤذن و قاضی
 اولدیغی و ستم تک حاکم قریه ایلیجه قریه حاجی سولیم بوردی قناری خانز اولدیغی
 قریه کازیک اولوب اوقته نیکه موقول اولدیغی و روس و ارا بر سه آیه ایجابی باقیمه ورزه
 ستم تک زیاده نیکه قی بره کلدیک بقوی ز مقدار روزده اصل اولدیغی لایحه استای زاید
 زره سه قریه تبلیغ اولور

Halep'te bulunan Siyecan Hoca Ahmed Efendi Vakfı'na ait binalardan tamire ihtiyaç duyulanların tamir edilmesi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn
Masârifât-ı Umumiye İdaresi
381

Huzur-ı meâl-i mevûr cenâb-ı Sadâret-penâhîye

Evkâf mülhakâtından Haleb'de vâki Siyecan (?) Hoca Ahmed Efendi Vakfı'na merbût müsakkafât ve akarâtdan muhtac-ı tamir olanlarının termîmi vakf-ı mezbûrun mütevellileri tarafından istid'â olunması üzerine keşf ve münâkasası bi'l-icra otuz altı bin yedi yüz kuruşla tamiri müteahhidi uhdesinde takarrur eylediğinden bahisli icâbının icrası mukaddemâ Haleb Vilâyeti Meclis-i İdaresi'nden bi'l-mazbata iş'âr ve ol bâbda tanzim kılınan keşf ve münâkasayı mübeyyin bir kıt'a defter tisyâr olunmasına ve Hazinece tedkikât-ı kaydiye lede'l-icra vakf-ı mezbûre ve tevliyet ve vakfiyesine dair kayd bulunmamasına mebnî isti'lâm-ı keyfiyet zımnında yazılan tahrirâta cevaben vilâyet-i mezkûre Evkâf Muhasebeciliğinden vârid olan şukkada vakf-ı mezbûrun müsakkafât ve akarâtı bağçe ve hâne ve dekâkından ibaret olduğu gibi sene be-sene muhasebesi rü'yet oluna geldiği ve doksan dokuz senesi gayesine kadar vâridâtı on dört bin kûsûr kuruşdan ibaret idüğü ve vakfiyesi dahi mukayyed olup suretinin bi'l-istinsâh başkaca gönderileceği beyân ve iş'âr olunmuş ve vakf-ı mezbûrun doksan yedi ve sekiz senelerine mahsûben rü'yet olunan muhasebesinde üç bin beş yüz altmış dört kuruş fazla-i vâridâtı zuhur eylediği bi'l-mürâca'a kayden anlaşılmış ve bu hâlde vakf-ı mezbûrun ber-vech-i ma'rûz doksan yedi ve sekiz seneleri fazla-i vâridâtıyla doksan dokuz senesi vâridâtı cem'an on yedi bin kûsûr kuruşdan ibaret olunarak tamirât-ı mezkûre masârifına gayr-ı kâfi görünmüş ise de geçen üç yüz senesiyle sâl-ı hâl hâsılâtının zuhur edecek fazlası dahi zamm olunduğu hâlde mebalîğ-ı mezbûrenin mikdarı tezâyüd edeceğine ve daha ileri seneler vâridâtının fazlası da zuhur eyleyeceğine binâen masârif-ı keşifesi olan salifü'l-arz otuz altı bin yedi yüz kuruş tecavüz etdirilmeyerek meblağ-ı mezbûr vakf-ı mezkûrun vâridâtından tesviye ve ifa ve metânet ve rasânetine dikkat ve itina olunmak ve meclis-i mezkûr ve evkaf muhasebecisinin nezâretleri tahtında yapılmak ve hitâm-ı tamirâtda usul ve nizâmı dairesinde keşf-i sânisinin icrasıyla zeyli mazbatalı defterinin bi't-tanzim cânib-i Hazine-i Evkâf'a irsâl kılınmak üzere tamirât-ı merkûmenin tesviyesi zımnında keyfiyetin lüzum-ı arz ve istîzânı Meclis-i İdare-i Evkâf'dan yapılan derkenar üzerine Masârifât-ı Umumiye İdaresi'nden ifade olunmuş ve zikrolunan keşf ve münâkasayı mübeyyin defter leffen arz ve takdim kılınmış olmakla re'y ve irâde-i aliyye-i cenâb-ı Âsaf-ı eframilerine tevâfuk eylediği hâlde Hazinece ifa-yı muamele-i mukteziyesinin savb-ı kemteriyeye havale buyurulması bâbında ve her hâlde emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 29 Rebûlevvel sene [1]301 ve fi 16 Kânûn-ı Sâni sene [1]299

(mühür: Kamil)

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan işbu takrîri melfûfuyla Dahiliye Dairesi'nde kırâet olundu. İstîzân olunduğu veçhile Haleb'de vâki Siyecan Hoca Ahmed Efendi Vakfı'na merbût müsakkafât ve akarâtdan muhtac-ı tamir olanlarının Meclis-i İdare-i

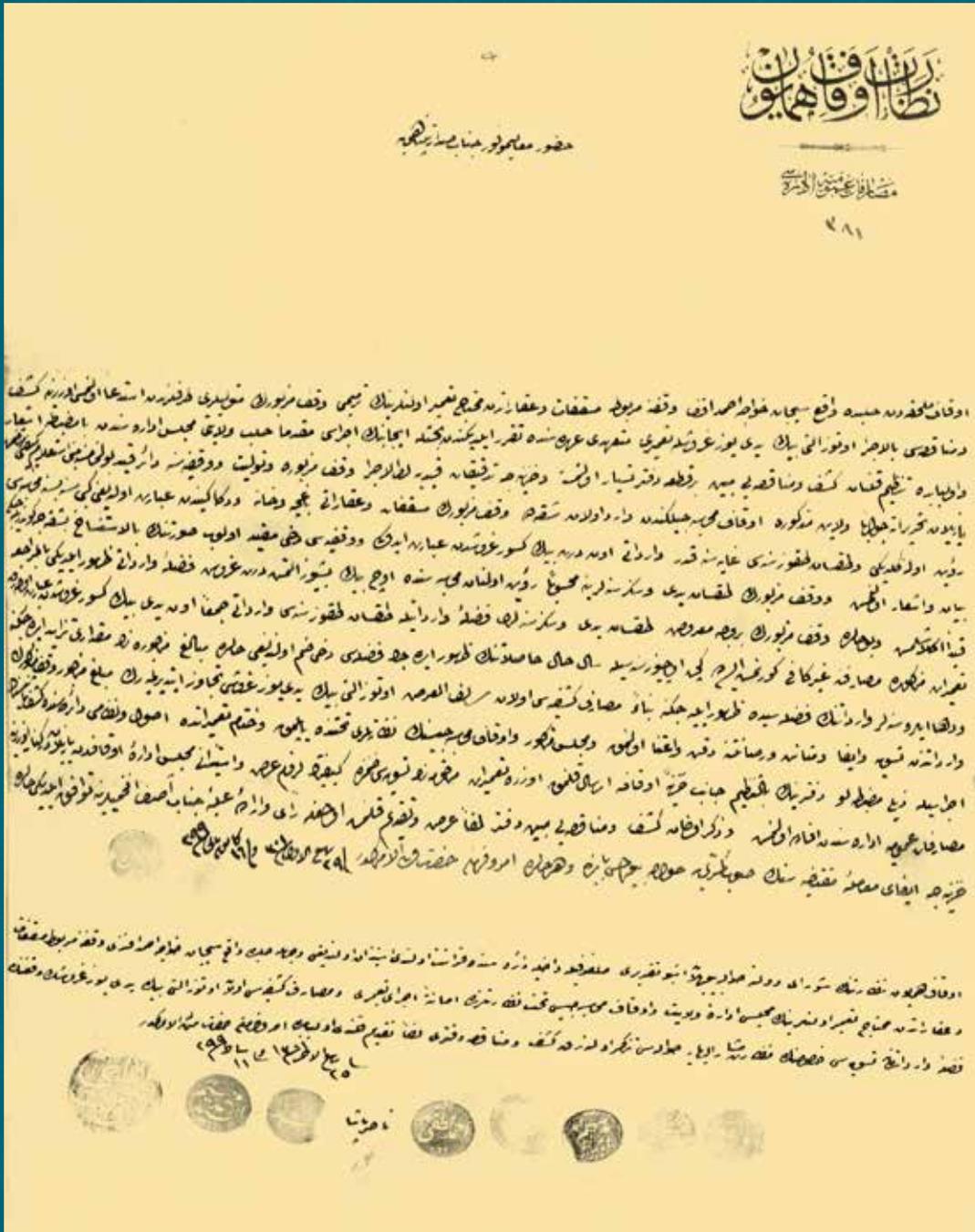
Vilâyet ve Evkâf Muhasebecisi taht-ı nezâretlerinde emaneten icra-yı tamiri ve masârif-ı keşifesi olan otuz altı bin yedi yüz kuruşun vakfının fazla-i vâridâtından tesviyesi hususunun nezâret-i müşâruniley-hâya havalesi tezekkür olunarak keşf ve münâkasa defteri leffen takdim kıldı. Ol bâbda emr ve fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 25 Rebiülâhir sene 1301 ve fi 11 Şubat sene [1]299

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Es-Seyyid Mehmed Besim, Abdullah, Nasır Paşa, gelmedi, Ahmed Lütfü, Rıza, İbrahim, Mehmed Memdûh, Yanko

Haleb'te bulunan Şeyh Ebu Bekir El-Vefai Efendi dergahının tamir edilmesi.

Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitabeti

Hususiye

Haleb'de kâin Şeyh Ebubekir el-Vefâi kuddise sirruh hazretlerinin dergâh-ı şerife mahsus olan mevkûfât-ı öşriye ve sairenin hâsılâtı dergâh-ı şerifin dervîşânıyla âyende ve revendenin it'âmına gayr-ı kâfi iken işbu hâsılât-ı öşriyenin cânib-i Hazine-i celîle-i Maliye'den zabt ve idare olunmasından dolayı dervîşânın dûçâr-ı perişani olduğu beyânıyla vakf-ı şerif-i mezkûrun dahi emsali olan sair eizze-i kirâm evkâf-ı şerifesi misillü bu muameleden istisnâsı hakkında dergâh-ı şerif postnişini efendi tarafından takdim kılınan arzuhâl-ı manzûr-ı âlî buyurulan meâline nazaran muamele-i muktezîyenin ifâsı hususuna irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyurulmuş ve zâviye-i mezkûrenin Haleb şehri haricinde ve hâl-i mamuriyetde olmakla beraber âyende ve revendenin kesreti öyle bir lutf-ı âliye-i nâiliyete medâr istihkâk olacağı dahi bazı taraftan ifade olunmakta olup zikrolunan arzuhâl-i ber-mantûk irâde-i seniyye leffen savb-ı sâmi-i sadâret-penâhîlerine irsâl kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 24 S sene [1]302 ve fi 1 Kânûn-ı Evvel sene [1]300.

بیتنا و بیاتنا

حصه

حصه كاشانه شيخ ابو بكر ابوفان قدس سره فقیرنا در ماه شریفه شعبان اولاً موقوفات غیره و سازه نه مهلت در ماه
 در وینجا آمده در وینجا نه اطعامه غیر طافی بلکه بنو مهلت غیره نه جانب فینه جدید مالک دره فطر و اداره وینجا
 طولای در وینجا نه دو چهار برینا، در بعضی بنیاد وقف شریف مذکورک در ایام اوله سازه فینه کرام اوقاف شریفه
 متلاو بو معادنه استن حقه در ماه شریف بوست فینه فله لانه نه فقیر فینه اعضای فطر علیا بویدر نه مالک نظر
 معادنه مقفله ایضا فطر اراده سینه فینه یادش شرفنامه بویدر نه و زاده مذکور نه حلب شهری فایضه کل محمودیه
 اول مقفله بر آمده در وینجا نه کشته اویدر لطف عالی نایبه مدار استقامه در بعضی در بعضی فله نه ماده اوله فینه
 ذکر اراده اعضای بر فطره اراده سینه لقا صوبه من صدایه فینه ایصال فینه دهند اویدر بعضی فینه فینه اوله فینه

Haleb'te Babülferec dışında Ebu Dürce ve Ebu Haşye nam çeşmelere mevkuf ve Kuveyne denilmekle maruf bahçenin caddeye nazır cihetine dört dükkan inşa edilmesi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn
Masârifât-ı Umumiye İdaresi
412

Haleb'de Bâbü'l-Ferec haricinde vâki olub Ebu Dürce (?) ve Ebu Haşye (?) nâm çeşmelere mevkûf ve Kuveyne (?) demekle ma'rûf bahçenin caddeye mülâhık ve nâzır cihetine dört dükkân ve fevkine de bir mükemmel kırâethane inşası zımında mahallince keşfi ve münâkâsası bi'l-icra ol bâbda tanzim ve leffen takdim olunan keşf defteri ve münâkasa pusulası suretleriyle haritaya nazaran inşâat-ı mukteziyenin altmış sekiz bin kuruşla vücuda geleceği ve akârât-ı mezkûrenin inşası hâlinde cânib-i vakfa senevî on üç-on dört bin kuruş icâre getireceği gibi isticârına şimdiden tâlib dahi zuhur etdiği ve masârif-ı mezkûrenin Osmanlı lirası yüz yirmi beş kuruş hesabıyla idüğü mahallinden iş'âr olunması üzerine cedâvil-i vârideye lede'l-müraca'a mezkûr bahçenin bedel-i icâr-ı senevîsi olmak üzere bin altı yüz elli kuruş dahil idüğü anlaşılıb akârât-ı mezkûrenin inşası için ihtiyar olunacak masraf-ı senevî istihsâl olunacak bedel-i icârın beş seneliğine mukâbil bir şey olarak böyle mikdarı istiksâr olunamayacak bir masrafla vakfa bu veçhile irâd tedariki vakf hakkında nef'î müceb görünmekle akârât-ı mezkûrenin mahallî meclis-i idaresi ve evkaf muhasebecisi nezâretiyle ve müteahhidi ma'rifetiyle ve kemâl-i metânet ve rasânetle maktû'an inşasıyla hitâmında keşf-i sânisî bi'l-icra zeyli mazbatalı defterinin cânib-i Hazineye irsâli ve masârif-ı merkûmeden akçe farkı olarak on üç bin altı yüz kuruşun tenziliyle elli dört bin dört yüz kuruşun, lira yüz kuruş olmak üzere mahallî hâsılât-ı vakfiyesinin bi'l-i'tâ masraf cedvellerinin birine idhali hususuna me'zûniyet i'tâ buyurulması hususunun huzur-ı sâmi-i cenâb-ı Sadâret-penâhîlerine arz-ı Meclis-i İdare-i Evkâf kararıyla Masârifât-ı Umûmiye İdaresi'nden ifade olunmakla ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Cemâziyelâhir sene [1]303 ve 25 Şubat sene [1]301.

Nazır-ı Evkâf-ı Hümâyûn
(mühür: Mansûrîzâde es-Seyyid Mustafa)

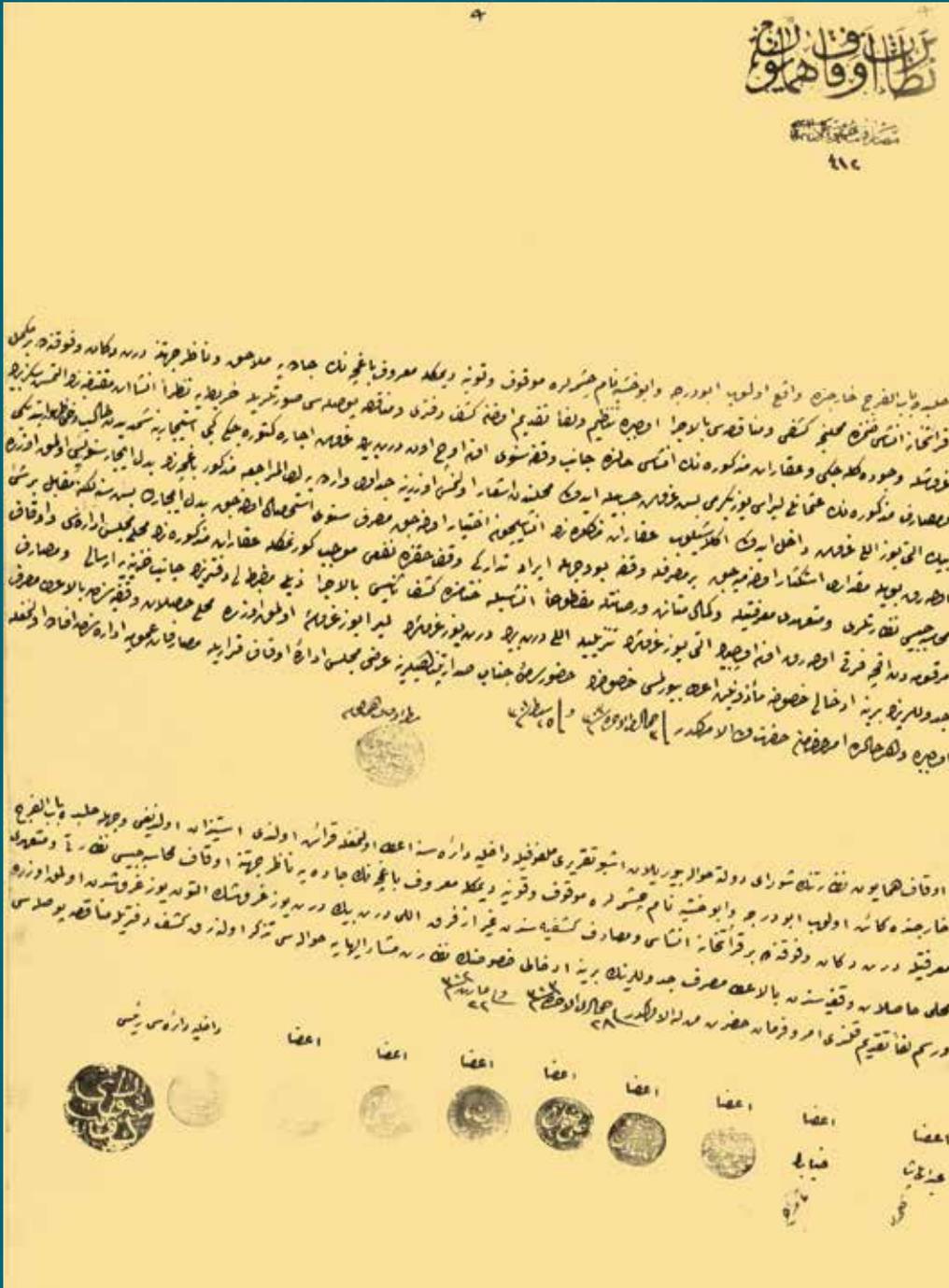
Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan işbu takrîri melfû-fuyla Dahiliye Dairesi'ne i'tâ olunmakla kırâet olundu. İstîzân olunduğu veçhile Haleb'de Bâbü'l-Ferec haricinde kâin olub Ebu Derce ve Ebu Haşye nâm çeşmelere mevkûf ve Kuveyne demekle ma'rûf bahçenin caddeye nâzır cihetine Evkâf Muhasebecisi nezâreti ve müteahhidi ma'rifetiyle dört dükkân ve fevkine de bir kırâethane inşası ve masârif-ı keşfiyesinden gayr-i ez fark elli dört bin dört yüz kuruşun, altın yüz kuruşdan olmak üzere mahallî hâsılât-ı vakfiyesinden bi'l-i'tâ masraf cedvellerinin birine idhali hususunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi tezekkür olunarak keşf defteriyle münâkasa pusulası ve resim leffen takdim kılındı.

Emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir. Fi 28 Cemâziyelâhir sene [1]303 ve fi 22 Mart sene [1]302

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Es-Seyyid Mehmed Besim, Azâ, Abdullah, Azâ, Ahmed Lütfü, Azâ, Rıza, Azâ, Ali Fazıl, Azâ, İktiyadis, Azâ, Mehmed Memdûh, Azâ, Ziyâ Bey, nâ-mizac, Azâ, Abdullah Paşa, gelmedi

İskenderun ile Bağdat arasında gidiş gelişi kolaylaştırmak için Fırat Nehri sahilinde bulunan Meskene'den Halep'e kadar bir yol yapılması ve yol üzerinde gerekli emniyet tedbirlerinin alınması.

Meclis-i Vükelâ Müzâkerâtına Mahsus Zabıt Varakasıdır

Zabıt-nâme rakamı: Tarih Arabi: fi 2 C sene [1]306

Rumi: fi 22 Kânûn-ı Sâni sene [1]304

Hâzır Bulunan Zevât-ı Fihâmın Esâmîsi

Clid Rakamı: Meclisin Küşadı Saat: 7 Dakika: 00

Müzâkere olunan mevâda müte'allik varakanın ne veçhile hulâsa-i meâli ve Bâbîâlî Evrak Odasınca olan numrosu ve meclise havalesi tarihi ve melfûfâtı kaç kıt'a olduğu

Nev'i: Aded-i Melfûfâtı: Evrak Odası Numrosu: Tarih-i Havalesi:

Hulâsa-i Meâli

İskenderun ile Bağdat beyninde teshîl-i muvâredât için Fırat nehrinin sağ cihetinde bir tarîk küşadı ve Halep'den nehr-i mezkûr sahilinde vâki Meskene'ye ve oradan da Deyr kasabasına kadar olan konak mahallerinde yirmi üç karakolhâne ve Dim civarında üç köprü inşası ve teferruâtı hakkında mukaddemâ Bağdat'a i'zâm kılınmış olan Mirlivâ Osman Paşa tarafından i'tâ olunan lâyiha ve evrak-ı müteferri'a üzerine Ticaret ve Nâfia Nezâreti'yle cereyân eden muhâbereyi mutazammın tezkire-i sâmiye takımıyla kırâet edildi.

Kararı

Maliye Nâzırı paşa tarafından bu bâbda vâki olan ifadât ve izahâta nazaran Hazine-i Hassa-i Şahane tarafından Fırat nehrinde vapur işledilmesi derdest olub şu husûsda yani nehr-i mezkûrda vapur işletmek maddesinin mevki'-i fi'le îsâlinde yalnız Halep'den Meskene'ye kadar olan tarîkin tesviyesi iktizâ ederek paşa-yı mûmâileyh tarafından verilen lâyihada muharrer tedâbîr-i saireden istignâ hâsıl olacağı cihetle ona göre iktizâ-yı hâl ifa edilmek için nezâret-i müşârunileyhâya cevab-ı sâmi tahrîri tensîb kılındı.

Müsteşarlığa mahsus imza mahallî

Tarih: 6 C sene [1]306

Âmedciliğe mahsus imza mahallî

Tarih: 6 C sene [1]306

Âmedî muavinliğine mahsus imza mahallî

Tarih: 6 C sene [1]306

Zabıt müsveddelerine mahsus imza mahallî

Tarih: 3 C sene [1]306

Halep'in Benan karyesinde yeniden inşa olunacak cami ile bir oda ve dükkanın dış görünümü.

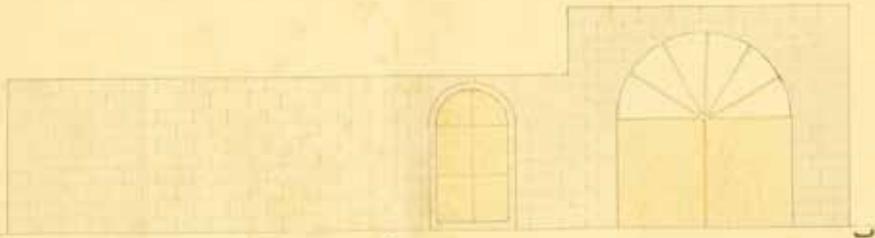
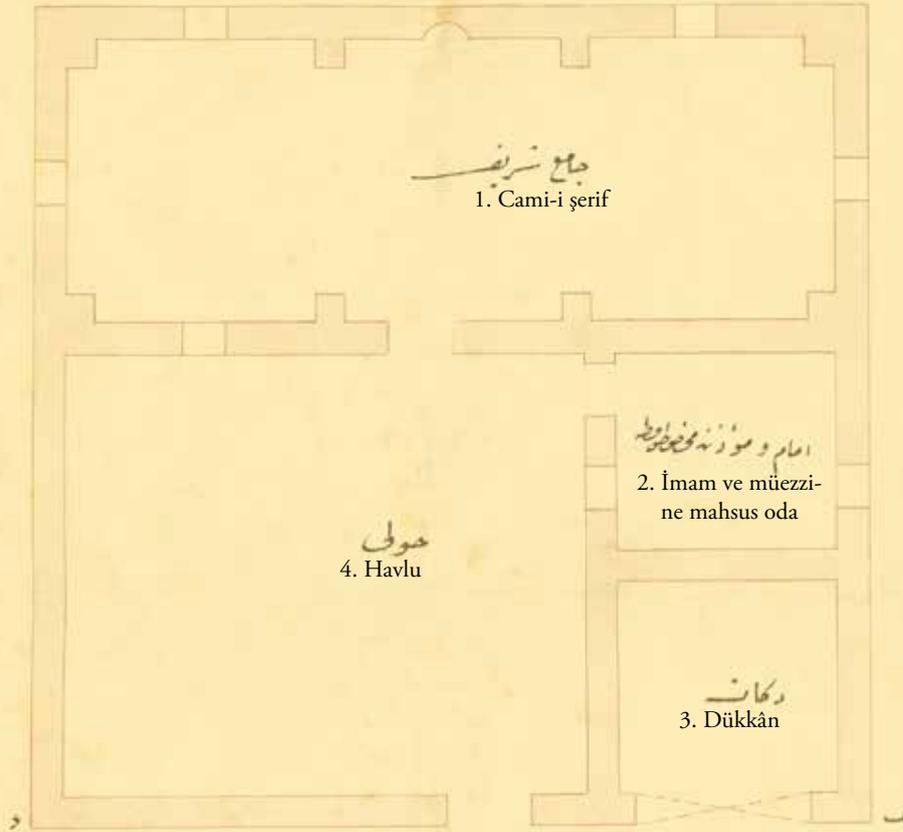

1. Cami-i şerif
2. İmam ve müezzine mahsus oda
3. Dükkân
4. Havlu
5. B
6. Y
7. B-Y istikâmetinin cebheden görünüşü
8. 1/72 nisbetinde zîrâ'-i mimârî mikyasıdır
9. Haleb emlâk-ı seniyye şu'batından Cebel-i Hâs Şubesi'nin merkezi olan Benan karyesinde

müceddeden inşa olunacak cami-i şerif ile bir bâb oda ve bir bâb dükkânın resm-i müsenmeniyle musattahıdır.

Fi 10 Kânûn-ı Sâni sene [1]305

Haleb Emlâk-ı Seniyye
Sermühendisi Binbaşı
(mühür)

6. Y

5. B

7. B-Y istikâmetinin cebheden görünüşü 8. 1/72 nisbetinde zirâ'-i mimârî makyasıdır

هذا مخطط من تصميم المهندس المعماري
 جامع شريف بنان في حلب
 في سنة 1305
 من قبل
 المهندس المعماري
 سريته

9. Haleb emlak-ı seniyye şu'âtından Cebel-i Hâs Şubesi'nin merkezi olan Benan karyesinde mücedde-
 den inşa olunacak cami-i şerif ile bir bâb oda ve bir bâb dükkânın resm-i müsennemiyle musattahıdır.

Fi 10 Kânûn-ı Sâni sene [1]305

Haleb Emlâk-ı Seniyye
 Sermühendisi Binbaşı
 (mühür)

Halep civarındaki Resülayn karyesinde inşa olunacak cami ile mektebe dair.

Hazine-i Hassa-i Şahane

Aded

366

Devletlü efendim hazretleri,

Halep Vilâyeti dahilinde vâki Cebel-i İsa Emlâk-ı Hümâyûn Şubesi yüz yirmi kar-yeden ibaret olduğu hâlde bir cami-i şerifi bulunmadığından mezkûr şubenin merkezi olan Re'sülayn karyesinde edâ-yı salât olunmak ve karye-i merkûme ile civar kurâ ahalisi etfâlinin talim ve tedrîsine mahsûs olmak üzere sâye-i mir'ât-vâye-i cenâb-ı Padişahî'de bir bâb cami-i şerif ile bir de mektebin inşası zımında keşfiyât-ı lazimesi icra etdirilerek tanzîm olunan keşf defteri üzerine mahallince mevki'-i münâkasaya vaz' olunarak lira yüz yirmi beş kuruşdan kırk bin sekiz yüz elli kuruşda tâlibi uhdesine takarrur ederek nüshateyn olarak yapılan mukâvelenâmeden bir nüshâsının münâkasa layihasıyla beraber gönderildiği mutazammın Halep Emlâk-ı Hümâyûn İdaresi'nden vârid olan 6 Haziran sene [1]307 tarihli mazbata ve ol bâbda tanzim olunan keşf defteri ile resminin leffen arz ve takdimine ibtidâr kılınmış ve meblağ-ı mezbûr yüz kuruşdan liraya tebdilinde otuz iki bin altı yüz seksen kuruş tekâbül edip yapılacak olan cami-i şerif ile mektebin teferruâtına nazaran hadd-i itidâlde görünmüş olmakla câ-be-câ tezyin-i enzâr-ı müfâhar ve mübâhat eylemekde olan müessir-i memdûha-i cenâb-ı cihândâriye ilâveten salifü'l-arz cami-i şerif ile mektebinin masârif-ı mebhûsü'n-anh dairesinde inşa etdirilmesi hakkında emr u fermân-ı mehâsin beyân-ı cenâb-ı şehinşâhî her ne vechile şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfine tevfiik-i hareket olunacağı muhât-ı ilm-i âlî buyurulduk da emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 22 Z sene 1308 ve fi 17 Temmuz sene [1]307.

خواجه شاهی

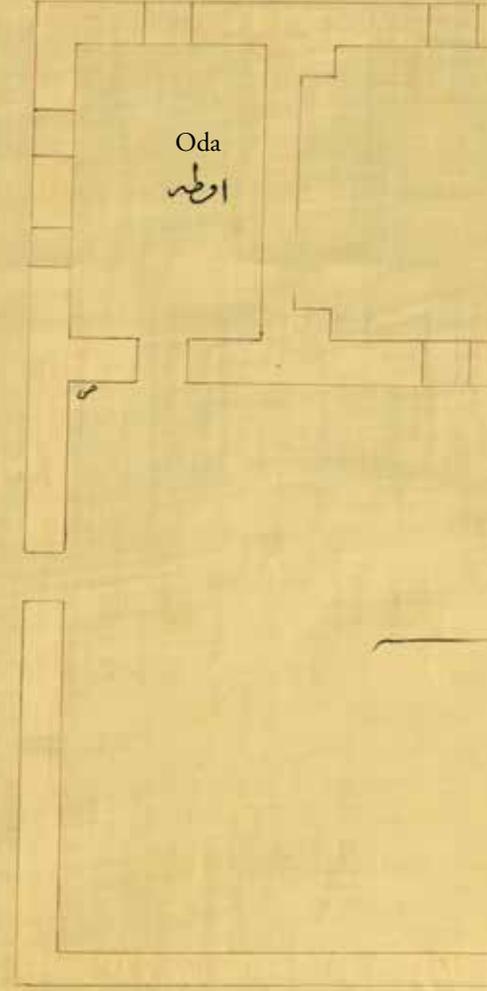
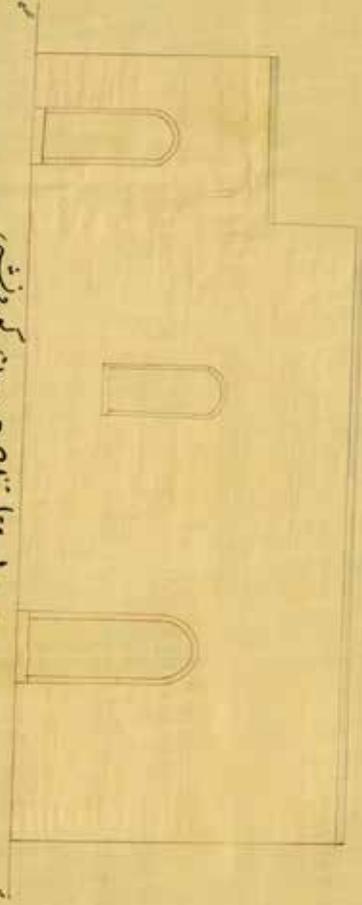
علاحد
۲۶۶

دو سنو اقم حضرتی

حلب و لایق داخله واقع جلوسین مملک هر بود شعبه یوز کرمی قره ده عیارنا اولدیغی حالده برجام شریفی یونقینده مذکور شعبه ذک مرکزسا اولانه راس اعظم قرینسه ادای معلوم اولغوه و قره قره یوز
 جوار قره هاسی طفالک تعلیم و تدبیرسه مخصوص اولغوه اوره سایه مبدل توایجا با شریع بر باد جامع شریفا برده مکسک انسی ضمنه کنفیان لایر سا جلا شریع بزرگ تنظیم اولنا که کشف دفتر اولرینه
 مایه موقع ماقصه بر وضع اولنه ره لیر یوز کرمی بسره فرمده نه قره بیک سکر یوزا لایر و شده ده یوز کرمی سنه تقریر بیک نسخه اولر وه بابیلده معا اولنا مده بر کسک ماقصه لایر هم بزرگ کوندر بیک
 مضمون حلب مملک هر یوز اداره سنه وارد اولنه ۶ صرله لایر دارغی اومصططه و اولیایه تنظیم اولنا که کشف دفتر بزرگ مملک نفا عرصه و تقسیم ایتر قلمسه و مبلغ مبروز یوز و مندر بزرگ بزرگه اولر
 ایکی بیک ای یوز کسه نه فرمده تقابلایر جبایلر حیدر اولده جامع شریفا بیک نفعه انه نظرا حد عثمانی کورنسه اولغوه جابایزیمه نفعه معاضد و معا هان ایلمکه اولانه ماز سرور حجابا جه لایر
 عدلوه سالفا عرصه جامع شریفا بیک مصلحتی مصلحتی دانه سنه انسا ایتر یوز حقیق اروفیانه یسبب یابجه ایتر یوز هر نه یوز یوز یوز و معاضد و معا هان ایلمکه اولانه ماز سرور حجابا جه لایر
 محاکم عیاش بولر قده اروفیانه حضرت مشه لایر مکده ۱۶۱ قوشنیه ۷۱۶ مورخ

مخبر
شاه

مصنفاً من كورنشي
ميم-ساد استيكامعوتينن جبهدن گورنوشن

1/72 nisbetinde zirâ'-i mimârî miqyâsıdır

نسبتہ نزارع معاری مقیاسیدر

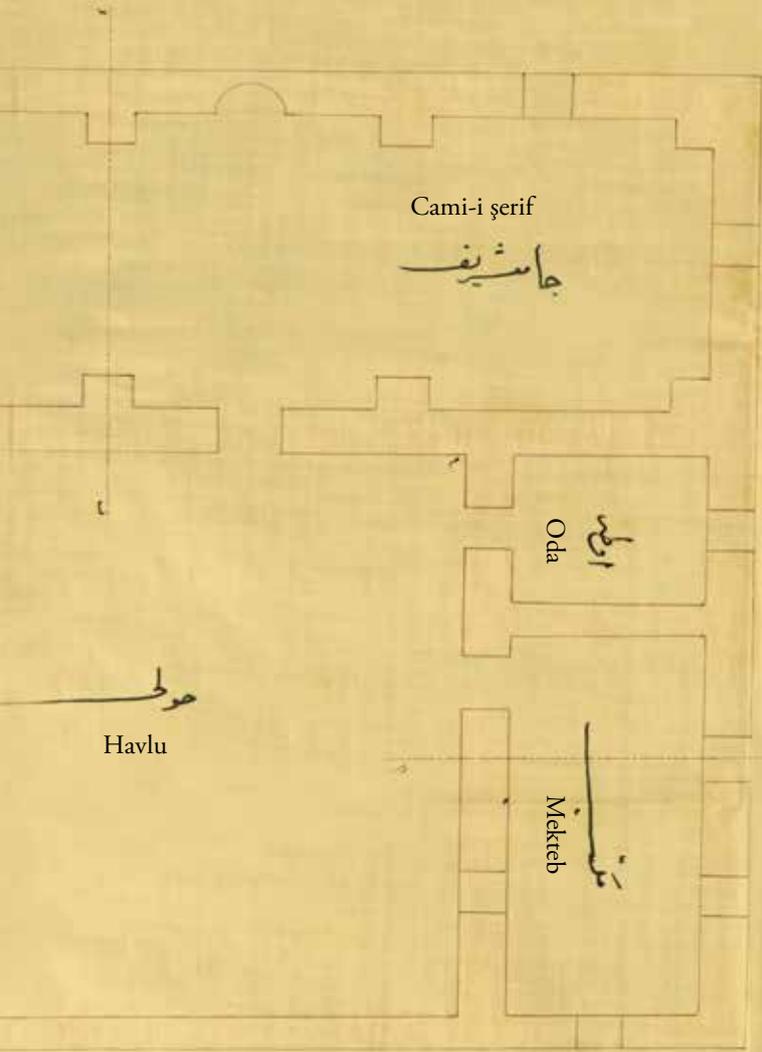
در بیستی ادره خانسی اتعاندہ محمد انسا اولوجن جاسر فایز مکتوب کویاب اولدیزن رسم طبعیله مسخیدر
معارف مدرسه اول
حدیثک لکدر بیستی
ایدره خانسی

Cebel-i İsa Şubesi İdarehânesi ittisâlinde müceddeden inşa olunacak cami-i şerif ile mekteb ve iki bâb odanın resm-i müsenmeniyle musattahıdır.

Fi 17 Teşrîn-i Evvel sene [1]306

Haleb emlâk-ı Hümâyûn Mühendisi Muâvini Mülâzım-ı Evvel
(mühür: Ahmed)

ربا استفانده قطره عریسی
Ra-Be istikametinin maktû'-ı umumisi

ه ج استفانده قطره عریسی
He-Cim istikametinin maktû'-ı umumisi

Hazreti İbrahim'in Halep'te İç Kale'de vaki türbesinin harap olmasından dolayı tamir edilmesi.

Hazine-i Hassa-i Şahane
Şûrâ-yı Devlet

465

Haleb'de İç Kale'de kâin Hazret-i İbrahim Halilü'r-Rahmân alâ nebiyyinâ ve aleyhis'-selâm efendimizin türbe-i şerifeleri müşerref-harâb olduğundan ve türbedarı bulunan Hâfız Şeyh Ma'rûf Efendi'nin senevî beş yüz kuruş türbedarlık maaşından başka bir taraftan medâr-ı taayyüşü olacak nesnesi olmayıp bu da idaresine gayr-ı kâfi idüğünden ve mûmâileyh gayet musinn olub ömrünü bu hizmet-i mukaddesede geçirmiş olduğundan bahisle türbe-i şerife-i mezkûrenin on bin kuruş sarfiyla icra-yı tamirine me'zûniyet i'tâsı ve türbedar-ı mûmâileyh vazifesinin de hadd-i lâyıkına iblâğı husûsu Haleb Vilâyet-i aliyyesinden iş'âr olunmakdan nâşi tedkikât-ı lazime lede'l-icra nebi-i zîşân müşârunileyh hazretlerinin Kudüs'deki evkaf-ı şerifesinin bir hayli fazla-i vâridâtı bulunduğu ve zikrolunan türbedarlık ciheti vazifesi de yevmî beş akçeden ibaret olmak üzere mukayyed olub vürüd eden masraf cedvellerine ise öteden beri senevî beşer yüz kuruş idhal edilmekde bulunduğu anlaşıldığından ve zikrolunan makam-ı mukaddesin hâl-i harâbda bırakılması gayr-ı caiz olduğundan kâide-i tasarrufata bi'r-riaye meblağ-ı mezbûrdan noksanıyla ve kemâl-i metânet ve rasânetle vücuda getirilmeğe sa'y u gayret olunmak üzere tamirât-ı mezkûrenin mahallince emaneten icrası zımında mezkûr on bin kuruşun üç yüz yedi senesi evkaf bütçesi tertibatından olmak üzere mahallî hâsılât-ı vakfiyesinden sarfına me'zûniyet i'tâsı ve türbedar-ı mûmâileyh vazifesi nâmıyla cedvellerde dahil bulunan senevî beş yüz kuruşun kabul ve mahsubuyla beraber üzerine iki yüz elli kuruş dahi zamlı vazife-i mezkûre mikdar-ı senevîsinin yedi yüz elli kuruşa bi'l-iblâğ türbedar-ı mûmâileyh yedine tebdilen ve müceddeden berât-ı âlî i'tâsı ve zamm-ı mezkûrun üç yüz yedi senesi bütçesi açığına ilâvesi husûsuna huzur-ı sâmî-i Sadâret-penâhîlerine arzı Meclis-i İdare-i Evkâf kararıyla Masârifât İdaresi'nden ifade olunmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Receb sene 1309 ve fi 21 Kânûn-ı Sâni sene 1307.

Nâzır-ı Evkâf-ı Hümâyûn
(mühür: es Seyyid Abdullah Galib)

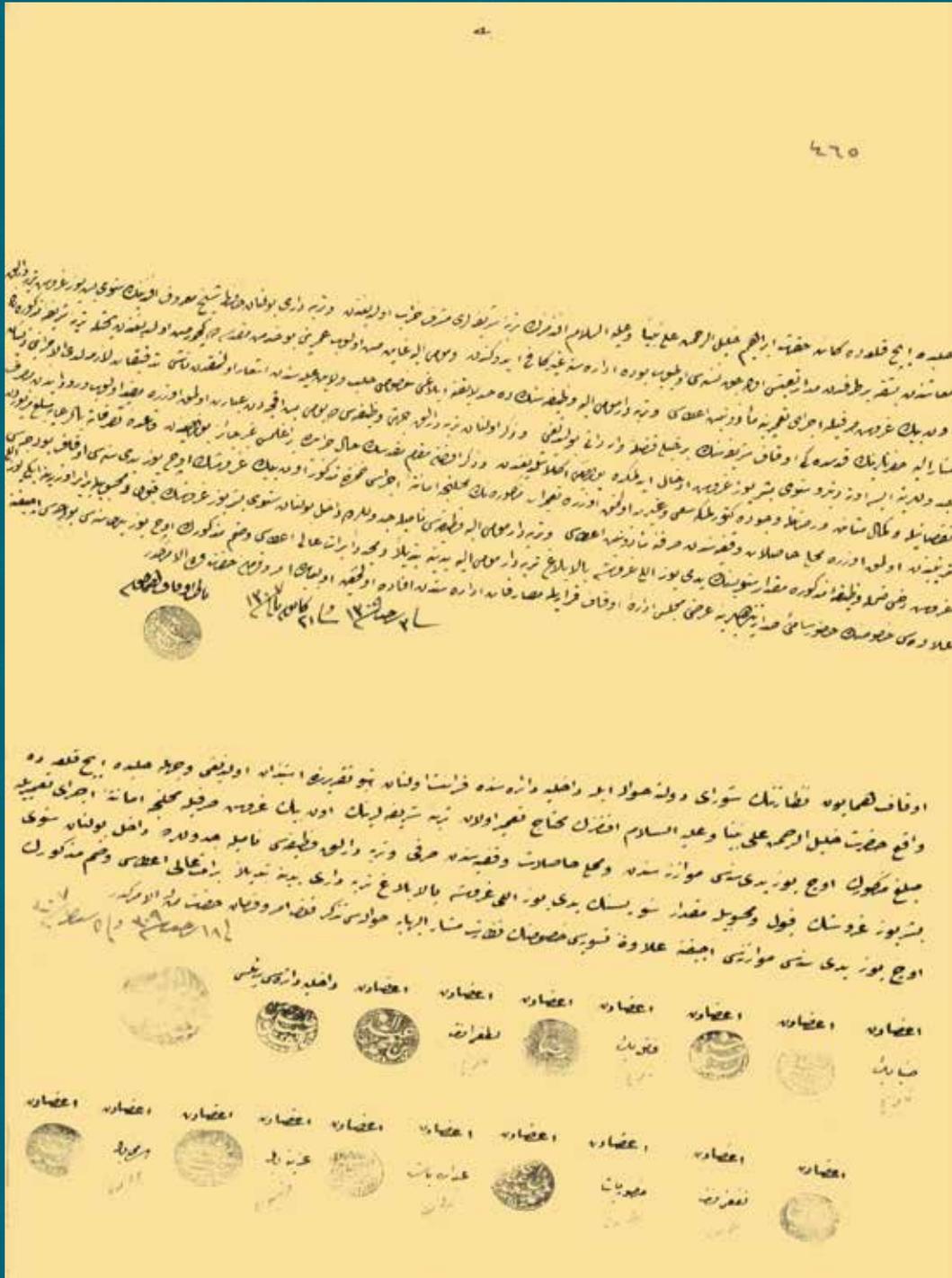
Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale ile Dahiliye Dairesi'nde kırâet olunan işbu takrîrinde istîzân olunduğu veçhile Haleb'de İç Kale'de vâki Hazret-i [İbrahim] Halilü'r-Rahmân alâ nebiyyinâ ve aleyhis'-selâm efendimizin muhtac-ı tamir olan türbe-i şerifelerinin on bin kuruş sarfiyla mahallince emaneten icra-yı tamiriyle meblağ-ı mezkûrun üç yüz yedi senesi muvâzenesinden ve mahallî hâsılât-ı vakfiyesinden sarfi ve türbedarlık vazifesi nâmıyla cedvellerde dahil bulunan senevî beş yüz kuruşun kabul ve mahsubuyla mikdar-ı senevîyesinin yedi yüz elli kuruşa bi'l-iblâğ türbedârı yedine tebdilen berât-ı âlî i'tâsı ve zamm-ı mezkûrun üç yüz yedi senesi muvâzenesi açığına ilâveten tesvîyesi husûsunun nezâret-i müşârunileyhâya havâlesi tezekkür kılındı. Emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 18 Receb sene [1]309 ve fi 5 Şubat sene [1]307

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Akif bin Halil, Azâdan, Abdullah bin Mehmed, Azâdan, Lütfü Efendi, nâ-mizâc, Azâdan, Rıza, Azâdan, Faik Bey, nâ-mizâc, Azâdan, es-Seyyid Hasan Hüsnü, Azâdan, es-Seyyid İsmet Süleyman, Azâdan, Ziyâ Bey, nâ-mizâc, Azâdan, Abdullah Paşa, gelmedi, Azâdan, es-Seyyid Ahmed Ziya, Azâdan, Sâmi Bey, bulunamadı, Azâdan, es-Seyyid Şükrü bin Sadık, Azâdan, Aziz Bey, komisyonda, Azâdan, es-Seyyid Ali Rıza bin Süleyman, Azâdan, Abdullah Paşa, bulunamadı, Azâdan, Mehmed Sâ'id bin Abdülhalim, Azâdan, Mansûr Paşa, bulunamadı, Azâdan, Nef'i Efendi, bulunamadı, Azâdan, Nureddin

Halep'te Akyol mahallesinde bulunan Bahti Camii ile Hindiyân Tekyesi'nin tami-
rine dair.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

420

Halep'de Akyol Mahallesi'nde Bahtî Cami-i şerifiyle merbûtu olan Hindiyân Tekkesi'nin mahallince icra olunan keşfini mübeyyin tanzîm ve leffen takdîm kılınan deftere nazaran tamirat-ı mukteziyenin Osmanlı lirası yüz yirmi beş kuruş hesabıyla on iki bin altmış iki buçuk kuruş masrafla vücuda geleceği anlaşıldığı ve mezkûr cami-i şerif ve tekkenin masârifine karşılık olmak üzere Hamra mezrasından senevî iki yüz elli ve Ebû-Cebbâr mezrası hâsılâtından senevî bin kuruş ile on şinil (?) hınta bedeli olduğu ve bunlardan on senede terâkim etmiş olan mebalîğ tamirât-ı mezkûreyi icra-ya kâfi idüğü Haleb Vilâyeti İdare Meclisi mazbatasında ve mezkûr mezralardan Ebû-Cebbâr mezrası emlâk-ı mahsusa-i cenâb-ı Padişahîye ilâve olunmuş olmasına mebnî bunun için cânib-i mirîden bi't-tabî' bir şey verilmediğinden bunun doksan sekiz senesinden beri müterâkiminin bi'l-hesab tamirât-ı mezkûrenin icrası zımında Haleb Emlâk-ı Hümâyûn İdaresi'nden Evkâf Sandığı'na i'tâsı talep olunmakta olduğu beyânıyla bu bâbda icâb eden muamelenin tayini dahi Hazine-i Hassa-i Şâhâne Nezâreti makamının tezkiresinde iş'âr kılınmış olmakdan nâşi keyfiyet Meclis-i İdare-i Evkâf'a lede'l-havale salifü'z-zikr Ebû-Cebbâr mezrasının bedeli olan senevî bin kuruş ile on şinil hıntanın doksan sekiz senesinden şimdiye kadar verilmeyen ve masârif-ı tamiriyeye kâfi olan müterâkiminin mahallî Evkâf Sandığına tesviye ve ifâsı hususunun nezâret-i müşârunileyhâya iş'ârı ve tamirât-ı mezkûrenin mahallî İdare Meclisi nezâreti ve Evkâf Muhasebecisi ma'rife-tiyle ber-mûceb-i keşf emaneten icrasıyla masârif-ı keşfiye olan on iki bin altmış iki buçuk kuruşun akçe farkı bâ-tenzîl bakîsi olan dokuz bin altı yüz elli kuruşun Osmanlı lirası yüz kuruş hesabıyla bedelât-ı müterâkime-i merkûmeden sarfına me'zûniyet i'tâ buyurulması hususunun dahi huzur-ı sâmi-i Sadaret-penâhîlerine arz-ı meclis-i mezkûr kararıyla Masârifât İdaresi'nden ifadât ve nezâret-i müşârunileyhâya tebliğ-i madde kılınmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Cemâziyelâhir sene 1309 ve fi 24 Kânûn-ı Evvel sene 1307.

Nâzır-ı Evkâf-ı Hümâyûn

(mühür: es Seyyid Abdullah Galib)

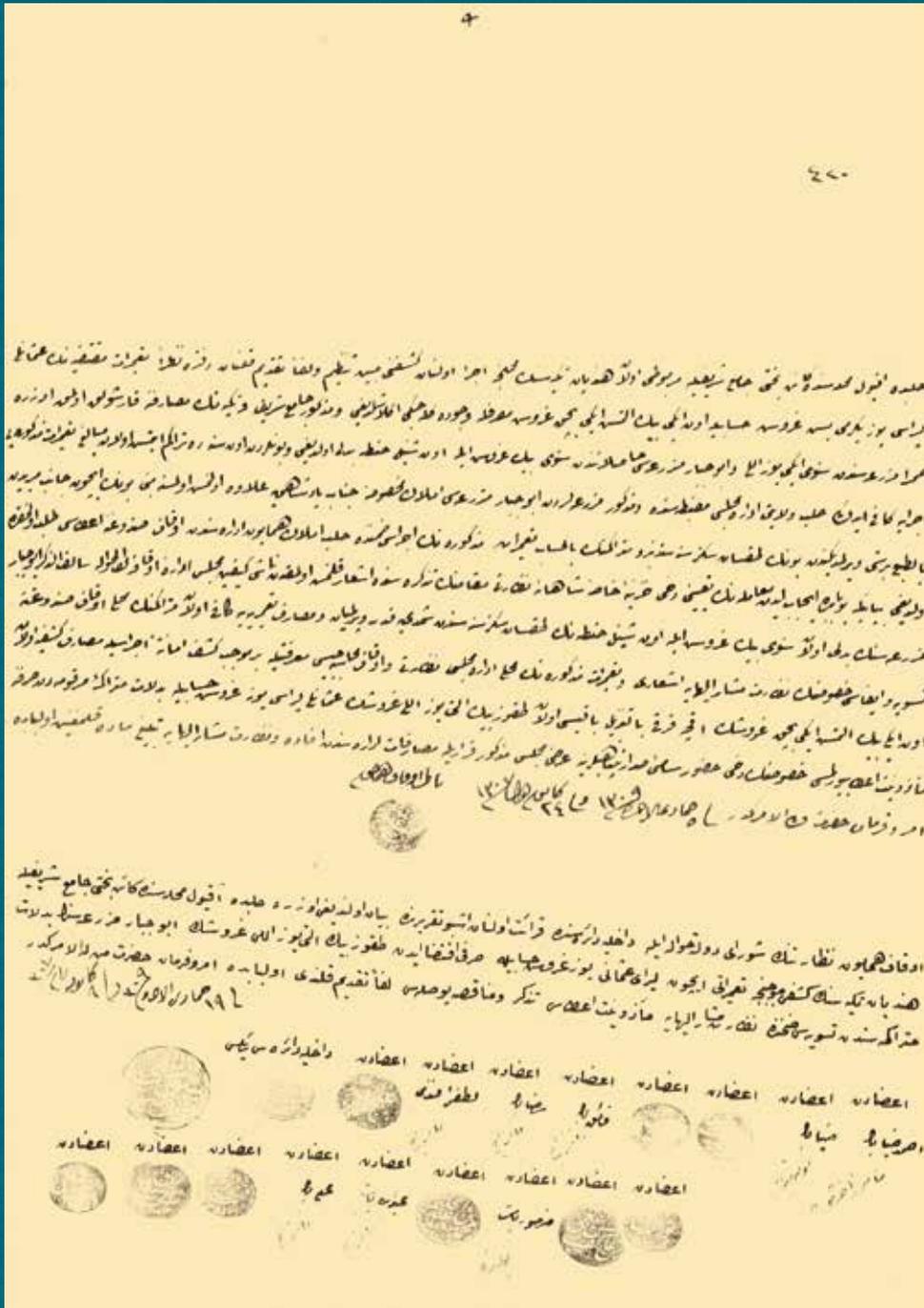
Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale ile Dahiliye Dairesi'nde kırâet olunan işbu taktirinde beyân olunduğu üzere Akyol Mahallesi'nde kâin Bahtî Cami-i şerifiyle Hindiyân Tekkesi'nin keşfi mücebince tamirâtı için lira-yı Osmani yüz kuruş hesabıyla sarfi iktizâ eden dokuz bin altı yüz elli kuruşun Ebû-Cebbâr mezrasının bedelât-ı müterâkimesinden tesviyesi zımında nezâret-i müşârunileyhâya me'zûniyet i'tâsı tezekkür ve münâkasa pusulası leffen takdîm kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 19 Cemâziyelâhir sene [1]309 ve fi 8 Kânûn-ı Sâni sene [1]307

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Nakif bin Halilurrahman, Azâdan, Abdullah bin Mehmed, Azâdan, Lüt-fü Efendi, nâ-mizâc, Azâdan, Rıza Bey, nâ-mizâc, Azâdan, Faik Bey, nâ-mizâc, Azâdan, es-Seyyid Hasan Hüsnü, Azâdan, es-Seyyid İsmet Süleyman, Azâdan, Ziyâ Bey, bulunamadı, Azâdan, Ahmed Ziyâ Bey, memuren taşrada, Azâdan, Abdurrahman Sâmî, Azâdan, Sadık bin Şükrü, Azâdan, Meh-med, Azâdan, Ali Bey, nâ-mizâc, Azâdan, Abdullah Paşa, nâ-mizâc, Azâdan, Mehmed Sâ'id bin Abdülhalim, Azâdan, Mansûr Paşa, bulunamadı, Azâdan, Hasan Nef'i bin Akif, Azâdan, Nureddin

Halep'te bulunan Kınnesrin Mahallesi'ndeki bimarhanenin tamiri gereken yerlerinin tamiri ve masraflarının üçyüzon senesi inşaat ve tamirat tertibinden ödenmesi.

Şûrâ-yı Devlet
Dahiliye Dairesi
Aded
569

Maliye Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 18 Şevval sene [1]311 tarihli tezkiresi Dahiliye Dairesi'nde kırâet olundu.

Meâlinde Halep'de kâin Kınnesrin Mahallesi'nde vâki Bimarhânenin müstemel olduğu odadan harâb olanların tamiri ve bazılarında lüzum görünen termîmâtın icrası zımında keşfi mücebince masârif-1 tamiriyesi bulunan sîm mecidî yirmi üç kuruş yirmi para hesabıyla on iki bin beş yüz yetmiş kuruşun sarfına me'zûniyet i'tâsı Haleb Vilâyeti'nden bildirildiğinden bahisle zikrolunan Bimarhânenin vaz'ına merbût kurâ ve mezârî'in bin üç yüz sekiz senesi iş'ârı elli bin dokuz yüz sekiz kuruşdan ibaret olduğuna ve meblağ-1 mezbûrun bin üç yüz dokuz senesi muvâzenesine dahil bulunan inşaat ve tamirât masârîfi karşılığı bulunan tertîb-i mahsûsundan tesviyesi icâb eder ise de tertîb-i mezkûr masârîfât-1 saire ile mesdûd bulunduğu gibi sene-i merkûmede güzêrân etmiş olmasına binâen mârrü'l-beyân on iki bin beş yüz yetmiş kuruşdan akçe farkı olan iki bin dört yüz yedi kuruş bi't-tenzîl kusur on bin yüz altmış üç kuruşun bin üç yüz on senesi müvâzene-i umûmiyesine dahil bulunan inşaat ve tamirât tertîbinden sarfı zımında mahalline me'zûniyet i'tâsı istîzân olunmuş ve tervîc iş'âr-ı icab-ı maslahata muvâfık bulunmuş olmakla ber-müceb-i istîzân ifa-yı muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi tezekkür kılındı. Ol bâbda emr ve fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 18 Zilkade sene 1311 ve fi 12 Mayıs sene 1310.

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Akif bin Halilurrahman, Azâdan, Şerif Abdullah Paşa, bulunmadı, Azâdan, Lütfü, Azâdan, Rıza, Azâdan, Tahsîn, Azâdan, Faik Bey, bulunmadı, Azâdan, es-Seyyid Abdullah, Azâdan, (silik, okunamadı), Azâdan, es-Seyyid İsmet Süleyman, Azâdan, Ahmed Ziyâ Bey, Azâdan, Sâmî Bey, bulunmadı, Azâdan, Sadık bin Bekir, Azâdan, Ziyâ Bey, bulunmadı, Azâdan, Mehmed Aziz bin Vehbi, Azâdan, es-Seyyid Ali Rıza bin Seyyid, Azâdan, İlyas, Azâdan, Ali Haydar, Azâdan, Hasan Nef'i bin Akif, Azâdan, Abdullah Paşa, bulunmadı, Azâdan, İbrahim Behçet bin Nami, Azâdan, Mansûr, Azâdan, Sâ'id Paşa, me'zûnen Mısır'da, Azâdan, Sâib Paşa, me'zûnen Mısır'da, Azâdan, Nureddin Bey, bulunmadı

ما که نقد مرتب شورای فرهنگ علوم جوید ۱۸ سوله ایما نا جبع تکراری و اهدای کرده فاشه اول
 سائده علیه کانه فسریم محمد سوه واقع جما خانه نه شش صولیس او طرفه خراب اولندک نعری و بعضی ذره لوم کوربانیه زیمانه اجلاس فکیده
 شخصی بویچی مصاری تعویض بوظایح بیجی بکری او ای خدمه بکری ای حسابیه اندکی بی بسمه یوز خمسة خدمه خدمه مادروین اعصه حب و دانه
 سید بر بکیده کوله زک اولنا به جما خانه نه و خفته مربوط فزی و مزارعه بیلا او یوز سکه ای اعشاری الیه طغوز یوز سکه خنده عبارته و بعضی
 مزبورن به او یوز طغوز سته موازنه سنه داخل بوظایح انشا آن و تعمیریه مصاری فارسی بوظایح تربیه خصوصیه شویکایا ایام ایام ایام ایام ایام
 مصاری به ایام مسود بوظایح بی سته موفقه کم کوزه ایامه انشا آن و تعمیریه مصاری فارسی بوظایح تربیه خصوصیه شویکایا ایام ایام ایام ایام ایام
 بی غروشی با تمیز طغوز انچه به یوز التمه او ای خدمه بیک او یوز او یوز سنه موازنه عمومی سته داخل بوظایح انشا آن و تعمیریه تربیه حرفی
 موازنه مادروین اعصه استقباله او فکیده و نردج اشعار اجمالی صلحیه موفقه بوظایح انشا آن و تعمیریه تربیه حرفی
 تکراری اولیا به امرو فکیده خدمه موازنه ۱۸ سوله ایما نا جبع تکراری و اهدای کرده فاشه اول

اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده
اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده	اعضاده

Halep'te Padişaha ait emlaktan Ebu Kalkal Şubesi İdarehanesi ile camiinin ve şube memurlarının ikametine mahsus evlerin tamir ve tefrişi masrafının tesviyesi.

Hazine-i Hassa-i Şahane
Tahrirât Kalemi
Aded
636

Devletlü efendim hazretleri,

Haleb Vilâyeti'nde kâin Emlâk-ı Mahsûsa-i cenâb-ı Padişahîden Ebû Kalkal Şubesi İdarehânesi'yle cami-i şerif ve şube memurlarının ikametine mahsus hânelerin muhtac-ı tamir ve şube merkezindeki mefruşâtın tecdîdi zımnında keşfiyâtın bi'l-icra tamirât-ı mebhûsenin mecidî on dokuz kuruş hesabıyla üç bin dokuz yüz iki kuruş otuz para tefrişâtın bin iki yüz altmış sekiz kuruş ki cem'an beş bin yüz yetmiş kuruş otuz para sarfiyla vücuda geleceği Haleb Emlâk-i Hümâyûn İdaresi'nden bildirilmiş ve ol bâbda mahallinden vârid olan üç kıt'a keşf defterinin leffen arz ve takdimine ibtidâr kılınmış olmakla emr u fermân-ı hümâyûn cenâb-ı Padişahî her ne veçhile şeref-sünûh buyurulur ise mantûk-ı celîline tevfiik-i hareket olunacağı muhât-ı ilm-i âlî buyurulduk da emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 25 Cemâziyelevvel sene [1]311 ve fi 22 Teşrîn-i Sâni sene [1]309.

Nâzır-ı Hazine-i Hassa
(imza)

خبر خايشانها

تحریر افندی
۱۳۱۱

دوستو افتم خبری

حلب ولایتده کانه اهدوک مضموم جناب بار ساجیده ابو قفل شعیسی اداره خا: سید جامع شریف وشعبه مامور ایلک افاتمه مضموم خا: ایلک محتاج تعمیر وشعبه مرکز خا: کس
مفروضانک بخدی صحنه کشفانک باله تعمیران مجوزانک مجیدی اورده طغوز غونجه جابه اوج بلیک طغوز بوز ایکی غونجه دوز باره ونقرسیانک بلیک ایکی بوز ایلک
غونجه معابسه بلیک بوز عیسه غونجه دوز باره مرشبله وجوده کلاجهی حلب اهدوک همایینه اداره سنده بلیک رسه وادیا بده محنته دوز دوز اوج قطع کشف دفترانک
لغا عرصه ونقدیه ابتدا قلمسه قلمسه اردو زمانه همایینه جناب ایلک همایینه جیره بوز ایلک مملووه عیله نوقیه حرکت ایلک بلیک محاط علم علما جور لوقه اردو زمانه

ناظر خنامه
مصالح

۱۳۱۱

Memur Odasına	Fiyat	Aded	Kuruş
Kanape	150	2	300
Sandalye	30	6	180
Askı lamba	70	1	70
Perde	15	2	30
Kerevit örtüsü ve yasdık	-	-	70
Masa örtüsü	-	-	18
			668
Kalem Odasına			
Yazıhane	100	2	200
Koltuk	150	2	300
Askı lamba	70	1	70
Perde	15	2	30
[Yekûn]			1268

مهور اولیٰ سنہ	عدد	قیمت
قائم	۱۵۰	۲۰۰
ضدالبہ	۲۰	۱۸۰
اصفیٰ لاجہ	۷۰	۷۰
بر رہ	۱۵	۲۰
کبرہ وینا اور توس و باہدینہ	۰۰	۷۰
رہ اور توس	÷	÷
		۱۸۸
فلم اولیٰ سنہ		
بازنجانہ	۱۰۰	۲۰۰
قولیٰ	۱۵۰	۲۰۰
اصفیٰ لاجہ	۷۰	۷۰
بر رہ	÷	÷
		۴۷۰

Ebû Kalkal Şubesi'nda kâin memurîn hânelerinin muhtac-ı tamir olan mahallerinin masârîfât-ı tamiriyesini mübeyyin keşf-i evvel defteridir:

Birinci Madde: Memur hânesi odalarının birinin dahilen duvarlarının samanlı çamur ile sıvası masârîfî:

Devren arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
26	5	130	1	130

İkinci Madde: Mezkûr hâne odaları pencerelerinden noksan olub vaz'ı icab eden cam masârîfî:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
16	2 kuruş 20 para	40

Üçüncü Madde: Başkâtib hânesi odalarından sakfına mevzû' direklerin inhinâ'lık peydâ etmiş olduğundan üzerindeki türâbın ref'iyle direklerin münâsib veçhile çevritdirilmesiyle (?) üzerine türâb ferşi masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
6	5	30	2 kuruş 20 para	75

Dördüncü Madde: Mezkur hâne kileri sakfının direklerinin üzerinde bulunan türâbın ref'iyle direklerinin münâsib suretde çevritmesiyle üzerine türâb ferşi masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
5	5	25	2 kuruş 20 para	62 kuruş 20 para

Beşinci Madde: Hâne-i mezkûrun iki bâb odası duvarlarının dahilen samanlık çamuru ile sıvası masârîfî:

Devren arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
26+22	5+5	160+110=240	1	240

Altıncı Madde: Oda pencerelerinden noksan olub vaz'ı icab eden cam masârîfî:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
4	2 kuruş 20 para	10

Yedinci Madde: Kâtib-i sâni odası sakfının direkleri inhinâ'lık peydâ etmiş olduğundan üzerinde bulunan türâbın ref'iyle direklerin münâsib suretde çevritdirme masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
6	5	30	2 kuruş 20 para	75

Sekizinci Madde: Hâne-i mezkûr matbahında direklerinin çevritdirilmesi üzerine tûrâb ferşi masârıfı:

Tûlen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
5	5	25	2 kuruş 20 para	62 kuruş 20 para

Dokuzuncu Madde: Hâne-i mezkûr odalarından birinin dahil den duvarlarının samanlı çamurla sıvası masârıfı:

Devren arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
26	5	130	1	130

Onuncu Madde: Hâne-i mezkûrun pencerelerinden noksan olub vaz'ı icab eden cam masârıfı:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
10	2 kuruş 20 para	25

On birinci Madde: İmam hânesi, matbah ve kiler sakfları direklerinin inhinâ'lık peydâ etmiş olduğundan üzerindeki tûrâbın ref'iyle direklerin münasib veçhile çevritdirme masârıfı:

	Tûlen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat	Kuruş
Matbah sakfi	6	5	30	2 kuruş 20 para	
[Kiler]	5	5	25		
Yekûn	-	-	55	-	137 kuruş 20 para

On ikinci Madde: Oda pencerelerinin çerçeve imali masârıfı:

Arzan arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Pencere aded	Yekûn Terbî'an arşın	Fiyat	Minhâ kuruş
1	2	2	3	6	18	108

On üçüncü Madde: Mezkûr çerçevelere vaz' olunacak cam masârıfı:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
18	2 kuruş 20 para	45

On dördüncü Madde: Bağçevan hânesi odasının penceresine çerçeve imali masârıfı:

Arzan arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Fiyat	Minhâ kuruş
1	2	2	18 kuruş	36

On beşinci Madde: Mezkûr çerçeveye vaz' olunacak cam masârîfî:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
6	2 kuruş 20 para	15

On altıncı Madde: Bakkal tarafından icâr edilmiş olan hâne odasının sakfının direkleri inhinâ'lık peydâ etmiş olduğundan üzerindeki türâbın ref'iyle direklerin çevritdirme masârîfî:

Tûlen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
8	5	40	2 kuruş 20 para	100 kuruş

On yedinci Madde: Bi'l-cümle hâne odaları damlarının samanlı çamurla sıvası masârîfî:

Tûlen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
125	6	750	1 kuruş	750 kuruş

On sekizinci Madde: Bi'l-cümle hâne, matbah ve kiler damlarının samanlı çamurla sıvası masârîfî:

Tûlen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
110	5	550	1 kuruş	550 kuruş

On dokuzuncu Madde: Bi'l-cümle hâne oda duvarlarının dahilen kireç ile badana masârîfî:

Kuruş: 150

Cem'an Yekûn_____

2741 kuruş 20 para

Yalnız iki bin yedi yüz kırk bir kuruş yirmi paradır.

Ebû Kalkal Şubesi'nda kâin memurîn hânelerinin muhtac-ı tamir olan mahallerin bâlâda müfredâtı gösterildiği üzere mecidiye on dokuz kuruş hesabıyla iki bin yedi yüz kırk bir kuruş yirmi para masrafla tamir olunabileceği bi'l-keşf anlaşılmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Teşrîn-i Evvel sene [1]309

Mühendis Yüzbaşı

bende

(mühür: Mehmed)

۷

از غنای آن سوره مبارکه ...
 در روز شنبه در شهر ...
 در روز پنجشنبه در شهر ...
 در روز یکشنبه در شهر ...
 در روز جمعه در شهر ...
 در روز سه شنبه در شهر ...
 در روز دوشنبه در شهر ...
 در روز یکشنبه در شهر ...
 در روز جمعه در شهر ...
 در روز پنجشنبه در شهر ...
 در روز سه شنبه در شهر ...
 در روز دوشنبه در شهر ...
 در روز یکشنبه در شهر ...
 در روز جمعه در شهر ...
 در روز پنجشنبه در شهر ...
 در روز سه شنبه در شهر ...
 در روز دوشنبه در شهر ...
 در روز یکشنبه در شهر ...
 در روز جمعه در شهر ...
 در روز پنجشنبه در شهر ...
 در روز سه شنبه در شهر ...
 در روز دوشنبه در شهر ...
 در روز یکشنبه در شهر ...
 در روز جمعه در شهر ...

بسم الله الرحمن الرحيم
 اللهم صل على محمد
 وآل محمد
 عبدك
 ورسولك
 محمد
 الطيب
 الطاهر
 الهادي
 المرسل
 الخاتم
 النبي
 الاخير
 في
 كل
 عام
 واكثر
 من
 سبعين
 الف
 مرة
 آمين
 اللهم
 صل
 على
 سيدنا
 محمد
 وآل
 سيدنا
 محمد
 صلواتك
 تسبب
 لنا
 من
 اجر
 آل
 سيدنا
 محمد
 ما
 يسوق
 لنا
 الجنة
 ونجونا
 من
 النار
 آمين
 اللهم
 صل
 على
 محمد
 وآل
 محمد
 صلواتك
 تسبب
 لنا
 من
 اجر
 آل
 سيدنا
 محمد
 ما
 يسوق
 لنا
 الجنة
 ونجونا
 من
 النار
 آمين

Ebû Kalkal Şubesi İdarehânesi'nin muhtac-ı tamir olan mahallerinin masârifât-ı tamiriyesini mübeyyin keşf-i evvel defteridir:

Birinci Madde: İdarehânenin fevkânî oda damlarının samanlı çamur ile sıvası masârîfî:

Devren arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
24	6,5	156	1 kuruş 10 para	195

İkinci Madde: Kolcu odasıyla matbah damının samanlı çamur ile sıvası masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
16	5,5	88	1 kuruş 10 para	110

Üçüncü Madde: Ahır sakfının direkleri inhinâ'lık peydâ etmiş olduğundan üzerindeki tûrâbın ref'iyle direklerin münasib suretde çevritdirilmesiyle üzerine tûrâb ferşi masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
20	6,5	130	2 kuruş 20 para	325

Dördüncü Madde: Daire-i fevkânîde kâin piyade kolcusu odası pencerelerine çerçeve imali masârîfî:

Arzan arşın	İrtifâ'en arşın	Terbî'an arşın	Pencere aded	Yekûn Terbî'an arşın	Fiyat	Minhâ kuruş
1	2	2	2	4	20	80

Beşinci Madde: Mezkûr çerçevelere vaz' olunacak cam masârîfî:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
16	2 kuruş 20 para	40

Altıncı Madde: Memur odasıyla kalem odası pencerelerinden noksan olub vaz'ı icab eden cam masârîfî:

Cam aded	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
12	2 kuruş 20 para	30

Yedinci Madde: İdarehâne kapısıyla dekâkîn keneflerinin devşirme olarak tamiri masârîfî:

Kuruş: 880

Cami-i şerif damının samanlı çamur ile sıvası masârîfî:

Tülen arşın	Arzan arşın	Terbî'an arşın	Fiyat kuruş	Minhâ kuruş
25	9	225	1 kuruş 10 para	281 kuruş 10 para

Cem'an Yekûn: 881

281

1161 kuruş 10 para

Yalnız bin yüz altmış bir kuruş on paradır.

Ebû Kalkal Şubesi İdarehânesi'nin ve cami-i şerifinin muhtac-ı tamir olan mahallerin bâlâda müfredâtı gösterildiği üzere mecdiye on dokuz kuruş hesabıyla bin yüz altmış bir kuruş on para masrafla tamir olunabileceği bi'l-keşf anlaşılmasıyla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 2 Teşrîn-i Evvel sene [1]309

Mühendis Yüzbaşı
bende
(mühür: Mehmed)

Evkaf-ı mülhakadan Halep'te Harb Çarşısı'ndaki Şeyh Maruf Dergahı'nın tamir edilmesi.

Bâbîâli
Sadâret Dairesi
Âmedî Divan-ı Hümâyûn
1775

Atûfetlü efendim hazretleri,

Evkâf-ı mülhakadan Haleb'de Harb Çarşısında vâki Şeyh Ma'rûf Dergâhı'nın muhtac-ı tamir olmasına mebnî keşf ve münâkasası mücebince mecidî on dokuz kuruş hesabıyla altı bin dört yüz kuruş sarfı ve mahallî evkâf muhasebecisi ve evkâf komisyonu nezâreti ve müteahhidi marifeti ile muktûan icra-yı tamiri ve vakf-ı mezkûr bedelinin tahmîse rabtı derdest olub meblağ-ı mezbûrun işbu tahmîsi bedelinden ve üç yüz on üç senesi bütçesinin tamirât tertîbinden tesviyesi husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesine havâlesi tezekkür edildiğine dair Şûrâ-yı Devlet Maliye Dairesi'nin mazbatası melfûfuyla arz ve takdim olunmuş olmakla ol bâbda her ne veçhile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhîleri şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlîsi infâz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 22 Cemâziyelâhir sene [1]315 ve fi 6 Teşrîn-i Sânî sene [1]313.

Sadrazam
(imza)

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûfuyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i sadaret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref- müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 9 Receb sene [1]315 ve fi 22 Teşrîn-i Sânî sene [1]313.

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî

Bende

Tahsîn

موقوفات
اقوم حقاره
وقف موقوفه در حیدره خرد چار سوسنگ واقع بین نهر او و کاهنک مناجح عمیده و شاه بنی نقد و ناقصه سی بریج مجیدی در بدفقوز غر چهید اقصی بین در بقوز
عزیزه صدق و کما و قاف مجید و اوقاف قریب نقد و شوری مدتی اید موقوفه جاری نبوی و وقف مذکور بندان قفسه ریلی در سنه اولیای مبلغ
بر بون تپو تجس به کند و او بوز او اوج سنی بود سنک نبوی از زبیر قبری مضمون اوقاف هجری نقد بر چهید موقوفه مذکور اید بر کما و از بوز
روست مایه ران سنک موقوفه موقوفه علیها و تقدیم اوقاف اولیای هجری و عهد از کما به اجناب خدو قیامه شرفی و عهد در بوز در موقوفه علیها
وقف مذکور چند سالی در کما و ساری شرف اولی اقام اجماعی در سنه ۱۲۱۰ هجری

عده نظیر
صالح علی محمد
شیرازی
صالح علی محمد
شیرازی
صالح علی محمد
شیرازی
صالح علی محمد
شیرازی
صالح علی محمد
شیرازی

Halep'te Şehzade Selim adına bir cami inşa edilmesi.

Ma' rûz-ı abd-i memlûklarıdır,

Hilkat-ı beşeriyeden maksad bârgâh-ı Cenâb-ı perverd-gâre ifâ-yı hakk-ı ubûdiyetle iktisâb-ı saadet-i uhreviyye için vesâit-i hayriyye teşebbüs-i ümmet-i nâciye-i Muhammediyye elzem ve bu vesile imamü'l-müslimîn ve halife-i resûl-i Rabbi'l-âlemin veli-nimet-i bî-minnetimiz padişah-ı diyânet-perver ve şehinsâh-ı melâik (?) seyr efendimiz hazretlerinin taraf-ı müstecmi'ül-eşref hazret-i hilâfet-penâhîye isticlâb-ı da'vât-ı hayriyye dikkat ve müsâra'at her bir müslim için farz-ı ayn ve pek ehemm bulunmasına nazaran şu fârîka-i ubûdiyet ve lâzıme-i diyânet için vasi'-i memlûkânem dairesinde bir hizmet-i ubûdiyet-kârîde bulunmak ümniyyesiyle Haleb'in cihet-i şimâlîyesinde ve gayet latif bir mevki'-i ferah-fezâda şehzade-i civan-baht devletli necâbetli Selim Efendi'nin nâm-ı nâmî-i sâmiyine nisbetle inşasına müsaade-i inâyet-âde-i hazret-i tâcdârî şeref-efzâ-yı sudûr buyurulan Selimiye Mahallesi'nde birçok mükellef ebniyeler yapılmış ve kesreti emâkin-i İslâmiyeden bulunmuş olduğu hâlde evkât-ı hamsede salavât-ı mafrûzanın edâ ve cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i gîtî-sitâni için da'vât-ı hayriyenin ifası için inşası pek lâzım olan cami-i şerifin emâkin-i saireye kıyâsen gayet mükellef ve muntazam olarak geçen sene inşasına başlanılmış ve marrîn ve âbirînin iskâsı için başkaca su çeşmesi yapılmış ve el-yevm kıblegâhın kubbesi ve minber ve minaresi hitama takarrüb ederek inşâallahü'r-rahman an-karîbü'z-zaman sâye-i hazret-i veliyü'n-nimetde teyessür-i itmâmıyla cami havlusunun derûnunda yapılacak hücrelerin dahi inşa ve ikmâline muvaffakiyet-i çâkereneme lutf-ı cenâb-ı Bârîden münzel bulunmuşdur. Cami-i mezkûrun cümle-i müberrât-ı seniyye-i hazret-i veliyyü'n-nimetden olmak üzere nâm-ı nâmî-i hazret-i veliyyü'n-nimet-i a'zâmî ile bâr ve tevsîm buyurulması için istihsâl-i müsaade-i seniyyeye delâlet buyurmaları husûsu müşîr devletli Edhem Paşa hazretlerinin hocaları ve tarîk-i Nakşiye meşâyihinden reşâdetli Şeyh Ahmed Efendi hazretleri bugün Deyrû'z-Zor'a mütevecihen Dersâadet'den Haleb'e geldiğinde ve mezkûr cami-i şerifi gördüğünde müşârunileyh Edhem Paşa hazretlerine hitaben melfûf mektubu yazıp vermiş ise de bir kere de keyfiyeti ve mezkûr mektubu efendimize arz ve takdim ile hakk-ı çâkerânemdeki müessir-i âliye-i şefkat ve sahâbet-i celîle-i veliyyi'n-nimetânelerine itidâden bu meseleyi istîzân ve istîzâh etmedikçe re'sen takdimine cür'et-yâb olamadığımdan eğerçi nezd-i sâmi-i memlûk-perverîlerinde dahi tensîb buyurulduğu hâlde müşârunileyh Edhem Paşa hazretlerinin hakk-ı ketebemde dahi teveccühleri olmak ihtimaline göre taraf-ı veliyyü'n-nimetîlerinden nâs veçhile bir tahrirâta leffen irsâline müsaade ve tensîb buyurulduğu surette taraf-ı abîdâneme iadesine mürüvvet buyurulmak üzere kemâl-i şerm ü hicab ile takdime cesaret eyledim. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 18 Eylöl sene [1]314

Kulları

(mühür: Abdurrahman Zeki)

مردود عبادت کلمه

خلف بشیر دره مقصد با کاه جناب برور زکاره ایفای خود بخود بکله کتاب سعادت
اخریه ایمنه و ساطع جریه به نیت ات ناجیه محبتیه به الزم و بوسه ایلم
و خوفه بول به العلیه وقت خیرت با شاه دیانتور و ستاره مولک سیرت خیریه
طوبی سنج اشرف حقه خیریه استخواب دعوت خیریه به دنه وسعت هر سولم کوبه زحمت
و یک هم بولنه نظر سوزنی عودیه دلایه زیانت خیم و سح مولکام دانه سده
بر هفت عودیکایره بولنه بوسه حلیت حقه شایسته و غایت لطف رونق فخرانه
ستاره جویت خیرت کاتو سلیم اشرف حقیقه نغم نغم سینه سینه اشرف سده عتبه
حقیقه تا هدری زرف ازی صدور بویله سیر کوشده بر جو تکلف بیدر با بامه و کزین
اما که اسلوبه بوسه و بوسه حلقه اوقات عجم صلوة مفروضه از و حاشای لطف حقیقه
کین شای کینه دعوت خیریه به ایفای خیم اناس یک ازیم اولاد جمیع شریعت اما که ساری
قیاس غایت تکلف و منظم اولاد که سراسر سانس بالکسه و باره کار بزرگ اشرف کینه نغم
صوت سیرین با بامه اولوم کله کله کزین و بر و ساره ای خاص تقرب ایدرک تا ساره
عقد سیرت با بامه سده حقیقه و نغمه کزین جمیع حوسله دور و نه با بامه حوسله از و
ات و کانه بوسه لطف جناب با بامه سول بولنه جمیع مذکورک جمله مرتبه حقیقه و نغمه
عقد و زره نغم نغم حقیقه و نغمه کزین با و نویسم بر سیمه استخاف سعده سینه به دلایه
خصوص سیرت خیرت خیر حقیقه خواهرک و طریقه نغمه سینه سینه سینه سینه حقیقه کله

در اندوهه توجه و سعادت چه کلمه و کلمه جمیع شریعت کور دیکه ساری ازیم سیرت خیریه
خفته با مقصد مکتوب با زره و سوزن بکله کبف و کبف و کبف ازیم حقه سعادت
ایم حوسله کزین که تا زکاره حقیقت و حقیقت حقیقت و حقیقت حقیقت حقیقت
تا تقصیر حقیقت با بامه ایمنه سوسین مولک برور بزمه ای جنب بوسه حلاله
ساری ازیم سیرت حقیقه حقه کزین ایمنه حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت
بر کزین نغمه ایمنه سعده و جنب بوسه حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت
از زره کله سیرم و ایمنه تقصیر حقیقت ایلم حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت حقیقت
اولاد

Halep'te Sahat-ı Biza Mahallesi'nde bulunan Hüsrev Paşa Camii'nin tamir edilmesi.

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn

Mektubî Kalemi

Aded

682

Halep'de Sahat-ı Biza Mahallesi'nde kâin Hüsrev Paşa Cami-i şerifinin harâb olması mülâbesesiyle mahkeme-i şer'iyenin ve evkâf komisyonunun kararı mücebince şeâirden olan yalnız hatib ve imam ve müezzin vezâifi ifa olunup bakiye-i hademenin vezâifi tamirât masârifina karşı mevkûf tutulmakda bulunmuş ve cami-i mezkûrun gıtdikçe harabı tezâyüd etmekde olmasıyla takdimü'l-ehemm ale'l-mühim kâidesince tamirât-ı mukteziye şimdiden yapılmaz ise bir daha tamir ve iadesi kabil olmamak suretiyle bütün bütün harâb olacağı ve masârif-ı tamiriyye vâridât-ı âyene-i vakıfdan tadrîcen tesviye olunmak üzere tamirât-ı mezkûre lede'l-keşf ve'l-münâkasa mecidî on dokuz kuruşdan otuz iki bin dört yüz kuruşla vücuda geleceği anlaşıldığı beyânıyla ve evrak-ı keşifenin nasbla icra-yı icabı Halep Vilâyeti Meclis-i İdaresi'nden evvel ve âhir gelen mazbatalarda iş'âr olunmuş olduğundan keşfinde muharrer evsâf ve eşkâl-i veçhile ve kemâl-i metânet ve rasânetle vücuda getirilmeğe say' ve gayret olunmak üzere tamirât-ı merkûmenin mahallince teşekkül edecek komisyon ve evkaf muhasebecisinin ma'rifet ve nezâretleri ile ve münâkasa bedeliyle emaneten icrası için masârif-ı tamiriye ber-mûceb-i iş'âr tesviye olunmak üzere meblağ-ı mezbûrun üç yüz on beş senesi evkaf bûdçesi dahilinde sarfına ve rü'yet olunacak muhasebe-i vakfa idhaline me'zûniyet i'tâsı zımnında keyfiyetin huzûr-ı sâmi-i cenâb-ı Sadâret-penâhîlerine arzı Meclis-i İdare-i Evkâf ile Masârifât İdaresi'nden ifade olunmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 13 Şevval sene 1317 ve fi 1 Şubat sene 1315

Nâzır-ı Evkâf-ı Hümâyûn

(mühür: es Seyyid Abdullah Galib)

کتابخانه

کتابخانه

۶۸۴

جمله ساهت برده کرسنه خانه هنر و با سا جامع شريفه خراب اولسي مادي سيد گلزار شريفه و اوقاف قومسيونك قزاري هوشو شمار و نه اولاده باله
 و امام و مؤذن و فن قلمی ایضا اولوب بجه خدمتک دن نفی بزاره مصارف قار شو قوق طوناننده بوسه و جامع مذکورک کیدک قزانه ترا بنگله اولوبه قفیه قزاق
 علی المهر فاعده بجه بفرایه مقفیه سمدیده یا بخراس بردها بخر و ایداده سق اولوبه هور بند بونه خود خراب اولوبه قفیه و مصارف بفرایه وار و ایدانه و قفیه سمدیدی
 نسوب اولوبه اوزره بفرایه مذکورک لای الشفا و المناظره مجیدی اوده قفوزغ و سنده اوزور ایچ بیک در بوزغ و سنده وجود کلاجه اکل سمدیدی بیایند و اوزره کشفه
 قفیه اجرای ایچا جلب و لای بجه ای ادره سنده اول و افر کلامه مضطرب ادره اشعار اولوبه اولوبه قفیه کشفه حرر اوصاف و اشغال و بزم و کمال شانه در صانده
 کتوبه سمدیدی و غیره اولوبه اوزره بفرایه مرشوم کتوبه قفیه قفیه ایچه جاک قومسيونه و اوقاف بحاسه جیسله معرفت و قفیه سمدیدی و مناظره بلیله امانه اجرای
 مصارف بفرایه بر موجب اشعار نسوب اولوبه اوزره مبلغ مزبورک ایچ بوز اولوبه ستمی اوقاف بوردیس اولوبه جرفه در بوز اولوبه بحاسه قفیه ارضاله سمدیدی
 اعفای قفیه کشفه حضور سمدیدی جناب صلا سنا همدی بفرایه ایچ ادره اوقاف بزم مصارف خاسه ادره سنده افاده اولوبه اولوبه قفیه بزم اولوبه
 ایچ اولوبه قفیه و اوقاف بزم

Halep'teki Şabaniye Medresesi Vakfı'ndan Cısr-i Şugur kazasının Muzık nahiyesinde bulunan değirmenin tamir edilmesi.

Şûrâ-yı Devlet
Maliye Dairesi
Aded
495

Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 7 Zilhicce sene [1]317 tarih ve elli beş numrolu tavriri Maliye Dairesi'nde kırâet olundu.

Meâlinde evkaf mülhakâtından Haleb'de kâin Şabaniye Medresesi Vakfı müsakafâtından Cısr-i Şugur kazasına tâbi Muzık nahiyesine bulunan harâb değirmenin icra kılınan keşf ve münâkasası mucebince tamirât-ı mukteziyesi rayiç akçe hesabıyla otuz sekiz bin yüz kuruşda müteahhidi uhdesinde takarrür etdiği Haleb Vilâyeti'nden bâ-mazbata iş'âr kılınmış olduğundan bahisle tamirât-ı mezkûrenin maktû'an icrası için meblağ-ı mezbûrun vakfı vâridâtından tesviyesiyle rü'yet olunacak muhasebe-i vakfa idhali istîzân olunmak ve suret-i iş'âr münasib görünmüş olmakla ber-mûceb-i istîzân icra-yı icabının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi tezekkür ve keşf defteriyle münâkasa pusulası leffen takdim kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 2 Muharrem sene 1318 ve fi 18 Nisan sene [1]316.

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Maliye Dairesi Reisi, Cemal Bey, nâ-mizâc, Azâdan, Şerif Abdullah Paşa, bulunmadı, Azâdan, Lütfü Efendi, bulunmadı, Azâdan, Tahsîn ibn-i Ali, Azâdan, Reşad Bey, bulunmadı, Azâdan, Mehmed Halis bin Abdullah, Azâdan, es-Seyyid Ali Rıza ibn-i Halil, Azâdan, es-Seyyid Sadık (?), Azâdan, Mehmed Aziz bin Vehbi, Azâdan, İlyas Efendi, bulunmadı, Azâdan, Murad Bey, bulunmadı, Azâdan, Ferahugûsafî (?), Azâdan, Mustafa Safveti bin Ziyâ, Azâdan, Mehmed Ali bin İbrahim Şâzî, Azâdan, es-Seyyid Mustafa Raif, Azâdan, es-Seyyid Mehmed Arif Hikmet, Azâdan, Hüseyin Nazım, Azâdan, Mansûr Paşa, bulunmadı, Azâdan, Kalib (?) Efendi, bulunmadı

شور اکوالت

مالکیت

ع

٤٩٥

اور فائز کامیونہ نقد تک شوری دولت ہوا۔ پیر ٧ ویں تاریخ والی بسہ نوری تقریر کی ماہ دترہ سے تقریباً اولیٰ

مانڈہ اور فائز کا رہنے کا نام سے بیانیہ مدد کی رقمی معافی سے جس سے نقد قفائز تابع نہیں ماحیر نہ ہو سکا۔ کذاب ذکر ماہانہ اہل قفائز نقد و معافی سے پہلے
تقریرات معافی سے پہلے اور سب سے بڑی غرض سے معافی عہدہ سے تقریباً ایک ہی سبب و درستی ہے۔ با مضبوطی اٹھائے اور نقد کے تقریرات
سے توجہ نہ کیے۔ قطعاً ایک ہی جگہ بیگ نہ ہوں۔ رقمی طور پر نہ ہو سید۔ دینا اور بھی مناسب وقت اور اسی اختیار اٹھانے کی صورت انعام مناسب کو رقم اور نقد
پر موجب اختیار اجرائی بجانب نقد سے سارا ہی ہوا۔ سیکر و نقد رقمی ہوا۔ یعنی بقا تقسیم نقدی اولیادہ اور فوائز حضرت کے لئے ہوا۔

اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ
سراچ	ایران	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی	پہلی
اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ
اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ	اعضائہ

Halep'in Aziziye Mahallesi'nde yeniden inşa olunan karakolhaneye Hamidiye ismi verilmesi, karakolhanenin açılışı ve asker ikamesine dair.

Başkitabet'e Halep ve Adana Fevkalâde Kumandanlığı Vekâletinden şifre:

Halep'in Aziziye Mahallesi'nde mücededen inşa olunan karakolhânenin nâm-ı nâmî-i cenâb-ı zıll'ullahî ile tevsîmine ve resm-i küşâdının icrasıyla asâkir-i şahanenin ikâmesi için müsaade-i seniyyenin istihsâlinin istirhâmına dair yirmi iki Kânûn-ı Sânî tarihli arîza ve fi 15 Şubat sene [1]315 tarihli telgrafnâme-i çâkerânemin is'âf-ı muhteviyâtıyla irâde-i seniyyenin istihsâline inâyet buyurulması istirhâmında bulunduğum ma'rûzdur.

Fi 2 Muharrem sene [1]318, fi 18 Mayıs sene [1]316.

Ferik

Ali Muhsin

بكتابه صلبه وخط فوره العارفه فانه يلقى كالتاليه تنفره

عظمتك عزيزه محمد بنده مجدداً اننا اولنا قره غولخانه نك نام نامى حساب نطل الله اى بى نوبته
 دى رسم كتابتلك اجر سيد عاكرتالها نك اقامه بى احويه ساعده نيه نه اخصالتك اشرفه
 دار بكر من ايكى كانونه نانه نايخو عريفه و اى سطح نايخو ندر اقامه حكرانه نك
 اسفان مخوياته اراده نيك اخصالتك غنايت بوليس اشرفه نيه بوليس نيم معدومه

فريبه
 على محمد
 ١٨١١
 ١٨١٦

Halep'te Zeyniye Vakfı'ndan Kellase Mahallesi'ndeki hamamın kazanıyla su yollarının tamir edilmesi.

Bâbîâli
Sadâret Dairesi
Âmedî Divan-ı Hümâyûn
3061

Atûfetlü efendim hazretleri,

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinden bi'l-vürûd ve Şûrâ-yı Devlet'e havale olunan takrîr üzerine Maliye Dairesi'nden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada Haleb'in Zeyniye Vakfı'ndan Kellase Mahallesi'nde kâin olup üç rub' hissesi cânib-i evkafdan idare olunan hamamın kazanıyla su yollarının maktû'an icra-yı tamirâtı için ber-mûceb-i keşf ve münâkasa sarfı muktezî on beş bin kuruşdan vakfa isabet eden dokuz bin kırk dört kuruş on paranın üç yüz on yedi senesi bûdçesi dahilinde tesviyesi hususunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi lüzum gösterilmiş olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi gurre-i Zilhicce sene [1]319 ve fi 26 Şubat sene [1]317

Sadarazam
(imza: Said)

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûfuyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i sadaret-penâhîleri üzerine mûcebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 22 Zilhicce sene [1]319 ve fi 19 Mart sene [1]318.

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
Bende
Tahsîn

عظمتش... اتم... حقش...
اداره... باورد...
اداره... باورد...
اداره... باورد...

صدت...
مورد...
صدت...
مورد...
صدت...
مورد...

Halep dışında Aziziye Mahallesi'nde yaptırılan havuz resimlerinin Halep Umum Kumandanlığı'nca takdimi.

Haleb-Adana ve Havalisi Fevkalâde
Umum Kumandanı
715

Mâbeyn-i Hümayûn-ı cenâb-ı mülûkâne-i Başkitâbet celîlesine,

Ma'rûz-ı çâkerânemdir,

Haleb haricinde vâki Aziziye Mahallesi'nde nâm-ı nâmî-i hümayûn meymenet-makrûn cenâb-ı Padişahiye mensûb karakolhâne ittisâlinde vâki harabeye yaptırılmış bağçe ile ortasındaki havuzun şekil ve sureti manzûr-ı âlî buyurulmak üzere hemen fotoğrafla resim alınıp takdim kılınacağı fi 17 Temmuz sene [1]317 tarihiyle Payas Telgrafhânesi'nden keşide etdirdiğim telgrafnâme-i acizide ma'rûz-ı resim üç muhtelif vaz'ıdan aldırılarak İskenderun Kumandanlığı vasıtasıyla takdim ve irsâl kılındı.

Nâm-ı celîl-i cenâb-ı hilâfet-penâhiye mensûb olan cesîm bir karakolhânenin yanı başında bir harâbe-zârın vücudu satvet-i lazimeyi nazar-ı ecânibden bi't-tab' düşürmekte olduğu veçhile şân-ı âlîye bir suretle tezyîd-i şevket-haşmet zımnında harâbe-i mezkûre tasâvîr-i ma'rûzada olduğu veçhile mükemmel bir bağçe hâline ifrâğ edilmiş ve ikmâliyle resm-i küşâdının icra ve resimlerinin arz ve takdimi mütekarribü'l-hulûl olan rûz-ı cülûs-ı meyâmin-i me'nûs-ı hazret-i hilâfet-penâhiye ta'lik edilmiş iken telgrafnâme-i ma'rûzada arz olunduğu veçhile hâlen takdimine lüzum-ı mecburiyet görülmüştür.

Bi-mennihî teâlâ yevm-i celîl-i mezkûrun hulûlunda şân-ı maâlî-nişan hazret-i zıllu'llahîye muvâfık ve mutantan bir suretle resm-i küşâdının icrası nihayetinde bulunulup icra-yı icabı vakt-i mezkûrda istîzân edilmek üzere olan işbu bağçenin derûnunda yapılmış olan havuz sâye-i maârif-vâye-i cenâb-ı Padişahî'de mekâtib-i sibyanîye talebesinin yedlerinde bulunan haritalarda dahi mevcut bulunan Marmara Denizi şeklinde olup münafık-ı garazkârların ihbârât-ı kâzibeleri gibi muvâfık-ı müstahkemeyi gösterir bir eser olmadığı ma'rûz ve mütekaddim fotoğraflardan müstebân olunacağı cihetle bu bâbdaki gurubâtın sırf müfteriyândan ibaret idüğü tahakkuk edeceği cihetle kemâl-i emniyet-i vicdanla arz ve hakikat hâle ictisâr ve tebeyyün edecek hâl-i sahîh ile müfterilerin tahkik edecek olan ükzûbeleri üzerine resm-i küşâdı hakkında emr u fermân-ı isabet beyân-ı cenâb-ı veliyyü'n-nimet-i a'zamînin şâyân ve erzân buyurularak yevm-i celîl-i mezkûrda icra-yı icabı zımnında irâde-i celîlesinin fermanına intizâr olunmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 16 Rebülevvel sene [1]319 ve fi 19 Temmuz sene [1]317

Hazret-i Şehriyârîden
Yâverân Ferik
(mühür: Ali Muhsin bin Hasan)

حاج آغا محمد علی شایبانی

مکتوب فی المذنبین

۷۱۵

بابه همبون جباب موزکانه بایسته نامه است

عروضه مکرر

ملی شایبانه دفع عزیز بخدمتده امامهای همبون بیت مغربن جباباز شهری سوخته عولان انصالده دفع جرابه بایسته بجه ابده اورنده سی
 بوضات نقد و صورتی نظرسالی سولوق اورده همان نظر اولده زکریا بیروب نقد قزوینی ۷۱ موراجه با یقیند یا سنه عقراستند کنه ایند بزرگمقرا
 جزیه معروضه بر اوج مختلف وضعیت الی بزرگه اندرون نوماندهم ولطیفه تقیم و ایالتی اقامتین مناسبتی منسوبه بزرگه
 اقبائنده جرابه زارت وجودی طوبی لایزه با نظر جانان بطبع دوستورده اولدیم عزیز سادله بکین صورتی نریه کنت خدمت معنده جرابه
 ستوره نهاد معروضه اولدیم جود ماکون بجه حال افرغ ایسه والابله برکت آدرک اجلاس سدرک عرصه و نقیصه منتظر اولدیم روز
 بامانوس حضرت مکتوبه تعلیم ایسه بجه نظرنامه معروضه عرصه اولدی بجه حال نقیصه زرد بجه کورولنده برفعی بودمیں فکورک
 سولنده ساهلی سان حضرت طلالده بوقی و نظریه صورتی برکت آدرک جزای نیانده بولوب ایملی بجای وقت منورده ایشان ادرک
 اورده اولد ایسه بجه درونده بایسته دلان عرصه سابعاصولیه جباباز شهری مکان سیمیه ادرک بایسته بولان خرط کرده هم موجود
 بولان مرده ذری تکنده اولوب ناقص غرضکارک اعتبارات کاوری کئی مواقع مستحق کوسز بر ازا اولدیم معروضه و منتقم نظر اولدیم
 سنان ادرشوق حید بوازه کی عزوبان عزیمت باندن عبارت اولدی تفوق ایسه جود کال بخت و جهل و عرصه موقت مال اعتبار بجه ایسه ملک حال
 صحیح اید منتظرک تفوق ایسه ملک اولد اندولری اورده برکتی مفضلده اروفزان اجابت بیان جناب ولی نعمت ادرک تابان وارزانه سوزور
 بومسند مذکورده اجرائی بجای نمنده زاده هیله سنگ زمانه انظار لایحه اولباسه امروزانه حضرت سید امیرکده

سیر بارده
اورانه همدان
دعوی

۱۶/ ربیع الاول ۱۹۱۳ موراجه

Halep Hacra'da tesis edilen hara-yı hümayun için inşa edilen askeri mevkiler ile Süveydiye'de inşaatı tamamlanan nizamiye karakolunun, Padişahın doğum gününde resmi açılışlarının yapıldığı.

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 1035-10

Müsevvidi İsmi: Mehmed Fuad

Tesvîdi Tarihi: 11 Teşrîn-i Sâni sene [1]318 (23 Kasım 1902)

Tebyîzi Tarihi: Arabi 26 Şaban Sene [1]320, Rumi: 14 Teşrîn-i Sâni sene [1]318 (26 Kasım 1902)

Huzur-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhiye

Hacra'da te'sis buyurulan Hârâ-yı Hümayûn için inşası muktezâ-yı irâde-i hazret-i Padişahî'den olan emâkin-i askeriyenin ve Süveydiye'deki nizâmiye karakolunun inşaatı resîde-i hadd-i hitâm olduğundan velâdet-i pür-mes'adet hazret-i hilâfet-penâhiye musâdîf rûz-ı firûzda resm-i küşâdları icra kılındığına dair Haleb Vilâyet-i âlisinden alınan telgrafnâme manzûr-ı sâmi-i cenâb-ı fahîmâneleri üzere leffen takdim kılındı. Ol bâbda.

دائرة تولى

١٠٤٥ ١٠	١١ ١١	١٢ ١٢	١٣ ١٣	١٤ ١٤	١٥ ١٥	١٦ ١٦	١٧ ١٧	١٨ ١٨	١٩ ١٩	٢٠ ٢٠	٢١ ٢١	٢٢ ٢٢	٢٣ ٢٣	٢٤ ٢٤	٢٥ ٢٥	٢٦ ٢٦	٢٧ ٢٧	٢٨ ٢٨	٢٩ ٢٩	٣٠ ٣٠	

عجبه ده تالیس جریڈہ دای بھی بودہ اعجاز انشای مقفا ادارہ سبہ حفنہ یاد ہے
 اندو اماکہ علیکہ نہ و سو یہ وہ کہ نفع بہ قرہ غولڈ انشای سبہ حفنہ اولیہ
 بہ بدوتہ بر سعادت حفنہ خلاقینہ ہی بہ عصارف روزہ بودہ رسم کتاب وری اجا قہنہ لار
 حلب بدیت علیہ سبہ آلتخ تفادیم نظر ہوئی جا بہ تھیانہ لری جویوہ اورہ لقا قہنہ
 قذی حساب

Halep-İskenderun, Kilis-Antep arasında yapılan şoseler, köprüler ve menfezlerle buralarda yapılan resmi açılışlarda Padişaha dualarda bulunulduğu.

Telgrafnâme

Muhaberât-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir gûne mesuliyet kabul eylemez

Geldiği Mahal: Haleb Mürselin ileyh olan mahal: Mutavassıt olan:
 Numara: 6683 Kelime: 145 Gurub:Tarihi: sene 13..
 mahreci: 9, mevrudu: 10 Sınıf-ı mektub: Resmî Gündüz veya gece: Saat:
 Dakika: Mahâll-i merkeziye teslimi: Mutavassıt-ı merkeze irsâli:
 Bed'-i muhabere: Hitâm-ı muhabere: Sahibine irsâli: Vusul numrosu:
 İmzalar: Memur sevk mekâtib-i tarih: 13.. Vasıtasıyla: Memur-ı nevbet:
 Keşide eden memur: Ahz eden memur:

Dahiliye nezâret-i celilesine

Kilis ile Ayntab kazaları arasında inşa ve imal olunan tarîk-i kebîrden Kilis kazasına aid olan ve ikmâl edilen tarîk ile köprülerin sâye-i memuriyet-vâye-i hazret-i Padişahî ikmâl ve küşâd olunduğu fi 11 Nisan sene [1]320 tarihli telgrafla arz edilmişdi.

Tarîk-i mezkûrun Kilis kazası hududunda Ayntab kasabasına doğru mümtedd olan ve müteahhidi ma'rifetiyle yapılmakta bulunan 34350 metrelik kısmının şose inşaâtı ile on metrelik açıklığında bir gözlü ve tam kemerli imâl ve kezâlik on metrelik açıklığında iki gözlü ve tam kemerli kazıklı ve senâbüke (?) dört cesîm kârgir köprü ve birer metre açıklığında tam kemerli üç menfez ve beş kasisden ibaret imalat-ı sinâiyesi dahi sâye-i inzibât-vâye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî bu kere ikmâl olunmuş ve Ayntab memurîn-i hükümetiyle memurîn-i fenniye ve birçok ahali hâzır olduğu hâlde kurbanlar zebh edilerek resm-i küşâdları icra ve bu vesile ile de ed'îye-i mefrûza-i cenâb-ı Padişahînin tekrar-vârâ kılınmış olduğu ma'rûzdur, fermân.

Fi 9 Mayıs [1]320

Halep Valisi Mecid

Evvelki telgrafnâme üzerine ne muamele cereyân etmişdir. Beyân edilmesi.

Fi 10 Mayıs [1]320

مخبر است لغرض افکار و افلاک و کائنات و کونین و کونین

ووصول نومردی								
امضال	عسکری	موسیقی	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
مأمورین و مکاتیب	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
و امضا	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
مأمورین و مکاتیب	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
کتابخانه	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
آخذایند	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ

در خدمت شاهانه

کلیس این عیانیه قراره از آن و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 طریقه اید کبریه در سبب معلومین و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 عهد ایشیدی طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 یکصد و بیست و پنج ساله در کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 اهل اشرفه در کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 در کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 عهد کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه
 در کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه طریقه کبریه کتب قضا عا اوز و اهل اشرفه

اولی و ثانی و سومی و چهارمی و پنجمی و ششمی و هفتمی و هشتمی و نهمی و دهمی و یازدهمی و بیستمی

Halep'in Menbic kazasında inşa edilen hükümet konağı ile telgrafhane açılışının yapıldığı.

Telgrafnâme

Muhaberat-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir güne mesuliyet kabul eylemez

Geldiği Mahal: Haleb Mürselin ileyh olan mahal: Dersaadet

Mutavassıt olan: Numara: 10029 Kelime: 90 Gurub:Tarihi:

sene 13.., mahreci:19, mevrudu: 19 Sınıf-ı mektub:

Resmî Gündüz veya gece: Saat: 6 Dakika:30 Mahâll-i merkeziye teslimi:

Mutavassıt-ı merkeze irsâli: Bed'-i muhabere: Hitâm-ı muhabere:

Sahibine irsâli: Vusul numrosu: İmzalar:

Memur sevk mekâtib-i tarih: 13.. Vasıtasıyla: Memur-ı nevbet:

Keşide eden memur: Ahz eden memur:

Dahiliye Nezâret-i celilesine

Asr-ı terakkiyat-ı hasr-ı cenâb-ı hilâfet-penâhîlerinin bedâyi'-i âsâr-ı umrân-perverânesine hüccet-i şöhret-i tarihiyesi muhtac-ı arz olmayan Münbic kazası merkezinde Hazine-i celîleye bir güne bâr olmaksızın bu kere sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i Padişahî'de gayet zarif ve renkli granitden ma'mûl sütunlar üzerinde kemerli ve kârgîr olarak dokuz odalı bir hükümet konağı ile ittisâlinde üç odalı bir telgrafhâne inşa ve ikmâl ve mükemmelen tefriş edilerek memurîn-i mahalliye ile oradaki Emlâk-ı Hümâyûn şube memurları ve rüesâ-yı aşâir ve ahaliden bir cism-i gafîr ve Hamidiye Mekteb-i Rüşdîsi şâkirdânı hâzır oldukları hâlde kurbanlar zebh ile tevâfûr-i ömr ü ikbâl ve teâlî-i şân ve iclâl-i hazret-i hilâfet-penâhî ed'îye-i hayriyesi umûm-ı huzzâr cânibinden tezkâr ve tekrar ile resm-i küşâdının icra kılındığı iş'âr-ı mahalli üzerine ma'rûzdur. Fi 19 Haziran [1]320

Haleb Valisi Mecid

تلاخرف نشامبر

بمخازن تالیفات افرینان طولانی دولت هجرت بر کونین سولیت قبول ایلکین

ووصول نومروسی													
المضالز	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ	کتابچه چنگ
منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت	منا و موصوف کلینت
عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت	عنا و موصوف کلینت
کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز	کشیله انکاموز
انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز	انکایدن انکاموز

دعایه نظار هیلد
 عصر ترقیاه عصر جناب خاندان قیامت بدایه انا عولاد بروم نه فحیحه شدره تاریخیه صحابه علیه
 اولیاده بیخ قضا مرزنده خیزه جلیدی بر کونه بار اولقیزه بکره سایه نوصفیه خفت باهیه
 عایت لریف در نظای غایتده معول سوند اورنده مکرلی دکاگیر اورده طقوز اولطلی
 بر حکومت فواغری به افضلنده ادر اولطلی برتوغخانه انا و الکاه و مکمل اقصیه ایدیلر
 موریه محید ابه اولاده که املاک هر یووه سیه موری دروای عسار اولهیده برص
 غفر و حیدیه مکتب شدیه شکر دانا حیران لوقدی حاکمه قرباندر ذبح ایله نوصفیه
 اقبال و نقلا شاه اولجلال خفت خاندانیه ادریم خیریه عموم خصا - جاننده نکا -
 و ندر ابه رسم هر کتاب اولجا قلیغنی استار صحلی اوریزه معروضه | حیدیه |
 حیدیه ابیه
 حیدیه

Bağdat-Halep yolu üzerinde, Maan kazasında yapılan köprünün resmi açılışının yapılması.

Telgrafnâme

Muhaberât-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir gûne mesuliyet kabul eylemez

Geldiği Mahal: Bağdad Mürselin ileyh olan mahal: Deraliyye
 Mutavassıt olan: Diyarbakır Numara: 6048 Kelime: 45 Gurub:
 Tarihi: sene 13.. 28 Nisan, mahreci:23, mevrudu: 29 Sınıf-ı mektub:
 Resmî Gündüz veya gece: Saat: 6 Dakika: 25 Mahâll-i merkeziye teslimi:
 Mutavassıt-ı merkeze irsâli: Bed'-i muhabere: Zor
 Hitâm-ı muhabere: Zor Sahibine irsâli: Zor Vüsul numrosu: İmzalar:
 Memur sevk mekâtib-i tarih: 1321 Sinan Vasıtasıyla: 26
 Memur-ı nevbet: Akif Keşide eden memur: Akif Ahz eden memur: Akif

Dahiliye Nezâret-i celilesine

Bağdad ve Halep caddesi üzerinde Ma'an kazası dahilinde inşasına mübâşeret olunmuş olan tûlen otuz arzan dört buçuk metrelik kârgir ikinci köprü inşaaı hitâm ve resm-i küşâdı icra bu vesile ile de da'vât-ı mefrûza-i ömr ü afiyet ve tezâyüd-i şân ve şevket hilâfet-penâhîlerinin ref'-i icabet-gâh-ı cenâb-ı Hudâ kılındığı iş'ârı mahallî üzerine ma'rûzudur.

Fi 23 Nisan [1]321

Bağdad Valisi
Abdülvehhab

تذکره افتخارات

بمجازات آقا میرزا ابوالحسن علی بن علی در روز شنبه بیستم بهمن ماه سنه ۱۲۸۳

وصول نومردی												
امضا لر	صفا	محمد زین العابدین	ارشد	نوروز	تاریخ							
تمام و سوره تکوین												
و سایر سوره		موسیقی										
مأمور نوشت	عشق	بدان خان										
کتابخانه		خاتم خان										
انجامیدن		مجلسه										

در عهد نفوس جلیله

بفرد صلب جامه سی اوزن و در نفضه
 حردن اوزن عصا رنگی زرد و کباب
 کت و سی اوزن پوست ابرو و عصا رنگی
 خلاقه رنگی در صحت و سلامت

بفرد و سلمی
 شمس افغانی

بفرد و سلمی
 شمس افغانی

معلمی

Dahiliye Mektubî Kalemî

Evrak Numarası: 166-27

Müsevvidi İsmi: Ali

Tesvîdi Tarihi: 30 Nisan sene [1]321

Tebyûzi Tarihi: Arabî 10 Rebûlevvel sene [1]323, Rumi: 2 Mayıs sene [1]321

Huzûr-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhîye

Bağdad ve Haleb caddesi üzerinde Ma'an kazası dahilinde inşasına mübâşeret olunan kârgir ikinci köprünün inşaatı hitâm olarak resm-i küşâdı icra ve bu vesile ile de da'vât-ı mefrûza-i hazret-i hilâfet-penâhîleri cümle tarafından bâd ve eda edildiğine dair Bağdad Vilâyeti'nden alınan telgrafnâmenin sureti manzûr-ı sâmî-i cenâb-ı fahimâneleri buyurulmak üzere leffen takdim kılındı. Ol bâbda.

داخدا به شنبلی قلمی

تاریخ شنبلی	محل	دقیقه	ص	روز	ساعت	دوره آموزشی
۱۳۰۳	...	۴۰	۴۰
<p>نقد و جیب ۵۴ ...</p> <p>باید کوبیده ...</p> <p>مدرسه ...</p> <p>...</p>						

Bağdat-Halep yolunda gidiş-gelişin kolaylaştırılabilmesi için yeterli sayıda araba ve at tedariki, yolun gereken noktalarına han ve menziller inşa edilmesi gibi tedbirlerin alınması.

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 514-26

Müsevvidi İsmi: Mehmed Fuad

Tesvîdi Tarihi: 27 Ağustos sene [1]323

Tebyîzi Tarihi: Arabi 3 Şaban sene [1]325, Rumi: 29 Ağustos sene [1]323

Huzur-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhîye

Bağdad-Haleb tarîkinin en arızalı ve sa'bü'l-mürûr kısmı vilâyet dahiline müsâdif olub bu tarîkin ehemmiyetiyle beraber her nasılsa Şemvaye (?) kadar ıslâhına teşebbüs edileceği cihetle her iki şehir arasındaki muvâredâtın yirmi beş ve yirmi altı günde icra olunmakta olduğu ve beytûtet ve tedarik-i levâzım için icab eden mahaller olmadığından yolcular mağaralarda ikamet ve me'kûlât ve sair levâzımı birlikde nakl etmek mecburiyetinde buldukları nazar-ı dikkate alınarak vilayetçe Şemvaye kadar tatbik edilmiş olan tarîk mükellefiyeti bu seneden itibaren mevki'-i icraya vaz' olunup yol amele-i mükellefiyeye mehmâ-emken tesviye etdirilmekle beraber vuku' bulan teşvikât üzerine Bağdad mu'teberândan bazıları tarafından ve lüzumu kadar araba ve ester tedârik olunması ve iktizâ eden mevâki'e han ve menziller inşa etdirilmesi esbâbı istikmâl kılındığından şimdilik on gün zarfında Bağdad'dan Haleb'e vâsıl olmak imkânı istihsâl eylediğine ve cülûs-ı hümayûn hazret-i hilâfet-penâhîye şeref-musâdif rûz-ı firûzda ilk arabalar hareket etdirildiğine ve tafsilât-ı saireye dair Bağdad Vilâyet-i Aliyyesi'nden alınan telgrafnâme manzûr-ı sâmi-i cenâb-ı fahîmânelerin buyurulmak üzere leffen takdim kılındı. Ol bâbda.

دانشیه ستوری نامی

روز شماره	روز و ماه	روز و ماه	روز و ماه	روز و ماه
۵۱۶	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
مجلس	مجلس	مجلس	مجلس	مجلس
۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷

بنابر حسب طریق مذکور در این عارضه و در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 اهمیتیه باب اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 یکی سبب یکی آنی کون ایوا اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 محل اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 مجبوریت بر طرفت نظریه آنکه در نتیجه شوییه قدیمه قلیوبه ایچسره ایوا طرفه تکلفی
 بینه در اعتباراً موضع ایوا وضع ~~یکه~~ اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 سوره ایندیلهکم باب اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 واقفا ایوا موافق خانه و نندل ان ایبرطرس اسباب اشکال قدیمه سدیله
 اولیای در صعب المرور قسمی ولایت را ضاعه معارف اولیای بر طرفت
 هفت خلایق سرفصوف روز فیروزه ایوا سرفصوف حرکت ایندیلهکم
 واقفات و تفصیله سرفصوف روز فیروزه ایوا سرفصوف حرکت ایندیلهکم
 جنبه جنبه (از) بیرون اندر سرفصوف ایوا سرفصوف حرکت ایندیلهکم

روزی قدیمه و اولیای
 تدارک اولیای

Bab Kazası Hükümet Konağı dahilinde inşası tamamlanan zabıta ve polis dairesinin Padişahın doğum gününe rastlayan günde resmi açılışının yapıldığı.

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 124-2

Müsevvidi İsmi:

Tesvîdi Tarihi: 3 Teşrîn-i Evvel sene [1]323

Tebyûzi Tarihi: Arabi 19 Ramazan sene [1]325, Rumi: 13 Teşrîn-i Evvel sene [1]323

Huzur-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhîye

Bâb kazası hükümet konağı dahilinde inşasına devam olunan zâbıta ve polis dairesi resîde-i hitâm olduğundan teymînen vilâdet-i bahiri'l-meymenet hazret-i Padişahîye şeref-müsâdif yevm-i mes'adet-i tev'emde resm-i küşâdı icra ve bu vesile ile de dua-yı temâdî ve ömr ü afiyet cihân-kıymet hazret-i veli-nimet-i a'zamî edâ olduğuna dair Haleb Vilâyet-i behiyyesinen alınan 22 Eylül [1]323 tarihli ve yüz yirmi dört numrolu tahrirât-ı manzûr-ı sâmî-i cenâb-ı fahâmet-penâhîleri buyurulmak üzere leffen takdim kılındı. Ol bâbda.

دوره اول

مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس
مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس	مدرس

این تفاسی حکومت قریباً از آنست که دوام اولیاد فایده و پرستی داشته
 و به طبع اولیاد نیز در آن با هر المیة صفت یاد آید ^{فصاحت}
 معدن توأمه به کما دی اجرا در بودیم اینم روی نمانی ^{مردمانیت جلالت}
 صفت و نهی اعظمی را اولیاد ^{صفت} در ^{صفت} و ولایت بر سنده ^{صفت} آنست
 و نیز بجای در آن نمانی ^{صفت} مانند ^{صفت} قریباً ^{صفت} هر ^{صفت} بر ^{صفت} اولیاد ^{صفت} نمانی

تقدیر

Posta güzergahında bozulan köprü ve yolların tamiri için Halep ve Adana vilayetlerine verilen tebligat üzerine Halep Vilayeti dahilindeki köprü ve yolların büyük kısmının inşa ve tamir edildiği, geri kalanlarının tamiri için de gerekli itinanın gösterildiği.

Posta ve Telgraf Nezâreti
Mektubî Kalemi
Aded
776

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Devletli efendim hazretleri,

Adana Vilâyeti dahilinde Gülek boğazında bir, Gülek boğazıyla istasyonu arasında üç ve Adana ile Misis arasında bir ve Misis ile Yarsuvan ve Erzin'den Payas'a kadar üç ve Payas ile İskenderun miyânesinde dahi iki köprü harâb idüğü ve Halep Vilâyeti'nde Afrin köprüsü muvakkatan ahşabdan inşa olunmuş ise de gayet çürük olup bunlardan mâadâ muhtac-ı tamir bazı menfezler dahi bulunacağı ve buralardan postaların imrârında rû-nümâ olan müşkilât ile şoselerin bozukluğu yüzünden emr-i münâkalât ma'rûz-ı te'hirât olduğu tatarânın ifadesine atfen Dersâadet Posta Müdüriyeti'nden bildirilmiştir.

Postaların esbâb-ı ma'rûza dolayısıyla dûcâr-ı te'hir olması esasen câ-yı nazar olmakla beraber Erikli ile Halep arasında postaların sevkîyatında isti'mâlî tasavvur olunan ve keyfiyeti geçende tezkire-i mahsûsa-i çâkerânemle huzur-ı âlî-i nezâret-penâhîlerine arz edilen otomobillerin isti'mâlî karîn-i tasvîb buyurulduğu takdirde yine bu tarîkleri takib edeceğine ve halbuki köprü ve şoselerin şu hâl-i harâbîsi teşebbüs-i mezkûrun ve tesrî'-i münâkalâta ma'tûf maksad-ı aslinin saha-i fi'le îsâline mâni ve hâil olacağına göre tamirât-ı mukteziyenin serî'an ve mükemmelen icrası hakkında Nâfia Nezâret-i celîlesine ve Adana ve Halep vilâyetlerine tebligât-ı müessire ifâ buyurulması istid'â olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 17 Muharrem sene [1]326 ve fi 7 Şubat sene [1]323

Posta ve Telgraf Nâzırı
(imza: Hüseyin Hasib)

دعوتی

دعوتی افتم هفته

اگر دوری و اجتناب کولک بوغانه در دوکولک بوغانه استیعاج است. نه بده بوج و دلم ایستمنه و نه در و سیله یا هوا به در زنده به باسد قد راجع
و سیله است. و نه بماننده در ایچ کوری خراب بودی و عیب در بر عقیقه کورین موقا انصاف به نشا اولی لرم عیال جورون اولور بوتور به ماعدا
نمای غیر بعضی سفلر در بر عقیقه بود. و در آن روز بوسه لرن بو و عیب بو زنده به ارمافنده مدوحه نافعیه اولریغی
تا مان انا فاده سه عطف ریسار بوست مرخنده به بدیدشد. بوست لرن اسیب مدوحه لور سیله روحا نافع لرن اساسا جاه نظر ایدر بار ایدر بو عیب ارسنه
بوست لرن سوزانده اعمال نفور اولنا و کیفین کنده نکره حضور هجرانه حفر. علا مفع بزهدیه عصب ایسونه اولور بوست لرن اعمال فریضه بوجورینی
تقدیریم بوجورینقره تقدیریم کبیر و حاله کوریه دستور لرن شوهای فریضه شب همورن و تسبیح نافندون مدعوف مقصد اهلان رسم فعد اهلان مانع و جهالی
اول هفته کور. هجرات مقصد ناک سربعا و کلمه اجرایی حفر نافندون عیب و دلم و سب در ایستمنه بیانات نوزده ایفا جور لرنه عار اولور اولیاده امر و فرمان

بوست و سوزانده
سب

اول هفته کور
افتم هفته

Halep Numune Tarlası Müdüriyeti Dairesi ile çiftlik binalarının tamiri için sarfına lüzum görülen meblağa dair.

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine tezkire

Numro: 97

Tarih-i vürudu:

Tarih-i Müsevvidi: 1 Cemâziyelevvel sene [1]326, 18 Mayıs sene [1]324

Mukabele eden:

Mübeyyizi:

Müsevvidi:

Li-ecli't-tebyîz vürûdu:

Tarih-i Tebyîzi: 2-19

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine tezkire

Haleb'de Numune Tarlası Müdüriyet Dairesi'yle çiftlik-i ebniyesinin tamiri için sarfa lüzum görülen otuz altı bin iki yüz kuruşun Ziraat Bankası'nın sülûsan temettu'âtı fazlasından te'diyesi hakkında bazı ifadeye hâvî Orman ve Maden ve Ziraat Nezâret-i celîlesinden vârid olan 26 Rebîülâhir sene [1]326 tarihli ve 97 numrolu tezkire melfufuyla ma'an ve matbuan savb-ı âlîlerine tisyâr kılınmış olmakla iktizasının ifa ve inhasına ve melfufların iadesine himmet.

Bâ-işaret hazret-i müsteşarî

Bağdat ile Halep arasında oluşturulmasına karar verilen otomobil postası için Zor Sancağı dahilindeki yolların otomobil işletilmesine müsait olduğu, Bağdat ve Halep dahilindeki yolların ve köprülerin ıslahı ve tamiri için gereğinin yapılması.

TELEGRAMME

Muhaberat-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir güne mesuliyet kabul eylemez

Mahrec merkezi: Bağdad Ahz tarihi: 27 Şubat [1]324 İşarat: Resmî İrsâl tarihi: 27 Şubat [1]324 İrsâl saati: 8 Mahâll-i numrosu: 50259 Sevk memuru: Kelime: 315 Aded: 142

Dahiliye Nezâret-i celilesine

C[evab] 22 Şubat sene [1]324.

Bağdad ile Halep tarîkinin vilâyete aid kısmı Bağdad'dan Ebû-Kemal merkeziyle Ane arasındaki nokta-i mutavassıtaya kadar müntehî olub Bağdad ile nokta-i mutavassıta-i mezkûre beyninde birisi Feluce-Ramadiye heyet-i hâdisê Ane'den geçen ve diğeri de doğrudan doğruya çöl tarîki ile Ane'ye ittisâl eden iki tarîk vardır. Nevâhî-i mezkûreden geçen yolun matlûb-ı âlî dairesinde tesviye ve ıslâhı ve avarızın ref'iyle köprüler inşası bir-iki seneye muhtac bulunduğu hâlde çöl tarîkinin müsâraaten ıslâhı pek kolay ve vilayetce kâbil-i taahhüd bir haldedir.

Mister Koris (?) isminde bir İngiliz bir buçuk mâh mukaddem bu çöl tarîkinden otomobil ile Bağdad'a gelmiş ve güzergâhın ıslâhı pek cüz'î bir sa'y ve himmete mütevakıf bulunmuş olduğu gerek mûmâileyhin ve gerek diğê erbâb-ı vukûf mühendislerin ifadelerinden anlaşıl-mış olduğundan postaya tahsîs kılınacak otomobillerden birisi Bağdad ile Ane arasına tahsîs buyurularak postanın nehirden şemtorla (?) karşı yakaya geçirilerek aktarma edilmesi esas kabul buyurulduğu takdirde fevkalâde müfid olan şu teşebbüsün bu vilâyete aid hiçbir müşkilâtı kalmamış olur. Ane'den Haleb'e kadar olan tarîkin avarızı dahi kalîl olmakla beraber el-yevm sır kavâfil olan yoldan başka Şam'a çölden otomobil işledilmesine///

daha müsaid bir yol bulunduğu yine mûmâileyh Mister Koris'in ifadesinden anlaşıl-mış ve her ne kadar Bağdad'dan Ane'ye kadar olan mesafe Bağdad-Haleb tarîkinin sülüsü mesâbesinde bulunmuş ise de Zor Sancağı'yla Halep Vilâyeti derûnundan geçen bu tarîkin sülüsü Zor Livâsı ve sülüs-i ahîri de Halep Vilâyeti tarafından tamir olunarak postanın Haleb'den doğruca Ane'ye ve Ane'den aktarma edilerek Bağdad'a nakli ve kabul ve tatbik buyurulduğu hâlde Basra ve Bağdad muhaberatının deniz tarîkiyle naklinde bir resmî posta derecesinde muamele ifa eden İngiliz postasının hemen bütûn vâridâtı Osmanlı Postahânesi'ne intikâl edeceğinden bir güne müşkilât ve külfeti olmayan şu teşebbüsün bir an evvel mevki'-i icraya vaz' buyurulması ve ber-vech-i ma'rûz çöl tarîkinin tesviye ve ıslahata teşebbüs edilmek üzere keyfiyetin emr ve inbâsı ma'rûzdur fermân.

Fi 25 Şubat sene [1]324

Vali
Necmeddin

L'Etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie.	
No de départ 0.0000	No de destination 400
Direction Groupe Date de départ Mois en deux	Date Vitesse Tarif en deux

عدد ۱۱۷
در حد تلفه به جلد

۲۰. ۱۱. ۱۳۰۴
بند این حسب طریق و لایحه عامه من بعد آورده بودکلی مرکز به
عنه ایه سده که نطقاً توسط بقد منتهی از لایحه بعد از این نطقاً مذکوره جنده بود
تعمیر برار به کسبه حدیه مذکوره کجبه در کجبه طوفانیه طوفانیه جول طریق ایه خط
اتصال ایده ایچ طریق و در نواح مذکوره و به کجبه دولت طوفانیه و در سده سوره
در حد من و عوارضه قیامه کو بر اساسی از کسبه مختار جول طریق حاله جول طریق
سازنده اصلاح بله فولادی و در نواح قبلی تعمیر بر حاله در سده قیامه کسبه بر طبق
بر کجبه ماه مقدم بود جول طریق و از نوبت این بنداره کسبه و کسبه طاهره اصلاح
بدر حد بله سوره کسبه متوقف بوضع اولی کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
در سده کسبه افاده لایحه کسبه و در سده بوضع کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
بند این عه ایه سوره کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
اقصد بر این اساسی قبول جول طریق تعمیر کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
ولایحه عامه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
در قبلی اصلاح برار کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه

L'Etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie.	
No de départ 0.0000	No de destination 400
Direction Groupe Date de départ Mois en deux	Date Vitesse Tarif en deux

در حاله سوره قبول جول طریق به سوره کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
بند این عه ایه سوره کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
سوره کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
تعمیر کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
ولایحه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
در سده کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
اتصال ایده کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
وضع کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه کسبه
والی کسبه

Halep şehrinin imarı ve ıslahı için şehre giren gaz ve mallardan rüsum alınması talebi.

Haleb Vilâyeti
Meclis-i Umumisi
Aded
377

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Belediye nâmına duhûliye ve gaz resimlerinin tezyîdiyle karşılık gösterilerek bir istikrâz yapılmasına dair

Meclis-i Umumi-i Vilayetçe Halep şehrinin müsta'id olduğu terakkî ve umrânın mevkûfün-aleyhi bulunan esbâbın müzâkeresi sırasında memleketde muntazam caddelerin olmaması hasebiyle kışın çamurdan yazın toz ve toprakdan ahalinin çekmekte olduğu müşkilât ve münâkalât-ı ticariyenin düçâr ola geldiği te'hirât ve ale'l-husûs memleketin şark ve cenubu cihetlerindeki mahallelerde mecârî-i umûmiyenin fıkdanından nâşi kehrîzlerin açıkdan cereyân ederek sıhhat-i umûmiyeye îrâs etmekte bulunduğu mazarrat ve be-tahsîs şehrin günden güne tevsî'ine ve ahalinin tekessürüne karşı hayat-ı beşerin mâyeü'l-kıyâmı olan halis suların azlığı yüzünden çekilen meşakkat câlib-i nazar-ı dikkat ve ehemmiyet olacak bir derecede görüldü. Şehir dahilinde muntazam caddeler tesîsi ve tathîrât ve tanzîfât-ı mükemmele icrası ve münâkalât-ı umûmiyenin teshîli ve ihtiyacât-ı ahalinin te'mini, belediyenin ehemmi-i vezâif-i asliyesinden ise de lede't-tekdîk senevî beş-altı bin lirayı tecavüz etmediği görülen vâridât-ı hâzırasıyla ânîfü'l-arz ihtiyacâtın te'minine muvaffak olunamayacağı derkâr ve terekkiyât-ı zamaneye göre Halep şehrinin dahi haiz-i nisâb-ı umrân ve intizâm olması matlûb ve mültezim olub belediyenin ahval-ı ma'rûzasıyla daha birçok seneler te'min-i maksad edemeyeceği ve şu hâlin devamı ise Meşrutiyet idaremizin icabât-ı aliyyesine hiçbir suretle tevâfuk etmeyeceği âşikâr olduğu cihetle bu bâbda bir tedbîr-î âcil ittihâzı zarurî görülmüşdür.

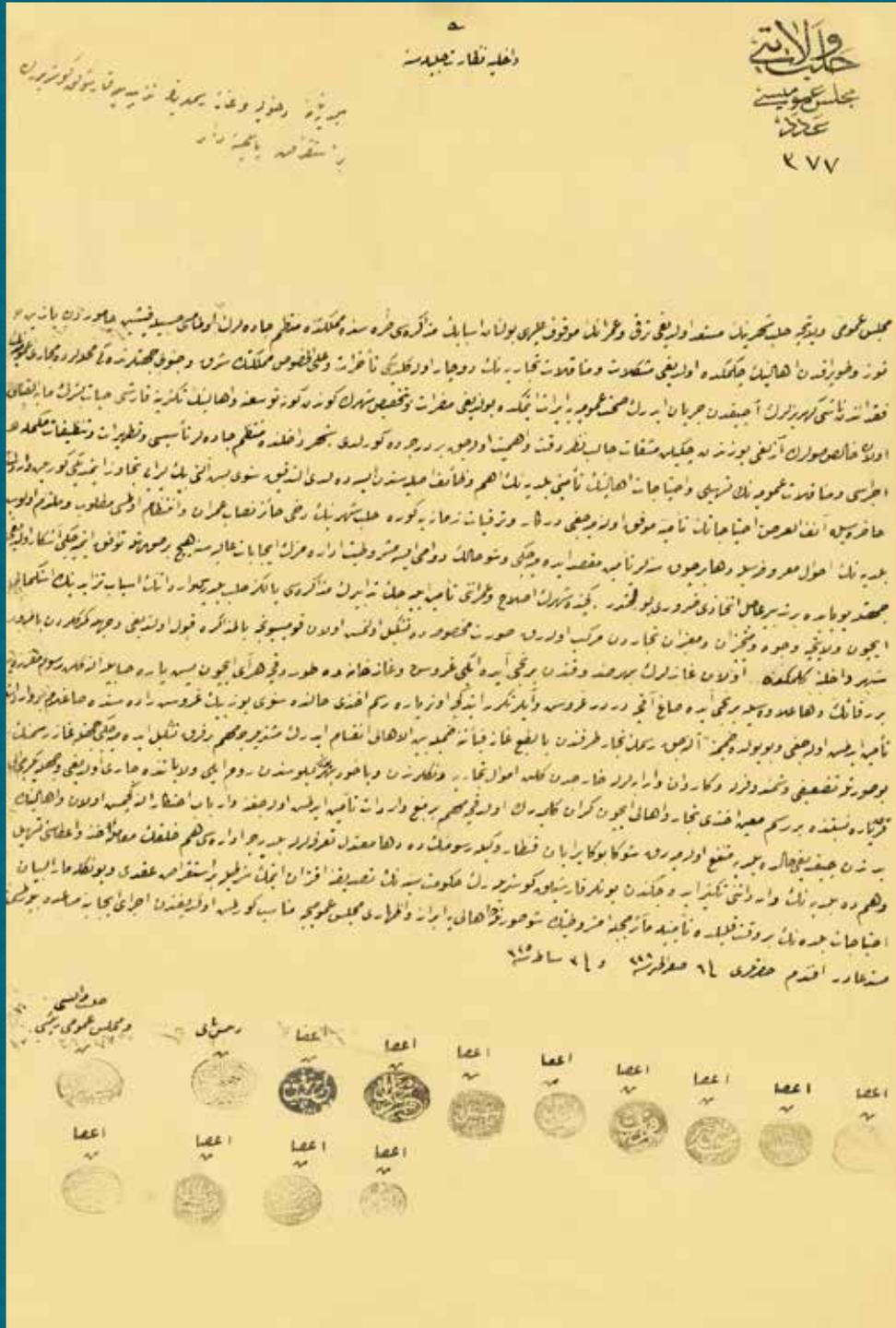
Geçende şehrin ıslâh ve umrânını te'min eyleyecek tedâbîrin müzâkeresi yalnız Halep Belediyesi vâridâtının esbâb-ı tezâyüdünün istikmâli için vilayetçe vücûh ve müncizân ve mu'teberân-ı tüccardan mürekkeb olarak suret-i mahsûsada teşkil olunmuş olan komisyonca bi'l-müzâkere kabul olunduğu veçhile gümrüklerden bi'l-mürûr şehir dahiline gelmekte olan gazların beher sandukasından birinci ayda iki kuruş ve gazhanede durdukça her ay için beş para hesabıyla alına gelen rüsûm-ı mukarrereye birer katık daha ilâvesiyle birinci ayda sağ akçe dörder kuruş ve aylar tekerrür etdikçe onar para resim ahzı hâlinde senevî yüz bin kuruş râddesinde sağlam bir vâridât te'min edilmiş olacağı ve bu yolda zamîmeten alınacak resmin tüccar tarafından bittab' gaz fiyatına zammıyla beyne'l-ahali inkisâm ederek müşterilerce mühim bir fark teşkil edemeyeceği cihetle gaz resminin bu suretle taz'îfi ve şimendiferle ve kervan ve arabalarla haricden gelen emvâl-ı ticariye denklelerinden veyahud beher yüz kilosundan Rumeli Vilâyeti'nde câri olduğu veçhile yirmi ila kırk para nisbetinde bir resm-i muayyen ahzı tüccar ve ahali için kerrât gelmeyerek oldukça mühim bir menba'-i vâridât te'min edilmiş olacağına ve erbâb-ı ihtikâr eline geçmiş olan ve ahalinin yedinden çıktığı hâlde belediye menfa'â olamayarak şuna buna yarayan kantar ve kile rüsûmunun da daha mu'tedil tarifelerle belediyece idaresi hem halkın muamele-i ahz ve i'tâsını teshîl ve hem de belediyenin vâridâtını teksîr edeceğinden bunlar karşılık gösterilerek hükûmet-i seniyyenin tasdikine iktirân etmek şartıyla bir istikrâz akdi ve bununla mârrü'l-beyân ihtiyacât-ı

beldenin bir vakt-i kalilde te'miniyle meâsir-i mübeccele-i Meşrutiyetin şu suretle de ahaliye ibrâz ve izharı meclis-i umûmice münasib görülmüş olduğundan icra-yı icabına müsaade buyurulmasını müsted'âdır efendim hazretleri.

Fi 6 Saferü'l-hayr sene [1]328 ve fi 3 Şubat sene [1]325

(mühürler)

Haleb Valisi ve Meclis-i Umûmî Reisi, Hüseyin bin Fahri, Reis-i sâni, Âli Abdussabur, Azâ, Ahmed Tevfik, Azâ, Mehmed Murad, Azâ, Basil, Azâ, (silik, okunamadi), Azâ, Rafet, Azâ, Mehmed Vehbi, Azâ, Mustafa, Azâ, (silik, okunamadi), Azâ, (silik, okunamadi), Azâ, Kostan, Azâ, Oseb Harlakyan, Azâ, Agob

Bağdat-Halep ve Bağdat-Zor arasındaki yolların tamir ve ıslahları ile yol emniyetlerinin sağlanması.

Zor Sancağı Mutasarrıflığı
Aded
21

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Hulâsa: Bağdad –Zor arasındaki şose hakkında.

Devletli efendim hazretleri,

Haleb'den Bağdad'a kadar müntehî şosenin ıslahıyla selâmet-i mürûrun te'mîni hakkında Bağdad mebuslarından Mustafa Efendi tarafından verilen takrîr suretinin leffen gönderildiği beyân-ı âlîsiyle icab-ı hâlin ifası Muhaberât-ı Umûmiye'nin İkinci Şubesi ifadesiyle şeref-tevârüd eden 1 Nisan sene 1326 tarihli ve on iki numrolu tahrîrât-ı aliyye-i nezâret-penâhîlerinde irâde ve iş'âr buyurulmuştur.

Haleb-Bağdad güzergâhının livâya aid ve Şamiye kıt'asında vâki kısmı konak başlarında bulunduran birer karakolhâne ile el-yevm kâmilen taht-ı inzibât ve emniyetde ve'l-inkıtâ' bir suretde âmed ve şüd eden yolcu ve kervanlar içinde buraya muvâsalat-ı acizîden beri yollarda tecavüze hedef olanlara tesadüf olunmamakda ise de Bağdad ve Halep vilâyetlerine merbût urbân-ı bedeviyenin güzergâhda vâki aşâir-i mutî'a-i livâya aralık aralık tecavüzât ve i'tisâfda buluna geldiklerine mebnî kâfi mikdar müfreze-i seyyâre ikâme etdirilerek karakolhânelerin tahkîm ve ol bâbda ki tecavüzâtın katiyyen men'iyile güzergâhın bir emniyet-i dâimeye mazhar edilmesi derece-i vücûbda görülmüş ve binâ-naleyh ve bu misillü icabât-ı zaruriyenin tesviyesine çare-sâz olmak üzere livada ârâm-sâz nizâmiye taburunun Haleb'de bulundurulmakda olan iki bölüğünün buraya iade ve iki cebel topuyla teçhizi ve müfreze eşirrânın nasb-ı lâyıkına iblâğı zımında mübâyâ'a kılınacak esterler esmânî karşılığı olmak üzere iki yüz elli bin kuruşluk havalenâme i'tâsı lüzumu 6 Nisan sene 1326 tarihli ve on üç numrolu mazbata ile Harbiye Nezâret-i celîlesine iş'âr kılınarak livânın bu matlab-ı ehemmi tervîc ve is'âf buyurulduğu takdirde husûsât-ı ma'rûza-i mühimmenin ceza-ârâ-yı muvaffakiyede isâli esbabının istikmâline müsâra'at-ı tabî'i bulunmuştur.

Bu güzergâhda mürûru işgal edebilecek bir takım avâriz bulunmakda ve ehemmi mühimine tercihen şose ve köprüler inşa oluna gelmekde ve livaca amele-i mükellefe usulünün mevki'-i tatbik ve icraya konduğu on üç-on dört seneden beri bütün kuvvet bu güzergâha sarf olunmuş ise de yalnız bir mühendis buldurula gelmesinden nâşi avâriz-ı mevcûdenin şimdiye kadar bi-hakkın tayinine muvaffakiyet elvermediği gibi evrak-ı keşfiyenin güftâr ve refâtındaki adem-i intizâm ve batâet ve Nezâret-i Nâfiaca akdemce iltizâm olunmuş olan eşkâl ve necâlet bu mevânî'-i tabîiyyeyi idâme ve binâenaleyh terakkî ve mamûriyet-i mahalliyeyi tahdîd eylemiştir.

Güzergâhın muhtelif mevâki'inde başlanılacak inşaâtda ser-mühendise yardım etmek için bir mühendis muavininin tayin ve i'zâmı hakkında sebk eden ma'rûzât şimdiye kadar müntic-i muvaffakiyet olmadığı gibi en adi bir arızanın tesviyesi için mutlaka evrak-ı keşife yapılarak Nâfia Nezâret-i celîlesinin ma'rûz-ı tedkîkine bırakılması ve birçok muhaberât-ı zâide ile inşaâta en müsaid zamanın elden kaçırılması gibi el-hâletü'l-hâzihî temâdî ede gelen müşkilât bu misillü urûk-ı hıyâniye-i servet ve sâmanın pîş-i refâtında azîm bir mani kesilmiş ve maa-mâfih bu sene vakit u zamanıyla evrak-ı

keşife tanzim ve takdim ve şâyân-ı tesviye mevâki'-i mühimme tayin olunduğundan evrak-ı keşifenin tasdik ve iade ve ol bâbda muktezî havalename vakt u zamanıyla itâ buyurulduğu takdirde avâriz-ı mevcûdenin elden geldiği meretebe tahfif ve izâlesine sarf-ı nakdiye-i gayret-i mansûr bulunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 15 Cemâziyelevvel sene 1328 ve 11 Mayıs sene 1326

Zor Mutasarrıfı
(mühür: Mahmud Cemaleddin)

رأید الطار - جلد -
عدد : ۶۱
علاوة : اعداد زواره شعری توحیف

دولت اتم حفزی
مجلسه نهاده شد برای سوسه اصلاحی استوار در آن مقصود بعد از معوضه نه معطوفی شدی فرقه در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
عالیبتی است که اینها را از معبودی که می نمودند در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
بر پیشه بعد از آنکه کمالی بود که در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
و اینده و در بعضی خصوصاً در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
الیه و بعد از آنکه در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
کافی مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
و موهبه کوشه و با عیبه و در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
ایر بود که در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
عزیزه و در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
و ساف و در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
اشکال و در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
و در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
موقف و در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
بر موانع طبیعی از آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
بر موانع مساوی که در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
با این روشه نظارت جدید که در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
مادی از آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
و تا با این روشه نظارت جدید که در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال
ماده موجوده در آن مقصود استوار در آن مقصود استوار در آن مقصود است که نهاد شود در کمال

مهر محمد علی شاه قاجار
۱۲۸۵

Halep'te Darümuallimin binası ve hükümet konağının pervaz ve süslemeleri ile inşaat planlarını yapan Mimar Kemaleddin Bey'in istihkakının geriye kalan kısmının ödenmesi.

Dahiliye Nezâreti: Umûr-ı Mahalliye Vilâyet Müdüriyeti

Evrak Numrosu:

Müsevvidi:

Kalem Numrosu:

Tesvid Tarihi:

Mübeyyizi:

Tebyîz tarihi: 21/8/[13]34

Haleb Vilâyet-i âlisine

1332 senesinde Haleb'de bulunduğu sırada makam-ı âlîlerinin emriyle tersîm ve ihzâr eylemiş olduğu Darü'l-muallimîn binasının projeleriyle teferruât ve inşaat planları ve hükümet konağı binası projesiyle temel planları için henüz tesviye olunmayan beş yüz seksen dört liranın te'min-i irsâli istid'âsını hâvî Mimar Kemaleddin Bey tarafından verilen arzuhâl leffen gönderilmiş olmakla mûmâileyhin bakıyye-i istihkâkının bir an evvel te'min-i irsâli zımında icab edenlere evâmîr-i lazime i'tâ ve neticesinin inbâsı ve melfun iadesi tavsiye olunur. Ol bâbda.

21/8/[1]334

داخلیہ نظارتی : امور مجاہدہ ولایت مدیریتی

مبایضی	3	مسودی	اوراق نومروسی
محمد شاکر			
تاریخ	حلب ولایت حلب	تاریخ	قلم نومروسی
۱۳۳۸/۸/۲۸			
<p>۱۳۳۸ سنہ کے حلیہ ہونے پر وہ مقام ماہریند اریہ تہیکم پروفیسر احمد الہندی دارالعلوم بنائے ہوئے وہ بہ قدری ترقی آئی ہوئے وہ حکومت نونا عثمانیہ پر اثر ہے غیبت ہونے پر صفحہ نسخہ اور کتابہ سے ہونے سلسلہ اور ترقی یافتہ نایب انہی سرحدی صحابہ کرام کی بد طرفہ درجہ حکومت نفاذ کو نہ رکھ کر اس کے ساتھ ساتھ اس کا مقصد ہے ان نایب ایسا تختہ ایسی پیرہ اور لہجہ ایسی رکھنے کے ساتھ ساتھ اس کے مقصد ایسی رہے ہوں۔ اوصاف ۱۳۳۸/۸/۲۸</p>			

Halep'e yapılması kararlaştırılan demiryolunun keşif ve ölçümüne memur Mr. Miknel ve refakatinde bulunan adamlarına kolaylık gösterilmesi.

Yazıla

Haleb Valisi'ne tahrirât-ı sâmiye,

Haleb'e yapılması mukarrer olan demiryolunun keşif ve mesâhası zımınında ol taraf-
da bulunan Mister Miknel ile rüfekasından olan adamlar haklarında riâyet-i muktezîye
ve işlerinde dahi teshîlât ve muâvenât-ı icâbiye icrâsı ifade ve iltimâs olunmuş olub bu
yolun inşası menâfi'-i kesîreyi müceb olacağı cihetle buna müteferri' olan musâlahalar
sür'at-ı tesviyesi zımınında her türlü ikdâmâtın icrası ehemmi-i umûrdan olmasına mebnî
bu maddeye müte'allik memur-ı mûmâileyhin vâki olacak ifadât ve mütehassisânâtın is'âf
ve icrasıyla hakkında iktizâ eden hürmet ve riâyetin ifâsına himmet buyurulmak ricasında
şukka.

[1 Ca. 1273]

حلب والینه خیر ابریه

حلبه یا حلبی مقدار اندک تخم بولک کف و صابون صفت او را در این بقیه مترقیه این رفاقیه اندک در صفت
 رعایت بقیه و ایندین و فی سبیل و معافانه بقیه اهل ساقم و الهی ایمن ^{کلام} ~~از کوه به معنای بقیه~~
 اوصاف بولک ^{دقی} ~~و صفات و احوال و در این بقیه خیر ابریه خیر ابریه خیر ابریه~~
 آنسی نافع
 کینه یا صوب
 اول جبهه خیر
 بوکانفخ اولاده ^{صالحی} ~~سرخ نویسی~~ خوف هر در لو اقدامتک ایضاً
 اهرم موردی ^{اوهنه} ~~نی~~ بو داده ^{تقله} ~~نور~~ ^{موس} ~~ای~~ واقع اولاده ^{کلمه} ~~افادانه~~ ^و ~~من ^ف
 اسفان و اجنیده~~

Mösyö Leyard'ın İskenderun'dan Halep'e ve oradan da Bağdat ve Basra'ya kadar inşasını teklif ettiği demiryolunun, General Chesney'nin Süveydiye'den Halep'e kadar inşa edeceği demiryoluna tercih edilebileceğine dair Londra Sefareti tahriratı.

Makam-ı Nezâret-i celîle-i Hariciye'ye fi 11 Şubat 1864 tarihiyle müverrahan Londra Sefâret-i seniyyesi tarafından vârid olan tahrirâtın tercümesidir:

İskenderun'dan Haleb'e ve oradan dahi Birecik ve Urfa ve Nizib ve Musul ve Kerkük tarîkiyle Bağdat ve Basra'ya kadar mümtedd olacak olan demiryolu hattı Süveydiye'den Haleb'e kadar mümtedd olmak üzere Ceneral Çesni (General Chesney)'ye imtiyâzı verilen hatt müreccah bulunduğuna dair Mösyö Jorj Lesam (?) nâm kimesne tarafından tanzîm olunan lâyiha ile bir kıt'a harita bu defa Mösyö Layard canibinden savb-ı çâkeriye irsâl kılınmış olmakla bunların leffen huzur-ı âlî-i cenâb-ı nezâret-penâhîlerine arz ve takdimle kesb-i fahr ederim.

Mûmâileyh Mösyö Lesam'ın tasavvuru emr-i ticaret ve maliyece ve bi'l-husus Devlet-i Aliyyece mûmâileyh Ceneral Çesni'nin tasavvuruna müreccah bulunmuş ise de mûmâileyh Mösyö Layard'a ifade eylediğim veçhile Haleb demiryolu için mûmâileyh Ceneral Çesni'nin teşkil etmiş olduğu kumpanyaya imtiyâz verilmiş ve bu kumpanya ise kefâlet akçesini i'tâ etmiş olduğundan mûmâileyh Mösyö Lesam'ın teklifine ihale sem'-i itibar olunamayacağı derkârdır. Fakat Devlet-i Aliyye, mûmâileyh Mösyö Lesam'ın tasavvurunu bi'l-muayene Ceneral Çesni'nin tasavvur ve teklifine müreccah gördüğü ve ceneral-ı mûmâileyhin tasavvurunun ta'dîlini veyahud iki kumpanyanın birleşdirilmesini arzu buyurduğu hâlde bu bâbda ceneral-ı mûmâileyh nezdinde teşebbüsât-ı lazımeğe ibtidâr etmekliğim için taraf-ı bendegâ-neme talimât-ı aliyye-i cenâb-ı nezâret-penâhîlerinin irsâl buyurulması lâzım geldiğinin arz ve ifadesi ibrâz-ı müesser-i sıdk ve ubûdiyyete zerî'a ittihâz kılındı.

Jurnal Numrosu: 13

Serî'an tebyîz olundu. Fi 8 Za sene 1280

İskenderun'dan Haleb'e ve oradan dahi Bağdat ve Basra'ya kadar mümtedd olmak üzere inşasını Mösyö Layard'ın teklif ettiği demiryolunun Ceneral Çesni'nin Selvis'den (Süveydiye) Haleb'e kadar inşa edeceği demiryoluna müreccah bulunduğuna dair Londra Sefâret-i seniyyesinin tahrirâtı

Mehmed Şevki

İsmail Cemal

Tebyîzi ile harita Meclis-i Hass'a konulmak üzere Kenan Beyefendi'ye takdim olunmuşdur. Fi 11 Za 1280.

Asılları Tahrirât-ı Hariciye Odası'na verilmiştir. Fi 19 Şevval sene 1282.

مقام نظامتہ قلمیہ بر ۱۱ سالہ تاریخ منیا گورہ ساریں ہندی غلامہ و زاریں کی برائے گورہ

۱۹

سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام

انہدودہ ہدیہ اور اوہدی ہمداد دہیہ ترمکھو لو گورہ اناسی
 سچو باریں طلبا بیری توریں گورہ اناسی سوسہ ہدیہ
 اناسی ترمکھو لو گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

گورہ اناسی گورہ اناسی

نظر دار و نظر سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام
 سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام
 سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام
 سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام

برہنہ

سیدنا نبیہ و اہل بیتہ علیہم السلام گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

دوسری واروں و بچہ ہمداد دہیہ ترمکھو لو گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی
 گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی ہدیہ ہدیہ گورہ اناسی

Trablusşam-Bağdat arasında demiryolu inşası için mühendisler tayini ve gereken paranın yarısının Bağdat emvalinden, diğer yarısının da nakden verilmesi.

Huzur-ı âlî-i hazret-i Sadâret-penâhiye,

102

Ma'rûz çâker-i kemîneleridir ki;

Trablusşam'dan Bağdad'a kadar yapılması musammem olan demiryolun Bağdad ve Trablusşam cihetlerinden birer baş mühendis ile maiyetlerine ikişer nefer maiyet mühendisi tayini ve bunlara terfîk olunacak zabtiyelerin masârıfı cânib-i mirîden verilmek şartıyla işbu istikşâfât mukâbilinde kendisine yüz elli bin kûsûr frank yani altı bin beş yüz yirmi iki Osmanlı lirası i'tâsıyla Mösyö Pressele'n bu işe memuriyeti müte'allik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahîden olduğu beyân-ı âlîsiyle mûmâileyhin serî'an tayin ve i'zâmları fî 17 Cemâzîyelâhir sene [12]89 ve 9 Ağustos sene [12]88 tarihli ve iki yüz elli dört numrolu şeref-res-i mevkî-i ta'zîm olan tezkire-i sâmiye-i vekâlet-penâhîlerinde emr u fermân buyurulmuş ve mantûk-ı âlîsine icra-yı iktizâ-yı hâle müsâra'at olunmak üzere zikrolunan altınların tehiyye ve tertibi Maliye Nezâret-i celîlesine ihtar kılınmış ise de el-hâletü'l-hâzihî bir haber alınamamasıyla beraber malum-ı meâlî melzûm-ı Sadaret-penâhîleri buyurulduğu üzere bu yolun girizgâhı Trablusşam'dan Tedmur ve andan Habur nehrinin Fırat'a munsabb olduğu yerden geçerek Tikrit ve andan Bağdad'a kadar mûntehî olacağından bu iki cihetin yani Bağdad ve Trablusşam cihetlerinin baş mühendisliklerine tayin kılınan Almanyalı mühendis Mösyö Şut (?) ve diğer baş mühendis Avusturyalı Mösyö Çernik (?) olup iki takım olmak üzere bunlara lüzumu kadar mühendisler terfîk olunup baş mühendislerden şâyed birisi hasta olur ise diğeri icra-yı keşfiyât emr-i ehemmini tatil etmemek üzere birlikte azîmet edeceklerinden ber-minvâl-ı muharrer yanlarına terfîk olunacak zabtiyelerin masârıf-ı tarîkiyeleri mahalleri emvâllerinden tesviye ve i'tâ buyurulmak üzere muâvenet saire mahalliye icrası zımnında güzergâhda bulunan mahaller vülât-ı azamına evâmîr-nâme-i sâmi-i vekâlet-penâhîlerinin tastîriyle seviyy-i abîdâneme irsâli ve bir de Trablus'dan Arazi-i Basitaya'ya kadar olan mahaller dağlık olarak müşkilât-ı keşfiye bulunduğu muahharen anlaşılmış ve bunlara iki yüz kilometre kadar memâlik-i keşfiyât-ı ibtidâiyesi icra olunacağından beheri dört yüz ellîşer frankdan doksan bin frank ve Bağdad'a kadar dahi bin kilometre mikdarı yerlerin keşfiyâtı icra kılınacağından beheri yüzer frankdan yüz bin frank ki zikrolunan keşfiyât masârıfı için maktû'an yüz doksan bin frank i'tâsı lâzım geleceği cihetle masârıf-ı keşfiye olarak Mösyö Pressele i'tâsı muktezâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahîden bulunan yüz elli bin frankın üzerine kırk bin frank daha yani altı bin beş yüz yirmi iki liraya bin yedi yüz otuz dokuz lira daha ilâvesi umûr-ı zarûriyeden görüldüğünden ber-minvâl-i muharrer altı bin beş yüz yirmi iki liranın cem'an sekiz bin iki yüz altmış bir liraya bi'l-iblâğ nısfının Bağdad Vilâyet-i celîlesi emvâlinde havâlesiyle

diğer nısfının dahi buradan nakden ve serî'an i'tâsına himmet buyurmaları hususunun dahi Maliye Nezâret-i celîlesine emr ve iş'ârı temennisine ibtidâr olunmağın ol bâbda emr ve fermân hazret-i men leh'ul-emrindir.

Fî 19 Receb sene [1]289 ve fî 20 Eylül sene [1]288.

(mühür: İbrahim Edhem)

4

حضور عالی حضرت صدر اعظم

۱۰۰۰

معرضه جا کہ کیم لیرورد
طرز ایستاده بغداد قدر بانی عمده اولاد انجور بولک بغداد و طرابلس نام چهارم بر بکاه مهرسی به معیاره ایستاده مهرسی معنی
دیوینره زینده ایستاده بولک بغداد و بولک طرابلس ایستاده کتوبه بوز اللہ بک کوز قرائت معنی ای بک شیور بکرمی ای
عقاص لراس اعطایه میسور بولک بوز ملایری معاصی بولک اولادیه حضرت بادشاهه ایستاده بولک سربا قیبه دغری ایستاده
۱۰۰۰ ایستاده قرائت و ای بوز اللہ دره قردا شرفی موقع قیلم اولاد براه ساید و کاتب بولک اولادیه بولک و نظور علیسی اجری اقتضای
حاله مساعت اولادیه ذکر اولادیه التوفیق سید و زینبی مالک نظایره جلایه سید اعظم قیلمه ایستاده ایستاده بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ای
صدرا بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
قردا شرفی اولادیه بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
اوسترا بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
ایستاده بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
طرز ایستاده بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
ایستاده بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
مقتضای اولادیه حضرت بادشاهه ایستاده بولک سربا قیبه دغری ایستاده بولک سربا قیبه دغری ایستاده بولک سربا قیبه دغری ایستاده
دها علاوه سی امور مردودیه دده کوز بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
بغداد و لایه جلیله اموالله جلیله دیکر نصفت رضی بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده
قیسمه ایستاده بولک بوز اللہ بک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده بولک کوز قرائت و ای بک شیور بکرمی ایستاده

Haleb ile İskenderun arasında ve bir şubesi Üsküdar'dan Bağdat'a olmak üzere bir demiryolu inşasına dair yazı.

Bâb-ı Âlî

Nezâret-i Celîle-i Hariciye

Tercüme Odası

Makam-ı nezâret-i celîle-i Hariciyeye fi 25 Mayıs 1872 tarihiyle Londra Sefâret-i Seniyyesi'nden gönderilen telgraf-nâmenin tercümesidir:

116 numrolu telgraf-nâme-i nezâret-penâhîleri alındı.

Devlet-i Aliyye'nin evvelki tasavvuru Haleb ile İskenderun'a ve yahud Süveydiye'ye bir şubesi olmak üzere Üsküdar'dan Haleb tarîkiyle Bağdad'a ve Fırat vadisine bir demiryol yaptırmak idi. Teshîl-i maslahat için parlamentonun teşkil ettiği komisyonda bu günkü gün derdest-i tezekkür olan tasavvur icabınca İskenderun'dan Haleb'e ve oradan Bağdad tarîkiyle Basra'ya kadar bir demiryol yaptırılıb masârıfı yüzde dört faiz ve yüzde bir re'sü'l-mâline mahsub akçesi i'tâ kılınmak üzere başa baş akd olunacak taahhüdü bir istikrâz ile tesviye edilmekdedir. Bu hâlde yapılacak demiryol saltanat-ı seniyyenin malı olacak olduktan başka suret-i âharla yaptırıldığı takdirde gidecek akçenin tesbitinden az bir masrafla hâsıl olacak olduğundan saltanat-ı seniyyece yine yalnız Üsküdar ile Haleb beyinde yaptırılacak yolun inşası tedbirini düşünmekden başka bir şey kalmamış olur. Bir istikrâz taht-ı te'mine almak için parlamentonun muvâfakatını istihsâl-i müşekkel olmasına ve İngiltere Devleti ise mebhûsün-anh olan yolun te'min-i istikrâz suretinden başka bir tedbir ile vücuda gelmesi arzusunda bulunmasına nazaran İngiltere Devleti'ne kendisince bazı fevâidi müstelzim olacak ve istikrâzın suret-i muntazama ve mü'temende te'diyesini te'min edecek bazı şerâit arz olunmak lâzım gelmiştir. Malum-ı âlî-i nezâret-penâhîleri olduğu üzere şerâit-i mezkûre saltanat-ı seniyyenin ale'l-umûm istikrâzât vâkı'ası için arz eylediği şerâite müşâbih olub suret-i istisnâiyede bulunan şart İngiliz askerinin imrârı kaziyesidir. Bu şart dahi devleteyn beyinde bir mukâvele-i mahsûsaya rabt olunup mesela defaten on binden ziyade Devlet-i Aliyye mülkünde İngiliz askeri bulundurmak gibi bazı kuyûd ile isti'mâlini tahdîd etmek hukukunu saltanat-ı seniyyece mahfûz-ı kâbil olabiliyor.

İskenderun'dan Halep'e kadar demiryolu inşası için William Sola'ya imtiyaz verilmesi hakkında Nafia Nezareti'nin işarı üzerine Vükela Mazbatası'nın takdimi.

Üsküdar'dan Halep'e kadar bir şose tarîk inşası için Wilyam (William) Sola Efendi tarafından ve Süveydiye'den Halep'e ve oradan Bağdad'a bir demiryol te'sisi zımında Serimmar-ı Devlet Serkiz Bey cânibinden başka başka imtiyâz taleb olunmakta olduğundan ve bu iki teklifden müşârunileyh Serkiz Bey te'min-i temettu' akçesinden sarf-ı nazar eylediği hâlde demiryolun inşası mûmâileyh Sola Efendi'nin yapacağı şoseye müreccah bulunduğundan bi't-tedkik icabının icrası hususunun Nâfia Nezâreti'ne havalesi mukaddemâ kararlaştırılarak ol bâbda vuku' u bulan tebligâta cevaben nezâret-i müşârunileyhâdan meb'ûs tezkire-i melfûf iki kıt'a mukâvele müsveddesiyle beraber miyâne-i bendegânemizde kırâet ve mütâlaa olundu.

Tezkerenin hulâsa-i meâli müşârunileyh Serkiz Bey te'min-i temettu' akçesi talebinden ferâgat etmiş ve teklif-i sâbıkını Süveydiye'den Halep'e kadar dar bir demiryol inşasına tahvîl ile ol bâbda bir mukâvele lâyihası irsâl eylemiş ise de derpîş eylediği şerâitin kabulü caiz olmayıb mukâvele-nâmenin kenarlarında sürhile işaret olunan ta'dîlâtı dahi müşârunileyh kabul etmemiş ve Sola Efendi dahi şose inşasından sarf-ı nazarla hafif bir demiryol inşa etmek üzere bunun Meskene'ye kadar tahdîdi için kendisine salâhiyet ve demiryoldan Antakya ve Ayn-tab'a kadar şubeler inşası için talebler zuhur edecek olur ise kendisine hakk-ı rüchân verilmesi ve İskenderun'a veya Süveydiye'den Bağdad'a kadar geniş bir demiryol yapılması için taraf-ı Devlet-i Aliyye'den diğer bir kumpanyaya imtiyâz verilecek olur ise kendisinin yapacağı yolu o kumpanyanın iştirâ ve bir milyon frank tazminât i'tâ etmesi şartlarının mukaveleye dercini dermiyân ve Antakya şubesi bir büyük hat aksâmından olmadığından bir müddet-i muayyene zarfında bunun için hakk-ı rüchân verilmesinde mahzur olmadığı gibi öyle geniş bir demiryol inşası takdirinde mûmâileyhin yapacağı yola rekabet ederek metrûk ve mu'attal kalmasını müceb olacağından o kumpanyanın bu yolu mübâya'a etmesi tabîi bulunduğu mebnî bu bâbda mukâveleye bazı ahkâm derc edilmiş ise de Meskene şubesi Bağdad hattı aksâmından olduğu misillü Ayn-tab şubesi dahi Diyarbakır hattı üzerinde bulunduğu cihetle ve bu hatların karîb ve ba'îd inşası tabîi olmasıyla aksâmından bulunan şubelerden biri için hakk-ı rüchân verilmesi zuhur edecek taleblerin tebâüdünü müstelzim görüldüğünden başka hükûmet-i seniyyenin bu hususdaki ihtiyarını takyîd demek olduğundan gayr-ı caiz görüldüğüne ve hattiteyn-i mezkûreteyne dair istediği rüchân yerine bunlar için talebler zuhur eder ise hükûmet-i seniyyenin kendisine ihbar-ı keyfiyet eylemesinin şart-ı ittihâzı teklif edilmiş ise de buna dahi muvâfakat edemeyeceğini beyân etmiş olduğundan ve mîr-i müşârunileyhin teklif eylediği Süveydiye tarîkinin nakliyatca arzu olunan menâfi'-i mahalliyenin tesrî'-i istihsâline sâlih görülemediği gibi Sola Efendi'nin dermiyân ettiği şerâit-i esâsiye dahi işi müşkilâta düşürdüğünden nezâretce bunlardan birinin tercihi tarafına gidilemeyerak icra-yı icabı re'ye

ta'lik olunduğu beyânından ibaret bulunmuş ve teshîl-i muvâredâtın menâfi' ve muhassenâtı cây-ı bahs olmayıb Nâfia Nezâreti'nin mütâlaası veçhile Süveydiye'de liman olmadığı ve liman inşası hemen gayr-ı mümkün derecede masârîf-ı külliye ihtiyarına mütevakıf olduğu cihetle Süveydiye tarîkenden evvel İskenderun tarîkinin inşası ehem ve elzem bulunmasına ve bu bâbda mûmâileyh Sola Efendi ile akd edilecek on üç maddeyi hâvî mukâvele-nâmede mûnderic mevâdd-ı esâsiye mezkûr demiryolunu inşa etmek üzere verilecek fermân-ı âlî tarihinden itibaren yetmiş beş sene müddet-i imtiyâziye i'tâ olunmak ve mezkûr hattın bi'l-cümle masârîf ve zarar ve hasarı tarafına aid olmak ve imalat-ı fermân-ı âlîsi tarihinden itibaren bir sene zarfında ikmâl kılınmak ve bir de mukaddemâ inşasına mübâşeret olunan şose tarîkin ve Muradpaşa köprüsünün tamir ve hüsn-i hâlde muhafazası sahib-i imtiyâza râci' olmak ve halkın mürûr ve ubûruna asla muhalefet olunmamak şartıyla bunların lüzumu mikdar-ı mahallerinden istifade eylemek ve demiryol ile nakl olunacak emti'a ve eşyadan şart-nâme-i umumiyede mûnderic tarife ve şerâite tevfikân tanzim ve devletçe tedkik ve tasdik olunacak tarife-nâme mücebince ücret-i nakliye istifa etmek ve fakat asâkir-i şâhâne ve mühimmât-ı harbiye ile devlete aid her nevi eşyadan ücret-i nakliyenin nısfını ahz etmek ve sahib-i imtiyâzın müddet-i muayyene içinde teşkiline me'zûn bulunduğu Osmanlı Anonim Kumpanyası'nın nizâm-nâme-i dahilisi Devlet-i Aliyye'nin nazar-ı tedkîkine arz olunup ba'de't-tedkîk tasdik olunmadıkca tahvilât neşr u fûrûhtuna salâhiyeti olmamak ve kefalet akçesi olarak üç bin aded lira-yı Osmanî veyahud ol mikdar eshâm tevdi' eylemek ve şubeler müstesna olmak üzere demiryolun yemîn ve yesârından elli kilometre mesafe dahilinde demiryola muvâzî suretde veya andan geçmek üzere büyük bir hat inşası için taraf-ı Devlet-i Aliyye'den imtiyâz verildiği hâlde kumpanya muhamminler vasıtasıyla tayin olunacak bedeli sahib-i imtiyâza ve bir milyon frank tazminât ifa eylemek ve sahib-i imtiyâz taahhüdât-ı vâkı'asını müddet-i muayyene zarfında icra edemediği hâlde fesh olunarak imalat-ı mevcude ile kefalet akçesi taraf-ı devletden zabt edilmek ve yalnız demiryol ile mevkıfları ve mukâvele ve şartnâme her güne teklif ve rûsûmdan muaf tutulmak maddelerinden ve mevâd-ı sairesi dahi şerâit-i müteferri'adan ibaret olmasına mebnî müzâkerât-ı vâkı'a buna hasr olunarak neticesinde mukâvelenâmenin dokuzuncu maddesinde "evrak-ı nakdiye" yerine "eshâm" lafzı derc edilmek ve onuncu maddesinde muharrer olduğu veçhile Antakya'ya kadar bir şube inşasında sahib-i imtiyâza hakk-ı rüchân i'tâsıyla fakat Meskene ile Ayntab'a kadar hakk-ı rüchân verilmeyib yalnız bu iki mahalle kadar demiryolu hattını temdîde sahib-i imtiyâz me'zûn bulunması kaydı ilâve olunmak üzere mukâvelenâmenin mûnderecât-ı sairesi muvâfık-ı maslahat görünmüş ve bu ta'dilâta mûmâileyh Sola Efendi'nin muahharen muvâfakatı istihsâl olunarak Nâfia Nezâreti'nin beyân eylediği müşkilâtdan Sola Efendi'nin mukâvelesine aid ciheti ber-taraf olmuş idüğünden ve mukâvelenâme dahi ona göre tashih edildiğinden ol veçhile mûmâileyh Wilyam Sola Efendi'ye imtiyâz i'tâsı kararlaştırılarak mezkûr tezkire-i mukâvelenâmenin müsvedde-i musahhahası ile beraber lefen arz ve takdim olunmuş olmakla ol bâbda ve kâtibe-i ahvâlde emr ve fermân hazret-i veliyü'l-emr efendimizindir.

Fi [5] Ş[aban] sene [12]97

(mühürler:)	Abdüllatif Subhi/	Ahmed Cevdet/	Zeynelabidin/
Mehmed Rasim/	Hüseyin/	es-Seyyid Ahmed Arifi/Mahmud Nedim/	
Ahmed Esad/	Kadri/	es-Seyyid Mustafa Zihni/	Hasan Fehmi/
Kâmil/	es-Seyyid Ali Saib		

انشا، بملك، ودره، وبرد بلك فرماه عالی تاريخه، اعتباراً بمرور سده متاينيه اعطه اوليه وذكور فلك باجمو هاف
 وخر وخرى طرفه عام، اوليه وعماله فرماه علبس تاريخه، اعتباراً برسه طرفه كمال فلكي وبرد مقدما، انشا ببارت اوليه
 شوسه طرفيك وماند باشا كورسك نعيم وسمه حاله كاقطس صاحب، تياره اجمع اوليه وهدقك دور وعبوديه، صدر فلكيه
 اوليه شرطه بوزك نردوس مقدار كمدنه، استفاده بملك ونيجور بولايه نقل اوليه وسمه ونياده شرطه عموده ببيع
 تعرفه وزياده تزييفاً بظيم ودر فلكي ودر صيريه اوليه وسمه تعرفه نام بوجي، جرت نقليه استيفاء بملك و فقط عار شاهان
 ودر هات حربه ايم دوله عار هر نوع، نياده جرت نقليه بلك نصفني اخنا بملك و صاحب تيارك مدت معينه ايجه تكيه ماده
 بولندي عقالی انويم قوميانك فلكه نام اقبیس دولت عليه بلك نظره قبضه عرض و نوب بعد انقبیه تصيريه اوليه وخر فلكيه
 نرد وخره صله جتي اوليه و كفايه ايجر سزاده، و جيبك عدليراي عقالی و با خود اوليه اسلام توبيع بملك و تيار
 مستفا اوليه ودره بجز بولك بيمه وبارنه اليه كيو ضرر و ماذ اخذنه بجز بولم عوازي صورته وبارنه بملك اوليه
 بولك برفقه انشا بجز بولك طرف دولت عيده، اعتباراً برندي حاله قوميانك محمد و سله بيمه نعيه اوليه بولى صاحب تياره
 و بيميه فرانسه قوميانك ايضاً بملك و صاحب تياره تعهدات واقعه سنی مدت معينه طرفه، جزا ايره مدني حاله فتح اوليه ودره عقالی
 موجوده ايد كفايه ايجر طرف دولت عيده بملك و بارنه بولايه بوقفلي و مقاوله و شرطه هكونه تكليف ودره
 معاف طومو ماده لنده و مواد ساره بيض شرطه منقر عده عبارت اوليه بملك و اوجي ماده سده محراب و ليرين و جمل انقبیه بقره بيمه
 نام بلك طومو بجز ماده سنع اوليه نقليه برنه اسلام اعطى درج ايرلك و اوجي ماده سده محراب و ليرين و جمل انقبیه بقره بيمه
 انشا سنع صاحب تياره همه بجان اعطه بيمه فقط سنده ايد عينا بقره همه بجان و بيلوب ياندر بولايه بحد قدر تجر بولك فطن
 تمديه صاحب تياره ماده بولك قيرى علاوه اوليه ودره مقاوله نام بلك مذرات ساره س مؤلفه و صحت كور فسخ
 و بوقفليده سولايه صولايه فدينك مؤخر مؤفق اتصال اوليه ودره ناقه فلكه بلك بايه بديكي شكلايه صولايه فدينك
 مقاوله س عار جراتي بطرف اوليه ابر كنده و مقاوله نام رض اكا كوره سنج اير كنده او جرحم سولايه و بيلام صولايه
 انشا اعطه س قرار لند بيمه ذكور ذكره مقاوله نام بلك مورد تصحیح سزاده بزاره بفا عرض و تقديم اوليه ولفه اوليه وبارنه
 و فاقه، حواله او در فرماه حضرت مع الاثره و كورس سولايه

اکتذرونه هجده قدر برتوسه طریقات سجده و بیام صولافندی طرفه و سوویه ده حبه و او داده بغداد برتور پول تا سیمی فنی
 سهما دولت سرک بک جاننده بشق بشق امتیاز طلب اولفده اولفنده و بویکی تکلیفده سازایه سرک بک نامیه تمنع اقرسند هر طرف
 ایله کی حالده بجز پولک اناسی مو را ده صولافندی یا بیجی شوسه به مرجع بوزیفنده بالذکره ایجابک اجلاس خصوصتک نافذ نده
 اجلاس مقدمه قرار شیر برده اولباده دفعه اولونه بیضاة جوابا نفعده سازایه ادراده بیعت نکره معلوف ایکی قطع مفاد سورده
 میان سازکانه مزاج قرائت و ده اولدی نکره نک خلد مافی سازایه سرک بک نامیه تمنع اقرس طینه ذرا عتق تمس و تکلیف نفسی
 سوویه ده حبه قدره برتور پول اناسه قبول ایدر اولباده بر مفاد بوجس ایلی ایلمس ایش و برینه ایله کی سرطک قبول ایدر
 اولدیوب مفاد نام نک کنارنده سرخو اشارت اوانه تصدیق دخی سازایه قبول تمس و صولافندی دخی شوسه اناسنده هر طرف اوله
 خفیف برتور پول اناسه بک اوزده بونک مسکنه قدر قدری ایچونه کوزده صلحیت و بجز بونده انفع که و عینا قدر شیر
 اناسیچونه بیوط اولباده بک اولویله کوزده همه بجهاد و برسی و اکتذرونه و یا سوویه ده بغداد قدر کینس برتور پول یا ایلی حربه
 طرف دولت عید ده دیگر بر قومانیه یا امتیاز و بر بک اولویله کوزده یا بیجی پولی اوقومانیه نک اناسه در میونه فزونیات
 اعطه ایچس سرطک مفادیه دخی در باده و انفع که تبعی بر بونک خط اقامنده اولفنده بر مدت بعینه طرفه بونک ایچمه بجهاد
 در بونده کوزده اولدیجی ایچ ایدر کینس برتور پول اناسی تقدیرده مو را بک یا بیجی پولی رقابت ایدر شونک و مطول قاضی موجب
 اولفنده اوقومانیه نک بوبرقی باید ایچس طبیعی بوزیفندی بوباده مفادیه بوجه احکام دیر ایچس ایش مسکنه تبعی بغداد خط
 اقامنده اولدیجی شلو عیناب تبعی دخی دیار بر خطی اوزون بوزیفندی حظه و بوجظک قریب و عید اناسر طبیعی اولدیله
 اقامنده بوناه شجرده بری ایچونه همه بجهاد و برسی ظاهر ایدر بک بیرون تابعی مستدم کوزده کینه بشق حکومت سینه نک
 بوجه صده کی خنابری نقید بک اولفنده غیر جائز کوزده و خطیه مذکور قده دارا سیدی بجهاد برینه بوز ایچونه بیوط اوله
 ایدر ایچ حکومت سینه نک کوزده اخبار کینیت ایچس شرط اتحادی تکلیف بر سر ایچس بر کادخی موافقت ایچس یعنی بالذکره اولفنده
 دیر سازایه تکلیف ایدر کی سوویه طریقک نقیایه روز اوانه شافع کینه نک تسریع اختصاصه صالح کوزیم سیدی کی صولافندی
 در باده ایچکی شرط اسیر دخی ایسی شکلاته دستور بکنده نفعه بجز بوزده بونک برهی طرفه کیدر بک اجزای ایچس یا بیع اولدیجی
 باندنه عبارت بونک و تر ایل سوارانک شافع و حمانه جای بکت اولیوب نافذ نفعه نک معلوم و جهله سوویه بر بجهاد دخی
 دیاره اناسر همه غیر ممکنه درجه در مصارف کینه خنابریه متوقف اولدیجی جهل سوویه طرفه اول کوزده طریقک اناس
 اهم و اوزم بونده بوباده مو را به صولافندی بر عصاره بک اوله اوج ماهی ماهی مفاد نام در ذریع مو را سوویه مذکور بوبرقی

Halep'i Şam'a bağlamak üzere bir demiryolu inşası imtiyazına dair.

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu

Başkitâbet Dairesi

Avusturya Devleti Ticaret Müsteşarı Doktor Koh'un (?) Suriye'nin şimalinde Haleb şehri-
ni Şam'a rabt etmek üzere bir demiryol inşası imtiyazının gerek kendi gerek Paris'de vâki Pa-
tinbol (?) nâm inşaat şirketi nâmına olarak itâsı hususuna dair olub havale buyurulan arızası
üzerine cereyân eden müzâkerâtı hâvî Teftiş-i Askeri Komisyon-ı âlisinden tanzim ve takdim
olunup manzûr-ı âlî buyurulan mazbata icabı arz-ı atabe-i ulyâ kılınmak üzere bâ-irâde-i se-
niyye-i cenâb-ı Padişahî evrak-ı müteferri'asıyla lefen irsâl-i seviyy-i sâmî-i sadaret-penâhîleri
kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 Muharrem sene [1]307 ve fî 9 Eylül sene [1]305 (21 Eylül 1889)

Serkâtib-i
Hazret-i Şehriyârî
Süreyya

اوستریا دولتی بخاربه مشاری دوقور قوفلک سوریه نک سخالق هلب شهرتی شامه ربط اینک اوزره
 برتجور بول انسی انبارینک کرن کندی کرن باریده واقع باتنبول نام انسا آسه شکرش نامه اولورده
 اعصی حضوره دتر اولوب هولله جور بولده عرینسی اوزره جور بایه بیده مذاکراتی هادی تقسیمه
 عکری قومی بونه عالی بده تنظیم و تقسیم انجمن منظر عالی جور بولده ربط ایجا ای صده غنه علیا تقسیمه
 اوزره باراده سنه جنابه پادشاهی اوزره تقسیمه لفا اریک سوی سنه حدارتینا هدی
 فقه ارضنه اطرین ارد فرما هفتیه من اولورده امه محمد صالح نامه
 بای
 لایحه
 برتجور

İskenderun'dan Halep'e ve diğer belirlenen güzergaha demiryolu inşası.

Bâb-ı Âlî

Meclis-i Mahsus

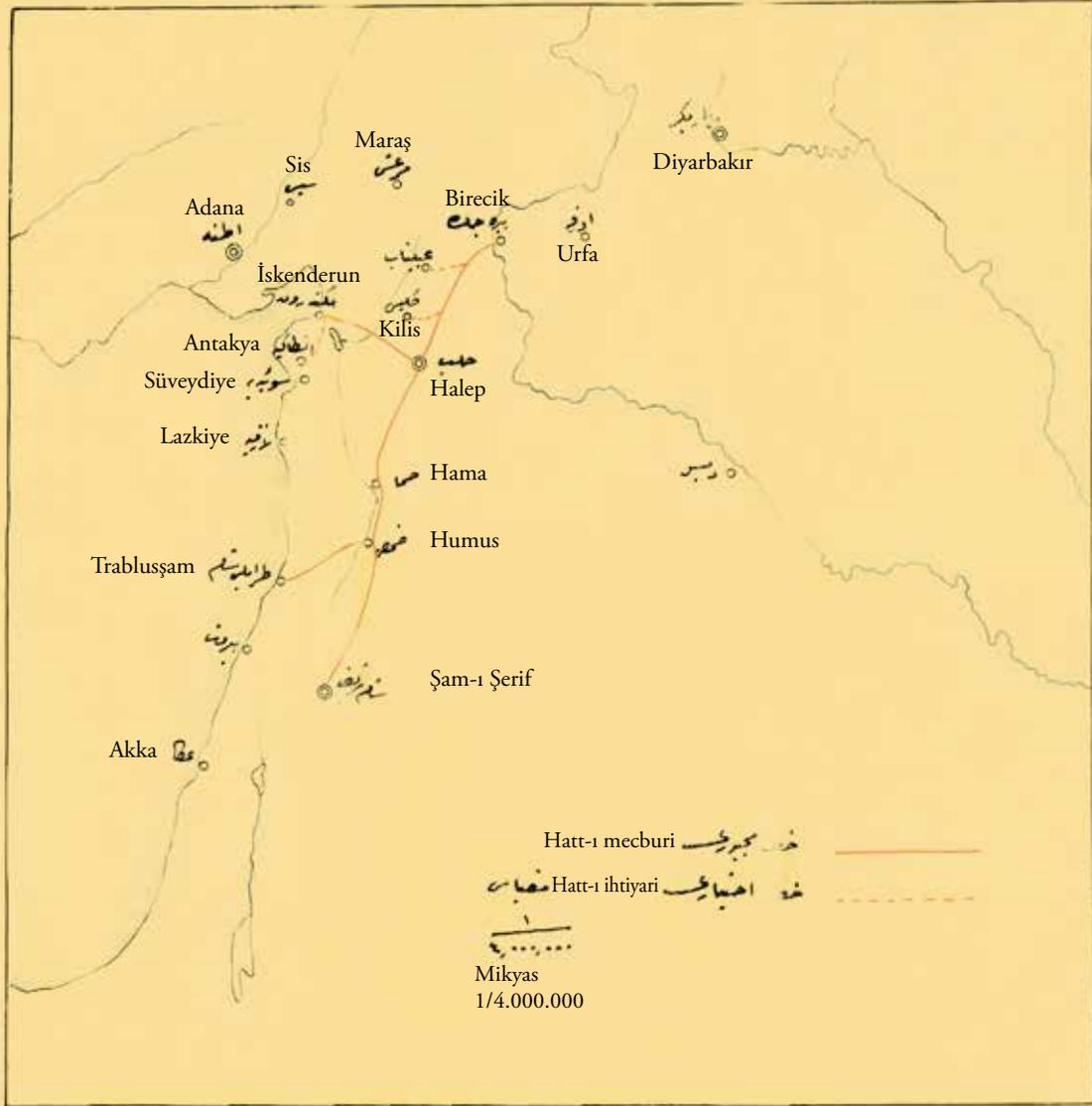
Haleb'den İskenderun'a kadar bir şimendifer hattı inşası için imtiyâz istid'asında bulunan mu'teberân-ı ticaretden Basmacızâde Ferid Bey ve şürekâsı ile Trablusşam'dan nikât-ı malumeye demiryol temdîdi imtiyâzını isteyen Trablus ve Humus ve Hama Şose Yolu Şirketi'nin müdürü Abdülkâdir Molla Bey ve Beyrut bankerlerinden Musa Karyiç Efendi'nin mutâlebi hakkında Ticaret ve Nâfia Nezâreti'yle muhaberât-ı şâmil tezkire ve ol bâbda icra kılınan tedkikât ve makam-ı Seraskerî ile cereyân eden muhaberât üzerine mûmâileyh Ferid Bey ve şürekâsı nâmına olarak tanzim olunan mukâvelenâme ve şartnâme lâyihalarıyla Meclis-i Nâfia'nın mazbatası takımıyla miyâne-i bendegânemizde kıraat ve mütâlaa olundu.

Meâllerinden müstebân olduğu veçhile Abdülkâdir Molla Bey ile Musa Karyiç Efendi, Trablusşam'dan başlayıp Humus ve Hama ve Haleb'den bi'l-mürûr Birecik veya Urfâ'ya kadar hatt-ı asli ve Humus'dan Şam-ı Şerif'e şube olarak geniş demiryollar inşası mecburi ve Haleb'den İskenderun veya Suveydiye'ye kadar bir şube temdidi dahi ihtiyarî olmak üzere kilometre başına on üç bin frank te'minât ile imtiyâz talebinde oldukları hâlde mûmâileyh Kâdir Bey ve şürekâsı İskenderun'dan bed'an ile Haleb'den geçerek Birecik'e kadar hatt-ı asli ve Haleb'den başlayarak Hama ve Humus'dan bi'l-mürûr Şam-ı Şerif'e ve Humus'dan Trablusşam'a kadar iki şube olarak geniş demiryollar inşası mecburi ve müddet-i imtiyâziyenin ibtidâ ki beş senesi zarfında hatt-ı aslîyi Antakya ve Ayntab'a ve Kilis'e rabt etmek üzere üç şube inşası ihtiyarî olmak şartı ve şerâit-i saire ve doksan dokuz sene müddet-i imtiyâziye ile bilâ-te'minât geniş demiryol inşasını taahhüd eylediği ve mûmâileyh Ferid Bey ve şürekâsının istinâd ettikleri Heyet-i Maliye'nin münhasıran Belçika ve İsviçre Heyet-i Maliye'sinden ibaret bulunduğu beyânıyla mezkûr mukâvele ve şartnâme lâyihalarının gönderildiği dermiyân kılınmış ve suret-i iş'ârına göre mûmâileyh Kâdir Bey ve şürekâsı tarafından mevzû' bahs olan demiryolun evvelce imtiyâzı verilmiş olan Akka demiryolu hattıyla iltisâk etmek ve Anadolu hatt-ı aslisinin Ankara ve Sivas'dan geçerek Diyarbakır'a müntehî olacak kısmı inşa ve ikmâl olunmazdan evvel Birecik'den ileriye geçmemek üzere inşasında Daire-i Askeriyece beis ve mahzur olmadığı anlaşılmiş olduğuna ve demiryolların devlet ve memleket için fevâid ve muhasenâtı bedîhî ve işbu demiryol hakkında dermiyân edilen şerâit diğerlerinin teklifine müreccah ve te'minât taleb olunmaksızın inşası deruhde olunmasından dolayı menfeat-i Hazineye de muvâfık

idüğü bahs ve tafsilden müstağnî bulunduğuna binâen esas mesele şâyân-ı kabul ve tervîc olduğu gibi mezkûr mukâvele ve şart-nâme lede't-tedkik bunların münderecâtı dahi numune-i asliye ve icab-ı maslahata muvâfık olub bazı mevâdınca lâzım gelen tashihât ve ta'dilât dahi icra edilmesiyle zikrolunan demiryolların şerâit-i mukarrere veçhile inşası ve işledilmesi imtiyazınının mûmâileyh Ferid Bey ve şürekâsı nâmlarına i'tâ ve ihalesi zımnında muamele-i lazimenin ifası hususunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi müttehiden tezekkür olunarak mezkûr mukâvele ve şart-nâme lâyihaları ile muhaberele tezkire ve harita leffen arz ve takdim edilmiş olmakla muvâfık-ı emr ve fermân-ı hümayûn hazret-i Pa-dîşahî olduğu takdirde ifası muktezâsı bâbında ve kâtibe-i ahvâlde emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimizindir.

Fi 15 Şevval sene [1]308 ve fi 12 Mayıs sene [1]307 (24 Mayıs 1891)

Sadrazam (mühür: Mehmed Kâmil bin Salih)/ Şeyhülişlâm (mühür: Mehmed bin Ömer Lütfi Bodrumi)/ Şûrâ-yı Devlet Reisi (mühür: Ahmed Arif bin Mehmed Şekib)/ Serasker (mühür: Ali Sâib bin İbrahim)/ Bahriye Nâzırı (mühür: Hasan Hüsnü bin Hüseyin)/ Dahiliye Nâzırı (mühür: es-Seyyid Ahmed Münir)/ Hariciye Nâzırı (mühür: Ahmed bin Mehmed)/ Sadaret Müsteşarı (mühür: es-Seyyid Mehmed Tevfik)/ Maliye Nâzırı (mühür: Ahmed Nazif)/ Maârif Nâzırı (mühür: Münîf)/ Ticaret ve Nâfia Nâzırı (mühür: Raif)/ Evkâf-ı Hümayûn Nâzırı (mühür: es-Seyyid Mustafa Vehbi)/ Adliye Nâzırı (mühür: es-Seyyid Hüseyin Rıza)/Meclis-i Vükelâya memur (mühür: Ahmed Cevdet)

کتاب مجلسین

عهدی که در آن در برآمد و در این اثنای آنچه در این کتاب است بوند معجزه نما. در هر روز از قریب یک درگاه در طاعت سید نه فقط در هر روز بچون قدری است
 قریب و همی در هر روز بود شرکت مدیری عبد القادر متذکر و در وقت با کبر و نه در هر روز قریب که در یک خطی قیام کند تا در قریب قیام کند و در باره اجازت نامه در طاعت
 و مقام سرتیوی در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در قریب یک درگاه است که در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز در هر روز
 و طاعت اولدی که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 هم سرتیوی سید دور که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 ضعیف از روی حال که بوند قریب یک درگاه است که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 دور که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 و طاعت به طاعت سید است که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 بوندین به نیکو معاد و در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 خطی از این است که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 طوبی است که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 موافق اولدی که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 و حال آنکه در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز
 موافق اولدی که در هر روز به قیامت و در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز به قیامت در هر روز

خداوند	زهدیه	بیر ناظره	مرعد	سوری روتین	تجی اعلام	صدر اعظم
صدر استاذ	مالیه	معارف	مجامع و انظار	ادوات و خطبه ناظره	عزیزه	مجلس و کلامی

Şam'dan başlayarak Humus, Hama ve Halep'ten geçerek Birecik'e kadar temdid ve inşa edilecek olan tren hattına dair.

Bâb-ı Âlî
Daire-i Sadâret
Âmed-i Divan-ı Hümâyûn
2141

Şam-ı Şerif'den bed'an ile Humus ve Hama ve Haleb'den mürûr ederek Birecik'e müntehî olmak üzere temdîd ve inşası imtiyazının Yusuf Matran Efendi uhdesine ihalesi isticbâr olunan hattın Trablusşam'ın ticaret ve muvaredâtını sekte-dâr edeceğinden bahisle Humus'dan Trablus'a bir şube inşasının şartnâmesine derci veyahut Trablus şirketinin tercihi hakkında bazı ifade ve müsted'iyâtı hâvî müteaddid imza ile Trablusşam merkezinden keşide olunan telgrafnâme manzûr-ı âlî buyurulmak için arz ve takdim kılınmış ve işbu telgrafnâmenin imtiyâz-ı mezkûr aleyhinde bulunanların tahrikâtı ve teşvikâtıyla tertib ve keşide edilmiş olduğu melhûz bulunmuşdur efendim.

Fi 8 Şevval sene [1]310, fi 13 Nisan sene [1]309 (25 Nisan 1893)

Sadrazam ve Yâver-i Ekrem

Cevad

تم ترفیح بآب حوض رود ابرو در بیرون بیره کوه شاه اولمه در زره نمیدر دانه ایندینک بهف لانه دفعه
 احاطه بجای اوله فطرت طایفه سادات بخارمه دوز دقا سوزدایج بولج بجه طایفه برتبه ان سکت شطرنج
 درجه دینور طایفه سکنت بیره فقت بهه لاده و نه بجای عاده سنده انضا بو طایفه تم در کتخ کتبه اوله تنوفا
 تنوفا بو طایفه عمه دتقیم فکنه دتسو تنوفا نند ایندازد کو عیون بو نهران و بیسه دتو تنوفا ترتیب دکتبه اوله اوله
 صدراعظم و بار اولم
 ملاحظه بفرمائید قسم الله ۱۳۱۰

Şam, Hama, Humus, Halep-Birecik arasında inşa edilecek demiryolu projesi.

Şam-ı Şerif'den bed'an ile Humus ve Hama ve Haleb'den geçerek Birecik'e kadar inşası mukarrer olan demiryol hattı sahib-i imtiyâzı Yusuf Habib Matran Efendi kullarının teşkil ettiği kumpanya matviyyen takdim kılınan krokide arz ve irâe olduğu veçhile hatt-ı mezkûr güzergâhı Şam-Beyrut demiryolu üzerinde ve Baalbek vadisinde kâin "Rayak" nâm mahalden itibaren ve Cebel-i Lübnan ile Lübnan-ı Şarkî beyninde mütehasıl Baalbek vadisini takiben Humus ve Hama ve oradan Birecik'e doğru tayin etmek istemekde olub hatt-ı mezkûrun Baalbek vadisini takib ve Cebel-i Lübnan'a takarrüb etmesi ise siyaseten ve mülken mehâzîr-i azîmeyi müstelzim olacağından mehâzîr-i mezkûreye mahal kalmamak ve hattın mamur ve mahsuldâr araziden imrârı gibi muhassenât-ı matlûbe istihsâl edilmek üzere hatt-ı mezkûrun Şam'dan bed'an ile güzergâhının Lübnan-ı Şarkî'nin şark eteklerini ve Halep tarîkini takiben Duma ve Kuteyfe ve Nebek üzerinden Humus'a ve oradan Hama ve Halep ve Birecik'e îsâl edilmesi lâzım geleceği ve Suriye Vilâyeti'nin mütâlaâtı dahi bu merkezde bulunduğu Beşinci Ordu-yı Hümâyûnları kumandanlığından re'sen ve cevaben bâ-muharrefât iş'âr olunmasına ve hatt ma'rûz güzergâhının ber-mûceb-i mukâvele şirket mühendisleriyle birlikde tayini için ordu-yı hümâyûn-ı mezkûr kumandanlığının tensîbi üzerine irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişâhîleri mantûk-ı celîli vechile tayin olunan Erkân-ı Harbiye Kolağası Ziyâ Bey kullarının tanzim ve irsâl ettiği lâyhada münderic mütâlaât dahi kumandanlığın iş'ârâtını müeyyed görünmesine mebnî keyfiyet makam-ı Seraskerî 'den bâ-tezkire Nâfia Nezâreti'ne iş'âr olunmuş olduğu gibi nezâret-i müşârunileyhâdan ahîren gelen tezkire ile Fen Müşavirliğine melfûf raporda şirketin mezkûr güzergâh hakkında it'â ettiği projelerin gerek fen ve gerek askerlik nokta-i nazarından kabul edilemeyeceği beyân olunmuş ve nezâret-i müşârunileyhâdan mütakiben gelen diğer tezkerede mezkûr güzergâhın Baalbek'den imrârı hakkında Erkân-ı Harbiye Dairesi'nden tanzim olunan harita mücebince keşfiyât icra edildiği cihetle keşfiyât haritalarının tasdiki mûmâileyh Matran Efendi kulları tarafından Nâfia Nezâreti'ne verilen arzuhâlde istid'â olduğu beyânıyla Erkân-ı Harbiye'den şirkete verilmiş öyle bir harita olduğu hâlde suretinin irsâli iş'âr olunması üzerine gerek güzergâhın Baalbek'den imrârına ve gerek aksâm-ı sairesine dair Erkân-ı Harbiye-i Umumiye'den şirkete hiçbir harita verilmediği cevaben nezârete yazılmış idi.

Bu kere tekrar gelen fi 11 Safer sene [1]312 tarihli tezkerede dahi hatt-ı mezkûr güzergâhı hakkında şirketle Nâfia Nezâreti beyninde mütahassıl ihtilâfı ma'rûzun faslı için buradan mahalline bir Erkân-ı Harbiye zabiti tayin ve i'zâmı sahib-i imtiyâz tarafından istid'â olduğu iş'âr olunmasıyla bu iş için dahi Erkân-ı Harbiye-i Umumiye-i Şahaneleri Dairesi'nin Üçüncü ve Dördüncü Şubeleri Müdürü Erkân-ı Harbiye miralaylarından Ömer Kâmil Bey kullarının icra-yı memuriyeti bi't-tensîb makam-ı Seraskerîden atabe-i ulyâ-yı cenâb-ı zıllullahlarına derdest-i arz ve istîzân bulunmuş olduğu rehînü't-talâ'-i alem-şümûl-ı âlî-i cenâb-ı

Hama-Haleb şimendifer istasyonunun, şehrin şark tarafında vaki Karlık Mahallesi'nde inşası lüzumu.

Sadâret-i uzmâ Mektubî Kalemi

Numara: 60

Tarih-i Tesvîdi: 5 Cemâziyelâhir sene [1]323, 25 Temmuz sene [1]321 (6 Ağustos 1905)

Tarih-i Tebyîzi: 6-25

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine

Hama-Haleb şimendifer istasyonunun Haleb'in garb cihetinde kâin ve hristiyanlarla meskûn ecânibin öteden beri musattah-ı enzârı olan Tılal ve Aziziye mahalleleri civarında inşası kumpanyaca tasavvur edilmekte ise de bu hâlin ne gibi mahzurâtı ve hükûmet-i seniyyenin de ne suretle ızrârını müeddî olacağından bahisle mezkûr istasyonun şehrin şark tarafında ve şimendifer güzergâhında vâki Karlık Mahallesi'nde inşası lüzumuna dair bazı ifadât ve mütâlaâtı hâvî Haleb Vali-i Vekâletî'nin 23 Temmuz [1]321 tarihli telgrafnâmesi leffen savb-ı devletlerine irsâl kılınmakla muktezâsının serî'an ifa ve inbâsına ve melfûfun iadesine himmet.

İş'ârât-ı aliyye-i mektubî

مجلس شورای ملی

نق

شماره پرونده	۵	شماره اسناد	۴۵	تاریخ	۲۰
موضوع	تجدید قانون تجاری			مجلس	
شماره	۴۵	تاریخ	۲۰	مجلس	

مجلس

هر چه شد در استاجرتک ~~تجدید~~ عیبک غیب حیوه کانه و در سبانه مکتوبه
 و اجابت اوردن بری ^{مجلس} نظاری اولاد علی و عزیز محمدی جوانی اتاسی قومانیام
 نقد ایکنده بولسته ایراد بوهالت نه کی محمد علی مکتوبه در کتوبه خلوت سیدک
 اذاری باکی اوله هفتنه مجله مذکور استاجرتک شهرک شده لرون دستوز که بلان
 واقع خارعه محمدی اتاسی زودند ران بینه افانان و مطالعاتی هادی علی وانی وانی
 ۴۴ مکتوبه تا ^{مجلس} ترفاضاتی لغا هوای دولتیه ارسال کتبه مقضاتک سبانه
 دانایه و مکتوبه اعاده نه هکت

بروید اتا - مجید تقی

Rayak-Hama demiryolunun Halep'e kadar uzatılması.

Sadâret-i uzmâ Mektubî Kalemî

Numara: 97

Tarih-i Tesvîdi: 22 Cemâziyelâhir sene [1]323, 10 Ağustos sene [1]321 (22 Ağustos 1905)

Tarih-i Tebyîzi: 27-15

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine

Rayak-Hama demiryolunun Halep'e kadar temdîdine dair Şam-Hama Demiryolu Şirket-i Osmaniyesi'yle mün'akid 13 Rebûlevvel 1323 ve 5 Mayıs 1321 - 18 Mayıs 1905 tarihli mukâvele-i mutazamminenin sekizinci maddesi mücebince şirketin Şam-Müzeyrib hattından dolayı mevcut olan talep ve davasından ferâğatını hâvî hükûmet-i seniyyeye i'tâsına mecbur olub ahîren ictimâ eden hissedârân-ı heyet-i umumiyesinin tasdikini mutazammın olarak şirket-i mezkûre tarafından ahîren i'tâ ve 14 Cemâziyelâhir sene [1]323 tarihli ve 97 numrolu tezkire-i devletleriyle isrâ olunan ibrâ-nâme iş'âr-ı âlîleri vechile Divan-ı Hümâyûn Kalemî'nde hıfz olunarak bunun kalem-i mezkurce musaddık bir nüshası evvelce gönderilen muvakkat ibrâ-nâme ile beraber lefen savb-ı devletlerine irsâl kılınmış olduğu beyânıyla tezkire.

İş'ârât-ı aliyye ve mektubu mücebince

مدرسه علمیه عالی قزوین

۴۰

شماره	تاریخ	موضوع	محل
۱۱	۱۳۰۵	تجارت و بافندگی	قزوین

مدرسه علمیه عالی قزوین

۹۷

تجارت

بیاورد و با خود ببرد حلب قدر نمیدیند و از شام همانجا بویوت شرکت عثمانیه سیام
 منفرد ۱۴ اسفند ۱۳۰۵ و ۱۸ ماسی ۱۳۰۵ تا تاریخ مفاد و مقصود است
 ماده و بیستم شرکت شام ضریب خطنه طولی موجود اوله طلب در عمارت
 فراغتی حاد و حالت سینه با عقه مجبوراً هوا ایضا اجتناب این حد در این
 جهت محو شد تصدیق نشود اوله در شرکت مذکور طرفه ایضا اعمه
 و ۱۴ عمارت اوله تاریخ ۹۷ در اوله در اوله اسرار نامه ابرنامه
~~باید در این خط اوله در~~ استماع این خط اوله در اوله در اوله در اوله
 اوله در اوله در اوله در اوله در اوله در اوله در اوله در اوله در اوله
 ابد بر لفظ صاحب و قدر این استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت

استقامت استقامت

Halep vilayetinin elektrikle aydınlatılması ve elektrikli tramvay hattının kurulması.

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Teşrifat-ı Umumiye Dairesi

Şam şehri için ihsân buyurulan ayn-ı şerâit ve müddet ile Halep şehrinin elektrik ile tenvîri ve elektrik ile cerr olunmak üzere tramvay hattı te'sis ve işledilmesi imtiyâzının Felemenk Devleti tebaasısından Mösyö Con Buter (?) nâmına i'tâsı hakkında irâde-i mekarim-âde-i hazret-i veliyyü'n-nimet-i bî-minnet-i a'zamîlerinin âtîfet-i efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulması istirhâm ve istid'âsına cür'et kılındığı ma'rûzdur.

Fî 17 Kanun-i sani sene [1]321

Abd-i memlûkları Ali

İbrahim kulları

بلد زسرای لهما یونی
تریفاتا محمودی دژدهی

شام شهری اجمونه اها به یور بلده عجه سراط و مدنه به صلب
شربک اندیشه بد خویری و اندیشه بد جرد و نونه او زره تراوی
خفته تایی و بندگی اعتباریک فلک دوتی بنده سنده موسیو محمودی نور
نامه اعصی خفته اراده مطا. معاده خفته و نغمه نغمه اغنمیدیک
عاطفته اوای نوع و صدو. جهای از علم دانغانه جزان قوتی مودنه

کاتبه ایلی
۱۳۱۱

ایرلهم قولری

عبدمنصوره
عالمه

Anadolu, Halep ve Bağdat demiryollarının inşa ve temdidi hakkında.

Ticaret ve Nâfia Nezâreti

Anadolu hattının suret-i temdidi hakkında Anadolu Demiryolu Şirketi Müdürü Mösyö Hugenin (Huguenin) tarafından takdim kılınan tezkerenin tevdî'iyle cânib-i Bâbîâli'den tebliğ kılınan irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhîleri mantûk-ı âlîsi üzere ol vakit mûmâileyh ile cereyân eden müzâkerâtın tafsilâtı 4 Mart sene [1]324 tarihli tezkire-i acizî ile Bâbîâli'ye iş'âr kılınmış idi. Bu kere şerefyâb-ı telakkub olduğum emr u fermân-ı hümâyûn-ı hazret-i hilâfet-penâhîlerine imtisâlen şirket memurlarıyla tekrar müzâkere olunduk da hulâsa-i ifadeleri tezkere-i mezkûrede dahi iş'âr olunduğu üzere Düyûn-ı Umumiye'ye muhassas vâridât fazlasının tezâyidinden ve bunun Bağdad demiryolunda temdidi masârıfına ihtisâsından ve Bulgurlu'dan Haleb'e kadar dört yüz doksan kilometre ve memâlik-i menâ'at-ı mevki'esi cihetiyle orada demiryol hattı inşası masârıf-ı külliyyeye muhtac olub ber-mûceb-i mukâvelenâme beher kilometrenin inşâatı için senevî muayyen olan on bir bin frank te'minât akçesi kifayet etmeyeceğinden bahisle Bulgurlu'dan Haleb'e kadar dört yüz doksan kilometre mesafenin masârıf-ı inşâiyyesi için kilometre başına senevî on üç bin beş yüz on yedi frank tahsîsiyle bunun on bir bin frankdan fazlası olan iki bin beş yüz on yedi frankın Haleb'den ileriye dört yüz doksan kilometre ve hatt inşasında onların te'minât akçesinden mahsûbu ve surete muvâfakat olunmadığı hâlde Haleb'den Mardin civarında Halif nâm mevki'e kadar inşa olunacak hatt, masârıfı bi'n-nisbe ehven idüğünden bu kere inşa olunacak hattın Bulgurlu'dan mezkûr Halif'e kadar sekiz yüz kilometre olarak inşası ve bu hâlde ber-mûceb-i mukâvele beher kilometre için on bir bin frank hesabıyla sekiz yüz kilometrenin masârıf-ı inşâiyyesi için üç yüz seksen yedi bin iki yüz lira ve beher kilometresi dört bin beş yüz frank hesabıyla işletme masârıfı için yüz elli sekiz bin dört yüz lira ki, cem'an senevî beş yüz kırk beş bin altı yüz lira tahsîsi ve bundan Düyûn-ı Umumiye'ye muhassas vâridât fazlası olan üç yüz altmış sekiz bin lira ba'de't-tenzîl üst tarafı olan senevî yüz yetmiş yedi bin altı yüz liranın Hazine-i celîlece başkaca karşılık irâesiyle te'min-i tesviyesi suretlerinden ibaret olub hattın temdidi gerek hükûmet-i seniyyenin gerek şirketin menâfi'-i muktezâyâtından ise de mukaddemâ Konya'dan Bulgurlu'ya kadar inşa olunan iki yüz kilometre hattın masârıfı pek hafif olarak birinci teklif vechile Haleb'e kadar inşa olunacak dört yüz doksan bir kilometre kısım masârıf-ı inşâiyyesi ziyadece ise Bulgurlu hattı masârıf-ı inşâiyyesinden tasarruf edilmiş olması tabîî olan akçenin ve ileride Haleb'den öteye yapılacak düz mahaller masârıf-ı inşâiyyesinden kalacak akçenin karşılık ittihâzıyla hüküm-i mukâvelenin muhafazası iktizâ edeceği ve Bulgurlu'dan Haleb'e kadar yapılacak hatt için te'minât akçesi olmak üzere kilometre başına senevî on bir bin frank yerine on üç bin beş yüz on yedi frank itâsı

hâlinde ber-mûceb-i mukâvele muayyen olan inşâât ve işletme masârifından fazla beher kilometre için iki bin beş yüz on yedi frank hesabıyla senevî elli dört bin bu kadar lira i'tâsı lâzım gelerek eğerçi işbu iki bin beş yüz on yedi frank ileride yapılacak hatların te'minât akçesinden tenzîl edilecek yani ileride yapılacak dört yüz doksan bir kilometre hattın inşasında beher kilometresi için on bir bin frank yerine sekiz bin dört yüz seksen üç frank verilecek ise de ilerideki hattın inşası zamanına değin açıktan senevî elli dört bin bu kadar lira fazla verilmiş olacağı ve bu akçenin mahâll-i mahsûbu dahi kalmayacağı gibi hattın vâridât-ı cedîde buldukça kısım kısım inşası mukarrer olmasıyla ikinci teklif veçhile Düyûn-ı Umumiye'den muhassas vâridât fazlasından başka Hazine-i celîleden de senevî yüz yetmiş yedi bin altı yüz liranın karşılık irâesiyle te'min-i tesviyesi ise muvâfık-ı hâl ve maslahat olamayacağından bahisle hattın ikinci teklif veçhile Halif nâm mevki'e kadar sekiz yüz kilometre temdîdi takdirinde beher kilometresi için ber-mûceb-i mukâvele on bir bin frank hesabıyla senevî üç yüz seksen yedi bin iki yüz lira tahsis-i iktizâ edip bundan Düyûn-ı Umumiye'ye muhassas vâridât fazlası olan salifü'z-zikir üç yüz altmış sekiz bin liranın tenzîli hâlinde on dokuz bin bu kadar lira açık kalacağı ve bunun da Hazine-i celîlece karşılık irâesiyle te'mini kabil olacağı misillü işletme masârifî olan yüz elli sekiz bin dört yüz liranın dahi nısfının inşâ olunacak hattın şirketçe istifa olunacak işletme hâsılâtından tesviyesi ve diğer nısfının hattın ikmâl-i inşası sekiz sene kadar zamana muhtac olduğundan o vakte kadar Düyûn-ı Umumiye'ye muhassas vâridâtın şimdiki nisbetle tezâyüd edecek mikdarıyla Konya ovasının irvâ ve iskâsından dolayı Konya hattının tezâyüd edecek hâsılâtından hükûmet-i seniyyeye aid hisseden karşılık irâesiyle te'mini mümkün olabileceği taraf-ı acizânemden dermiyân olunması üzerine bu suret-i muvâfık hak ve hakikat olduğunu itiraf ile beraber işletme masârifî karşılığı dahi şimdiden hükûmet-i seniyyece te'min olunmadıkça tahvilât ihracı kâbil olamayacağı beyânıyla hattın Bulgurlu'dan Halif'e kadar ber-mûceb-i mukâvele beher kilometresi için on bir bin frank te'minât akçesi verilmek üzere inşâ olunmak ve şu kadar ki, Bulgurlu'dan Haleb'e kadar olan kısım için beher kilometresine on üç bin beş yüz on yedi frank verilmek ve kısım için fazla verilecek iki bin beş yüz on yedi frank Haleb'den Halif'e kadar inşâ olunacak kısmın masârif-ı inşâiyyesi karşılığı hükûmet-i seniyyece her ne vakit tedarik ve te'min olunur ise fazla verilen iki bin beş yüz on yedi frank o kısmın te'minât akçesinden tenzîl edilerek o kısım dahi şirketçe inşâ edilmek hususu şirket memurları tarafından irâd olunmuş ve bu suret-i teklif evvelin aynı idüğünden taraf-ı çâkerânemden tekrar i'tâ-yı izahât edilmiş ise de bu hususda irâe-i sebat olunmasına ve izahât-ı ma'rûzeyeye nazaran helâl-i mu'dilât-ı umûr olan re'y ve fermân keramet-unvan hazret-i hilâfet-penâhîleri her ne veçhile şeref-sudûr buyurulur ise isabet onda olmakla kâtibe-i ahvâlde emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimizindir.

Fi 2 Rebûlâhir sene 1326 ve fi 20 Nisan sene [1]324.

Ticaret ve Nâfia Nâzırı
abd-ı memlûkları
Zihni

حاله اوله طرفه بون بون بر ايه حيوه قله عيني و بونده فريده عبيد ج قايه سولوه اار سيبه تا عيني قايي اوله عيني مملو ايسنه مملو اوله بون اوله
 سزيبون درنه بون ايران دني نقصان انا اوله عبه خطان سزيبه استفا اوله عبه ايسنه هملاسه نه سويس و درنه نقصان خطان انا
 اناسي سزيبه قد - زماه مخاي اوله بونده او دونه قد - رونه عوبوبه خطان داره انا سزيبه سزيبه زياده به حين مفدا به فوياده سزيبه
 ارا و اسفاسه نه طولون قويه خطان زياده به حين هملاسه به حكومت سزيبه عاوه هرده قايه سولوه اار سيبه تا عيني مملو اوله بون عيني طرف
 عا جزانه مده در مجابه و مسم او زرينه بوسورت موافقه عوه و حقيقت اوله عيني اعتراف ايد بر اار ايسنه مملو قايه سولوه دني سزيبه مده
 حكومت سزيبه ج تا مبه اوله قد فوياده اعتراف قايي اوله عيني با يده خطان با عوليه به كهالته قد - بر موجب مفادله بهر كه اوله دني عيني
 او به برين زانوه تا ايلات افرس و برين او زره انا اوله عبه و سوتو كه بقوليه نه عبه قد - اوله عيني عيني بهر كه اوله دني سزيبه مده
 به بون اوله بدي زانوه و برين و بوقسم عيني فصد و برين عيني ايج به به بون اوله بدي زانوه هملاسه به كهالته قد - انا اوله عبه مملو مملو
 اناسي قايه سولوه حكومت سزيبه ج كهانه وقت نازك و تا مبه اوله ايسنه فصد و برين ايج به به بون اوله بدي زانوه اوشمان تا ايلات
 افرس نه تزيق ايد بديك اوقسم دني سزيبه انا اوله عيني سزيبه مملو قايه سولوه اار سيبه تا عيني مملو اوله عيني طرف ايد بديك
 ايد و انا نه طرف جهانه مده ندر اعطاي ايفاعا انا ايسنه به ده بو خصوصه انا تا ايلات ايسنه و ايفاعا مملو مملو قايه سولوه اار سيبه تا عيني مملو
 امو اوله بدي زانوه و فرمن كرايه عنوانه عهده عهده عهده انا و جهده سزيبه مملو ايسنه انا و ايله قايه انا اوله امو فرمانه
 حضرت دني انا مملو مملو - انا - سزيبه مملو مملو - انا - سزيبه مملو مملو

عاينه و ايله قايه
 عهده مملو مملو
 عهده

اناطولی خطین صورت نمیدی عقدہ انطولی نوبولر شکی مدبری موسیو لکونکہ طرفتہ تقدیم نمائے مذکرہ نان تو بدعید جانبہ با علیکہ
 تسبیح نمائے بارہ سبب حضرت خدیو قیامی مدعو علیکس اوزرہ اولوق موسیو لرا بد جہادہ بدہ مذکرانہ تفصیلاً ۴ مارچ ۱۹۱۳ تا ۱۵ ذی الحجہ ۱۳۳۲
 عجزی ایہ با علیطیہ استقامت ایدی بوکرہ سفیاء تقیہ اولینیم اردو فریضہ لکھنؤ حضرت خدیو قیامی مدعو لکھنؤ انشا شرکت ماوراء النہر
 مذکرہ اولدندہ خدمت افادہ لری مذکرہ نکورہ دردی استعار اولین اوزرہ دہوہ عمویمہ شخصہ واردات قصہ سن زیادہ نہ دہونہ
 بغیر دہوہ پرتوی مدبری مصارف اشخاص نہ دہوہ لری بد عید نہ درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن ساعتہ موفیوس برینبہ اوزرہ نوبولر خط
 اناسکی مصارف کدیہ محتاج اولوب بموجب مفاد نامہ برکیونر و کندن انشا ایچینہ سوی معیہ اولدہ اوزرہ بریہ فرانہ نامینات ایچینہ کفایت
 ایچینہ کفایتہ بغیر لری بد عید نہ درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن مصارف اناسکی ایچینہ کیونر و کندن سوی اولدہ اوزرہ بریہ لری بد عید
 فرانہ تخصیصہ یونان اولدہ بریہ فرانہ قلمس اولدہ ایچینہ بریہ بوزہ اولدہ بری فرانہ عیدہ ایدرہ درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن خط اناسکی
 انذک نامینات ایچینہ محسوس و لومورہ موافقت اولریمی علیکہ عیدہ ماریدہ جو اوزرہ کفایت نام موقوف نہ انشا اولدہ عیدہ خط مصارف بریہ
 لکھنؤ ایدرہ کندن بوکرہ انشا اولر عیدہ خطان بغیر لری نہ نکورہ کفایت نہ سز بوزہ کیونر و اولدہ فرانہ اناسکی بموجب مفاد برکیونر و کندن
 اولدہ برین فرانہ حسابہ سز بوزہ کیونر و کندن مصارف اناسکی ایچینہ اوزرہ بوزہ کندن بریہ ایچینہ بوزہ لری دہوہ کیونر و کندن درت بوزہ فرانہ
 حسابہ انشا مصارف ایچینہ بوزہ الا سز بوزہ درت بوزہ لری ک جمعاً سوی لری بوزہ فرانہ بریہ ایچینہ بوزہ لری شخصی و بوزہ دہوہ عمویمہ شخصی
 واردات قصہ سن اولدہ اوزرہ بوزہ لری بعد التریق اوست طرف اولدہ سوی بوزہ کندن بریہ ایچینہ بوزہ لری فرانہ عیدہ بریہ فرانہ فرانہ
 اوزرہ سبب نامینات ایچینہ صورتہ نہ حساب اولوب خطان نمیدی ککن حکومت سبب نان ککن سکتان شخصی مقصود نہ ایدرہ بموجب فرانہ
 بغیر لری نہ انشا اولدہ ایچینہ کیونر و کندن مصارف بیہ خفیصہ اولر نہ برخی تقیصہ و اولدہ عید نہ انشا اولر عیدہ درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن
 مصارف اناسکی زیادہ جزیسہ بغیر لری خطان مصارف اناسکی نہ تقدیر ایدرہ اوستی عیدہ اولدہ فرانہ و ایدرہ عیدہ اوزرہ باید عیدہ
 دوز کندن مصارف اناسکی نہ قادر عیدہ فرانہ قایم اولدہ حکم مفاد نامہ محال کندن انشا ایدرہ عیدہ و بغیر لری نہ عیدہ باید عیدہ خط
 ایچینہ نامینات ایچینہ ایچینہ کیونر و کندن اوزرہ کیونر و کندن سوی اولدہ بریہ فرانہ بریہ اوزرہ بری فرانہ اعطاس علیکہ بموجب مفاد
 معیہ اولدہ اناسکی انشا و انشا مصارف نہ قطعہ برکیونر و کندن ایچینہ بریہ بوزہ اولدہ بری فرانہ حسابہ سوی الا درت بوزہ بودہ بر اعطاس
 لازم کندن اگرچہ استوای بریہ بوزہ اولدہ بری فرانہ ایدرہ باید عیدہ عیدہ نامینات ایچینہ سز بوزہ لری ایچینہ ایدرہ باید عیدہ
 درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن اناسکی بہر کیونر و کندن ایچینہ اولدہ بریہ فرانہ بریہ سز بوزہ لری سز بوزہ اوزرہ فرانہ درت بوزہ حسابہ ایدرہ
 ایدرہ کی خطان اناسکی زمانہ دکنہ جیفہ سوی الا درت بوزہ بودہ بریہ فرانہ درت بوزہ اوزرہ عیدہ عیدہ عیدہ عیدہ عیدہ عیدہ عیدہ عیدہ
 خطان واردات عیدہ بوزہ فرانہ قسم قسم اناسکی مفاد اولدہ ایچینہ تقیصہ و اولدہ دہوہ عمویمہ شخصی واردات قصہ سن فرانہ عیدہ
 سوی بوزہ کندن بریہ ایچینہ بوزہ لری قایم اولدہ اوزرہ سز بوزہ لری موافقت علیکہ درت بوزہ طغیانہ برکیونر و کندن عیدہ عیدہ
 کفایت نام موقوف نہ سز بوزہ کیونر و کندن تقدیر نہ بہر کیونر و کندن ایچینہ بموجب مفاد اولدہ بریہ فرانہ حسابہ سوی اوزرہ سز
 بریہ ایچینہ بوزہ لری شخصی مقصود ایدرہ بوزہ دہوہ عمویمہ شخصی واردات قصہ سن اولدہ سز بوزہ لری سز بوزہ لری فرانہ

Bağdat Demiryolu'nun doğrudan doğruya Halep'ten geçirilmesi.

Bâbîâli

Meclis-i Mahsûs

3594

Bağdad demiryolunun ahali-yi mahalliyenin istid'âsı veçhile doğrudan doğruya Haleb'den geçirilmesi münasib ise de mezkûr demiryol mukâvelenâmesinin birinci maddesine nazaran hatt-ı aslînin madde-i mebsûtada muharrer nikâtdan inhirâf ile diğer bir istikâmet takib etmesi şirketin istihsâl-i muvâfakatına mütevakıf olduğundan evvel emirde şirketle müzâkere-i keyfiyet olarak neticesinin inbâsı hakkında sebk eden karar ve iş'âr üzerine Ticaret ve Nâfia Nezâreti'nden vârid olub melfûfuyla miyâne-i acizânemizde kîrâet olunan tezkerede bu husus hakkında tekrar tedkikât-ı lazime icra ve hattın tûlu uzayıb da te'minât akçesi yüzünden hükûmetin fazla taahhüd altına girmemesi ve demiryol ile nakl olunacak eşya için dahi fazla ücret verilmemesi cihetleri nazar-ı itibara alınarak haritalarda muhtelif istikâmetler tedkîk olunduk da, hattın Katme-Müslimye tarîkıyla imrârı ve yine Müslimye tarîkıyla Bağdad cihetine istikâmet eylemesi muvâfık ve bu istikâmetin eski güzergâha nazaran yedi buçuk kilometre kısa olacağı anlaşılaraq bi'l-müzâkere şirketin muvâfakatı dahi istihsâl kılındığı ve istihsâl kılındığı ve esasen hattın Haleb'den imrârında mahzûr-ı askerî olmadığının bi'l-muhabere Harbiye Nezâreti'nden bildirildiği beyânıyla ifa-yı muktezâsı dermiyân olunmuş ve cümle-i iş'ârdan bulunduğu veçhile bu kere tensib edilen istikâmetde mukâveleten muayyen nikâtdan yalnız Telû'l-Habeş noktası haric kalmakda ise de Haleb gibi bir merkez-i mühimin bu suretle doğrudan doğruya güzergâha tesadüf etdirilmesi bi'l-vücut haiz-i muhassenât görüldüğünden inşaatın o vechile icrası için şirkete tebligât ifasının nezâret-i müşârunileyhâya iş'ârı bi't-tezekkür salifü'l-beyân tezkire melfûfuyla arz ve takdim kılınmış olmakla kâtibe-i ahvâle emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimizindir.

Fî 29 Zilkade sini [1]328, fî 18 Teşrîn-i Sâni sene [1]326

Sadrzam (imza: İbrahim Hakkı), Şeyhülislâm (imza: Musa Kâzım), Evkâf-ı Hümayûn Nâzırı (imza: Ali Haydar), Adliye Nâzırı ve Şûrâ-yı Devlet Reisi (mühür: Mehmed Necmeddin), Hariciye Nâzırı (imza: Rifat), Dahiliye Nâzırı (imza: Talat), Harbiye Nâzırı (imza: Mahmud Şevket), Maliye Nâzırı (Cavid Bey, bulunmadı), Bahriye Nâzırı (imza: Mahmud), Maârif Nâzırı (imza: Emrullah), Ticaret ve Nâfia Nâzırı (imza: Halaçyan), Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nâzırı (imza:)

کریه

بعد از منور بودن اهل اجداد استعاضی و جود لوی غیری به لوی بی حلیه به کویس مناسبه ایچم نهدر منور بود معادله نام سنک بر منور
 نظر اخط اصیبت ماده بسره ده محرر نقالده تحریک ایند ویکر بر استقامت تعقیباً بحسب شرکت استقامت موافقته متوقفه علمیه سنه ۱۳۲۲
 شرکت مذکوره کیفیت علمیه به بیخیم سنک اینکس عقده سعیدیه به قرار و اشعار و وزیر تجاره و نافعه نفع نونه در اول به تصرف بیایه عاقر
 قرائت و نامه نهدر بر خصوص عقده تکرار تعقیبات لازم جهت و خطرات طوطی اوز لوییدم تا نیابتاً بحسب یوزنه حکومنت وقت تعویذ
 کیماس و منور بود ایند نقل اوله جبهه آسیا بحیره و ضو نهدر اجرت و برکاس جوی نقال اعتباره لایزه حریم کرده مختلف استقامت سنه ۱۳۲۲
 خطرات کلیم سعیدیه بر یضد ساری و به سعیدیه بر یضد بغداد حجه نوبه استقامت بحسب نوبه و بر استقامت است که کدر کاه نظر بر یضد
 کیوت و نوبه و نوبه اکتلا بقره باذکره شرکت موافقت و ضوا استقامت قذیفه و اساساً خطرات سعیدیه ساری محذور سعیدیه و نوبه
 با تخایره سعیدیه نفع نونه سعیدیه بر یضد بیاید ایفای مقضای در سیاه انجمن و جدا افتاده به بلایین دعوی بکره شیبیه بر یضد استقامت
 معادله بجه نقالده باید ترخیصه نقض س خارج قاضیه ایچم حلیه کی بر مرکز و محکم بر صدر نهدر لوی غیری به لوی غیری کدر کاه نقض
 ایستایس با نوبه حازر حیات کور نمانده ان آنک او و جود اجلاس بحیره شرکت جلیفایه ایضاً نفع نونه ساری ایستایس کدر
 ساری ایستایس نهدر سعیدیه عهده و تعقیب قضا کلامه قاضیه حاکم استقامت حقیقت در وقت کدر ساری حاکم لوی غیری ایستایس

زهدی ناله	خارج ناله	عماد ناله	ادوات ناله	تجود اسلام	صد اعظم
کلمه	قصه	عزت بیس	عوج	موسیقی	کلمه
اور ماه و معادله	تجاره و نافعه ناله	معادن ناله	بجه ناله	مال ناله	حبه ناله
در احوال ناله	جهان بحیاط	ارابه	محرر	قادیله	کلمه
مادر کلام				بکره ناله	

Dersaadet ciheti

د-م-ط-ر-ت
1900

Katme

قاطمه

Tel-Habeş

تل حبيش

Eski güzergâh ve Tel-Habeş-Haleb Şubesi

اینگله کورس و
قی صبه عسکره
بکی نظیف قیارت

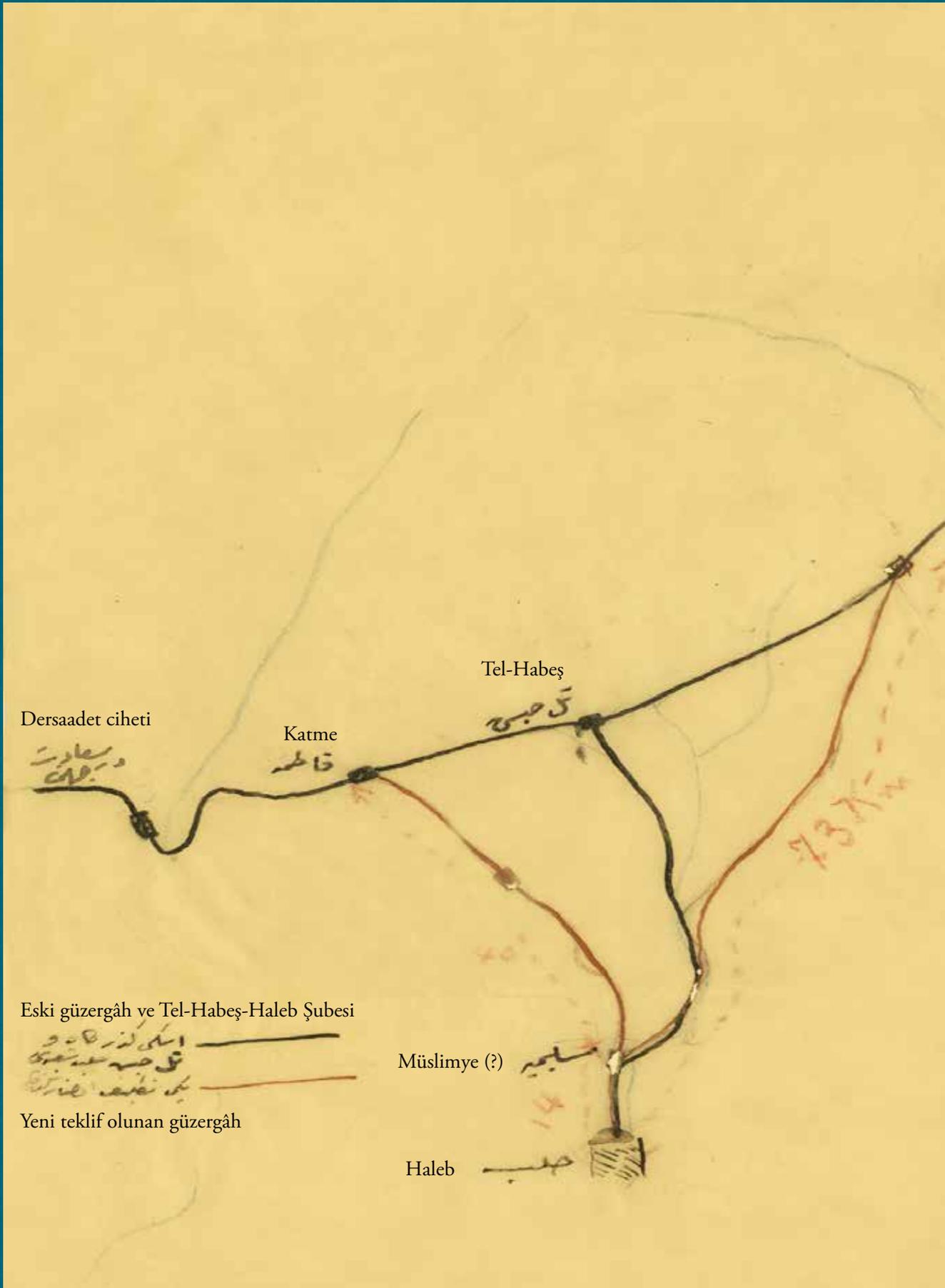
Yeni teklif olunan güzergâh

Müslimye (?)

مؤسلمیه

Haleb

حلب

Bağdad ciheti

بغداد جہتی

Halep'te Hilan karyesindeki su yollarının tamiri için Halep muhassıllık malından sarf olunan mebalığın Halep Kadısı Mehmed'in keşf defteri mucebince irad ve masrafına dair suret-i ruznamçe.

Sahh

Hazine ola buyuruldu

Be-cihet _____ i

Tamir ve ta'zîl-i râh-ı âb-ı Kanat ki an-karye-i Haylan be-medîne-i Haleb, cereyân-gerde ve mecrâ-eş beher sene an-cânib-i Muhassıl-ı Haleb tamir ve ta'zîl şüden âdet-i kadîme bûde ve der-sene 1119 bâyin kadar meblağ an-mal-ı Muhassıllık-ı Haleb an-vâcib sene 1119 be-ma'rifet-i el-Hâc Veli Ağa, Muhassıl-ı Haleb, tamir ve ta'zîl şüde ve hâlâ berây-ı irâd ve masraf an-cânib-i Muhasebe-i Evvel tezkire-i Hazine nüvişte ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyye keşf-i Mevlana Mehmed, kadı-i Haleb, fi 9 Rebîülevvel sene 1119 ve derkenar ve telhis ve fermân-ı âlî ve bâ-fermân-ı şerif

guruş-ı esedi

450 fi: 160

[Yekûn] 72000

Yalnız dört yüz elli kuruş ki yüz altmış akçeden yalnız yetmiş iki bin akçedir

Tahrîren fi 10 Muharrem sene 1120

Mahsûb _____

Fî gurre-i S sene 1120 an-akçe-i Mukâtaât-ı

Muhassıllık-ı Haleb, vâcib sene 1119 an-yed-i Osman Çelebi an-cânib-i

Mustafa Efendi Muhasebe-i Cizye

و در حلب

تعمیر و تعزیر راه آب قناه که عن قریه : حیلان بمدینه : حلب جریان کرده و محترایش مهر سنه عن جانب تحصیل حلب تعمیر و تعزیر شدن عاده قدیمه بوزه و در سنه ۱۱۱۹ باین قدر مبلغ عن مال تحصیل حلب عن واحد سنه ۱۱۱۹ بمعرفت الحاج ولی اغا تحصیل حلب تعمیر و تعزیر شده و حالا برای ایراد و مصرف عن جانب محاسبه : اول تذکره خزینه نوشته بر موجب تحت شرعیه کشف مولانا محمد قاضی حلب فی ۹ ربیع الاول سنه ۱۱۱۹ و در کنار و تلخیص و فرمان عالی و ما فرمان شریف

عروسی

۱۶۰

۷۴۰

یا لکر در تیوز الی عزیرشکه یوز التمشرا فجه دن یا لکر تیشن یکی بید الفجه

تعمیر بر افی ان محرم سنه ۱۱۲۰

مجلس در ...
مجلس در ...
مجلس در ...

نو

Sultan Süleyman'ın Halep İç Kalesi'nde bina eyledikleri Satura nam sebilin nezaretinin ber-muceb-i şart-ı vakıf uhdesine tevcihi hakkında Halep Dizdarı Mustafa tarafından yazılan ve beratı merbut istida.

TUĞRA

(Süleyman bin İbrahim Han muzaffer daima)

*Nişan-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultanî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî
nüffize bi'l-avni'r-rabbânî ve bi's-savbi's-samadânî hükmü oldur ki;*

Akzâ-yı kuzâtü'l-müslimîn Halep Kadısı Mevlana Ebubekir zîde-fezâilî Divan-ı Hümayûnuma arz gönderib, Haleb'de vâki merhûm ve mağfûrunleh Sultan Süleyman Han tâbe-serâhunun Haleb'in İçkalesinde bina eylediği Satura demekle ma'rûf olan sebîlin nezâreti kale-i mezbûre dizdarı olanlara meşrût sebîl-i mezbûrun suyunu çeken katırlarının alık ve kendir ve sair levâzım ve mühimmâtına tayin olan Cebel-i Sem'an nahiyesinde vâki Anari nâm karye sebîl-i mezbûr nâzır olan dizdar zabt ve tasarruf idib hâsıl olan mahsûldan şart-ı vâkıf üzere sebîlin mühimmâtına sarf ede gelmekle hâliyâ kale-i mezbûre dizdarı işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hakanî fermân-ı yarlıg-ı belig-i mükerrermet-unvan-ı tâcdârî Kaya Mustafa zîde hıfzıhu karye-i mezbûre reâyâsına tohum ve akçe verib mamûr ve abâdân idib hizmet-i lazimesin kemâ-yenbağî edâ eylediğinden gayrı karye-i mezbûre reâyâsı ef'âl ve akvâlınden rızâ ve şükran üzere iken medine-i Haleb sükkânından Bağdadîzâde Ahmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile nezâret-i mezbûreyi üzerine berât etdirib dizdar-ı mezbûr Kaya Mustafa'ya küllî gadr etmeğın zikrolunan nezâreti, mezbûr Kaya Mustafa zîde hıfzıhuya tevcih olunmak bâbında inâyet rica etmeğın Hazine-i Âmiremde mahfûz olan Başmuhasebe defterlerine nazar olunduk da nezâret-i mezbûr Bağdadîzâde üzerinde olduğu derkenar olunup arz olunduk da hakkında mezîd-i inâyet-i padişahanem zuhûra getirip mevlana-yı mûmâileyhin arzı ile kadîmden ola geldiği vech üzere yine kale dizdarı Mustafa'ya tevcih olunmak fermânım olmağın bin yüz iki Rebûlâhîrinin yirminci gününden bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki; mezkûr Mustafa varib sebîl-i mezkûreye nâzır olub ve karye-i mezbûreyi emr edile geldiği üzere zabt idib ve hâsıl olan mahsûlât ve rüsûmâtı sebîlin suyunu çeken katırların alık ve kendir ve sair levâzım ve mühimmâtına şart-ı vâkıf üzere kemâ-yenbağî harc u sarf eyledikten sonra zikrolunan Bağdadîzâde Ahmed ve âhardan hiç âhad mâni ve mezâhim olmayıb dahl ve taarruz kılmaya, şöyle bileler alâmet-i şerifime itimad kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi'l- tasi' ve'l-işrîn şehr-i Rebîülâhir sene isna ve mie ve elf
Mahrusa-i Kostantiniye

Dizdarlık kaydı derkenar ola

Sahh

Haleb Kadısı Mevlana Ebubekir, Divan-ı Hümâyûnuma arz gönderib, Haleb'de vâki [*merhûm ve mağfûrunleh Sultan*] Süleyman Han tâbe-serâhun Haleb'de İçkalesinde bina eylediği Satura demekle ma'rûf sebîlin nezâreti kale-i mezbûre dizdarı olanlara meşrûta olmakla sebîl-i mezbûrun suyunu çeken katırların alık ve kendir ve sair levâzım-ı mühimmât tayin olan Cebel-i Sem'an nahiyesinde vâki Anari nâm karye-i sebîl-i mezbûr nâzırı olan dizdar zabt ve tasarruf idib hâsıl olan mahsulatı şart-ı vâkîf üzere sebîlin mühimmâtına sarf ede gelmekle hâlâ kale-i mezbûre dizdarı Kaya Mustafa, karye-i mezbûre reâyâsına tohum ve akçe verib mamûr ve abâdân idib hizmet-i lazimesin kemâ-yenbağî eda eylediğinden gayri karye-i mezbûre reâyâsı ef'âl ve akvâlinde rızâ ve şükran üzere iken medine-i Haleb sükkânından Bağdadîzâde Ahmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile nezâret-i mezbûreyi üzerine berât etdirdib dizdar-ı mezbûr Kaya Mustafa'ya küllî gadr etmeğın zikrolunan nezâreti, mezbûr Kaya Mustafa'ya tevcîh olunmak bâbında inâyet rica etmeğın nezâret-i mezbûr Bağdadîzâde üzerinde olduğu derkenar olunduk da kadîmden [*ola geldiği vech üzere yine kale dizdarı Kaya*] Mustafa'ya tevcîh olunmak fermân-ı âlî sâdır olmağın fi 20 R sene 1102 berât verildiği defterde mestûrdur. Fermân devletli sultanımındır.

Fi 8 Ra sene 1122

Ber-mûceb ___ i

Defter-i Hazine-i âmire

Cemaat _____-i

Mustahfizân-ı Kale-i Haleb

Abdurrahman

Dizdar

Yevm

40

Ref-şüd _____

becâ-yı sahib-i evvel Mustafa âmed idare-i

sebîl ki hilâf in dizdarı Abdurrahman

ilgâ-şüd bâ-mukabili-i ulufe-i mahlûl-ı sipah

ve silahdar yevm 151 ki hazine-mande şüd ber-mûceb-i arzuhâl

ve bâ-rüüs-ı hümâyûn el-vâki fi 24 M sene 1122

Vech-i meşrûh üzere dizdarlığı mezbûr yevmî kırk akçe ulufe ile mezbûr Mustafa'nın üzerinde ve abâ an-ced babası dirliği olup azl icab eder hali yok iken âhardan Abdurrahman, hazine mande eylediği yüz elli akçe ulufe mukâbelisinde üzerine alub gadr etmekle merkûm Mustafa sahib-i evvel olmakla sipah mahlûllerinden tedarik eylediği yüz elli bir akçe sipah esâmîleri hazine-mande ve mukâbilisinde ulufesin vermek şartıyla Abdurrahman ref'inden tevcîh etmiş olunup bin yüz yirmi iki [*Muharreminin yirmi*] dördüncü günü verilen rûûs-ı hümayûn mücebince mahalline kayd olundu. Tarih-i mezbûrda Mustafa'ya [*belge kopmuş*] fermân devletli sultanım hazretlerindir. Fi 13 Ra [*belge kopmuş*].

Havlan köyünden Halep'e akan su yollarının tamiri için Halep muhassılının muhasıllık malından verdiği mebalığın irad ve masraf tezkeresinin verilmesi.

Sahh

Telhisi mûcebince tezkiresiyle verilmek buyuruldu.

4 C sene [1]150

Arz-ı bendeleridir ki;

Haleb kurbunda vâki Havlan (Haylan) karyesinden nefsi Haleb'e cereyân eden Kanat suyunun yolları tamir için beher sene Haleb Muhassıllığı malından dört yüz kuruş verile gelmekle yüz kırk dokuz senesinde dahi masârıf-ı mezkûru müş'ir Haleb kadısının verdiği hüccetler mûcebince meblağ-ı mezbûr muhassıl-ı merkûmun hesabına mahsûb için irâd ve masraf tezkiresi verilmek bâbında fermân devletli saadetli sultanım hazretlerindir.

Tezkire dâde

Fi 9 C sene [1]150

Ücret-i katibe

Es-seyyid mahâll-i vâkıf el-Kadı bi-medîne-i Halebü'l-mahrûsa

nemekahu el-fakir ileyhi azze şânühü

gufire leh

(mühür)

Berâ _____ yı

masârıf-ı tamirât bazı mevâzi'-i râh-ı âb-ı Kanat an-karye-i Havlan

be-Haleb cereyân-gerde ve bazı mevâzi'-eş ber-vech-i mu'tâd beher sene

an-cânib-i muhassıl-ı Haleb tamir ve termîm ve masârıfeş an-mal-ı mezbûre

ber-vech-i ocaklık tayin-şüd

fi sene

kuruş

400

An-mal _____ ı

Muhassıllık-ı Haleb ber-vech-i ocaklık

Tayin-şüde fermûde

Zikrolunan Havlan karyesinden Haleb'e cereyân eden mezkûr Kanat suyunun yollarının bazı mevâzi'lerini ber-vech-i mu'tâd beher sene Haleb Muhassıllığı taraflarından

tamir ve termîm olunup ve masârıfı Haleb Muhassılığ-ı malından ber-vech-i ocaklık tayin ve masârıfını müş'ir Haleb kadılarının verdiği hüccet-i şer'iyeye müceblerince muhassıl-ı merkûmun malından mahsûb ve irâd ve masraf için meblağ-ı merkûm hazine tezkiresi verildiği mukayyedir. Fermân devletli inayetli sultanım hazretlerindir.

Fi 3 C sene 1150

Telhisi

Sebeb-i tahrîr-i kitab-ı sıhhat-nisab oldur ki;

Medine-i Haleb'de muhassıl-ı emvâl-i sultaniye olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Yeğen Ahmed Ağa dâme-mecdühûnun umûrunu rû'yete tarafından vekil olan mefharü'l-ayân Hasan Ağa tarafından husûs-ı atü'z-zikir vekil olduğu nehc-i şer'î üzere sâbit olan Ali Ağa ibn-i Ahmed Çelebi, meclis-i şer'-i hâtır-ı lazımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idib medine-i mezbûreye cereyân eden mâ-i lezizin Kunvat (Kanat) müsennâtını kadîmden Haleb Muhassılları tamir ve termîm idib hîn-i hesabda muhasebelerine mahsûb olmak üzere kifâyet mikdarı akçe sarf etmek mu'tâd olmağın işbu bin yüz kırk dokuz senesinde bi'l-cümle su yolcular ve sair ehl-i vukûf muvâcehelerinde ma'rifet-i şer'le keşf olunduk da sair senelerden ziyade şiddet-i şitâ sebebiyle ekser mevâki' münhedim ve sular arazi-i hâliyeye cereyân etmekle Kunvat-ı mezkûre ber-mu'tâd-ı kadîm tamir ve termîme eşedd-i ihtiyac ile muhtac olduğu lede's-şeri'ü'l-mathar zâhir ve mukarrer olub hâlî üzere terk olunur ise bi'l-külliyeye münhedim ve cevâmi' ve mesâcid ve medâris ve hamamlara cereyân eden su münkatı' ve ibâdullahın havâyic-i zaruriyyeleri mu'attala olmağa bâdî olması emr-i muhakkak olduğunu su yolcular ve sair ehl-i vukuf ihbâr etmeleriyle mâ-i leziz-i mezbûrun Kunvat ve üç aded havuzlarıyla bazı mecrâlarını tamir ve termîm ve Sultan Selim Han aleyhir-rahmeti ve'r-rıdvan hazretlerinin nehr-i Kuveyk suyundan mâ-i câri mezkûre zamm ve ilhâk eyledikleri Maksem nâm mahallin mecrâsını tamir ve termîm ve sularını tevdîd etmiş idim. Hâlâ kibel-i şer'iden üzerlerine varılıb ba'de'l-keşf müvekkilim mumaiyleh Hasan Ağa'nın emriyle mevâzi'-i mezbûrenin tamirât ve termîmât ve sularına mikdar-ı masrûfum muayyen olmak için tahmin-i sahîh ile tahmin ve takdim ve yedime vesika-i şer'iyeye i'tâ olunması matlûbumdur dedikde husûs-ı mezbûrda bizzat bu fakir medine-i mezbûrenin ulemâ ve ayân ve meşâyih ve şabbânı ile mevâzi'-i mezbûrenin üzerlerine varılıp ba'de'l-müşâhede tarafımızdan tayin olunan keşf katibi Mustafa Efendi ve medine-i mezbûrede Hassa Mimarbaşı el-Hâc Mehmed ve sair husûs-ı mezkûre vukuf nâmları olan su yolcular ve su ahsebiler bî-garaz müslimîn ile mevâzi'-i mezkûreyi ferden bir ferd mesâha ve tahmin eyledik de fi'l-vâki vekil-i merkûm Ali Ağa, Haylan nâm karye önünde olan havuz ile mecrâsının bazı mahallerini ve maksem-i mezbûrun mecrâsının iki tarafında olan duvarlarının ekserini ve teveffur ihavuzunun mecrâsının bir kıt'aiyyesini ve Şeyh Halil havuzunun bir kıt'a duvarını ve Şeyh Halil havuzundan Bâ'deyn bağçelerinin köşe duvarlarına varınca dek Kunvat-ı mezbûrenin iki tarafında olan duvarlarını ve Am-miye (?) nâm mahallin bazı kuyularını ve Müşerrah nâm mahallin bazı mevâzi'ni ve yol

üzerinde olan bacaları tamir ve termîm ve dokuz aded harkını sed idib bi'l-cümle tamir ve termîm eylediği mevâzi'-i mezkûre bina zirâ'ıyla bi-hesab-ı terbi' yedi yüz elli zirâ'a bâliğ olmakla beher zirâ'ı kireç baha ve levâzımât-ı saire ve ustâdiyesiyle ma'an kırkar akçeden otuz bin akçe ve yine mâ-i mezbûrun Şeyh Halil havuzundan Bâ'deyn bağçelerinin köşe duvarına varınca dek Kunvat-ı mezbûrenin iki tarafında olan duvarlarının su inâle mevâzi' bina zirâ'ıyla bi-hesab-ı terbi' üç yüz altmış altı zirâ'a bâliğ olub beher zirâ'ı musâdif mezkûre ve ustâdiyesiyle ma'an Ellişer akçeden on sekiz bin üç yüz akçe min-haysü'l-mecmû' kırk sekiz bin üç yüz akçeye bâliğ olmağın beher yüz yirmi akçesi bir kuruşdan dört yüz iki buçuk kuruş masraf ile ancak vücuda gelir deyu bi'l-ittifak-ı tahmin-i sahîh ile tahmin ve takdim eylediklerini mahallinde tahrîr ve ba'dehû ma'an bâ'is olunan ümenâ-i şer' ve cemaat-ı mezkûrûn ile tekrar meclis-i şer'e gelip alâ-vuku'a inhâ ve takriz etmeğın mâ-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min Saferü'l-hayr li-senete hamsîn ve mi'e ve elf.

Şuhudü'l-hâl

Es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Hasan Efendi, El-Hâc Şahin bin Mahmud .., Şeyh Süleyman bin Salih .., Şeyh Ali ibn-i Şeyh Fethullah, Şeyh Hasan bin el-Hâc Ali, Mustafa Ağa, emin-i beytülmal, Ahmed Beşe ibn-i Mehmed Hoca, ve gayrûhu ..,

Handwritten notes at the top left, including a signature and some illegible text.

Handwritten notes in the middle left section, appearing as a list or series of entries.

Main handwritten text in the upper right quadrant, written in a cursive style.

Handwritten signature or name in the center of the page.

Handwritten notes or a signature in the middle right section.

Large block of handwritten text at the bottom of the page, organized into several columns.

Halep Kalesi'nde Sultan Süleyman'ın bina eylediği sebile mevkuf karyeler reayası fazla tekalif vesair taaddi yüzünden dağılmış ve ahalinin muhtaç olduğu sebil bakımsızlıktan haraba yüz tutmuş olduğundan, bunlara verilen serbestinin teyidi ve sebilin ihyası hakkında kale dizdarı Hüseyin imzasıyla tahrirat.

Sahh

Telhisi mücebince ola buyuruldu.

7 C sene [1]208

Arz-ı bendeleridir ki;

Halep Dizdarı Hüseyin Ağa kullarının takdim eylediği işbu arzuhâli mefhûmunda Halebü'ş-Şehbâ'nın İçkalesinde vâki merhûm ve mağfûrunleh Sultan Süleyman Han tâbe-serâhu hazretlerinin bina ve ihyâ buyurub el-haletü'l-hâzihî kale-i mezbûre sükkânının muhtac-ı ileyh oldukları Satura tabir olunur sebîlin iniş katırları ve organ bahası ve masârif-ı sairesi için vakf eyledikleri Halep kazasına tâbi Cebel-i Sem'an nahiyesinde kâin Anadi nâm karyeye Halep kazası tarafından ziyade tekâlîf tarh ve tahmîl ile zulüm ve ta'addîye ibtidâr olunup ol veçhile karye-i mezbûre ahalsi perişan ve sebîl-i mezkûr mu'attal olmakla karye-i mezbûrenin umûr-ı şer'iyeleri ve mukayyed olan dört aded hâne-i avarız ve nüzülleri kazâ-i mezbûrdan ifrâz ve civarlarında vâki İdlib kazasına naklolunmak üzere emr-i şerif verilip ecânibden dahl ve taarruz olunmak icab etmez iken hâlâ Halep Muhassılı emr-i şerif-i mezkûre adem-i itaat birle kemâl-i noksaniyet ve tama'-i hâmından nâşi hilâf-ı şürût-ı serbestiyet ve muğâyir-i fermân-ı âlî-i evvelkiden berter tekâlîf-i nâ-hem-vâr mütâlebesiyle hadden efzûn-ı zulüm ve ta'addîye ictisâr etmekle karye-i mezbûre ahalsi perakende ve perişan olub ziraat eder kimesne kalmadığından sebîl-i mezkûrun ta'tîl ve ibtâline bâ'is ve sükkân-ı kalenin bi'l-zarûre hilâf-ı kanun haric-i kalede tavattunlarına bâdî ve bu husûs hâlî üzere terk olunur ise encâmında bir fesadı müeddî olacağını beyân birle sükkân-ı kale ve ahali-yi karye-i mezbûrenin hallerine merhameten fimâ-ba'd karye-i mezbûrenin hisse-i tekâlîfleri dahi İdlib kazası ahalsiyle ma'an edâ olunmak ve muhassıl-ı mûmâileyhin ber-vech-i muharrer vâki olan zulüm ve ta'addîsi men' ve def' etdirilmek üzere emr-i şerif sudûrunu inhâ ve istid'â ve Halep kadısının verdiği ilâmı ibrâz eder derkenara havale olunduk da merhûm ve mağfûrunleh Sultan Süleyman Han tâbe-serâhu hazretlerinin kale-i mezbûrede bina ve ihyâ eyledikleri Satura tabir olunur sebîlin iniş katırları ve organ bahası ve masârif-ı sairesi için Halep kazasına tâbi Cebel-i Sem'an nahiyesinde kâin Anadi nâm karyeyi vakf ve şart eyleyip sükkân-ı kale-i mezbûrenin muhtac-ı ileyh oldukları sebîl-i mezkûr, karye-i mezbûrenin gallesiyle idare ve rü'yet ile sükkân-ı merkûme zaruret-i mâ'dan sâlim ve devam-ı Devlet-i

Aliyye da'vâtına müdâvimler iken bir müddetden beri Haleb kazasından Cebel-i Sem'an Nahiyesi'nden haddenden bîrûn tekâlîf ve mezâlim gûnâ-gûn tarh ve tahmîl olunduğundan karye-i merkûme ahalisi ber-vechile tâb-âver-i tahammül olamayub nısfından ziyadesi müteferrik ve perişan ve mâadâsı dahi müteheyyi-i terk-i evtân olub sebîl-i mezkûr mu'attal olduğundan sükkân-ı kale-i merkûme dahi teneşşut ve teferruka muhtac olduklarına mebnî karye-i mezbûrenin umûr-ı şer'iyyesi Haleb kazasından ifrâz ve İdlîb kazasına eğerçi nakl olunup ancak yine hâne-i avarız ve nüzülleri malı tekâlîf-i sairesiyle Haleb tarafına verilmek takrîbiyle mezâlim ve ta'addiyâtından vâreste ve masûn olamayub belki noksaniyet ile evvelkiden ziyade zulme ictisâr olunarak karye-i merkûmenin külliyyen harâb ve perişanlığına ve ol cihetle sebîl-i mezkûrun ta'tîline bâdî olacağı zâhir olmakla ba'd-ezîn karye-i mezbûrenin mukayyed olan dört aded hâne-i avarız ve nüzülleri Haleb kazası avarızını topundan tenzîl ve ihrac ile maarrü'z-zikr İdlîb kazası avarız hânesine zam ve ilhâk ve hisse-i tekâlîfleri dahi İdlîb kazası tarafından tarh olunup Haleb kazasından tekâlîf mutâlebe olunmamak üzere tanzimi hususunu bundan akdem kale-i mezbûre sükkân ve zâbitânı bâ-ilâm ve arzuhâl lede'l-istid'â bir kazaya tâbi iken âhar kazaya nakl ve ilhâk olunan kurâ ahalileri mahallinde ma'rifet-i şerî' ve cümle marifetle tanzim olunan tevzî' defteri mücebince isabet eden hisse-i tekâlîflerini kadîmi kazası ahalileriyle bi'l-maiyye eda eylemeleri şürût-ı mer'iyeden olmakla o makûle kurâ-i menkûle ahalileri bizim umûr-ı şer'iyemiz ve hâne-i avarızımız âhar kazaya nakl olunmuşdur deyu hisse-i tekâlîflerini kadîmi kazasıyla irâde ta'allül ider ise kadîmi kazası ahalilerine gadr olacağına mebnî kadîmi kazasından âhar kurâyaya nakli mahzuru müceb olub lâkin fakat hâne-i avarızıyla umûr-ı şer'iyelerinin âhar kazaya naklinde mahzur olmadığı derkenar olmakla ol bâbda sâdır olan hatt-ı hümayûn şevket-makrûn mücebince şürût-ı mer'iyeye kadîmeye riâyet birle hisse-i tekâlîflerini kadîmi kazasıyla irade ta'allül ve muhalefet olunmamak şartıyla salifü'z-zikir Anadi karyesinin avarızını Haleb kazası topundan tenzîl ve ihrac ile İdlîb kazası avarızına zam ve ilhâk olunmak üzere iki yüz yedi senesi evâil-i Rebûlâhîrinde verilen suret ve emr-i şerif kayıtları ba'de'l-ihrac muktezâsına sual olunduk da mukaddemâ Haleb ve hâlâ İdlîb kazasına tâbi Anadi karyesinin kadîmi kazası Haleb kazası olmakla Haleb kazasına evâmîr-i aliyye ile vâride olan tekâlîfden ma'rifet-i şer'le ber-vech-i ta'dîl tanzim olunan tevzî' defteri mücebince karye-i merkûmenin tekâlîfleri Haleb kazasıyla bi'l-maiyye eda olunmak ve tekâlîf nakli mümkün olamayacağı verilen emr-i şerifde dahi mezkûr olmakla bu makûle vücûh yere vakf olub hâne ve umûr-ı şer'iyyeleri âhar kazaya nakl olunan kurâyaya kadîmi kazası tarafından icra-yı arz ile haric ez-vus' tekâlîf tahmîliyle iz'âc olunmayub kadîmisi üzere amel ve hareket olunmak üzere emr-i şerif-i mezkûrun te'kîdini hâvî emr-i âlî i'tâsı iktizâ eylediği Mevkufat'dan derkenar olunmuşdur. Bu suretde tekâlîf nakli memnû' olduğu beyânıyla mukaddem verilen emr-i şerifin derkenarı mücebince emr-i şerif tahrîri manût-ı dâ'i-yi âlîleri idüğü malum-ı devletleri buyurulduk da emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerindedir.

Tezkire-i emr-i dâde

Fi 7 C sene [1]207

Nakl olunmuşdur deyu hisse-i tekâlîflerini kadîmi kazasıyla edâ da hilâf-ı şürût-ı mer'iyeye ta'allül ederler ise kadîmi kazası ahaliilerine gadr olunacağına mebnî eğerçi kadîminden kazâ-i âhara kurâ nakli mahzuru mucib olub ancak fakat hâne-i avarızıyla umûr-ı şer'iyelerinin âhar kazaya naklinde mahzûru olmadığı Mevkufat'dan derkenar olmakla bu suretde şürût-ı mer'iyeye-i kadîmeye riâyet birle hisse-i tekâlîflerini kadîmi kazasıyla edaâda ta'allül ve muhalefet olunmamak şartıyla avarızları Haleb kazası topundan tenzîl ve ihrac ile İdlîb kazası avarızına zam ve ilhâkı hususunda mahzûr olmadığı mevhûma derkenardan müstebân olub ancak husus-ı mezbûr manût-ı re'y-i âlîşânım olan mevâdımız olduğu takrîr lede'l-arz takrîr-i mezkûr rikâb-ı hümâyûna arz olunduk da -Tacrîri mûcebince tanzîm oluna- deyu hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr olmakla ber-mantûk-ı hatt-ı hümâyûn amel ve hareket olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince Mevkufat'a kayd olunup -Suret ve emri yazıla- deyu fermân-ı şerif sâdır olmağın mûcebince mahalline kayd olunmakla fi 9 R sene 1207 tarihinde suret ve emri şerif verildiği mukayyedir. Fermân devletlü saadetlü sultanım hazretlerinindir.

Fi 18 Ca sene 1208

Mevkufatdan muktezâsı derkenar

Mukaddemâ Haleb ve hâlâ İdlîb kazasına tâbi Anadi karyesinin kadîmi kazası Haleb kazası olmakla Haleb kazasına evâmir-i aliyye ile vâride olan tekâlîfinden ma'rifet-i şer'le ber-vech-i ta'dîl-i tanzim olunan tevzî' defteri mûcebince karye-i merkûmenin hisse-i tekâlîfleri Haleb kazasıyla bi'l-maiyye eda olunmak ve tekâlîf nakli mümkün olamayacağı mukaddemâ ısdâr ve derkenar olunan emri-âlişânda dahi mezkûr olub bu makûle vücûh yere vakf olub hâne ve umûr-ı şer'iyyeleri âhar kazaya nakl olunan kurâyaya kadîmi kazası tarafından icra-yı arz ile haric ez-vus' tekâlîf tahmîliyle iz'âc olunup serbestiyete kadîmden beri ahali-i kazâ tevcihle riâyet ede gelmişler ise yine kadîmisi üzere riâyet olunup vali ve muhassıl ve sairleri tarafından bida'-i mezâlîm ile ta'addî olunmamak üzere derkenar da mastûr emri-şerif-i âlîşânın te'kîdini hâvî emri-şerif i'tâsı hususunda fermân devletli saadetli sultanım hazretlerinindir.

Fi 25 Ca sene 1208

Telhis

Halep'e akan içme suyu yolunun temizlenmesi.

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletli inâyetli âtûfetli übbebetli efendim hazretleri;

Medine-i Haleb'e cereyân eden suyun tathîr-i tarîki zımnında senevî Haleb Muhassıllı-ğı emvâlinden dört yüz kuruş müretteb olarak zuhur eden fazla masârıfı dahi bazı ashâb-ı hayr ve sair kesân taraflarından ifa ve tesviye oluna gelmiş ve birkaç seneden beri galâ-yı es'âr münasebetiyle tarîk-i mezkûrun tesviyesi yirmi bin kuruş masârıfa bâliğ olmakda bulunmuş ve masârıf-ı mezbûre için meclisce bi'l-müzâkere bu defa emvâl-i mezkûreden iki bin kuruş i'tâ ve üst tarafı dahi bazı mahallerden istîfâ olunarak mezkûr su yolları tathîr etdirilmiş olduğundan emvâl-i mezkûreden müretteb olan salifü'l-beyân dört yüz kuruşun sadaka-i ser-hümâyûn-ı mülûkâne olmak üzere altı yüz kuruş zammıyla bin kuruşa iblâğ olunması ve İdlîb kasabası ahalisinden beyne'l-ahali neşr-i makâsıd ve erâcife mütecâsir olan Çâker ve Lütüfoğlu Ahmed nâm iki nefer eşhâs şimdilik haps etdirilmiş idüğünden merkûmların li-ecli't-tedib bir mahalle nefy ve iclâ veyahud paranga-bend olarak hidemât-ı sefilede istihdâmıyla haklarında icra-yı ceza kılınması istîzânına dair Haleb valisi atûfetli Esad Paşa hazretlerinin vârid olan bir kıt'a şukkası Haleb Meclisi mazbataları ve ilâmât-ı şer'îyye ile beraber manzûr-ı âlî-i cenâb-ı cihân-bânî buyurulmak üzere arz ve takdim kılınmış ve mezkûr su yollarının tathîr ve tesviyesi umûr-ı hayriyeden olmasıyla müşârunileyh hazretlerinin iltimâs ve inhâsı veçhile maarru'z-zikir dört yüz kuruşun ba'd-ezîn sadaka-i hümâyûn olmak ve ahali ve fukarânın da'vât-ı hayriyeleri isticlâb olunmak üzere bin kuruşa iblâğı ve merkûmların dahi bilâ-müddet Maraş'a nefy ve iclâ olunmaları münasib gibi mütâlaa olunmuş olmakla muvâfik-ı emr u irâde-i isabet-âde-i cenâb-ı tâcdârî buyurulur ise meblağ-ı mezbûrun emvâl-i mezkûreden sene be-sene i'tâsı hususu müşârunileyh hazretlerine iş'âr ve merkûmların nefy ve iclâlleri bâbında lâzım gelen emr-i âlî isdâr ve tisyâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Hâme-pîrâ-yı tekrîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle zikrolunan şukka ve mazbatalar ve ilâmât-ı şer'îyye manzûr-ı meâlî-i mevfûr hazret-i şahane buyurulmuş ve inhâ ve istîzân olunduğu veçhile mezkûr dört yüz kuruşun altı yüz kuruş zam olunarak bin kuruşa iblâğıyla meblağ-ı mezbûrun sene be-sene emvâl-i mezkûreden i'tâsı hususunun vali-i müşârunileyh hazretlerine iş'âr ve merkûmların dahi bilâ-müddet Maraş'a nefy ve iclâlleri bâbında lâzım gelen emr-i aliyyenin isdâr ve tisyâr olunması müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne icab-ı âlîsinden bulunmuş ve zikrolunan şukka ve mazbatalar ve ilâmât yine leffen savb-ı âlîlerine iade ve irsâl kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

[6 C. 1258]

شیخ الیوم
کریم
دوینو
عیانو
عاطفانو
ایرتانو
انتم
حضرتی

مینه حله جریانہ ابرہہ عبودیک نظیر طریقہ ضمنیہ سخی حلیہ صلیبی اموالندہ دینوز غوسہ مرتب اولہ رقم ظہور ایدہ فضلہ مصارفی رضی بعض
اصحابیہ دسارک نہ طرفدینہ ایفا و تسو اولہ کلمہ و برفاق سنہ دینوز غوری اعاد متبلیہ طریقه مذکورک نویسی بکری بیک غوسہ مصارفی فی حقہ
و مصارفی فی حقہ و چون کسی بالذکرہ بودہ اموال مذکورہ در ایلیک غوسہ عده دست طرفی رضی بعض کلام درہ استخاف اولہ رقم مذکور عبودیک
ایتدیسہ اولیغندہ اموال مذکورہ در مرتب اولان سالف ابیانہ دینوز غوریک صدق سرھایون مایون اولہ اوزرہ البوز غوسہ صعبہ بیک غوسہ
اونسی واروب قبسی اھالیسندہ بہر الاھن تر مفاہد دارھیفہ متجار اولان ہاکر ولطوف اونسی اصد نام ایکی نفر اسخاص سید بیک جس ایتدیسہ بیک
مرفومارک لاجلی اتاریب بر کلمہ نسی واجلا دیا خود بر نفع بذ اولہ رقم خدمات سفیدہ استخانیہ عھد نسی اجری جزا قنسی استبانہ زار حلب الیسی
اسدات حضرت بیک وارد اولان بر قطہ شقی حلیہ جس مضطری و اعدمات سرعبا بہ برابر منظور علان جناب جلاتیہ بولیدہ اوزرہ عرض ایدم
و مذکور عبودیک نظیر تسویسی اوجیبہ در اولیغندہ سالیہ حضرت بیک انسی زاری دجیلہ مارانکر دینوز غوریک بعد نینہ صدق سرھایون
ذھال و فضل بیک دعوات خبر بری استجاب و نفع اوزرہ بیک غوسہ ابلاغی و مرفومارک رضی بلا مرت مرعہ نسی واجلا و کھاری مناسب کی
اولیغندہ ملافہ امردادہ اصباحادہ جناب ناھداری بولیدہ ایس مبلغ مرفورک اموال مذکورہ در سنبہ اعھسی خصوصی ساریہ حضرتیہ شمار
و مرفومارک نسی واجلا ری بانہ لازم کلان امر عالی اصد و نیسار اولیغندی بانہ تکک ساری تقیم قدری انتم

م
مردنی جلا و کور
ہایم بری نیکم اولہ استونکہ سابع اصحابیہ مذکورہ
نقد و مصلحت و علمیات بری نقد معلوم بود حضرت
تاہایم بولیم اولیغندہ بیک عنینہ ابانہ
عنینک البوز غوریک رضی اولدندہ ہم اعھسی خصوصیک
مبلغ مرفورک سنبہ مرفورک رضی اولدندہ
ذوق شایانہ حضرت انما دینوز غوریک و بدلام
مردنی و جلا ری بانہ لازم کلان امر عالی
اصد و نیسار اولیغندی بانہ تکک ساری تقیم قدری انتم
اددہ سنبہ جناب ماکا ایجاب عالیسندہ و نسی
دکتر اولدندہ شف و مصلحت و علمیات بری نقد معلوم بود حضرت
صوب عالیہ ز عادیہ و ساریہ انیغندہ
ادبامہ مردوزانہ حضرت انما دینوز غوریک

Halep şehrinde cereyan eden su mecralarının temizlenmesi için muhasıllık emvâlinde müretteb dört yüz kuruşun bin kuruşa yükseltildiği.

Fi 8 Ş sene [12]58

Haleb Müşirine

Medine-i Haleb'e cereyân eden suyun tathîr-i tarîki zımnında senevî Haleb Muhassıllığı emvâlinden dört yüz kuruş müretteb olarak zuhur eden fazla masârıfı dahi bazı ashâb-ı hayr ve sair kesân taraflarından ifa ve tesviye oluna gelmiş ve birkaç seneden beri galâ-yı es'âr münâsebetiyle tarîk-i mezkûrun tesviyesi yirmi beş bin kuruş masârıfa bâliğ olmakda bulunmuş ve masârıf-ı mezkûre için meclisce bi'l-müzâkere bu defa emvâl-i mezkûreden iki bin kuruş i'tâ ve üst tarafı dahi bazı mahallerden istîfâ olunarak mezkûr su yolları tathîr etdirilmiş olduğundan emvâl-i mezkûreden müretteb olan salifü'l-beyân dört yüz kuruşun altı yüz kuruş zammıyla bin kuruşa iblâğ olunması hususu selef-i müşirileri devletli Esad Paşa hazretleri tarafından akdemce bâ-tahrirât inhâ ve iş'âr olunmuş ve mezkûr su yollarının tathîr ve tesviyesi umûr-ı hayriyeden olmak mülâbesesiyle müşârunileyhin iş'ârı veçhile marrü'z-zikir dört yüz kuruşun ba'd-ezîn sadaka-i ser-şahane olmak ve ahali ve fukarânın da'vât-ı hayriyeleri isticlâb kılınmak üzere bin kuruşa iblâğı hususuna irâde-i seniyye-i mülûkâne müte'allik buyurularak keyfiyet kayd-ı atiki mahalline şerh verilmiş olmağın ber-mûceb-i irâde-i aliyye mezkûr su yollarının masârıf-ı tathîriyesi olmak üzere işbu elli sekiz senesi Mart'ından itibaren ba'demâ Haleb Eyaleti emvâlinden sâl be-sâl bin kuruş i'tâ ve bu defalık verilmiş olan iki bin kuruşla beraber defter-i masârıfa idhal ve imlâsı hususuna himem-i aliyye-i müşirileri derkâr buyurulmak temennâsıyla nemîka-i acizî terkîmine ibtidâr olunmuşdur. Ol bâbda irâde efendimindir.

Halep şehri su yollarının tamir edilmesi.

Atûfetli efendim hazretleri

Şûrâ-yı Devlet'in mazbata-ı ma' rûzası meâlinden müstebân olduğu veçhile Haleb şehri su yollarının münhedim ve harâb olan mahallerinin keşf olunan iki yük on bin kuruş masârîf-ı tamiriyesinden sekene-i memleketin ve sair ashâb-ı emlâkin hisse-i musîbele-ri taraflarından tesviye olunacağı gibi emlâk-i mîrîyeye isabet eden yirmi bin kuruşun dahi cânib-i Hazineden ifası tabiat-ı maslahatdan olmakla bunun mahâlli malsandığından tesviyesi zımında Hazinece ifa-yı muktezâsının Maliye Nezâret-i celîlesine havalesi tezekkür kılınmış ise de ol bâbda her ne veçhile emr u irâde-i seniyye-i hazret-i şehinşâhî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine ibtidâr olundu efendim.

Fi 23 Muharrem sene [12]85.

Ma' rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i tazîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle mazbata-i ma' rûza manzûr-ı şevket-makrûn hazret-i Padişahî buyurulmuş ve meblağ-ı mezbûrun tezekkür ve istîzân olunduğu veçhile tesviyesi zımında Hazinece ifası muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr u fermân-ı hümayûn-ı cânib-i mülûkâne mantûk-ı münîfiden olarak mazbata-i merkûme yine savb-ı sâmi-i Sadâret-penâhîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 24 Muharrem sene [12]85.

عظمتند اقم حقیقی
 شوری دولتک مفضلہ معوضہن مقلدہ متب اولیٰ فی وجہ حدیث شری صوبہ بونیک منہوم وخرابہ اولیٰ محمد بنک کشف اولیٰ بونیک اولیٰ بونیک غریب معارضه غیر بنزیدیکہ ملکک وند
 ہمایندکک حدیث معجزای لافزیدہ سویر اولیٰ فی کی اسدک برید اصابت ایدہ بومی بونیک غمگینک رضی جانیہ بنزیدہ ایضی طبیعت معجزہ اولیٰ بونیک مع مای منقشہ بنسوی شکر بونیک
 ایضی نقض سنک مایہ قدرت جملہ حوالی شکر ختم ایدہ اولیٰ بونیک غریب امر وارہ بنہ حضرت شہنشاہی تعاملہ و شکر کردہ بویہ ایچ اکا کورہ وکتہ اولیٰ فی بنہ شکر شادی
 شریفہ ابتداء اولیٰ اقم ۱۱۱۱۱۱۱۱

صوبہ بونیک
 دست راستہ
 دست چپ
 دست اولیٰ
 دست دوم
 دست سوم
 دست چہارم
 دست پنجم
 دست ششم
 دست ہفتم
 دست ہشتم
 دست نهم
 دست دہم
 دست یازدهم
 دست چہاردهم
 دست پانزدهم
 دست شانزدهم
 دست ہجدهم
 دست نوزدهم
 دست بیستم

Halep'teki Ebu Derce ve Ebu Haşye çeşmeleri su yollarının tamir edilmesi.

Bâbîali
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
1966

Atûfetli efendim hazretleri

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i celîlesinin Şûrâ-yı Devlet'e havale olunan tezkiresi üzerine Maliye Dairesi'nden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada evkaf-ı mazbûta-dan Halep'de kâin Ebu Derce (?) ve Ebu Haşye (?) çeşmelerinin su yolları muhtac-ı tamir olmasına mebnî mezkûr yollardan Kastalü's-Sultan mevkiine kadar olan mahallinin tami-ri ber-mûceb-i keşf ve münâkasa râyic akçe hesabıyla sekiz bin dört yüz kuruşda takarrur edip ondan ötesinin keşf ve münâkasası derdest bulunduğu beyânıyla meblağ-ı mezbûr-dan akçe farkı bi't-tenzîl mütebâkî altı bin dokuz yüz kuruşun üç yüz on altı senesi bûd-çesi dahilinde tesviyesi hususunun nezâret-i müşârunileyhâya havalesi lüzumu gösterilmiş olmakla ol bâbda her ne veçhile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı âlîsi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 4 Receb sene [1]318, fi 15 Teşrîn-i Evvel sene [1]316.

Sadrazam
(imza)

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûfâtıyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mûcebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 17 Receb sene [1]318 ve fi 28 Teşrîn-i Evvel sene [1]316.

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
(imza: Tahsin)

محترم جناب آقای دکتر ...
 در خصوص ...
 ...
 ...

...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...

Halep Vilayeti'nin bazı kaza ve kuralarında, abar nakurya denilen burgu borularla su çıkarma tekniğinin uygulanabilmesi için gerekenin yapılması.

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 293/26 Müsevvidi İsmi: Tarih-i Tesvîdi: 5 Mart sene [1]317

Tarih-i Tebyîzi: Arabi 12 Muharrem sene [1]319, Rumi: 18 Nisan sene [1]317

Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine

Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nezâret-i celîlesine

Vilâyet dahilinde bulunan bazı kazâ ve kurâ ahali sarnıçlarından başka içecek ve mevâşîlerine verecek suları bulunmadığı için havaların kurak gitdiği zamanlarda susuzluktan fevkalâde müzâheme dūçâr olmakda ve vilâyetin şark ve cenûb cihetlerindeki ekser arazide su menbaları sath-ı zemine pek yakın ve kâbiliyet-i zirâiyesi gayet kuvvetli olduğu hâlde vesâit-i iskâiyyenin fıkâdânından dolayı lâyıkiyla istifade edilememekde bulunduğu gibi bir takım kurâ ahali dört-beş saat mesafeden Haleb'e kadar gelerek mevâşîlerine su vermekde ve susuzluktan birçok arazi ziraat ve felâhâtıdan hâlî kalmakda olduğundan ve bazı vilâyât-ı şahanede isti'mâl ile muhassenâtı görülen ve "Âbâr nâkûrya" tabir olunan burgulu borularla su çıkarmak usulü Haleb'de de ta'mim olduğu hâlde ne derece müceb-i menfaat olacağından bahisle mezkûr boruların on metreden elli metreye kadar derinlikden su çıkarır nev'ilerinden numunelik olarak her âlâtıyla bir takımının esmânı Ziraat Bankası fazla-i hâsılâtından tesviye (11) olunan Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nezâret-i celîlesi vasıtasıyla bi'l-mübâya'a bir usta ile beraber irsâli esbâbının istikmâli Halep Vilâyet-i behiyyesinden alınan tahrirâtda izbâr kılınmış ve mezkûr boruların esmânıyla oraya kadar bir ustanın i'zâmı masârıfı kaç kuruşdan ibaret olacağı nezâret-i müşârunileyhâdan istifsâr olduğundan nezâret-i celîle-i behiyyede iktizâsının ifâ ve inbâsı hususuna himem-i aliyye-i dâverîleri derkâr buyurulmak bâbında.

Orman ve Ma'âdin Nezâretine

(11) olduğundan bahisle bazı vilâyât-ı şahanede isti'mâl olunan fevâid ve muhassenâtı görülen ve "Âbâr nâkûrya" tabir olunan burgulu borularla su çıkarmak usulü oraca da tatbik edilmek üzere mezkûr boruların on metreden elli metreye kadar derinlikden su çıkarır nev'ilerinden numunelik olarak her âlâtıyla bir takımının Ziraat Bankası fazla-i hâsılâtından tesviye-i esmânıyla nezâret-i celîleleri ma'rifetiyle bi'l-mübâya'a suret-i isti'mâlini bilir bir usta ile birlikte irsâli lüzumu Halep Vilâyeti'nden alınan tahrirâtda izbâr ve keyfiyet Ticaret ve Nâfia Nezâret-i celîlesine iş'âr kılınmıştır. Mezkûr boruların esmânıyla oraya kadar bir ustanın i'zâmı masârıfı kaç kuruşdan ibaret olacağına tahkîk ve iş'arı hususuna himem-i aliyye-i dâverîleri derkâr buyurulmak bâbında.

داخليه كوتور

تاریخ	شماره	رقم	محل	ملاحظات

دوره گذشته این مملکت در تمام جهات ...
 و در این دوره که امور دولتی این مملکت ...
 زمانه عمرانی بود که در این مملکت ...
 در این مملکت که اگر این مملکت ...
 این مملکت و وقت این مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...

داخليه كوتور

تاریخ	شماره	رقم	محل	ملاحظات

دوره گذشته این مملکت در تمام جهات ...
 و در این دوره که امور دولتی این مملکت ...
 زمانه عمرانی بود که در این مملکت ...
 در این مملکت که اگر این مملکت ...
 این مملکت و وقت این مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...
 مملکت مملکت مملکت مملکت ...

Halep şehrinin bazı mahallerine gelen su gayet az olduğu ve mecraları uzun süredir temizlenmediğinden sıhhate muzır bir hale geldiği, bu yüzden Halep'e iki saat mesafedeki Hilasa membaından kargir ve kapalı mecralarla şehrin bütün mahallerine su isalesi ve bazı yerlere çeşme yapılması için çalışmalara başlandı.

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 512/25

Müsevvidi İsmi: Mehmed Fuad

Tesvîdi Tarihi: 25 Ağustos sene [1]323

Tarih-i Tebyûzi: Arabi Gurre-i Şaban sene [1]325, Rumi: 27 Ağustos sene [1]323

Huzur-ı âlî-i hazret-i sadâret-penâhiye

Haleb şehrinin bazı mahallâtına cârî su gayet az olmakla beraber mecrâları birçok zamandan beri tathîr olunmamak yüzünden sıhhate muzır bir hâle geldiği anlaşılması üzerine Haleb'e iki saat mesafede kâin Hilasa nâmındaki menba'lardan kârgir ve mestûr mecrâlarla şehrin kâffe-i mahallâtına su isâlesi ve bazı mevâki'e çeşmeler inşası zımında teşebbüsât-ı lazimeye tevessül kılınarak cülûs-ı hümayûn-ı meyâmin-i makrûn-ı hazret-i hilâfet-penâhiye şeref-müsâdif rûz-ı firûzda ameliyâta bed' olunduğuna ve bu vesile ile de da'vât-ı mefrûza-i cenâb-i Padişahî umum tarafından tekraren edâ edildiğine dair Haleb Vilâyet-i behiyyesinden alınan telgrafnâme manzûr-ı sâmi-i fahîmâneleri buyurulmak üzere leffen takdim kılındı. Ol bâbda.

داخلیه ستوری قلمی

نوع تبصره	محل	صفحه	4	نوع تبصره	نوع تبصره	نوع تبصره
در حساب	و	50	حفظ علیٰ حفظه حلاله شامیه	نوع تبصره	نوع تبصره	نوع تبصره
نوع تبصره						

حلب شریفه ببله کلان جاری صوبه غایت آن از اطاقه باره بحالی برجه نماند
 نظیر اولنامه یونانه صحت نظر بر جمل کتب اکتاسی اوردنه حد ایح ساعت ساغرم
 نامه هیلاک هم نماند ببله کلان در کتب دستور بحالده شهرک لافه کلان
 صواسی و ببله مواقعه چشم ران / حفظه نبتانه و زوبه ترس افانده
 جلیس جمینه بیامه وفود حفظه خلافتیه ترغیبی روز فیروزه عمیاته
 بدو اولدینه و بودیم ابرو دعوان طرفه جانب یاد استی عم طرفه تکراراً
 او ایرلیکینه دارک حلب دعوت بیانه آینه نمانده نظاره بیجه فیروزه
 بیامه اوردنه نماند نتمیم طرفه کلیم

Beyrut'tan Halep'e kadar inşası kararlaştırılan telgraf hattı için gerekli kerestenin Halep'teki ormanlardan sağlanması.

Haleb Valisi hazretlerine

Beyrut'dan Haleb'e kadar inşası mukarrer olan telgraf hattı için yedi yüz elli adedi meşe ve bir o kadar daha çam vesairenin lüzumu bulunduğundan bunların Haleb Eyaleti dahilinde kâin ormanlardan kat' etdirilmesi lâzım geleceği saadetlü Ebru Efendi tarafından iş'âr olunmuş ve muhaberâtın vasıta-i acile-i nakl ve teâtisi bulunan telgraf hutûtuna aid mesâlihın tesrî' ve tesviyesi lazımeden olarak suret-i ifadeye nazaran bu madde efendi-i mûmâileyh cânibinden mukaddemâ savb olanların dahi bizzat olmakla salifü'z-zikir direklerin ber-vefk-i matlûb kat'ıyla mevâki'-i muktezîyeye tenzîl ve îsâl edilmesi hususuna himmet buyurulması bâbında şukka.

[1 Z. 1278]

Diyarbakır'dan Halep'e kadar inşa olunan telgraf hattı.

82

Nezâret-i Celîle-i Hariciye

Ma'rûz-ı çâkerleridir ki,

Diyarbakır'den Halep'e inşa olunmakta olan hatt-ı telgrafi bu kere dahi Urfa'dan Birecik'e kadar hüsn-i hitâm bularak icra-yı muhabereye bed'an mübâşeret olunmuş olmakla beyân-ı hâle ibtidâr kılındı. Ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 23 Cemâziyelâhir sene [1]279 ve fi 3 Kânûn-ı Evvel sene [12]78

(imza: Kâmil)

Atûfetli efendim hazretleri

Saye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i Padişahî Diyarbakır'den Halep'e inşa olunmakta olan hatt-ı telgrafi bu kere Urfa'dan Birecik'e kadar temdîd ve ikmâl olunarak icra-yı muhabereye bed'an mübâşeret olunmuş idüğüne dair Telgraf İdare-i behiyyesinin bir küt'a tezkiresi mücerred-i manzûr-ı âlî-i hazret-i şehinşâhî buyurulmak için arz ve takdim kılındığı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 26 C sene 1279

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Enmile-i zîb-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleriyle mezkûr tezkire meşmûl-i li-hâzâ-i şevket-ifâza-i cenâb-ı şehriyârî buyurulmuş ve zikrolunan tezkireye savb-ı âlî-i Âsafânelerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyy'ü'l-emrindir.

Fi 27 C sene 1279

۸۸
تتمت تصحيحه في شهر رجب سنة ۱۲۹۹

مجلس تجارته
بازار و محلات اقصی اودنه خلفا فوق بوزار و قیادنه به جلاله در وقت بیرونه در روزی کونیه به یاد حضرتان اهل القریه کلا من خدمت کلامه و کلامه روزی به طاعت اهل کلامه
بازار و محلات اقصی اودنه خلفا فوق بوزار و قیادنه به جلاله در وقت بیرونه در روزی کونیه به یاد حضرتان اهل القریه کلا من خدمت کلامه و کلامه روزی به طاعت اهل کلامه

عقدت فی
تتم
مجلس تجارته
بازار و محلات اقصی اودنه خلفا فوق بوزار و قیادنه به جلاله در وقت بیرونه در روزی کونیه به یاد حضرتان اهل القریه کلا من خدمت کلامه و کلامه روزی به طاعت اهل کلامه
بازار و محلات اقصی اودنه خلفا فوق بوزار و قیادنه به جلاله در وقت بیرونه در روزی کونیه به یاد حضرتان اهل القریه کلا من خدمت کلامه و کلامه روزی به طاعت اهل کلامه

Halep'ten Adana'ya kadar inşa olunacak telgraf hattı.

Atûfetli efendim hazretleri

Adana tarafına sevki musammem olan fırka-i askeriyenin teâti edeceği muhaberâtın telgraf vasıtasıyla cereyân etmesi icab-ı maslahatdan olmakdan nâşi Haleb'den Adana'ya bir hatt-ı telgraf ivaz' ve temdîdi ve bu hattın nihayet bir mâha kadar ikmâliyle memurlarının intihâb ve tayini elzem görünmüş ve hatt-ı mezkûrun mesafesi altmış saatden ibaret olarak buna icab eden tel ve levazımat-ı sairenin esmânı otuz üç bin dört yüz on dört frank kırk santime bâliğ olmasıyla edevât-ı mezkûre Paris'e sipariş olunmuş olduğundan esmânı olan mebâliğ-i mezkûrenin Hazine-i celîleden ve iktizâ eden direklerin kat'ıye ve rekziye masârîfının dahi mahallî emvâl sandığından tesviye etdirilmesi ve hatt-ı mezkûrun umûr-ı inşâiye ve hesabiyesine bakmak üzere intihâb kılınan Haleb ciheti müfettişe Remzi Efendi'ye esnâ-yı keşt ü güzârında masârîf olarak on bin kuruş harcırah i'tâsı ve Adana ve İskenderun'a küşâd olunacak telgrafhanelerin memur ve hademe-i sairesi hitâm-ı hatda hemen muhaberâta bed'an ve mübâşeret olunmak üzere şimdiden tayin ve i'zâm olunacağından ve mezkûr telgrafhaneler memurları dördüncü sınıf itibar edileceğinden bu merkezlere bin altışar yüz seksen bir kuruşdan üç bin üç yüz altmış ve hattın muhafazasında bulunacak yirmi nefer çavuşlara üçer yüzden altı bin ve ikişerden dört nefer mevsûl-ı muharrerâta sekiz yüz kuruş maaş tahsisi hususuna dair Telgraf İdaresi'nin takrîri melfûf pusula ile beraber arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi selh-i Za sene 1281

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i tevkîr olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneleriyle zikrolunan takrîr ve pusula manzûr-ı meâl-mevfûr-ı hazret-i şehinşâhî buyurulmuş ve husus-ı mezkûrun ol vechile icra-yı iktizâsı şeref-sünûh ve sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye cenâb-ı cihanbânî muktezâ-yı münîfinden olarak mezkûr tezkire ve pusulaya savb-ı sâmi-i Âsafânelerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyy'ü'l-emrindir.

Fi gurre-i Z sene 1281

Haleb ile Maraş arasına bir telgraf hattı çekilmesi.

Haleb'den Kilis ve Ayntab'a uğrayarak Maraş'a kadar inşa olunacak hatt-ı telgrafiyenin keşf pusulasıdır.

Kilogram	Tel	Frank	Santim
20000	-	12000	-
2800	Fincan	2800	-
280	Makara	1260	-
14	Çavuş âlâtı	560	-
6	Makine	2700	-
250	Eleman	375	-
-	Sigorta	166	25
-	Tel navlun	2400	-
-	Tellerden mâadâsının nakliye ve sandık masârıfı	1050	-
(Yekûn)		23311	25

Memurîn maaşı

	Neferan	Beheri	Kuruş
Maraş Müdürlüğü'ne	-	-	1250
Refakat Memuriyeti'ne	-	-	500
Hattın mahrâ olan Kilis ve Ayntab nâm kasabalarda küşadı icab eden pusula merkez memurları	2	500	1000
Başçavuş	2	500	1000
Çavuş	14	350	4900
Telgrafhane-i mezkûr kavaslari	2	200	400
(Yekûn)			9050

صدیه کلبسی و عینیه و غیره در آن اولی جمله خط تلفیقی است کشف بصد سید

شماره	تاریخ	نوع	مقدار
..	۱۴۰۰۰	فوقیه	۰۰۰۰۰
..	۰۰۰۰۰	فوقیه	۰۰۰۰۰
..	۱۱۴۶۰	نقد	۰۰۰۰۰
..	۰۰۰۵۶۰	چون آنرا	۱۴
..	۰۰۰۷۰۰	مالیه	۶
..	۰۰۰۷۵۰	الزمانه	۴۵۰
۴۵	۰۰۰۱۶۶	سفره	
..	۰۰۰۴۰۰	حق تولد	
..	۰۰۰۰۵۰	مدرسه عالیها	نقد و عهد و مصارف
۴۵	۲۴۴۱۱		

مقدار	نوع	تاریخ
۱۴۵۰	مدرسه مدرسه	
۰۰۰۰	مدرسه مدرسه	
۱۰۰۰	مدرسه مدرسه	
۱۰۰۰	مدرسه مدرسه	
۴۹۰۰	مدرسه مدرسه	
۰۰۰۰	مدرسه مدرسه	
۹۰۰۰	مدرسه مدرسه	

Atûfetli efendim hazretleri

Şûrâ-yı Devlet'in mazbata-i ma'rûzası meâlinden müstebân olduğu vechile Maraş'ın Haleb'e baîdiyeti cihetle hususât-ı mühimmenin muhaberesinde su'ûbet çekilmekte olması mülâbesesiyle bir telgraf hattı inşası lâzım gelmiş ve buna muktezî olan direkler ile masârif-ı rekziyenin tedarik ve i'tâsına ashâb-ı servet ve memurîn taraflarından izhâr-ı taleb ve muvâfakat olunmuş ve telgrafhane dahi hükûmet konağı dahilinde ittihâz ve tehiye edilmiş idüğünden yalnız Avrupa'dan celb olunacak eşya esmânı olan yirmi üç bin üç yüz on bir frank yirmi beş santim ile memurîn maaşı olan dokuz bin elli kuruşun cânib-i Hazineden ve Ayntab'dan beri tarafa lüzumu olan direkler masârifinin dahi mahallî mal sandığından tesviyesi zımında ifa-yı muktezâsının Maliye Nezâret-i celîlesine havalesi ve Telgraf İdaresi'ne ve mahalline dahi malumât verilmesi tezekkür olunmuş olmakla ol bâbda her ne vechile emr u irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 12 Muharrem sene [12]85

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i tevkîr olan işbu tezkire-i sâmiye-i vekâlet-penâhîleriyle zikrolunan mazbata manzûr-ı nazar-ı mehâsin-eser-i hazret-i cihandârî buyurulmuş ve tezkire ve istîzân kılındığı üzere eşya esmânıyla memurîn maaşının cânib-i Hazineden masârif-ı merkûmenin dahi mahallî mal sandığından tesviyesi zımında ifa-yı muktezâsının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi ve Telgraf İdaresi'ne ve mahalline dahi malumât verilmesi şeref-sünûh ve sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye cenâb-ı şehinşâhî iktizâ-yı âlîsinden olarak mârru'z-zikir mazbata yine savb-ı sâmi-i hidivîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyy'ü'l-emrindir.

Fi 13 Muharrem sene 1285

اقدم حفرتی

عظمتی

شادی دولت بخت مرطبی تا فرد سبانه اولینی و جلد برکت حله بعدی چند خصوات لایزال نهاره نبوی صلی الله علیه و آله و سلم برکتی از حق تعالی است که در این
مغنی اولاد بر یکدیگر معانی کریمت تراز و اعجازه اصعب زلف و تکریمه بلا تکریمه افلا طلب و لافقت اولاده و تفاوتی در حق حکومت قزاقی را خلق افکار و توفیر ایستاده بود که
با کز او بیاید و جلد اولاد سبانه افکار اولاد یکی او جلد او بیرون اولاد برافنده یکی بسده سبانه به تقویه معنی اولاد تقویان اعلی خورشید جنبه خیر بود و عینا بر این
از حق اولاد و یکبار معانی در حق کمالی حضرت نبوی صلی الله علیه و آله و سلم بقای معانی است که تفاوتی جدید در اولاد و تفاوتی اراده نه و کلمه در حق سعادت و بیسنگ اولاد و کلمه اولاد
اینجور هر چند اراده سبانه حق با کمالی است و ترغیب بر بیرون الی اکا کور حرکت اولاد خصی بینه تکلیف تاریک تفریق فخری اقدم ۱۲۰۱ هجری

مردم ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که
مردمان ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که
مردمان ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که
مردمان ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که
مردمان ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که
مردمان ما که در این شهر
دیده است تو را اولاد نبوی که

Halep Vilayeti dahilinde bir telgraf hattı küşadına dair.

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi

Aded

1059

Harim kazasının cesâmet ve vüs'atına ve mahsulât ve ihracâtının kesretine binâen masârıfı ahali tarafından iânete-i tesviye olunmak üzere Ömerağa nâm mevkidenden kazâ-i mezkûre bir telgraf hattı temdîdi lüzumu mahallinden bâ-mazbata iş'âr olunmaktan nâşi keyfiyet Telgraf ve Posta Nezâret-i aliyyesine izbâr olunarak alınan cevabda bu hattın temdîdi hâlinde vuku'u bulacak masrafla memur maaşına karşılık olmadığı beyânıyla tervîc-i iş'ârın mümkün olmayacağı dermiyân olunmuş olduğundan ve halbuki kazâ-i mezkûr a'şârına Haleb'de ve diğer mütecâvir kazalarda tâlib zuhur etmekte olması cihetiyle müzâyede zamanında karşılığı müzâyede icrası için Harim heyeti ile mültezimleri Antakya Telgrafhanesi'ne kadar gitmeğe mecbur olduklarından orada bir telgrafhane inşası musâlaha-i lâzım ve muhaberât-ı ticariye ve mahalliyyeye sühûlet-bahş olması cihetle de mültezim olub şimdilik orası için bir muhabere memurunun kifayeti derkâr ve maaşına hâsılâtdan karşılık bulunabileceği bedîdâr olduğu beyânıyla icra-yı icabı ifadesine dair Halep Vilâyeti Meclis-i İdaresi'nden meb'ûs mazbatanın leffiyle ifa-yı muktezâsına dair Dahiliye Nezâret-i celîlesinin Telgraf ve Posta Nezâret-i aliyyesiyle muhabereyi şâmil tezkiresi melfûfâtıyla Şûrâ-yı Devlet'e tevdi' olunmakla Dahiliye Dairesi'de mütâlaa olundu.

Telgraf ve Posta Nezâreti'nin cevabında; küşâdı talep olunan merkezin memurîn maaşlarıyla masârıf-ı müteferrikası olarak senevî sarfı iktizâ eden on dört bin dört yüz kuruşla yüz doksan iki frankın üç yüz beş senesi müvâzenesinde karşılığı olmadığı cihetle üç yüz altı senesi için derdest-i tanzim olan bûdçeye idhal kılınmış ise de telgrafhane ile hattın masârıf-ı inşâiyesine ve mefruşât esmânıyla nakliye ücretine itâsı lâzım gelen on üç bin dört yüz on altı kuruşla eşya ve edevât esmânı bulunan iki bin sekiz yüz kırk iki frank on santimin ve beheri altı buçuk metre tûlunda iki yüz elli aded ahşab direk taahhüd-i veçhile ahali tarafından tesviye ve itâsıyla telgrafhane için dahi bir arsanın veyahud bedelinin tehiyyesi muktezî olduğundan meblağ-ı mezbûrun nakden nezâret veznesine tisyâr ve direklerle arsanın tehiyye ve ihzâr etdirilmesi hakkında cânib-i vilâyete tebligât itâsı beyân ve Dahiliye Nezâreti'nin cevabında; sebk eden tebligâta cevaben mezkûr telgraf hattının masârıf-ı inşâiyesi vesairesi için ahalden toplanılan yüz yirmi üç Osmanlı altınının gönderildiği ve iki yüz aded direk arsanın tehiyye ve ihzâr edildiği ve masârıf-ı sairesi için dahi on üç bin dört yüz on altı kuruş cem' ve hıfz olunduğu ve ikmâl-i inşâata kadar muvakkatan bir telgrafhane mahallî tedarik kılındığı beyânıyla icab eden memurînin izâmı kazâ-i mezkûr idare meclisinden bâ-mazbata

iş'âr olunarak mezkûr yüz yirmi üç altının Başmüdüriyet Sandığı'na teslim kılınmış olduğundan bahisle icra-yı icabı vilâyet-i mezkûreden izbâr olunduğundan ona göre iktizâ-yı hâlin ifası dermiyân ve Telgraf Nezâreti'nin cevab-ı ahîrinde bu bâbda sarfı iktizâ edecek maaş ve masârif-ı daimiye müvâzenede karşılık olmadığından bahisle tafsîlât-ı lazimeyi şâmil Meclis-i İdare-i Nezâretten tanzim olunan mazbatanın evrak-ı müteferri'ası ile gönderildiği ifade ve ityân kılınmıştır.

Zikrolunan meclis-i idare-i nezâret mazbatasında hatt-ı mezkûr için bundan bir buçuk sene evvel tanzim kılınmış olan keşf pusulasında eşya esmânı olarak gösterilen fiyat şimdi hayli tezâyüd ettiği cihetle Mühendis Kalemi'nden yeniden yapılan keşf pusulasında eşya bahası vesaire esmânı olarak gösterilen iki bin dokuz yüz seksen üç frank altmış beş santim bedelden ahalinin iânesi olan yüz yirmi üç altının altı yüz otuz kuruş kadar noksanı görülüb bu da cüz'iyât kabîlinden olmakdan nâşi münâkasası esnada işbu yüz yirmi üç altın dairesinde eşyasının tedarik ve mübâya'ası dahi kâbil-i imkân olduğuna ve ancak istihdâm olunacak memurînin şehri bin kuruşdan on iki bin kuruş maaşla masârif-ı sairesi olan üç bin iki yüz altmış iki kuruş küsûr para için senevî vuku'a gelecek sarfiyatına üç yüz altı senesi müvâzenesinden tenzilât-ı icra olunmasından dolayı karşılık kalmadığına mebnî işbu maaş ve masârif-ı dâimenin müvâzene-i mezkûreye zamîmeten tahsîsi iktizâ edeceği gösterilmiş ve Dahiliye Muhasebesi'nin müzekkeresinde gerçi Nezâret-i müşârunileyhânın evvelki cevabında masârif-ı merkûmenin üç yüz altı senesi müvâzenesine idhal edildiği beyân olunmuş ise de muahharen mezkûr müvâzeneden tenzilât icra olunmaktan nâşi bunun müvâzenede karşılığı kalmadığı Meclis-i İdare-i Nezâretten mazbatası münderecâtından menfehim olunmasına ve müvâzene haricinde akçe sarfı katiyen memnû' bulunması cihetiyle sarfı zarurî olub da karşılığı olmayan bir masrafın dairesi müvâzenesine dahil bulunan zuhûrât tertibinden tesviyesi muktezâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahîden bulunmasına nazaran icabının Şûrâ-yı Devletçe tezekkürü beyân olunmuştur.

Karar-ı sâbıkın müstenid olduğu müvâzenenin vukuât-ı ahire ile açıldığı siyâk hâlden anlaşılıb bûdçe haricinde akçe sarfı da bâ-irâde-i seniyye memnû' ise de bunun ekser levazımına mukabil olan akçe iâne-i ahali ile toplanmış ve suret-i iş'ârdan telgrafhane mevkiinin de hazırlanmış olduğundan üç yüz altı senesine aid olan masârif-ı bakiye ve dâimesinin Dahiliye Muhasebesi müzekkeresinde gösterildiği üzere üç yüz altı senesi zuhûrât tertibinden tesviyesiyle aynı da üç yüz yedi senesi müvâzenesine idhal kılınmak üzere mezkûr telgraf hattının temdîdine dair Telgraf ve Posta Nezâreti'ne me'zûniyet itâsının Dahiliye Nezâret-i celîlesine havalesi tezekkür kılındı. Emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 18 Rebülevvel sene [1]308 ve fi 20 Teşrîn-i Evvel sene [1]306.

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Akif bin Halilurrahman, Azâdan, Mehmed, Azâdan, Lütfü Efendi, bulunamadı, Azâdan, Rıza, Azâdan, Mehmed Faik, Azâdan, Hüseyin, Azâdan, Süleyman, Azâdan, (sîlik okunmuyor), Azâdan, es-Seyyid Ahmed Ziyâ, Azâdan, Sâmi Bey, bulunamadı, Azâdan, Şükrü Sadık, Azâdan, Mehmed, Azâdan, Abdullah Paşa, bulunamadı, Azâdan, Said Paşa, bulunamadı, Azâdan, es-Seyyid Ali Rıza

حارم قضایان جماعت و دستة و محصولات و افرایان که کثرت بنا به مصارف اهل طرفه به اعانتة نسوب
 اولیة ادره و عراقی موقوفه قضاء مکتوبه بر طرفان خطی تمهیدی ازین محل که به مصلحت استعاره و نقد بانسی
 کیفیت طرفان دیونہ نظر بر عینہ سے از بار اول در نہ انامہ جوایز بواسطت تمهیدی صلحانہ وقوع بود چه
 موقوفه مشور معائنہ قاریوں اولیعی بیاید ترویج استعاران تمهید اولیہ بعضی در مجامع اولیہ اولیعی به
 و حال بود قضاء مکتوبه اعانتہ جلدہ و دیگر مجامع قضایان لمایطی طوریکہ اتمارہ اولی جزیہ مزایع و نافع قاریوں
 مزایع جزیہ سکو به حارم قضایان بقدر قدری انطالیقہ نظر قضایانہ قدر کثرت مجبور اولی قدر نہ ادره بر نظر قضایانسی
 مصلحت لازم و مجامع تجاریہ و مجامع سبب فسخه اولی جزیہ موقوف اولی سبب ان اسی تجوید بخارہ موقوف
 قضایان در کار و معائنہ حاصلہ قاریوں بودہ بود چکی بر بار اولیعی بیاید اجرای مجامع اعادة ندر
 حسب دلایق مجلس ادره سے بصورت مصلحت بقصد ابعای مقضاتہ دائرہ قضایانہ چندی سبب قضایان دیونہ
 نقد عینہ سبب بخارہ بی مکان نکردهای موقوفہ سوری دولہ تودیع اوقفہ و عینہ دائرہ سبب مصلحت اولی

طرفان دیونہ نظر بر جوایز کتابی طلبہ اولیہ مرکز ان مکتوبہ به معائنہ مصارف موقوفہ سوری اولیہ
 سوری صرف اقسایا به داده در سبب بود نظر بر عینہ بود قضایان یکی از نفعان ادره بود سبب سبب سبب سبب
 قاریوں اولیعی جزیہ او جزیہ التي سبب بود در دستہ تنظیم اولیہ بود چه ارضای قضایان طرفانہ اولیعی
 مصارف قضایانہ و عینہ سبب اتمارہ نظریہ اجرتہ اعطاسی لازم کلاد او بود ادره به در سبب بود اولی قدر نہ
 استاد اولی سبب بود با یکی به سبب بود قضایان یکی از نفعان ادره استعاران و بهدی التي جزیہ موقوف اولی بود
 ادره عینہ و سبب در کل نظر بر جوایز اهل طرفه نسوب و عینہ سبب نظر قضایانہ ایچونہ سبب بر عینہ و خود در کل
 سبب سبب قضایان اولیعی به مصلحت موقوف نظر بر عینہ سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 قضایانہ جانب اولیہ سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 طرفان قضایان مصارف قضایان سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 و یکی بود عدد در عینہ سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 ادره التي عینہ جمع و حفظ اولیعی و اقل قضایانہ موقوفه بر نظر قضایان حکمی سبب سبب سبب سبب سبب
 مکتوبہ اعلی قضایان مکتوبه ادره مجلس به مصلحت استعار اولی در نہ مکتوبه بود سبب سبب سبب سبب سبب
 صدوقه نسوب قضایان اولیعی به سبب اجرای مجامع اولیہ مذکورہ در بار اولیعی به مذکورہ قضایان حالات
 ابعای در میان و طرفان نظر بر جوایز سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 سوزده قاریوں اولیعی به سبب فصلانہ لازم سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب
 ادره مکتوبہ سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

Haleb'ten Zor Sancağı merkezi olan Deyr kasabasına kadar telgraf hattı çekilmesi.

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi

Aded

2220

Haleb'den Zor Sancağı merkezi olan Deyr kasabasına kadar temdîdi muktezâ-yı irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişahî'den olan telgraf hattına muktezî olup bi'l-münâkasa tâlibi uhdesinde takarrür eden tel ve saire esmânının sâl-i hâl muvâzenesi miyânında tesviyesi istîzânına dair Meclis-i İdare-i Nezâret'den tanzim olunan mazbata ile iki kıt'a münâkasa pusulası ve ilânı hâvî gazetelerin gönderildiği beyânıyla icra-yı icabı hakkında Telgraf ve Posta Nezâreti'nden Dahiliye Nezâreti'ne meb'ûs tezkire Şûrâ-yı Devlet'e i'tâ olunmakla melfûfât-ı mezkûre ile beraber Dahiliye Dairesi'nde kırâet olundu.

Mazbata-ı mezkûre meâlinde zikrolunan telgraf hattına muktezî otuz iki bin kilogram dört milimetrelilik demir tel ile dört bin dört yüz seksen aded orta model izolatör mevki'-i münâkasaya vaz' olunarak zuhur eden tâlibler müvacehesinde münâkasaları bi'l-icra şerâiti vechile telin beher yüz kilogramı otuz iki frank yetmiş santim ve izolatörlerin beher adedi de bir frank on altı santim fiyatla müteahhidlerden Boyacıyan Agop Efendi uhdesinde takarrür ederek diğer tâlibler keff-i yed eylemiş olduklarına ve eşya-yı mezkûrenin fiyat-ı mukarreresi bundan evvel icra kılınan münâkasada takarrür eden fiyata nazaran tellerin beher yüz kilosundan bir frank ve izolatörlerin beher adedinden altı santim ki cem'an beş yüz seksen sekiz frank kadar fazla görünmekte ise de bu da şu sırada her tarafda zuhur eden illet-i müdhîşe hasebiyle navl ve nakliyet masarifince tezâyüd vuku'undan ileri geldiği ve eşya-yı mezkûrenin takrîr eden fiyat ile mûmâileyhden mübâya'ası zarurî görüldüğü beyânıyla bunların mecmû' esmânını olan on beş bin altı yüz altmış frank seksen santimin üç yüz sekiz senesi muvâzenesi miyânında tesviyesi istîzân olunmuş ve siyâk-ı iş'ara nazaran suret-i münâkasa usulüne muvâfık olarak cereyân ettiği ve hatt-ı mezkûrun bir on evvel temdîdi ise eşya-yı mezkûrenin mübâya'asına mütevakkıf olduğu anlaşılmiş olmakla zikrolunan eşyanın ol vechile mûmâileyhden mübâya'asıyla esmânı bulunan on beş bin altı yüz altmış frank seksen santimin ber-mûceb-i istîzân muvâzene-i mezkûre miyânından tesviyesi için nezâret-i müşârunileyhâya me'zûniyet i'tâsının Dahiliye Nezâreti'ne havalesi tezekkür ve mezkûr münâkasa pusulaları teferruâtıyla beraber leffen takdim kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

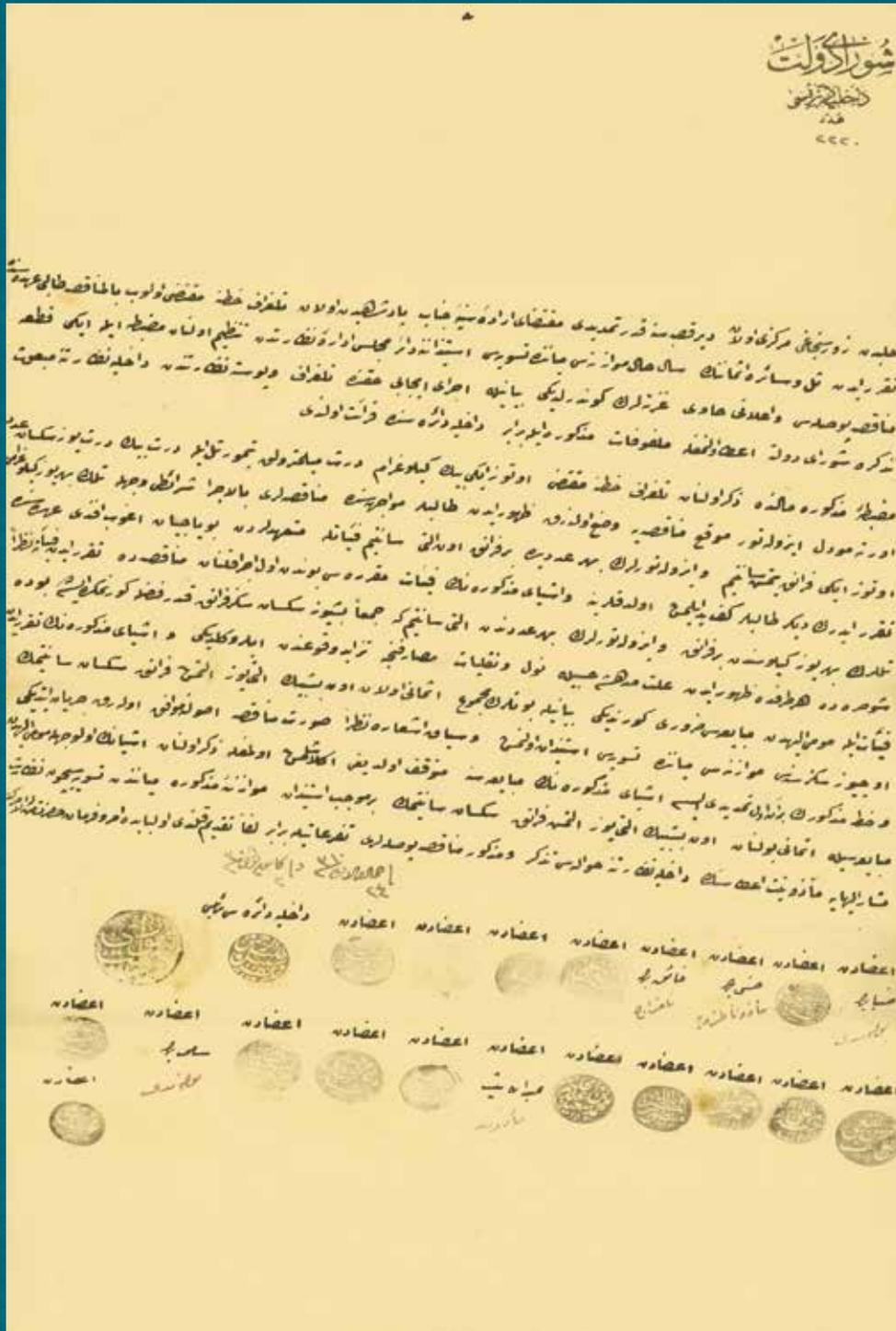
Fi 24 Cemâziyelevvel sene [1]310 ve fi 2 Kânûn-ı Evvel sene [1]308.

(mühürler)

Şûrâ-yı Devlet

Dahiliye Dairesi Reisi, Akif bin Halilurrahman, Azâdan, Mehmed bin Abdullah, Azâdan, Mehmed, Azâdan, Rıza, Azâdan, Tahsîn bin Ali, Azâdan, Faik Bey, nâ-mizâc, Azâdan, Hüsni Bey, me'zûnen taşrada, Azâdan, es-Seyyid İsmet Süleyman, Azâdan, Ziyâ Bey, bulunamadı, Azâdan, es-Seyyid Ahmed Ziyâ, Azâdan, Sâmî Bey, bulunamadı, Azâdan, Sadık bin Şükrü, Azâdan, Mehmed Aziz bin Vecihi, Azâdan, es-Seyyid Ali Rıza bin Seyda, Azâdan, Abdullah Paşa, me'zûn, Azâdan, Mehmed Said bin Abdülhalim, Azâdan, Mansûr, Azâdan, Mehmed Cemil,

Azâdan, Ali Haydar

Halep'in Bab ve Menbic kazalarına telgraf hattı çekilmesi talebi.

Dahiliye Mektubî Kalemî

Evrak Numarası: 115-31

Müsevvidi İsmi: İhsan

Tesvîdi Tarihi: 2 Eylül sene [1]311

Tebyûzi Tarihi: Arabî 29 Ramazan sene [1]313, Rumi: 7 Eylül sene [1]311

Telgraf ve Posta Nezâret-i aliyyesine

Merkez vilâyete mülhak Bâb ve Münbic kazalarının ehemmiyet-i mevki'yelerinden ve Bâb kazasınınca altı bin kûsûr kuruş îâne cem' edilebildiğinden bahisle birer telgraf hattı temdîdi lüzumuna ve teferruâtına dair Haleb Vilâyet-i celîlesinden tevârüd eden 12 Ağustos sene [1]311 tarih ve yüz on beş numrolu tahrirât leffen tisyâr olunmağın iktizâsının inbâsına himem-i aliyyeleri masrûf buyurulmak bâbında.

Halep'ten Bab kazasına uzatılan telgraf hattı açılışının yapıldığına dair Halep Vilayeti'nden alınan telgrafın takdimi.

Telgrafnâme

Muhaberât-ı telgrafdan dolayı devlet hiçbir gûne mesuliyet kabul eylemez

Geldiği Mahal: Maraş Mürselin ileyh olan mahal: Dersaâdet

Mutavassıt olan: Dersaâdet Numara: 1629 Kelime: 73 Gurub:

Tarihi: sene 13.., mahreci: 12 Mayıs 1319, mevrudu: 12 Mayıs 1319

Sınıf-ı mektub: Gündüz veya gece: Saat: 4 Dakika:

Mahâll-i merkeziye teslimi: Mutavassıt-ı merkeze irsâli: Bed'-i muhabere:

Hitâm-ı muhabere: 13 minhu Sahibine irsâli: Vüsul numrosu:

İmzalar: Memur sevk mekâtib-i tarih: 13.. Vasıtasıyla: Memur-ı nevbet:

Keşide eden memur: Ahz eden memur:

Dahiliye Nezâret-i celilesine

Saye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i hilafat-penâhîde Haleb'den Bâb kazasına temdîdine müsaade-i seniyye-i cenâb-ı cihan-bânî erzân buyurulan telgraf hattının ameliyat-ı temdîdiyesi bugün bi'l-ikmâl kazanın memurîn-i mülkiye ve askeriyesi ve bir hayli ahali hâzır olduğu hâlde resm-i küşâdı icra ve muhaberâta ibtidâr ve bu vesile ile de ed'îye-i mefrûza-i hazret-i veliyy-i nimet-i a'zamînin tekrar-dâde kılındığı iş'âr-ı mahallî üzerine ma'rûzdur. Fermân.

Fi 11 Mayıs sene 1319

12 vusûlu

Haleb Valisi

Mecid

Halep Posta ve Telgraf Merkezi binasına ait tamiratın tamamlandığı.

Halep Vilâyeti
Encümen-i Dâimi Kalemî
Aded
Umum: 4526
Hususî: 48

Dahiliye Nezâret-i celîlesine

Nâzır Beyefendi hazretlerine

Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyât Müdürüyeti ifadesiyle şeref-vârid olan 1582/400 numro-
lu 12 Teşrîn-i Evvel sene [1]331 tarihli emirnâme-i nezâret-penâhîlerine tevfiķan idare-i
hususiyeye akârâtından Halep Posta ve Telgraf Merkezi Binası'nın tamirâtı icra ve ikmâl
etdirilmiş olduğu berâ-yı malumât arz olunur, Nâzır Beyefendi hazretleri.

Fi 15 Rebûlsânî sene [1]334 ve fi 6 Şubat sene [1]331

Halep Valisi
(imza: Mustafa)

Dahiliye Nezâreti: Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyât Müdüriyeti

Varak Numarası: Müsevvidi: (imza) Tarih-i Tesvîdi: 23/12/[1]331

Mübeyyizi: (imza) Tarih-i Tebyîzi: 25

Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâreti Vekâlet-i celîlesine

Hulâsa:

Levâzım Müdüriyeti Mebânî Kalemî ifadesiyle vârid olan 4 Teşrîn-i Evvel [1]331
tarihli 79646-193 numrolu tezkire-i devletleri üzerine sebk eden iş'ara cevaben Halep
Vilâyeti'nden alınan tahrirâtda Halep Posta ve Telgraf Merkezi Binası'nın tamirâtı ikmâl
etdirilmiş olduğu bildirilmiştir. Ol bâbda.

Yazıla

خاندان

امیر و امیر خان

مهرم ۱۰۹۹
شعبان ۱۸

دعوت نظامی به هیوسته

نامک بیگم دین محمد

امیر محمد و دوستان عزیزان خود را در روز ۲۵ بهروز ماه مبارک رمضان در هیوسته
از حضور و عبادت در مسجد جامع و در آنجا نیز در روز ۲۵
نامک بیگم دین محمد امیر محمد و امیر محمد

داخله نظامی - شور و هیاهو در هیوسته

تاریخ	موضوع	شرح
۱۳۳۶ هـ	قربان شوره	در تاریخ ۲۵
۱۳۳۶ هـ	قربان شوره	در تاریخ ۲۵
<p>نامک بیگم دین محمد</p> <p>امیر محمد و دوستان عزیزان خود را در روز ۲۵ بهروز ماه مبارک رمضان در هیوسته از حضور و عبادت در مسجد جامع و در آنجا نیز در روز ۲۵ نامک بیگم دین محمد امیر محمد و امیر محمد</p>		

3. YÖNETİM

Halep, Rakka ve Anteb taraflarında sakin aşiretlerden hangilerinin hangi vilayete bağlı oldukları ve bunların mükellefiyetleri hakkında.

Mücebince yazıla

Hâlâ Rakka valisi vezirim el-Hâc Mehmed Behram Paşa'ya ve Rakka naibine ve Barak Aşireti'nin buldukları mahallerin kuzât ve nüvvâbına hüküm ki;

Rakka Eyaleti Mukâtaatı tevâbi'nden Barak Aşireti, öteden beri mâl-i mîrîlerini Rakka cânibine eda ede gelmişler ise de bir müddetden beri aşiret-i merkûme intihâ-yı nehr-i Murad'ın beri tarafında kâin Haleb Eyaleti dahilinde olub Darbhane-i Âmirem tarafından zabt ve hâlâ Haleb Valisi sadr-ı esbak vezirim Hurşid Ahmed Paşa'ya iltizâm ve ihale olunan Münbic Ravendan Mukâtaası'ndan ve Ayntab kurâsından vâfir kurâyı zabt ve iskân idib ancak aşiret-i merkûme ahalisinden İbiş nâm şakâvet-pîşe avenesiyle şakâveti kendüye mu'tâd ve aşireti fesad ederek ebna-yı sebîli îsâl-ı hasara cesaret ve firari eşkıya makûlesine mu'in olarak bayağı hırsız yatağı olmuş ve bir suret-i haseneye idhalleri derece-i vücube ermiş olduğu ecilden müşârunileyh Hurşid Paşa, Haleb'e vürûdunda aşiret-i merkûmenin bir taht-ı nizâma idhalleri zımnında asâkir-i vefire ile kethüdâsı Mehmed dâme mecdühuyu üzerlerine sevk ve tesyîr eyledik de bundan böyle şakâvetden ferâğat ve kendi hallerinde ikamet eylemek üzere re'y ve emân teklif olunmuş ise de mütegalibâta hareket ve irâd şakâvetle Sicim Kalesi tabir olunur mahalle-i tahassun ve muharebeye mübâşeret ve asâkir-i mersûle üzerlerine hücum birle ehl-i şakâvetin bir mikdarı karîn-i tîg telef olmuş ser eşkıya olan İbiş ve avenesi firar etmiş ve baki kalan ehl-i ırz gürûhu teşebbüs-i dâmen afv olmalarıyla hanedan-ı aşiret-i merkûmeden Tiryakioğlu Mehmed nâm kimesneyi üzerlerine ağa nasb ve kethüdâlarına hilatleri ilbâs olunarak yine Münbic Ravendan ve Ayntab kurâlarından iskân etdirilmiş ve bu suretle aşiret-i merkûme suret-i nizâm-ı haseneye idhal birle ebna-yı sebîlin emniyetleri istihsâl olunmuş olduğuna binâen bazı esbâba mebnî Rakka aşâirinden İlbeyli Aşireti'nin Haleb'e ve Rişi ve Kızık aşiretlerinin maden-i hümâyûnuma ifrâz oldukları misillü Barak Aşireti'nin Haleb karyelerinde ikametleri münasebetiyle mal-ı mîrîleri Rakka'dan ifrâz ve Haleb cânibinden verilmek üzere bir kıt'a emr-i şerifim ısdârını müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa, bundan akdem lede'l-inhâ maarrü'z-zikir Barak Aşireti ma'a zamâ'im senevî yüz on iki bin beş yüz kuruş mal ile Rakka valileri taraflarından zabt ve idare olunmakda olan Eyalet-i Rakka ve tevâbi'i mukâtaatı tevabiinden olarak senevî dört bin kuruş mal-ı mukayyedi olub lâkin malikanelik vechile kimesnenin uhdesinde olmadığı ve Rakka Eyaleti'nde kâin aşair ve kabâil bin yüz kırk sekiz (1148) tarihinde tahrîr olduğu üzere Barak Aşireti Rakka sâkini deyu tahrîr idüğü mukayyed olduğuna binâen aşiret-i mezkûre perakendesinden ne mikdarı Haleb tarafındadır ve mâl-i mîrîleri ne mikdardır ve Rakka Eyaleti'nde diğer perakendesi yok mudur ve inhâ olduğuna üzere tanzim kılındığı suretde mahzuru var mıdır keyfiyeti ber-vech-i izah Dersaadetime inhâ olunmak bâbında isti'lâmı havî sene-i sâbika evâhir-i Ramazanında Haleb valisi müşârunileyhe hitaben başka ve sen ki vezir-i müşârunileyhsin; sana hitaben başka evâmir-i şerifem ısdâr ve tisyâr olunmaktan nâşi el-haletü'l-hâzihî cevab olarak tarafınızdan tevârud

eden tahrirâtınız mefhûmunda Rakka Eyaleti uhde-i müşîrâne ki tevcîh olunup azîmet etmek üzere iken Ayntab müftüsü ve aşiret-i merkûmeden merkûm Tiryakioğlu Mehmed nâm mefsedet-pîşelerin tahrik ve iğfaline mebnî müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa külliyetli asâkir gönderib aşiret-i mezbûreyi perişan etmiş olduğundan râh-ı rastda vâki Behisni havalisine vürûdunda perişan olan Barak Aşireti fukarasından yüz elliden mütecâviz kimesne gelip istikbal ve keyfiyeti sana ihbar ile feryad ederek sen bizim valimiz iken Haleb valisi bizlere bu vechile dahl ve taarruz eyledi diyerek iştikâ etmişler ise de valiler miyânında vâki olan hukuk-ı kadîmiye mürâât zımnında fukarâ-yı merkûmeyi taltif ederek avdet etdirdikden sonra Rakka Eyaleti hududuna vürûdunda müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa, ben Barak Aşireti'ni göçile bu nizâma idhal etdim ve Tiryakioğlu'nu dahi tarafına götürdüm. Hatırımız için kürkünü ilbas eylesiz deyu bu kürk alemdarı ile ma'an tarafına irsâl etmiş olduğundan mücerred ra'iyet hatırına binâen merkûm Tiryakioğlu'na kürk ilbas etmiş isek de makarr-ı hükûmet olan medine-i merkûmeye duhûl edeliden bu ana değin merkûm Tiryakioğlu'nun tahrik ve iğfaline mebnî müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa, aşiret-i merkûmeden el çekmeyüb kesr-i nüfuz olur gûna-gûn tenbihât ve buyuruldular irsâliyle///

nehr-i Murad'ın öte yakasından bütün bütün kat'-ı rişte-i hükûmet olunmuş ise de böyle nüfuzunun şikesti Devlet-i Aliyyem tarafına râci' olacağından gayri aşiret-i mezkûrenin küllisi Rakka'da ve Rakka valilerinin ekser irâd ve tayyârâtı aşiret-i merkûmeye münhasır olub aşiret-i mezkûre Rakka'dan ifrâz ve Haleb'e ilhâk olursa Rakka Eyaleti eyaletlikden voyvodalık derecesini kesb ederek küllî mahzuru müceb olacağını beyân birle kemâ-fi'l-kadim Rakka valileri taraflarından zabt ve rabt olunmasını sen bir kıt'a tahrirâtında ve Rûha naibi ilâm ve ahalisi mahzarlarında başka ve bâlâda muharrer olduğu veçhile mukaddemâ müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa tarafından memur olanların Barak Aşireti'yle vâki olan muharebede ser eşkıya olan merkûm İbiş ve avanesi Rakka tarafına firar etmiş olduklarından hilâf-ı inhâdan halî olmayacaklarını beyân ederek aşiret-i merkûmenin mal-ı mîrîleri mutlaka Rakka Eyaleti'nden ifrâzı hususuna müsaade olunmadığı suretde bundan böyle aşiret-i mezkûr Haleb ve Ayntab kurâsında ikamet etdirilmeyib karşı tarafa Rakka Eyaleti dahiline îvâ ve iskân olunmaları için bir kıt'a emr-i şerifim isdârını müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa bir kıt'a tahrirâtında başka inhâ eylediğiniz ecilden emr-i şerif-i mezkûr kaydı ihrac birle iktizâ-yı hüsn-i nizâmı mu'teberân-ı ricâl ve Devlet-i Aliyyemden hâlâ Darbhane-i Âmirem Nâzırı iftiharü'l-emacid ve'l-ekarim es-Seyyid Abdurrahman Bey dâme mecdühudan isti'lâm olunduk da ber-vech-i muharrer senin ve müşârunileyh Hurşid Ahmed Paşa'nın tahrîr ve iltimasınız olan tanziminde bir gûne mahzur var mıdır ve emsali dahi mesbûk mudur, keyfiyet ve iktizâsı tekrar kaleminden derkenar ve erbâb-ı vukûfdan dahi tahkike mütevakkıf mevâddan idüğünü ilâm eylediğine binâen ber-müceb-i ilâm emsâli keyfiyetini ve muktezâsı sual olunduk da Halebü'ş-Şehbâ civarında vâki külliyetli mal ve kalemiye ile mukayyed Hashâ-i Cemaat-i İlbeyli Mukataası reâyâsına kâh Rakka valileri ve kâh Haleb muhassılları ve kâh Azaz ve Kilis voyvodaları taraflarından itâle-i dest-taarruz olduğuna binâen faiz-i mukâtaa nâmiyla mukâtaa mutasarrıfları bir akçesine dest-res olamadıklarından mal ve kalemiye ve cebelisinin te'diyesi adimü'l-inkân olmak mülâbesesiyle emvâl-i mîrîyeyi telef ve ızâ'atından vikâyete ve mukâtaa mutasarrıflarını gadırdan himayete mukâtaa-i mezbûrenin mal-ı mukayyedleri olan altı bin dokuz yüz on beş kuruş, iki yüz on beş (1215) senesinden itibar ile Haleb Muhassıllığı malına ve icab eden kalemiyesi dahi muhassıllık-ı mezkûrun kalemiyesine zam ve ilhâk kılınarak muhassıllık malıyla ma'an cânib-i mîrîye te'diye olunmak ve faiz-i kadîmi olan sekiz bin kuruş dahi muhassıl tarafından senede iki taksit ile Dersaadetime irsâl olunup üç bin kuruş

sa'yü'l-mîrî Hazine-i Âmirem başkaca teslim ve beş bin kuruş dahi malikane mutasarrıfları tarafına te'diye olunmak üzere zam ve ilhâk olunarak nizâma rabt ile iki yüz on beş (1215) tarihinde başka ve Üsküdar'da vâki merhum Atık Vâlide Sultan tâbet-serâhâ Evkafı'ndan Yenil ve Türkmanân-ı Haleb Cemaati'nden Ayntab aklamından Göçer Ferik Kahramanoğlu Kenan cemaati reâyâları kendi hallerinde olmayıb merkûm Kenan iki yüz nefer süvari ve piyade eşkıya ile yek-dil ve yek-cihet olarak mürûr ve ubûr eden ebna-yı sebîl ve hüccac-ı müsliminin yollarını kat' ve bazılarını katl ve idam ve mallarını gasb ve gâret ve sair gûne mezâlim ve ta'addîyâta ictisâr olduğundan mâadâ sair reâyâyı içlerine idhal ile mal-ı mîrînin edâsında mümâna'at eylediklerinden tahsili hayyiz-i imkanda olmadığı ecilden maarrü'z-zikir Göçer Ferik Kahramanoğlu Kenan Cemaati, Harameynlikden ifrâz ile senevî mal-ı mîrîleri olan bin dört yüz otuz kuruş beher sene Rakka valileri tarafından tahsil ve Hazine-i Âmirem teslim etdirilmek üzere yüz altmış iki (1162) senesi Mart'ından itibaren Rakka Mukâtaatına zam ve ilhâk olunup mukabelesinde Dağ Bahadırlısı Cemaati dahi tarih-i mezkûrdan itibar ile mübâdele vechile ol mikdar mal ile Rakka Mukâaatından ifrâz ve fîmâ-ba'd Yeniil Hassı Voyvodası tarafından zabt ve malları tahsil ve Harameyn Hazinesi'ne teslim olunmak şartıyla Yeniil Hassı Mukâataatı'na idhal olunmak üzere tanzim olunup bin yüz altmış bir (1161) tarihinde başka emsal olarak evâmiri ve iktizâ eden mahallere ilmuhaberleri verilmiş olduğu ve bu makûle aşair ve kabâilden etraf ve eknâfa müteferrik ve perişan olanlar///

hâne ve zaman itibar olunmaksızın oturdukları mahallerden heyet-i mecmûalarıyla kaldırılıb asıl aşiretleri derûnuna îvâ ve iskân etdirilmek şürûtundan idüğü mukayyed olmakla bu surette zikrolunan Barak Aşireti ber-mûceb-i şürût oldukları mahallerden kaldırılıb mahâll-i hükûmet olan Rakka'ya vâsıl cemaatleri derûnuna îvâ ve iskân etdirilmek üzere emri veyahud Haleb tarafında olanların inhâ olunduğu üzere senevî mukayyed olan dört bin kuruş mal-ı mîrîleri ile dört yüz kuruş kalemiye akçesi Haleb Muhassıllığı'na zam ile Rakka'dan ifrâz veyahud âhar vechile tanzimi menût re'y-i âlişânım idüğü Başmuhasebe'den derkenar ve bâ-takrîr lede'l-arz aşiret-i merkûme öteden beri Rakka Eyaleti dahilinde olduklarına mebnî ber-mûceb-i şürût oldukları mahallerden kaldırılıb mahâll-i hükûmet olan Rakka'ya vâsıl cemaatleri derûnuna îvâ ve iskânları bâbında sana hitaben emr-i şerifim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem ta'alluk etmekle ol veçhile amel ve harekete bezl-i cell-i himmet eylemek fermânım olmağın hasseten işbu emr-i celîli'l-kadrim ısdâr ve ____ ile irsâl olunmuşdur.

İmdi vusûlunda keyfiyet-i ber-vech-i muharrer mantûk-ı emr-i şerifimden malumun olduk da maarrü'z-zikir Barak Aşireti öteden beri Rakka Eyaleti dahilinde olduklarına binâen ber-mûceb-i şürût oldukları mahallerden kaldırılıb mahâll-i hükûmet olan Rakka'ya vâsıl cemaatleri derûnuna îvâ ve iskân olunmaları hususuna sarf-ı küll-i miknet ve bu bahane ile âharın defterli reâyâsına iskân teklifi ve sair bahane ile iz'âc-ı fukarâ-yı ra'ıyyeti mûcib ve ihtilâl-i nizâm-ı beldeyi müeddî-i hareket vuku'undan be-gayet hazer ve mücânebet eylesesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâileyhimsiz, siz dahi mûceb-i emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilafi tecvizden ittikâ ve mübâadet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur.

Fi 3 C sene [1]234

Muhasebe-i [Evvel]L

5/5

Yazılmışdır

Ayıntab ve Münbiç havalisindeki Barak aşireti Halep Vilayeti'nce sıkıştırılınca Rakka Vilayeti'ne ve Rakka Vilayeti'nce sıkıştırılınca Halep Vilayeti'ne tabi oldukları iddia edilmekte ve bu suretle tekaliften kurtulmakla beraber şekavette bulduklarından bu aşiretin Halep'e bağlanması.

Devletlü saâdetlü re'fetlü mürüvvetlü dâver-i sa'd-ı ahterim sultanım hazretleri,

Haleb civarında Barak Aşireti tabir olunur aşiretin vardıkları mahaller Ayntab ve Münbiç Ravandan Mukâtaaları dahili olup umûr ve hâsılât Halep tarafından rü'yet ve üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîrîleri Rakka Hazinesi'ne müretteb ve merbût olup merkûmlar Rakka tarafından hasbe'l-iktizâ tehdid olursa "Bizler Halep'e merbûtuz" ve Halep'den tehdid olursa "Bizler Rakka tarafına merbûtuz" diyerek mürûr-ı zamanla derûnlarına erbâb-ı fesad hulûluyla etrafa ve sair makûlesiyle tasallut ederek fukarânın emn ve rahatlarını selb etmekte idiler. Avn-ı inâyet-i Bârî ve himem-i seniyye-i cenâb-ı cihandârî ile derûnlarından o makûle (*silik, okunamadı*) ve ebna-i sebîl umura ve rahat oldukları kifayâtı bundan mukaddemce Bâbiâli'ye ifade ve iş'âr kılınmışsa da madam ki mîrîleri Rakka tarafına merbût olup merkûmlar bu hadiseden hâlî olmadıkları hesabıyla Rişi ve Kızık ve İlbeyli aşiretleri ez-kadim Rakka Eyaleti dahilinde iken rahatları meslûb olduğu cihetle emvâl-i mîrîleri mahâll-i âhara verilmek üzere sarf ve tahvîl ile el-haletü'l-hâzihî emn ve rahat üzere oldukları misillü üzerlerine edâsı lâzım gelen emvâl-i mîrîleri Rakka tarafından Halep Eyaleti tarafına tahvîl olunmak niyazıyla aşiret-i mezkûr kethüdâları ve sair söz sahibleri mahzar-ı güne arıza takdim eylemeğe keyfiyât-ı mezkûreleri arıza-i merkûmeleri meâlinden (*silik, okunamadı*) ilmileri buyurulduk da merkûmların niyazlarına müsaade-i seniyye-i erzâni buyurulmasına himem-i kâmileleri nüzûl ve bî-dirîğ buyurulmak emniyesi zey'-i zebire-i hulûs-verânemiz olmuşdur. İnşallahü teala lede'l-şerefü'l-vüsul minvâl-i meşrûh üzere himmet ve bundan böyle (*silik, okunamadı*) tevcihat olan feyz-meşhûtlarından ib'âd buyurulmaları (*silik, okunamadı*) -i me'reb-i hulûs-verânemizdir.

Fi 17 B sene [1]234

دوئلو سادلو زانو مرزولو دوزخونم عظم حضرتان
 حب جوادنه ران عشیرتی نمیرا اولور عشیرتک و دوزخکی عجم
 عیناب و منیج دارانزلان مقام طهرتک داخلی اولوب امور و حوض
 حطب طریقت و ثقیب و اولورینه آتاک نام کالات اموال میرداری
 وقفه ضربینه سند مرتب و مربوط اولوب مرتبه مرتبه طریقت
 فدیبا اولورنه بزلجه مربوط و حطبک فدیبا اولورنه بزلجه طریقت
 مربوط و دره ریش سرورنمانده و درنارینه ارباب و ارباب اولورنه طریقت
 ابا سیده نام مط ابدک فخرتک اسم و نام آری سبب اتمکده ارباب
 عورت عیناب به بابک و سینه جناب جهانزکی ابله و درنارینه ارباب
 بیرون سار و ابا سبب اسوده و ارباب اولورنه
 کبیات دوزخک مفیدک با دعالی به افاده و اینه از نعمت فخرده مادانه
 میرداری وقفه طریقت مربوط اولوب مرتبه مرتبه و دره خالی اولورنه
 حسیله ریح و قریب و ابلیسک و عشیرتکی اوقیم وقفه بالقی داخله ابلیس
 و حجابک مربوط اولورنه حسیله سوال میرداری کلی آخره و برمالک اولورنه
 صرف فخرتک ابله لاله اینه اسم و دره اولورنه اولورنه ارباب اولورنه
 آتاک نام کالات اموال میرداری وقفه طریقت حسب اباقی طریقت
 داخلی نازیکه عشیرتک سوزگور و سار سوزگور اولورنه کوه نازیکه عشیرت
 تمیم ابله کبیات مرکزده اری و سینه مرتبه نری و اینه وقفه نازیکه
 بیوالدنت مرتبه اولورنه نازیکه مساعده سینه اولورنه نازیکه کماله اینه
 نازول بیسیدینج بیوون اینه ای دریمه و نیرنه خلقی صوبتک نازیکه
 اینه الله خالی دوزخک شوق ارباب سوال مشهور اینه و عیناب اولورنه
 اسانم و حجابک فخرتک فخرتک اولورنه ارباب بیوون
 سدا مادیه خلوت و اینه نازیکه اینه

Atabe-i ulyâ-i adalet-unvân ve südde-i seniyye-i gerdûn-nişan lâ-zâlet aliyyeten ilâ yevmi'l-haşri ve'l-mîzân

Türâb-ı müstetâbına, Barak Aşireti ahalisi kullarının mahzar-ı gûne arzuhâl-ı sıdk-ı makâllarıdır ki;

Barak tabir olunur aşiret (*silik, okunamadı*) beher sene mîrîlerimiz Rakka Hazinesi'ne teslim oluna gelip müddet-i [me]dîdeden beri Haleb Eyaleti dahilinde vâki Münbic Ravendan karyelerinde ve Ayntab karyele[rinde] sâkin iken bundan akdem aşiretimizden İbiş ve avenesi şakâveti mu'tâd ve aşiretimizi karîn-i ihtilâl ve ifsâd edip ebnâ-yı sebîle îsâl hasar ve ehl-i şakâveti kendilere hemkâr etmek misillü fezâhatları zuhur eylediğinden aşiretimiz ehl-i ırzı bundan akdem eşkıya-yı merkûmenin üzerlerimizden def'ini hâlâ Haleb valisi devletlü inayetlü Hurşid Ahmed Paşa hazretlerinden istirhâm etmiş olduklarımızdan vezir-i müşârunileyh dahi bundan akdem kethüdâsını asâkir-i vefire ile eşkıya-yı merkûme üzerlerine sevk ve îsâlinde muharebeye tasaddî etmeleriyle vezir-i müşârunileyhin askeri üzerlerine hücum ve eşkıya-yı merkûmenin bazılarını idam ve İbiş ve avenesi firar etmiş ve aşiretimizi suret-i nizâm-ı haseneye idhal edip el-yevm ebnâ-yı sebîle emn ü rahat ve bizler dahi Haleb Eyaleti karyelerinde müsterîh olduğumuzdan mukaddemlerde İlbeyli ve Kızık ve Rişi aşiretleri Rakka dahilinde iken rahatları olmadığından mîrîleri âhar mahalle ifrâz olunduğu misillü bizlerin dahi mîrîlerimiz Rakka'dan ifrâz ve sâkin (*silik*) Haleb Eyaleti tarafına i'tâ olunması niyazlarımız olmakla niyaz ve istirhâmlarımız karîn-i müsaade-i seniyye buyurularak mîrîmiz Rakka'dan [Haleb] Eyaleti'ne i'tâ olunması bâbında emr u fermân lutf ve ihsân ve merhamet bî-pa-yan der-adlıdır

(mühürler)

Bende, Osman, Kethüdâ-yı Aşiret-i [Bar]ak, Bende, Ahmed, Kethüdâ-yı Aşiret-i [Ba]rak, Bende, Hasan, Kethüdâ-yı Aşiret-i Barak, Bende, Ali, Pirli-zâde, Bende, Mehmed, Tiryakioğlu, Bende, Hüseyin, ihtiyar-ı aşiret, Bende, Derviş Mehmed, ihtiyar-ı aşiret, Bende, Ali, ihtiyar-ı aşiret-i Barak

عنه عنه عدالت عنونك وسه سبه كدرونه نشانه لوالده عاينه الهجرت و مولد بزرگ

تایب مستطابۀ اخ شریف اهابی فولد بخت محض کوه سخاوت صدمه مفاد بزرگ برف نمیدانود غنیمت
برگشته بر بزرگ دقه غنیمت مشتم اولون کلوبه مدد برع دهره حلب ابالتی دالمت واضع بیخ داوانه ذریعت و عینایم قربره
ساکه ایکنه بدزده اتم غنیمت زده ایمن و عوین شفاوتی منار و غنیمت قریه اختلوه و خسار ایرویه ابناک سیه ایصال
خسار و اختلواوتی کندوه حکما ابتمت ملذو فضاقتی ظرود ابکندنه غنیمت اهرش غنی بدونه اتم اشغای و غنیمت
او ذر بزرگه وضعی حاله حب و کوی دونه عاینه خود بید ایجابنا هفتدونه که تمام ایتمی اوله فله بزرگه و ذر بزرگه دقه
بزرگه اتم کتف کتی عاکه و غنیمت اشغای و قوم او ذر بزرگه سق و ایصاله محاربه و نصدی ایملجه و ذر بزرگه ابولت حکم
او ذر بزرگه حجیم کتف کتی و غنیمت بعضیده عدم طبعی و عوینیه فود ایتمی غنیمت صوره نفاک سیه اذک ایملجه
ایسم ابناک سیه امه و راحت و بزرگی حلب ابالتی قر بزرگه مشتم او ذر بزرگه مقدمه ایملجه و کوی غنیمت
دقه و اصف ایکنه زهنتی اوله غنیمت بزرگه ایکنه افرا اوله غنیمت بزرگه بزرگی بزرگه دقه و افرا و ساکنه
حلب ابالتی طیفه اعلا ایکنی بناز بزرگه افرا بناز و متعامل بزرگه قریه ساهه سبه بیورنه دقه و بزرگه دقه و نه
ابالتی اعلا ایکنی باینش امر بزرگان نصف و ساهه و رگمه بزرگه ابانامه و در کدر

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

سایه ایکنی
عنانه
غنی

Aneze aşairinin ve Kürtlerin ve kapısız eşhasın tasallut ve taaddilerinden dolayı Halep vilayeti ahalisinden civar vilayetlere dağılmış olan ahalinin nakilleri tarihinden itibaren on sene geçmemiş olanların vatan-ı aslilerine iadeleri.

İzzetli defterdar efendi,

Şürût-ı mücebince emr-i şerif ısdâr etdirdesin deyu buyuruldu

Fi 25 B sene [12]42

Sahh

Haleb valisi saadetlü Yusuf Paşa hazretlerinin gönderdiği tahrirât mefhûmunda bundan akdem Anze urbanı tasallutu ve renciş-i ekrad ve kapısız ve mevadd-ı saireden dolayı Haleb Eyaleti'nden külliyetli ahali terk-i evtân ile Adana ve Maraş ve Ayntab ve Rakka ve Şam-ı Şerif ve Trablusşam taraflarına firar ve iskân eyledikleri ihbar ve tahkik olunmuş ve bu keyfiyet-i saire sârî olarak bir müddet dahi ardı alınmamak lâzım gelir ise bi-hikmeti'llahi teâlâ bu sene-i mübarekede vuku'u bulan kaht u galâdan nâşi ekserisinin dahi perişanlıklarına bâdî olacağından başka o makûle firar ve terk-i evtân eden kimesnelerin hisse-i tekâlîfleri dahi bakiye kalan fukarâ ve zu'afâya tarh ve tevzi' olunarak böyle mevsim-i kahtda kendilere ziyadesiyle gadrı müceb olduğundan bahisle o makûle müteferrik ve perişan olan ahali iskân şürûtu üzere vatan-ı aslilerine iskân etdirilmesi ve bunlardan mâadâ üzerlerinden on sene mürûr etmiş ise de buldukları mahallerde hâne avarızına kayd olunmamış reâyâdan kendi hüsn-i rızalarıyla Haleb Eyaleti'ne gelenlere dahi bir taraftan müdahale ve mümâna'at olunmaması bâbında iskân şürûtu derciyle bir kıt'a emr-i şerif sudûrunu tahrîr ve inhâ eder. Sâdır olan fermân-ı âlîleri mücebince kuyûda müracaat ve şürûtu sual olunduk da Haleb Eyaleti'nde vâki nefsi Haleb Kazası'nın iki bin üç yüz yirmi yedi ve Antakya Kazası'nın yüz yetmiş buçuk ve Ma'arrat'ül-Mısırî Kazası'nın elli dokuz ve Serçin (Sermin) Kazası'nın elli bir ve İdlîb Kazası'nın yirmi dört ve Eriha Kazası'nın yirmi bir ve Dirküş Kazası'nın elli ve Harim Kazası'nın kırk buçuk ve Bakras Kazası'nın elli ve Münbic Kazası'nın on ve Şeyhü'l-Hadid Kazası'nın üç ve Tizin Kazası'nın otuz beş buçuk ve Ma'aretü'n-Numan Kazası'nın otuz ve Ravendan Kazası'nın on üç ve Şugur Kazası'nın on aded nüzl ve avarız hâneleri olduğu ve ra'yyet ve ra'yyet oğullarından olub kadimi sâkin oldukları kazâ ve kurâların terk ile âhar kazâ ve kurâyâ nakl ve iskân edenlerin üzerlerinden on sene mürûr etmeyip ve tahrîr-i cedîd geçmemiş ise o makûle reâyâ buldukları kazalardan ma'rifet-i şer'ile ve zabiti ma'rifetiyle kaldırılıp me'vâ-yı kadîmilerine îvân ve iskân etdirilmek şürûtu-ı iskândan olmakla bu surette şürûtu-ı mezkûre ve müşârunileyhin inhâ ve iltimas üzere emr-i şerif i'tâsı iktizâ eylediği Mevkufat'dan derkenar olunmuştur. Manzûr ve malum devletleri buyurulduk da ber-müceb-i şürûtu emr-i şerif ısdârı hususunda emr u fermân devletlü saadetlü sultanım hazretlerindedir.

Halep'in çöl tarafında köyler kurulması ve Urban iskanı ve saireye dair Halep valisinin kaimesi.

Mübarek hâk-i pâ-y -i merâhim-i ihtivâ-yı Sadâret-penâhîlerine ma'rûz-ı abd-i kemî-neleridir ki;

Haleb Eyaleti'nin çöl tarafında vâki bazı nevâhî ve kurâ ahalisi sinîn-i mütevâfireden beri

Anze urbanının ta'addiyât ve hasaratından cümleten perişan olarak haylice münbit köyler harâb olub şenlikden hali kalmış ise de hamdu'llahi teâlî sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i şahanede âsâr-ı himem-i maâli-tev'em-i Âsafâneleriyle bu sene-i mübarekede urbân-ı merkûme eşkiyasına kuvve-i cebriye irâse ve lâzım gelen mahallere başıbozuk asker ikamesiyle eyalet-i mezbûre hududuna ayak basdırılmamış ve geçen sene hüccac-ı müsliminin bir takım emvâl ve eşyasını nehb ü gâret eylemiş olan ve bunca senelerden beri vâri-i şekavetde pûyân olarak taht-ı itaatden çıkmış bulunan Hadidi ve Mevali aşiretleri dahi taht-ı itaate rû-gerdân ve tâlib-i afv ve emân olmalarıyla gâret eyledikleri emvâl ve eşya ashâbına red ve i'tâ etdirilerek fîmâ-ba'd mugâyir-i rıza-yı âlî hâl ve harekete ibtidâr etmemek ve kendi halleriyle meşgul olmak ve Hadidi Aşireti'nin elli yedi senesinden altmış bir senesine değin beş senelik terakim etmiş olan üç yük doksan altı bin beş yüz kuruş mal-ı mîrîlerinin iki yüz elli bin kuruşa bu sene verilmek ve kûsûru sene-yi âtiye mîrîleriyle beraber tamamen ifa kılınmak şartıyla gerek mezkûr Hadidi Aşireti ve gerek Mevali Aşireti senedât-ı kaviyyeye rabt ve insab ve evladlarından dahi rehn-i ahz olunarak ol vechile rây ve emân verilmiş ve zikrolunan iki yük elli bin kuruş tamamen tahsil olunarak Halep Mal Sandığı'na teslim kılınmış ve lillâhi'l-hamd ve'l-minne şimdilik Halep Eyaleti kemâl-i emniye ve istirâhat üzere bulunmuş ve urbanın ta'addiyâtından perişan ve harâb olan mahaller ki Anze ve urbân eşkiyasının zuhurlarında keşt ü güzâr eyledikleri Cebbûl taraflarında ve Cebbûl ağzında arazisi münbit yerler olduğundan asr-ı bâhiri'n-nasr-ı hazret-i mülûkânede bu misillü arazi-i münbite-i vacibetü'l-imarın hâlî üzere terki gayr-ı caiz görünmüş olmakdan nâşi mahâll-i mezkûre re'yü'l-ayn müşahede olunmak ve eyalet-i mezkûre dahilinde bilâ-ziraat ve ticaret şurada burada serseri hayme-nişin sefalet olub

sedd-i selem cû' ve intiâş zımında kurâ ve ziyâ'-i mevrûât ve sairelerine îsâl-i âbâdî-i hasâr eden bazı hayme-nişîn aşâirin arazi-i mezkûre-i hâliyye bi'l-iskân mahâll-i mezbûrenen ziraat ve hırâsetle imarı ve aşâir-i merkûmenin bu vechile âbâdî-i mutatâvileleri mevrûât-ı ahalden inkıtâ'î ve zaman-ı ânide emr-i muhafazaları esbâbının şimdiden istihsâlî hususları mevki'-i icabınca müzâkere kılınmak üzere Ramazan-ı şeriften on beş gün mukaddem Malmüdüdü atufetli Mücib Beyefendi bendeleriyle İstabl-ı Âmire pâyelilerinden ve meclis azâsından saadetli Şerif Bey ve pâye-i mezkûre ashâbından Haleb Mütessellimi Abdullah Bey ve Müftü efendi kullarını ve sair lâzım gelenleri bi'l-istihsab Telli Sultan ve Hamidiye ve Ebu Cebbar ve Memleha-i Cebbul'dan İlbeyli hududuna yanı Murad suyu civarına değin azîmet olunarak keşt ü güzâr olunmuş ve mahâll-i mezkûre gayet metin olduğundan başka çöl ağzında tesadüf eylediğinden ve mahâll-i mezkûrede şimdiye değin zabt ve rabt-ı eşkiya zımında başbozuk atlısı ik'âd olunmakda ise de kurâ-i mezbûrenin harâb olması ve imarına bakılmaması cihetiyle emr-i muhafaza dahi lâyıkıyla mümkün olamadığından mahâll-i mezkûreye aşâir iskanıyla beraber mu'tâd olan başbozuk askeri yine ikâme olduğu hâlde asâkir-i merkûmeye iskân kılınacak aşâir dahi kuvve-i zahr olarak eşkiya gürûhu icra-yı şekâvete yol bulamayacaklarından Haleb Eyaleti sekenesi ve mevrûaları ve ebna-yı sebîl urbân-ı merkûmenin mazarratından külliyyen vâreste olarak aşâir-i merkûmenin iskânı cihetiyle merkûmların mevrûât-ı ahali haklarında vuku' bulmakda olan telefât ve hasârdan dahi ahali-i kurâ ve ziyâ'-i masûn ve aşâir-i merkûme firari olup temeddün ve ictimâları cihetle çöl taraflarının emr-i muhafazasına dahi medâr-ı küllî olacaklarından fazla husûle gelecek mevrûât-ı aşâirinden cânib-i mîrîye menâfi'-i vâfire hâsıl olacağından ve bundan böyle dahi bu vechile dikkat ve ikdâm ve lâzım gelenler teşvik ve tergîb olundukça yani bu misillü hâlî yerlere dâima uygunsuzlukda kesret ve kendilere ve Devlet-i Aliyye'ye mazarratdan başka bir faideleri olmayan aşâir iskân kılındıkça mevrûât-ı aşâirinden cânib-i mîrîye///

külliyetli menâfi' hâsıl olup hem de uygunsuzlukları bi't-tab' bertaraf olarak taht-ı zâbitaya idhal kılınacağından hemen arazi-i hâliyenin defteri tanzim ve iskân kılınacak aşâirin mahalleri müzâkere ve tertib olunmakda idüğünden inşallahü teâlâ saye-i zılliyyet-i pîrâye-i hazret-i mülûkânede tevcihat-ı aliyye-i Sadâret-penâhîleriyle mahâll-ı mezkûrenin suret-i imarı bundan sonraca âyine-i husûlda cilve-nümâ oldukda keyfiyet ber-tafsîl çâkeri âlî-i Âsafânelerine arz ve inhâ ve defteri takdim ve isrâ kılınacağı derkâr ise de mahâll-i mezkûrenin dahi bu vechile ber-vech-i sühûlet imarı madde-i nafiasının ser-

nümâ-yı zuhûr olması mücerred kuvve-i tâlî farzında mütâli'-i hazret-i cihandârî semere-i feyz-i behresi iktizâsından olduğunu ve inşa'allahür-rahman bundan böyle dahi bu misillü iskân-ı ahali ve imar-ı mülk ve millet-i kazıyye-i matlûbesine kemaliyle sa'y ve ikdâmda tecvîz-i kûsûr olunmayacağı beyân ve imâ ve meyâmin-i tevcihât-ı vâsia'tü'l-berekât-ı Sadâret-penâhîlerinin hakk-ı kemterânemize kemâ-kân bekâsını niyaz ve istid'â ma'rûzunda takdim-i arîza-i ubûdiyete ihtivâ kılındığı muhât-ı ilm-i âlim-i ârâ-yı Sadâret-penâhîleri buyurulduk da emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 5 N sene [12]61

Bende
(mühür: Osman)

Haleb Eyaleti'nin ıslahat-ı mülkiyesine esas olmak üzere öncelikli olarak meclis-i kebir teşkili ve Adana Malmüdüdü Abdülnafi Efendi'nin reisliğe ve Halep kadısının azalışına tayini hakkındaki karar vechile gerekli muamelenin ifası.

Haleb Eyaleti'nin ıslâhât-ı umûr-ı mülkiye ve sairesi derdest olub vukuât-ı malumeden dolayı Halep Meclisi'nin hüsn-i tanzimi icab-ı maslahatdan bulunduğu ve eyalet-i merkûmede Defterdar olmayıp bulunan Malmüdüdü dahi umûr-ı memuresini Meclis Riyâsetiyle beraber icraya mütehammil olduğundan evvel emirde eyalet-i merkûme umûrunun ıslâhı için oraya bir Meclis-i Kebîr teşkili icab eylediğine binâen ehliyet ve dirayeti cihetiyle Adana Malmüdüdü sâbık Abdülnafi Efendi'nin riyâsetine memuriyeti ve azâlığına dahi Halep Kadısı efendinin imtisâli vechile tayini ile Meclis Kitabiyetine lüzumu olacak ketebenin mahallinden tedariki ve meclis-i mezkûre müteferri' talimât ve evrak-ı sairesi cümleten bi'l-i'tâ eyalet-i merkûmenin usul-i cedîde-i tensikât-ı hayriyeye tevfikân idare olunması ve müteveffâ Abdullah Bey'in Mütesellimlik nâmıyla yedi bin iki yüz kuruş ve meclis-i atık azâsının dahi on bin kuruş mukayyed maaşı olduğundan ondan riyâset için yedi bin kuruş tahsisıyla diğer maaşların ve bundan kalacak iki yüz kuruşun ba'dehû mahallinden vuku'u bulacak iş'âra göre tesviye-i iktizâsına bakılması Meclis-i Vâlâ'da tezekkür ve tensib ile lede'l-istizân emr u irâde-i seniyye-i hazret-i melikdârî dahi ol merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurularak icab-ı keyfiyet cânib-i cenâb-ı Şeyhülislâmiye ve eyalet-i mezkûre valisi devletlü paşa hazretlerine iş'âr kılınmış olmakla ber-mantûk irâde-i seniyye-i Hazinece icra-yı iktizâsına himmet eylemek bâbında beyaz üzerine sâdır olan fermân-ı âlî mücebince keyfiyet ve iktizâsı Masârîfât Muhasebesinden lede'l-sual Halep Eyaleti mütesellimiyle reis-i meclis ve azâlarına şehriye mezkûrû'l-mikdar maaş tahsis olunduğuna mübeyyin tevârih-i muhtelif ile başka başka suretleri ve ilmuhaberleri verildiği mukayyed olmakla eyalet-i merkûmeye Meclis-i Kebîr reisi tayin olunan Abdünnafi Efendi'ye ber-müceb-i pusula-i teşrifat-ı hümâyûn riyâset-i mezkûrenin tarih-i tevcihi olan altmış yedi senesi Saferü'l-hayrının yirmi altıncı gününde vâki altmış altı senesi Kânûn-ı Evvelinin on sekizinci gününden mahalline vusûluna kadar nısfı ve hîn-i vusûlunda tamamı verilmek üzere şehriye yedi bin kuruş maaş tahsis olunduğuna mübeyyin tahrîr müceddeden sureti ve meblağ-ı maaş-ı mezkûr ber-müceb-i suret mâh-be-mâh ve Mütesellim Abdullah Bey'in tarih-i vefatına kadar ve meclis-i atık azâlarının dahi muhassas bulunan maaşları tarih kat'îne kadar tamamen bi'l-i'tâ takdim olunacak masraf defterlerine idhali ve azâ-yı mûmâileyhin yedlerinde bulunan atık suver battalda hızf olunmak üzere bu tarafa irsâlini ve Halep Kadısı efendinin emsali vechile azalışına tayiniyeti ve Meclis Kitabetine lüzumu olacak ketebenin mahallinden tedarikiyle gayr-ı ez-tahsisi küsûr on bin iki yüz kuruş maaşın ba'dehû icabına bakılmak üzere esâmî ve tahsisi lâzım gelen maaşın mikdar ve bidâyet-i istihdamlarının tarihi gösterilerek inhâsı zımında Halep Valisi devletlü paşa hazretlerine tahrîrât tastiri için Mektubî-i Maliye Kalemi'ne ve keyfiyet-i malum olmak üzere Meclis-i

Haleb'te Ticaret Meclisi teşkil edilmesi.

Haleb Valisine

Nefs-i Haleb'de kesret-i ticaretden dolayı vuku'u bulan de'âvî -yi ticaretin vakt u zamanıyla fasl u rü'yeti zımnında bir Meclis-i Ticaret teşkiliyle mesâlih-i vâkı'a-i ticaretin kanunname-i ticaret ve adl u hakkaniyete tevfiikan tesviyesi istîzânına dair tevârüd eden tahrirât-ı devletleri Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havale vâkı'a eyalet-i merkûme mecma'-i tüccar olarak orada bir meclis teşkili adl u hakkaniyeti müceb olacağından bazı mu'teberân tüccardan mürekkeb olmak üzere meclis-i mezkûr teşkil olunarak Mahkeme-i Ticaretin nizâm-ı müessesine dair varakadan bir suretinin irsâliyle onun ahkâmına tatbikan icra-yı iktizâsına bakılması hususunun savb-ı vâlâlarına iş'âr kılınması tezekkür ve tensîb ve hâk-i pâ-yı hümayûn hazret-i Padişahî'den istîzân olunarak irâde-i isabetâde-i cenâb-ı mülûkâne dahi ol merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurulmuş ve mezkûr nizâmnâme leffen gönderilmiş olmakla ber-muktezâ-yı emr u fermân-ı hümayûn hazret-i şahane icabının icrası hususuna himem-i behiyyeleri derkâr buyurulmak siyâkında şukka.

Fi 23 C sene [12]69

۴۴

نقصی حیدر کونٹ نجارندہ طویلا و فوجیوں لایہ دعاوت نجارندہ وقتہ و زمانہ فصل و درویشی منندہ بر مجلس نجارندہ تشکیل دیا
واقفہ نجارندہ قانوننامہ نجارندہ و عدالتہ محافظہ توفیقاً توفیقی استبدانہ توار و ایدہ خبر براندہ قاضی مجلس والایہ لولہ الخوار
واقفہ ابالتہ مرقومہ مجمع نجارندہ اولہ و اولہ اور ام بر مجلس تشکیل عدلہ و حفاظت مومیہ اولہ منندہ بطلہ منندہ نجارندہ مرکبہ اولہ
اور زہ مجلس مذکورہ تشکیل اولہ رودہ ممکنہ نجارندہ قلم نویسنہ داز و در فوجہ بر صورتہ ارسالہ اندک امکاناتہ تطبیقاً اجرائی وقتہ
خطوطہ مندیہ والایہ اسکا قلمنی تذکرہ تسمیہ و خجلاک همیوہ منندہ کر زہیدہ استبدانہ اولہ رودہ ارام اصابتہ جناب
ملوٹانہ دض اولو کر در منندہ و سر فوجہ و پورٹسہ و مذکورہ منام لفا کونڈر سہ اولہ بر وقتہ قضای اور زمانہ همیوہ
حفظہ رهنہ ایجابک اجرائی خطوطہ همیوہ لایہ در کار پورٹسہ سیافہ سف

۲۰۴

Halep'te ticaret mahkemesi teşkil edilerek görevlilerin maaş tahsislerinin yapılması.

Mazbata

497

90

Yazıla

Ticaret Nâzırı devletlü paşa hazretlerinin 22 Zilkade sene [1]277 tarihiyle Meclis-i Vâlâ'ya havale buyurulan bir kıt'a tezkiresine nazaran Haleb ve Midilli'de teşkili lâzım gelen Ticaret Mahkemelerine mahallerince intihâb olunan daimi ve muvakkat azânın esâmîsiyle Haleb'de daimi azâ olacaklara ve katib ve mukayyide tahsis olunacak maaşların mikdarını mübeyyin tanzim olunan pusulası gönderildiği ve Midilli Mahkemesi'nin muvazzaf memurîn maaşları dahi ba'd-ezîn vuku'u bulacak hâsılâtı müvazene olunduktan sonra ana göre tahsisi inhâ olunacağı beyânıyla icra-yı icabâtı mahallerinden istîzân olunmuş ve merkez-i ticaret olan mahallerde birer mahkeme-i ticaret teşkili karar-ı vâki-i iktizâsından olduğu gibi hâsılât-ı vâki'aya göre memurîne maaş tahsisi dahi muvâfık-ı maslahat görünmüş olmasıyla ber-mûceb-i istîzân ifâ-yı muktezâlarının Nâzır-ı müşârunileyh hazretlerine havalesi Meclis-i Vâlâ'da tezekkür kılınmış ise de ol bâbda emr u fermân.

[22 Zilkade 1277]

ع

تجارت ناظری دولتوبات حضرتینک « در ایام صومعه تاریخچه محبتی ولایت خود بویولا برقطه تکریم نظرًا حسب و مدلول
تکلیف لازم کلامه تجارت محکومیه محله غیره انتخاب ولایت دهن و موقت اعضا تک اسبیله حلب دهنی اعضا اوله مقدره و کاتب
در مقصدم تقضیه اوله صید معاندرج مقدرتی سیه تنظیم ولایت بوجه کوندری و در دولت محکومند مرضه ما مویره معشری
دخ بعد از به وقوع بصد حاصله مؤنزه اوله قدره تک الا کوره تقضیه لا اوله ضعی بانیه اجرای مجایاتی محله دره استبداد
اولمه و مرکز تجاره اوله معلوم بر محکوم تجاره تکلیف قرار واقع اقضا سنه اوله ضعی کی حاصله و قیوم کوره مقدر
معاسه تقضیه دهن مؤنزه مصامت کونتره و طبه بر وجه استبداد بقای مقضیه لریک ناظر است ایله حضرتینک حاکم محبتی ولایت
تکریمیه ایله اوله بارج ابرو و فانه

Halep'in Sermin, Maaratü-Mısırın, Bab, Cebbul, İlbeyli ve Cebel-i Seman nahiyelerinin suret-i idareleri.

Mazbata

Bende, Mehmed Raif

Haleb Meclisi'nin vârid olub fi 29 N sene [12]80 ve 25 Şubat sene [12]79 tarihiyle Meclis-i Vâlâ'ya havale buyurulan mazbatasında Haleb Eyaleti dahilinde kâin Sermin ve Ma'arratü-Mısırın ve Bâb ve Cebbûl ve İlbeyli ve Cebel-i Sem'an nahiyeleri doğrudan doğruya re's-i eyaletten idare olunmakta ise de bunlardan Cebel-i Sem'an Nahiyesi'nden mâadâsı Haleb'e ba'îd olmasıyla emr-i idarece müşkilât görülmekte olduğundan ve bu nahiyelerin kasaba denilecek ve merkez kazâ ittihâz olunacak cesimce karyeleri ve Sermin ve Ma'arratü-Mısırın kasabalarının naibleri dahi bulunduğundan nevâhî-i merkûmenin birer kazâ heyetine konulmak üzere mezkûr İlbeyli Nahiyesi'nin civar olan Münbic-i Tah-tânî ve Bâb Kazası'nın Cebbûl Nahiyesi ile birleştirilerek bunlara ve Sermin ve Ma'arratü-Mısırın kazalarına muvâfakat-ı ahali ile vergiye ilâveten beşer yüz kuruşla müdür ve ikişer yüz kuruş maaşla birer katib tayin kılınması ve işbu kazalarda mu'teberân ahaliden mürekkebe meclis teşkil olunması halkça ve cereyân-ı maslahatınca teshilat ve muhassehatı müceb olacağı beyânıyla icra-yı icabı inhâ ve istîzân kılınmıştır.

Vâkı'a nevâhî-i merkûmenin re's-i eyalete ba'îd mesafeleri cihetle idarelerinde müşkilât olacağından bunların ber-vech-i muharrer başka başka birer kazâ heyetine konularak müstakillen idare etdirilmeleri mesâlih-i câriyye ve umûr-ı tahassulanın hüsn-i cereyanını müceb ve bu suret nevâhî-i merkûme ahalisini dahi hususat-ı vâkı'aları için re's-i eyalete müracaatından müstağnî ederek mazhar-ı teshîlât olmalarını müstevcib olacağı cihetle suret-i ma'rûza yolunda ve muvâfık-ı hâl ve maslahat görünmüş ve işbu teşkili beyân olunan kazalar müdürleriyle müdür vekillerine i'tâsı gösterilen mebalığın dahi vergiye ilâveten tesviyesine ahalinin muvâfakatı istihsâl kılınarak bunun için Hazineye yeniden bir masraf dahi açılmamış olduğundan bu maaşların ber-müceb-i inhâ vergiye zamîmeten tahsîsiyle mahâll-i mezkûreye iktizâ eden müdür ve azâ ve katiblerin dahi bi'l-intihâb tayin kılınarak kararının bâ-mazbata iş'ârı zımında Haleb Valiliği'ne emirnâme-i sâmilîleri tastîriyle Hazinece ifa-yı muktezâsının dahi Maliye Nezâret-i Celîlesine havalesi tezekkür kılındı ise de ol bâbda.

[1 Şevval 1280]

Halep'te Eriha kasabasının İdlib kazasına ilhakından dolayı işlerinin tesviyesinde müşkilat çekmekte oldukları ve bu babda istirhamı şamil ahalinin bir kıta mahzarı.

Halep Vilayetine

Eriha Kazası'nın bu kere İdlib Kazası'na ilhâk olunmasından dolayı zuhura gelen müşkilâtdan bahisle sâbıkı veçhile idare olunması istid'âsına dair vürûd eden mazbata-i umumiye inayeten ve leffen irsâl kılınmakla bi'l-etraf tahkikât ifa olunarak tebeyyün edecek hâle göre iktizâsının icra ve neticesinin inhâsına himmet buyurulması siyâkında şukka.

[1 Safer 1284]

Mazbatanın bir kıt'ası leff olunacak

صوب و دولت

ایجا قضاوت بکره اولی قضائے محاکمہ اولیٰ در طولیہ فریوہ کلا سکلا نہ در بعضی ^{بجہ} ادرہ اوقسی است علمتہ
در وزیرہ مضبوطی محمودیہ دلفا ایکن قانقہ با اطران خصیقاہ ^{ایضا} اجراء نہ در خبیہ ایہ بکت عالمہ کورہ اوقیانک اجردیہ
انراستہ هم پیوستہ سافندہ سف

مقامت ان بظلمت
نقد از عمید

Halep'in İdlib kazasına ilhak olunan Eriha kazasının önceden olduğu gibi müstakil olarak idare edilmesi.

Makam-ı hazret-i fetva-penâhîye

Bu defa tertibat-ı cedîdede kasabamız olan Eriha Kasabası ile Kaza-i Haleb'e tâbi İdlib Kazası'na ilhâk ve kasabamızda olan müdür ve naibi lağv ve ibtâl olduğundan yek diğerinin zimmetinde olan alacağını tahsil veyahud mahkeme-i şer'îye zamiren bi'z-zarûr şahidleriyle beraber mezkûr İdlib Kasabası'na gitmek ve mahkemesinin numarası gelinceye değin birkaç gün ârâm ve istinzâr eylemekden elbette tahsil edeceği mebâliğdan ziyade masârifâtndan zarar-dîde ve hesabda dûçâr olunacağı ve bazı mahkeme sudûrunda nisâ-i muhtarândan gelmekliği icab eylemekde bulunduğuundan mesafe-i ba'îdenin meşakkasından başka musâlahamız ve bey'-i şîrâmız ve deyn ve istidânemiz keyfiyeti dahilen ve haricen bütün bütün tevkif olunarak ahvâlimiz izmihlâl ve hukukumuz telef ve alış verişimiz mu'attal ve vâridâtı şer'î-şerif tarafından tesviyesi muhtass olan cevâmî' ve hayrât çeşmeleri kapanıb mu'attal kaldığından beher yüzden ahvâlimiz muzmahill ve kemâl-i mazuriyetle dûçâr ve bi'l-ahire harabımıza sirayet edeceği emr-i gayr-i mühim bulunmuş idüğünden muhât-ı ilm-i âlî-i erhamileri buyurulduk da merâhim-i eltâf-ı âlî-i bî-nihâyelerinden mercû ve mutazarrı'dır ki işbu mazûriyetden vikâyemizi ve sair emsâlimiz misillü muamelemizi ve kemâ-fi's-sâbık terhin-i hâl olunmaktığıımıza dair emr u irâde-i aliyeleri erzân buyurulmak istihâmıyla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 3 Zilkade sene [1]283

(mühürler)

Bende, ed-dâ'î-i ulemâ, es-Seyyid Ahmed, Bende, ed-dâ'î-i ulemâ, Mehmed, Bende, ed-dâ'î-i ulemâ, İbrahim, Bende, ed-dâ'î-i ulemâ, Ahmed, Bende, vücuh-ı belde, Mehmed, Bende, vücuh-ı belde, es-Seyyid Mehmed Necib, Bende, vücuh-ı belde, Mehmed Emin, ve diğer mühürler

Taraf-ı âlî-i hazret-i Vekâlet-penâhîye

Aded: 5

Ma'rûz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki,

Haleb Vilâyeti dahilinde kâin Eriha Kasaba'sı teşkilat-ı vilâyet icabınca İdlib Kazası'na rabt ve ilhâk olunmuş ise de bu suret idarece müşkilâtı mûcib olmakda bulunduğundan bahisle tefrîkıyla müstakil müdürlük maiyetine konulması istid'âsına dair kasaba-i mezkûre ulemâ ve ahalisi taraflarından verilen mahzar yollu varaka leffen takdim-i pîş-gâh-ı sâmi-i Vekâlet-penâhîleri kılınmış olmakla iktizâsının icrası menûat ve mütevakkıf re'y-i âlî-i Âsafâneleri bulunmağın ol bâbda emr u irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 29 M sene [1]284

(imza)

Mehmed Refik

عراق علی حضرت فائز بی

موضوع داعی گنہ زیور کہ

عرب و باغی و اخصیہ فائز اربا فیم شجاعت و دانت ایچیز ادیب خسته رطل و الحاق و پشت پرده و بصورت ادبہ جتلیتہ موجب اخصیہ و ذریعہ جتد فخر بقید مستقر بر یک
بنیہ تو نسجی است عا سہ در اخصیہ مذکورہ معن و ابلیسی الاقرنہ و در بیج محض بولوا و روقا تقدیم بیت جا سخی و فائز بہ فتنش افسانہ فاضل است ابرار منوط و متوقف زای عالی
اصفانہ از بوختن اوبابہ امر و ارادہ حضرت من الامر کہ

Haleb Valisi Derviş Paşa'nın gerçekleştirdiği ıslahat.

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb Vilâyeti Valisi devletlü Derviş Paşa hazretlerinin dahil-i daire-i vilâyetde bazı kazalara azîmetle icra eylediği ıslahat keyfiyâtına dair tevârüd eden tahrirât-ı mufassalası leffen arz ve takdim kılındı.

Revş-i iş'âra nazaran kadimden beri Haleb'e cereyanı arzu olunan Sacur suyunun Kuveyk nehriyle birleştirilerek ve cedvel küşâd ve noksanı-i cereyân izâle edilerek Haleb'in mezkûr Kuveyk nehri suyu iki-üç misillü arttığı ve tahsil-i bakayaya ve memleket sandıklarının tevsi'-i muamelâtına ve Maraş'da yapılmakta olan redif deponun tesri'-i itmâmına ve Akyün ve Gökboya gibi fiyatı ziyade olan mahsulat-ı araziyyenin zer'ine teşebbüsle beraber tanzifât-ı belediye cümlesinden olan icraatın ve ıslahhanenin ikmâlîne ve Zeytun Kazası'nda sebük-magzân ahalinin def-i fesadına ibtidâr ve Islahiye ve Hassa kazalarının medeniyet ve mamuriyet yolunda görülen idare-i hâzırasında devamı müceb olmak üzere kaymakamlarına talimât-ı lazime icra kılındığı ve kışların tanzim hâlleri için lâzım gelenlere tenbihat ifa ve köprüler inşasına ve İskenderun bataklığının başlıca sebebi olan suyun İskenderun Kasabası'na cereyanı için yapılmakta bulunan harkın hitâmıyla meydana çıkacak mahallere hâne ve saire inşası zımnında kelimat-ı teşvikiye irâdına mübâderet edildiği ve harita ve yollar tanzimine itina ve kuraklardan dolayı zerra' ahaliden muhtac olanlara tohum verilip mâadâsına verilmemesi hakkında takayyudât-ı lazime icra olunmakta bulunduğu ve sâye-i asayiş-vâye-i hazret-i mülûkânede vilâyet-i merkûmenin her tarafınca emniyet ve asayiş ber-kemâl idüğü anlaşılmış ve icraat ve iş'ârât-ı vâkı'a yolunda ve muvâfık-ı maslahat bulunmuş olduğundan vali-i müşârunileyh takdir-i ıslahatını mübeyyin cevabnâme yazılması hakkında her ne vechile emr u fermân hazret-i mülûkâne şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim. Fi 13 L sene [1]287

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Enmele-i zîb-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Âsafâneliyle tahrirât-ı merkûme manzûr-ı âlî-i hazret-i mülûkâne buyurulmuş ve ber-vech-i istîzân vali-i müşârunileyh takdir-i ıslahatını mübeyyin cevabnâme yazılması şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i hazret-i şehinşâhî icab-ı celîlinden olarak tahrirât-ı merkûme yine savb-ı sâmi-i Sadaret-penâhîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 14 L sene [1]287

Halep vilayeti dahilinde olup emlak-i Padişahiye ilave edilmiş olan mahaller.

Bulunduğu Mahal	Mevâd Kısm-ı Evvel Çiftlikat-ı Hümâyûn İdaresine Teslim Olunan	İcâre-i senevisine nisbeten muaccesesi	İcâre-i senevisi
		Kuruş/ Santim	Kuruş/ Santim
Halep Kazası	Bostane hamamı	39032	4500
Halep Kazası	Meydan bağçesi	49441	5700
Halep Kazası	Gayr-i ez kahvetü'l-muallaka kasabiye-i müsakkafâtı	100616	11600
Halep Kazası	Sükü'l-harir, sükü'l-zenne	35562	4100
Halep Kazası	Antakya kapısı haricinde vâki Burc-ı Fahri	2602	300
Halep Kazası	Babü'n-nasr haricinde bir bâb dükkân	1475	170
Antakya Kazası	Güzelburç kaleminden müfrez balıklağı	130722	15071
Antakya Kazası	Kantara bağçesiyle değirmeni	104952	12100
İdlib Kazası	Üç rub' bağ üzüm	3252	375
İdlib Kazası	Üç rub' bağ üzüm	1626	187,50
		469280	54103,50

Bulunduğu Mahal	Kısm-ı Sâni Çiftlikat-ı Hümâyûn İdaresine Teslim Edilmemiş Olan	İcâre-i senevisine nisbeten muaccesesi	İcâre-i senevisi
		Kuruş/ Santim	Kuruş/ Santim
Halep Kazası	Bin Ubeyr bağçesi	44453	5125
Halep Kazası	Cami-i Kebîr Vakfî'ndan dekâkin vesaire	381645	44000
Kilis Kazası	Kahvehane	1301	150
İdlib Kazası	Hınta hanı	149622	17250
İdlib Kazası	Otuz dört aded dükkân	34695	4000
İdlib Kazası	Pirinç hanı	35129	4050
İdlib Kazası	Çiftlik tabir olunan arazi	30358	3500
İdlib Kazası	Ağa hamamı	46838	5400
Kilis Kazası	Hükûmet konağı ittisâlinde arzuhalci dükkânı	2602	300
Kilis Kazası	Hükûmet konağı ittisâlinde diğer arzuhalci dükkânı	1952	225
Kilis Kazası	Hükûmet konağı ittisâlinde diğer dükkân	1474	170
Kilis Kazası	Hükûmet konağı ittisâlinde diğer dükkân	651	75
		730720	84245
Cem'an Yekun		1200000	138348,50

بورلیغی عین	مواد	اجمائی سرحد	
		بیتیم	نقص
قسم اول بیقطعات هماورد ارادہ سے نسیم ارض			
صوبہ نقاس	بساز حمام	۴۹۰۴۴	۶۵۰۰
صوبہ نقاس	میدان بیخوس	۶۹۹۱۱	۵۷۰۰
صوبہ نقاس	خیابان نودہ المعرفہ نقابہ سفقانی	۱۰۰۶۶۶	۱۱۶۰۰
صوبہ نقاس	سرد المبر سرد الرزق	۴۵۵۶۴	۴۱۰۰
صوبہ نقاس	انقلابی قوس حاجیہ داغ بیخوس	۴۶۰۴	۴۰۰
صوبہ نقاس	بابہ القدر قریبہ بریاب کلا	۱۶۶۵	۱۶۰
انقلابی نقاس	کوتل بیخوس قریبہ قریبہ بالقدوسی	۱۴۰۴۴۴	۱۵۰۶۶
انقلابی نقاس	قطرہ بیخوس درگمان	۱۰۶۸۵۴	۱۴۱۰۰
ارادہ نقاس	اربع بیخ داغ ارض	۴۴۵۴	۴۷۵
ارادہ نقاس	اربع بیخ داغ ارض	۱۶۶۶	۱۸۷
		<u>۶۶۹۴۸۰</u>	<u>۵۹۱۰۴</u>
قسم ثانی بیقطعات هماورد ارادہ سے نسیم ایطاسہ ارض			
صوبہ نقاس	برجی بیخوس	۴۴۶۵۴	۵۱۴۵
صوبہ نقاس	بابہ کبیر و قریبہ نقابہ دراز	۴۱۱۶۶۵	۴۹۰۰۰
کلیسہ نقاس	قبرستان	۱۴۱۱	۱۵۰
ارادہ نقاس	منزلہ مان	۱۴۶۶۴۴	۱۷۴۰۰
ارادہ نقاس	ارادہ قریبہ درگمان	۴۴۶۶۵	۴۰۰۰
ارادہ نقاس	برجی خانہ	۴۵۱۴۹	۴۰۵۰
ارادہ نقاس	بیضون قریبہ ارض	۴۰۴۵۸	۴۵۰۰
ارادہ نقاس	انعامان	۴۶۸۴۸	۵۶۰۰
کلیسہ نقاس	دکوت قریبہ انعامان و قریبہ کلا	۴۶۰۴	۴۰۰
کلیسہ نقاس	دکوت قریبہ انعامان و قریبہ کلا	۱۹۵۴	۴۴۵
کلیسہ نقاس	دکوت قریبہ انعامان و قریبہ کلا	۱۹۵۴	۱۶۰
کلیسہ نقاس	دکوت قریبہ انعامان و قریبہ کلا	۶۶۶	۷۵
		<u>۷۸۰۷۴۰</u>	<u>۱۴۴۴۵</u>
	جمعاً بیخوس	۱۴۰۰۰۰	۱۴۱۴۴۵

Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitabeti

Hususiye

Haleb Vilâyeti dahilinde olub müzâyedesinde takarrur eden bir milyon iki yüz bin kuruş muaccele ile Hazine-i Hassa-i Şahanece bi'l-iştirâ emlâk-ı mahsus-ı hazret-i Padişahîye ilâve edilmiş olan malumü'l-kıta'ât emlâk-ı emîriyeden defter-i ma'rûzunda gösterildiği vechile kısm-ı evvelinin kemâ-kân Emlâk-ı Hümâyûn miyânında ibkâsıyla kısm-ı sânisini bulunan on iki kalem emlakın vakıf olması ve bazı ilişiği cihetle Hazine-i Maliye'ye bi'l-iade, bunların muaccesesi olan yedi yüz otuz bin yedi yüz yirmi kuruşun Hazine-i Maliye'den evvel be-evvel tesviye edilmek üzere Aydın Vilâyeti'ne icra-yı havalesinin Maliye Nezâret-i Celîlesine ve emlâk-ı mezbûrenin bu suretle tashih kayıtları hususunun dahi vergi-i emanet-i aliyyesine tebliği Hazine-i Hassa Nezâret-i Celîlesinden sureti melfûf tezkiresi üzerine şeref-sudûr irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî-i âlîsinden olarak keyfiyet nezâret-i müşârunileyhâya da tebliğ ve izbâr edilmiş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Cemâziyelevvel sene [1]302 ve fi 6 Şubat sene [1]300

بنام خداوند بزرگوار

حصص

حلب ولایتی دهنده اولویاً فرایده سخته تقویر بدید بر پیونده ایکی بوز بدین غروسه محمد اید
 قزیه قله شاهزاده جم با لوسترا امدان مخلوقه قزیه بدینا دینا هم عموده اولاده معلوم لفظاً
 امدان امیر بدین دختره لور دهنده کونستولدی و ایلا قسم اولدن کا کانه امدان هم لورده میانده تقی
 قسم تانبسی بوغله اولدی ایکی قلم امدان وقف اولدی و بعضی ایسیکی قزیه تالیده با یو عاده
 بوغدن محمد سی اولاده بدی بوز او تو ز بدین بدی بوز بکرم غورنل قزیه تالیده اول باول نوبه
 اید لک اولزه ایدیه ولایتی اجوی صولل سندن بایه تقویر جلیله سن اولان فر بوره نل باجو
 صورتی قلم قبیلده معلوم سن دهنی دیگر کورمانا غلبه سن تبلیغ قزیه قله تقویر جلیله سندن
 صورتی معلوم نذکره کی دوزینه ستر فصار اراده سنه جنابه خدمتقا لهنی اقتضای عالی سندن
 اولاده کیفیت تقویر سن سار اول بایره تبلیغ دوز بایره ایله سنه خدمت اربابیه اولدولانه قزیه
 وح اولدولده - ای چاری اولون سنه ایچ سلاطینیه علیها السلام

Halep'te bulunan Meydan Bahçesi bitişiğindeki emlak-i Emiriye'den Gökmevdanı ile diğer bir parça tarlanın emlak-ı mahsusa-i Padişahiye ilavesi.

Emlâk-ı mahsusa-i cenâb-ı Padişahî'den nefsi-i Haleb'de vâki Meydan bahçesi ittisâlinde emlâk-ı emîriyeden ve Gökmevdanı demekle ma'rûf bulunan bir kıt'a tarla ile Haleb mu'teberânından Fethullah Hadari Efendi'nin işbu bahçe ve tarlaya muttasıl ve taht-ı tasarrufunda diğer bir parça tarlanın dahi salifü'l-arz Meydan bahçesine ilâvesi hâlinde müceb-i menfaat ve muhasenât olacağı ve efendi-i mûmâileyhin uhde-i tasarrufunda olan mezkûr mahallin on altı bin kuruş bedel mukabilinde iştirâsına muvâfakatı istih-sâl olunduğu Haleb'de vâki Cebel-i İsa Çiftlikât-ı Hümayûnu İdaresi'yle bi'l-muhabere anlaşılmiş olduğundan bunlardan efendi-i mûmâileyhin uhdesinde bulunan mezkûr bir parça tarlanın Emlâk-ı Hümayûn hâsılâtından tesviye olunmak üzere salifü'l-beyân on altı bin kuruş muaccele mukabilinde bi'l-iştirâ emlâk-ı seniyye-i cenâb-ı cihandârî ilâvesi ve arazi-i emîriyeden Gökmevdanı demekle ma'rûf bulunan mahallin dahi otuz beş bin yüz otuz kuruş bedel ile bi'l-iştirâ kezâlik emlâk-ı seniyyeye ilhâkıyla işbu bedelin Hazine-i Hassa-i Şahane'nin doksan dokuz senesi tahsisatından Kudüs-i Şerif Mutasarrıflığı'na muhavvel mebâliğden bakiye-i matlûbu olub emr-i tesviyesi Hazine-i Maliye'ye müdevvir olan iki yüz otuz beş bin yüz otuz kuruşdan muamele-i mahsubiyesinin icrası ve kûsûr iki yüz bin kuruşunun dahi üç yüz bir senesi emvâlinde evvel be-evvel verilmek üzere Hazine-i Celîle-i Maliyece mezkûr mutasarrıflığa icra-yı havalesi muktezâ-yı maslahat görünmüş ise de emr u fermân-ı hümayûn cenâb-ı cihandârî her ne vechile şeref-sünûh buyurulur ise mantûk-ı münîfinin Maliye Nezâret-i Celîleye vergi-i emanet-i aliyyesine tebliği ile seviyy-i acizîye dahi izbârı bâbında.

Fi 25 C sene [1]302

Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitabeti

Hususiye

Emlâk-ı mahsusa-i cenâb-ı Padişahî'den nefis-i Haleb'de vâki Meydan bağçesi ittisâlindeki emlâk-ı emîriyeden Gökmeeydanı denilen bir kıt'a tarla ile Haleb mu'teberânından Fethullah Hadari Efendi'nin işbu bağçe ve tarlaya muttasıl olub taht-ı tasarrufunda bulunan diğer bir parça tarlanın Hazine-i Hassa-i Şahane-i Nezâret-i Celîlesi'nin bir sureti leffen savb-ı sâmi-i Sadâret-penâhîlerine irsâl kılınan tezkire-i ma'rûzasında gösterildiği vechile bi'l-iştirâ emlâk-ı seniyye-i mülûkâne ilâvesi ve mezkûr Gökmeeydanına verilecek otuz beş bin yüz otuz kuruşun Hazine-i Hassa'nın doksan dokuz senesi tahsisatından Kudüs-i Şerif Mutasarrıflığı'na muhavvel mebâliğden mahsubu muamelesinin icrasıyla üst tarafı olan iki yüz bin kuruşun dahi tecdîdi havalesi ve suret-i hâlin Maliye Nezâret-i Celîlesiyle vergi-i emanetine hususlarına irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyurulmuş ve keyfiyet Hazine-i Hassa Nezâret-i Celîlesine dahi tebliğ ve izbâr kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 27 Cemâziyelâhir sene [1]302 ve fi 1 Nisan sene [1]301

Halep'te Cebel-i Seman nahiyesinin kaymakamlığa dönüştürüldüğü.

Evrak Numarası: 1966-16 Müsevvidi İsmi: Abdülhalim Tesvîdi Tarihi: 20 S sene [1]304

Tebyîzi Tarihi: 6 Receb Sene [1]304; 20 Teşrîn-i Sâni sene [1]302 Umum Numarası:

Haleb Vilâyet ve Maliye ve Adliye Nezâret ve Vergi Emanet-i Celîleleriyle İntihâb-ı Memurîn Komisyonu'na ve Beylikçi-i Divan-ı Hümâyûn ile Sicill-i Nüfus İdare-i Umu-miyesi Müdüriyeti'ne

Haleb Vilâyet-i Celîlesine

Vilâyet-i celîle-i Âsafâneleri dahilinde Cebel-i Sem'an Nahiyesi'nin cesameti cihetiyle kaymakamlığa tahvîli taht-ı lüzumda olduğu gibi bu teşkilâtın muhtaç olduğu maaşatı tensikât-ı tahririyeden husûle gelecek vâridât-ı dâimenin te'min edeceği cihetle nahiyeye-i mezkûrede üçüncü sınıftan bir kaymakamlık teşkiliyle muvakkatan münasebeti olan Dâ-retü'l-İzze Karyesi'nin merkez ittihâzı ve fazla verilecek maaşâta tensikât-ı tahririyeden hâsıl olacak vâridât-ı dâimenin karşılık tutulması zımında

Vilâyet-i müşârunileyhâya

Vilâyet-i celîlerine me'zûniyet i'tâ ve teferruatının icrası tezekkâr olduğu Şûrâ-yı Devlet Dahiliye Dairesi'nden bâ-mazbata ifade kılınmış ve nahiyeye-i mezkûrenin kaymakamlığa tahvîli hakkında gösterilen ehemmiyete nazaran sene-i hâliye Eylülü ibtidâsından itibaren ifa-yı muktezâsı münasib görünmüş olmakla keyfiyet lede'l-arz ber-vech-i istîzân iktizâsının ifasına irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle icra-yı icabı taraf-ı sâmi-i Sadâret-penâhîden bâ-buyuruldu-i âlî emr ve iş'âr

Maliye ve Adliye ve Vergiye

Buyurularak icra-yı icabı vilâyet-i müşârunileyhâya beyân ve inbâ ve sair iktizâ edenle-re de malumât i'tâ kılınmış olmakla

İntihâb Komisyonu'na ve Divan-ı Hümâyûn ile Nüfus İdaresi'ne

Komisyonca da irâde-i seniyye mantûk-ı münîfine tevfikân muamele-i lazimenin ifası için işbu müzekkere terkîm ve i'tâ olundu

buyurulmuş ve mezkûr Cebel-i Sem'an Kaymakamlığı'na tarih-i istihdamından mu'teber olmak üzere üç yüz iki senesinde verilecek mikdarının muvâzene açığına ve zuhurât tertibi fazlasına ilâveten ve bin üç yüz üç senesi muvazenesine idhalen şehri bin iki yüz elli kuruş maaş tahsisi ve kaydı tesviye olduğundan oraca da ol veçhile icabının icrası hususunun savb-ı âli-i dâverilerine inbâ ve İntihâb-ı Memurîn Komisyonu'yla Maliye ve Adliye Nezâret ve Vergi Emanet-i Celîlelerine ve Beylikçi-i Divan-ı Hümâyûn ile Sicill-i

Halep Sancağı'nda bazı köy, nahiye ve mezraların bağlanma veya yeniden teşkil edilmeleri.

Evrak Numarası: 159-2 Müsevvidi İsmi: Tesvîdi Tarihi: 4 Receb sene [1]304
Tebyûzi Tarihi: 15 Receb sene [1]304; 28 Mart sene [1]303 Umum Numarası:

Halep Vilâyet-i Celîlesine

Halep Sancağı dahilinde kâin Cısr-i Şuğur Kazası mülhakatından Çağsunye (?) ve Karalı karyeleriyle mezâri'-i muharrerinin Antakya'ya ve Zurzor ve Amud karyeleriyle İshakiye Mezrası'nın dahi Cısr'e nakl ve tahvîl-i irtibâtları lüzumuna dair Meclis-i İdare-i Vilâyet'den meb'ûs 28 Ca sene [1]304 tarihli mazbata muhasebe-i nezârete lede'l-havale husus-ı mezkûr için tahvîl-i irtibât veya müceddeden nahiye ve kazâ teşkili hakkında 15 Saferü'l-hayr sene [1]303 tarihinde umum sırasında yazılan tahrirât ahkâmına tevfiikan icra-yı muamele olunması icab edeceğinin savb-ı âlî-i Âsafânelerine izbârı ifade kılınmış olmağın ol bâbda.

Battalı muhasebeye verilmek

و در ۱۵
 صحت بخان دغده ۱۵۹ حیرتخور قضاوت یافته جفوتی بر برید و ذراع
 کوره نه انکه کبیر و زر زور وی و وزیر لب و سی قی و زرک سلاطین
 نقد و قویان بنامدی رفته و از کعبه اداره و لایحه معینا ۱۵۹
 تاریخ و تاریخ کبیرت از اولی الله حضرت زکریا علیه السلام
 و یا بعد از تاریخ و قضاوت کبیرت ۱۵۹ حضرت زکریا علیه السلام
 یا زکریا علیه السلام که توفیقاً الله علیه اولی زکریا علیه السلام
 صحتی از آن حضرت زکریا علیه السلام اندوهش از حضرت زکریا علیه السلام

۱۵۹

Halep ve Bağdat'taki emlak ve arazi-yi mahsusa-yı Padişahî hasılatından Sultan Abdülhamid'e takdim edilen meblağ.

Bağdad'da vâki arazi-i mahsusa-i cenâb-ı cihanbânîleri hâsılâtından vârid olan bin aded Osmanlı lirasının bank kaimesi olarak mazrûfen hâkî-pây-i cenâb-ı zıllullahîlerine arz ve takdimine cür'et kılındığı muhât-ı ilm-i alem-ârâ-yı hazret-i şehinşâhîleri buyurulduk da kâtibe-i ahvalda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsân efendimizindir.

Fi 16 Rebûlevvel sene [1]304 ve fi 31 Kânûn-ı Evvel sene [1]302

Kulları
(mühür: Agob)

Haleb'de vâki emlak-ı mahsusa-i cenâb-ı cihanbânîleri hâsılâtından vârid olan bin iki yüz elli aded Osmanlı lirasının bank kaimesi olarak mazrûfen hâkî-pây-i şevket-ihtivâ-yı cenâb-ı zıllullahîlerine arz ve takdimine cür'et kılındığı muhât-ı ilm-i alem-ârâ-yı hazret-i Hilâfet-penâhîleri buyurulduk da kâtibe-i ahvalda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsân efendimizindir.

Fi 16 Kânûn-ı Evvel sene [1]302

Kulları
(mühür: Agob)

بغداد ده واقع اراضی مخصوصه جناب جبرائیل پیری حاصل نموده وارد اولاد به بیک عمده و عثمانی بزرگ
بانو فاطمه اولاده نظر و فاطمه خانم های سولتانه خنای جناب علی الایدریه عرصه و فدییه جزای قلمی
مخاطب علم عالم رای حضرت سید سعید پور لقره قاطبه احوالده حضرت جلاله و الاحسانه قلمه

بسم الله الرحمن الرحیم
مهره

حلبه واقع املاک مخصوصه جناب جبرائیل پیری حاصل نموده وارد اولاد به بیک ایکی پوز المجره
عثمانی بزرگ بانو فاطمه اولاده نظر و فاطمه خانم های سولتانه خنای جناب علی الایدریه عرصه و فدییه
جزای قلمی مخاطب علم عالم رای حضرت سید سعید پور لقره قاطبه احوالده امر و قروان
حضرت جلاله و الاحسانه قلمه

Halep vilayeti dahilinde bulunan ormanların korunması için bir orman memuru ile bir katip ve altı nefer kolcunun istihdam edilmesi.

Evrak Numarası: 303-5

Müsevvidi İsmi: Abdülhalim

Tesvîdi Tarihi: 7 Teşrîn-i Sâni sene [1]303

Tebyûzi Tarihi: 5 Ra sene [1]305 ve fi 9 Teşrîn-i Sâni sene [1]303

Umum Numarası:

Maliye Nezaret-i Celîlesine

Memâlik-i Mahrusa-i Şahane'de vâki ormanların hıfz ve sıyanetleriyle beraber harîk vuku'una meydan verilmemesi ve tedâbîr-i saire-i tahaffuziyenin hüsn-i ittihâz ve icrası esbâb ve vesâilinin vücûb-ı istihsâli hakkında bâ-irâde-i seniyye ta'mimen sebk eden tebligâta cevaben Haleb Vilâyeti'nden keşide olunup leffen irsâl-i seviyy-i âlî-i Âsafâneleri kılınan telgrafnâmede dahil-i vilâyetde bulunan ormanların hüsn-i muhafazası için ileride lüzum görünüyorsa tezyîd olunmak üzere şimdilik bir orman memuruyla maiyetinde bir katibin tayin ve i'zâmı ve altı nefer da kolcunun istihdamı icab edeceği ve teferruâtı dermiyân olunmağın iktizâsının ifasınaa himem-i aliyye-i nezâret-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

ماده نفع رسد حلیه	تاریخ	محل	محل	محل
	۲۰۲	خطلم	مدرسه	مدرسه

مالت محروسه نهادم در حق اورماون حفظ و جماندیر بر حریبه و قیود میانه در پلاسی
 و نیز بر سره حفظ در حبه آغاز دغری اسباب در سینه و جوب اتصال قطع با از م
 نوجوا چه بدنه شیعافه جوانا حب در دوزخه کثیره و قیود لغا اری سوی علاه اصفا از قفانه
 لغزده در داخل دوزخ بوشانه اورماون حبه محافظه بکونه ابروم دروم کو بوزر و بند دونه
 در زره تدلیک اورمانه و لایم معتقد و ثابت نمیه دغری از آن نوزم و شیفان اکتومی
 کایه ابرم جا دوزخه در میانه اذنیته اتصاف است ایضا هم عید لغزده خا هادی در کار بوشیدین

Bilan kazasının nahiyeye tahvil edileceği duyulduğundan eski halinde devam etmesi talebini havi ahali-i muteberenin istirhamnamesi.

Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesine

407

Ma'rûz-ı çâkereleridir ki,

Bilan Kazası'nın İskenderun'a ilhâken müdürlüğe tahvili ve Haleb ile İskenderun arasında nokta-i mutavassıtası olan Ömerağa Karyesi'nde bir hükûmet konağı inşa ve orasının merkez ittihâzıyla Bilan'daki kaymakamlık heyetenin oraya nakli ve bir kazâ teşkili ve daha bazı ifade-yi hâvî Meclis-i İdare-i Vilâyet'den Dahiliye Nezâret-i Celîlesine takdim kılınan mazbatadan bahisle ol bâbdaki mütâlaa-i acizânemin arz ve iş'ârı 31 Teşrîn-i Evvel sene [1]303 tarihli ve on numaralı şeref-vârid olan tahrirât-ı aliyye riyâset-penâhîlerine emr u izbâr buyurulmuşdur.

Dersaadet'den Haleb'e gelirken râh-ı rast olan mezkûr Bilan Kazası'nın merkezi olan Bilan Kasabası'na uğradığımda vaktiyle cennetmekan Sultan Süleyman tâbe serâh hazretlerinin ahd-i saltanatlarında te'sis ve teşkil buyurulmuş olan kazâ-i mezkûrun şimdi müdürlükle tahvili hâlinde şîrâze-i zabt ve rabtının ihlalini ve mamuriyet-i müktesebesinin inderâsını müceb olacağı cihetle bunun âlî hâle ibkâsı ahâlisi tarafından kemâl-i söz ve kirârla istirhâm olunmuş idi.

Ahîren (kopuk) ? muvâsalat-ı acizânemde mazbata-i müteferrika keyfiyeti lede'l-tedkik selef-i acizânin devren mezkûr Ömerağa Karyesi'nde bulunduğu sırada kâbiliyet-i mevki'esi cihetiyle Bilan Kazası heyetinin oraya nakli hâlinde hükûmet dairesi için sarfı keşf ve tahmin etdirilen beş-altı yüz liranın ahali cânibinden iâne suretiyle i'tâsına muvâfakat ve pek ziyade izhâr-ı rağbet olunması üzerine Meclis-i İdare-i Vilayetçe tertibat-ı marûfe tezekkür olunmuş ise de fakat malum-ı âlî-i riyâset-penâhîleri buyurulduğu üzere geçen sene Anadolu Vilâyet-i Şahanesi'nin bir kısmına âriz olan kuraklığın sademâtı mesâib-i kahta dûçâr olmayanları bile kısmen taht-ı tesirinde bırakmış ve ahâleden zî-kudret olanların bu sene bezl-i iâne hususunda birçok âsâr-ı hamiyet ibrâzına mecburiyet hâsil olacak derecede teşvikât-ı müessireye dûçâr edilmiş olduğuna nazaran şimdiki hâlde âsâr-ı umrândan hâlî olub husûl-ı mamuriyeti epeyce vakte tevakkuf eden mahâll-i mezkûrun bir kazâ hâline konulmak üzere bir hayli masrafa ihtiyacı derkâr ve bunun ahâleden istihsâli ise hâl-i hâzır iktizâsınca haklarında cebr ve tazyik-i muamelelerini istilzâm edeceği zâhir ve bedidâr olarak merhamet ve şefkat-ı seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhînin (kopuk) ? bir suretle rencide-i ahali ve fukaraya cevâz vermeyeceği maslahatdan bulunmasına ve fi'l-hakika ahali-i kazanın sızlandıkları vechile Bilan'ın tağyîr-i idaresi mamuriyet-i mevki'esinin zevâliyle beraber zabt ve rabtına ve asayiş-i mahalliyeyi ihlâl tasavvurunda bulunan civar aşâirin tasallutâtına sebebiyet vermek gibi mahâzîri müstelzim olarak istikrar-ı asayiş ve emniyet nokta-i nazarından tecvîz edilemeyeceğine nazaran mezkûr Bilan Kazası'nın şimdilik hâlî üzere terki muvâfık-ı maslahat olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 8 Cemâziyelevvel sene [1]305 ve fi 9 Kânûn-ı Sâni sene [1]303.

Haleb Valisi

Bende (mühür: Hasan)

Halep'te tahrir esnasında teşkil olunup sonradan birleştirilen iki daire-i belediyenin yeniden teşkili veya vilayetin nizamı gereği üçe taksimi talep olunduğundan, gereğinin yapılması.

Evrak Numarası: 92-25

Müsevvidi İsmi:

Tesvîdi Tarihi: 25 Nisan sene [1]304

Tebyûzi Tarihi: 6 Şevval sene [1]305; fi 4 Haziran sene [1]304

Umum Numarası:

Haleb Vilâyet-i Celîlesine

Esnâ-yı tahrîrde teşkil olunan iki daire-i belediye ahîren inzibât ve intizam müzâyakasına mebnî tevhd edilmiş ise de vilâyetin nüfus-ı hazıra ve ihtiyacât-ı vâkı'asına nazaran daire-i mezkûrenin tevhdî bir menfaat hâsıl etmeyip bilakis tanzifat ve tanzimat-ı belediye bi-hakkın bakılamaması yüzünden mazarrat ihdâs eylemiş ve bu hâlin nizâm-ı mahfûza ve arzu olunan terakkî-i intizama mâni ve muhalif bulunmuş olduğundan bahisle bâ-nizâmı mûcebince vilâyetin üç daire-i belediyeye taksimi veyahud sâbıkı misillü iki daireye ircâ'ı işâ'asına dair vilâyet-i celîlelerin mütehayyizân ve eşraf-ı ahalisi taraflarından makam-ı sâmi-i cenâb-ı Sadâret-penâhîye takdim olunup havale ve tevdî' buyurulan arzuhâl leffen seviyy-i âlî-i dâverîlerine irsâl kılınmış olmakla bi'l-mütâlaa icab-ı hâl ve maslahatın inbâsına himem-i aliyye-i vilâyet-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

انما خرج نكاحه ابي ذك بغير اقراره عليه انما هو انما هو
 من نكاح ابيه ابي ذك بغير اقراره عليه انما هو انما هو
 ذك نكاحه ذك بغير اقراره عليه انما هو انما هو
 بغير اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 ذك بغير اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 باقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 ابي ذك به اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 ابي ذك به اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 بغير اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 باقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 بغير اقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو
 باقراره عليه انما هو انما هو انما هو انما هو

Halep'te yeni kurulan Aziziye Mahallesi'nde inşa olunan binalardan emlak vergisinin yanı sıra icare-i zemin alınmasının, arazi ve ziraata elverişli olmadığından, uygun olamayacağı.

Evrak Numarası: 268-5
 Müsevvidi İsmi: Abdülhalim
 Tesvîdi Tarihi: 7 Mayıs sene [1]304
 Tebyîzi Tarihi: 9 L sene [1]305 ve fi 7Haziran sene [1]304
 Umum Numarası:

Haleb Vilâyet ve Defter-i Hakanî Nezaret-i Celîlelerine

Haleb'de müceddeden teşkil edilen Aziziye Mahallesi arazisi sengistân ve ziraata gayr-ı kâbil olmasıyla orada inşa buyurulan ebniyeye emlak vergisi tarh ve tevzi' olunarak menfaat-ı Hazineye hâsıl olmuş iken bir de icâre-i zemin istenilmesi mağduriyetlerine müceb olacağı cânib-i ahaliden istid'â olunup eğerçi arazi-i emîriye üzerine müceddeden teşkil ve te'sis olunan mahalle ve karye ahalisinden alınacak öşre muadil senevî icâre-i zemin takdir ve tahsis arazi-i kanunî ahkâmından ise de kanun-ı mezkûrun dokuzuncu maddesinde arazi-i emîriye ziraat ve hırâsete kabil ve her türlü şeyi zer'a müsta'id arazi-i münbite demek olduğu ve otuz ikinci maddesinde dahi icâre-i zemin öşre muadil yani istifadeye mukabil bir kayd ile takyîd bulunduğu hâlde mine'l-kadim kâbil-i ziraat olmayan ve taşlıktan ibaret olan mahâll-i mezkûr için icâre-i zemin talebi adalete münâfi idüğü beyânıyla istifsâr-ı muameleyi hâvî vilâyet-i celîleleri/ Haleb Vilâyet-i Celîlesi Meclis-i İdaresi'nden tanzim ve tesyîr olunan mazbata Şûrâ-yı Devlet'e lede'l-havale ol bâbda Defterihakani Nezâret-i Celîlesiyle/ Nezâret-i Celîlerine cereyan eden muhabere cevabında üzerine ebniye inşa olunan arazi-i hâliyenin ziraata gayr-ı kâbil olmasından dolayı icâre-i zemin takdirinden istisnâiyetine delâlet edecek bir kayd-ı kanunî olmadığı cihetle mahâll-i mezkûre ale'l-usul icâre-i zemin takdiri lüzumu gösterilmiş ise de Arazi Kanununun münderecatı ahkâm-ı fihhiyeye müstenid olmasıyla tefsir ve izahı zımnında dahi kavâ'id-i fihhiyeye imtisâl-i lazimeden olduğundan keyfiyet-i makam-ı fetva-penâhîden dahi lede'l-istifsâr gelen cevabda arazi-i mevrû'a üzerine ebniye inşa veyahud âhar suretle ziraatdan tatil olundukda ol arazinin mevrû'âtı hâlinde cânib-i mîriye vermekde olduğu öşr zâyî olacağı vechile ona bedel icâre-i zemin tahsisi lâzım gelip halbuki mazbata-i mezkûrede beyân edildiği üzere arazi-i mevrûsün-anh fi'l-asl sengistân ve ziraata gayr-ı sâlih olması cihetiyle üzerine ebniye inşasından dolayı mîrice bir şey zâyî olmayacağından icâre-i zemin tahsisatın adem-i lüzumu Mecelle cemiyetince tezekkür kılındığı gösterilmiş ve bu suret-i muvâfık maksad-ı adalet olmakla beraber mahâll-i mezkûre ebniye inşasından dolayı emlak vergisi alınarak menfaat-ı Hazine hâsıl olmuş idüğünden makam-ı fetva-penâhînin tezkire-i cevabiyesinde beyân kılındığı vechile mahâll-i mezkûre icâre-i zemin

Nezâret-i celîlerine / ve Defter-i Hakanî Nezâret-i Celîlesi'ne de malumât i'tâsı tezekkür bulunduğu Şura-yı mezkûr Tanzimat Dairesi'nden kaleme alınıp sureti taraf-ı sâmi-i Sadâret-penâhîdin bâ-buyuruldu-i âlî tevdî' buyurulan mazbatada ifade olunarak icabı icra kılınmağın nezâret-i celîlelerince de ifa-yı muktezâ-yı hâle himem-i aliyye-i dâverîleri derkâr buyurulmak bâbında kılınmış ve nezâret-i müşârunileyhâya da i'tâ-yı malumât edilmiş olmakla oraca da icra-yı icabına himem-i aliyye-i vilâyet-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

Halep'ten İskenderun'a kadar yapılan şose yolun mamuriyeti ve ziraat için Merkezi Ömerağa karyesi olmak üzere ve Selimiye namıyla isimlendirilmek üzere bir kazanın teşkiline ve Bilan kazasının dahi nahiyeye tefrikine dair istizan.

Dahiliye Nezâret-i Celîlesine

(mühür:)

95

Sâye-i şerefyât-vâye-i hazret-i Padişahîde Haleb'den İskenderun'a kadar inşa ve ikmâl olunan şose yolu Cum nahiyesine ve Amîk ovasına uğrayarak ve Bilan dağı eteğinden dolaşarak geçtikten gerek yolun devam-ı intizam ve emniyesine ve gerek etrafının tezâyüd-i mamuriyet ve tevessü'-i ziraatına sebep müstakil olmak mütâlebesiyle Haleb ile Bilan arasında bir kazâ teşkil ve te'sisi lüzumu tarîkin ehemmiyeti nisbetinde tayin edip eğerçi tarîkin birer tarafında Cum ve Reyhaniye müdürlükleri varsa da bunlar menâfi'-i me'mûle ve fevâid-i matlûbenin husûlünü te'mine kâfi görülemediğinden ol bâbda cereyân eden müzâkerât neticesinde Haleb Sancağı'na tâbi Bilan kazasının İskenderun kazasına üç saat mesafe yakınlığında vâki ve zâten dairesi gayr-i vasi olması cihetle İskenderun'a ilhâken müdürlüğe tahvili ve Haleb ile İskenderun iskelesi arasının nokta-i mutavassıtası ve Kilis kazasına tâbi Cum ve Harim kazasına mülhak Reyhaniye nahiyelerinin nokta-i iltisâkı ve şosenin reh-i rastı olan ve Hamam nâm mevkide bulunan Ömerağa karyesinde bir hükûmet konağı inşasıyla oranın merkez-i bi'l-ittihâz Bilan heyet-i hükümetinin oraya nakli ve Cum nahiyesiyle Reyhaniye nahiyesinin tâbi oldukları kazalardan fekk-i irtibâtıyla bu kazaya ilhâkı ve kezâlik Bilan kazası muzâfâtından bazı kurânın da münasebet ve kurbiyet-i mevkileri cihetle Bilan'dan fekkiyle yine bu kazaya telhiki ve işbu kazanın şehzade-i civan-baht devletlü necabetlü Selim Efendi hazretlerinin nâm-ı âlîsine nisbeten (Selimiye) tesmiye kılınması ve bir de Harim kazasının kaymakamlık merkezi olan nefsi Harim kasabasının vehâmet-i havası cihetle memurîn-i hükûmet dâima hastalıktan baş kaldırmamakda ve bu hâl hakkıyla ifa-yı memuriyete mâni olmakda olub zâten şimdiye kadar orasının merkez ittihâzı nokta-i mutavassıtâ olmasına mebnî olub ber-vech-i ma'rûz Reyhaniye nahiyesinin oradan fekk-i irtibâtı hâlinde merkez hükûmet kazasının bir ucunda kalub kasaba-i mezkûre nokta-i mutavassıtâ kalmayacağından havası mu'tedil ve şu teşkilata göre mutavassıt olan Ermenaz kasabasına kaldırılması ve işbu kazâ-yı cedîdin merkezi ittihâz olunacak Ömerağa karyesi Cum nahiyesinin müdürlük merkezine beş-altı saat ise de Reyhaniye nahiyesinin merkezine iki saat mesafede olub onun kaymakamlık tarafından doğrudan doğru idaresi mümkün olduğundan müdür-i vekâletinin Bilan'a nakliyle nahiyeye olarak İskenderun kazasına rabt olunması kararlaştırılmış ve memurînin ikameti için kazâ-yı cedîd merkezi olan Hamam mevkiinde hükûmet konağının inşasına muktezî olduğu tahmin kılınan altı yüz lira-yı Osmanîyi kendi hâhişleriyle îâneten tesviye edeceklerini oranın hanedân ve ileri gelenleri taahhüd eylemiş ve kazâ-yı cedîdin mevki'-i coğrafisini mübeyyin çizdirilen harita zîrinde ona ilhâk edilecek Cum ve Reyhaniye nahiyeleriyle Bilan'dan tefrik olunacak köylerin mikdar-ı nüfusları murakkam olduğu hâlde leffen takdim kılınmıştır.

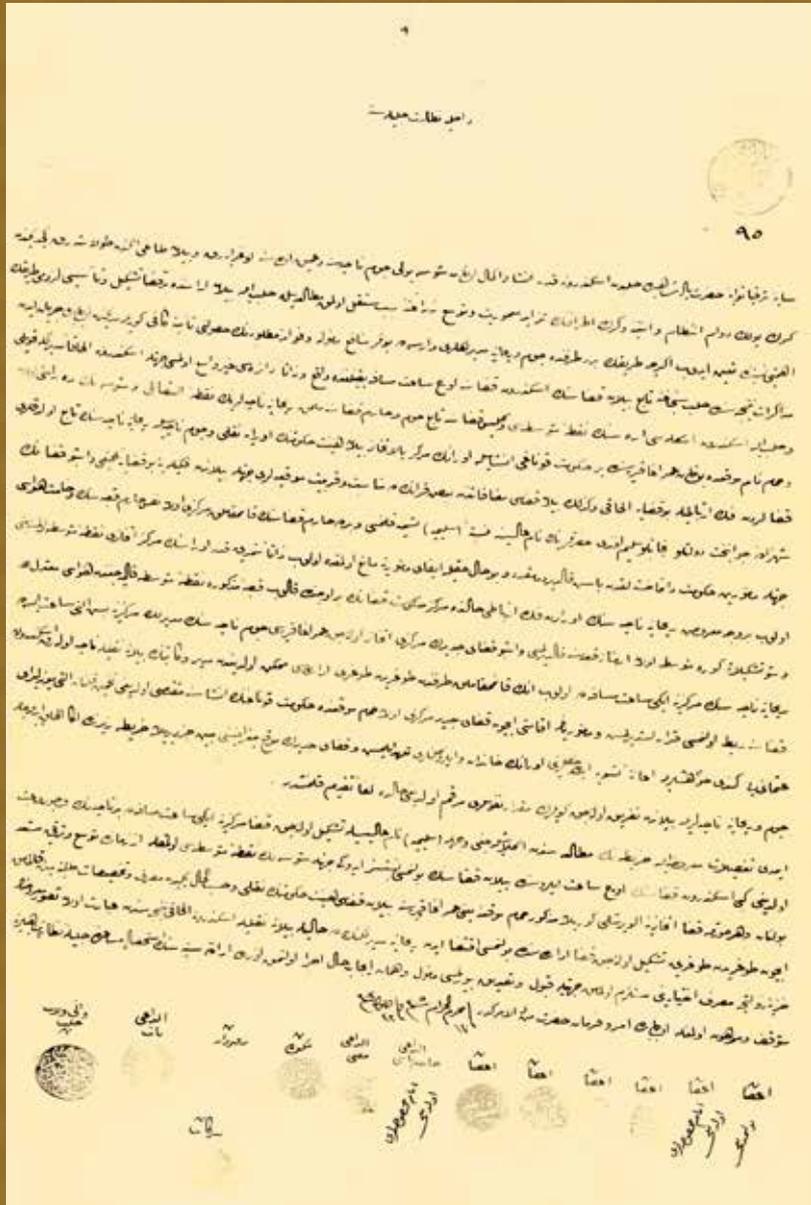
İmdi tafsilât-ı ma'rûza ile haritanın mütâlaasından anlaşılacağı vechile (Selimiye) nâm âli-siyle teşkil olunacak kazâ merkezine iki saat mesafede bir nahiyenin vücudu bahs olduğu gibi İskenderun kazasının üç saat ilerisinde Bilan kazasının bulunması nisbetsiz idüğü cihetle şosenin nokta-i mutavassıtası olmakla az zamanda tevessü' ve terakkîye müstaid bulunan ve her suretle

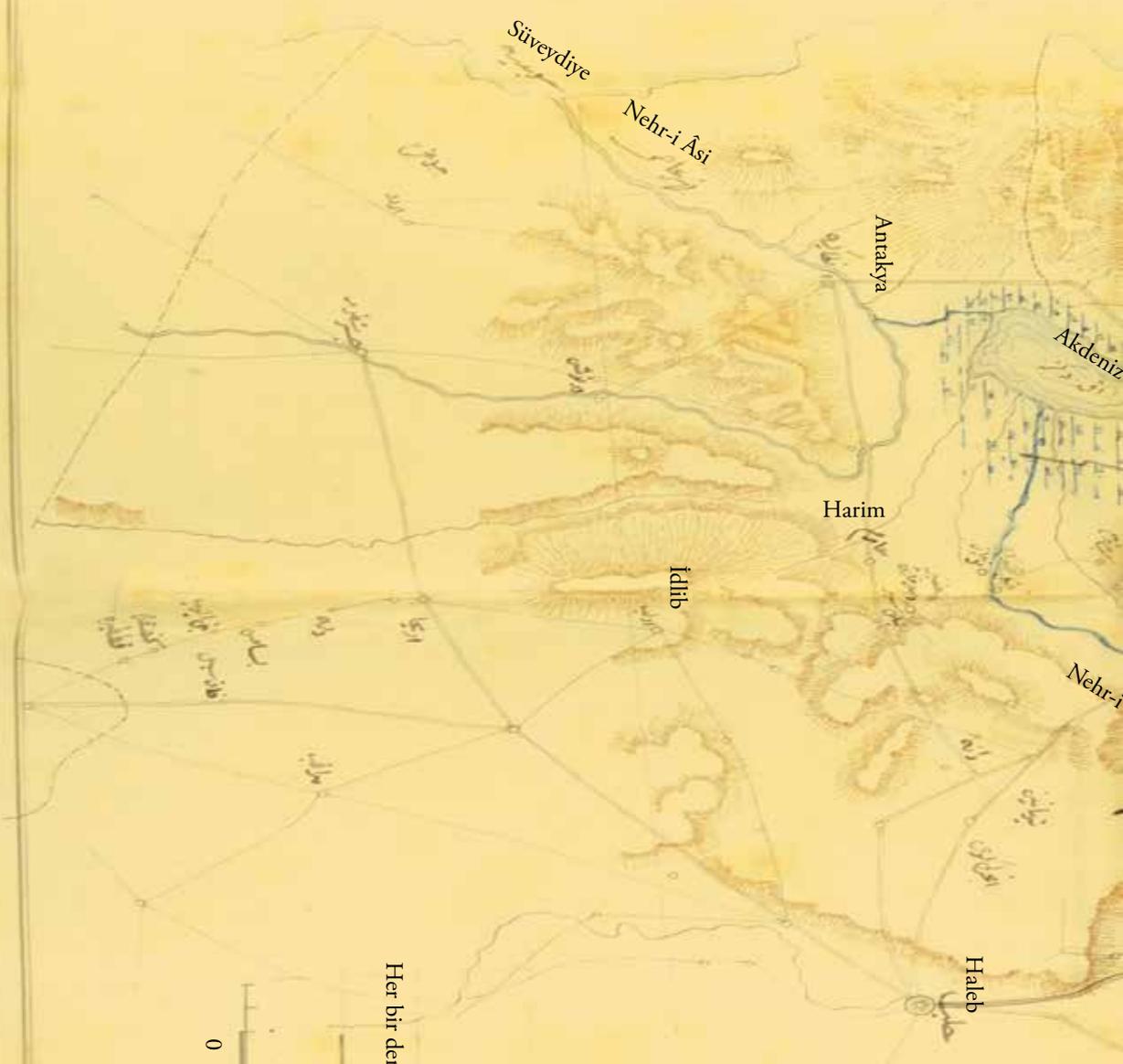
kazâ ittihâzına elverişli görülen mezkûr Hamam mevkiine yani Ömerağa karyesine Bilan kazası heyet-i hükümetinin nakli ve hasbe'l-hâl yeniden masraf ve tahsisât talebine meydan kalmamak için doğrudan doğruya teşkil olunacak kazâ idaresinde bulunması iktizâ eden Reyhaniye Müdürlüğü'nün de hâliyle Bilan'a nakliyle İskenderun'a ilhâkı neticesinden ibaret olan tasavvur-ı ma'rûzun hazine-i devletçe masraf-ı ihtiyarını müstelzim olmamak cihetiyle kabul ve tasdik buyurulması me'mûl ve hemen icab-ı hâl icra olunmak üzere irâde-i seniyyesinin istihsâli müsaade-i celile-i nezâret-penâhîlerine mütevakıf ve merhûn olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 17 Muharremü'l-haram sene [1]305 ve fi 22 Eylül sene [1]303

(mühürler)

Vali-i Vilâyet-i Haleb, (mühür: Osman Nuri bin Ahmed), Ed-dâ'î-i naib, (mühür: es-Seyyid Mustafa), Defterdar, Mektubî, (mühür: Pertev), Ed-dâ'î-i müftü, (mühür: ...?), Ed-dâ'î-i hahambaşı, (imam-ı mahsusları olduğu), Azâ, (mühür: Rızkullah), Azâ, (mühür: Ahmed Münir bin Muhammed ..?), Azâ, (mühür: es-Seyyid Muhammed ...?), Azâ, (mühür: Seyyid ?. Said), Azâ, (imam-ı mahsusları olduğu), Azâ, (bulunmadı), Serkâtib (mühür: Sâmî),

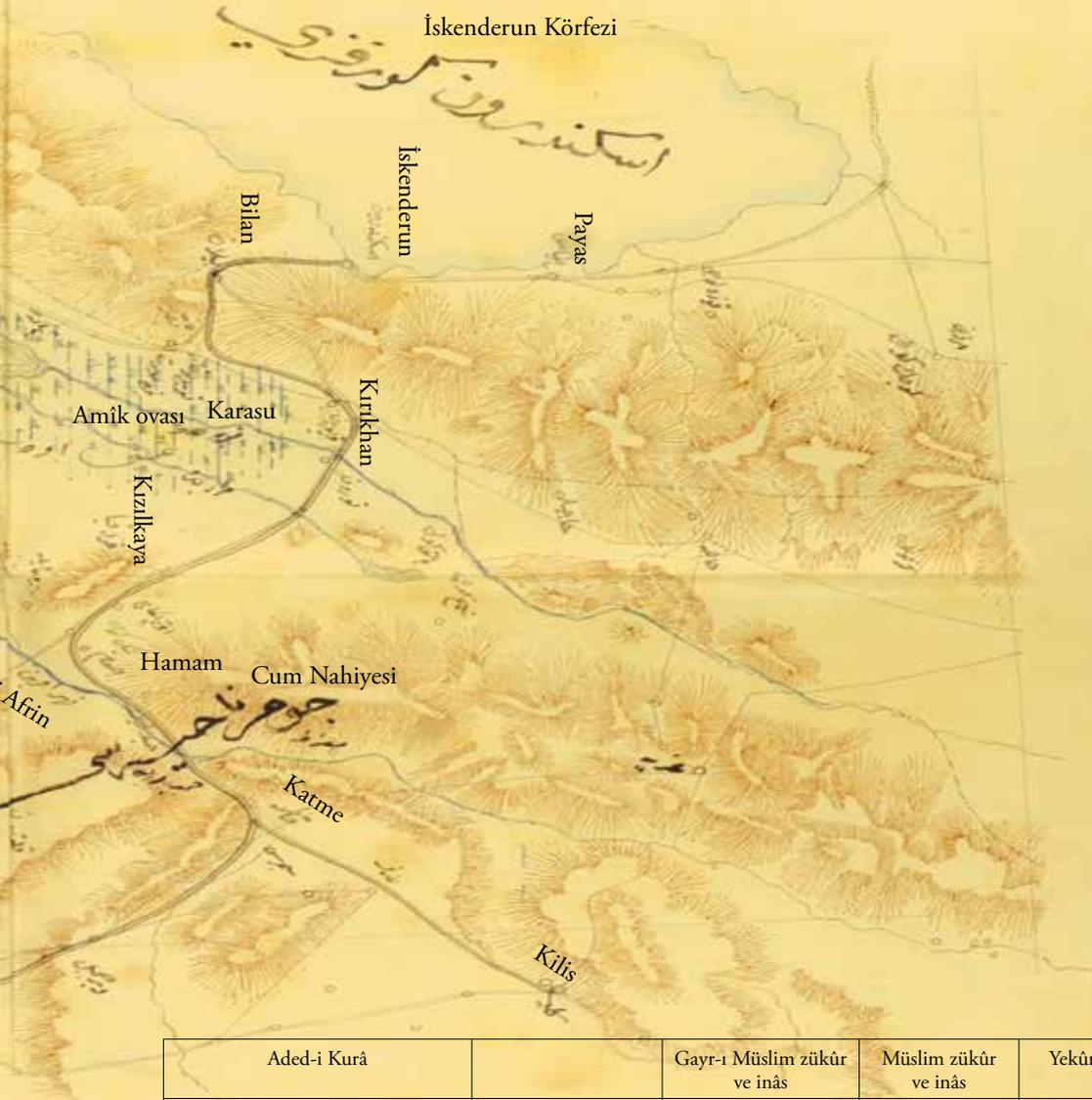

Her bir derecelik kuşbakişısı saat itibarıyla saat milyâsı

درجات
 ۰
 ۵
 ۸
 ۱۰
 ۱۲

درجات کوهستان بیست و یک

Aded-i Kurâ		Gayr-ı Müslim zükûr ve inâs	Müslim zükûr ve inâs	Yekûn
58	Reyhaniye Nahiyesi	..	3999	3999
82	Cum Nahiyesi	..	7224	7224
25	Bilan'dan alınacak köyler	10	1820	1830
165		10	13023	13033

نوبت جمع زکوة دانان
 ریجیہ نامہ کے
 جو جمع نامہ کے
 بیرونہ از جمعہ کوبر

جمعہ زکوة دانان
 ۲۹۹۹
 ۷۷۷۷
 ۱۰۷۷۷
 ۱۴۰۷۷

نکون
 ۲۹۹۹
 ۷۷۷۷
 ۱۰۷۷۰
 ۱۴۰۷۷

Osmanlı-Rus Harbi'nde Harp tazminatına teminat olarak gösterilen Halep vilayetinin senelik aşar rusumunun tahsili meselesi.

Bâbiâli Tercüme Odası, numara: 24 Mütercim: Hüseyin Agâh, 15 Mayıs sene 1305

Musahhih: Nev'-i tercüme:

Rusya tazminât-ı harbiyesine dair

Nezâret'de fi 25 Mayıs [12]89 tarihiyle Rusya Sefâreti'nden vârid olan takrirlerin tercümesidir.

Devlet-i Aliyye'nin en mamur eyaletinden biri olan Haleb Vilâyeti mukâvele-nâmenin bidâyet-i icrasında tazminât-ı harbiyeye mahsub tekâsiti muntazaman te'diye etmekte iken üç seneden beri te'diyât-ı mezkûre envâ'-i teşvîşâta dûçâr olmakda olduğundan bu bâbda cidden nazar-ı dikkat-i Âsafânelerine calibetmeği vazifeden addeyledim.

Vilâyet-i müşârunileyhânın ağnâm rüsumu hâsılâtından tazminâta mahsûben senevî otuz iki bin lira-yı Osmanî i'tâsı lâzım geldiği hâlde Bank-ı Osmanî icmâl defterlerinden müstebân olduğu üzere 1889 senesi ibtidâsından fi 13 Mayıs sene [12]89 tarihine kadar ağnâm rüsumundan yalnız şehir-i Nisanda verilen iki bin iki yüz yirmi dokuz lira-yı Osmanî altmış beş kuruşdan başka te'diyât vuku'u bulmamışdır. Halbuki şimdi rüsûm-ı mezkûrenin en hasılatlı zamanı olub sinîn-i sâbıka ahvalına nazaran ilkbaharın gayr-ı müsaid te'diyâtı ileride gereği gibi uyuşacağı pek de ümid olunmaz. Binâen aleyh 1883 senesinden 1887 senesine kadar mütarikim açıkları istilzâm eden usul-i sakim ümitdar ediyor demektir. İşbu hâl-i iğtişâş Rusya Maliye Nezâreti'nce bi-hakkın telaşı müceb olmakda olduğundan bize mahsus meblağın muntazaman te'diyesini li-ecli'l-te'min memurîn-i hükûmet-i seniyye tarafından mahallinde takayyüdât-ı şedîde icrasını talebe memurum. Bir de tazminât-ı harbiye maddesinin "vülât-ı i'zâm-ı hazerâtının mesuliyet-i zâtîyeleri tahtına" vaz' olunacağına dair fi 22 Temmuz sene [12]88 tarihiyle ve 35 numaralı müzekkere-i aliyye-i Âsafânelerinde münderiç elfazı ihzâra müsâra'at ederim. Bu şartın Haleb valisi hakkında dahi///

cidden tatbik ve icrasını talep ile beraber vali-i müşârunileyhin idare-i mahalliye tarafından kasden vuku'a getirilen kaydsızlığın esbâb-ı mucibesi hakkında izahât i'tâsına icbâr edilmesini rica eder ve tebligât-ı vâkı'aya Nezâret-i Hariciye tarafından vakt u zamanıyla i'tâ olunacak cevaba intizaren tecdîd-i te'minât-ı ihtirâmkâriye ibtidâr eyledim.

Haleb vilayeti merkez sancağına tabi Menbic kazası dahilinde bulunan Kültü'l-Bevâdır karyesinin Maarra kazasına ilhakı.

Bâbîâli
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
Devletlü efendim hazretleri,

Haleb Vilâyeti merkez sancağına tâbi Münbic Kazası dahilinde bulunan Kültü'l-Bevâdır (?) Karyesi'nin kurbiyeti cihetiyle gelecek üç yüz yedi senesinden itibaren umûr-ı maliye ve mülkiyesinin Maarra Kazası'na ilhâkı hakkında Şûrâ-yı Devlet Dahiliye Dairesi'nin Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'dan müzeyyel mazbatası leffen arz ve takdim kılınmakla ol bâbda her ne irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişahî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı âlîsi infaz edileceği bihîniyle tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 9 Safer sene [1]308, fî 12 Eylül sene [1]306.

Sadrazam

Kamil

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûfuyle manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 10 Safer sene [1]308 ve fî 13 Eylül sene [1]306.

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî

Bende

Süreyya

Rakka Kazası'nın Halep'e uzak olması sebebiyle Zor Sancağı'na tahvil-i irtibatı hakkında ahali vekili Silas tarafından çekilen telgrafnameye göre gereğinin yapılması.

Dahiliye Mektubi Kalemî Müsveddesine Mahsus Varakadır

Evrak Numarası: 1858-22

Müsevvidi İsmi: Mehmed İhsan

Tesvîdi Tarihi: 24 Kânûn-ı Evvel sene [1]310 ()

Tarih-i Tebyîzi:

Arabi: 13 Receb sene [1]312

Rumi: 29 Kânûn-ı Evvel sene [1]310

Haleb Vilâyet-i Celîlesine

Rakka Kazası'nın Halep'e ba'îd-i mesafesinden bahisle kemâ fi's-sâbık Zor Sancağı'na tahvîl tedirilmesi hakkında bazı ifade ve iş'ârı hâvî "Ahali vekili Şilas" imzasıyla çekilen telgrafnâme leffen irsâl-i savb-ı âlî-i dâverîleri kılınmış olmakla bu bâbdaki malumât ve mütâlaât-ı aliyye-i vilâyet-penâhîlerinin inbâsı bâbında.

مجلسه لایحه مجلس

۱۸۵۲
مجلسه لایحه مجلس
۲۵

۱۳۱۱
۱۳۱۲
۱۳۱۳

سند کما فی الریاضه زوره بقیه قول
~~در بیان مجلس لایحه در وقت مذکور~~
~~برگشتن از آنجا و بعد از آن وقت مذکور~~
~~چشم مذکور فضا شد~~
 اینها فقط بعضی نادره از آنها
 مجلسه افکاره حادیه اهالی کربله
 مجلسه عالی زاور بیری فتنه
 بیابک کی معلقات دره طایفه
 در پیچیده استیسی است

Halep vilayeti dahilinde Dedeçınar karyesiyle diğler on karyenin Bilan kazasına ilhaki.

Harim Kazası'nın merkez hükümeti olan Kefer-Taharim'e ba'îd mesafesi, saat	Merkez kazâ olan Bilan'a ba'îd mesafesi, saat	Esâmî-i kurâ	Mülâhazât
18	6	Bozhöyük Karyesi	Karye-i mezkûre Bilan'a kurbiyeti valası Bilan kurasının vüsatında bulunması cihetiyle Harim'den fekk-i irtibâtıyla Bilan'a ilhâkı tensîb edilmiştir
18	7	Karayapu Karyesi	Keza
18	6	Dedeçınar Karyesi	Keza
18	6	Pertelli Karyesi	Keza
10	6	Yassıyurt ve Yalankoz karyeleri	Mezkûr karyelerin Kürdnasır nâmıyla aşairi Bilan Kazası'na aid olub vergi ve nüfus ve saireleri Harim Kazası'nda istifa olunmakta bulunduğu cihetle gerek kurbiyeti ve gerek muamelâtının tevhide zımında Bilan'a ilhâkı münasib görülen
12	6	Zengiharabesi Karyesi	Karye-i mezkûrenin gerek kurbiyeti ve gerek Bilan'ın arasında bulunması hasebiyle Harim'den fekk-i irtibâtıyla Bilan'a ilhâkı muktezî görülen

Hassa Kazası merkezine ba'd mesafesi, saat	Bilan Kazası merkezine ba'd mesafesi, saat	Esâmî-i kurâ	Mülâhazât
6,5	0,5	Çamsarı Karyesi	Karye-i mezkûrun aşairi Bilan Kazası'na vergi ve nüfus ve sairesi Hasa Kazası'na aid bulunmakla muamelâtının tevhidî zımınında Bilan'a ilhâkı münasib görülen
6,5	5,5	Tosunhöyüğü Karyesi	Bu dahi, muamelâtının tevhidî zımınında Çamsarı gibi vergi ve nüfusunun dahi Hassa'dan tefrîkiyle Bilan'a rabtı muktezî görülen
6	5	Karamankaşı Karyesi	Karye-i mezkûre her ne kadar Hassa'ya merbût ise de mesafece Bilan'a kurbîyetinden başka Hasa Kazası kurâsıyla arasında Cebel-i Bereket olmak münasebetiyle Bilan karyeleri miyânında müteferrid kalıb ahâlisinin hırsızlıkla me'lûf olmaları hasebiyle suret-i dâimede Amîk ovasına tasallutla Hasa cihetine firar etmekte olduklarından nâşi hukuk-ı ibâdın te'min-i muhafazası zımınında Bilan'a rabtı münasib görülen.
9,5	4,5	Güzelce Karyesi	Bu dahi
10	6	Yassıyurt ve Yalankoz karyeleri	Mezkûr karyelerin Kürdnasır nâmıyla aşairi Bilan Kazası'na aid olup vergi ve nüfus ve saireleri Harim Kazası'nda istifa olunmakta bulunduğu cihetle gerek kurbîyeti ve gerek muamelâtının tevhidî zımınında Bilan'a ilhâkı münasib görülen
12	6	Zengiharabesi Karyesi	Karye-i mezkûrenin gerek kurbîyeti ve gerek Bilan'ın arasında bulunması hasebiyle Harim'den fekk-i irtibâtıyla Bilan'a ilhâkı muktezî görünse

Zeylen şeref-vürûd eden fi 16 Eylül sene [1]311 tarih ve yüz kırk üç numaralı emirname-i vilâyet-penâhî üzerine meclis-i acezenemizce edilen tedkikât üzerine isimleri bâlâda muharrer kurânın Bilan ve Hassa ve Harim'e ba'îdiyet mesafeleriyle münasebat-ı mevki'ye ve esbâb-ı icabiyeleri sütun-ı mahsuslarında gösterildiği vechile olduğunu musaddak işbu mahalle şerh ile tasdik kılınmıştır, fermân.

Fi 4 Teşrîn-i Evvel sene [1]311

(mühür: Meclis-i İdare-i Kaza-i Bilan)

Bâbîali
Daire-i Sadâret
Amedî-i Divan-ı Hümâyûn
1061

Atûfetli efendim hazretleri,

Haleb Vilâyeti dahilinde vâki olup kadîmen tekâlîf-i emîriyeleriyle ahz ve i'taları Harim Kazası'na ve a'sâr ve ağnâm rüsumu Hassa Kazası'na merbût bulunan Dedeçınar Karyesi'yle diğerk muharrerü'l-esâmî on karyenin mezkûr kazalardan fekk-i irtibatlarıyla Bilan Kazası'na rabt ve ilhâkı lüzumuna dair Şûrâ-yı Devlet Dahiliye Dairesi'nin Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'dan tenzîl olunan mazbatası melfûfıyla beraber arz ve takdim kılınmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 23 Rebîülevvel sene [1]314, fi 21 Ağustos sene [1]312

Sadrazam

Kamil

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki,

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûflarıyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 28 Rebîülevvel sene [1]314, fi 26 Ağustos sene [1]312

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî

Bende

Tahsîn

عطفتمو افتم حضرت
 حبيب ولایمی داخله واقع اولوب قدیما نکالیغاسر برله اخذ و اعطای هاید قفنه و اعشار و تخم سوی خاصه قفنه بریطر برلنانه دره جنازه قریله دیکر کورده
 اوله قریه نیک منگور قفسالرده فلک ایضا طهرله بیله قفنه بریطر الحاقی لزومه و لرستوی دولت و اخذ و نزه سنک بلسی مخصوص کللاره سبیل اولسانه و سبلسی منقور اولوب
 عصره و تقیم قفسله اولوب کهره و جله اارده سنه حضرت خلافتی تر قفسله بریطر بریطر منقور منقور انقاز ایلرجهکی بیله نکره کادری تر قفسله افتم
 ۱۰۷۱ یغ لولایله ۱۰۷۲ لولایله
 صدراعظم

سرورمه جاکینه لیرده
 سیه دوست قظیم اولوب منقورده نظر علی جویدو استی
 ناز صندیشا کهدی اوزیه قوی اارده سیه جیان
 صدیق تر قفسله بریطر اولطف اولوب اوزیه قوی
 صدیق تر قفسله بریطر اولطف اولوب اوزیه قوی
 صدیق تر قفسله بریطر اولطف اولوب اوزیه قوی

Resülayn Bidayet Mahkemesi'nin lağvıyla muhassasatı karşılık gösterilerek Rakka Kazası'nda Bidayet Mahkemesi teşkilinin gerekli olduğu hakkındaki Halep Vilâyeti tahriratının takdimi

Dahiliye Mektubî Kalemi

Evrak Numarası: 212-18 Müsevvidi İsmi: Tesvîdi Tarihi: 21 Şubat sene [1]321
Tarih-i Tebyîzi: Arabi: 11 Muharrem sene [1]324 Rumi: 28 Şubat sene [1]321

Adliye Nezaret-i Celîlesi cânib-i âlîsine

Zor Sancağı'na tâbi Re'sü'l-ayn Kazası Bidâyet Mahkemesi muamelât-ı adliyesinin kılletinden dolayı mahkeme-i mezkûrenin lağvıyla muhassasatı karşılık gösterilerek merkez vilâyete merbût Rakka Kazası'nda Bidâyet Mahkemesi teşkili Nezâret-i celîle-i dâver-i ekremîlerince mutasavver olduğu istihbâr kılındığından ve Rakka Kazası'nın muamelât-ı adliyesi öteden beri merkez vilâyet muhâkemetce rü'yet olunmakta ise de kazanın merkeze ba'îd olmasından dolayı ekser de'âvî ashâbı takibâtta bulunamamakda ve binâenaleyh hukuk zayâ'a uğramakda olduğu gibi bazı cerâimin şühûd ve müdde'ilerinin celb ve istihzârınca da envâ'-i müşkilât ve hukuk-ı umumiyeye te'hirât vuku'a gelmekte olduğundan bahisle Re'sü'l-ayn Mahkemesi'nin lağvıyla muhassasatı karşılık gösterilerek Rakka Kazası'nda bir bidayet mahkemesi teşkili her vechile müstelzim-i muhassenât olacağına dair Haleb Vilâyet-i behiyyesinden alınan 2 Şubat sene [1]321 tarih ve iki yüz on iki numaralı tahrirât leffen takdim kılındı. İfası muktezâsı merhûn dâ'î-i âlî-i cenâb-ı dâverîleridir, ol bâbda.

Cisr-i Şugur kazasına tabi Ordu nahiyesi merkezinin Kesb karyesine nakli.

Bâbîâli
Daire-i Sadâret
Mektubî Kalemi
Aded
2412

Tezkire-i ma'rûza suretidir,

Haleb Vilâyeti'nde Cisr-i Şugur Kazası'na tâbi Ordu Nahiyesi merkezinin Kesb Karyesi'ne nakli müceb-i muhessenât olub cihet-i askeriyece de tasvîb-i keyfiyet edilmekde olduğuna ve nahiyeye mezkûre merkezinde ikamesi lâzım gelen memurîn-i zabitanın vilâyet-i mevcudeden tefrîk ve tayini çaresine bakılacağı bi'l-muhabere Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden bildirilmesine mebnî ber-müceb-i iş'âr Kesb Karyesi'nin nahiyeye mezkûreye merkez ittihâzı için muamele-i lazımenin ifası hususunu nezâret-i müşârunileyhâya havalesi hakkında Şûrâ-yı Devlet Maliye Dairesi'nden kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmakla bu bâbda her ne veçhile irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı münîfi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 29 Ramazan sene [1]325, fi 23 Teşrîn-i Evvel sene [1]323.

Sadrazam
Ferid

Şeref-sudûr olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhîyi mübellîğ-i hâmiş suretidir

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfufuyla beraber manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmi-i Sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyül-emrindir.

Fi 11 Şevval sene [1]325, fi 4 Teşrîn-i Sâni sene [1]323.

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
Tahsîn

Usulüne mutabıkır (imza, mühür)

Suretleri bâlâda muharrer tezkire-i ma'rûza ve şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhîyi mübellîğ-i hâmiş mücebince taraf-ı vâlâ-yı Seraskerî ile Maliye ve Defter-i Hakanî Nezâret-i Celîlelerine tebligât icra kılınmış olmakla Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden dahi ifa-yı muktezâsı himmet buyurulmak.

Fi 14 Şevval sene [1]325, fi 7 Teşrîn-i Sâni sene [1]323.

Halep'te Harim kazası merkezinin daha önce nakledilen Kefr-Taharim'de ibkası.

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Haleb Vilâyet-i Celîlesi'ne vârid olan telgraf suretidir

Harim Kazası merkez ile redîf deponun Kefr-Taharim Kasabası'na nakli hususuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulduğu fi 26 Haziran sene [1]311 tarihli tezkire-i sâmiye ile izbâr olunmuştur. Fî 11 Temmuz sene [1]311.

Dahiliye Nâzırı
Rifat

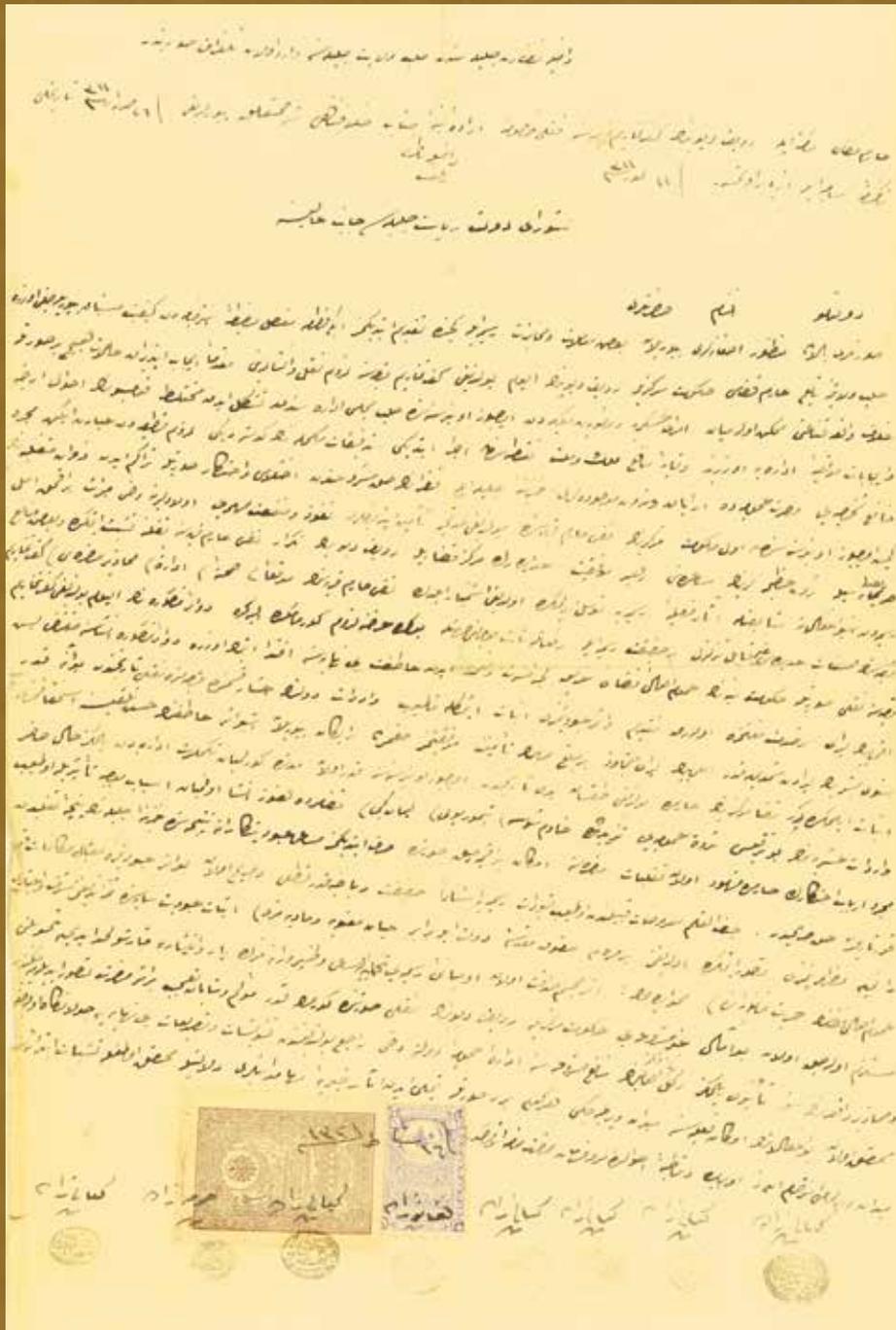
Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesi cânib-i âlîsine

Devletli efendim hazretleri,

Suretleri bâlâda manzûr-ı Âsafâneleri buyurulan bazı malumât ve muhaberât-ı resmiye ile geçende takdim ettiğimiz iki kıt'a mufassal mazbata-i istirhâmiyeden keyfiyet-i müstebân buyurulacağı üzere Haleb Vilâyeti'ne tâbi Harim Kazası hükûmet merkeziyle redîf deponun el-yevm bulunduğu Kefr-Taharim Kasabası'na lüzum-ı nakl ve inşalarını mukaddemâ icab etdiren hâlât hiçbir suretle hilâf-ı vâkı'a kanaatı mümkün olamayan ümerâ-i askeriye ve memurîn-i mülkiyeden üç yüz on bir senesinde Haleb Meclis-i İdaresi'nden teşekkül eden Muhtelit Komisyonun ahval-ı arziye ve icabât-ı mevki'ye-i idareye üzerine vikâye-i menâfi'-i mülk ve millet noktasından icra ettiği tedkikât-ı mükemmelenin gösterdiği lüzum-ı kat'iyeden ibaret iken mücerred menâfi'-i şahsiyeyi mazarrat-ı umûmiyede ârâbân ve servet-i mevcudeleri Hazine-i celile ile fukarânın hakk-ı meşrû'undan ihtilâs ve ihtikâr suretiyle terâkim eden zevât-ı mütegalibenin geçen üç yüz on bir senesinden evvel hükûmet merkezinin nefsi-i Harim Karye'sinde bulunduğu müddetçe te'min ettikleri nüfuz ve menfaat-ı mühimmeyi evladlarına dahi miras bırakmak emel-i hârisasiyla servet-i azîmelerinin müsaadesini rehber-i muvaffakiyet addederek merkez kazâ ile redîf deponun tekrar nefsi-i Harim Karyesi'ne nakline teşebbüs etmekte ve bazı menâfi'-i resmîyeden işbu iğfalata mütâbaatdan âsâr-ı faâliye-i resmîyeye tevessül edilmekde olduğu istihbâr eyledik de nefsi-i Harim Karyesi'nin mevki'en, sıhhaten, idareten mahâzîr-i muzırrasası Kefr-Taharim Kasabası'na muhessenât-ı adîdesi gayr-ı kâbil tezelzül bir hakikat-ı resmiye ile defaâtle sâbit olduğu cihetle bu kere arzına lüzum görmemekde isek de devâir-i mezkûrenin el-yevm bulunduğu Kefr-Taharim Kasabası'na nakli suretiyle hükûmet-i seniyyenin umum ahali-i kazâ-i garik-i lücce-i meserret ve nimet eden âtîfet bî-nihâyesine iktidâ etmek üzere devâir-i mezkûre inşasına muktezî beş-altı bin lirayı bir hizmet-i müftehîre olarak takdim ve eser-i ubüdiyetimizi isbat etmekle kalmayıb vâridât-ı devletin a'şâr kısmında kasabamıza nakli tarihinden bu ana kadar senevî beşer bin liradan şimdiye kadar elli bin lirayı mütecâviz bir meblağ-ı mühimmin te'min-i muvaffakiyetimiz hakkımızda râygân buyurulan işbu eser-i âtîfetin hüsn-i telakkisine istihkâkımızı isbat eylemekdedir. Kazâ merkezinin Harim'de bulunduğu doksan yedi tarihinden üç yüz on bir senesine kadar olan müddetde görülmeyen tekmlat-ı idareden yalnız hâl-i hâzır vâridât-ı öşriyesinin bu terakkisi servet-i umumiyeyi tezyîde hâdim şose, demiryolu, liman gibi kazamızda henüz inşa olunmayan esbâb-ı mûcibe tesiriyle olmayub mücerred erbâb-ı ihtikârın Harim'de meşhûd olan nakliyât-ı muzırrasına imkân bırakmayacak suretde sarf ettiğimiz mesâî-i ubüdiyet-kârâne neticesinde Hazine-i celîlenin pençe-i tağallübden kurtarılan hakk-ı sarîhidir. Ceffe'l-kalem maruzat kabîlinden olmayıb kuyûdât-ı resmîyeye istinâden hakikat-ı riyaziye kadar kat'î ve sarîh olan bu eser-i ubüdiyetime mukabil mükâfât-ı (silik, okunamadı) itmâmiye mazhariyetimizi tasavvur etmekte olduğumuz bir sırada hukuk-ı mukaddes-i devlet ile beraber hayat-ı maneviye ve maddiyemizi isbat-ı ubüdiyet sayesinde kazandığımız şeref ve itibarı umum ahali-i kazasının hürriyet-i kanuniyesini mahv edecek eser-i mücesssem sadakat olan o mebânî-i resmîyeyi tahliye

ile mesâî-i vatan-perverânemizin yar ve ağyara karşı mahv eden tahvilini müstelzim olacak olan bu emsâl-ı gayr-ı meşrû'ayı hükûmet merkeziyle redîf deponun nakli suretinde görmek kadar müellim ve şâyân-ı taaccüb bir eser-i mazarrat tasavvur edilemeyeceğinden ve mahâzîr-i vak'anın sû-i tesiri değil yalnız ahalinin menâfi'-i meşrû'asına idare-i umumiye-i devlete dahi râci' bulunduğundan teşvîşât ve tasdî'ât bî-nihayeye cevlan-gâh olacağı muhakkak olan bu iğfalâtın imkân-ı fi'liyesine meydan verilme-yeceği her gün birer suretle tecelli iden âsar-ı hayriye-i mehâmdânileri delâletıyla muhakkak olmakla teşebbüsât-ı ibtidâyesine meydan verilmemesi istihâm ederiz. Ol bâbda vazife-i ahvâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 16 Şubat 1321.
(pul ve mühürler)
Keyyâni-zâde,

Halep'e bağlı Harim kazası merkezinin mülkiyece icrâ edilecek taksimât neticesi-
ne kadar hiçbir yere nakledilmeyerek mevcut hali üzere ibkâsı.

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Posta ve Telgraf Nezâreti
Telgrafnâme

Devlet muhaberâtı telgrafiyeden dolayı hiç mesuliyet kabul etmez

Mahrec Merkezi: Antakya Mütavasıt Merkezi: Adana Keşide eden memur: Ahmed
Ahz eden memur: Sadık Ahz tarihi: 7 Mart sene [1]325 Saati: Jurnal numarası:
Sevk numarası: 418 İrsâl tarihi: 3 Mart sene [1]325 İrsâl saati: Sevk memuru: İsmail

Makam-ı Sadâret-penâhiye

Haleb Vilâyet-i celîlesine tâbi Karaman Harim Kazası'nın merkez hükûmeti kadîmden beri kazanın mutavassıt noktasında bulunan Harim Kasabası'nda ittihâz olunmuş iken Umûr-ı İdare-i Kaza mihver-i lâyıkında devran ve rahat-ı umumiye te'min edilmekte idi. Muahharen bazı mütecâsirâtın vilâyetden izhâr eyledikleri fedakârlıklarıyla vilâyetin erkânını iğfal, merkez-i hükûmeti üç yüz on bir senesinde kazanın en hûb köşesinde sa'be'l-harur dağlarla muhât nakliyet-ı harekât-ı askeriyye gayr-ı müsaid bir noktada vâki Kefret-Harim Kasabası'na nakl ettirmeğe muvaffak olmuşlar ise de merkezin her nahiyeye ba'îd kalmasından ahalimizin cümlesi müracaat ve tesviye-i mesâlih hususunda pek çok müşkilâta dûçâr oldukları ve bu yüzden kazanın her tarafında rahat-ı umumiye izmihlâla uğrayarak hukuk mahv derecesine gelmiştir. Kurânın işbu ahvâlini müteessifânesini keşf ve müşahede buyuran vali-i sâbık Raif Paşa hazretlerini merkez hükümetin mahâll-i kadimi bulunan Harim Kasabası'na iade buyurmaktaki muhassenâtı fi 18 Teşrîn-i Sâni sene [1]313 tarih, iki yüz elli numaralı kararıyla ///

Dahiliye Nezâret-i celîlesine arz-ı defaatle te'kîd eylediği hâlde müracaat-ı vâki'ası semeresiz kalmıştır.

Ahîren vali-i sâbık Nâzım Paşa hazretlerine takdim kılınan istid'âda, merkezin Harim'e iadesiyle kazanın giriftâr olduğu hâl-i pür-melâlden inkazı takdirinde muktezî-i hükümet konağıyla askeri depoyu inşa edileceği tahrîr olunup mezkûr istid'â Erkân-ı Harbiye Heyeti'yle Meclis-i İdare-i Vilâyet'den muamele-i lazimedden bi'l-icra fi 23 Şubat sene [1]321 tarih ve iki yüz otuz altı numaralı karar ile de Dahiliye Nezâret-i aliyyesine arz ve inhâ kılınmış cevaben nezâret-i müşârunileyhâdan beyân-ı mütâlâa taleb buyurulduğu hâlde şimdiye kadar havale verilmeyib evrak-ı mezkûre vilâyetde kalmıştır.

Bu kere kazanın Reyhaniye Nahiyesi hanedanları merkez-i hükümetin nahiyelerine ba'îdiyetten nâşi çekmekte oldukları mezâhim-i müşkilâtdan nahiyelerinin kazamızdan fekk-i irtibatla âb u havası begayet vahim, bir damla içme suyu bile olmadıktan mâadâ memurîn-i mülkiye ve askeriye süknâlarına mahsus bir hâne yeri de bulunmayan ve perdeden ma'mûl yirmi hâneyi hâvî Harim Karyesi'nde kaymakamlık teşkilini istid'â veistirhâm eylemişler ise de kazanın ekser kazası ba'îd mesafece Reyhaniye karyelerinden ba'îd mesafede

buldukları ve ahalinin hukuk-ı sarîhaları da Reyhaniye'nin hukukundan (kopmuş) ? zâyi olduğu cümleye malum ///

olduğundan mûmâileyhin işbu iddiaları senevî Hazine-i celîleyi üç yüz bin kuruşa müretteb beyhûde masârîfâta dûcâr edeceğinden salîfû'l-arz valât-ı sâbıkının keşf ve kararları mücebince merkezî Harim'e iadesi hâlinde umum kazamızın asayiş ve rahatı ber-kemâl olacağından ve tahrîrât-ı sâbika üzerine muktezî hükûmet konağıyla askeri deponun inşası tahrîr olunduğundan icabının icrası adalet nâmına istirhâm eyleriz, fermân.

Harim'de Beremdazâde Ahmed, Beremdazâde Ali, Beremdazâde Esad, Beremdazâde Hasan, Sadık, Mustafa, Harimli Musa, Muhacirînden Ali, Çarçavuş, Mustafa

L'ÉTAT N'ACCEPTÉ AUCUNE RESPONSABILITÉ À RAISON DU SERVICE DE LA TÉLÉGRAPHIE	
No du dépôt	18
Nombre des mots	512
Group	
Date du dépôt	17
Heures	
Minutes	
Matin ou Soir	
Matin	☒
Soir	☐
Ind. des mots	

Handwritten text in Ottoman Turkish script follows the form, including a circular stamp on the right side.

ادارة کابل نومبر ۱۹۰۹		ادارة کابل نومبر ۱۹۰۹		ادارة کابل نومبر ۱۹۰۹		ادارة کابل نومبر ۱۹۰۹		ادارة کابل نومبر ۱۹۰۹	
- وقت نومبر ۱۹۰۹		- وقت نومبر ۱۹۰۹		- وقت نومبر ۱۹۰۹		- وقت نومبر ۱۹۰۹		- وقت نومبر ۱۹۰۹	
ارسال تاريخي		ارسال تاريخي		ارسال تاريخي		ارسال تاريخي		ارسال تاريخي	
ارسال سماهتي		ارسال سماهتي		ارسال سماهتي		ارسال سماهتي		ارسال سماهتي	
مسوق ماموري		مسوق ماموري		مسوق ماموري		مسوق ماموري		مسوق ماموري	
عمل نومبر ۱۹۰۹		عمل نومبر ۱۹۰۹		عمل نومبر ۱۹۰۹		عمل نومبر ۱۹۰۹		عمل نومبر ۱۹۰۹	
N° du dépôt		Nombres des mots		Group		Date du dépôt		Heures	
Voies		Matin ou Soir		L'etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie		L'etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie		L'etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie	
اشارات		اشارات		اشارات		اشارات		اشارات	
Ind. non taxées		Ind. non taxées		Ind. non taxées		Ind. non taxées		Ind. non taxées	

اول دفعه موصلا به استوار چاري سوي فريده صبه ۱۹۰۹ - ۱۹۰۹
 مرتبه دومه معارفه رجا - ايد جله - انعامه و لاديه
 كف و قرايه مشوي بركه ها و اعاده ماند مجموع قضايه
 و ايشي كفاك معصوم و لغوات من بقا دريه مفعه حكومت
 فو كبره كاري رلوك اناس نعه اول دفعه اخبار اجرائيه حكومت نافه
 اشرف الدين () برصد ۱۹۰۹
 علي

برصد ۱۹۰۹ برصد ۱۹۰۹ صادره
 برصد ۱۹۰۹ برصد ۱۹۰۹ صادره

Halep dahilindeki müftülükler için yapılacak müftü seçimleri.

Bâb-1 Fetva
Daire-i Meşihat-ı İslâmiye
Tahrirât Kalemi
Aded
143

Hulâsa: Suriye Vilâyeti dahilindeki müftüler hakkında tebligât-ı sabıkaya tevfiik olunması lüzumunun ekîden izbârına dair.

Dahiliye Nezâret-i Celîlesine

Devletlü efendim hazretleri,

13 Zilkade sene 1328 tarihli ve yüz otuz altı adedli tezkireye cevabdır.

Müftülerin eşraf ve ulema-ı mahalliyenin intihabıyla tayin olunmaları teâmül-i kadîm-i iktizasından ve teâmül-i âdât-ı meriyyenin bir kanun-ı mahsus ile ta'dil edilinceye değin lüzum-ı meriyyeti Kanun-ı Esasî'nin yüz on sekizinci maddesi ahkâmından bulunmuş olmağı Tensik Komisyonlarının bu gibi memurinin tayinleri hususunda derece-i salâhiyetlerine dair Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ kararını mübelliğ vârid olan 9 Zilkade sene 1328 tarihli ve iki yüz adedli tezkire-i sâmiyede memurîn-i ilmiye ve adliye ve fenniye ve maliye ve saire gibi ihtihab ve tayini bazı usul-ı şürûta tâbi ve mensub olduğu daireye râcî memurînin intihâb ve nasbı hususunun dairelerine izbârı lâzım gelip bu muamelât Tensik Komisyonlarının vezâif ve salâhiyetinden hariç olduğu ve bu yolda vilâyâta tebligât-ı umumiye icrasının nezâret-i celîlelerine iş'âr kılındığı ibar buyurulmuş ve binâenaleyh usul-i kadîme-i meriyye dairesinde Suriye Vilâyeti dahilindeki müftülükler için intihâb icrası hakkında evvel ü âhir sebk eden tebligâta tevfiik-i muamele-i zarurî bulunmuş olduğundan bir daha te'kide hâcet bırakılmaksızın tebligât-ı sâbıka dairesinde ifa-yı muamele olunması lüzumunun ekîden ve katıyyen vilâyet-i müşârunileyhâya tebliğine himmet buyurulması hususunun meclis intihâb ve sicill ifadesiyle savb-ı âlîlerine izbârına mübâderet kılındı efendim.

Fi 17 Zilhicce sene 1328 ve fi 6 Kânûn-ı Evvel sene 1326

Şeyhülislâm

(imza: Musa Kâzım)

 وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 تهران
 ۱۳۴۲

داخله نظارت جدید

خلاصه
 سوریه ولایتی و اخذه کی مفید حقه تبلیغات
 سابقه به توفیق اولی و منسب از منسب اکتفا محله
 از باریند وار

دوینو اندوم حضرتی

۱۴ دی القصد ۱۳۴۲ تاریخچه و یوز او تو ز اتقی عدولی تذکره به جواب در مفید ک اشرف و علما و محله تک انتخابیه تعیین اولی و منسب تعامل قدیم اقصا سند
 و تعامل و عاوت مریمه کب بر قانونه مخصوصه اید تعدیل اید بیخه به و کین از دم مرعیتی قانونه اساسی ک یوز او نه سکر بنجی ماده ۱۰۱ حکامه منسب بونشس وطنی
 تسبیق فرمید بونشس بو کبی ناموریکت قیسنده درجه صلا حیدرینه وار مجلس مخصوصه کلا قراری منسب وار و اوله ۹ دی القصد ۱۳۴۲ تاریخچه و ایدی یوز
 عدولی تذکره سامینه و نامورین علمیه و عدلیه و قنیه و مالیه و ساره کبی انتخاب و بعضی بعضی اصول شرطه تابع و منسوب اولدیننی دازه به راجع ناموریکت
 انتخاب و بعضی خصوصت دازه لرینه از باری لازم کلوب بو معاملات تسبیق فرمید بونشس و وظائف و صلا حیدرینه خارج اولدیننی و بو بوله ولایته تبلیغات عمومی
 اجرا سکت نظارت جدید لرینه اشعار قندی منی از بار بونشس و بنا علیه اصول قدیمه مریمه وار و رسیده سوریه ولایتی و اخذه کی مفید کلا یوز انتخابی اجرا حقه
 اولی و منسب اید تبلیغات توفیق معالیه منور بونشس اولدیننده برو با تا کیده حاجت بر اقل منسب تبلیغات سابقه وار و رسیده ابغای معالیه اولی و منسب
 از منسب اکتفا و قطعاً ولایته مشار ایها به تبلیغه حجت بولسی خصوصت مجلس انتخابی عمل فادوسه صوبه بالدرینه از بارینه مبارت قندی اندوم

۱۳ دی القصد ۱۳۴۲
 کابو اولی و منسب

Halep vilayetine bağlı "Cebel-i Seman" kazası isminin "Halep Merkez Kazası" şekline dönüştürülmesi.

Bâbîali
Dahiliye Nezâreti
Muhaberât-ı Umumiye Dairesi
İkinci Şube
Dosya: 50273
Umum: 542

Müteferrika

Hulâsa: Halep Vilâyeti'ne mülhak Cebel-i Sem'an Kazası isminin
Halep Merkez Kazası unvanına tahvili hakkında.

Halep Vilâyeti'ne mülhak Cebel-i Sem'an Kazası isminin Halep Merkez Kazası unvanına tahvili hususuna irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulduğu bâ-tezkire-i sâmiye izbâr buyurulmuş ve keyfiyet ta'mimen tebliğ edilmiştir efendim.

Fi 13 Muharrem sene [1]330 ve fi 21 Kânûn-ı Evvel sene [1]327.

Dahiliye Nâzırı nâmına

Müsteşar

Hukuk Müşavirliği'ne, fi 26
(mühür)

مترقبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَاذِرِ الْمُنْتَهَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۵۰۲۷۳
۵۴۴
دو

مهرامه

حلب ولایته ملحق جبل سمعان قضاسی اسمنک حلب مرکز
قضاسی عنوانه تحویلی حقنده

حلب ولایته ملحق جبل سمعان قضاسی اسمنک حلب مرکز قضاسی عنوانه تحویلی خصوصه اراده سنیة حضرت خلائقناهی شرفصدور
بیوزلدینی باندکره سامیه ازیار بیوزلش و کیفیت تعمیماً تبلیغ ایدلشدرا فندم

سال ۱۲ محرم سنه ۳۳۰ و ۱۴ کانون اول سنه ۳۲۷
داخله ناظری نامه
مستشار

مقصود مداریکه اینه

Halep'te teşkil edilecek altmış dokuz nahiye ile ilgili harita ve evrakların mühendislikçe tanzim edilerek takdim edildiği.

Haleb Vilâyeti
Mektubî Kalemi
Aded
71

Dahiliye Nezâret-i Celîlesine

Hulâsa:

Devletlü efendim hazretleri,

İdare-i Umumiye-i Dahiliye Müdüriyeti ifadesiyle şeref-vârid olan 2 Şubat [1]329 tarih ve 87931/662 numaralı tahrirât-ı aliyye-i nezâret-penâhîleri cevabıdır.

Vilâyet dahilinde teşkili muktezî altmış dokuz nahiyeye mütallik cedâvil ile bu işe müteferri' evrak bu kere Sermühendislikçe yeniden tanzim etdirilen harita ile beraber takdim kılınmıştır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 10 Cemâziyelevvel sene [1]332 ve fi 23 Mart sene [1]330.

Haleb Valisi

(imza)

دخلة نظام جدید

مکتوب عالی

مرد

۷۱

مجلس

دولت اقدم حضور

اوره عجب دخله میری فاده پلا سرن در اولاد ، سبط ۹۹۸ تاریخ و ۸۷۹۹۱ نون نوزن غلظت نظامی جویید
 ولایت دخله تشکیل نفی التعمیر ناهیه معلوم جداول این بوزن منفرع اولاد بوکره سرمنه سلجوقی نظم ایند بهلوه غلظت ابو برزقون
 اولیاده امروزه ماه حضرت مه والاکدر ۱۰۱ جمادی اول ۱۳۵۵ و ۲۴ مارش ۱۳۵۵

مجلس
صع

Haleb'e bağlı Menbic kazasından merkez kazasına ve Rakka kazasından Menbic'e bazı kura ve mezraın tahvil-i irtibatları.

Haleb Meclis-i Umumîsi
Encümen-i Vilâyet Kalemî
Aded
32

Makam-ı âlî-i vilâyet-penâhîye

Resmü'l-Hanadik Karyesi'yle mezara-i Ebu-Rücum ve Recemü'l-Hazaric ve Resmü'l-Magayir ve el-Muzayi ve Resmü'l-Tebabir karyesi Harayicü'ş-şems Halvetü'l-Müfekkîr karyesi Telşor karyesi Ebu-Deriha karyesi Uvuca'l-cana karyesiyle Malha mezrası Ebu Bedir karyesi ve mezrası Akele Ebu Çura karyesi Ümmü Cura karyesi Ümmi Tineh karyesi Gıtıl karyesi Arz-ı İlhan karyesi Kalkaü'ş-Şeyh karyesi ve mezrası Batuşa Ümmü'l-Âmed Cezzar karyesi Meskete karyesi Murabbaü's-selum karyesi Biri Cebara karyesi Resmü'l-Hramel karyesi Kapudizgadi karyesi Resmü'l-Ahmer karyesi Ümmü Gıraf karyesi Ümmü'l-Hevte karyesi Hamte'l-Hayl karyesi ve mezari Abdu Meşmaşe ve Cezardiye mezarları Aşid karyesi (?)

Menbiç Kazası'na muzâf olub bâ-tapu taht-ı tasarruf ve ziraatlarında bulunan esâmîsi bâlâda muharrer yirmi beş karyenin Haleb'e ve merkez kazasına on-on iki saat ve Menbic merkezine otuz ve otuz beş saat ba'îd mesafede bulunmalarından dolayı hususat-ı mülkiye ve adliyece envâ'-i müşkilâta tesadüf edile geldiğinden ve bir cürüm vuku'unda mütecâsirînin derdesti mümkün olamadığı gibi emr-i inzibât da matlûb-ı vechile te'min edilememekte olduğundan bahisle mamuriyyet ve terakkî ve tevsû'-i ziraata medâr olmak üzere kurâ-yı mezkûrenin Menbic Kazası'ndan fekk-i irtibatıyla merkez kazasına ilhâkı Cezzarzâde Necib ve Naci Efendizâde Esad efendiler ve Sabbağzâde Feride Hanım ve saire imzalarıyla verilen arzuhâl ile bu karyelerin Menbic'e ba'îd ve merkeze karîb olmalarına binâen merkez kazasına ilhâkı bi'l-vücuha dâ'î-i muhassenât olacağına ve ahalisinin henüz sicill-i nüfusda mukayyed olmadıkları cihetle cihet-i askeriyeden mütâlâa istifsârına da hâcet görülemediğine dair her iki kazâ meclis-i idaresinden mevrûd mazbatalar Heyet-i Umumiyece lede'l-kırâe mefâd-ı istid'ânın marrü'l-arz mazbatalarla teyid ve istid'â encümenincedilen tahkikâtla da tevsîk edilmesine nazarın kurâ-yı mezkûrenin Menbic Kazası'ndan fekk-i irtibatıyla merkez kazasına ilhâkına bi'l-ittifak karar verilmekle ifa-yı muktezâsına müsaade buyurulması ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 7 Temmuz sene [1]329

Reis-i Sâni

(imza)

Sual kaleme, 7 m.

Haleb Vilâyeti
Tahrirât Kalemi
Aded
230

Dahiliye Nezâret-i Celîlesine

Resmü'l-Hanadik Karyesi'yle mezara-i Ebu-Rücum ve Recemü'l-Hazaric ve Resmü'l-Mağayir ve el-Muzayi ve Resmü'l-Tebabir karyesi Harayicü'ş-şems Halvetü'l-Müfekkir karyesi Telşor karyesi Ebu-Derîha karyesi Uvuca'l-cana karyesiyle Malha mezarı Ebu Bedir karyesi ve mezarı Akele Ebu Çura karyesi Ümmü Cura karyesi Ümmi Tineh karyesi Gıtıl karyesi Arz-ı İlhan karyesi Kalkaü'ş-Şeyh karyesi ve mezarı Batuşa Ümmü'l-Âmed Cezzar karyesi Meskete karyesi Murabbâü's-selum karyesi Biri Cebara karyesi Resmü'l-Hramel karyesi Kapudizgadi karyesi Resmü'l-Ahmer karyesi Ümmü Gıraf karyesi Ümmü'l-Hevte karyesi Hamte'l-Hayl karyesi ve mezarı Abdu Meşmaşe ve Cezardiye mezarları Aşid karyesi (?)

Devletlü efendim hazretleri

Menbic Kazası'na tâbi olup kazâ-i merkezine otuz beş saat ba'îd mesafede bulunan bâlâda isimleri muharrer Resmü'l-Hadik karyesiyle diğer yirmi dört karye ve mezâri kazâ-i mezkûre ba'îdi cihetle hususat-ı mülkiye ve adliyece envâ-i müşkilâta tesadüf edile geldiğinden ve bir cürüm vuku'unda mütecâsirînin derdesti mümkün olamadığı gibi emr-i inzibâtın dahi matlûb-ı vechile te'min edilememekte olduğundan bahisle kurâ-yı mezkûre ve mezârinin işbu kazadan fekkiyle on-on iki saat ba'îd mesafede bulunan Haleb merkez kazasına rabt ve ilhâklarına ashâbı tarafından vuku'u bulan müracaat ve her iki kazâ idare meclisinden gelen mazbatalar üzerine Vilâyet Meclis-i Umumisince müttefikan karar verildiği ve kurâ-ı mezkûredeki ahalinin sicill-i nüfusda mukayyed olmayan urbandan ibaret buldukları cihetle bu bâbda cihet-i askeriyeden mütâlaa istifsârına hâcet görülemediği hakkında meclis-i mezkûreden îtâ kılınan mezkûre leffen takdim kılınmış ve fi'l-hakika kurâ-yı mezkûrenin Menbic Kazası'na pek ba'îd ve merkez kazasına daha karîb olmaları hasebiyle Menbic'den fekk-i irtibatıyla merkez kazasına ilhâkları hukuk-ı hazinenin te'min-i istifası ve emn ü inzibâtın takrirî nokta-i nazarından müceb-i muhassenât bulunmuş olmakla iktizâsının tesrî-i ifa ve inbâsına müsaade buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 18 Şaban sene [1]331 ve fi 9 Temmuz sene [1]329

Haleb Valisi Vekili

Kadı

(mühür:)

Numara

245

Haleb Meclis-i Umumîsi Encümen-i Vilâyet Reisi Sâbit tarafından makam-ı vilâyet-penâhîye yazılan merbût fi 7 Temmuz sene [1]329 tarihli ve 32 numaralı mezkûrede gösterilen yirmi beş karyenin ahali ile Haleb Vilâyet-i Celîlesi tarafından Dahiliye Nezâret-i Celîlesine yazılan fi 27 Temmuz sene [1]329 tarihli ve 272 numaralı mezkûrede gösterilen yirmi beş aded kurânın ahali bu güne kadar muamele-i askeriye görmemekte buldukları cereyân eden muameleden ve icra edilen tedkikâtdan anlaşılacak Menbic Kazası'na olan mesafelerinin ba'îdiyetine göre Menbic Kazası'nda kalıb ileride muamele-i askeriye gösterilir ise ahz-ı asker ve redîf yoklamalarında suûbet çekileceği gibi hîn-i hâcetde tahkikâtı lüzum görülecek efrâdın matlûb-ı vakt-ı muayyininde görülemeyeceğinden kurâ-yı mezkûre Menbic Kazası'ndan fekk-i irtibâtıyla merkez kazasına ilhâkına cihet-i askeriyece mahzuru olmadığı Haleb Vilâyet-i Celîlesi tarafından Dahiliye Nezâret-i Celîlesine yazılan fi 24 Temmuz sene [1]329 tarihli ve 267 numaralı müzekkerede gösterilen beş karye ile Elzahik (?) mezraları Rakka'ya ba'îd ve Menbic'e karîb olduğu gösterilmiş bulunmaları üzerine mezkûr kurânın ahaliyle mezra-i mezkûrenin ahali Rakka'da muamele-i askeriye görüb görmedikleri acizlerince mechûl bulunduğundan muamele-i askeriye görmemekte buldukları tahakkuk ve tebeyyün ettiği takdirde Menbic Kazası'na nakillerinde mahzuru olmadığı ve mezkûr kurânın ahali muamele-i askeriye görmemekte bulduklarından oralara azîmet edilemediği gibi haritası dahi tapuda mevcut bulunmadığından merkez kazaya ve Menbic'e olan mesafenin ba'îd-i tehiyyeleri ile ve sınıfları acizlerince mechûl bulunduğundan talep buyurulan basit kroki tanzim edilemediği ma'rûzdur.

Fi 19 Eylül sene [1]329

Mehmed Sadık

Belediye reislerinin memuriyetleri tasdik edildikten sonra Meclis-i Umumi azası olarak seçilmelerinde kanuni sakınca olmadığına Halep Vilayeti'ne bildirildiği.

Telgrafnâme

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye Telgraf İdaresi

Ahz

Sıra numarası: 58 Vasıta Merkezi: Tarih: 6 Şubat [1]330

Memur imzası: Tekrar keşide veya sevk Memur imzası:

Tarih: 7 Mart sene [1]325 Keşide olunan merkez: Sevk numarası: 198

Mahreci: Haleb Mevrûdu: -Numarası: 69266 Kelimat: 40

Tarih: Tarîk: 980 İşaret-i muhtemele: Resmî

Dahiliye Nezâreti'ne

Belediye reisi oldukları sırada Meclis-i Umumi azalığına intihâb ve kanun-ı ahir mûcebince riyâsetleri tasdik kılınmış ve fakat muahharan mezkûr riyâsetden infikâk etmiş olanlarla memuriyetleri tasdik edilmesinden nâşi riyâsetden infikâk edenlerin azâ sıfatıyla Meclis-i Umumiye devamları caiz olup olmayacağı istîzân olunur.

Fi 10 Şubat [1]330

Halep Valisi

Celâl

Umûr-ı Mahalliye Müdüriyeti'ne, fi 11 Şubat [1]330

TELEGRAMME تگرافنامه

دولت علیه عثمانیه تگراف اداره سی
 ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTOMAN

L'Etat n'accepte aucune responsabilité à raison de services de la télégraphie.

Retransmission au Expéditeur			RECEPTION			
No d'expédition	كتبتنه اولتان transmits à	Date	مأمور امضای Signature de l'employé	مأمور امضای Signature de l'employé	Date	مردم توروس No d'ordre
۱۵۶		۱۳۰۸	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	۲۰ دقیقه ۵	۵۳

De _____ Pour _____ موردي _____
 N° _____ Mois _____ Date _____ ساعت _____
 Voie _____ Indic. Eventuelles _____ اشارت هتله _____
 دایره نظامیه

بلیه بیسی کله قوری صده مجلس عمده اعضا لہ انتخاب و قانونہ آخیر مہینہ پہلوانہ
 نصیہ قانونہ و فقط مؤنڈا ہکونہ یا سہہ انفکاک انجمنہ کھانڈارہ مؤنڈارہ نصیہ
 ایسہہ ناسی یا سہہ انفکاک اینڈارک اعضا صقیہ مجلس عمدهہ دوا ملدی
 ہانڈ کھوب اولیہ ہفہ امتیادہ کھونہ

حکیم ولسی
 ملان

امیر محمد علی
 ۱۱

1 Mart 1335 tarihinden itibaren Halep Vilayeti teşkilat-ı mülkiyesinin tadil ve tebdili ile bazı yerlerde müstakil yeni liva ve kazalar teşkili hakkındaki kanun suretleri.

Kânûnnâme Suretidir

Birinci Madde: Ayntab Livâsı'yla Malatya Livâsı'na Göksu, Urfa Sancağı'na Fırat nehirleri hadd-ı fâsıl ittihâz edilmiştir. Malatya Sancağı'na merbût Behisni Kazası'nın Göksu cenûbunda kalan aksâmı ile Urfa merbûtâtından olub Fırat'ın garb sahilinde kalan aksâmı Ayntab Livâsı'na ve Halep merbûtâtından olub Fırat'ın şark sahilinde kalan aksâmı Urfa Livâsı'na rabt olunacaktır.

İkinci Madde: Halep Sancağı'na merbût Maarretü'n-Numan Kazası'yla Cısr-i Şuğur Kazası merbûtâtından Muzık Nahiyesi mülhakâtıyla birlikde Hama Sancağı'na ilhâk edilmiştir.

Üçüncü Madde: Halep Livâsı; Cebel-i Sem'an, Bâb, İdlib ve mücedden teşkil olunan Hanasır, Oğuzhan, Meskene kazalarını ve Ayntab Sancağı; Behisni, Menbic ve yeniden teşkil edilen Cinkefe, Nizib kazalarını ve Kilis Sancağı; yeniden teşkil eden İlbeyli ve Cum ve İzziye kazalarını, Antakya Sancağı; İskenderun, Cısr-i Şuğur, Reyhaniye ve yeniden teşkil edilecek Kırıkhan kazalarına müştemeldir.

Dördüncü Madde: Üçüncü Maddede zikrolunan dört liva dahilinde mevcut nevâhî ilgâ edilmiştir. İşbu kanunun neşrini müteâkib her kazâ hududu dahilindeki kareyeler karibiyet ve münasebetleri itibarıyla otuz nahiyeye tefrîk olunacaktır.

Beşinci Madde: İşbu kanun 1 Mart sene 1335 tarihinden itibaren mer'î ü'l -icra olacaktır.

Altıncı Madde: İşbu kanunun icrasına Heyet-i Vükelâ memurdur.

Fî 20 Cemâziyelevvel sene [1]336 ve fî 14 Mart sene [1]334

ژانورده هور رنجه

بر کجه ماده عیناب لواسیله مولاخه لوانه کونک صوا اورده سخاغه ذات ندری
۵۰ قاصیل اکلار ایله مولاخه سخاغه مربوط سانی قضا کونک صوفیونجه
قانونه اقامه ایله اورده مربوطه نوده اولوب فرانتک عرب ساغنده قانونه اقامه
عیناب لوانه و هلب مربوطه نوده اولوب فرانتک نوده ساغنده قانونه اقامه اورده
لوانه رنط اولمقد.

ایتمی ماده هلب سخاغه مربوطه مولاخه قضا سینه ارسفور قضاکی مربوطه نوده
صحبی ناچیمس، مولاخه نوده صوا سخاغه الحاقه ایله

دینور ماده هلب لوانه هلب سخاغه ا باب اولوب وجه، آنکیل اولماده قضا
اورده قضا، مکته قضا رنجه و عیناب سخاغه لوانه صبح و کجه تشکیل ایله
هنگه، ترب قضا رنجه و کلیسی سخاغه کیده نقل ایله ایل قضا و صوم
و کجه قضا رنجه، انطاکه سخاغه اسکندره جرسفور، بجایه و کجه تشکیل

ایله هلب قویله قضا قانونه قضا رنجه قسوده
ورده سخن ماده ایتمی ماده ده ذکر اولماده درت لوانه اولماده موجوده نوانه
الفا ایله مولاخه، اشرفا نوانه ندری معانیله هر قضا همدردی و اقله کجه
قیدر قریبه و مولا سخاغه انا رنجه اولمور ناچیمس قریبه اولمقد

شهر ماده اشرفا نوانه امارت^{۷۷۵} قانجه نه اعدا^{۷۷۶} عربی ایله اولمقد
اشرفا ماده اشرفا نوانه امارت^{۷۷۵} قانجه نه اعدا^{۷۷۶} عربی ایله اولمقد
۲. شهر ایله اولمقد و ۲۷۶ و ۱۹۱ امارت^{۷۷۵}

Kânûnnâme Suretidir

Birinci Madde: Zonguldak, Ereğli, Devrek, Bartın kazaları Bolu Sancağı'ndan bi't-tefrîk merkezi Zonguldak olmak üzere gayr-ı mülhak bir liva teşkil olunmuştur.

İkinci Madde: Çorum Sancağı'na merbût Hüseyinabad; Havran Sancağı'na merbût Salhad; Ergani Sancağı'na merbût Ergani; Kengırı Sancağı'na merbût Koçhisar; Eskişehir Sancağı'na merbût Seyyidgazi; İçil Sancağı'na merbût Silinti; Karesi Sancağı'na merbût Balat; Kütahya Sancağı'na merbût Emed ve Tavşanlı; İzmit Sancağı'na merbût Hendek ve Zor Sancağı'na merbût Sebha nahiyelerinde birer kazâ teşkil ve Koçhisar'ın ünvanı "İlgaz" ve Balat'ın "Dursunbey" tesmiye edilmiştir.

Üçüncü Madde: İşbu kanun İşbu kanun 1 Mart sene 1335 tarihinden itibaren mer'î ü'l-icra olunacaktır.

Dördüncü Madde: İşbu kanunun icrasına Heyet-i Vükelâ memurdur.

Meclis-i Ayân ve Mebûsânca kabul edilen işbu lâyihanın kanunluğu ve kavânîn-i devlete ilâvesini irâde eyledim.

Fî 15 Cemâziyelâhir sene [1]336 ve fî 28 Mart sene [1]334

تعاريف صورتيه

برخي ماده - زونفولوانه ، ارکلی ، دورک ، بارطيه قضای بولی شجاعه
بالفترجه مرکزی زونفولوانه اولوه اوزره بجه ماکه برلوانشکیل اولوشه
ایکي ماده - یوردوم شجاعه مربوط صه آباد ، هورانه شجاعه مربوط صکه ، ارغی
شجاعه مربوط ارغی ، کنفری شجاعه مربوط قوجیهصار ، اکبشر شجاعه مربوط
سید غازی ، ایچ ایی شجاعه مربوط سیتی ، قهره سی شجاعه مربوط بلوط ، کولاه
شجاعه مربوط اند و طاشانی ، ایزمیت شجاعه مربوط قدحده ، وزدر شجاعه
مربوط صیه ناصیه لنده برر قضا تشکیل قوجیهصارک غرافی « الجفانه » و بعلطک
« کور سونه بدک » قسجه اولوشه

۱۷۴۵
در ضمن ماده - ایشو قانونک امارتکلی نه سنه اعتبار مرعی الایراد
در دهم ماده - ایشو قانونک اجرائه تکلیف و کصلا مأهوره
مجلس اعیانه و بیعت قائم قبوله ایضیه ایشو لایحه نک قانونیقن و قوانیه دوله
۲۲۶
۲۲۹

Birinci Madde: Fırat ve Dicle nehirleri arasında El-Cezîre'nin kısm-ı şimâlinde Cizre ve Habur ve Sincar nâmlarıyla üç müstakil liva teşkil olunacaktır. Cizre Livâsı Cizre ve Şırnak ve Zaho kazalarından ve Beytüşşebab'ın Kelbüküyan (?) kısmından mürekkeb ve merkezi Cizre kasabası olacaktır. Habur Livâsı Resûlayn kazasından ve Ümm-i Mevki (?) mevki'î dahil olduğu hâlde Zor Livâsı'nın aksâm-ı şimaliyesinden mürekkeb ve merkezi Hasbeçe olacaktır. Sincar Livâsı ise Telafr ve Ümmü'z-Zeyban nahiyelerinden mürekkeb ve merkezi Sincar Kasabası olacaktır.

İkinci Madde: Bu üç liva dahilinde lüzum görülecek yerlerde yeniden altı kazâ ve on nahiyeye teşkili için Dahiliye Nezâreti'ne me'zûniyet verilmiştir.

Üçüncü Madde: İşbu kanun bin üç yüz otuz beş senesi Mart'ından itibaren mer'û'l-icra olunacaktır.

Dördüncü Madde: İşbu kanunun icrasına Heyet-i Vükelâ memurdur.

Meclis-i Ayân ve Mebûsânca kabul olunan işbu lâyihanın kanunluğu ve kavânîn-i devlete ilâvesini irâde eyledim.

Fî 20 Cemâziyelevvel sene [1]336 ve fî 14 Mart sene [1]334

برنجی ماده - قات و دھلہ ندری ارہ سہہ الجزرہ نیک قسم شالیبندہ جزرہ و فابور
 و شمار نامدرجہ اوج سفید لوانسکل اولہ صفدہ جزرہ لواس جزرہ و کرانہ
 و زانہ و صا زانہ و بیت انکابک کلکوریانہ فسیبندہ مرکب و مرکزہ جزرہ
 و پیرسہ اولہ صفدہ فابور لواس - اسہ الفہ فضا سفدہ و ام مینع موشی
 داخل اولہ صفدہ مالکہ زور لواسک اقسام شالیبندہ سفدہ مرکب و مرکزہ سیم
 اولہ صفدہ شمار لواس اسہ علی عفر و ام الذیابہ نامہ زانہ مرکب و مرکزہ
 شمار قہر س اولہ صفدہ

ایکنی ماده - لوانس لوان داغندہ زوم لورجہ کک برارہ ایسہ انی فضا و اولہ
 ماہلہ قکلی ایسہ و اعلہ صفدہ مادونینہ و ریشہ

اوسمی ماده - اسو زانونہ بیٹ اوج بوز او نور سہ سہ مارنوبہ اعباراً مرعی اولہ
 اولہ صفدہ

در و کبی ماده - اسو فانونک اوانہ کھیف و کلا مامور
 مجلس اعیانہ و سفوتانجہ قول اولنہ اسو لاکم نیک فانونتی و قوانیہ دولہ عدلہ
 ارادہ ایسہ ۲۰ صاری اولوی ۱۷۲۶ و ۱۴ مار ۲۲۶

Bâbîali
Dahiliye Nezâreti
İdare-i Umumiye Dahiliye Müdüriyeti
Umumî: 213
Hususi:

20 Nisan [1]334 tarihli tahrirât-ı umumiye suretidir

1 Mart sene [1]335 tarihinden itibaren Haleb Vilâyeti teşkilat-ı mülkiyesinin ta'dîl ve tebdili ve Fırat ve Dicle nehirleri arasında El-Cezîre'nin kısm-ı şimâlinde üç müstakil liva ve Zonguldak Kazası'nda müstakil bir liva ve bazı nahiyelerde kazâ teşkili hakkındaki kavânîn suretleri bera-yı malumât leffen irsâl kılındı.

Aslına mutabıkdır

Hukuk Müşavirliği Memuriyet-i âlisine takdim, fî 16 Mayıs sene [1]334

(mühür)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلفایطاری

آلایطاری

عمومی
شخصی

۲۰ مارچ فارغی تجربات عمومی صورت

امارتک مارچده اقبلاً طلب و دینی قلیوت مکه تک تعدیه و بدیهی دوات و دجه ندری آراشه
التجربه تک قسم مالیده ایچ منفی لوا و زوقولداق قضاغه منفی بر لوا و بعضه ناهج دره قضاغیه
مقدمه کی قوائیه صورتی رای معلومات لغاری کی قلدی

اصل سے تصدیق
مستحق

عمومی و شخصی قضاغیه

۱۶۲
۱۶۲

Halep'te mülkî teşkilâtın kuvvetlendirilmesi gerektiği hakkında Haleb Vilayeti ile Dahiliye Nezareti arasındaki yazışma.

İdare-i Umumiye-i Dahiliye Müdüriyetine

Mürseli: Talat Paşa hazretlerinden Mürsel-i ileyhi: Haleb Valisi Bedri Bey'e

Evrak Kalemi numarası: 171 Kalem numarası: 16/85 Müsevvidi:

Tarih-i tesvidi: 2/9 Mübeyyizi: Tarih-i tebyizi: 13 Mayıs [13]34

Hulâsa: Mahrem

2 Mayıs [13]34 tarihli ve ___ numaralı telgrafnâme-i âlileri cevabıdır.

Vilâyet teşkilat-ı mülkiyesinin ta'dîl ve tebdili hakkındaki kanun vaz'ı Haleb'de çöle karşı idare ve inzibât itibarıyla kuvvetli bir hükûmet teşkili maksadına müstahsen olduğundan tedkikâtın ona göre ifası muktezî bulunduğu ve makam-ı âlilerinin 12 Teşrîn-i Sâni [13]32 tarihli ve 554 numaralı tahrirâtıyla merbût cedvelin suret-i musaddakasının leffen gönderildiği beyânıyla tahrirât-ı muhtelifê terkîm kılındı efendim.

(imza)

وراق قلمی نوسردی	نوسردی	میشی	خلاصی
۱۶۱			کرم
علم نوسردی	تاریخ نوسردی	تاریخ میخی	
۱۶ ۸۵	۹	۱۰ ۱۰	

ما که می‌نویسیم تا بیدار
 دلایب بیاید تکلیف: مدتی است تقی و نجیب و غیره
 قانونت وضعی بود این است که ~~تقی و نجیب~~
 اینها در این میان از فضل و بیادید تا طرفت کج
 فتنه و نظم و خیر بر نوبت دولت تکلیف مقصود است
 او در اینها ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب}
 میبینیم... ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب}
 و بیادید است قدرت ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب}
 کرم ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب}

جمله جمله قلمی
 اداره و انصاف اعتدالی
 قلمی ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب} ~~تقی و نجیب~~ ^{تقی و نجیب}

دختر

Telgrafnâme

Dahiliye Nezâretine

Mahreci: Haleb Numarası: 416 Kelimesi: 40 Tarihi: 5/2

C[evab]. İdare-i Umumiye-i Dahiliye 26 Mart [1]334 ve 114 tahrirât-ı vilâyet teşkilatı hakkındaki 14 Teşrîn-i Sânî [1]332 tarihli ve 554 numaralı tahrirât-ı mahrem olarak tanzim ve makam-ı nezârete takdim edilmiş olduğundan vilayetçe bu işe dair hiçbir malumât bulunamamıştır. Teşkilatın kanun-ı ahir mücebince bir an evvel tanzimi için evrak-ı mezkûrenin ve buna müteferri' diğer malumât dosyaların âcilen irsâline icab edenlere emir buyurulması.

Fi 2/5/ [1]334

Haleb Valisi

Bedri

تلغرافامہ

راشد راجہ

۱۷۵
۱۷۶

انصاف	ساعت اول مکرہ	تاریخ	۵/۵	آل انڈیا کونسل	حکومت پنجاب	تاریخی ۵/۵	کلیدی	نومبر ۱۹۶۶	عربی
	اول مکرہ			کشمیر اور پاکستان	حکومت پنجاب	اول مکرہ			

ع. ادارہ راشد راجہ ۱۷۵ و ۱۷۶ تاریخ ۱۱۴ بحریات صلاحتہ تشکیل دی گئی تاکہ
 تہذیب و ۵۵۵ ہندو بحریات محرم ادارہ تہذیب و تعلیم ایدلسہ اولہ تہذیب و تہذیب
 دائرہ عمل بر صلاحتہ ہندو تشکیل دی گئی افرامیہ بر آہ اولہ تہذیب اجمیہ اورانہ ہندو
 و ہندو متفرق دیگر صلاحتہ ہندو ارسال ایجاب ایدہ تہذیب

اب والی ۱۷۵/۵
 ہندی

نومبر ۱۹۶۶

تلغرافامہ

انصاف	ساعت اول مکرہ	تاریخ		آل انڈیا کونسل	حکومت پنجاب	تاریخی	کلیدی	نومبر ۱۹۶۶	عربی
	اول مکرہ			کشمیر اور پاکستان	حکومت پنجاب	اول مکرہ			

3106/3 rr aan hlb 416 40 2/5 8,30 s rr a ' dd 1750/171 =

dahtie nzartne = j adare " aamvnie dahtie 26 mart 334 v 114
 thyrat : vlayt teqilatq hknd:gy 14 teryn sany 332 tarihli v
 554 nomrolo thyrat mhrm olerk tanzim v mkam nzarte tkdim idlme
 oldygnndn vlaytje bv ice da " r eij br maalvmat bvlnemamodr .
 teqylatq kanva ahyr mvjbnje br an avl tnyzmy ijvn avrak
 mzqvrenq v hvqa mtfraa dyqr maalvmat dosietrq aaajla " arsalna
 ijab idnlre amr byvrlmsi = 2/5/34 hlb valisi bdry . + نومبر ۱۹۶۶

26 334 114 14 332 554 2/5/34 . +

Halep Vilayeti'nin yeni teşkilatına dair kanun layihası sureti.

Halep Vilâyeti Teşkilat-ı Cedîdesine Dair Lâyiha-i Kanunîye Müsveddesidir

Madde- 1. Halep Vilâyeti, merkez sancağıyla Ayntab, Kilis, Antakya livâlarını muhtevîdir.

Madde- 2. Merkez Sancağı; Merkez (Cebel-i Sem'an), Bâb, İdlîb, Hanasır, Oğuzhanı ve Meskene kazalarını; Ayntab Sancağı merkez livayı teşkil eden kazadan mâadâ Behisni, Cingefe, Menbiç, Nizib kazalarını ve Kilis Sancağı merkez kazasından mâadâ İlbeylü, Cum, İzziye kazalarını ve Antakya Sancağı merkez kazasından mâadâ İskenderun, Reyhaniye, Cısr, Kırıkhan kazalarını ve bu kazalardan her biri merbût esbâb-ı mûcibe lâyihasında muharrer nevâhî ve kurâ ile müştemeldir.

Madde- 3. Bu kanunun icra-yı ahkâmına Heyet-i Vükelâ memurdur.

Madde- 4. Bu kanun tarih-i neşrinden itibaren mer'îdir.

(sayfa: 1)

Bugünkü hâl

Liva	Kazâ	Nahiye	Köy
3	12	10	2694
Nüfus			708.062
Haleb, Ayntab		300.000	
Kilis, Antakya		408.602	

$2694/12=214 ?$

Ayntab Livasında		324
Antakya, Reyhaniye, İskenderun, Cısr, Bilan		541
Cebel-i Sem'an, Kilis, Menbic, Bâb, İdlîb		$1712/5=3 ?$
Ma'arra		1839 $127+30=167$
Hama'ya		167
Urfâ'ya	Rumkale: 74 Siirt: 51	125
		$167+125=292$
		$2694+292=2902$
Nizib'den		91
		$2902+91=2493$
Behisni		105
		$2493+105=2598$

Haleb Vilâyeti Hudud ve Teşkilatının Ta'dîli Hakkında Lâyiha-i Kanuniye

**

Hükümetin Esbâb-ı Mûcibe Lâyihası

Tezkire-i sâmiye tarihi: 3 Teşrîn-i Sânî 1333

Vilâyet ve liva teşkilat-ı mülkiyesinin muhtelif zamanlarda muhtelif nikât-ı nazardan gösterilen lüzumlar üzerine icra edilmiş olmasından nâşi ilân-ı Meşrutiyeti müteâkib ehemmiyet-i idareye ve iktisadiyesi tezâyüd eden vilâyet ve livalarda daha esaslı ve yeknesak surette teşkilat icrası iktizâ eylemişti. Bu cümleden olarak Menteşe ve Teke sancakları merbût oldukları vilayetlerden bi't-tefrîk ayrı ayrı kavânîn ile teşkilat-ı mahsusaya tâbi tutulduğu gibi Karesi Sancağı teşkilatı da yenedin tedkik ve bûdçenin müsaadesi derecesinde ikmâl edilmiş ve işbu teşkilatın faide-bahş olduğu görülmüştür. El-yevm umûr-ı idaresi pek ziyade kesb-i ehemmiyet eden Haleb Vilâyeti'nde dahi bu tarzda bütün vilâyet itibarıyla teşkilat-ı mülkiye icrasına lüzum görüldüğünden ve vilâyet-i müşârunileyhânın şark ve şimâl hududlarının icabat-i tabiiye ve idareyeye göre ta'dîl ve ıslâhı da teşkilat-ı dahiliyesinin icrası sırasında yapılmak tabîi bulunduğundan Haleb Vilâyeti ile Urfa Sancağı'na Fırat nehri ve yine Haleb Vilâyeti ile Mamuretü'l-Aziz Vilâyeti'ne Göksu nehri hadd-ı fâsil ittihâz edilerek ve âtîde izah olunduğu üzere Maarrütü'n-Numan Kazası'yla Muzık Nahiyesi de Suriye Vilâyeti'ne bırakılarak kısmen mu'addel kısmen kadim hudud dahilinde kalan Haleb Vilâyeti, Merkez Sancağı ile merkez kazaları da dahil olmak üzere dört liva ve yirmi bir kazaya taksim olunmuş ve işbu taksimatın kabulünden sonra vilâyet dahilinde mevcut kurânın otuz nahiyeye tevzî-i suretiyle idaresi mukarrer bulunmuştur. Şu hâlde evvelce Haleb Vilâyeti merbûtâtından olup Fırat nehrinin şarkına tesadüf eden ve melfûf (1) numaralı cedvelde esamisi muharrer bulunan kurâ ve kasabât Urfa Livâsı'na ve liva-i mezkûr merbûtâtından olup Fırat'ın garbına tesadüf eden ve (2) numaralı cedvelde esamisi muharrer bulunan kurâ ve kasabât da Haleb Vilâyeti'ne rabt edilecek ve Urfa Livâsı'na bırakılan kurânın münasebetdâr kazalara ilhâkı maddesi liva-i mezkûr Meclis-i Umumisi kararıyla ve İdare-i Umumiye-i Vilâyât-ı Kanun-ı Muvakkatı'na tevfiқан yapılacak olup Haleb Vilâyeti'ne kalan karyeler dahi merbût (3) numaralı cedvelde muharrer olduğu vechile münasebetdâr kazalara ilhâk olunacaktır. Malatya Sancağı'na otuz iki ve Ayntab'a yirmi altı saat ba'îd mesafesi olan muamelât-ı adliyesi esasen Ayntab'a merbût bulunan Behisni Kazası halkının muamelatını teshîl ve kazâ idare ve inzibâtının daha iyi ifasına te'min için bu kazâ dahilinden geçmekte olan Göksu nehri///

(sayfa: 2)

(Livâ)	Kazâ	Köy
Haleb	6	872
Ayntab	5	620
Antakya	5	541
Kilis	4	565
(Yekûn)	20	2598

hadd-ı fâsil ittihâz olunarak nehrin şimâl cihetinde kalan ve Ayntab'a nisbetle Malatya'ya kurbiyeti olan Tut Nahiyesi Hisnımansur ve Pervari ve Sivereki nahiyeleri de Malatya merkez kazasına rabt ve ilhâk edilmiş ve kazanın Göksu cenûbunda kalan aksâmının Ayntab'a ilhâkı Haleb Vilâyeti'nin işbu teşkilatına ta'alluk olunmuşdu. Binâberîn kazâyı mezkûr dahi mütebâkî beş nahiyesiyle beraber Ayntab Sancağı'na ilhâk olunmuşdur. Haleb Vilâyeti'nin kazaları miyânında muamelât-ı umumiyesi itibarıyla Haleb'den ziyade Hama ile münasebetdâr olan ve merkez ve vilâyete merbût diğer kazalara nisbeten mesafe-i ba'idede bulunan Maarra Kazası'yla Cisir-i Şuğur Kazası'nın Muzık Nahiyesi Suriye Vilâyeti Meclis-i Umumisi'nin ve Haleb Vilâyeti'nin ol bâbdaki talepleri vechile ve kurbiyet ve münasebet hasebiyle Hama Sancağı'na rabt olunmuşdur.

Haleb Vilâyeti'nde yeniden teşkili elzem görünen livalara gelince:

(1) Vilâyet-i müşârunileyhâ mülhakâtından olub müşt Emil olduğu altı yüz küsûr karye ile pek vâsi bir liva şeklini izhâr etmekte ve kazâ hâlinde idaresi inkişâf ve terakkisine mâni olmakda bulunan Kilis Kazası'nın liva hâline ifrağı münasib görülmüşdür.

(2) Yine vilâyet-i mezkûrenin garb ve garb-şimâli kısmını teşkil edip kezâlik merkez sancağına pek uzak ve hutût-ı muvâsalesi manidar olan ve merkeze merbût diğer kazalarla birlikde idaresi müte'assir ve terakkisine hâil bulunan Antakya Kasabası'nın ehemmiyet-i mevki'ye ve kâbiliyet-i imariye ve şöhret-i tarihiyesi hasebiyle liva merkezi ittihâzıyla civarındaki Cisir-i Şuğur, İskenderun ve Reyhaniye kazaları bu livâyâ rabt olunmuşdur.

Vilâyet-i mezkûrede müceddiden teşkil edilecek kazalara gelince:

Fırat nehrinin şark sahiline tesadüf eden mahallerin Urfa Livâsı'na ve garb sahiline tesadüf eden mahallen de Haleb Vilâyeti'ne rabt edilmiş olması hasebiyle Ayntab Sancağı'na mülhak olub Fırat'ın şarkına tesadüf eden Rumkale Kazası merkezinin Urfa Livâsı'na rabtı ve işbu kazaya mülhak olub Fırat'ın garbına tesadüf eden kısmını muhtevî olmak üzere Cingefe Kazası ve yine Urfa Livâsı'na mülhak olan Birecik Kazası'ndan Fırat'ın garbında kâin olan arazinin Haleb Vilâyeti hududuna idhal edilerek orada nahiy hâlinde idare edilmekte olan ve ehemmiyet-i mevki'esi bulunan Nizib Kasabası'na da kazâ teşkili ve işbu kazanın da Ayntab Livâsı'na ilhâkı idareten münasib görülmüşdür. Haleb merkez sancağıda mülhak Bâb Kazası merbûtâtından İlbeylü Nahiyesi kazâ merkezine pek uzak ve doksan altı karyeyi muhtevî olmakla beraber vüs'atı hasebiyle civarından terk olunacak birkaç köyle başlı başına bir kazâ hâlinde idaresi elzem görüldüğünden mezkûr nahiyede ve Kilis Kazası'nın livâyâ ifrağı hasebiyle muhtevî olduğu kurâdan iki yüzünün

Cum Nahiyesi'ne ve iki yüzünün de İzziye Kasabası'na rabtı suretiyle oralarda birer kazâ teşkili de zarurî olduğundan her üç mevkiye birer kazâ teşkili ile Kilis Livâsı'na ilhâkı münasib görülmüştür. Vilâyetin aksâm-ı cenûbiyesinde çöle karşı Meskene ve Hanasır cihetlerinde ve Hamidi istasyonu fevkinde birer kazâ teşkili hâlinde urbanın mamurelere mu'tâd olan tecavüzleri menedilerek buralara giren bedevilerin iskânına imkân husulüyle o havalinin mamuriyeti esbâbından en mühimi te'min edileceği anlaşılmış olduğundan Meskene ve Hanasır ve merkezi Hamidi istasyonunda olmak üzere Oğuzhan kazalarının dahi bi't-teşkil Haleb merkez sancağına ilhâkı muvâfık görülmüştür. Haleb merkez sancağına merbût olan Menbic Kazası'nın Ayntab'a daha yakın olduğu///

(sayfa: 3)

anlaşılacakla kazâ-i mezkûr merkez sancağından fekk edilerek Ayntab Livâsı'na ve Bilan Kazası'nın karîb ve münasebetdâr olan köylerinin bir kısmı İskenderun'a ve bir kısmı da Reyhaniye'ye ilhâk ve Bilan Kazası merkezi işlek bir cadde üzerinde ve mühim bir noktada kâin ve pek müsta'id-i terakkî olan Kırıkhan mevkiine nakl ile Antakya Sancağı'na rabt edilmiştir.

Vilâyet-i müşârunileyhâdaki nahiye teşkilatına gelince:

Haleb Vilâyeti'nin bu teşkilat mûcebince takarrur edecek idaresine nazaran kırk nahiye ihtiyac olub ancak yeniden nahiye teşkili için tahsisat kalmamasına mebnî on beş nahiye kazaya terfî-i hakkındaki diğer kanunun mevki'-i tatbîka vaz'ıyla hâsil olacak on beş nahiye tahsisatıyla iktifa-i zarurî görüldüğünden vilâyet kurâsının on beşi buradan beşi Behisni'den ve onu Nizib ile birlikde Haleb'de mevcut nevâhî-i kadîme tahsisatından olmak üzere cem'an otuz nahiye merkezine rabtıyla idaresi lâzım gelmiş ve 1 Mart 1333 tarihinden itibaren tatbiki muktezî olan işbu teşkilat mûcebince mevcut nevâhî tarih-i mezkûrede ilgâ edilerek işbu kanun ile muayyen kazalar hududu dahilinde yeniden teşkil edilecek salifü'z-zikir otuz nahiye tayin-i hudud ve merâkizi İdare-i Umumiye-i Vilâyât Kanun-ı Muvakkatı'nın üçüncü maddesinin fıkra-i saniyesine tevfiikan icra edilmek mukarrer bulunmuştur.

Dahiliye Encümeni Mazbatası
Encümene tevdî'i: 5 Teşrîn-i Sâni 1333

Haleb Vilâyeti hudud ve teşkilatının ta'dîli hakkındaki lâyiha-i kanuniye encümenimizde müzâkere ve tedkik olundu. Umûr-ı idaresi kesb-i ehemmiyet eden Haleb Vilâyeti'nde teşkilat-ı mülkiye icrasıyla hududunun ona göre ta'dîli ve yeniden iki liva ve dokuz kazâ teşkili hakkındaki teklif-i kanunî memleketimizde esasen noksan olan teşkilatının tedricen ikmâli demek olmakla encümenimizce de muvâfık görülmüştür. Ancak bir vilâyet dahilindeki kurânın kazalara taksimi mahallerine aid mesâilden görülmesine mebnî birinci maddeye munderic melfûf cedveller ibaresi tayy edilerek birinci madde ta'dîlen ve diğer maddelerde dahi yeniden teşkil edilecek liva ve kazaların esâmîsi dahi zikir edilerek diğer maddelerde ona göre ta'dîl edilmiş olmakla heyet-i umumiyeye takdim kılındı.

15 Kânûn-ı Evvel 1333

Reis: Ankara mebusu Ömer Mümtaz, Mazbata muharriri: Karesi mebusu Mehmed Vehbi, Mazbata katibi: Gümüşhane mebusu Veysel Rıza, Hakkari mebusu Mehmed Münib, Bayezid mebusu Şefik, Sinob mebusu Ömer Lütfü, Kütahya mebusu Abdullah Azmi, Bursa mebusu Memdûh, Asir mebusu Ali Haydar, Kudüs-i Şerif mebusu Said el-Hüseyni, Cebel-i Bereket mebusu Sezai, Bolu mebusu Rifat Kâmil

(sayfa: 4)

Muvâzene-i Maliye Encümeni Mazbatası
Encümene tevdî'i: 16 Kânûn-ı Evvel 1333

Haleb Vilâyeti hudud ve teşkilâtının ta'dîli hakkındaki lâyiha-i kanuniye ile Dahiliye Encümeni'nin mazbatası Heyet-i Umumiye kararıyla encümenimize havale olunmakla tedkik edildi.

Haleb Vilâyeti dahilinde bulunan Kilis ve Antakya kazalarının livâyâ tahvili ve Hanasır, Oğuzhan, Cingefe, Nizib, İlbeylü, Cum, İzziye, Kırıkhan'ın ki cem'an dokuz kazanın yeniden teşkili ve öilayet-i mezkûre dahilinde mevcut nevâhînin ilgasıyla liva ve kazâ teşkilât-ı cedidesi üzerine otuz nahiye ihdâsı hükûmet tarafından teklif ve Dahiliye Encümenince kabul edildiği anlaşılmış ve ancak Kırıkhan'ın da yeniden teşkil olunacak kazalar miyânında zikrolunması el-yevm mevcut ve muhassasatı bûdçede mevzû olan Bilan Kazası merkezinin oraya naklinden dolayı kazâ nâmını yeni almış olmasından münba'is bulunduğu tedkikât-ı vâkı'adan müstebân olmuştur.

Cihet-i Maliye tedkik edildikde iki liva ve sekiz kazâ ve otuz nahiye için bütçeye senevî on beş, on altı bin lire kadar bir mikdarın ilâvesi icab edecek ise de işbu kanunun Mart 1335 tarihinden itibaren mevki'-i meriyyete vaz'ı tensib edildiğinden gelecek 1334 bûdçesine bir şey ilâvesi icab etmeyecektir. Binâenaleyh lâyiha-i kanuniye bi't-ta'dîl Heyet-i Umumiye'ye arz olunmuştur.

23 Kânûn-ı Evvel 1333

Reis: Bağdad mebusu Sason, Mazbata muharriri: Haleb mebusu Hamid, Mazbata katibi: Canik mebusu Mehmed Nihad, İstanbul mebusu Salâh Cimcöz, Trabzon mebusu İzzet, Şam mebusu Hüseyin Avni, Sivas mebusu Mehmed Rasim, Kırkkilise mebusu Rıza, Saruhan mebusu Mehmed Sabri, Trabzon mebusu Süleyman Servet

(sayfa: 5)

Lâyiha-i Kanuniye Numara: 835		
Hükümetin Teklifi	Dahiliye Encümeni'nin Teklifi	Muvâzene-i Maliye Encümeni'nin Teklifi
<p>Madde: 1 Haleb Vilâyeti'yle Mamuretü'l-Aziz Vilâyeti'ne Göksu, Urfa Sancağı'na Fırat nehirleri hadd-ı fâsıl [ittihâz edildiğinden] Malatya Sancağı'na merbût Behisni Kazası'nın Göksu cenubunda kalan aksâmı ile Urfa merbûtâtından olub Fırat'ın [garb sahilinde kalan melfûf (2) numaralı cedvelde muharrer kura-i Aynatab ve Haleb merbûtâtından olub Fırat'ın şark sahilinde kalan melfûf (1) numaralı cedvelde esâmîsi muharrer kura Urfa Livâsı'na rabt edilecektir. Haleb'e rabt edilen kazâ ile karyelerin Haleb mülhakatına keyfiyet-i ilhâkı işbu kanuna merbût (3) numaralı cedvelde muharrerdir. Urfa'ya kalan kurânın münasebetdâr kazalara ilhâkı İdare-i Umumiye-i Vilâyât-ı Kanun-ı Muvakkat'ına tevfikân icra olunacaktır.]</p>	<p>Madde: 1 [ittihâz edilmiştir.] [garb sahilinde kalan aksâmı Haleb Vilâyeti'ne ve Haleb merbûtâtından olub Fırat'ın şark sahilinde kalan aksâmı Urfa Livâsı'na [ve Kilis dahilindeki [Kürddağı Nahiyesi'nin Karasu sath-ı mailindeki aksâmı bir nahiyeye teşkil edilerek Cebel-i Bereket Livâsı'na rabt olunacaktır.]</p>	<p>Madde: 1 Dahiliye Encümeni'nin teklifi veçhile kabul edilmiştir.</p>
<p>Madde: 2 Haleb Sancağı'na merbût Maaratü'n-Numan Kazası'yla Cısr-i Şuğur Kazası merbûtâtından [Muzık Nahiyesi mülhak karyeleriyle birlikde Suriye Vilâyeti'nin Hama Sancağı'na] ilhâk edilmiştir.</p>	<p>Madde: 2 [Muzık Nahiyesi mülhakâtıyla birlikde Suriye Vilâyeti'nin Hama Sancağı'na]</p>	<p>Madde: 2 [Muzık Nahiyesi mülhakâtıyla birlikde Hama Sancağı'na]</p>
<p>Madde: 3 Kısmen ibkâ ve kısmen mevâd-ı ânife mücebince ta'dil edilen hudud dahilinde olmak üzere Haleb Vilâyeti, merkez livâsını ve Aynatab ve Kilis ve Antakya livâlarını muhtevidir.</p>	<p>Madde: 3 Haleb Vilâyeti, merkez ve Aynatab livalarıyla müceddeden teşkil olunacak Kilis ve Antakya livâlarını muhtevidir.</p>	<p>Madde: 3 Tayy edilmiştir.</p>

(sayfa: 6)

<p>Madde: 4</p> <p>Merkez Sancağı: Cebel-i Sem'an, Bâb, İdlib, Hanasır, Oğuzhan, Meskene kazalarını; ve Ayntab Sancağı: Behisni, Cingefe, Menbic, Nizib kazalarını; ve Kilis Sancağı: İlbeylü, Cum, İzziye kazalarını ve Antakya Sancağı: İskenderun, Reyhaniye, Cısr-i Şuğur ve Kırıkhan kazalarını müştemildir. İşbu kazaların merâkizi melfûf (3) numaralı cedvelde irâe edilmiştir.</p>	<p>Madde: 4</p> <p>[Haleb Merkez Livâsı] Cebel-i Sem'an, Bâb, İdlib ve müceddeden teşkil olunan Hanasır, Oğuzhan, Meskene kazalarını ve Ayntab Sancağı Behisni, Menbic ve yeniden teşkil edilecek Cingefe, Nizib kazalarını ve Kilis Sancağı yeniden teşkil eden İlbeylü ve Cum ve İzziye kazalarını, Antakya Sancağı İskenderun, Cısr-i Şuğur, Reyhaniye, ve yeniden teşkil edilecek Kırıkhan kazalarını müştemildir.</p>	<p>Madde: 3</p> <p>[Haleb Livâsı]</p>
<p>Madde: 5</p> <p>[Haleb Vilâyeti'nde mevcut] nevâhî ilgâ edilmiştir. İşbu kanunun neşrini müteâkib her kazâ hududu dahilindeki karyeler [kurb ve münasebetleri itibarıyla otuz nahiyeye tefrik ve rabt ile idare edilecek ve işbu nevâhînin tayin-i hududu İdare-i Umumiye-i Vilâyât-ı Kanun-ı Muvakkatı'na tevfikân icra olunacaktır.]</p>	<p>Madde: 5</p> <p>[kurbiyet ve münasebetleri itibarıyla otuz nahiyeye tefrik olunacaktır.]</p>	<p>Madde: 4</p> <p>[Üçüncü maddede zikrolunan dört liva dahilindeki mevcut]</p>
<p>Madde: 6</p> <p>İşbu kanun 1 Kânûn-ı Sâni 1335 tarihinden itibaren tatbik olunacaktır.</p>	<p>Madde: 6</p> <p>Aynen kabul</p>	<p>Madde: 5</p> <p>İşbu kanun 1 Mart 1335 tarihinden itibaren mer'û'l-icra olacaktır.</p>
<p>Madde: 7</p> <p>İşbu kanunun icrasına Dahiliye Nâzırı memurdur.</p>	<p>Madde: 7</p> <p>Aynen kabul</p>	<p>Madde: 6</p> <p>İşbu kanunun icrasına Heyet-i Vükelâ memurdur.</p>

4 عرب و لاتین نسلبلات حیدرآباد دکن ریج قانونی مہج سید

مادہ ۱۔ عرب و لاتین ، مرکز سنجید عیناب ، طیس ، انفک لوالری محمود۔

مادہ ۲۔ عرب و لاتین ، مرکز (صل سمعان) ، باب اول ، عناصر ، اوغوز نامہ ، سنہ قضا لری ، عیناب سنجی ، مرکز لوالری

تکلیف ایہ فضا و بعدا ہستی ، جہنم ، بیج ، تزیب قضا لری ، و کس سنجی ، مرکز قضا لری ، اجیلو ، ہوم ، عرب قضا لری ،

و انہ لری سنجی ، مرکز قضا لری ، ریجانیہ ، عرب ، قریب نامہ قضا لری ، عرب قضا لری ، ہری ، اسباب مہج ریج سنجی ، لوالری

دقوالی مشہد۔

مادہ ۳۔ عرب و لاتین ، اجرای احکام لکھنؤ و کورنور در۔

مادہ ۴۔ عرب و لاتین ، تاریخ لکھنؤ اجرای عرب۔

حد فاصل اتخاذا اوله رق نهرک شمال جهتده قالان وعینتابه نسبتله ملاطیبه قریبی اولان طوت ناحیه سی حصصنور و پرواری و سورکی ناحیه لری ده ملاطیبه مرکز قضاسنه ربط والحق ایدلش و افضانک کورک سو جنوبده قالان اقسامنک عینتابه الحاق حب و لایتنک اشبو تشکیلاتنه تعلق اولمشیدی . بنابرین قضای مذکور دخی متباقی بش ناحیه سه برابر عینتاب سنجاغه الحاق اولمشدر . حلب و لایتنک قضاری میانده معاملات عمومی سی اعتبارله جلدن زیاده هما ایله مناسبدار اولان و مرکز ولایته مربوط دیگر قضالره نسبتاً مسافه بعیدهده بولنان معره قضاسیله جسرشغور قضاسنک مضیق ناحیه سی سوریه ولایتی مجلس عمومی سنک و حلب و لایتنک اولیاده کی طلباری وجهله و قریب و مناسبت حسیله هما سنجاغه ربط اولمشدر . حلب و لایتنده یکیدن تشکیلی ازم کورستان لوالره کلاجه : (۱) ولایت مشارالها ملحقانندن اولوب مشتمل اولدینی آتی بوز کسور قریه ایله پک واسع برلواشکللی اظهار اینکده و قضا حالنده اداره سی انکشاف و ترقیسنه مانع اولمقده بولنان کلیس قضاسنک لوا حالته افرانعی مناسب کورلشددر . (۲) ینه ولایت مذکورنک غرب و غرب شمالی قسمتی تشکیلی ایدوب کذک مرکز سنجاغه پک اوزاق و خطوط مواسله سی مانعه دار اولان و مرکزه مربوط دیگر قضالره برلکده اداره سی متصر و ترقیسنه حائل بولنان انطاکیه قصبه سنک اهمیت موقعیه و قابلیت اعماریه و شهرت تاریخی سی حسیله لوا مرکزی اتخاذه جوارنده کی جسرشغور ، اسکندرون و ریحانیه قضاری بولوايه ربط اولمشدر . ولایت مذکورده مجدداً تشکیلی ایدیله جک قضالره کلنجه : فرات نهرینک شرق ساحلنه تصادف ایدن محملرک اورفه لوانسه و غرب ساحلنه تصادف ایدن محملرکده حلب و لایتنه ربط ایدلش اولسی حسیله عینتاب سنجاغه ملحق اولوب فرانک شرقنه تصادف ایدن روم قلعه قضاسی مرکزینک اورفه لوانسه ربطی و اشبو قضایه ملحق اولوب فرانک غربنه تصادف ایدن قسمتی محتوی اولق اوزره جنکغه قضاسی و ینه اورفه لوانسه ملحق اولان بیره جک قضاسندن فرانک غربنده کائن اولان اراضینک حب و لایتی حدودینه ادخال ایدیلهرک اوراده ناحیه حالنده اداره ایدیلکده اولان و اهمیت موقعیه سی بولنان تزیب قصبه سندهده قضا تشکیلی و اشبو قضانکده عینتاب لوانسه الحاقی اداره مناسب کورلشددر . حلب مرکز سنجاغه ملحق باب قضاسی مربوطانندن ایلکلو ناحیه سی قضا مرکزینه پک اوزاق و طقسان آتی قریه یی محتوی اولمقده برابر وسعتی حسیله جوارندن ترک اوله جق براقج کویله باشلی باشنه بر قضا حالنده اداره سی ازم کورلدیکندن مذکور ناحیه ده و کلیس قضاسنک لوايه افرانعی حسیله محتوی اولدینی قرادن اییی یوزینک چوم ناحیه سنه و اییی یوزینکده عزیبه قصبه سنه ربطی صورتیه اورالده برر قضا تشکیلی ده ضروری اولدیفندن هراوج موقعده برر قضا تشکیلی ایله کلیس لوانسه الحاقی مناسب کورلشددر . ولایتک اقسام جنوبیه سنده چوله قارشی مسکنه و خناصر جهتلرنده و حمیدی استاسیونی فوقنده برر قضا تشکیلی حالنده عربانک معموره لره معناد اولان تجاویزلی منع ایدیلهرک بورالره کیرن بدویلرک اسکانه امکان حصولیه اوحوالینک معموریتی اسبابندن اک مهی تأمین ایدیله جکی ا کلاشلش اولدیفندن مسکنه و خناصر و مرکزی حمیدی استاسیوننده اولق اوزره اوغوز خان قضالرینک دخی بالتشکیل حلب مرکز سنجاغه الحاقی موافق کورلشددر . حلب مرکز سنجاغه مربوط اولان منبج قضاسنک عینتابه ده یقین اولدینی

حب	قضا	کوی
۲	۸۷۷	
غتاب	۵	۶۷۰
آفسانک	۵	۵۶۱
کلیس	۶	۵۶۵
۳	۲۰	۲۵۹۸

اکلاشلمغه قضای مذکور مر لژسنجاغندن فك ایدیلهرك عینتابلوا سنه و بیلان قضاسنك قریب و مناسبتدار اولان کویله رینك بر قسمی اسکندرونه و بر قسمی ده ریخانیه یه الحاق و بیلان قضاسی مرکزی ایشلك بر جاده اوزرنده و مهم بر قطعه ده کائن و پك مستعد ترقی اولان قبریق خان موقعنه نقل ایله انطاکیه سنجاغنه ربط ایدلمشدر .

ولایت مشار الیهاده کی ناحیه تشکیلاتنه کلنجه : حلب ولایتك بوتشکیلات موجنبجه تقرر ایدمك اداره سنه نظراً قرق ناحیه یه احتیاج اولوب آتجق یکیدن ناحیه تشکیلی ایچون تخصیصات قالماسنه مبنی اون بش ناحیه نك قضایه ترفیعی حقنده کی دیگر قانونك موقع تطبیقه وضعیله حاصل اوله حق اون بش ناحیه تخصیصاتیله اکتفاضروری کورلدیکندن ولایت قراسنك اون بشی بورادن بشی پسیندن و اونئ نزیب ایله برلکده حلبده موجود نواحی قدیمه تخصیصاتندن اولق اوزره جمعاً اوتوز ناحیه مرکزینه ربطیله اداره سی لازم گلش ۱۰مارت ۱۳۳۳ تاریخندن اعتباراً تطبیق مقتضی اولان اشبو تشکیلات موجنبجه موجود نواحی تاریخ مذکورده العایدیلهرك اشبو قانون ایله معین قضائر حدودی داخنده یکیدن تشکیلی ایدیله جك سالف الذکر اوتوز ناحیه نك تعیین حدود و مرا کزی اداره عمومی و لایات قانون موقتك اوچنجی ماده سنك فقره نایه سنه توفیقاً اجرا ایدلمك مقرر بولمشدر .

داخلیه انجمنی مضبطه سی

انجمنه تودیی : ۵ تشرین ثانی ۱۳۳۳

حلب ولایتی حدود و تشکیلاتك تعدیلی حقنده کی لایحه قانونیه انجمنزده مذاکره و تدقیق اولندی . امور اداره سی کسب اهمیت ایدن حلب ولایتده تشکیلات ملکیه اجرا سیله حدود سنك اکا کوره تعدیلی و یکیدن ایکی لوا و طقفوز قضا تشکیلی حقنده کی تکلیف قانونی ملکتزده اساساً نقصان اولان تشکیلاتك تدریجاً اکالی دیمك اولمغه انجمنزده ده موافق کورلمشدر . آتجق بر ولایت داخنده کی قرانك قضائر تقسیمی محللرینه عائد مسألدن کورلمسنه مبنی برنجی ماده یه مندرج ملقوف جدوللر عبارتده سی طی ایدیلهرك برنجی ماده تعدیلاً و دیگر ماده لرده دخی یکیدن تشکیلی ایدیله جك لوا و قضائرک اساسی دخی ذکر ایدیلهرك دیگر ماده لرده اکا کوره تعدیل ایدلمش اولمغه هیئت عمومی یه تقدیم قلندی .

۱۰ کانون اولی ۱۳۳۳

بازید مبعوث	حکاری مبعوث	منبط کابی	مضبطه بحرری	رئیس
شفیق	محمد منیب	کوشخانه مبعوث ویسل رضا	قره سی مبعوث محمد وهی	آقره مبعوث عمر ممتاز
قدس شریف مبعوث	عسیر مبعوث	بروسه مبعوث	کوتاهیه مبعوث	سینوب مبعوث
سعید الحسینی	علی حیدر	محمدوح	عبداه عزی	عمر لعلی
			بولی مبعوث	جیل برکت مبعوث
			دفت کابل	سزالی

موازنه ماليه انجمنی مضبوطی

انجمنه نودیمی : ۱۶ کانون اول ۱۳۳۳

حلب ولایتی حدود و تشکیلاتنک تعدیل حقتده کی لایحه قانونیه ایله داخلیه انجمننک مضبوطی هیئت عمومییه قراریه انجمننمزه حواله اولمغه تدقیق ایدلدی . حلب ولایتی داخلنده بولنان کلیس و انطاکیه قضالرینک لویاه تحویلی و خناصر ، اوغوز خان ، جنکفه ، نزیب ، ایل بکلی ، جوم ، عزیه ، قریق خالک که جمعا طفوز قضائک یکیدن تشکیلی و ولایت مذکورده داخلنده موجود نواحینک الفاسیه لوا و قضا تشکیلات جدیدهسی اوزریسه اوتوز ناحیه احدائی حکومت طرفندن تکلیف و داخلیه انجمننجه قبول ایدلدیکی آکلاشلش و آنجوق قریق خالک ده یکیدن تشکیلی اولن جوق قضال میاننده ذکر اولمسی ایوم موجود و مخصوصاتی بودجده موضوع اولان بیلان قضاسی مرکزینک اورایه نقلندن طولانی قضا نامنی یکی آلمش اولسندن منبیت بولندیقیققات و ائمه دن مستبان اولمشدر .

جهت مالیه سی تدقیق ایدلدکده ایکی لوا و سکر قضا و اوتوز ناحیه ایچون بودجیه سنوی اون بش ، اون آلتی بیک ایرا قدر بر مقدارک علاوهسی ایجاب ایده جک ایسه ده اشبو قانونک مازت ۱۳۳۵ تاریخندن اعتباراً موقع مرعیه و ضعی تسبب ایدلدیکندن کله جک ۱۳۳۴ بودجه سنه بر شی علاوهسی ایجاب ایتمه جکدر . بناء علیه لایحه قانونیه بالتعدیل هیئت عمومییه عرض اولمشدر .

۲۳ کانون اول ۱۳۳۳

ضبط کاتبی	مضبوط بحرری	رئیس
شام مبعوثی	طرزون مبعوثی	استانبول مبعوثی
عسین عونی	مزت	صلاح جیه جوز
طرزون مبعوثی	ساروخان مبعوثی	فرق کلیسا مبعوثی
سلیمان تروت	محمد صبری	سیواس مبعوثی
	رضا	محمد زاسم

لايحه قانونيه

نومبرو ۸۳۵	مكرونتك تكليفى	داخلىه انجمنتك تكليفى	مرازىه مالىه انجمنتك تكليفى
ماده : ۱	حلب ولايتيه	ماده : ۱	ماده : ۱
معموره العز زولايتيه كوك صو، اورفه سنجاغه فرات نهر لرى حد فاصل [اتخاذايدلديكندن] ملاطيه سنجاغه مربوط بهنى قضاىنك كوك صو جنوسنده قالان اقسامى ايله اورفه مربوطاتندن اولوب فرانك [غرب ساحلنده قالان اقسامى اولوب فرانك] غرب ساحلنده قالان ملفوف (۲) نومرولو جدولده محرر قري حلب ولايتيه و حلب مربوطاتندن اولوب فرانك شرق ساحلنده قالان ملفوف (۱) نومرولى جدولده اساميسى محرر قري اورفه لوانسه ربط ايديله جكدر. حلب ربط ايديلن قضا ايله قريه لرك حلب ملحقانه كيفيت الحاقى اشبو قانونه مربوط (۳) نومرولى جدولده محرردر. اورفه به قالان فرانك مناسبدار قضا لره الحاقى اداره عموميه ولايات قانون موقته توفيقاً اجرا اولنه جقدر.]	ماده : ۱	ماده : ۱	
		[اتخاذايدلشدر .]	داخلىه انجمنتك تكليفى وجهه قبول ايدلشدر .
ماده : ۲	حلب مركز سنجاغه	ماده : ۲	ماده : ۲
مربوط معرة العمان قضايله جسر شعور قضاىنك مربوطاتندن [مضيق ناحيه سى ملحق قريه لري به برلكده سوريه ولايتنك حما سنجاغه] الحاق ايدلشدر .		[مضيق ناحيه سى ملحق قريه لري به برلكده سوريه ولايتنك حما سنجاغه] الحاق ايدلشدر .	[مضيق ناحيه سى ملحق قريه لري به برلكده سوريه ولايتنك حما سنجاغه] الحاق ايدلشدر .
ماده : ۳	قسماً ابقا و قسماً مواد آتفه موجبنجه تعديل ايديلن حدود داخلىنده اولوق اوزره حلب ولايتى، مركز لوانسى و عيتاب و كليس وانطاكيه لواليتى محتويدر.	ماده : ۳	ماده : ۳
		حلب ولايتى مركز و عيتاب لواليتى مجدداً تشكيل اولنه جق كليس وانطاكيه لواليتى محتويدر .	حلب ولايتى مركز و عيتاب لواليتى مجدداً تشكيل اولنه جق كليس وانطاكيه لواليتى محتويدر .

ماده: ۴ مرکز سنجائی: جبل
سمعان ، باب ، ادلب ، خناصر ،
اوغوزخان، مسکنه قضالری، وعینتاب
سنجائی: بهسی ، جنکغه، منیج ،
نزیب قضالری ، وکلیس سنجائی :
ایلبکلو، چوم، عزبه قضالری وانطاکه
سنجائی: اسکندرون، ریحانیه، جسر
شفوروقیریق خان قضالری مشتملدر.
اشبو قضالری مراکزى ملقوف (۳)
نومرولى جدولده اراة ایدلشددر.
قبریق خان قضالری مشتملدر .

ماده: ۳ [حلب لواسی]
ماده: ۴ [حلب مرکز لواسی]
جبل سماعان، باب، ادلب و مجدراً تشکیل
اولئان خناصر ، اوغوز خان، مسکنه
قضالری وعینتاب سنجائی بهسی ،
منیج ویکیدن تشکیل ایدله جک
جنکغه ، نزیب قضالری وکلیس
سنجائی یکیدن شکل ایدن ایل بکلی
وجوم وعزبه قضالری ، انطاکه
سنجائی اسکندرون ، جسر شفور ،
ریحانیه ویکیدن تشکیل ایدله جک
قبریق خان قضالری مشتملدر .

ماده: ۵ [حلب ولایتده
موجود] لواسی الفسا ایدلشددر .
اشبو قانونک نشری متعاقب مر قضا
حدودی داخلسده کی قریه لر [قرب
ومناسبتلری اعتبارله اوتوز ناحیه به
تفریق وریع ایله اداره ایدله جک
واشبو نواحینک تعیین حدودی اداره
عمومیة ولایات قانون موقتته توفیقاً
اجرا اولنه جقدر .]

ماده: ۵ [اوچنجهی ماده ده
ذکر اولئان درت لواءا خلسده موجود]
[قریه و مناسبتلری
اعتبارله اوتوز ناحیه به تفریق
اولنه جقدر .]

ماده: ۶ اشبو قانون ۱ قانون
ثانی ۱۳۳۵ تاریخندن اعتباراً تطبیق
اولنه جقدر .

ماده: ۶ اشبو قانون ۱ قانون
ثانی ۱۳۳۵ تاریخندن اعتباراً تطبیق
اولنه جقدر .

ماده: ۷ اشبو قانونک اجراسنه
داخلیه نظری مأمورددر .

ماده: ۶ اشبو قانون ۱ قانون
ثانی ۱۳۳۵ تاریخندن اعتباراً تطبیق
اولنه جقدر .

ماده: ۷ اشبو قانونک اجراسنه
داخلیه نظری مأمورددر .

Halep'in işgali dolayısıyla memurların şehirden çıkarıldığı ve bu sebeple şimendifer nakliyatının tatil olduğuna dair Adliye Nezareti'ne tezkire.

Evveliyat: 16400

İdare-i Umumiye-i Vilâyât Müdüriyeti

Evrak numarası: İstanbul müteferrik 34 Mübeyyizi: Müsevvidi:

Kalem numarası: 9/349 Tebyiz Tarihi: 28 minhu.

Tesvid Tarihi: 25 Kânûn-ı Sâni [1]335 Tashih eden da'vât: Hulâsa meâl:

Nazır vekili İzzet Bey'e

Adliye Nâzırı Arif Hikmet Paşa'ya

Umûr-ı Cezaiye Müdüriyeti'nden muharrer 14 Kânûn-ı Sâni [1]335 tarihli ve 23061/27 numaralı tezkire-i aliyyeleri cevabıdır.

Memurların şehirden çıkarıldığı 23 Teşrin-i Evvel [1]334 gecesinden sonra şimendifer münâkalâtının tatil olunduğu ve kendisi ile jandarma kumandanı ve polis müdürü ise hükûmet konağı ile şehrin kısm-ı a'zamı düşman tarafından işgal olunduktan sonra Haleb'i terk ettiklerinden evrak-ı adliyenin çıkarılmasına imkân bulunmadığı sebk eden istifsara cevaben Haleb Vali-i sâbıkı Mustafa Abdülhalık Bey'den alınan tezkirede bildirilmiş olmakla ol bâbda.

(imzalar)

Devletlü efendim hazretleri,

Memurların şehirden çıkarıldıkları 23 Teşrin-i Evvel [1]334 gecesinden sonra şimendifer münâkalâtının tatil olunduğu ve acizleriyle jandarma kumandanı ve polis müdürü ise hükûmet konağı ile şehrin kısm-ı a'zamı düşman tarafından işgal edildikten sonra Haleb'i terk ettiğimiz cihetle evrak-ı adliyenin çıkarılmasına imkân bulunmadığı İdare-i Umumiye-i Dahiliye Müdüriyeti ifadesiyle şeref-vürûd olan 19 Kânûn-ı Sâni [1]335 tarihli ve dokuz numaralı emirnâme-i Nezâret-penâhîlerine cevaben arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 22 Kânûn-ı Sâni [1]335

Haleb Vali-i sâbıkı Mustafa Abdülhalık

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Halep'te bir şebbenderlik ihdas edilerek Talat Bey'in şebbender olarak tayin edildiği.

Türkiye Cumhuriyeti
İstanbul Mahkeme-i Asliye
İkinci Ticaret Dairesi
Aded
340/965

Türkiye Cumhuriyeti İstanbul Murahhaslığı cânib-i vâlâsına,
Gözüm Şub'û ve Şemâ' (?) Şirketi'nin Gabor Franko Efendi aleyhinde ikame eylediği davanın cereyân eden muhakemesinde Haleb'de Türk Şebbenderi bulunup bulunmadığının ve bulunmadığı takdirde Türkiye Cumhuriyet tebaasının himayesini deruhde eden hangi devlet olduğunun makam-ı âlilerinden isti'lâmı karargâr olmakla ber-minvâl-ı ma'rûz Haleb'de Türk tebaasının menâfi'ini himaye eden devletin iş'ârı temennisiyle takdim-i tezkire-i acizî mübâderet kılındı efendim.

15 Mart [1]341

İstanbul Mahkeme-i Asliye İkinci Ticaret Dairesi

Reisi (imza)

9318/240 Cevab yazılmıştır.

(mühür)

Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekâleti
Dersaadet Murahhaslığı
210/15

Türkiye Cumhuriyeti
Hariciye Vekâleti İstanbul Murahhaslığı

Dosyası: Evveliyat ve müzeyyelat: Hulâsa: Umum numarası: 9318

Hususi numarası: 240 Tarih: 16 Mart [1]341 210 gelen

Mübeyyiz ve tarih: Müsevvid: Müdür:

İstanbul Mahkeme-i Asliye İkinci Ticaret Dairesi Riyâset-i vâlâsına

15 Mart [1]341 tarihli ve 240/965 numaralı tezkire-i aliyyeleri cevabıdır.

Hükümet-i Cumhuriyetimiz tarafından Haleb'de ahîren bir şebbenderlik ihdâs edilmiş ve mezkûr şebbenderliğe tayin olunan Talat Bey'in dahi yakında mahâll-i memuriyetine müteheyyi'-i azîmet bulunmuş olduğu beyân ve bi'l-vesile te'yid-i ihtirâm olunur efendim.

استانول تکمه اصلیه

دائرة جوده داره تک

فوزد گوزدی شانهون فایده و فصدنه مایه اولان

تاریخ

۹۹۰

۹۹۰

کرمی تجود تاج شرفیک حور شرفه احمدی عزیزه افند امیریک و غمزهک حبیله
 اچره ای که نهه حیدره تورک شهیدری بر قوبه اولمده تفتیک و لوزکجه تقدیره
 فوزد کیم اولمده جودنهک حمایته و بر قوبه ایله کمالی دولت اولمدهک نظام
 حمایته نهه استماله کوز ارا اولمده بر سوزا معرجه حیدره تورک نههک سانه
 حمایته ایله دولتک استعاری قسیده تقسیم ندرهک حمایته سار قسیده تقسیم
 استاججه کماله حمایته کوز ارا

فوزد گوزدی شانهون فایده و فصدنه مایه اولان

تاریخ

۹۹۰

۹۹۱۸ جوان

۹۹۰

تاریخ	موضوع	محل

تاریخ	موضوع	محل

استانول تکمه اصلیه
دائرة جوده داره تک

۱۵ مارچ ۱۹۱۸
 جودنهک حیدره تورک شهیدری بر قوبه اولمده تفتیک و لوزکجه تقدیره
 حمایته و بر قوبه ایله کمالی دولت اولمدهک نظام
 حمایته نهه استماله کوز ارا اولمده بر سوزا معرجه حیدره تورک نههک سانه
 حمایته ایله دولتک استعاری قسیده تقسیم ندرهک حمایته سار قسیده تقسیم
 استاججه کماله حمایته کوز ارا

۹۹۰

İNDEKS

A

- A'câm, 38
Abacılar, 90
Abalu Oymağı, 44
Abbasi, 34
Abdu Meşmaşe, 530, 532
Abdu'l-Hayy, 38
Abdullah bin Cafer Riâyet, 128, 132, 137
Abdullah el-Bâbinsî, 27
Abdullah el-Cenud bin Abud el-Hüseyin, 126, 128, 133
Abdurrahim, 36
Abdurrahman el- Kevâkibî, 28
Abdurrahman el-Misrî, 38
Abdülhamid Paşa, 29
Abdülhayr Bey, 29
Abdülkâdir Geylanî, 10, 60, 154, 156
Abdülkerim Paşa, 29
Abdülnafi Efendi; Adana Malmüdürü, 17, 70, 460
Abdürrezak el-Esad, 29
Acarlu Oymağı, 44
Adad (Tanrı), 23
Adana, 14, 17, 27, 28, 31, 34, 42, 43, 44, 45, 52, 64, 66, 69, 70, 102, 108, 110, 168, 208, 328, 332, 348, 376, 426, 454, 460, 520
Adapazarı, 66
Adıyaman, 26, 43, 44, 45, 55
Adliye, 29, 38, 50
Adliye Caddesi, 256
Adliye Nezareti, 73, 564
Afrika, 35, 47, 49
Afrin suyu, 22
Afşarlu Eymiri Oymağı, 44
Afyon, 44, 66
Ağacık, 37
Ağca Koyunlu Oymağı, 44
Ağcalu Afşarı Oymağı, 44
Ahmed Ağa Berazi, 116
Ahmed b. Tolun, 24
Ahmed Cevdet Paşa, 88
Ahmed El-Hasan, 60, 158
Ahmed ibn-i Hamud el-Esved, 126, 133
Ahmed ibn-i Hamud en-Nevasi, 136
Ahmed ibn-i Hasan el-Ali, 126, 130
Ahmed ibn-i Hüseyin el-İsmail, 134, 137
Akabe, 35, 37, 180, 187
Akadlar, 22
Akbaz Nahiyesi, 110
Akdeniz, 22, 23, 34, 47, 49, 500
Akele Ebu Çura, 530, 532
Akka, 374, 376
Akyol, 35, 36, 41, 63, 180, 187, 306
Akyol Mahallesi, 13
Alaşehir, 66
Aleppo, 22
Ali bin Akub, 128, 133, 137
Ali el-Akub, 126
Ali ibn-i Ahmed el-Ali, 126, 133
Ali Paşa, 26, 27
Ali Rıza Bey, 29
Ali Şeriatlu, 35
Âl-i Zaibi, 156
Alivi bin Halil, 128, 132
Alivi ibn-i el-Halil, 126
Almanca, 22
Altunboğa, 38
Amanos Dağları, 22, 23
Amerika, 148
Amik, 22, 23, 32, 34
Amik Gölü, 23
Amik Ovası, 22, 23, 501
Amiki, 58
Amiki Aşireti, 104
Amud, 71, 486
Anadi, 406, 408
Anadolu, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 34, 43, 44, 47, 51, 52, 62, 66, 67, 374, 388, 492
Anadolu Demiryolları Şirketi, 66
Anari Köyü, 67, 398, 399
Andırın Kazası, 110
Ane, 352
Aneze, 16, 28, 73, 259, 454
Aneze Arapları, 28

Ankara, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 34, 44,
45, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 66, 67, 68,
69, 374, 554
Antakiye, 33
Antakya, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35,
43, 45, 51, 71, 72, 73, 106, 368, 374,
376, 432, 454, 476, 486, 500, 520,
538, 550, 552, 553, 554, 555, 556
Anter, 35, 36
Anze, 112, 236, 454, 456
Arablu Oymağı, 44
Arap, 27, 28, 29, 30, 33, 36, 55, 61, 73
Arap Atları, 190
Arnavut Hasan, 49
Arsuz Nahiyesi, 10, 60, 152
Arşın Çarşısı, 57, 84
Arşidük Ferdinand, 26
Arz-ı İlhan, 530, 532
Asâkir-i Şahane Karakolhânesi, 256
Asi, 22, 62
Asur, 23, 34, 35, 59, 148
Asya, 22, 35
Aşid, 530, 532
At Meydanı, 56
At Pazarı, 257
Atavi-yi Kebir, 37
Atavi-yi Sağır, 37
Atlas, 49
Atruş, 38
Attarin, 39
Avrupa, 22, 25, 35, 47, 50, 65
Avusturya, 65
Ayastefanos Antlaşması, 71
Ayn, 37
Ayne'l-Bude, 259
Ayntab, 22, 23, 31, 45, 51, 72, 76, 104,
112, 336, 368, 374, 376, 428, 430,
446, 447, 450, 452, 454, 538, 550,
551, 552, 553, 555, 556
Aziziye, 13, 17, 64, 71, 180, 187, 328, 332,
382, 496
Aziziye Mahallesi, 13, 17, 64, 71, 332, 496

B

Bâb, 29, 32, 33, 35, 37, 39, 44, 72, 73, 104,
158, 172, 366, 374, 378, 438, 440,
466, 524, 538, 550, 552, 556
Bâb Kazası, 346
Baba Bayram Tekkesi, 9, 57, 98
Bâb-ı Hükûmet Caddesi, 256
Bab-ı Karaca, 35
Bâb-ı Kinesrin Mahallesi, 282
Babil, 34, 59, 148
Babu'l-Farac, 35
Bâbu'l-Makam, 35, 36
Bâbu'n-Nasr, 35, 36, 38, 230, 476
Bâbu'n-Neyreb, 38
Babü'l-Ferec, 63
Babü'l-Kanat, 35
Babü'n-Nasr, 35
Babülferec, 294
Babü'l-makam, 60, 150, 180, 187
Babün-nasr Kapısı, 12
Babü'n-Neyreb, 180, 187
Bağdadîzâde Ahmed, 67, 398, 399
Bağdat, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 22, 34, 43,
47, 53, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 68, 148,
154, 156, 198, 204, 236, 296, 340,
342, 344, 352, 356, 362, 364, 366,
368, 388, 392, 395, 488, 554
Baharlu Oymağı, 44
Bahsita, 12, 35, 36, 38, 63, 180, 262
Bahsita Camii, 12, 63, 262
Bahti Cami, 63
Bailo, 48, 53
Bakras(z), 23, 32
Balabanlu Afşarı Oymağı, 44
Balat, 540
Balat-ı tahtâni, 180
Bâlis, 31, 33
Baltimor, 68
Banaluka, 65
Banene, 37
Bank-ı Osmanî, 61, 200, 202, 502
Bankusa, 35, 38, 39, 180, 187
Barak Aşireti, 70, 446, 447, 448, 450, 452
Barazi Aşireti, 110

Bariša, 106
Basmacızade Ferid Bey, 66
Basra, 52, 60, 65, 66, 154, 156, 259, 352,
362, 366
Batuşa Ümmü'l-Âmed Cezzar, 530, 532
Bayad Oymağı, 44
Bayat, 43
Bayındır Oymağı, 44
Baziki Oymağı, 44, 45
Beçelü Oymağı, 44
Bedincik, 37
Beğdilü Oymağı, 44
Beğmişli Oymağı, 44
Behisni, 30, 72, 73, 447, 538, 550, 551,
553, 555, 556
Behista, 38
Behram Paşa, 26, 38
Belek b. Behram, 24
Belen, 23, 29, 34, 45
Belen Geçidi, 23
Belgrat, 26, 65
Belova, 65
Benan, 13, 298, 299
Berd Bey Han, 39
Berdbek, 38
Berlin Antlaşması, 54, 71
Beroia, 22, 23
Beyrut, 11, 16, 25, 28, 29, 30, 61, 69, 90,
91, 204, 206, 208, 374, 376, 380, 422
Beyt-i Muhib nam-ı diğer Bankusa, 36
Beytüşşebab, 542
Beyyada, 35, 36
Bezistan Çarşısı, 96
Bidayet Mahkemesi, 72
Bilan, 17, 18, 71, 72, 90, 108, 492, 498,
501, 508, 509, 510, 512, 550, 553, 554
Bilan Kazası, 71
Bilanköy, 108
Bîmarhâne, 63, 308
Binbaşı Muhiddin Bey, 28
Birecik, 15, 30, 31, 32, 66, 110, 362, 374,
376, 378, 380, 424, 552
Biri Cebara, 530, 532
Bitlis, 61, 198

Bolatrıt-Tahtani, 37
Bolatu'l-Fevkanî, 37
Bosna, 52
Bostan, 38, 39
Bostanü'l-Küttâb, 37
Boyacıyan Agop Efendi, 436
Boylanlu Oymağı, 45
Bozdoğan-ı Zîr, 108
Bozhöyük, 72, 508
Brusa, 22
Bulanık, 110
Bulgaristan, 10, 146
Bulgur, 36
Burclar, 35
Bügdüz Oymağı, 44
Büyük İbâre Mezarlığı, 61
Büyükçekmece, 68
Büyükkarıştıran, 68

C

Cağsunye, 71
Cami-i Anber, 36
Cami-i Kebir, 12, 162, 180, 187, 266, 476
Cami-i Kebir-i Emevi, 12, 266
Canberdi Gazali, 25
Canbulat b. Kasım el-Kürdî, 26
Canbulatoğlu Ali Paşa, 26
Canbulatoğlu Aşireti, 26
Canbulatoğlu Hüseyin Paşa, 26
Caviliye Medresesi, 63, 264
Cebbul, 17, 29, 33, 104, 457, 466
Cebbul Kazası, 104
Cebbül Nahiyesi, 70
Cebel-i A'lâ, 23, 33
Cebel-i Bâdiye, 33
Cebel-i Beriša, 32, 33
Cebel-i Hâs, 299
Cebel-i İsa, 300, 302, 480
Cebel-i Sem'an, 17, 18, 23, 29, 32, 33, 42,
57, 67, 70, 71, 72, 73, 102, 398, 399,
406, 466, 484, 526, 538, 550, 556
Cebeliye, 33
Cedid Han, 39
Celal Bey, 29

Celaliye Sokağı, 256, 257
Celikânlı Aşireti, 34
Cellum, 35, 187
Cellum-ı Kebir, 180
Cellum-ı Sagir, 180
Cellûm-ı Kübra, 41
Cellûmu'l- Kübrâ, 37
Cellûmu's-Suğra, 37
Cemmasiye, 118, 124, 126, 128, 130, 131,
132, 133, 136
Cerid, 108
Cevdet Paşa, 9, 27, 28, 34, 53, 86, 88
Cevdetiye Sokağı, 256, 257
Ceyhan, 22, 42, 108
Ceyrud, 258
Cezardiye, 530, 532
Cin Kulesi, 91
Cinkefe, 73, 550, 552, 554, 556
Cisr, 29, 36, 37, 71, 72, 73, 106, 118, 119,
124, 126, 128, 133, 136, 326, 486,
516, 538, 550, 552, 555, 556
Cisr-i Kekese, 36
Cisr-i Şuğur, 29, 71, 72, 73, 106, 118, 119,
124, 126, 128, 133, 136, 486, 516,
538, 552, 555, 556
Cisr-i Zelâhik, 37
Cisrû'z-Zelahif, 35
Cizre, 542
Cudeyde, 35
Cumapazarı, 257
Cumapazarı Caddesi, 257
Curdekiye Medresesi, 39
Cübb-ü Esedullah, 35, 37
Cübbü Karaman, 37
Cüderi, 183
Cüdeyde, 35, 36, 38, 180, 187
Cümeyle, 38
Cüreyn, 60
Cüveyş Aşireti, 259

Ç

Çağala-zâde Sinan Paşa, 26
Çakallu Oymağı, 44
Çalışlu Oymağı, 44

Çamsarı, 72, 509
Çarşı Caddesi, 256
Çay Boğazı, 91
Çendoğlu, 108
Çepni Oymağı, 44
Çıbanlu Oymağı, 44
Çıplak Oymağı, 44
Çiçek, 180, 184
Çiçeklizâde Mehmed Ağa, 116
Çiftlikât-ı Hümâyûn, 480
Çoban Ahmed bin Hamud el-Esved, 128
Çoban Beğlü Oymağı, 44
Çolak Şibli ibn-i Ahmed eş- Şibli, 126
Çorlu, 68
Çorum, 540
Çömlekçi-zâde Kemal Çelebi, 25
Çubi Oymağı, 44
Çukur Kastel, 35, 36
Çukurcak, 35, 37

D

Dahiliye Nezâreti, 116, 166, 170, 196, 200,
206, 208, 224, 226, 258, 286, 338,
340, 348, 352, 354, 356, 432, 433,
440, 442, 492, 498, 516, 518, 520,
524, 528, 532, 534
Darendede, 30
Da'ül-hanazir, 183
Debbağa-i Atik, 36, 37
Dedeagaç, 65
Dedeçinar, 18, 72, 508, 512
Değirmenderesi, 90
Dehriye, 36
Delikânlı Aşireti, 34
Dellâlîn, 35, 37
Demiryolları İdaresi, 65
Derbsak, 23
Dergûş, 32, 33, 106
Dersaadet, 56, 60, 98, 122, 152, 338, 394,
492, 566
Derviş Paşa, 34
Derviş Paşa Sacur, 70
Deyr, 12, 16, 63, 69, 258, 278, 296, 376,
436

Deyrgûş, 32
Dicle, 542, 544
Difteri, 180, 183, 184
Divriği, 30
Diyarbakır, 11, 16, 22, 43, 60, 66, 68, 176,
259, 340, 368, 374, 376, 424
Doğanlu Bayadı Oymağı, 44
Donanma-yı Osmanî Muâvenet-i Milliye
Cemiyeti, 61, 200
Döğürlü Oymağı, 44
Dudu, 35, 37
Dukakîn-zâde Mehmed Paşa Han, 39
Dünbüli Oymağı, 44
Dürzi, 26
Dürzi Emiri Maanoğlu Fahrettin, 26
Düsanteri, 183
Düyûn-ı Umumiye, 388

E

Ebrac, 37
Ebrek Han, 39
Ebu Bedir, 530, 532
Ebu Dürce Çeşmesi, 16, 63, 68, 294, 416
Ebu Haşye Çeşmesi, 16, 63, 68, 294, 416
Ebu Hüreyre, 259
Ebu Kalkal, 13, 310
Ebu Kalkal Şubesi İdarehanesi, 310
Ebu Ubeyde b. Cerrah, 24
Ebû-Kemal, 352
Ebu'l-Kasım Mahmud Zengi bin Aksungur,
162
Ebu'l-Muzâf (?) Yusuf bin Muhammed Na-
sır, 162
Ebu-Rücum, 530, 532
Ece Bey, 38
Ecnebi, 43
Ed-Difa Gazetesi, 29
Edhem Paşa, 65
Edirne, 16, 65, 68
Ekmekçilik Nizamnamesi, 114
Ekrad, 23, 27, 31, 35, 36, 43, 44, 45
Elbistan, 110
El-Cezîre, 24, 542, 544
Elmacı, 35, 36, 39, 180, 187

El-Muhyî Han, 39
El-Muzayi, 530, 532
Emed, 540
Emevi, 34, 63
Eminler, 49
Emir Faysal, 29
Emlâk-ı Hümâyûn, 300, 306, 310, 338,
478, 480
Emlak-i Padişahi, 17, 71, 476
Ereğli, 68
Ergani, 540
Eriha, 17, 23, 32, 33, 70, 106, 454, 468,
470, 472
Erkân-ı Harbiye, 380, 381, 520
Ermeni, 38, 42, 43, 57
Ermeni Katolik, 42, 57
Ermeni Kilisesi, 38
Ermeniyen, 33
Eski Hamam, 256, 257
Eskişehir, 26, 66, 540
Es-Seyyid Ahmed Mazhar, 286
Eşraf Kongresi, 29
Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti, 61, 67, 224,
248, 262, 264, 282, 290, 294, 304,
306, 320, 326, 330, 416
Eyüb Sultan, 88
Eyyübi, 24, 26, 34

F

Fakri Ahmed Dede, 62
Fatih Sultan Mehmed, 48, 67, 69
Faysal el-Haşimî, 28
Felemenk, 66, 386
Ferâfire, 35, 38, 41
Ferafra, 187, 246
Ferahra, 62, 180
Ferahra Mahallesi, 62
Ferdûs, 37
Ferhat Paşa, 25
Ferrâbin, 35
Fırat, 12, 13, 22, 24, 25, 26, 33, 51, 53, 54,
55, 62, 63, 66, 73, 258, 278, 296, 364,
366, 538, 542, 544, 551, 552, 555
Fırka-ı İslâhiye, 34

Fikdân-ı tağdi, 182
Filibe, 65
Filistin, 25, 29, 43
Flemenk, 49
Fransa, 11, 25, 29, 30, 47, 49, 61, 65, 66,
198
Fransızlar, 29, 30, 68
Fuhul, 182

G

Gabor Franko Efendi, 566
Garbiye Mahallesi, 276
Gattas, 36
Gâvur Dağları, 22
Gaziantep, 22, 51
Gazze, 31, 43
Geç Hitit, 23
General Chesney, 14, 362
General Gouraud, 29
Gerger, 30, 44
Gıtul, 530, 532
Göç Benekli Oymağı, 44
Göksu, 538, 551, 552, 555
Göllüce, 35
Gülhane Parkı, 68
Gümrük Han, 39
Gündüzlü, 32
Gürâz, 183
Gürgânlu Oymağı, 45
Güzelce, 509

H

Habur, 259, 364, 542
Hacılar Nahiyesi, 110
Hacra, 334
Haçın, 108
Haçlı Kontu Joscelin, 24
Hadidi Aşireti, 60
Hâfız Şeyh Marûf Efendi, 304
Halaviye, 39
Halaviye Camii, 10, 60, 162
Halaviye Medresesi, 39
Haleb Döğeri Oymağı, 44
Haleb İdâdisi, 202

Haleb Kadısı Mustafa, 76
Haleb Müftüsü Bahaeddin Efendi, 112
Haleb Valisi Fahri, 202
Haleb Valisi Mazhar Paşa, 232
Halebüş-Şehbâ, 230, 406, 447
Halep, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,
18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29,
30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60,
61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70,
71, 72, 73, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88,
90, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 108,
110, 112, 114, 116, 119, 120, 124,
128, 130, 138, 140, 142, 144, 146,
148, 150, 154, 156, 158, 160, 162,
164, 166, 168, 170, 172, 174, 176,
178, 186, 188, 190, 192, 194, 196,
198, 200, 202, 204, 206, 208, 210,
212, 214, 216, 218, 220, 222, 224,
226, 230, 232, 236, 238, 240, 242,
244, 246, 248, 250, 252, 254, 258,
260, 262, 264, 266, 268, 270, 272,
274, 278, 280, 282, 284, 286, 288,
290, 292, 294, 296, 298, 299, 300,
302, 304, 306, 308, 310, 320, 322,
324, 326, 328, 330, 332, 334, 336,
338, 340, 342, 344, 346, 348, 350,
352, 354, 355, 356, 358, 360, 362,
366, 368, 372, 374, 376, 378, 380,
382, 384, 386, 388, 389, 392, 394,
396, 398, 399, 402, 403, 406, 407,
408, 410, 412, 414, 416, 418, 420,
422, 424, 426, 428, 430, 432, 436,
438, 440, 442, 446, 447, 448, 450,
452, 454, 456, 457, 460, 462, 464,
466, 468, 470, 472, 474, 476, 478,
480, 482, 484, 486, 488, 490, 492,
494, 496, 498, 499, 500, 502, 504,
506, 508, 512, 514, 516, 518, 520,
524, 526, 528, 530, 532, 534, 536,
538, 544, 546, 548, 550, 551, 552,
553, 554, 555, 556, 564, 566
Halep Bedesteni, 57

- Halep Defterdarı, 25
Halep Gureba Hastanesi, 63
Halep Gümrük Emini, 48, 49
Halep Hükümet Konağı, 250, 288
Halep İdadi Mektebi, 61
Halep Kadısı Mehmed, 396
Halep Kalesi, 35
Halep Maarif Müdüriyeti, 61
Halep Mevlevihanesi, 12, 62, 248
Halep Türkmenleri, 43, 44
Halep Valisi Derviş Paşa, 474
Halep Valisi Celal, 72
Halep Valisi Kazım bin Osman, 60
Halep Valisi Mustafa Abdülhalık, 73
Halep Vilayeti, 64, 72
Halil Beğlü Oymağı, 44
Halil el-Huri, 9, 86
Halimî Han, 39
Halkatü's-Şerif, 36
Hallaba, 22
Halpa Krallığı, 23
Halvan, 22
Hama, 10, 11, 15, 29, 30, 31, 43, 44, 45, 59, 60, 66, 73, 112, 116, 117, 118, 120, 124, 129, 136, 154, 156, 194, 212, 214, 258, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 538, 550, 552, 555
Hama Döğeri Oymağı, 44
Hamavî, 38
Hamdanîler, 24
Hamde Lülü, 60
Hamidiye, 116, 120, 176, 328, 338, 457
Hamikiye-Amikiye Oymağı, 44
Hammam, 39
Hamte'l-Hayl, 530, 532
Hamud ibn-i Musa, 128, 136
Hamza Bey, 35, 38
Hanasır, 72, 73, 538, 550, 553, 554, 556
Hâni's-Sebil, 35, 37
Harab Han, 35, 37
Harâb Sultaniye Camii, 256
Harayicü's-şems Halvetü'l-Müfekkir, 530, 532
Harb Çarşısı, 63
Hâretü'l-Yahud, 38
Hâretü'l-İslam, 38
Harim, 18, 23, 33, 42, 69, 72, 106, 432, 454, 498, 500, 508, 509, 510, 512, 518, 520, 521
Harîm, 32
Harretü'l-bostan, 180, 187
Hâs, 23
Hasan ibn-i İbrahim el-Ma'tûf, 126
Hasırcızade Mehmed Ağa, 112
Hasif Han, 39
Hassa, 34, 54, 70
Hassa Kazası, 34
Haşim Bey, 29
Hatay, 30, 65
Havlan, 402
Havlan Köyü, 67
Havran, 540
Havza, 68
Haydarpaşa, 65, 66
Hazine-i Hashâ-i Şahane, 51
Hazine-i Hassa, 146, 296, 300, 306, 310, 478, 480, 482
Hazret-i İbrahim, 63, 304
Hazret-i İmam er-Rüfâi, 60, 154, 156
Helenistik, 23
Hendek, 540
Herule Dede, 37
Hezaza, 36
Hınta Hanı, 274, 276
Hıristiyan, 27, 36, 40, 42, 57, 58, 102, 104, 110, 182, 186
Hilan, 15, 67, 396
Hilasa, 16, 68, 420
Hindistan, 49, 65
Hindiyan Tekkesi, 63
Hint, 25
Hirsch, 65
Hitit, 22, 23, 34, 35
Hoca Mahmud, 39
Hollanda, 49
Humma-i habisiye, 182, 186
Humma-i nifâs, 183, 186
Humma-i şibh-i tifo, 182, 186
Humma-i şibh-i tifoidi, 180

Humus, 15, 29, 30, 31, 43, 44, 45, 66, 259,
374, 376, 378, 380
Huveyz, 118, 120, 124, 126, 128, 130, 131,
132, 133, 136
Hülagu, 24
Hüseyin bin Muhammed el-Ali, 128
Hüseyin ibn-i Muhammed el-Ali, 126
Hüseyinabad, 540
Hüsrev Paşa, 26, 38, 64
Hüsrev Paşa Cami, 324
Hüsreviye Caddesi, 256
Hüsreviye Camii, 256

I

Ilgaz, 540
Irak, 24, 28, 29, 52, 55
Islahiye, 108, 110, 474

İ

İbni Malik, 35
İbni Reşid Aşireti, 29
İbni Yakub, 37
İbni'n-Nusayr, 38
İbrahim Hannanu, 30
İç Kale, 35, 63, 304
İdlib, 29, 56, 61, 63, 67, 70, 71, 72, 73,
78, 100, 106, 156, 188, 274, 276, 406,
408, 410, 454, 468, 470, 472, 476,
500, 538, 550, 556
İdlibi's-Suğra, 32, 33
İğdir Oymağı, 44
İlbeyli, 17, 70, 72, 73, 446, 447, 450, 452,
457, 466, 538
İmam Hüseyin, 12, 63, 284
İnallu Oymağı, 44
İnfluanze, 183
İngiliz, 28, 51, 73
İngilizce, 22
İngiltere, 25, 47, 49, 65, 66
İran, 26, 27, 35, 39
İshakiye Mezrası, 71, 486
İskenderiye, 47
İskenderun, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 22, 23,
26, 29, 30, 33, 34, 49, 59, 64, 65, 69,
70, 71, 73, 90, 108, 140, 152, 252,

296, 332, 336, 348, 362, 366, 368,
374, 376, 426, 474, 492, 498, 501,
538, 550, 552, 553, 556
İslahiye, 22, 34, 45, 54
İslam, 11, 23, 24, 25, 30, 42, 43, 53, 54,
55, 56, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 71, 92,
102, 106, 110, 172, 182, 186, 218, 220
İslam Kiptiyan, 42
İsmail Canpolat, 27
İstanbul, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 36, 39,
45, 46, 47, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57,
59, 60, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71,
88, 112, 146, 162, 286, 554, 564, 566
İstanbul Antlaşması, 71
İstanbul Şehremaneti, 67
İstanbul Telgraf Merkezi, 68
İyaz b. Ganm, 24
İzmir, 25, 47, 66
İzmit, 65, 66
İzzeddin Beğ Ekrad Oymağı, 44
İzzeddin Bey Ekradı, 27, 43
İzzeddin Bey Oymağı, 27, 43, 44, 45
İzzeddin Sokağı, 256, 257
İzziye, 34, 42, 45, 55, 58, 59, 72, 73, 104,
142, 538, 550, 553, 554, 556

K

Kadıasker, 35, 37, 41, 180, 187
Kadı-zâde Ali Paşa, 26
Kahire, 27, 52
Kâhta, 30, 44
Kala-yı Muzık, 116, 118, 120, 124, 126,
130, 133, 136
Kale Caddesi, 256
Kaleb ibn-i Lokya, 234
Kale-i Muzık, 106, 128
Kalkaü's-Şeyh, 530, 532
Kânim Kayseriyeleri, 39
Kansu Gavri, 57
Memluk Sultanı, 25
Kanun-ı Esasî, 57, 100, 524
Kanuni Sultan Süleyman, 62
Kara Resul, 35
Karabaş-ı Fevkanî, 37
Karabaş-ı Tahtanî, 37

- Karadağ, 10, 146
 Karaisalı, 108
 Karakeçili Aşireti, 60, 176
 Karalı, 71
 Karaman, 41, 54, 56
 Karamankaşı, 72, 509
 Karanlık Kapu, 35
 Karasu, 22, 501, 555
 Karayapu, 72, 508
 Karayığitoğlu Nahiyesi, 110
 Kariyeteyn, 259
 Karlık, 15, 35, 37, 41, 61, 66, 180, 187,
 224, 226, 382
 Karlık Mahallesi, 15
 Karlık Mezarlığı, 61
 Karmatîler, 24
 Karsantı, 108
 Kâsıla, 180
 Kasım bin Muhammed es-Sabih, 128, 132
 Kasîle, 38
 Kassabiye, 49
 Kastel-i İbni Maşat, 36
 Kastelu'l-Haram, 36
 Katme, 392, 394, 501
 Katolik Süryani Kilisesi, 38
 Kavânise, 37
 Kavas, 36
 Kâvi Oymağı, 44
 Kayıtbay, 57
 Kaypakoğlu Nahiyesi, 110
 Kayseriye-i Dekte Civar, 35
 Kazan b. Argun, 24
 Kefer-Tâb, 32
 Kefr-Laha, 156
 Kejanlu Oymağı, 44
 Keldani, 43
 Kellâse, 35, 37, 41
 Kellase Mahallesi, 13, 330
 Keltaviye Medresesi, 39
 Kengiri, 540
 Kerimiye Camii, 282
 Kesb, 72, 516
 Kettân, 37
 Keyâliye, 154, 156
 Keyâlizâde es-Seyyid Mehmed Yahya Efendi,
 156
 Kıbrıs, 22, 47
 Kılıçlı Oymağı, 44, 45
 Kinesrin Mahallesi, 13, 63, 282, 308
 Kınık Oymağı, 44
 Kırıkhan, 73, 501, 538, 550, 553, 554, 556
 Kırım Savaşı, 68
 Kızamık, 180, 183, 184, 186
 Kızık Oymağı, 44
 Kızıl, 180, 183, 184
 Kızıl Kapı, 35
 Kızılca Oba, 36
 Kızılkaya, 501
 Kilis, 26, 27, 31, 33, 34, 44, 45, 55, 58,
 64, 69, 71, 72, 73, 104, 112, 142, 336,
 374, 376, 428, 447, 476, 498, 538,
 550, 552, 554, 555, 556
 Koçhisar, 540
 Kolera, 180, 183, 184
 Konstantiniyye-i Mahrûsa, 22
 Konya, 22, 44, 52, 56, 62, 66, 76, 388
 Kotan Oymağı, 44
 Kozan, 28, 34, 42, 102, 108, 110
 Kozanlı, 37
 Köpeklü Afşarı Oymağı, 44
 Kudüs, 22, 43, 214, 226, 304, 480, 482,
 554
 Kudüs Kralı II. Baudoin, 24
 Kulaksızlu Oymağı, 44
 Kumburgaz, 68
 Kuneytara, 29
 Kur'ân-ı Kerîm, 58
 Kuseyr, 23, 32, 33, 36
 Kutlu Şah Oymağı, 44
 Kuveyk Nehri, 70
 Kuveyne, 63
 Kuveyne Bahçesi, 294
 Kuvvâ-yı Milliye, 28, 45
 Küçük Kellâse, 36
 Küçükçekmece, 65, 68
 Kültü'l-Beva, 72
 Kürd Dağı, 104
 Kütahya, 66, 540, 554
 Küttâb Mezarlığı, 61
 Kütüphane-i Umumi, 61

L

Latin, 43
Lazkiye, 23, 29, 43, 44, 45, 90, 376
Leben Han, 39
Leon Parvillee, 56
Levâzım Müdüriyeti Mebânî Kalemî, 442
Liverpool, 65
Londra, 362, 366
Londra Sefareti, 14, 65
Lübnan, 26, 27
Lüleburgaz, 68

M

Maan, 14, 64, 340
Maan Kazası, 340, 342
Maarra, 31, 32, 33, 550
Maarratü'l-Mısırîn, 32
Maattü'l-Mısırîn, 17, 33, 466
Mamuratü'l-Aziz, 22
Maârif-i Umumiye Nezâreti, 174, 192
Maarra, 18, 72, 504, 552
Maarra Kazası, 72
Maarretü'l-Mısırîn, 106
Maarretü'n-Numan, 112, 538, 551
Mâbeyn-i Hümâyûn, 164, 168, 292, 332, 478, 482
Mağribiye, 37
Mahmud Zengi, 24
Makâbir, 35, 37
Makamât, 37
Makam-ı Halil, 35
Malatya, 30, 43, 44, 66, 538, 551, 552, 555
Malha, 530, 532
Maliye Nâzırı, 238, 296, 375, 392
Maliye Nezâreti, 140, 144, 240, 242, 244, 266, 270, 272, 274, 364, 414, 430, 466, 478, 480, 482
Manchester, 65
Mankusa, 35
Mansuriye Medresesi, 12, 62, 246
Maraş, 16, 22, 23, 27, 28, 29, 34, 42, 43, 45, 51, 67, 69, 70, 102, 110, 112, 376, 410, 428, 430, 440, 454, 474
Maraşlı, 37
Mardin, 29, 43

Marie-AugustinAntoine Bourgeois, 56
Maryland, 68
Masâbire, 38
Maşârika, 35, 37
Maşatiye, 38
Matah, 33
Mâverdi, 35, 37
Me'âdi, 35, 38
Meadî Mahallesi, 10, 150
Mecidiye, 39, 51
Meclis-i Ayân, 540, 542
Meclis-i Mebûsân, 540
Meclis-i Umumi, 72, 354, 536
Meclis-i Vâlâ, 96, 236, 238, 240, 242, 248, 250, 252, 460, 462, 464, 466
Medine, 22, 48, 132, 136, 403, 410, 412
Mehmed Bey, 37
Mehmed Süleyman, 116
Mehmet Mirat-el Hadi, 11, 172
Mehmet Mirat-el Hadi Efendi, 172
Mekâbirü'l-Gureba, 35
Mekke, 22, 132, 136
Melendi, 35, 37
Melikü'z-Zâhir, 24
Memleket Bahçesi, 63, 254, 256, 257
Memluk, 24, 25, 35, 39
Memlükler, 24
Menbic, 14, 16, 18, 23, 29, 32, 33, 44, 45, 64, 69, 72, 73, 338, 438, 504, 530, 532, 534, 538, 550, 553, 556
Mengli Boğa, 38
Mercidâbık Savaşı, 25
Mersin, 91, 108
Meskene, 72, 73, 259, 296, 368, 538, 550, 553, 556
Meskete, 530, 532
Meşarika, 180, 187
Meşâtî, 35
Mevâlî Aşireti, 29
Mevlana Celaleddin-i Rumi, 10, 60, 154
Mevlevî, 62
Meydanî, 38
Mısır, 24, 25, 34, 39, 47, 54, 61, 66
Mısırlı İbrahim Paşa, 27
Miâdi, 36

- Mihirkâniye Oymağı, 44
Mihmandar, 38
Milli Aşireti, 60, 176
Millî Halep Partisi, 29
Millî İsyân Partisi, 29
Milli Mücadele, 8, 28, 45, 52
Milli Oymağı, 28, 34, 44, 45, 52, 55
Mimar Kemaleddin Bey, 14, 358
Mirlivâ Osman Paşa, 296
Misak-ı Millî, 8, 28, 29
Misis, 108, 348
Mister Koris, 352
Mösyö John Bouter, 66
Mösyö Leyard, 14, 65, 362
Mr. Miknel, 360
Muaviye b. Ebu Süfyan, 24
Muhammed Bey, 35, 180, 187
Muhammed bin Abdullah el-Muhammed,
128, 132
Muhammed bin Ahsen el-Hüseyin el-Ali
el-Bakir, 128
Muhammed bin Musa el-Ali, 132
Muhammed bin Şühûd Azavî, 132
Muhammed eş-Şemude, 126
Muhammed ibn-i Musa el-Ali, 126, 128
Muhammed ibn-i Mustafa el-İbrahim, 128,
136
Muhammed Köse, 60
Muhammed Naif ibn-i Hızır el-Mustafa,
130
Mukaddemiye Medresesi, 39
Murabbai's-selum, 530, 532
Murad Paşa, 252
Murani, 43
Musa Dağı, 23
Musa Karyiç Efendi, 374
Musabeğlu Oymağı, 44
Musâbin, 35
Musevi, 182, 186
Mustafa Abdülhalık Bey
Sabık Halep Valisi, 564
Mustafa bin Şeyh Ömer, 128, 133
Mustafa ibn-i Ömer Çoban, 126
Mustafa Mazhar Paşa, 234
Mustafa Nimet Bey, 29
Mustafa Zarif Paşa
Halep Valisi, 27
Musul, 34, 66
Muzık Nahiyesi, 538, 551, 552, 555
Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, 29
Müfid Gazetesi, 29
Mülhem Câsim, 29
Münbic-i Tahtani, 70
Müslim Verde, 29
Müslüman, 27, 40, 41, 42, 46, 58
Müstademiye, 38
Müstedam Beg, 38
Müşarefe, 61
Müze-i Hümâyûn, 59, 60, 148, 152, 162,
192, 216
Müze-i Osmanî Müdürlüğü, 57, 98
- N**
- Nâfia Nâzırı Hasan Fehmi Paşa, 66
Nafia Nezareti, 15, 368
Nâfia Nezâreti, 208, 368, 369, 380
Nakıbanlu Oymağı, 45
Nakşibendi, 130, 132, 133, 134, 136
Nakşibendiye Şeyhi Abdülfettâh Efendi, 120
Nasiriye, 38
Nâşidiye Sokağı, 256, 257
Nâzım Paşa, 520
Necât-ı Cemiyet-i Vataniye, 29
Necib Efendi, 164
Nefs-i Berişa, 33
Nehr-i Afrin, 501
Nemçe, 49
Neyreb, 35, 38, 41
Niğde, 56, 76
Nihat Paşa, 29
Nikefhoros Phokas, 24
Nizib, 72, 73, 362, 538, 550, 552, 553,
554, 556
Nûhiyye, 35
Numune Tarlası Müdüriyet Dairesi, 350
Nur Dağları, 22
Nureddin Mahmud, 24
Nusayriye Dağları, 22
Nûsiye-Nûhiye, 37
Nüzhetiye Caddesi, 256

O

Oğul Bey, 35, 38
Oğuzhan, 73, 538, 550, 553, 554, 556
Okçu İzzeddin, 58
Okçu İzzeddinli Aşireti, 104
Okçu İzzeddinli Oymağı, 27, 34, 44, 45
Ordu Nahiyesi, 106, 516
Ordu-yı Hümâyûn, 238, 258
Orhaniye, 10, 59, 142
Oruç Ovası, 26
Osmaniye, 29, 42
Osmanlı, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34,
35, 36, 39, 43, 45, 46, 47, 48, 50, 51,
52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 62, 65,
66, 67, 68, 69, 70, 71, 73
Osmanlı Devleti, 22, 33, 39, 43, 47, 51, 52,
56, 65, 67, 69, 71
Osmanlı Donanması, 61, 200, 202
Osmanlı Postahânesi, 352
Osmanlı-Rus Harbi, 18, 502

Ö

Ömer Paşa, 116
Ömerağa, 17, 71, 432, 492, 498, 499
Özdemir Han, 29, 39

P

Pare Mukataa, 49
Payas, 22, 23, 28, 34, 42, 43, 45, 90, 91,
92, 94, 102, 108, 110, 332, 348, 501
Pazarcık, 10, 59, 110, 142
Peçenek Oymağı, 44
Pehlivanlu Oymağı, 44
Pertelli, 72, 508
Protestan, 43

R

Rakka, 11, 16, 18, 45, 60, 70, 72, 174, 259,
446, 447, 448, 450, 452, 454, 506,
514, 530, 534
Ramazan bin Kasım el-Akub, 128, 130
Ramazanlu Oymağı, 44
Râvendân, 23, 32, 33
Rayak, 15, 380, 384

Re'sü'l-ayn, 13, 18, 63, 72, 259, 300, 514,
542
Recemü'l-Hazaric, 530, 532
Resmü'l-Hanadik, 530, 532
Resmü'l-Ahmer, 530, 532
Resmü'l-Hramel, 530, 532
Resmü'l-Magayir, 530, 532
Resmü'l-Tebabir, 530, 532
Resülayn Bidayet Mahkemesi, 18, 514
Reyhaniye, 29, 34, 42, 73, 106, 498, 499,
501, 520, 538, 550, 552, 553, 556
Reyhaniye Aşireti, 106
Reyhanlı, 34
Rûbiye Oymağı, 44
Rûc, 32, 44
Rum, 30, 31, 32, 42, 43, 57
Rum-Kala, 30, 31, 32
Rum Katolik, 42, 57
Rumeli, 25, 43, 53, 65, 67, 354
Rumeli Demiryolları İşletme Kumpanyası,
65
Rumkale, 110, 550, 552
Rusya, 66, 71
Rusya Maliye Nezâreti, 502
Rüşdiye Mektebi, 62

S

Saadeddin el- Cibavî, 154, 156
Sabliye-Sayliye, 38
Sabun Han, 39
Saçlı Hân-ı Fevkânî, 35, 37
Saçlı Hân-ı Tahtanî, 35, 37
Saçlı Kürd-i Şamî Oymağı, 44
Safed, 31
Safra (Sarı) Havrası, 38
Safsafa Sahtîn, 35
Sâhat-ı Altun Boğa, 35
Sahat-ı Biza Mahallesi, 13, 35, 36, 41, 324
Said Bey, 28
Salahiye Medresesi, 39
Salarlu Oymağı, 45
Salhad, 540
Samandağı, 22
Samuel Morse, 68
Saray-ı Hümâyûn, 112

Sarevî, 38
Sarimbey, 65
Sariseki, 91
Sathâne, 37
Satura, 15, 67
Satura Sebili, 398, 399, 406
Sebağa, 39
Sebha, 540
Seffâhiye Medresesi, 39
Selahaddin-i Eyyübi, 24
Selânik, 65
Selanik Vapuru, 60, 152
Selçuklu, 24, 28, 34, 43, 47
Selçuklu Meliki Tutuş, 24
Selemiye, 31
Seleukos Nikator, 23
Selevkiler, 22
Selimiye, 17, 64, 180, 187, 322, 498
Selimiye Mahallesi, 64
Sergi-i Umumi, 80
Sermin, 17, 23, 32, 33, 70, 106, 454, 466
Seyfoğlu Emir Yusuf, 26
Seyyid Ali Mezarlığı, 61
Seyyid Hanı, 39
Seyyidgazi, 540
Sırkindî-i Zir, 108
Silas, 72
Silinti, 540
Sillürîe, 183, 186
Sincar, 542
Sirkeci, 65
Sis, 30, 31
Sis Kazası, 108, 376
Sivas, 374, 554
Siyecan Hoca Ahmed Efendi Vakfı, 13, 63, 290
Sofyalı Ali Çavuş, 45, 55
Su Nazırı, 67
Su Nezareti, 67
Suhna, 258
Sûk Çarşısı, 39
Sûku'l-Adl, 256, 257
Sultan Abdülaziz, 56, 57
Sultan Abdülhamid, 60, 61
Sultan Abdülmecid, 68, 234

Sultan II. Mahmud, 27, 69
Sultan Kansu Gavri, 25, 57, 98
Sultan Süleyman, 11, 15, 25, 26, 60, 67, 192, 398, 406, 492
Sultan Süleyman Han, 398, 406
Sultaniye Camisi, 12, 63, 268
Suriye, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 44, 45, 50, 52, 54, 55, 60, 61, 62, 72, 112, 118, 124, 126, 129, 154, 156, 198, 212, 214, 258, 372, 380, 524, 551, 552, 555
Suruç, 110
Suyolları, 67
Süleymanî, 38
Süleymanlı Oymağı, 44
Sümeysatiye, 35
Süryani, 38, 43, 57
Süveydiye, 14, 22, 33, 64, 65, 334, 362, 366, 368, 376, 500
Süveyka, 35, 38
Süveyka Ali, 36, 38
Süveyka Hanım, 38
Süveyka-i Hatim, 35
Süveyş Kanalı, 65
Sykes-Picout, 29

Ş

Şah İsmâil, 57
Şahin Beg, 38
Şakir Ağa, 38
Şam, 11, 12, 15, 19, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 35, 43, 44, 45, 51, 52, 54, 61, 62, 66, 73, 117, 120, 133, 134, 136, 198, 204, 206, 208, 214, 236, 258, 352, 372, 374, 376, 378, 380, 384, 386, 454, 554
Şamiye, 356
Şamîye, 259
Şarus, 37
Şehbâ, 22, 88
Şehsuvaroğlu Ali Bey, 25
Şehzade Ahmed, 57
Şehzade İzzeddin Bey, 34
Şehzade Selim, 10, 13, 59, 64, 140, 322
Şekerci, 36

Şemâ Ayn, 37
Şeref, 38
Şerefiye Sokağı, 257
Şeriatlu, 36
Şerif Abdullah Paşa, 308, 326
Şeyh, 26, 30, 34, 35, 38, 44, 59, 62
Şeyh Abdülfettâh, 10, 116, 118, 124, 126,
129, 130, 131, 132, 133, 134, 136
Şeyh Ebu Bekir El-Vefai Efendi, 292
Şeyh Ebu Bekir el-Vefai Efendi Dergahı, 63
Şeyh Hasan, 118, 124, 126, 128, 130, 133,
137, 404
Şeyh İbrahim ibn-i Mustafa el-İbrahim,
126, 128, 133
Şeyh İzzeddin, 26, 34, 44
Şeyh Kâmil Kassab, 28
Şeyh Maruf Dergahı, 13, 64, 320
Şeyh Mehmed Efendi, 62
Şeyh Muhammed es-Süleyman, 118, 122,
124, 126, 128, 130, 131, 132, 133,
134, 136, 137, 138
Şeyh Said, 35
Şeyh Yaprak, 62
Şeyh Yaprak Kalesi, 12, 238
Şeyh Yaprak Kışlası, 12, 244
Şeyhler, 58
Şeyhler Aşireti, 104
Şeyhü'l-Hadîd, 32
Şeyhülislam Musa Kâzım, 72
Şırnak, 542
Şibli bin Ahsen Şibli, 133
Şikakî Oymağı, 44
Şimalî, 36
Şuğûr, 32
Şûrâ-yı Devlet, 114, 170, 220, 274, 278,
284, 290, 291, 294, 295, 304, 305,
306, 307, 308, 320, 326, 330, 375,
392, 414, 416, 430, 432, 433, 436,
437, 484, 492, 496, 504, 512, 516, 518
Şüveysatiye, 38
Şüveyt Aşireti, 259

T

Takiyyüddin Efendi, 156
Talat Bey

Şehbender, 73
Tanzimat, 27, 28, 33, 50, 54, 70
Tanzimat Fermanı, 69
Tarsus, 30, 31, 43, 45, 108
Tarsus Müftüsü Ahmed Efendi, 112
Tashih-i Ayar Fermanı, 51
Tatarlar, 35, 38
Tavşanlı, 540
Tavuk Bazarı, 38
Tavvâşi, 38
Tecerli, 108
Tedmur, 258, 364
Telafer, 542
Telgraf ve Posta Nezâreti, 432, 433, 436
Tel-Habeş, 394
Tell Aran, 37
Temeşvar, 26
Teshiliye Caddesi, 256
Tırnova, 10, 59, 142
Ticaret ve Nâfia Nezâreti, 188, 296, 374,
388, 392
Timur, 24, 35
Tiryakioğlu Mehmed, 446
Tiyek Nahiyesi, 110
Tizin, 32, 33
Torino, 9, 56, 80
Toros Caddesi, 257
Torumtay Medresesi, 39
Toskana, 26
Tosunhöyüğü, 72, 509
Tövbe, 38
Trablus, 22, 26, 30, 31, 49, 52, 61, 90, 204,
364, 374, 378
Trablusşam, 22, 25, 26, 65, 70, 156, 364,
374, 376, 378, 454
Trabzon, 52
Tumayat, 38
Tuna Vilayeti Nizamnamesi, 69
Turabu'l-Ferâba, 36
Tuta, 38
Türkî Camii, 63, 264
Türkiye, 566
Türkiye Cumhuriyeti, 73
Türkmen, 23, 39, 43, 44, 45

U

Ulaş Nahiyesi, 91
Ulu Cami, 38
Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyât Müdüriyeti,
442
Urfa, 22, 26, 28, 42, 43, 44, 45, 51, 55,
73, 110, 176, 362, 374, 376, 424, 538,
550, 551, 552, 555
Uzeyr, 33
Uzun Yusuf Oymağı, 44

Ü

Üçhan, 76
Ülfet Hanım, 88
Ümmi Tineh, 530, 532
Ümmü Cura, 530, 532
Ümmü'l-Hevte, 530, 532
Ümmü'z-Zeyban, 542
Üsküdar, 96, 366, 368, 448
Üsküp, 65
Üzeyr, 31

V

Vali Raif Paşa, 10, 168
Van, 26
Veba, 183
Veliht Abdülhamid, 57
Venedik, 25, 47, 48, 49, 53
Venedik Konsolosluğu, 25
Vezir Mehmed Ragıb Paşa, 230
Vezir Mustafa Paşa, 48
Veziriazam Murat Paşa, 26
Vilayet Nizamnâmesi (1864), 33

W

Washington, 68
Wilhelm Pressel, 65
William Sola, 368

Y

Yahudi, 36, 38, 40, 42, 43, 56, 57, 102,
104, 110
Yalankoz, 72, 508, 509
Yamhad Krallığı, 23
Yaprak, 35, 62

Yassıyurt, 72, 508, 509
Yaşbekiye Medresesi, 39
Yavuz Sultan Selim, 25, 55, 57, 62
Yedikule, 65, 68
Yemen, 22
Yeniçeri Ocağı, 69
Yeniil Hassı Voyvodası, 448
Yezidi, 110
Yusuf Habib Matran Efendi, 380
Yusuf Matran Efendi, 66
Yüreğir Oymağı, 44

Z

Zahiriye Medresesi, 39
Zaho, 542
Zâviye, 32, 35
Zayla, 37
Zehra Hanım, 9, 88
Zekerî Han, 39
Zengiharabesi, 72, 508, 509
Zeynelabidin Reşid, 11, 194
Zeyniye Vakfi, 13, 330
Zeytun, 70
Zeytun Kazası, 110, 474
Ziraat Bankası, 11, 61, 68, 188, 350, 418
Ziyaret, 256, 257
Ziyaret Dağı, 23
Zokaku'l-Erbâin, 36
Zor, 14, 22, 28, 42, 62, 64, 69, 72, 102,
110, 258, 322, 340, 352, 356, 357,
436, 506, 514, 540, 542
Zor Mutasarrıflığı, 259
Zor Sancağı, 16, 18, 72
Zurzor, 71, 486
Zülkadriye, 108

OSMANLI BELGELERİNDE
HALEP

TÜRK DÜNYASI BELEDİYELER BİRLİĞİ
UNION OF TURKISH WORLD MUNICIPALITIES
СОЮЗ МУНИЦИПАЛИТЕТОВ ТЮРКСКОГО МИРА